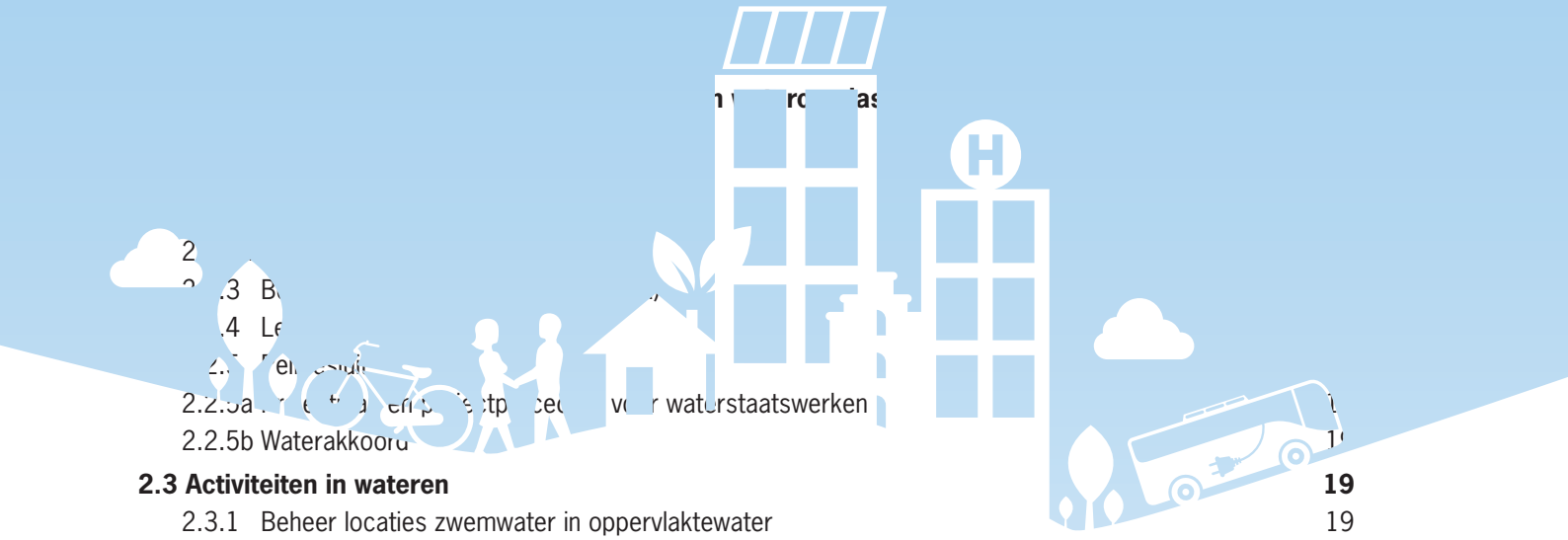
PROVINCIE UTRECHT

INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT

ONTWERP – 4 SEPTEMBER 2020

2
2.3 B
.4 Le
2.2.5a
2.2.5b Waterakkoord
2.3 Activiteiten in wateren **19**
2.3.1 Beheer locaties zwemwater in oppervlaktewater 19
2.3.2 Activiteiten met woonschepen, vaartuigen, andere drijvende voorwerpen, havens en aanlegplaatsen 20
2.3.3 Dempen van oppervlaktewaterlichamen 22

3. ONDERGROND EN BODEM **24**
3.1 Grondwaterbeheer **24**
3.1.1 Algemene bepalingen en instructieregels 24
ten met grondwater 24
chermingszones
epalingen en instructieregels
waterwingebieden
dwaterbeschermingsgebieden
vrije zones

COLOFON

Provincie Utrecht
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020

Status: Ontwerp
Referentienummer: 82159A78

Kaarten: provincie Utrecht
Grafische vormgeving en opmaak: Wentelwereld Communicatie en (grafisch) Ontwerp

INHOUDSOPGAVE

REGELS 11

1. ALGEMEEN 12

1.1 Inleidende bepalingen 12

1.2 Indieningsvereisten 12

2. WATERSYSTEEM 14

2.1 Normen en monitoring regionale keringen en wateroverlast 14

2.2 Instructieregels 16

2.2.1 Water en ontwikkelingen 16

2.2.2 Zoetwatervoorziening 17

2.2.2a Regionaal waterplan 17

2.2.3 Beheerplan (waterbeheerprogramma) 18

2.2.4 Legger 18

2.2.5 Peilbesluit 18

2.2.5a Projectplan en projectprocedure voor waterstaatswerken 19

2.2.5b Waterakkoord 19

2.3 Activiteiten in wateren 19

2.3.1 Beheer locaties zwemwater in oppervlaktewater 19

2.3.2 Activiteiten met woonschepen, vaartuigen, andere drijvende voorwerpen, havens en aanlegplaatsen 20

2.3.3 Dempen van oppervlaktewaterlichamen 22

3. ONDERGROND EN BODEM 24

3.1 Grondwaterbeheer 24

3.1.1 Algemene bepalingen en instructieregels 24

3.1.2 Activiteiten met grondwater 24

3.2 Grondwaterbeschermingszones 24

3.2.1 Algemene bepalingen en instructieregels 24

3.2.2 Activiteiten in waterwingebieden 26

3.2.3 Activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden 27

3.2.4 Activiteiten in boringsvrije zones 30

3.3 Grondwaterverontreiniging 32

3.3.1 Instructieregels 32

3.3.2 Grondwatersanering 32

3.4 Grondverzet en rommelterreinen 32

3.5 Gesloten stortplaatsen 34

4. BEREIKBAARHEID EN MOBILITEIT 36

4.1 Bereikbaarheid 36

4.2 Provinciale wegen 36

4.2.1 Algemene bepalingen en instructieregels 36

4.2.2 Regels over activiteiten provinciale wegen 37

4.3 Lokale spoorwegen 41

4.3.1 Algemene bepalingen en instructieregels 42

4.3.2 Regels over activiteiten lokale spoorwegen 42

4.4 Vaarwegen 42

4.4.1 Algemene bepalingen en instructieregels 42

4.4.2 Regels over activiteiten vaarwegen 43

4.4.3 Regels over activiteiten vaarwegen varend ontgassen 44

4.4.3a Commissie van deskundigen 44

4.5 Luchthavens 45

4.6 Externe veiligheid basisnet 45

4.7 Geluid provinciale wegen 45

4.8 Ontgrondingen voor infrastructuur en waterstaatswerken 46

5. ENERGIE 48

5.1 Wind, zon en biomassa 48

5.2 Transformatorstations 49

6. NATUUR 50

6.1 Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland, Groene contour, Ganzenrustgebieden en weidevogelkerngebieden 50

6.1.1 Algemene bepalingen en instructieregels 50

6.1.2 Regels over activiteiten Natura 2000-gebieden 53

6.2 Houtopstanden en kleine landschapselementen 53

6.2.1 Instructieregels houtopstanden 53

6.2.2 Regels over activiteiten houtopstanden 53

6.2.3 Regels over activiteiten beschermde kleine landschapselementen 54

6.3 Faunabeheer en wildbeheer 55

6.4 Flora- en fauna-activiteiten 58

6.4.1 Vrijstellingen flora- en fauna-activiteiten 58

6.4.2 Beoordelingsregel ontheffing flora- en fauna-activiteiten 60

6.5 Invasieve exoten, bestrijding Aziatische duizendknopen 60

7. CULTUURHISTORIE EN LANDSCHAP 62
7.1 Werelderfgoed 62
7.2 Cultuurhistorische hoofdstructuur 63
7.3 Kwaliteit van landschappen 63
7.4 Regels over activiteiten landschap 64

8. LANDBOUW 65
8.1 Agrarische bedrijven 65
8.2 Bodembewerking veengebied 66

9. WONEN, WERKEN, RECREËREN 67
9.1 Stedelijke functies in landelijk gebied 67
9.1.1 Bestaande en nieuwe stedelijke functies landelijk gebied 67
9.1.2 Uitbreiding woningen en bedrijventerreinen in landelijk gebied 69
9.2 Stedelijke functies in stedelijk gebied 70
9.3 Recreëren 72
9.4 Stiltegebieden 72
9.4.1 Algemene bepalingen en instructieregels 72
9.4.2 Regels over activiteiten stiltegebieden 73
9.4.3 Overige bepalingen 75

10. UITVOERING EN PROCEDURES 76
10.1 Schadevergoeding 76
10.2 Coördinatie 76
10.3 Handhaving en uitvoering 76
10.4 Coördinatie uitvoering en handhaving 76
10.5 Overgangsbepalingen 76
10.5.1 Algemeen overgangsrecht 76
10.5.2 Overgangsrecht voor specifieke gevallen 77
10.6 Voorbeschermingsregels 78
10.7 Slotbepalingen 79

BIJLAGEN 81
Bijlage 1 Begrippen 82
Bijlage 2 Overzicht informatieobjecten 88
Bijlage 3 Parameters en frequentie van bemonstering en analyse van te infiltreren water 89
Bijlage 4 Modelborden grondwaterbeschermingszones 90
Bijlage 5 Lijst verboden inrichtingen in grondwaterbeschermingsgebieden 91
Bijlage 6 Lijst niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stoffen 92
Bijlage 7 Tabel hoeveelheidsdrempel voor stoffen 93
Bijlage 8 Uitzondering vergunningplicht andere soorten 95
Bijlage 9 Wezenlijke kenmerken en waarden 96
Bijlage 10 Berekenen compensatieopgave ontwikkeling van groot openbaar belang 98
Bijlage 11 Eiland van Schalkwijk 100

Bijlage 12 Mobiliteitstoets 103
Bijlage 13 Cultuurhistorie 104
Bijlage 14 Kernkwaliteiten Landschap 114
Bijlage 15 Luchtvaartterrein 116
Bijlage 16 Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten 118

TOELICHTING 123
Algemene toelichting 124
Toelichting op regels 127
1. ALGEMEEN 127
1.1 Inleidende bepalingen 127
1.2 Indieningsvereisten 128
2. WATERSYSTEEM 128
2.1 Normen en monitoring regionale keringen en wateroverlast 128
2.2 Instructieregels 129
2.3 Activiteiten in wateren 134
3. ONDERGROND EN BODEM 139
3.1 Grondwaterbeheer 139
3.2 Grondwaterbeschermingszones 140
3.3 Grondwaterverontreiniging 147
3.4 Grondverzet en rommelterreinen 147
3.5 Gesloten stortplaatsen 149
4. BEREIKBAARHEID EN MOBILITEIT 149
4.1 Bereikbaarheid 149
4.2 Provinciale wegen 150
4.3 Lokale spoorwegen 153
4.4 Vaarwegen 154
4.5 Luchthavens 156
4.6 Externe veiligheid basisnet 156
4.7 Geluid provinciale wegen 156
4.8 Ontgrondingen voor infrastructuur en waterstaatswerken 156
5. ENERGIE 158
5.1 Wind, zon en biomassa 158
6. NATUUR 160
6.1 Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland, Groene contour, Ganzenrustgebieden en weidevogelkerngebieden 160
6.2 Houtopstanden en kleine landschapselementen 163
6.3 Faunabeheer en wildbeheer 165
6.4 Flora- en fauna-activiteiten 168
6.5 Invasieve exoten, bestrijding Aziatische duizendknopen 170

7. CULTUURHISTORIE EN LANDSCHAP 172
7.1 Werelderfgoed 172
7.2 Cultuurhistorische hoofdstructuur 173
7.3 Kwaliteit van de landschappen 174
7.4 Regels over activiteiten landschap 175

8. LANDBOUW 175
8.1 Agrarische bedrijven 175
8.2 bodembewerking veengebied 177

9. WONEN, WERKEN, RECREËREN 178
9.1 Stedelijke functies in landelijk gebied 178
9.2 Stedelijke functies in stedelijk gebied 183
9.3 Recreëren 187
9.4 Stiltegebieden 187

10 UITVOERING EN PROCEDURES 190
10.1 Schadevergoeding 190
10.2 Coördinatie 190
10.3 Handhaving en uitvoering 190
10.4 Coördinatie uitvoering en handhaving 190
10.5 Overgangsbepalingen 190
10.6 Voorbeschermingsregels 193
10.7 Slotbepalingen 194
Toelichting op Bijlage 1 Begrippen 195
Toelichting op Bijlage 16 Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten 198

KAARTEN 201

Hoofdstuk 1	Algemeen	kaart 1	202
Hoofdstuk 2	Watersysteem	kaart 1 t/m 4	203-206
Hoofdstuk 3	Ondergrond en bodem	kaart 1 en 2	207-208
Hoofdstuk 4	Bereikbaarheid en mobiliteit	kaart 1 t/m 3	209-211
Hoofdstuk 5	Energie	kaart 1	212
Hoofdstuk 6	Natuur	kaart 1 t/m 3	213-215
Hoofdstuk 7	Cultuurhistorie en landschap	kaart 1 en 2	216-217
Hoofdstuk 8	Landbouw	kaart 1	218
Hoofdstuk 9	Wonen en werken en recreëren	kaart 1 t/m 4	219-222
Hoofdstuk 10	Uitvoering en procedures	-	-

REGELS

1. ALGEMEEN

1.1 Inleidende bepalingen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen en informatieobjecten
Bijlage 1 Begrippen bij deze verordening bevat begripsbepalingen voor de toepassing van deze verordening.

Artikel 1.2 Meet- en rekenbepalingen
[Gereserveerd]

Artikel 1.3 Schakelbepaling
1. In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt onder een bestemmingsplan mede verstaan:
   a. een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
   b. een beheersverordening als bedoeld in artikel 3.38 van de Wet ruimtelijke ordening;
   c. een wijzigingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a, van de Wet ruimtelijke ordening;
   d. een uitwerkingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder b, van de Wet ruimtelijke ordening; en
   e. een projectuitvoeringsbesluit als bedoeld in artikel 2.10 van de Crisis- en herstelwet.
2. In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt onder motivering op een bestemminsplan mede verstaan de toelichting op de besluiten, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 1.3a Reikwijdte verordening
Regels in deze verordening worden gesteld met het oog op het:
a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit; en
b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies.

Artikel 1.4 Normadressaat
Aan de regels over activiteiten in deze verordening wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 1.5 Instructieregel ontheffing
1. Gedeputeerde staten kunnen op basis van een integrale afweging van provinciale belangen ontheffing verlenen van een instructieregel, voor zover de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid wegens bijzondere omstandigheden onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de met die regels te dienen provinciale belangen.
2. Gedeputeerde staten kunnen aan de ontheffing voorschriften verbinden als dit noodzakelijk is vanwege de betrokken provinciale belangen.

Artikel 1.6 Hardheidsclausule
1. Gedeputeerde staten kunnen op basis van een integrale afweging van provinciale belangen met een vergunning afwijken van andere regels dan instructieregels, als dit nodig is voor het realiseren van een project of plan dat onevenredig wordt belemmerd door deze regels, tenzij de wet zich daartegen verzet.
2. Gedeputeerde staten kunnen aan de vergunning voorschriften verbinden als dit noodzakelijk is vanwege de betrokken provinciale belangen.

Artikel 1.7 Experimenteergebied of innovatie
1. Om experimenten in een gebied of innovatieve ontwikkelingen een kans te geven, kunnen gedeputeerde staten ontheffing van instructieregels verlenen.
2. Een ontheffing van de instructieregels kan alleen worden verleend als:
   a. projecten die zijn gericht op verbetering van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving niet kunnen worden gerealiseerd onder de geldende regelgeving; en
   b. nadat door een gemeente(n) of waterschap(pen) en provincie een gezamenlijk kader en daarbij behorende werkwijze is vastgesteld; of
   c. er sprake is van nieuwe technologische ontwikkelingen.

Artikel 1.8 Ruimte voor experimenten
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op het gebied Eiland van Schalkwijk kan bestemmingen en regels bevatten:
   a. die activiteiten mogelijk maken die voldoen aan de voorwaarden, genoemd in de pijlers één tot en met zeven in de Bijlage Eiland van Schalkwijk bij deze verordening; en
   b. over woningbouw tot een maximum van 250 woningen.

2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een ruimtelijke onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

1.2 Indieningsvereisten

Artikel 1.8a Algemene aanvraagvereisten vergunning of ontheffing
Bij de aanvraag om een vergunning of ontheffing worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. een beschrijving van de activiteit waarvoor de vergunning of ontheffing wordt aangevraagd;
b. het telefoonnummer van de aanvrager;
c. het adres, de kadastrale aanduiding of coördinaten van de locatie waarop de activiteit wordt verricht;
d. een aanduiding van de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht;
e. als de aanvraag wordt ingediend door een gemachtigde: naam, adres, telefoonnummer en woonplaats van de gemachtigde;
f. als de aanvraag elektronisch wordt ingediend: het e-mailadres van de aanvrager of de gemachtigde; en
g. als de aanvrager het voornemen heeft om in plaats van een maatregel die is voorgeschreven, een gelijkwaardige maatregel te treffen: gegevens waaruit blijkt dat met de gelijkwaardige maatregel ten minste hetzelfde resultaat wordt bereikt als met de voorgeschreven maatregel is beoogd.

Artikel 1.9 Algemene gegevens bij een melding
Een melding wordt ondertekend en bevat ten minste:
a. de aanduiding van de activiteit;
b. de naam en het adres van degene die de activiteit verricht;
c. het adres waarop de activiteit wordt verricht; en
d. de dagtekening.

Artikel 1.10 Algemene gegevens bij het verstrekken van gegevens en bescheiden
Als gegevens en bescheiden worden verstrekt aan het bevoegd gezag, worden deze ondertekend en voorzien van:
a. de aanduiding van de activiteit;
b. de naam en het adres van degene die de activiteit verricht;
c. het adres waarop de activiteit wordt verricht; en
d. de dagtekening.

Artikel 1.11 Aanvraag ontheffing instructieregels
Bij een aanvraag om een ontheffing van instructieregels worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de instructieregels waarvan ontheffing wordt aangevraagd;
b. een onderbouwing van de aanvraag om ontheffing; en
c. als de ontheffing wordt aangevraagd vanwege een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht: deze aanvraag en de daarbij verstrekte gegevens en bescheiden.

Artikel 1.12 Aanvraag toepassing hardheidsclausule
Bij een aanvraag tot toepassing van de hardheidsclausule worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. als de toepassing van de hardheidsclausule wordt aangevraagd vanwege een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht: deze aanvraag en de daarbij verstrekte gegevens en bescheiden; en
b. een onderbouwing van de aanvraag tot toepassing.

2. WATERSYSTEEM

2.1 Normen en monitoring regionale keringen en wateroverlast

Artikel 2.1 Oogmerk normen en monitoring regionale keringen en wateroverlast
De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid en het voorkomen of beperken van wateroverlast.

Artikel 2.2 Veiligheidsnorm regionale keringen 1 op 10
1. Voor dijktrajecten geldt als veiligheidsnorm de gemiddelde overschrijdingskans waarop een dijktraject moet zijn berekend. Voor **dijktraject 1 op 10** geldt de gemiddelde overschrijdingskans van 1 keer per 10 jaar van de hoogste waterstand waarop het dijktraject moet zijn berekend.
2. De veiligheidsnorm is een resultaatsverplichting.
3. Aan de veiligheidsnorm wordt voldaan met ingang van 1 januari 2030.

Artikel 2.2a Veiligheidsnorm regionale keringen 1 op 30
1. Voor dijktrajecten geldt als veiligheidsnorm de gemiddelde overschrijdingskans waarop een dijktraject moet zijn berekend. Voor **dijktraject 1 op 30** geldt de gemiddelde overschrijdingskans van 1 keer per 30 jaar van de hoogste waterstand waarop het dijktraject moet zijn berekend.
2. De veiligheidsnorm is een resultaatsverplichting.
3. Aan de veiligheidsnorm wordt voldaan met ingang van 1 januari 2030.

Artikel 2.2b Veiligheidsnorm regionale keringen 1 op 100
1. Voor dijktrajecten geldt als veiligheidsnorm de gemiddelde overschrijdingskans waarop een dijktraject moet zijn berekend. Voor **dijktraject 1 op 100** geldt de gemiddelde overschrijdingskans van 1 keer per 100 jaar van de hoogste waterstand waarop het dijktraject moet zijn berekend.
2. De veiligheidsnorm is een resultaatsverplichting.
3. Aan de veiligheidsnorm wordt voldaan met ingang van 1 januari 2030.

Artikel 2.2c Veiligheidsnorm regionale keringen 1 op 300
1. Voor dijktrajecten geldt als veiligheidsnorm de gemiddelde overschrijdingskans waarop een dijktraject moet zijn berekend. Voor **dijktraject 1 op 300** geldt de gemiddelde overschrijdingskans van 1 keer per 300 jaar van de hoogste waterstand waarop het dijktraject moet zijn berekend.
2. De veiligheidsnorm is een resultaatsverplichting.
3. Aan de veiligheidsnorm wordt voldaan met ingang van 1 januari 2030.

Artikel 2.2d Veiligheidsnorm regionale keringen 1 op 1000
1. Voor dijktrajecten geldt als veiligheidsnorm de gemiddelde overschrijdingskans waarop een dijktraject moet zijn berekend. Voor **dijktraject 1 op 1000** geldt de gemiddelde overschrijdingskans van 1 keer per 1000 jaar van de hoogste waterstand waarop het dijktraject moet zijn berekend.
2. De veiligheidsnorm is een resultaatsverplichting.
3. Aan de veiligheidsnorm wordt voldaan met ingang van 1 januari 2030.

Artikel 2.2e Veiligheidsnorm regionale keringen 1 op 1250
1. Voor dijktrajecten geldt als veiligheidsnorm de gemiddelde overschrijdingskans waarop een dijktraject moet zijn berekend. Voor **dijktraject 1 op 1250** geldt de gemiddelde overschrijdingskans van 1 keer per 1250 jaar van de hoogste waterstand waarop het dijktraject moet zijn berekend.
2. De veiligheidsnorm is een resultaatsverplichting.
3. Aan de veiligheidsnorm wordt voldaan met ingang van 1 januari 2030.

Artikel 2.3 Veiligheidsnorm Slaperdijk
1. Voor het gebied **handhaven huidig profiel** gelden de volgende veiligheidsnormen:
   a. het handhaven van het profiel dat op 1 september 2008 aanwezig was; en
   b. het afsluitbaar maken van de doorgangen in de Slaperdijk, waaronder die in het Valleikanaal ter hoogte van de Rode Haan.
2. De veiligheidsnormen zijn een resultaatsverplichting.

Artikel 2.4 Monitoring veiligheidsnormen regionale keringen
1. Het waterschap is belast met de uitvoering van de monitoring voor de veiligheidsnormen, bedoeld in de artikelen 2.2 tot en met 2.3.
2. De monitoring vindt plaats door meting en berekening in overeenstemming met bijlage PM (landelijke regeling nog niet beschikbaar).

Artikel 2.5 Normen wateroverlast binnen de bebouwde kom Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente binnen de bebouwde kom in het beheersgebied van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden waar feitelijk bebouwing, hoofdinfrastructuur of spoorwegen aanwezig zijn als norm een gemiddelde overstromingskans van 1/100 per jaar.
2. Voor het overige gebied binnen de bebouwde kom geldt als norm een gemiddelde overstromingskans van 1/10 per jaar.
3. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het tweede lid voldoet aan de norm, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 10% buiten beschouwing worden gelaten.
4. De norm is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.6 Normen wateroverlast de buiten bebouwde kom Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente buiten de bebouwde kom in het beheersgebied van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden waar glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw aanwezig zijn als norm een gemiddelde kans op overstroming van 1/50 per jaar.
2. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het eerste lid voldoet aan de norm, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 1% buiten beschouwing worden gelaten.
3. Voor het overige gebied buiten de bebouwde kom geldt in de periode 1 maart tot 1 november als norm een gemiddelde kans op overstroming van 1/10 per jaar.
4. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het derde lid voldoet aan de norm, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 10% buiten beschouwing worden gelaten.
5. De norm is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.6a Normen wateroverlast binnen de bebouwde kom Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente binnen de bebouwde kom in het beheersgebied van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht waar feitelijk bebouwing, hoofdinfrastructuur of spoorwegen aanwezig zijn als norm een gemiddelde overstromingskans van 1/100 per jaar.
2. Voor het overige gebied binnen de bebouwde kom geldt als norm een gemiddelde overstromingskans van 1/10 per jaar.
3. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het tweede lid voldoet aan de norm, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 5% buiten beschouwing worden gelaten.
4. De norm is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.6b Normen wateroverlast buiten de bebouwde kom Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente buiten de bebouwde kom in het beheersgebied van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht waar bebouwing aanwezig is, als norm een gemiddelde kans op overstroming van 1/100 per jaar.
2. Voor het gebied buiten de bebouwde kom waar glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw aanwezig zijn in het beheersgebied van het waterschap geldt als norm een gemiddelde kans op overstroming van 1/50 per jaar.
3. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het tweede lid voldoet aan de norm, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 1% buiten beschouwing worden gelaten.
4. Voor het gebied buiten de bebouwde kom waar akkerbouw aanwezig is in het beheersgebied van het waterschap geldt als norm een gemiddelde kans op overstroming van 1/25 per jaar.
5. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het vierde lid voldoet aan de norm, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 1% buiten beschouwing worden gelaten.
6. Voor het gebied buiten de bebouwde kom waar grasland aanwezig is in het beheersgebied van het waterschap geldt in de periode 1 maart tot 1 oktober als norm een gemiddelde kans op overstroming van 1/10 per jaar.
7. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het zesde lid voldoet aan de norm, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 10% buiten beschouwing worden gelaten.
8. De norm is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.6c Normen wateroverlast binnen de bebouwde kom Waterschap Vallei en Veluwe

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente binnen de bebouwde kom in het beheersgebied van Waterschap Vallei en Veluwe waar feitelijk bebouwing, hoofdinfrastructuur of spoorwegen aanwezig zijn als norm een gemiddelde overstromingskans van 1/100 per jaar.
2. Voor het overige gebied binnen de bebouwde kom geldt als norm een gemiddelde overstromingskans van 1/10 per jaar.

3. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het tweede lid voldoet aan de norm, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 5% buiten beschouwing worden gelaten.
4. De norm is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.6d Normen wateroverlast buiten de bebouwde kom Waterschap Vallei en Veluwe
1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente buiten de bebouwde kom in het beheersgebied van Waterschap Vallei en Veluwe als norm een gemiddelde kans op overstroming van 1/100 per jaar.
2. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het eerste lid voldoet aan de norm, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 5% buiten beschouwing worden gelaten.
3. De norm is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.6e Normen wateroverlast binnen de bebouwde kom Waterschap Rivierenland
1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente binnen de bebouwde kom in het beheersgebied van Waterschap Rivierenland waar feitelijk bebouwing, hoofdinfrastructuur of spoorwegen aanwezig zijn, als norm een gemiddelde overstromingskans van 1/100 per jaar.
2. Voor het overige gebied binnen de bebouwde kom geldt als norm een gemiddelde overstromingskans van 1/10 per jaar.
3. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het tweede lid voldoet aan de norm, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 5% buiten beschouwing worden gelaten.
4. De norm is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.6f Normen wateroverlast buiten de bebouwde kom Waterschap Rivierenland
1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente buiten de bebouwde kom in het beheersgebied van Waterschap Rivierenland waar feitelijk hoofdinfrastructuur en spoorwegen aanwezig zijn in het beheersgebied van het waterschap, als norm een gemiddelde kans op overstroming van 1/100 per jaar.
2. Voor het gebied van een gemeente buiten de bebouwde kom waar glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw aanwezig zijn in het beheersgebied van het waterschap geldt als norm een gemiddelde kans op overstroming van 1/50 per jaar.
3. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het tweede lid voldoet aan de norm, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 1% buiten beschouwing worden gelaten.
4. Voor het gebied van een gemeente buiten de bebouwde kom waar akkerbouw aanwezig is in het beheersgebied van het waterschap geldt als norm een gemiddelde kans op overstroming van 1/25 per jaar.
5. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het vierde lid voldoet aan de norm, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 1% buiten beschouwing worden gelaten.
6. Voor het gebied van een gemeente buiten de bebouwde kom waar grasland aanwezig is in het beheersgebied van het waterschap geldt als norm een gemiddelde kans op overstroming van 1/10 per jaar.
7. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het zesde lid voldoet aan de norm, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 5% buiten beschouwing worden gelaten.
8. Voor bebouwing die is gelegen buiten de bebouwde kom, geldt de norm van het omringende landgebruik, bedoeld in het eerste tot en met zevende lid.
9. De norm is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.7 Monitoring normen wateroverlast
1. Het waterschap is belast met de uitvoering van de monitoring voor de normen, bedoeld in de artikelen 2.5 tot en met 2.6f.
2. De monitoring vindt plaats door bepaling van de bergings- en afvoercapaciteit van de regionale wateren in de actuele toestand door metingen, berekeningen en modellen volgens:
   a. een door gedeputeerde staten beschikbaar gestelde leidraad; of
   b. een door het waterschap, in overleg met gedeputeerde staten, te bepalen methode.

2.2 Instructieregels

2.2.1 Water en ontwikkelingen

Artikel 2.8 Instructieregel vrijwaringszone regionale waterkeringen
Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Vrijwaringszone regionale waterkering** bevat bestemmingen en regels die de waterkerende functie beschermen en voorzien in een vrijwaringszone aan weerszijden van de waterkering.

Artikel 2.9 Instructieregel waterbergingsgebied

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Waterbergingsgebied** bevat geen bestemmingen en regels die ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving toestaan die in strijd zijn met de waterbergingsfunctie, tenzij die ontwikkelingen plaatsvinden op basis van bestaande uitbreidingsrechten ter plaatse van de al aanwezige bestemmingen.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop met het waterbergingsbelang is omgegaan.

Artikel 2.10 Instructieregel overstroombaar gebied

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Overstroombaar gebied** bevat bestemmingen en regels die rekening houden met overstromingsrisico's. Binnendijks is dit van toepassing op kwetsbare en vitale objecten en woonwijken en bedrijventerreinen. Buitendijks is dit ook van toepassing op individuele woningen en bedrijven.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop met het overstromingsrisico is omgegaan.

2.2.2 Zoetwatervoorziening

Artikel 2.11 Instructieregel rangorde bij waterschaarste Amsterdam-Rijnkanaal en Lek

1. Bij waterschaarste of dreigende waterschaarste geeft het waterschap, gelet op de verdeling van het beschikbare water over de maatschappelijke en ecologische behoeften, bij de verdeling van het beschikbare water vanuit het **Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek** wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 3°, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit aan:
   a. het verwerken van industrieel proceswater; en
   b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen.
2. Bij waterschaarste of dreigende waterschaarste geeft het waterschap, gelet op de verdeling van het beschikbare water over de maatschappelijke en ecologische behoeften, bij de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 4°, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit aan:
   a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied;
   b. beroepsvaart;
   c. akkerbouw;
   d. beregening sportvelden;
   e. grasland;
   f. recreatievaart; en
   g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade.
3. Bij waterbehoeften buiten het beheersgebied van het waterschap zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2.12 Instructieregel rangorde bij waterschaarste Neder-Rijn

Bij waterschaarste of dreigende waterschaarste geeft het waterschap, met het oog op de verdeling van het beschikbare water voor het aanvoergebied vanuit de inlaat Grebbesluis in de **Neder-Rijn**, bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 2.1, eerste lid, onder 4°, van het Waterbesluit bedoelde behoeften, voor de regionale wateren achtereenvolgens prioriteit aan:

a. doorspoeling in geval van een milieu-incident of vanwege de volksgezondheid;
b. beroepsvaart;
c. doorspoeling van stedelijk gebied ter verbetering van de waterkwaliteit of ter bestrijding van stankoverlast;
d. akkerbouw en vollegrondstuinbouw;
e. sportvelden en greens;
f. beregening van gras- en maïsland;
g. recreatievaart; en
h. overige natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, met inbegrip van maatregelen die nodig zijn voor het realiseren van de doelstellingen van de kaderrichtlijn water.

2.2.2a Regionaal waterplan

Artikel 2.12a Procedure

1. Gedeputeerde staten voeren bij de voorbereiding van het regionaal waterplan ten minste overleg met het dagelijks bestuur van de binnen het plangebied liggende waterschappen, de hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat en de colleges van burgemeester en wethouders van de binnen het plangebied liggende gemeenten.
2. Gedeputeerde staten raadplegen bij de voorbereiding van het regionaal waterplan de minister en gedeputeerde staten van de aangrenzende provincies.

3. Op de voorbereiding van het regionaal waterplan is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, met dien verstande dat naast de belanghebbenden ook de ingezetenen van de provincie de gelegenheid hebben hun zienswijzen schriftelijk of mondeling in te brengen.
4. Gedeputeerde staten zenden het regionaal waterplan na vaststelling aan de in het eerste lid genoemde bestuursorganen en aan gedeputeerde staten van de aangrenzende provincies.

2.2.3 Beheerplan (waterbeheerprogramma)

Artikel 2.13 Instructieregel inhoud beheerplan
1. Het beheerplan bevat in ieder geval:
   a. de beschrijving van de bestaande toestand van watersystemen waarover het beheer van het waterschap zich uitstrekt;
   b. het beleid voor het beheer van de watersystemen, gericht op de aan de watersystemen toegekende functies en doelstellingen;
   c. een beschrijving van de maatregelen met prioriteitstelling en fasering, die nodig zijn om de gestelde doelen te realiseren of de geconstateerde knelpunten op te lossen; en
   d. een raming van de kosten van de gedurende de planperiode te nemen maatregelen, een overzicht in de dekking van de kosten en een indicatie van het verloop van de op te leggen heffingen in de planperiode.
2. De motivering op een beheerplan bevat een onderbouwing waarin ten minste zijn opgenomen:
   a. de aan het beheerplan ten grondslag liggende afwegingen en uitkomsten van de verrichte onderzoeken; en
   b. een overzicht van de strategische doelstellingen in het regionaal waterplan, die worden gerealiseerd door het uitvoeren van de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, onder c.

Artikel 2.13a Voorbereiding beheersplan
1. Op de voorbereiding van het beheerplan is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Een ieder kan zienswijzen over het ontwerp van het beheerplan naar voren brengen.
2. Het waterschap raadpleegt bij de voorbereiding van het beheerplan ten minste de dagelijkse besturen van de aangrenzende waterbeheerders, de besturen van de veiligheidsregio's waarbinnen de watersystemen of onderdelen daarvan zijn gelegen, gedeputeerde staten van Utrecht, van Zuid-Holland en van Gelderland en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die binnen het plangebied zijn gelegen.

Artikel 2.13b Toezending beheerplan
1. Het waterschap stuurt het beheerplan binnen vier weken na vaststelling naar gedeputeerde staten van Utrecht en van Zuid-Holland. Als bijlagen voegt het toe het verslag van het bij de voorbereiding gevoerde overleg, de ingediende zienswijzen en de beschouwingen van het waterschap daarover.
2. Het waterschap stuurt het beheerplan binnen vier weken na de vaststelling aan de geraadpleegde bestuursorganen en aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat.

2.2.4 Legger

Artikel 2.14 Instructieregel legger waterstaatswerken
De legger bevat in ieder geval:
a. het lengteprofiel en de dwarsprofielen van de primaire en regionale waterkeringen en het profiel van vrije ruimte;
b. de dwarsprofielen van de oppervlaktewaterlichamen die door het waterschap worden beheerd; en
c. een omschrijving van de ondersteunende kunstwerken en de bijzondere constructies die deel uitmaken van de primaire en regionale waterkeringen en van de oppervlaktewaterlichamen die worden beheerd.

Artikel 2.15 Vrijstelling verplichtingen inhoud legger
De in artikel 5.1, derde lid van de Waterwet bedoelde verplichtingen om in de legger vorm en constructie te beschrijven, gelden niet voor:
a. waterbergingsgebieden; en
b. oppervlaktewaterlichamen die in de legger zijn aangeduid als C-wateren.

2.2.5 Peilbesluit

Artikel 2.16 Aanwijzing gebieden peilbesluit
Het waterschap stelt binnen **verplichte peilbesluitgebieden** één of meer peilbesluiten vast voor de oppervlaktewaterlichamen in gebieden waar het waterschap onder normale omstandigheden de wateraanvoer en waterafvoer kan beheersen.

Artikel 2.17 Instructieregel inhoud peilbesluit

1. Het peilbesluit bevat de begrenzing van het gebied waarbinnen de oppervlaktewaterlichamen gelegen zijn waarop het peilbesluit betrekking heeft.
2. De motivering op een peilbesluit bevat een onderbouwing waarin ten minste zijn opgenomen:
   a. de aan het besluit ten grondslag liggende afwegingen en uitkomsten van de verrichte onderzoeken;
   b. een aanduiding van de veranderingen van de waterstanden ten opzichte van de bestaande situatie; en
   c. een aanduiding van de gevolgen van de te handhaven waterstanden voor de diverse betrokken belangen.

Artikel 2.18 Actuele peilbesluiten

Het waterschap draagt zorg dat een peilbesluit actueel is en in ieder geval is toegesneden op veranderingen in zowel de omstandigheden ter plaatse als de aanwezige functies en belangen.

Artikel 2.18a Voorbereiding peilbesluiten

1. Op de voorbereiding van een peilbesluit is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.
2. Een ieder kan zienswijzen over het ontwerp van een peilbesluit naar voren brengen.

Artikel 2.18b Toezending peilbesluiten

Het waterschap zendt een vastgesteld peilbesluit toe aan gedeputeerde staten. Daarbij worden gevoegd de ingediende zienswijzen en de beschouwingen van het algemeen bestuur daarover.

2.2.5a Projectplan en projectprocedure voor waterstaatswerken

Artikel 2.18c Voorbereiding

Een projectplan, waarop de procedure van paragraaf 2 van hoofdstuk 5 van de Waterwet niet van toepassing is, wordt voorbereid overeenkomstig afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht

Artikel 2.18d Projectprocedure

Gedeputeerde staten van de provincie, waarbinnen het te realiseren project in hoofdzaak is gelegen, kunnen op verzoek van het waterschap paragraaf 2 van hoofdstuk 5 van de Waterwet van toepassing verklaren op:

a. projectplannen tot aanleg of wijziging van regionale waterkeringen;
b. projectplannen tot aanleg of wijziging van bergingsgebieden in regionale watersystemen.

Artikel 2.18e Toezending projectplan

1. Een aan gedeputeerde staten van Utrecht of Zuid-Holland ter goedkeuring toegezonden projectplan als bedoeld in artikel 5.5 van de Waterwet dat betrekking heeft op een primaire waterkering die onderdeel uitmaakt van een dijkring die tevens is gelegen op het grondgebied van een andere provincie of andere provincies wordt door het waterschap tevens toegezonden aan gedeputeerde staten van die andere provincie of provincies.
2. Indien toepassing is gegeven aan artikel 5.7, tweede lid, van de Waterwet wordt het aan gedeputeerde staten van Utrecht of Zuid-Holland ter goedkeuring toegezonden projectplan door het waterschap tevens toegezonden aan gedeputeerde staten van de andere provincie.

2.2.5b Waterakkoord

Artikel 2.18f Raadpleging waterakkoord

Bij de voorbereiding van een waterakkoord als bedoeld in artikel 3.7 van de Waterwet, raadpleegt het waterschap gedeputeerde staten van de provincie waarin de regionale wateren waarop het waterakkoord betrekking heeft, zijn gelegen.

2.3 Activiteiten in wateren

2.3.1 Beheer locaties zwemwater in oppervlaktewater

Artikel 2.18g Oogmerk

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op:

a. het beschermen van de gezondheid van de gebruikers van een zwemlocatie; en
b. het in en om de zwemlocatie voorkomen van letsel van de gebruikers.

Artikel 2.18h Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op het beheer van een op grond van artikel 10b, eerste lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden aangewezen **zwemlocatie** in oppervlaktewater.

Artikel 2.19 Beheer zwemwaterlocaties in oppervlaktewater

1. Voor een zwemlocatie is, in overeenstemming met deze, een locatiehouder bekend die gelegenheid biedt tot zwemmen en baden op de zwemlocatie en gedurende het badseizoen verantwoordelijk is voor de zorg en maatregelen op het gebied van veiligheid en hygiëne die redelijkerwijs tot diens verantwoordelijkheid kunnen worden gerekend.
2. De locatiehouder van een locatie zwemlocatie:
   a. treft maatregelen op grond van de resultaten van het jaarlijkse, conform de Handreiking fysieke veiligheid zwemmers in oppervlaktewater uitgevoerde, veiligheidsonderzoek om de veiligheid te waarborgen of te verbeteren;
   b. draagt er zorg voor dat de maatregelen worden getroffen op basis van het zwemwaterprofiel die redelijkerwijs tot diens verantwoordelijkheid kunnen worden gerekend;
   c. voert periodiek voldoende beheer en onderhoud uit gericht op de veiligheid en hygiëne voor de bezoekers;
   d. draagt er zorg voor dat maatregelen worden genomen, die redelijkerwijs tot zijn verantwoordelijkheid kunnen worden gerekend, als er naar aanleiding van de monitoring uitgevoerd door de waterbeheerder van het oppervlaktewater zwemwaterverontreinigingen worden vastgesteld;
   e. voert periodiek voldoende onderzoek uit naar de omstandigheden in en om de zwemwaterlocatie die een negatief effect kunnen hebben op de veiligheid en hygiëne van de bezoekers;
   f. draagt zorg voor adequate sanitaire voorzieningen voor de bezoekers;
   g. draagt er zorg voor door middel van afbakening van een veilige zwemzone dat bezoekers veilig kunnen zwemmen en niet in aanraking kunnen komen met andere vormen van waterrecreatie die de veiligheid van de bezoekers in gevaar kunnen brengen;
   h. duldt, op aangeven van de provincie, en met het oog op gevaren voor de veiligheid en hygiëne van de bezoekers, tekens bij de zwemlocatie om bezoekers te informeren over een waarschuwing, negatief zwemadvies of zwemverbod;
   i. houdt voldoende toezicht op de veiligheid van de zwemmers gedurende de uren dat de zwemlocatie is opengesteld voor het publiek, voor die locaties waarvan de toegang afgesloten kan worden voor de bezoekers en/of waar entree wordt geheven aan de bezoekers voor het gebruik van de zwemlocatie; en
   j. stelt bij onverwachte situaties die negatieve gevolgen kunnen hebben op de kwaliteit van het zwemwater of de gezondheid en veiligheid van de zwemmers de provincie zo snel mogelijk hiervan op de hoogte.

2.3.2 Activiteiten met woonschepen, vaartuigen, andere drijvende voorwerpen, havens en aanlegplaatsen

Artikel 2.20 Oogmerk

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het behoud van landschappelijke, natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden.

Artikel 2.21 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten met woonschepen, vaartuigen, andere drijvende voorwerpen, havens en aanlegplaatsen in het **Gebied ligplaatsen**.

Artikel 2.22 Ontheffing woonschepen

1. Het is verboden om zonder ontheffing een woonschip ligplaats te laten nemen, te ankeren, af te meren, anderszins in het water te plaatsen of te houden.
2. Het is verboden om bij een woonschip een aanlegplaats en daarmee verband houdende oever- en afmeervoorzieningen te maken of te hebben, als:
   a. het woonschip in strijd met het eerste lid is afgemeerd;
   b. voor het woonschip een ontheffing met oeverbeleid geldt; of
   c. voor het woonschip een voorschrift als bedoeld in artikel 2.24, zesde lid, aan de ontheffing is verbonden.

Artikel 2.23 Vrijstelling woonschepen

Het verbod, bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, geldt, met uitzondering van woonschepen waarvoor een ontheffing geldt met type- of oeverbeleid, niet voor:

1. woonschepen bij lig- en aanlegplaatsen, die als zodanig in een bestemmingsplan zijn aangewezen, als:
   a. dat bestemmingsplan voldoet aan artikel 9.4; of
   b. de woonschepen voldoen aan de maximale maatvoering, bedoeld in artikel 2.24, tweede lid, onder a; en
2. één woonschip in een jacht- of bedrijfshaven, dat daar in gebruik is als verenigingsaccommodatie.

Artikel 2.24 Beoordelingsregel ontheffing woonschepen

1. De ontheffing, bedoeld in artikel 2.22, eerste lid, wordt alleen verleend voor:
   a. woonschepen op ligplaatsen, waarvoor op de datum van inwerkingtreding van deze verordening al een ontheffing gold op grond van de Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht 1996,

de Landschapsverordening provincie Utrecht 2011 of de Verordening Natuur en Landschap provincie Utrecht 2017; of

b. woonschepen op ligplaatsen die als zodanig in een bestemmingsplan zijn aangewezen.

2. De ontheffing wordt alleen verleend als:
   a. de lengte, breedte en hoogte van een woonschip, respectievelijk ten hoogste 30 meter, 6 meter en 4 meter zijn;
   b. de onderlinge afstand tussen twee woonschepen tenminste 5 meter bedraagt; en
   c. bij woonschepen in een uiterwaard: de aanlegplaats op de oever minimale voorzieningen heeft en het woonschip het uiterlijk heeft van een varend voormalig binnenvaartschip.
3. De maten worden gemeten waar zij, met inbegrip van al hetgeen vast aan het woonschip verbonden is, boven of onder water het grootst zijn en de hoogte wordt gemeten vanaf de waterlijn.
4. Bij het vaststellen van de maten blijven stuurhutten, masten, lichtkoepels, schoorstenen, antennes en andere ondergeschikte onderdelen buiten beschouwing.
5. Gedeputeerde staten kunnen in bijzondere gevallen afwijken van het tweede lid.
6. Gedeputeerde staten kunnen aan een ontheffing het voorschrift verbinden dat deze na afloop van de geldigheidsduur niet meer zal worden verleend aan dezelfde of een andere ontheffinghouder of voor hetzelfde of een ander woonschip.
7. Gedeputeerde staten kunnen type- of oeverbeleid opnemen in de ontheffing.
8. De gemeente en het waterschap of een andere toepasselijke waterbeheerder, zijn adviseur voor de ontheffing , tenzij de aanvraag om ontheffing betrekking heeft op eigendomsoverdracht van een bestaande ontheffing of verlenging van de periode waarvoor ontheffing is verleend.

Artikel 2.24a Verzoek ontheffing op naam van ander

De houder van een ontheffing kan gedeputeerde staten verzoeken de ontheffing:

a. op naam van een ander te stellen; of
b. te verlenen voor een vervangend woonschip op dezelfde locatie.

Artikel 2.25 Verbod voorwerpen

1. Het is verboden een voorwerp, anders dan een woonschip, woonark of vaartuig, ligplaats te laten nemen, te ankeren, af te meren, of anderszins in, op of vlak boven een water te plaatsen of te houden.
2. Het verbod geldt niet voor drijvende voorwerpen aangemeerd op plaatsen waarbij een van de verkeerstekens E.5 tot en met E.7.1 van bijlage 7 bij het Binnenvaartpolitiereglement en bijlage 7 van het Rijnvaartpolitiereglement zijn geplaatst.

Artikel 2.26 Ontheffing vaartuigen en boatsavers

1. Het is verboden om zonder ontheffing:
   a. een vaartuig, anders dan een woonschip of woonark, ligplaats te laten nemen, te ankeren, af te meren, of anderszins in, op of vlak boven een water te plaatsen of te houden.
   b. een boatsaver in een natuurlijke inham op eigen terrein ligplaats te laten nemen, te ankeren, af te meren, of anderszins in, op of vlak boven een water te plaatsen of te houden.
2. Het verbod in het eerste lid onder a geldt niet voor vaartuigen aangemeerd op plaatsen waarbij een van de verkeerstekens E.5 tot en met E.7.1 van bijlage 7 bij het Binnenvaartpolitiereglement en bijlage 7 van het Rijnvaartpolitiereglement zijn geplaatst.

Artikel 2.27 Vrijstellingen vaartuigen en voorwerpen

Het verbod, bedoeld in artikel 2.26, geldt niet voor:

a. vaartuigen en voorwerpen in jacht- of bedrijfshavens en waterscoutinglocaties;
b. vaartuigen en drijvende voorwerpen, die worden gebruikt bij het vervoer van uitsluitend bedrijfsmiddelen, voor zover zij tijdelijk voor het laden en lossen van die bedrijfsmiddelen worden afgemeerd;
c. één open vaartuig met een maximale lengte van 7 meter bij een direct aan het water gelegen erf, mits er geen gebruik wordt gemaakt van onderdeel d;
d. één vaartuig, of één boatsaver met inliggend vaartuig, in een insteekhaven binnen een direct aan het water gelegen erf, als de insteekhaven voldoet aan het overgangsrecht, bedoeld in artikel 10.6, of voor de insteekhaven een ontheffing als bedoeld in artikel 2.29 is verleend en mits het vaartuig of de boatsaver met inliggend vaartuig volledig binnen de begrenzing van de insteekhaven past;
e. één vaartuig bij een direct aan het water gelegen erf in de periode 1 april tot en met 30 september, voor zover het aanmeren dient voor het zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is in- of uitladen, of vaarklaar maken van het vaartuig voor recreatief gebruik;
f. het tijdelijk afmeren van vaartuigen voor het laten in- of uitstappen van passagiers bij horecagelegenheden, die als zodanig zijn aangewezen in een bestemmingsplan; en
g. historische vaartuigen, die als varend monument, varend erfgoed of historisch casco zijn ingeschreven in het register van de Federatie Varend Erfgoed Nederland en in goede staat van onderhoud verkeren, bij aanlegplaatsen voor historische vaartuigen, die als zodanig in een bestemmingsplan zijn aangewezen.

Artikel 2.28 Beoordelingsregel partyschip
Een ontheffing als bedoeld in artikel 2.26 kan worden verleend voor ten hoogste één partyschip bij een als zodanig in het bestemmingsplan aangewezen horecagelegenheid, mits het vaartuig voldoet aan een landschapsplan, waarin zowel het partyschip als de aanlegplaats op landschappelijke aspecten positief zijn beoordeeld.

Artikel 2.29 Ontheffing havens en aanlegplaatsen voor vaartuigen en voorwerpen
Het is verboden om zonder ontheffing (insteek)havens of aanlegplaatsen en daarmee verband houdende voorzieningen, zoals steigers, meerpalen en vlonders, te maken of te houden, of als zakelijk gerechtigde dan wel gebruiker van een oever toe te laten of te gedogen dat (insteek)havens of aanlegplaatsen en daarmee verband houdende voorzieningen op of aan de betreffende oever worden aangelegd.

Artikel 2.30 Vrijstelling havens en aanlegplaatsen voor vaartuigen en voorwerpen
Het verbod, bedoeld in artikel 2.29, geldt niet voor:
1. aanlegplaatsen en daarmee verband houdende voorzieningen in jacht- of bedrijfshavens en waterscoutinglocaties;
2. één aanlegsteiger met maximaal twee meerpalen per direct aan het water gelegen erf, mits deze aanlegsteiger:
    a. geen grotere oppervlakte heeft dan 7,20 m2; en
    b. geen afbreuk doet aan het karakter van een eventueel aanwezige natuurlijke of natuurvriendelijke oever.

Artikel 2.31 Ontheffing insteekhavens
1. Een ontheffing voor een insteekhaven wordt alleen verleend als:
    a. de haven is of wordt uitgegraven in een erf, waarbij per erf slechts één insteekhaven is of wordt uitgegraven;
    b. een dubbele insteekhaven op de grens van twee naast elkaar gelegen erven ligt;
    c. de haven dwars op de vaarweg aangelegd wordt of aansluit op de cultuurhistorische verkavelingsrichting van sloten en waterwegen in het achterliggende landschap, tenzij het bevoegd gezag op het gebied van waterveiligheid gemotiveerd aangeeft dat een insteekhaven dwars op de vaarweg op de betreffende locatie niet mogelijk is;
    d. lengte en breedte van een enkele insteekhaven ten hoogste 8 meter en 3,25 meter bedragen;
    e. een dubbele insteekhavens niet in de lengterichting van de vaarweg ligt;
    f. lengte en breedte van een dubbele insteekhaven ten hoogste 8 meter en 6 meter bedragen.
2. Als op grond van het eerste lid, aanhef en onder c, de haven wel dwars maar niet loodrecht op de vaarweg kan worden aangelegd, kan een geringe afwijking van de lengtemaat worden toegestaan.

2.3.3 Dempen van oppervlaktewaterlichamen

Artikel 2.31a Oogmerk
De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het behoud van landschappelijke, natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden.

Artikel 2.32 Toepassingsbereik
1. Deze paragraaf is van toepassing op het in het **Gebied dempen oppervlaktewaterlichamen** geheel of gedeeltelijk dempen van oppervlaktewaterlichamen.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op het dempen van een oppervlaktewaterlichaam krachtens een onherroepelijke vergunning voor een ontgrondingsactiviteit op grond van artikel 3 van de Ontgrondingenwet, als de activiteiten plaatsvinden op het perceel waarop de vergunning betrekking heeft.

Artikel 2.33 Specifieke zorgplicht
Degene die een oppervlaktewaterlichaam geheel of gedeeltelijk dempt en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot nadelige gevolgen voor de belangen, bedoeld in artikel 2.20, is verplicht:
a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen,
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken, en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Artikel 2.34 Ontheffing dempen
Het is verboden om zonder ontheffing in het gebied dempen oppervlaktewaterlichamen geheel of gedeeltelijk oppervlaktewateren te dempen, tenzij de activiteit is toegelaten op grond van de artikelen 2.35 en 2.36.

Artikel 2.35 Vrijstelling dempen bij infrastructurele werken en werken van groot maatschappelijk belang

1. Voor het uitvoeren of onderhoud van infrastructurele openbare werken en werken van groot maatschappelijk belang wordt alleen gedempt als:
   a. het peilscheidingen van het waterschap betreft;
   b. de activiteiten plaatsvinden binnen het uitvoeringsgebied van een vergund bestek; of
   c. de werken zijn aangewezen in het bestemmingsplan.
2. Voor onderhouds-, herstel-, bouw- of sloopwerkzaamheden op bouwpercelen wordt alleen gedempt als het bouwperceel is aangewezen in het bestemmingsplan.
3. De activiteiten duren niet langer dan noodzakelijk.

Artikel 2.36 Vrijstelling dempen bij agrarische percelen

1. Op agrarische weide- en akkerpercelen wordt alleen gedempt voor het aanleggen van verbindingen tussen die percelen.
2. Bij het aanleggen van verbindingen tussen de percelen wordt:
   a. de onderlinge verbinding tussen de percelen door dammen ingericht;
   b. de verbinding maximaal 10 meter breed, gemeten vanaf maaiveld in de lengterichting van het afgedamde oppervlaktewaterlichaam tussen de aansluitingen van de dam op de oorspronkelijke oever; en
   c. het aantal verbindingen beperkt om een onaanvaardbare aantasting van de belangen, bedoeld in artikel 2.20, te voorkomen.

3. ONDERGROND EN BODEM

3.1 Grondwaterbeheer

3.1.1 Algemene bepalingen en instructieregels

Artikel 3.1 Oogmerk
De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het beschermen van de kwaliteit van het grondwater en het vervullen van de functies van grondwaterlichamen.

Artikel 3.2 Instructieregel melden, meten en registreren grondwateronttrekkingen
1. Het waterschap verstrekt aan gedeputeerde staten van de provincie of de provincies waarin de onttrekking van grondwater of het infiltreren van water plaatsvindt:
   a. de gegevens die op grond van artikel 6.11 van het Waterbesluit worden verkregen, en
   b. een overzicht van de vergunningen en meldingen op basis waarvan het onttrekken van grondwater of het infiltreren van water plaatsvindt.
2. De opgave, bedoeld in het eerste lid, wordt uiterlijk op 31 mei van elk jaar of, bij beëindiging van de onttrekking, binnen vier maanden na die beëindiging verstrekt.
3. Het waterschap kan de vrijstellingsmogelijkheid, bedoeld in artikel 6.11, vijfde lid, van het Waterbesluit niet toepassen voor onttrekkingen of infiltraties van meer dan 12.000 m3 per jaar en voor tijdelijke onttrekkingen of infiltraties van in totaal meer dan 12.000 m3.

Artikel 3.3 Instructieregel grondwateronttrekkingen voor menselijke consumptie
1. Met het oog op de verplichtingen op grond van artikel 7 van de kaderrichtlijn water regelt het waterschap bij of krachtens verordening in ieder geval dat:
   a. de locaties en debieten van de onttrekkingen van grondwater voor menselijke consumptie bekend zijn;
   b. de eigenaar van een onttrekking van grondwater voor menselijke consumptie, voor zover dagelijks meer dan 10 m3 water wordt onttrokken of water wordt onttrokken ten behoeve van meer dan 50 personen, het ruwwater monitort volgens de methoden en parameters uit tabel II en tabel IIIC van het Drinkwaterbesluit voor de eerste keer bij aanvang van de onttrekking en vervolgens ten minste elke zes jaar een meting en analyse van een beperkter parameterpakket, afhankelijk van de uitkomsten van de eerste en daaropvolgende metingen en de verwachte risico's;
   c. de eigenaar van de onttrekking van grondwater voor menselijke consumptie voor aanvang van de winning een risicoanalyse van de omgeving van de onttrekking uitvoert; en
   d. de gegevens, bedoeld onder a tot en met c, uiterlijk binnen vier maanden nadat ze zijn verkregen aan gedeputeerde staten verstrekt.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op onttrekkingen als bedoeld in artikel 6.4, eerste lid van de Waterwet.

3.1.2 Activiteiten met grondwater

Artikel 3.4 Vrijstelling kleine bodemenergiesystemen
1. In afwijking van artikel 6.4, eerste lid, onder b van de Waterwet is in het **Gebied kleine open bodemsystemen** geen vergunning vereist voor het aanleggen of gebruiken van een open bodemenergiesysteem als de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken of de hoeveelheid water die wordt geïnfiltreerd niet meer is dan 10 m3/u.
2. Het eerste lid geldt niet voor het aanleggen of gebruiken van een open bodemenergiesysteem dat gelegen is in een interferentiegebied, aangewezen op grond van artikel 2.2b van het Besluit omgevingsrecht.

3.2 Grondwaterbeschermingszones

3.2.1 Algemene bepalingen en instructieregels

Artikel 3.5 Aanwijzing grondwaterbeschermingszones en grondwaterbeschermingsgebieden
1. **Grondwaterbeschermingszones** bestaan uit **Waterwingebieden**, **Grondwaterbeschermingsgebieden**, **Boringsvrije zones**, **Beschermingszones oppervlaktewaterwinning**, **100-jaarsaandachtsgebieden**, **Kwetsbare strategische grondwatervoorraden** en **Matig kwetsbare strategische grondwatervoorraden**.
2. **Waterwingebieden** bestaan uit waterwingebieden met uitzondering van het **Waterwingebied Bethunepolder**.
3. **Grondwaterbeschermingsgebieden** bestaan uit **Grondwaterbeschermingsgebieden** en **Waterwingebied Bethunepolder**.

Artikel 3.5a Uitzondering toepassingsbereik agrarische bedrijfsvoering
Deze afdeling is niet van toepassing op agrarische bedrijfsvoering in de gebieden die op grond van artikel 1.2, vijfde lid, van de Wet milieubeheer zijn aangewezen.

Artikel 3.6 Oogmerk grondwaterbescherming
De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de bescherming van het grondwater in verband met de winning daarvan voor menselijke consumptie.

Artikel 3.7 Instructieregel ruimtelijke bescherming grondwater
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen een **Waterwingebied**, **Grondwaterbeschermingsgebied**, **Boringsvrije zone**, **Beschermingszone oppervlaktewaterwinning, 100-jaarsaandachtsgebied** of **Kwetsbare strategische grondwatervoorraad** laat geen activiteiten toe en bevat geen bestemmingen en regels die een risico vormen voor de grond- en oppervlaktewaterwinning voor menselijke consumptie.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop het waterwinbelang in acht is genomen.

Artikel 3.8 Instructieregel toepassen verwijderingsvariant in waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden
[Gereserveerd]

Artikel 3.9 Instructieregel parkeren Bethunepolder
1. Een bestemmingsplan staat parkeren van motorrijtuigen in **Waterwingebied Bethunepolder** uitsluitend toe in perioden van drukte in verband met zomer- of winterrecreatie.
2. Een bestemmingsplan voor locaties binnen waterwingebied Bethunepolder bevat voor het parkeren van motorrijtuigen bestemmingen en regels die het waterwinbelang beschermen.

Artikel 3.10 Instructieregel aanleggen van een begraafplaats of uitstrooiveld
1. Een bestemmingsplan verbiedt het aanleggen van een nieuwe begraafplaats of uitstrooiveld, genoemd in de Wet op de lijkbezorging, of een dierenbegraafplaats in een **Grondwaterbeschermingsgebied**.
2. Een bestemmingsplan stelt, met betrekking tot het hebben of uitbreiden van een bestaande begraafplaats, uitstrooiveld of dierenbegraafplaats in een grondwaterbeschermingsgebied, bestemmingen en regels ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de openbare drinkwaterwinning.

Artikel 3.11 Instructieregel matig kwetsbare strategische grondwatervoorraad
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een **Matig kwetsbare strategische grondwatervoorraad** houdt rekening met de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de drinkwaterwinning.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 3.12 Zorgplicht grondwater
1. Degene die in een **Grondwaterbeschermingszone** een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de bescherming van het grondwater in verband met de winning daarvan voor menselijke consumptie, is verplicht:
   a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
   c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. De zorgplicht houdt in ieder geval in dat, wanneer er sprake is van een direct optredende of dreigende verontreiniging van het grondwater, gedeputeerde staten onmiddellijk op de hoogte worden gesteld.

Artikel 3.13 Plaatsen borden waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden
Het drinkwaterbedrijf plaatst langs alle openbare wegen, spoorwegen en vaarwegen die toegang geven tot een **Waterwingebied** of een **Grondwaterbeschermingsgebied** of daaraan grenzen, op of bij de grenzen van dat gebied borden waarvan het model is vastgesteld in Bijlage Modelborden grondwaterbeschermingsgebieden bij deze verordening.

3.2.2 Activiteiten in waterwingebieden

Artikel 3.13a Toepassingsbereik activiteiten waterwingebieden

1. Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten:
   a. binnen inrichtingen waarvoor geen omgevingsvergunning is vereist als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht; en
   b. buiten inrichtingen.
2. De artikelen in deze paragraaf zijn van overeenkomstige toepassing bij het verlenen van een omgevingsvergunning als bedoeld artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Artikel 3.14 Verboden activiteiten waterwingebied

1. Binnen een **Waterwingebied** zijn de volgende activiteiten verboden:
   a. een inrichting op te richten of in werking te hebben die behoort tot een categorie die is aangewezen in bijlage I bij het Besluit omgevingsrecht;
   b. het toepassen of aanwezig hebben van een (potentieel) schadelijke stof;
   c. het aanbrengen van een constructie of uitvoeren van andere werkzaamheden op of in de bodem;
   d. het op of in de bodem brengen van mogelijk schadelijke stoffen, waaronder het toepassen van grond en baggerspecie, het gebruik van meststoffen en het uitstrooien van as;
   e. het schuin boren onder een waterwingebied, uitgevoerd vanaf een locatie buiten het waterwingebied;
   f. het toepassen van uitloogbare materialen; en
   g. het gebruiken van een locatie als parkeerterrein of voor evenementen.
2. Als een (potentieel) schadelijke stof worden in ieder geval aangemerkt:
   a. een zeer zorgwekkende stof, zoals vastgesteld door het RIVM;
   b. stoffen opgenomen in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming 2012, deel 3, bijlage 2, stap 5, 'De stoffenlijst';
   c. stoffen met een schadelijke werking op de smaak of geur van het grondwater en mengsels en verbindingen waaruit dergelijke stoffen in het grondwater kunnen ontstaan en die het grondwater ongeschikt voor menselijke consumptie maken; en
   d. gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Artikel 3.15 Vrijstelling activiteiten waterwingebied

Het verbod, bedoeld in artikel 3.14, eerste lid, geldt niet voor:

a. het winnen van grondwater voor menselijke consumptie met alle daarvoor noodzakelijke activiteiten;
b. reguliere bodemwerkzaamheden, zoals groenonderhoud en tuinieren, die de beschermende bodemlagen niet aantasten;
c. het toepassen van strooizout ten behoeve van de gladheidsbestrijding;
d. het aanwezig hebben van stoffen die nodig zijn voor het functioneren van motorvoertuigen, motorwerktuigen of bromfietsen;
e. het vervoeren van stoffen in afgesloten en vloeistofdichte tanks of in een deugdelijke gesloten verpakking, als deze afdoende zijn beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden en op zodanige wijze dat geen gevaar voor verspreiding of verstuiving bestaat;
f. het hebben of gebruiken van geringe hoeveelheden stoffen, anders dan gewasbeschermingsmiddelen of biociden, bij woningen en andere gebouwen, voor normaal gebruik, als deze bewaard worden in een deugdelijke verpakking en afdoende zijn beschermd tegen externe invloeden;
g. het op of in de bodem brengen van dierlijke meststoffen als gevolg van beweiding;
h. de aanleg van verharde of onverharde paden voor niet-gemotoriseerd vervoer;
i. werkzaamheden in de bodem, gericht op behoud van de natuurfunctie of ten dienste van extensieve recreatie; en
j. aanleg en onderhoud van kabels en onderhoud van leidingen.

Artikel 3.16 Meldingsplichtige activiteiten waterwingebied

1. Het verbod, bedoeld in artikel 3.14, eerste lid, geldt ook niet voor:
   a. het toepassen van grond of baggerspecie met een kwaliteit die voldoet aan de achtergrondwaarde;
   b. civiel- en bouwtechnische werken nodig voor regulier beheer en onderhoud van bestaande bebouwing, infrastructuur en waterbeheer;
   c. het verspreiden van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud van watergangen, over het aangrenzend perceel met inachtneming van het Besluit bodemkwaliteit;
   d. het onderzoeken en saneren van de bodem met inachtneming van de Wet bodembescherming en de Wet milieubeheer.
2. Het is verboden de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.

3. In aanvulling op artikel 1.9 bevat de melding een verantwoording dat de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater.

Artikel 3.17 Vrijstelling riolering Bethunepolder
Het verbod, bedoeld in artikel 3.14, eerste lid, geldt niet voor het aanleggen en in stand houden van rioleringen in **Waterwingebied Bethunepolder waterleidingkanaal** die aansluiten op bestaande rioleringen.

Artikel 3.18 Vrijstelling gebruik kunstmest Lexmond, Woerden en Vianen
Het verbod, bedoeld in artikel 3.14, eerste lid, geldt niet voor het gebruik van kunstmest in **Waterwingebieden Lexmond**, **Woerden** en **Vianen**.

Artikel 3.19 Algemene regel bestrijdingsmiddelen en glyfosaat Bethunepolder
1. Het is in het **Waterwingebied Bethunepolder** verboden bestrijdingsmiddelen voorhanden te hebben, in voorraad te hebben of toe te passen.
2. Het verbod geldt niet voor het in een besloten ruimte voorhanden hebben, in voorraad hebben of toepassen van een geringe hoeveelheid van een bestrijdingsmiddel, als dit:
    a. zonder bewerking kan worden toegepast;
    b. dient of gediend heeft voor normaal gebruik ter plaatse of afkomstig is van normaal gebruik binnen een gebouw;
    c. bewaard wordt in een deugdelijke verpakking; en
    d. afdoende beschermd is tegen weersinvloeden.
3. Het verbod geldt ook niet voor de toepassing van glyfosaathoudende bestrijdingsmiddelen voor het bestrijden van de onkruiden grote brandnetel, ridderzuring, akkerdistel en ruwe smele in grasland, indien deze toepassing plaatsvindt:
    a. als bestrijding met niet-chemische middelen redelijkerwijs niet kan worden gevergd;
    b. volgens de onkruidbestrijkingsmethode;
    c. door een deskundige met een licentie als bedoeld in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden;
    d. als de weersomstandigheden dat toelaten en de hoogte van het gras redelijkerwijs geen beletsel vormt om de onkruiden aan te strijken zonder het gras te raken; en
    e. met inachtneming van een afstand van tenminste één meter tot geulen en greppels en tenminste twee meter tot sloten.

Artikel 3.20 Meldingsplicht glyfosaat Bethunepolder
1. Het is verboden in **Waterwingebied Bethunepolder** tijdens een groeiseizoen glyfosaathoudende bestrijdingsmiddelen overeenkomstig artikel 3.19, derde lid, toe te passen, zonder dit ten minste vijf werkdagen voor het begin ervan te melden.
2. Een melding betreft niet meer dan één groeiseizoen.

Artikel 3.21 Informatieplicht glyfosaat Bethunepolder
Ten minste 24 uur voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 3.20, wordt het betrokken drinkwaterbedrijf telefonisch geïnformeerd.

3.2.3 Activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden

Artikel 3.21a Toepassingsbereik grondwaterbeschermingsgebieden
1. Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten:
    a. binnen inrichtingen waarvoor geen omgevingsvergunning als bedoeld artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is vereist; en
    b. buiten inrichtingen.
2. De artikelen in deze paragraaf zijn van overeenkomstige toepassing bij het verlenen van een omgevingsvergunning als bedoeld artikel 2.1, eerste lid, onder e van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Artikel 3.22 Verboden inrichtingen in grondwaterbeschermingsgebieden
Het is verboden in het een **Grondwaterbeschermingsgebied** een inrichting op te richten of in werking te hebben indien die inrichting behoort tot een categorie die is aangewezen in de lijst verboden inrichtingen in bijlage Verboden inrichtingen in grondwaterbeschermingsgebieden bij deze verordening.

Artikel 3.23 Verbod voorhanden hebben (opslag) van schadelijke stoffen in grondwaterbeschermingsgebieden
1. Het is verboden in een **Grondwaterbeschermingsgebied** een niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stof voorhanden te hebben als bedoeld in bijlage Niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stoffen bij deze verordening.

2. Het verbod geldt niet voor een kleine werkvoorraad van maximaal 25 liter of kilogram.
3. Het is verboden een potentieel voor het grondwater schadelijke stof voorhanden te hebben, als de hoeveelheid meer is dan:
   a. in geval van een giftige of anderszins schadelijke stof genoemd in bijlage Niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stoffen bij deze verordening: de in die bijlage aangegeven hoeveelheidsdrempel; of
   b. in geval van een andere potentieel voor het grondwater schadelijke stof:
      i. maximaal 5 m2 per opslageenheid bij een tot vloeistof gekoeld gas of een vloeistof; en
      ii. maximaal 5.000 kilogram per opslageenheid bij een viskeuze of vaste stof.
4. Bij het voorhanden hebben van een potentieel voor het grondwater schadelijke stof met een hoeveelheid die minder is dan de hoeveelheid, bedoeld in het derde lid, worden bodembeschermende voorzieningen en maatregelen toegepast die de hoogst mogelijke vorm van bescherming bieden.

Artikel 3.24 Verbod boren en grond- of funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebieden Bethunepolder, Bilthoven, Bunnik, Cothen, Groenekan, Linschoten, Zeist en waterwingebied Bethunepolder
Het is verboden in de **Grondwaterbeschermingsgebieden Bethunepolder**, **Bilthoven**, **Bunnik**, **Cothen**, **Groenekan**, **Linschoten**, **Zeist** en in **Waterwingebied Bethunepolder**:
a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 40 meter of meer onder maaiveld; en
b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 40 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de grondwaterbeschermingszone.

Artikel 3.25 Verbod boren en grond- of funderingswerken Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Soestduinen en Woerden
Het is verboden in de **Grondwaterbeschermingsgebieden Amersfoort-Berg**, **Doorn**, **Langerak**, **Soestduinen** en **Woerden**:
a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 3 meter of meer onder maaiveld; en
b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 3 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de grondwaterbeschermingszone.

Artikel 3.26 Verbod boren en grond- of funderingswerken Driebergen, Leersum en Rhenen
Het is verboden in de **Grondwaterbeschermingsgebieden Driebergen**, **Leersum** en **Rhenen**
a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 10 meter of meer onder maaiveld; en
b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 10 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de grondwaterbeschermingszone.

Artikel 3.27 Verbod boren en grond- of funderingswerken Beerschoten
Het is verboden in **Grondwaterbeschermingsgebied Beerschoten**:
a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 30 meter of meer onder maaiveld; en
b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 30 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de grondwaterbeschermingszone.

Artikel 3.28 Vrijstellingen boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebieden
De verboden, bedoeld in de artikelen 3.24 tot en met 3.27, gelden niet voor:
a. boorputten voor de controle van het grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening;
b. het oprichten en hebben van boorputten voor het onttrekken van grondwater voor een noodvoorziening;
c. bronbemalingen;
d. het onderzoeken of saneren van de bodem in het kader van de Wet milieubeheer en de Wet bodembescherming;
e. sonderingen;
f. ontgrondingen krachtens een vergunning op grond van de Ontgrondingenwet;
g. grondwerken, voor zover bij verwijdering van de grond het bodemprofiel zodanig wordt hersteld dat tenminste dezelfde beschermende werking van de bodem ontstaat als voor de grondwerken; en
h. funderingswerken, voor zover daarbij uitsluitend gebruik wordt gemaakt van:
   i. grondverdringende gladde geprefabriceerde palen zonder verbrede voet;

ii. in de grond gevormde palen waarbij een hulpbuis wordt gebruikt die niet plaatselijk verbreed is en grondverdringend wordt ingebracht; of
iii. schroefpalen.

Artikel 3.29 Vrijstelling horizontaal gestuurde boringen

1. Het verbod, bedoeld in artikel 3.25, geldt niet voor het realiseren van horizontaal gestuurde boringen in de **Grondwaterbeschermingsgebieden Amersfoort-Berg**, **Doorn**, **Langerak**, **Soestduinen** en **Woerden**, als andere werkmethoden aantoonbaar niet toepasbaar zijn:
   a. onder watergangen, waarbij de diepte van de watergang vanaf maaiveld groter is dan 2 meter; of
   b. onder kruisingen van belangrijke (spoor)wegen.
2. Bij het realiseren van de horizontaal gestuurde boring wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. de diepte van de onderkant van de boring is niet dieper dan 10 meter onder het maaiveld;
   b. de milieuhygiënische bodemkwaliteit ter plaatste van het in-/uittredepunt overstijgt de achtergrondwaarde niet;
   c. indien het boortracé een ernstige bodemverontreiniging passeert of doorboort, worden afdoende maatregelen getroffen om verspreiding tegen te gaan;
   d. de boorvloeistof wordt samengesteld met schoon leidingwater;
   e. de boorvloeistof bevat voldoende bentoniet om uitwisseling met de ondergrond zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij wordt het gebruik van additieven zoveel mogelijk beperkt;
   f. de vrijkomende grond wordt niet zonder bodembeschermende maatregelen opgeslagen of verspreid over het perceel; en
   g. indien de horizontale boring voor de aanleg van een riool is, wordt de mantelbuis voorzien van verklikkers die een zodanige werking hebben dat bij een eventuele breuk de inhoud van het riool aan het maaiveld uittreedt via deze verklikkers.

Artikel 3.30 Verbod aanleggen van een buisleiding

1. Het is verboden in een **Grondwaterbeschermingsgebied** een buisleiding voor het transport van gassen, olie of chemicaliën of een leiding voor het transport van elektriciteit die wordt gekoeld met olie of chemicaliën, aan te leggen, te vervangen of te verleggen.
2. Het verbod geldt niet voor aardgasleidingen.
3. Het verbod geldt ook niet als met een risicoanalyse van een deskundige overeenkomstig de handreiking “Publicatiereeks gevaarlijke stoffen” is aangetoond dat de kans op grondwaterverontreiniging door dat aanleggen, veranderen of verleggen gelijk blijft of kleiner wordt ten opzichte van de daaraan voorafgaande situatie.

Artikel 3.31 Verbod energietoevoeging en -onttrekking in grondwaterbeschermingsgebieden

1. Het is verboden in een **Grondwaterbeschermingsgebied** werken tot stand te brengen of activiteiten te verrichten met als doel het direct of indirect warmte of koude aan de bodem te onttrekken of toe te voegen.
2. Het verbod geldt niet voor een open bodemenergiesysteem voor een innovatief duurzaamheidsproject, als is aangetoond dat een significante bijdrage geleverd wordt aan het verbeteren van de grondwaterkwaliteit door een koppeling te realiseren tussen duurzaam gebruik van bodemenergie en de gekozen saneringsaanpak.

Artikel 3.32 Verbod meststoffen in de bodem brengen

1. Het is verboden in een **Grondwaterbeschermingsgebied** meststoffen op of in de bodem te brengen.
2. Dit verbod geldt niet voor het op of in de bodem brengen van:
   a. dierlijke meststoffen; en
   b. anorganische meststoffen, compost of kalkmeststoffen als bedoeld in het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet.

Artikel 3.33 Verbod diepinfiltratie

Het is verboden in een **grondwaterbeschermingsgebied** afstromend hemelwater via diepinfiltratie in het grondwater te lozen.

Artikel 3.34 Meldingsplicht boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebieden

Het is verboden de activiteiten, bedoeld in de artikelen 3.28, onder g en h, 3.29, tweede lid, 3.30, tweede lid, 3.35 en 3.36, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.

Artikel 3.35 Algemene regel buitengebruikstelling boorput

Bij buitengebruikstelling van een boorput in een **Waterwingebied**, **Grondwaterbeschermingsgebied** of **boringsvrije zone** laat de eigenaar of exploitant binnen twee weken daarna die boorput afdichten door een gecertificeerd en erkend bedrijf conform BRL SIKB 2100/2101.

Artikel 3.36 Algemene regel verwijdering van heipalen
Bij verwijdering van heipalen in de **Grondwaterbeschermingsgebieden Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Lexmond, Soestduinen en Woerden** en in de **Boringsvrije zones Langerak en Lexmond** wordt het ontstane gat zoveel mogelijk afgedicht met bentoniet.

Artikel 3.37 Algemene regel lozen afstromend hemelwater
1. Bij het lozen van afstromend hemelwater in een **Grondwaterbeschermingsgebied** of **Waterwingebied Bethunepolder** wordt mogelijke verontreiniging van het grondwater zoveel mogelijk beperkt.
2. Aan het gestelde in het eerste lid wordt in ieder geval voldaan als de Leidraad Afkoppelen Provincie Utrecht wordt gevolgd.

Artikel 3.38 Algemene regel aanleggen parkeerplaats
1. Bij het aanleggen of hebben van een parkeerplaats voor motorrijtuigen in een **Grondwaterbeschermingsgebied** wordt mogelijke verontreiniging van het grondwater zoveel mogelijk beperkt.
2. Aan het eerste lid wordt in ieder geval voldaan als:
   a. er sprake is van een vloeistofdichte bodemvoorziening; of
   b. de Leidraad Afkoppelen Provincie Utrecht wordt gevolgd.

3.2.4 Activiteiten in boringsvrije zones

Artikel 3.38a Toepassingsbereik
1. Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten:
   a. binnen inrichtingen waarvoor geen omgevingsvergunning als bedoeld artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is vereist; en
   b. buiten inrichtingen.
2. De artikelen in deze paragraaf zijn van overeenkomstige toepassing bij het verlenen van een omgevingsvergunning als bedoeld artikel 2.1, eerste lid, onder e van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Artikel 3.39 Verbod inrichtingen mijnbouw in boringsvrije zones
Het is verboden in een **Boringsvrije zone** een inrichting op te richten of in werking te hebben, indien die inrichting behoort tot de met de letters r, w, x en y aangewezen categorieën van inrichtingen die zijn opgenomen in bijlage Verboden inrichtingen in grondwaterbeschermingsgebieden bij deze verordening.

Artikel 3.40 Verbod boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zones algemeen
Het is verboden in **Boringsvrije zones Bilthoven, Blokland, Bunnik, Cothen, De Meern, Eempolder, Leidsche Rijn, Lexmond-Noord, Linschoten, Nieuwegein, Vianen en Vianen-Panoven**:
a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 40 meter of meer onder maaiveld; en
b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 40 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.

Artikel 3.41 Verbod boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zones Amersfoort-Koedijkerweg, Rhenen en Woudenberg
Het is verboden in de **Boringsvrije zones Amersfoort-Koedijkerweg**, **Rhenen** en **Woudenberg**:
a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 10 meter of meer onder maaiveld; en
b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 10 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.

Artikel 3.42 Verbod boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zones Langerak en Lexmond
Het is verboden in de **Boringsvrije zones Langerak en Lexmond**:
a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 3 meter of meer onder maaiveld; en
b. boringen, grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 3 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.

Artikel 3.43 Verbod boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zone Veenendaal
Het is verboden in de **Boringsvrije zone Veenendaal**:

a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 30 meter of meer onder maaiveld; en
b. boringen, grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 30 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.

Artikel 3.44 Verbod boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zone Tull en 't Waal
Het is verboden in de **Boringsvrije zone Tull en 't Waal**:
a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 55 meter of meer onder maaiveld; en
b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 55 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.

Artikel 3.45 Verbod boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zone WCB Nieuwegein
Het is verboden in de **Boringsvrije zone WCB Nieuwegein**:
a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 60 meter of meer onder maaiveld; en
b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 60 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.

Artikel 3.46 Vrijstellingen oprichten van boorputten en uitvoeren van grond- of funderingswerken in boringsvrije zones
De verboden, bedoeld in de artikelen 3.40 tot en met 3.45, gelden niet voor:
a. boorputten voor de controle van het grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening;
b. het oprichten en hebben van boorputten voor het onttrekken van grondwater voor een noodvoorziening;
c. bronbemalingen;
d. het onderzoeken of saneren van de bodem in het kader van de Wet bodembescherming en de Wet milieubeheer;
e. sonderingen;
f. ontgrondingen krachtens een vergunning op grond van de Ontgrondingenwet;
g. grondwerken, voor zover bij verwijdering van de grond het bodemprofiel zodanig wordt hersteld dat tenminste dezelfde beschermende werking van de bodem ontstaat als voor de grondwerken; en
h. funderingswerken, voor zover daarbij uitsluitend gebruik wordt gemaakt van:
    i. grondverdringende gladde geprefabriceerde palen zonder verbrede voet;
    ii. in de grond gevormde palen waarbij een hulpbuis wordt gebruikt die niet plaatselijk verbreed is en grondverdringend wordt ingebracht; of
    iii. schroefpalen.

Artikel 3.47 Vrijstelling horizontaal gestuurde boringen in boringsvrije zones
1. Het verbod, bedoeld in artikel 3.42, geldt niet voor het realiseren van horizontaal gestuurde boringen in de **Boringsvrije zones Langerak en Lexmond**, indien andere werkmethoden aantoonbaar niet toepasbaar zijn:
    a. onder watergangen, waarbij de diepte van de watergang vanaf maaiveld groter is dan 2 meter; of
    b. onder kruisingen van belangrijke (spoor)wegen.
2. Bij het realiseren van de horizontaal gestuurde boring wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
    a. de diepte van de onderkant van de boring is niet dieper dan 10 meter onder het maaiveld;
    b. de milieuhygiënische bodemkwaliteit ter plaatste van het in-/uittredepunt overstijgt de achtergrondwaarde niet;
    c. indien het boortracé een ernstige bodemverontreiniging passeert of doorboort, worden afdoende maatregelen getroffen om verspreiding tegen te gaan;
    d. de boorvloeistof wordt samengesteld met schoon leidingwater;
    e. de boorvloeistof bevat voldoende bentoniet om uitwisseling met de ondergrond zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij wordt het gebruik van additieven zoveel mogelijk beperkt;
    f. de vrijkomende grond wordt niet zonder bodembeschermende maatregelen opgeslagen of verspreid over het perceel; en
    g. indien de horizontale boring voor de aanleg van een riool is, wordt de mantelbuis voorzien van verklikkers die een zodanige werking hebben dat bij een eventuele breuk de inhoud van het riool aan het maaiveld uittreedt via deze verklikkers.

Artikel 3.48 Meldingsplicht
Het is verboden de activiteiten, bedoeld in de artikel 3.46 en artikel 3.47, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.

Artikel 3.49 Verbod energietoevoeging en -onttrekking in boringsvrije zones

1. Het is verboden in een **Boringsvrije zone** werken tot stand te brengen of activiteiten te verrichten met als doel direct of indirect warmte of koude aan de bodem te onttrekken of toe te voegen op een diepte lager dan de grenzen genoemd in de artikelen 3.40 tot en met 3.45.
2. Het verbod geldt niet voor een open bodemenergiesysteem voor een innovatief duurzaamheidsproject, als is aangetoond dat een significante bijdrage geleverd wordt aan het verbeteren van de grondwaterkwaliteit door een koppeling te realiseren tussen duurzaam gebruik van bodemenergie en de gekozen saneringsaanpak.

3.3 Grondwaterverontreiniging

3.3.1 Instructieregels

Artikel 3.50 Oogmerk
[Gereserveerd]

Artikel 3.51 Instructieregel waterschap grondwateronttrekking
[Gereserveerd]

Artikel 3.52 Instructieregel programma gebiedsgerichte aanpak grondwaterverontreiniging
[Gereserveerd]

3.3.2 Grondwatersanering

Artikel 3.53 Toepassingsbereik
[Gereserveerd]

Artikel 3.54 Melding grondwatersanering
[Gereserveerd]

Artikel 3.55 Verstrekken gegevens en bescheiden locatie en startdatum grondwatersanering
[Gereserveerd]

Artikel 3.56 Verstrekken gegevens en bescheiden uitvoerder en milieukundige begeleider
[Gereserveerd]

Artikel 3.57 Uitvoering van de activiteit grondwatersanering
[Gereserveerd]

Artikel 3.58 Verstrekken gegevens en bescheiden evaluatie grondwatersanering
[Gereserveerd]

Artikel 3.59 Maatwerkvoorschriften activiteit grondwatersanering
[Gereserveerd]

3.4 Grondverzet en rommelterreinen

Artikel 3.60 Oogmerk
De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het behoud van landschappelijke, natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden.

Artikel 3.61 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het in het **Landelijk gebied**:
   a. storten van stoffen of inrichten van een stortplaats;
   b. ophogen of egaliseren van gronden; en
   c. inrichten of hebben van een rommelterrein.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op:
   a. een rommelterrein dat in geen enkel seizoen zichtbaar is vanaf een voor het publiek zichtbare plaats; en
   b. stortplaatsen die zijn aangewezen in een bestemmingsplan of zich bevinden in een gebouw; en
   c. het storten, ophogen of egaliseren krachtens een vergunning op grond van de Ontgrondingenwet, als de activiteiten plaatsvinden op het perceel waarop de vergunning betrekking heeft.

Artikel 3.62 Specifieke zorgplicht
Degene die stort, een stortplaats inricht, gronden ophoogt of egaliseert of een rommelterrein inricht of houdt en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot nadelige gevolgen voor de belangen, bedoeld in artikel 3.60, is verplicht:
a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen,
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken, en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Artikel 3.63 Verbod rommelterreinen
Het is verboden in het landelijk gebied een rommelterrein in te richten of te hebben, tenzij de activiteit is toegelaten op grond van de artikelen 3.65 tot en met 3.70.

Artikel 3.64 Ontheffing storten, ophogen en egaliseren
Het is verboden zonder ontheffing stoffen te storten, een stortplaats in te richten of gronden op te hogen of te egaliseren, tenzij de activiteit is toegelaten op grond van de artikelen 3.65 tot en met 3.70.

Artikel 3.65 Vrijstelling bij infrastructurele werken en werken van groot maatschappelijk belang
1. Voor het uitvoeren of onderhoud van infrastructurele openbare werken en werken van groot maatschappelijk belang wordt alleen gestort, opgehoogd en geëgaliseerd als:
   a. de activiteiten plaatsvinden binnen het uitvoeringsgebied van een vergund bestek; en
   b. de werken zijn aangewezen in het bestemmingsplan.
2. Voor onderhouds-, herstel-, bouw- of sloopwerkzaamheden op bouwpercelen wordt alleen gestort, opgehoogd of geëgaliseerd als het bouwperceel is aangewezen in het bestemmingsplan.
3. De activiteiten duren niet langer dan noodzakelijk.

Artikel 3.66 Vrijstelling bij agrarische percelen
1. Op agrarische weide- en akkerpercelen wordt alleen gestort en opgehoogd voor:
   a. het aanleggen van rijpaden op die percelen; of
   b. het ophogen of egaliseren van agrarisch gebruikte weide- of akkerpercelen.
2. Op of onmiddellijk aangrenzend aan een agrarisch bouwperceel wordt alleen een stortplaats of rommelterrein ingericht als dat noodzakelijk is voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering.
3. Bij een stortplaats of rommelterrein is het te storten of opgeslagen materiaal afkomstig uit het eigen agrarisch productieproces of bestemd voor de verwerking in dat productieproces.
4. Bij een stortplaats of rommelterrein is het aanwezige materieel benodigd voor het eigen agrarisch productieproces.
5. Op een stortplaats of rommelterrein zijn rijkuilen, sleufsilo's en hooi- en kuilgrasballen afgedekt of gewikkeld in plasticfolie.
6. Op een stortplaats of rommelterrein ligt niet meer dan één hoop grond van maximaal 50 m3.
7. In het landelijk gebied binnen natuurnetwerk Nederland of Groene contour worden agrarisch gebruikte weide- en akkerpercelen niet opgehoogd of geëgaliseerd.
8. Voor het ophogen en egaliseren van agrarisch gebruikte weide- en akkerpercelen binnen het **Landelijk gebied** buiten natuurnetwerk Nederland en Groene contour geldt dat:
   a. alleen grond, heideplagsel en bosstrooisel wordt gestort;
   b. grond wordt gestort volgens het principe zand op zand, klei op klei en veen op veen;
   c. bij verspreiden en egaliseren de aardkundig, archeologisch of landschappelijk waardevolle terreingedeelten, zoals laagten en geulen, in stand worden gelaten; en
   d. de percelen eens in de 5 jaar opgehoogd worden met maximaal 10 centimeter na uitvlakking.

Artikel 3.67 Vrijstelling bij normaal onderhoud van oppervlaktewaterlichamen
1. Als baggerspecie vrijkomt uit normaal onderhoud van oppervlaktewaterlichamen wordt deze baggerspecie alleen gestort, geëgaliseerd en gebruikt om op te hogen als:
   a. losse plantenresten bovenaan het talud van het oppervlaktewaterlichaam worden neergelegd;
   b. het oorspronkelijke maaiveld met niet meer dan 10 centimeter wordt opgehoogd;
   c. de baggerspecie niet wordt gestort op gronden die in agrarisch natuurbeheer zijn; en
   d. de baggerspecie gelijkmatig over de oever van een perceel, dat gelegen is naast het oppervlaktewaterlichaam, wordt verspreid, waarbij aardkundige waarden en archeologisch of landschappelijk waardevolle terreingedeelten zoals laagten en geulen in stand worden gelaten.
2. In het **Landelijk gebied** buiten **natuurnetwerk Nederland** en **Groene contour** wordt alleen bagger in een baggerdepot gestort als:

a. het depot niet is of wordt aangelegd op een locatie, die in de kwaliteitsgidsen landschap van de provincie Utrecht als open of extreem open is aangeduid;
b. het depot voor inklinken maximaal 1,50 meter hoog is ten opzichte van het laagste naastgelegen maaiveld;
c. de kaden tenminste 2 meter uit de slootkant worden aangelegd en zowel eind juni als in november worden gemaaid;
d. het perceel waarop het baggerdepot zich bevindt na ophogen, inklinken, verspreiden en egalisatie maximaal 10 centimeter hoger ligt dan het oorspronkelijke maaiveld van de dichtstbijzijnde naastgelegen niet opgehoogde percelen; en
e. na inklinken, dan wel maximaal na 3 jaar na aanleg van het depot, de bagger en de om het depot opgeworpen kaden gelijkmatig worden verspreid tot 1 meter uit de oever van het oppervlaktewaterlichaam, waarbij aardkundige waarden en archeologisch of landschappelijk waardevolle terreingedeelten zoals laagten en geulen in stand worden gelaten.

Artikel 3.68 Vrijstelling bij een viaduct, ecoduct, faunapassage of planmatige inrichting en ontwikkeling van een natuurterrein of ecologische zone
Voor een takkenril, stobbewal en broeihoop nabij een viaduct, ecoduct of faunapassage of planmatige inrichting en ontwikkeling van een natuurterrein of ecologische zone worden alleen grond en baggerspecie, met inbegrip van blad, takken, stobben en boomstronken gestort als:
a. de beheerder van het betrokken natuurterrein of de ecologische zone heeft ingestemd en dit is vastgelegd en verantwoord is;
b. de takkenril, stobbewal of broeihoop een maximale hoogte van 1 meter boven maaiveld heeft;
c. de ecologische meerwaarde vanuit provinciaal of gemeentelijk beleid wordt aangetoond;
d. het gestorte element onderdeel uitmaakt van een ecologische zone of daarbij aansluit; en
e. uitsluitend gebiedseigen materiaal wordt gebruikt.

Artikel 3.69 Vrijstelling bij takkenwallen en takkenrillen
Voor een takkenwal of takkenril, anders dan bedoeld in artikel 3.68, wordt alleen takhout gestort als:
a. de wallen en rillen worden aangelegd tegen de buitenrand van een houtopstand;
b. het gebruikte takhout afkomstig is van die nabije houtopstand;
c. aanwezige of potentiële natuurwaarden op deze manier worden versterkt;
d. de wallen en rillen aan de voet maximaal 1 meter breed zijn en een maximale hoogte van 1,50 meter hebben gemeten vanaf maaiveld; en
e. de wallen en rillen geen stobben of boomstronken bevatten.

Artikel 3.70 Vrijstelling in tuinen, parken, landgoederen of sportaccommodaties
In een tuin, park, landgoed of sportaccommodatie wordt alleen grond gestort voor een wal of grondlichaam als:
a. een landschapstype dat aan de stortlocatie grenst niet wordt doorkruist of onderbroken, tenzij dit aanvaardbaar is vanuit cultuurhistorische overwegingen;
b. aanwezige bomen niet in het grondlichaam komen te staan;
c. de wal of het grondlichaam wordt ingepland met een gebiedseigen beplantingsmengsel; en
d. de wal of het grondlichaam maximaal 2 meter breed is en een maximale hoogte heeft van 1 meter gemeten vanaf maaiveld.

Artikel 3.71 Melding ophogen of egaliseren
1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 3.66, eerste lid, onder b, te verrichten zonder dit ten minste twee weken voor het begin ervan te melden.
2. De activiteit wordt binnen vier weken na aanvang afgerond.

3.5 Gesloten stortplaatsen

Artikel 3.72 Oogmerk
[Gereserveerd]

Artikel 3.73 Toepassingsbereik
[Gereserveerd]

Artikel 3.74 Omgevingsvergunning activiteiten op gesloten stortplaatsen
[Gereserveerd]

Artikel 3.75 Indieningsvereisten omgevingsvergunning gesloten stortplaatsen
[Gereserveerd]

Artikel 3.76 Beoordelingsregel omgevingsvergunning gesloten stortplaatsen
[Gereserveerd]

Artikel 3.77 Omgevingsplanactiviteit gesloten stortplaatsen
[Gereserveerd]

4. BEREIKBAARHEID EN MOBILITEIT

4.1 Bereikbaarheid

Artikel 4.1 Instructieregel bereikbaarheid

1. Een bestemmingsplan waarin nieuwe ontwikkelingen zijn voorzien waarborgt dat knelpunten in de bereikbaarheid niet toenemen en bij voorkeur afnemen.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat:
   a. een beschrijving van het aantal verplaatsingen die deze nieuwe ontwikkelingen tot gevolg hebben;
   b. een beschrijving van de wijze waarop het plangebied wordt ontsloten voor de verschillende vervoerwijzen;
   c. een analyse of er door het aantal verplaatsingen knelpunten op het omliggende (regionale) verkeers- en vervoersnetwerk voor de diverse vervoerwijzen kunnen ontstaan; en
   d. een analyse of de bereikbaarheid door de beoogde ontwikkelingen wordt verslechterd en of de reistijd significant toeneemt.
3. Indien uit de analyse blijkt dat er mogelijk sprake is van verslechtering van de bereikbaarheid of toename van knelpunten op het omliggende verkeers- en vervoernetwerk, wordt een mobiliteitstoets als bedoeld in de Bijlage Mobiliteitstoets bij deze verordening uitgevoerd. Binnen deze mobiliteitstoets worden mogelijke oplossingen voor de geconstateerde knelpunten uitgewerkt, waarbij ook realisatie en financiering van deze maatregelen aan bod komen.

Artikel 4.2 Instructieregel behoud provinciaal OV-netwerk

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het **Provinciaal OV-netwerk** bevat geen bestemmingen en regels die de instandhouding en uitbreiding van het provinciaal OV-netwerk belemmeren.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een beschrijving van de wijze waarop het provinciaal OV-netwerk in acht is genomen.

Artikel 4.3 Instructieregel behoud provinciaal bereikbaarheidsnetwerk

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het **Provinciaal bereikbaarheidsnetwerk** bevat geen bestemmingen en regels die de instandhouding en uitbreiding van het provinciaal bereikbaarheidsnetwerk belemmeren.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een beschrijving van de wijze waarop rekening gehouden is met het provinciaal bereikbaarheidsnetwerk.

Artikel 4.4 Instructieregel behoud regionaal fietsnetwerk

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het **Regionaal fietsnetwerk** bevat geen bestemmingen en regels die de instandhouding en uitbreiding van dit regionaal fietsnetwerk belemmeren.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een beschrijving van de wijze waarop rekening gehouden is met het regionaal fietsnetwerk.

4.2 Provinciale wegen

4.2.1 Algemene bepalingen en instructieregels

Artikel 4.5 Oogmerk provinciale wegen

1. De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het behoeden van de staat en een doelmatige en veilige werking van een provinciale weg voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die weg, waartoe ook het belang van verruiming of wijziging van die weg behoort.
2. Taken en bevoegdheden op grond van deze afdeling kunnen ook worden uitgeoefend met het oog op de volgende belangen in het gebied waar de provinciale weg is gelegen:
   a. het beschermen van landschappelijke en aardkundige waarden;
   b. het beschermen van ecologische waarden en natuur;
   c. het beschermen van cultuurhistorische en archeologische waarden; en
   d. het beschermen van recreatieve en toeristische belangen.

Artikel 4.6 Instructieregel bouwwerken bij provinciale wegen

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Beperkingengebied bouwwerken provinciale wegen** bevat bestemmingen en regels die rekening houden met het belang van de instandhouding en uitbreiding van de provinciale weg bij het realiseren of wijzigen van bouwwerken.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met de instandhouding en uitbreiding van de provinciale weg.

Artikel 4.6a Beoordelingsregel vergunningen voor uitwegen bij provinciale wegen

1. Een vergunning voor een uitweg op grond van artikel 4.10 wordt alleen verleend als de verkeersveiligheid door de verkeersaantrekkende werking van het gebruik van het te ontsluiten perceel niet onevenredig wordt aangetast.
2. De vergunning wordt in ieder geval geweigerd als:
    a. het perceel waarvoor de uitweg wordt aangevraagd krachtens een recht van overpad te bereiken is via een naastliggend perceel;
    b. de uitweg wordt aangesloten op een stroomweg; of
    c. de uitweg wordt aangelegd op een afstand korter dan de lengte van de opstelvakken van een kruispunt.

4.2.2 Regels over activiteiten provinciale wegen

Artikel 4.7 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf gaat over activiteiten in het **Beperkingengebied vrij zicht provinciale wegen** en het **Beperkingengebied beheer provinciale wegen** die nadelig zijn voor de belangen, bedoeld in artikel 4.5.
2. De artikelen 4.9 tot en met 4.30 gelden niet voor activiteiten door of namens de wegbeheerder in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van een weg of de regeling van het verkeer over die weg.

Artikel 4.8 Specifieke zorgplicht

1. Degene die een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 4.5, is verplicht:
    a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
    b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
    c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
    a. het veilig en doelmatig gebruik en de instandhouding van wegen wordt verzekerd;
    b. het gebruik van de weg, in overeenstemming met haar bestemming als openbare weg, wordt verzekerd;
    c. het vrije zicht wordt verzekerd;
    d. werkzaamheden op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat hieruit geen schade voor de weg kan ontstaan;
    e. geen vaste stoffen of voorwerpen in het **Beperkingengebied beheer provinciale wegen** worden gedeponeerd, anders dan bij werkzaamheden ten behoeve van kabels en leidingen;
    f. het **Beperkingengebied beheer provinciale wegen** niet wordt verontreinigd met voor het verkeer of de weg hinderlijke of schadelijke vloeistoffen of beplantingsresten;
    g. beplanting langs de weg in een zodanige conditie wordt gehouden dat zij geen gevaar of hinder vormt voor de weggebruikers en geen schade veroorzaakt aan de weg;
    h. borden, spandoeken, vlaggenmasten, handelsreclame en licht- of geluidgevende voorzieningen op een zodanige plaats of wijze worden aangebracht dat de veiligheid van het verkeer niet in gevaar wordt gebracht;
    i. aanleg of wijziging van de provinciale weg alleen geschiedt door of namens de wegbeheerder; en
    j. alle passende maatregelen worden genomen om ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen.

Artikel 4.9 Vergunning veranderen van bermsloten

Het is verboden zonder vergunning bermsloten te dempen of af te dammen of de afvoercapaciteit daarvan te wijzigen in het B**eperkingengebied beheer provinciale wegen**.

Artikel 4.10 Vergunning uitwegen

1. Het is verboden zonder vergunning de volgende activiteiten te verrichten in het **Beperkingengebied beheer provinciale wegen**:
    a. het hebben of maken van een uitweg naar de provinciale weg;
    b. het maken van wijzigingen aan een bestaande uitweg naar de provinciale weg;
    c. het veranderen van het gebruik van een bestaande uitweg naar de provinciale weg van particulier naar bedrijfsmatig gebruik; en
    d. het intensiveren van het gebruik van een bedrijfsmatige uitweg ten gevolge van een verandering van de bedrijfsvoering.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op verkooppunten als bedoeld in artikel 4.13.

Artikel 4.11 Vergunning duikers, goten, peilbuizen, afrasteringen en andere werken

1. Het is verboden zonder vergunning duikers, goten, peilbuizen, afrasteringen en andere werken te hebben, op te richten, aan te leggen, te wijzigen of te verwijderen in het **Beperkingengebied beheer provinciale wegen**.
2. Het verbod geldt niet voor:
   a. het aanleggen, plaatsen, in stand houden, slopen of verwijderen van kabels en leidingen in de zin van de Telecommunicatiewet en voor laag- en middenspanning elektriciteitskabels, met inbegrip van het bouwen, in stand houden en slopen van bouwwerken die daarmee samenhangen en het aanleggen, plaatsen, in stand houden en verwijderen van werken die geen bouwwerken zijn, die daarmee samenhangen, voor zover voldaan wordt aan de artikelen 4.19 tot en met 4.30;
   b. het maken van lasgaten en huisaansluitingen voor de watervoorziening, de energievoorziening of de telecommunicatie als daarvoor geen verhardingen van de weg worden opgebroken of gekruist; en
   c. het plaatsen en hebben van gedenktekens.

Artikel 4.12 Vergunning borden en vergelijkbare objecten

1. Het is verboden zonder vergunning borden, spandoeken, vlaggenmasten, handelsreclame, kunstuitingen, licht- of geluidgevende voorzieningen of vergelijkbare objecten te hebben, plaatsen of wijzigen in het **Beperkingengebied beheer provinciale wegen**.
2. Het verbod geldt niet voor:
   a. tijdelijke verwijsborden die kort voor en tijdens een evenement geplaatst worden; en
   b. verkeerstekens en onderborden als bedoeld in artikel 14 van de Wegenverkeerswet 1994.

Artikel 4.13 Vergunning standplaatsen en verkooppunten

Het is verboden zonder vergunning de volgende activiteiten te verrichten in het **Beperkingengebied beheer provinciale wegen**:

a. een standplaats voor handel of bedrijf in te nemen en te hebben; en
b. een verkooppunt voor het leveren van energie aan voertuigen of andere goederen in te richten en te hebben.

Artikel 4.14 Vergunning evenementen

Het is verboden zonder vergunning in het **Beperkingengebied beheer provinciale wegen** een evenement te houden waarbij maatregelen nodig zijn om de doorstroming van het verkeer en de verkeersveiligheid te borgen op de provinciale weg.

Artikel 4.15 Specifieke aanvraagvereisten vergunning

1. Bij een aanvraag om een vergunning voor een activiteit als bedoeld in deze paragraaf worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
   a. de kilometrering en het wegnummer van de locatie waar de activiteit plaatsvindt;
   b. de datum en het tijdstip waarop de activiteit wordt begonnen; en
   c. de duur van de activiteit.
2. Bij een aanvraag om een vergunning voor het bouwen, aanleggen, plaatsen, in stand houden, slopen of verwijderen van kabels en leidingen, zijn de aanvraagvereisten dezelfde als de vereisten, bedoeld in artikel 4.19, tweede lid.

Artikel 4.16 Meldingsplicht gedenktekens

1. Het is verboden gedenktekens te plaatsen in het **Beperkingengebied beheer provinciale wegen** zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. Het gedenkteken wordt onder voorwaarden door de provincie ter beschikking gesteld en wordt alleen in overleg met de directe nabestaanden geplaatst.

Artikel 4.17 Meldingsplicht tijdelijke verwijsborden

Het is verboden in het beperkingengebied beheer provinciale wegen tijdelijke verwijsborden kort voor en tijdens een evenement te plaatsen zonder dit ten minste twee weken voor het begin ervan te melden.

Artikel 4.18 Meldingsplicht lasgaten en huisaansluitingen

1. Het is verboden in het **Beperkingengebied beheer provinciale wegen** de in artikel 4.11, tweede lid, onder b, genoemde lasgaten en huisaansluitingen te hebben, leggen of wijzigen zonder dit ten minste drie weken en ten hoogste twee maanden voor het begin ervan te melden.
2. Een melding bevat de kilometrering en het wegnummer van de beoogde ligging van de lasgaten en huisaansluitingen.
3. Ten minste drie weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een nieuwe melding gedaan.
4. De melding met alle daarbij behorende stukken zijn tijdens de werkzaamheden op het werk aanwezig. Op verzoek van het bevoegd gezag wordt deze melding onmiddellijk getoond.

Artikel 4.19 Meldingsplicht telecom en laag- of middenspanning elektriciteit kabels en leidingen

1. Het is verboden in het **Beperkingengebied beheer provinciale wegen** de volgende activiteit te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden: het aanleggen, plaatsen, in stand te houden, slopen of verwijderen van kabels en leidingen in de zin van de Telecommunicatiewet of laag- en middenspanning elektriciteitskabels, met inbegrip van:
   a. het bouwen, in stand houden en slopen van bouwwerken die daarmee samenhangen; en
   b. het aanleggen, plaatsen, in stand houden en verwijderen van werken die geen bouwwerken zijn, die daarmee samenhangen.
2. Een melding bevat:
   a. voor het aanleggen of plaatsen van een kabel of leiding:
      i. een beschrijving van de soort kabel of leiding;
      ii. een beschrijving van de wijze van aanleg van de kabel of leiding;
      iii. de kilometrering, het wegnummer en de ligging van de kabel of leiding en van objecten die daarmee samenhangen op tekening;
      iv. bij een leiding onder druk: een berekening van de erosiekrater;
      v. als een gestuurde boring wordt gebruikt: een boorplan; en
      vi. als wordt geboord bij de fundering van een viaduct: een beschrijving van de invloed van de boring op de fundering;
   b. voor het in stand houden van een kabel of leiding:
      i. een beschrijving van de werkzaamheden aan de kabel of leiding; en
      ii. de kilometrering en de ligging van de kabel of leiding en van objecten die daarmee samenhangen op tekening; en
   c. voor het slopen of verwijderen van een kabel of leiding:
      i. een beschrijving van de wijze van verwijderen; en
      ii. de kilometrering en de ligging van de kabel of leiding en van objecten die daarmee samenhangen op tekening.
3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een nieuwe melding gedaan.
4. De melding met alle daarbij behorende stukken zijn tijdens de werkzaamheden op het werk aanwezig. Op verzoek van het bevoegd gezag wordt deze melding onmiddellijk getoond.

Artikel 4.20 Gegevens en bescheiden: start van de werkzaamheden telecom en laag- of middenspanning kabels en leidingen

Ten minste vier weken voor het begin van de activiteiten, bedoeld in de artikelen 4.18 en 4.19, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt aan het bevoegd gezag:

a. de verwachte datum en het verwachte tijdstip waarop met de activiteit wordt begonnen; en
b. de verwachte duur ervan.

Artikel 4.21 Gegevens en bescheiden: uitgevoerde werkzaamheden telecom en laag- of middenspanning kabels en leidingen

Binnen ten hoogste twee maanden na afloop van de activiteit, bedoeld in artikel 4.19, worden revisietekeningen met x-, y- en z- coördinaten en maatvoering vanuit vaste punten verstrekt aan het bevoegd gezag.

Artikel 4.22 Ontgravingen telecom en laag- of middenspanning kabels en leidingen

1. Een ontgraving wordt:
   a. beperkt tot een zo klein mogelijk profiel en onafgebroken uitgevoerd;
   b. op dezelfde dag dat deze wordt gemaakt, gedicht met de uitkomende grond of aangevoerde grond met vergelijkbare hydrologische en texturele eigenschappen;
   c. niet verricht tussen een half uur voor zonsondergang en een half uur na zonsopgang;
   d. niet verricht bij slecht zicht van minder dan 200 meter door mist, sneeuwval of andere omstandigheden.
2. De gesloten bekleding of verharding van de weg wordt niet opgebroken.
3. De afwatering van de weg wordt niet belemmerd.
4. Overtollige grond en puin worden onmiddellijk afgevoerd.
5. Bij het vervangen van bestaande kabels of leidingen worden de kabels en leidingen die buiten gebruik worden gesteld, verwijderd.
6. Het aanwezige wegmeubilair en de kadasterstenen en grenspalen worden niet verwijderd, anders dan na overeenstemming met het bevoegd gezag.
7. Belendende percelen en landwegen blijven toegankelijk.
8. Verkeersmaatregelen worden getroffen die voldoen aan de CROW publicaties 96a en 96b werken aan de weg.

Artikel 4.23 Afwerking ontgravingen telecom en laag- of middenspanning kabels en leidingen

1. Voor de start van de ontgraving wordt het gras over de volle werkbreedte gemaaid.

2. De grond wordt in drie lagen van gelijke dikte teruggebracht en afzonderlijk vast gestampt. Het aanvullen onder het grondwaterpeil geschiedt alleen met de uitkomende grond indien deze grond uit zuiver zand bestaat. De bovenlaag is humusarm en wordt, in overleg, zo spoedig mogelijk na de afwerking ingezaaid met graszaadmengsel B3.
3. Bij buiten de weg gelegen open verhardingen wordt de aanvulling op de overeenkomstige wijze met zand, of zo nodig met cement, gestabiliseerd. Direct onder deze verhardingen wordt tenminste 0,40 meter schoon zand aangebracht.
4. Indien verontreinigde materialen worden aangetroffen wordt het bevoegd gezag hierover direct geïnformeerd.
5. Na beëindiging van de werkzaamheden worden de taluds vanaf de slootbodem over de volle hoogte opnieuw opgezet. De constructie van de taluds wordt in overleg met het bevoegd gezag bepaald.
6. Aan de oppervlakte komende constructiedelen van de leiding en markeringen ter aanduiding van de leiding komen op gelijke hoogte met het oppervlak van de verhardingen of de bermen.

Artikel 4.24 Ontgravingen telecom en laag- of middenspanning kabels en leidingen en beplanting

1. Beplanting wordt bij de uitvoering van de werkzaamheden zowel boven- als ondergronds niet beschadigd. Binnen een straal van 10 x de stamdiameter, gemeten op 1 meter boven het maaiveld, rondom bomen worden geen graafwerkzaamheden verricht. Binnen de kroonprojectie van bomen worden graafwerkzaamheden handmatig uitgevoerd. Wortels dikker dan 25 millimeter in diameter worden in geen geval verwijderd.
2. Ontgravingen binnen de wortelzone worden zo snel mogelijk aangevuld en verdicht. Ontgraven wortels worden beschermd tegen uitdrogen, vorst en beschadiging. Binnen de wortelzone van beplanting wordt geen werkterrein ingericht en wordt geen materiaal opgeslagen.

Artikel 4.25 Ligging van de telecom en laag- of middenspanning kabels en leidingen

1. Een telecom en laag- of middenspanning kabel of leiding wordt gelegd:
   a. 1,5 meter buiten de verharding van de weg;
   b. als de kabel of leiding parallel aan een bermsloot wordt gelegd: op een afstand van ten minste 1,5 meter vanaf de insteek van de bermsloot;
   c. als de kabel of leiding parallel aan een talud wordt gelegd: op een afstand van ten minste 1,5 meter vanaf de teen van het talud; en
   d. als de kabel of leiding parallel aan een geleiderailconstructie wordt gelegd: op een afstand van ten minste 1,5 meter vanaf die constructie.
2. De afstanden worden gemeten tot aan de dichtstbij gelegen zijde van de kabel of leiding.
3. Het vlak, gelegen onder een helling van 1:3 uit de onderkant van de verharding of de fundering, wordt niet doorsneden.
4. In de berm van de weg is de gronddekking boven de kabels en leidingen ten minste 0,6 meter.
5. Als een kabel of leiding kruist met een bermsloot, is de gronddekking boven de kabel of leiding ten minste 1,0 meter.
6. Waar kabels of leidingen boven een duiker komen te liggen of een persleiding kruisen en de voorgeschreven gronddekking niet kan worden verkregen, worden zij over bij maatwerkvoorschrift te bepalen lengte in mantelbuizen gelegd.
7. Wanneer het niet mogelijk is om buiten de wortelzone een kabel of leiding aan te leggen, wordt een mantelbuis onder de wortelzone aangelegd met een gestuurde boring.

Artikel 4.26 Kruisingen van de telecom en laag- of middenspanning kabels en leidingen met gesloten verhardingen

1. Bij een kruising van een telecom en laag- of middenspanning kabel of leiding met een gesloten verharding wordt:
   a. een roest- en zuurbestendige mantelbuis gebruikt; en
   b. een gestuurde boring toegepast.
2. De kabel of leiding wordt zoveel mogelijk loodrecht op de as van de gesloten verharding aangelegd.
3. Als de boring bij een kruising mislukt, wordt:
   a. de mantelbuis niet teruggetrokken;
   b. een nieuwe kruising gemaakt; en
   c. de in het weglichaam achtergebleven mantelbuis geheel opgevuld met Dämmer en aan beide zijden waterdicht afgestopt.
4. Indien vanwege constructieve aard geen mantelbuis kan worden toegepast, is op de constructie de NEN 3650 van toepassing. Aangetoond wordt dat de leiding onbeschadigd is aangebracht.

Artikel 4.27 Afstanden bij boren van de telecom en laag- of middenspanning kabels en leidingen

1. Bij een boring is de afstand tussen de bovenkant van de verharding en de bovenkant van de leiding of kabel ten minste 0,9 meter.

2. Een boring wordt op ten minste 5 meter afstand van een andere kabel of leiding verricht.

Artikel 4.28 Mantelbuizen bij telecom en laag- of middenspanning kabels en leidingen
1. Het intredepunt en het uittredepunt van een mantelbuis, van waaruit wordt geboord, liggen ten minste 1,5 meter buiten het weglichaam.
2. De lengte van een mantelbuis bestrijkt ten minste een spreidingszone onder 45 graden vanuit de zijkant van de wegconstructie.

Artikel 4.29 Noodreparatie aan telecom en laag- of middenspanning kabels en leidingen
Bij een noodreparatie wordt de verharding pas opengebroken als het voor herstel benodigde materiaal op of nabij het werk is aangevoerd.

Artikel 4.30 Verzakkingen en beschadigingen van telecom en laag- of middenspanning kabels en leidingen
Gedurende twee jaar na de datum van uitvoering van de werkzaamheden worden optredende verzakkingen en beschadigingen in de verharding van de weg hersteld.

Artikel 4.31 Verwijderen of verleggen van werken en objecten
1. Met het oog op het belang van verruiming of wijziging van een provinciale weg worden bouwwerken, werken die geen bouwwerken zijn of andere objecten, waarvoor geen vergunning op grond van deze paragraaf is vereist, verplaatst of verlegd als die een belemmering vormen voor de voorbereiding of uitvoering van de verruiming of wijziging van die weg door of namens de wegbeheerder.
2. Als, ondanks een redelijke poging daartoe, met de rechthebbende op het bouwwerk, het werk dat geen bouwwerk is of het andere object geen schriftelijke overeenstemming is bereikt over de termijn waarop dat bouwwerk, werk of object wordt verplaatst of verlegd, stelt het bevoegd gezag die termijn bij maatwerkvoorschrift vast.

Artikel 4.32 Tijdelijke borden bij evenementen
1. Met het oog op een veilig en doelmatig gebruik van de weg zijn tijdelijke verwijsborden alleen kort vóór en tijdens een evenement aanwezig.
2. De borden zijn niet groter dan 1.00 meter bij 1.00 meter.
3. De borden worden binnen 24 uur na afloop van het evenement verwijderd.
4. Er worden niet meer dan twee borden bij elkaar op een locatie aangebracht.
5. De borden worden geplaatst in de onverharde buitenberm op een afstand van ten minste 2.50 meter uit de kant van de verharding.

Artikel 4.33 Uitsteken van beplanting
1. Met het oog op een veilig en doelmatig gebruik van de weg steekt beplanting boven het **Beperkingengebied beheer provinciale wegen** hoger dan 4,50 meter boven de verkeersbanen en fietspaden uit en hoger dan 3 meter boven voetpaden uit.
2. In aanvulling op artikel 1.4 geldt het eerste lid ook voor de rechthebbenden op de beplanting.

Artikel 4.34 Maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften
1. Een maatwerkvoorschrift kan worden gesteld, of een vergunningvoorschrift kan aan een vergunning als bedoeld in deze paragraaf worden verbonden, over de artikelen 4.6 en 4.22 tot en met 4.28, met uitzondering van bepalingen over meldingen.
2. Met een maatwerkvoorschrift of een vergunningvoorschrift kan worden afgeweken van de artikelen 4.22 tot en met 4.28, tenzij anders is bepaald.
3. Een maatwerkvoorschrift wordt niet gesteld als over dat onderwerp een voorschrift aan een vergunning als bedoeld in deze paragraaf kan worden verbonden.

4.3 Lokale spoorwegen

4.3.1 Algemene bepalingen en instructieregels

Artikel 4.35 Oogmerk
De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het behoeden van de staat en werking van een lokale spoorweg voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die spoorweg, waartoe ook het belang van verruiming of wijziging van die spoorweg behoort.

Artikel 4.36 Aanwijzing beperkingengebied lokale spoorwegen
Het **Beperkingengebied lokale spoorwegen** bestaat uit een kernzone en een beschermingszone.

Artikel 4.37 Instructieregel beperkingengebied lokale spoorwegen

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Beperkingengebied lokale spoorwegen** laat:
   a. geen nieuwe gebouwen toe; en
   b. geen wijziging van de bestemming van gebouwen toe die de hinder van geluid, trillingen, elektromagnetische straling of emissies van koper- of ijzerslijpsel, veroorzaakt door de lokale spoorweg, doen toenemen.
2. Ontheffing van het eerste lid kan alleen worden verleend, als maatregelen worden genomen om de hinder van geluid, trillingen, elektromagnetische straling of emissies van koper- of ijzerslijpsel, veroorzaakt door de lokale spoorweg, nu en in de toekomst te voorkomen.
3. Ontheffing van het eerste lid wordt niet verleend voor bestaande gebouwen die getransformeerd worden tot geluidgevoelige gebouwen waarvan de binnenwaarde hoger is dan 33 Lden.

4.3.2 Regels over activiteiten lokale spoorwegen

Artikel 4.38 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over activiteiten in het **Beperkingengebied lokale spoorwegen**, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 4.35.

Artikel 4.39 Uitzondering vergunningplicht beschermingszone

Het verbod, bedoeld in artikel 12, eerste lid, van de Wet lokaal spoor, om zonder vergunning een activiteit in een beperkingengebied met betrekking tot een lokale spoorweg te verrichten, geldt niet voor activiteiten in de **Beschermingszone**, met uitzondering van:

a. het bouwen en in stand houden van bouwwerken en het plaatsen en behouden van objecten, met inbegrip van bomen, met een hoogte die groter is dan de kortste afstand van het bouwwerk of object tot de bovenleiding;
b. het planten en behouden van bomen waarvan de kroon binnen een afstand van 5 meter vanaf de bovenleiding kan groeien;
c. het gebruiken van een ladder, hijskraan of hoogwerker met een hoogte die groter is dan de kortste afstand van de locatie waar de hijskraan of hoogwerker wordt gebruikt tot de bovenleiding;
d. het uitvoeren van heiwerkzaamheden;
e. het uitvoeren van graafwerkzaamheden met een diepte van meer dan 1/10 van de afstand tot buitenste spoorstaaf;
f. het onttrekken van grondwater; en
g. andere activiteiten die van invloed zijn op het lokale spoor.

Artikel 4.40 Aanvraagvereisten vergunning lokale spoorwegen

Bij een aanvraag om een vergunning worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. een situatietekening op een schaal van ten minste 1:1000 waarop de locatie is aangegeven waar de activiteit wordt verricht met coördinaten, voorzien van een legenda, noordpijl, kilometrering en aanduiding van de spoorweg en het bijbehorende beperkingengebied;
b. een beschrijving van de locatie en de inrichting van het werkterrein waarop in ieder geval is aangegeven de locatie van bouwketen, werkmaterieel inclusief draaicirkels, opslagtanks en aan- en afvoerwegen;
c. de verwachte datum en het verwachte tijdstip waarop met de activiteit wordt begonnen en de verwachte duur ervan;
d. een werkplan waarin wordt beschreven hoe de activiteit wordt verricht;
e. contactgegevens van de partijen die direct bij het verrichten van de activiteiten zijn betrokken;
f. een omschrijving van de gevolgen van de werkzaamheden voor de toegankelijkheid, de veiligheid en het doelmatig gebruik van de spoorweginfrastructuur;
g. een zichtlijnenanalyse;
h. een uitvoeringsplan waarin wordt aangetoond dat de baan veilig berijdbaar is tijdens en na de werkzaamheden;
i. als een boring of persing wordt verricht: een werktekening en een kraterberekening; en
j. als graaf-, hei- of bronneringswerkzaamheden worden verricht: een monitoringsplan.

4.4 Vaarwegen

4.4.1 Algemene bepalingen en instructieregels

Artikel 4.41 Oogmerk

1. De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op:
   a. de instandhouding en de bruikbaarheid van vaarwegen en de bijbehorende werken; en
   b. de veiligheid en het vlotte verloop van het scheepvaartverkeer op vaarwegen.

2. Taken en bevoegdheden op grond van deze afdeling kunnen ook worden uitgeoefend met het oog op de volgende belangen in het gebied waar de vaarweg is gelegen:
   a. het beschermen van landschappelijke, cultuurhistorische en aardkundige waarden; en
   b. de natuurbescherming.

Artikel 4.42 Toedeling vaarwegbeheer
1. Het vaarwegbeheer van de **Provinciale vaarwegen** berust bij gedeputeerde staten.
2. Het vaarwegbeheer van de **Vaarwegen AGV** berust bij het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht.
3. Het vaarwegbeheer van de **Vaarwegen HDSR** berust bij het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.
4. Het vaarwegbeheer van **Vaarwegen Gemeente Utrecht** berust bij burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht.
5. Het vaarwegbeheer van **Vaarwegen Gemeente Amersfoort** berust bij burgemeester en wethouders van de gemeente Amersfoort.
6. Het vaarwegbeheer van de **Amstel** berust bij gedeputeerde staten van Noord-Holland.
7. Het vaarwegbeheer van de **Linge** berust bij het Waterschap Rivierenland.
8. Het vaarwegbeheer van het **Merwedekanaal** berust bij gedeputeerde staten van Zuid-Holland.
9. Het vaarwegbeheer van **Singel te Woerden** berust bij burgemeester en wethouders van de gemeente Woerden.
10. Het vaarwegbeheer van **Drecht-West** berust bij het Plassenschap Loosdrecht e.o.
11. Het vaarwegbeheer van **Kerkvaart/Danne** berust bij burgemeester en wethouders van de gemeente Stichtse Vecht.

Artikel 4.43 Vaarwegonderhoud door vaarwegbeheerder
1. De vaarwegbeheerder draagt zorg voor het onderhoud van de vaarweg. Het onderhoud omvat:
   a. het behouden of realiseren van de vaarwegdiepte en vaarweghoogte, zoals vastgesteld in het Besluit minimaal benodigde doorvaarthoogten en het Besluit minimaal benodigde vaarwegdiepten;
   b. het in goede staat houden of brengen van oevers, oevervoorzieningen en kunstwerken; en
   c. het schoonhouden van de vaarweg.
2. Ontheffing van het realiseren van de vaarweghoogte wordt alleen verleend als bij de bouw van een vaste brug redelijkerwijs niet aan die vaarweghoogte kan worden voldaan.
3. De vaarwegbeheerder zendt gedeputeerde staten elke vijf jaar een verslag over de staat van onderhoud van de vaarwegen genoemd in het Besluit minimaal benodigde doorvaarthoogten of het Besluit minimaal benodigde vaarwegdiepten. Indien gebreken worden geconstateerd, wordt in het verslag aangegeven hoe die zullen worden opgeheven.

Artikel 4.43a Bediening bruggen en sluizen
De vaarwegbeheerder draagt er zorg voor dat de bruggen en sluizen worden bediend op de door gedeputeerde staten vastgestelde tijden.

Artikel 4.43b Verhaalplicht
1. Schepen, samenstellen van schepen en drijvende voorwerpen worden op aanwijzing van de vaarwegbeheerder verhaald, als onderhoud van een vaarweg of bijbehorend werk dat nodig maakt.
2. Behoudens in spoedgevallen wordt de zakelijk gerechtigde of de gebruiker van een schip, een samenstel van schepen of van een drijvend voorwerp ruimschoots van tevoren door de vaarwegbeheerder schriftelijk in kennis gesteld van de te verrichten onderhoudswerkzaamheden aan een vaarweg of bijbehorend werk.

Artikel 4.44
[Gereserveerd]

4.4.2 Regels over activiteiten vaarwegen

Artikel 4.45 Toepassingsbereik vaarwegen
Deze paragraaf gaat over activiteiten in het **Beperkingengebied vaarwegen**, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 4.41.

Artikel 4.46 Specifieke zorgplicht vaarwegen
1. Degene die een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 4.41, is verplicht:
   a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en

c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
   a. geen stoffen of voorwerpen in het **Beperkingengebied vaarwegen** worden gebracht die schade toebrengen aan de vaarweg of de veiligheid en het vlotte verloop van het scheepvaartverkeer;
   b. houtopstand zo wordt onderhouden dat geen hinder voor de scheepvaart wordt veroorzaakt; en
   c. bij het verrichten van activiteiten geen belemmering of hinder voor de scheepvaart wordt veroorzaakt.

Artikel 4.47 Vergunning voor een beperkingengebiedactiviteit vaarwegen

1. Het is verboden zonder vergunning in het **Beperkingengebied vaarwegen** de volgende activiteiten te verrichten:
   a. het veranderen van de loop of de vaarwegdiepte van de vaarweg;
   b. het aanbrengen, hebben, veranderen of verwijderen van werken of objecten; en
   c. het aanbrengen, hebben of veranderen van een ligplaats of afmeervoorziening.
2. Het verbod geldt niet voor activiteiten door of namens de provincie in het kader van het vaarwegbeheer.

Artikel 4.48 Intrekking vergunning beperkingengebiedactiviteiten vaarwegen

Het bevoegd gezag kan de vergunning intrekken, als:

a. in strijd met de vergunning of de daaraan verbonden voorschriften wordt gehandeld;
b. de bij de aanvraag van de vergunning verstrekte gegevens zo onjuist of onvolledig zijn, dat op de aanvraag een andere beslissing zou zijn genomen als bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
c. de omstandigheden aanmerkelijk zijn gewijzigd; of
d. gedurende twee jaar geen activiteiten zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning.

4.4.3 Regels over activiteiten vaarwegen varend ontgassen

Artikel 4.49 Verbod ontgassen

Het is de vervoerder en de schipper in het gebied Verbod varend ontgassen verboden een ladingtank met restladingdampen van de volgende stoffen vanaf een binnenschip op een **Vaarweg** te ontgassen:

a. benzeen (UN-nummer 1114);
b. ruwe aardolie met meer dan 10% benzeen (UN-nummer 1267);
c. aardoliedestillaten N.E.G. met meer dan 10% benzeen of aardolieproducten N.E.G met meer dan 10% benzeen (UN 1268);
d. brandstof voor straalvliegtuigen met meer dan 10% benzeen (UN 1863);
e. brandbare vloeistoffen, N.E.G. met meer dan 10% benzeen (UN 1993; en
f. koolwaterstoffen, vloeibaar met meer dan 10% benzeen (UN 3295).

Artikel 4.50 Minimumconcentratie restladingsdampen

Van een restladingladingsdamp als bedoeld in artikel 4.49, is sprake bij een concentratie van die damp in de ladingtank groter dan of gelijk aan 10% van de onderste explosiegrens.

Artikel 4.51 Voorafgaande belading

Het verbod, bedoeld in artikel 4.49, is niet van toepassing als kan worden aangetoond dat:

a. de drie voorafgaande ladingen in de desbetreffende ladingtank niet bestonden uit stoffen als genoemd in dat artikel; of
b. de desbetreffende ladingtank bij de voorafgaande belading voor meer dan 95% gevuld was met een andere stof dan bedoeld in dat artikel.

Artikel 4.52 Veiligheidsredenen

Het verbod, bedoeld in artikel 4.49, is niet van toepassing, wanneer het ontgassen plaatsvindt:

a. voor drukverevening die om veiligheidsredenen moet plaatsvinden;
b. tijdens of na een calamiteit met het binnenschip, als het ontgassen om veiligheidsredenen noodzakelijk is.

4.4.3a Commissie van deskundigen

Artikel 4.52a Instelling commissie

Gedeputeerde staten stellen een commissie van deskundigen in die is belast met het adviseren inzake verzoeken als bedoeld in artikel 7.19, eerste lid, van de Waterwet.

Artikel 4.52b Procedure advies

1. Gedeputeerde staten kunnen een verzoek als bedoeld in artikel 7.19, eerste lid, van de Waterwet in handen van de commissie van deskundigen stellen. Indien zij de commissie een verzoek voorleggen, zenden zij

daarvan een afschrift aan de vergunninghouder of vergunninghouders die zij daarbij betrokken achten. Zij doen daarvan mededeling aan de verzoeker en, in geval het verzoek verband houdt met een door het bestuur van een waterschap verleende vergunning, aan het desbetreffende bestuur.
2. De commissie van deskundigen brengt zo spoedig mogelijk advies uit over de ondervanging of vergoeding van schade dan wel over de overneming van de onroerende zaak.
3. De commissie van deskundigen zendt het ontwerp van haar advies toe aan degene op wiens verzoek zij een onderzoek heeft ingesteld en aan de betrokken vergunninghouder of vergunninghouders.

Artikel 4.52c Indienen zienswijzen
1. Gedurende zes weken na de verzending van het ontwerpadvies kunnen de betrokkenen, bedoeld in artikel 4.52b, derde lid, schriftelijk hun zienswijze over het ontwerp naar voren brengen bij de commissie van deskundigen. De commissie stelt degenen die een zienswijze hebben ingediend in de gelegenheid hun zienswijze in persoon of bij gemachtigde op een daartoe door haar te beleggen zitting voor één of meer van haar leden mondeling toe te lichten, daarbij desgewenst bijgestaan door deskundigen.
2. Van hetgeen op de zitting, bedoeld in het eerste lid, naar voren wordt gebracht wordt een verslag gemaakt.
3. Indien zienswijzen naar voren zijn gebracht stelt de commissie haar advies al dan niet gewijzigd vast en zendt dat gelijktijdig met het verslag van de hoorzitting en haar beschouwingen omtrent de zienswijzen toe aan de betrokkenen, bedoeld in artikel 4.52b, derde lid.
4. Indien geen zienswijzen naar voren zijn gebracht stelt de commissie haar advies binnen vier weken nadat de termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen is verstreken, vast en zendt dat toe aan de betrokkenen, bedoeld in artikel 4.52b, derde lid.
5. De in het derde en vierde lid genoemde stukken worden tevens toegezonden aan gedeputeerde staten en, in geval het verzoek, bedoeld in 7.19, eerste lid, van de Waterwet, verband houdt met een door het bestuur van een waterschap verleende vergunning, aan het desbetreffende bestuur.

4.5 Luchthavens

Artikel 4.53 Instructieregel luchtvaartterrein en Buffer luchtvaartterrein
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Luchtvaartterrein** bevat geen bestemmingen en regels die voorzien in nieuwvestiging van een luchtvaartterrein voor gemotoriseerde luchtvaartuigen.
2. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Buffer luchtvaartterrein** bevat geen bestemmingen en regels die voorzien in nieuwvestiging van een luchtvaartterrein voor gemotoriseerde luchtvaartuigen tenzij uit onderzoek is gebleken dat de geluidsbelasting onder de grens, genoemd in de Bijlage Luchtvaartterrein bij deze verordening, blijft.
3. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing en de onderzoeksresultaten waaruit blijkt dat aan de voorwaarden is voldaan.

4.6 Externe veiligheid basisnet

Artikel 4.54 Veiligheid rond basisnet
[Gereserveerd]

Artikel 4.55 Ontheffing externe veiligheid
[Gereserveerd]

4.7 Geluid provinciale wegen

Artikel 4.56 Oogmerk
De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het beschermen van de gezondheid.

Artikel 4.57 Aanwijzen wegen waarvoor een geluidproductieplafond geldt
[Gereserveerd]

Artikel 4.58 Instructieregel geluid vanwege provinciale infrastructuur
1. Voor zover een bestemmingsplan betrekking heeft op locaties gelegen binnen de **Geluidscontour van provinciale wegen**:
   a. zijn nieuwe geluidgevoelige gebouwen in het **Landelijk Gebied** toegestaan tot een geluidsbelasting van 61 Lden op de gevel;
   b. zijn nieuwe geluidgevoelige gebouwen in het **Stedelijk Gebied** toegestaan tot een geluidsbelasting van 65 Lden op de gevel;
   c. zijn bestaande gebouwen die getransformeerd worden tot geluidgevoelige gebouwen alleen toegestaan als zij een binnenwaarde van maximaal 33 Lden hebben.

2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de voorwaarden is voldaan.

4.8 Ontgrondingen voor infrastructuur en waterstaatswerken

Artikel 4.59 Oogmerk
De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de doelmatige uitoefening van taken en bevoegdheden voor infrastructuur en waterstaatswerken.

Artikel 4.60 Vergunningvrije gevallen van ontgrondingen
In afwijking van artikel 3 van de Ontgrondingenwet geldt het verbod om zonder vergunning te ontgronden niet voor het ontgronden voor het aanleggen, verbeteren, onderhouden of wijzigen van wegen, spoorwegen of andere grote infrastructurele werken als:
a. de activiteit plaatsvindt door of vanwege het Rijk, de provincie, een gemeente of een waterschap;
b. de grondlagen dieper dan 3 meter onder het maaiveld niet worden ontgraven; en
c. de activiteit plaatsvindt ter uitvoering van een onherroepelijk bestemmingsplan.

Artikel 4.61 Uitbreiding van vergunningvrije gevallen ontgrondingen
Overeenkomstig artikel 7 van de Ontgrondingenwet geldt het verbod om zonder vergunning een ontgronding te verrichten niet voor het ontgronden voor:
a. een waterput, reservoir, bassin, vijver, poel of een daarmee vergelijkbare voorziening, als:
    i. grondlagen dieper dan 3 meter onder het oorspronkelijke maaiveld ongemoeid blijven;
    ii. niet meer dan 1.000 m3 wordt ontgraven; en
    iii. deze voorziening niet in open verbinding staat met een oppervlaktewaterlichaam,
b. een natuurvriendelijke oever van ten hoogste 10 meter uit de insteek van het oppervlaktewaterlichaam;
c. een ander natuurbouwproject, als grondlagen dieper dan 0,5 meter onder het oorspronkelijk maaiveld ongemoeid blijven;
d. een opgraving als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet;
e. het aanleggen, in stand houden, veranderen of verwijderen van buizen, kabels, palen en daarmee vergelijkbare werken;
f. het bouwen, in stand houden of slopen van een bouwwerk;
g. het treffen van een maatregel uit een bestemmingsplan voor zover het gaat om:
    i. het aanleggen, veranderen of verwijderen van een waterstaatswerk door of namens de waterbeheerder als de grondlagen dieper dan 2 meter onder het oorspronkelijke maaiveld ongemoeid blijven.
    ii. het aanleggen, veranderen of verwijderen van een plein, weg, spoorweg, of luchthaven;
h. het treffen van een maatregel uit een onherroepelijk bestemmingsplan als:
    i. de locatie van ontgronding is opgenomen in dat plan;
    ii. grondlagen dieper dan 2 meter onder het oorspronkelijke maaiveld ongemoeid blijven; en
    iii. niet meer dan 10.000 m3 grond wordt ontgraven;
i. het onderhouden van een waterstaatswerk door of namens de waterbeheerder;
j. het aanleggen, onderhouden of veranderen van een oppervlaktewaterlichaam door een ander dan door of namens de waterbeheerder, als:
    i. grondlagen dieper dan 2 meter onder het oorspronkelijke maaiveld ongemoeid blijven; en
    ii. het oppervlaktewaterlichaam een bovenbreedte heeft van niet meer dan 6 meter, een bodembreedte van niet meer dan 3 m, en als een peilbesluit is vastgesteld, een diepte van niet meer dan 1 meter onder dat peil;
k. het aanleggen, veranderen of verwijderen van een gronddepot op een andere locatie dan een locatie waaraan de bestemming gronddepot is toegedeeld of een locatie waarop een activiteit binnen een inrichting als bedoeld in de Wet milieubeheer of een lozing als bedoeld in de Waterwet, wordt verricht, als:
    i. de grond niet meer dan tien jaar voor het aanleggen, veranderen of verwijderen is neergelegd; en
    ii. grondlagen dieper dan 0,5 meter onder het oorspronkelijke maaiveld ongemoeid blijven; of
l. sanering van ernstige gevallen van bodemverontreiniging in overeenstemming met de Wet bodembescherming of de Wet milieubeheer, waarvoor een saneringsbesluit is afgegeven, als de hoogteligging van het perceel na de sanering weer in oude staat wordt gebracht.

Artikel 4.62 Indieningsvereisten vergunning ontgrondingen
Een aanvraag wordt in vijfvoud of digitaal bij gedeputeerde staten ingediend op een door hen vastgesteld formulier. Gedeputeerde staten kunnen meer exemplaren eisen of digitale exemplaren eisen.

Artikel 4.63 Advies
Bij een aanvraag kunnen bestuursorganen of andere instanties worden aangewezen die in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag advies uit te brengen over het verlenen, wijzigen of intrekken van een vergunning, of die op een andere wijze worden betrokken bij de voorbereiding van een zodanige vergunning.

Artikel 4.64 Eenvoudige procedure
Artikel 10, eerste lid, van de Ontgrondingenwet is niet van toepassing met betrekking tot ontgrondingen van eenvoudige aard, waarbij andere belangen dan die van de aanvrager niet of nauwelijks zijn betrokken of waarbij die belangen reeds via een andere procedure inzichtelijk zijn gemaakt of geborgd.

5. ENERGIE

5.1 Wind, zon en biomassa

Artikel 5.1 Afwijking van verstedelijkingsverbod Landelijk gebied
In afwijking van artikel 9.2 Verstedelijkingsverbod Landelijk gebied kan een bestemmingsplan verstedelijking in het Landelijk gebied toestaan om nieuwe bestemmingen voor energie en transformatorstations mogelijk te maken.

Artikel 5.2 Toepassingsbereik nieuwe functies voor energie
Deze afdeling is van toepassing op nieuwe functies voor energie uit wind, zon en biomassa.

Artikel 5.3 Instructieregel Windturbines landelijk gebied
Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Windturbines kleiner dan 20 meter** kan bestemmingen en regels bevatten die de realisatie van windturbines tot een ashoogte van 20 meter toestaan onder de voorwaarde dat de windturbines worden geplaatst op of in aansluiting op bestaande bouwpercelen.

Artikel 5.4 Instructieregel Windenergielocatie
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Windenergie** kan bestemmingen en regels bevatten die de realisatie van windturbines met een vermogen van 3 MW of meer toestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
   a. de windturbines worden in een in de omgeving passende combinatie van meerdere windturbines opgesteld; en
   b. voorzien wordt in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit.
2. Wanneer een bestemmingsplan windturbines met een vermogen van minder dan 3 MW toestaat, wordt onderbouwd waarom windturbines met een vermogen van 3 MW of meer niet mogelijk zijn.
3. Wanneer een bestemmingsplan een solitaire windturbine toestaat, wordt onderbouwd waarom meerdere windturbines niet mogelijk zijn en dat de energieopbrengst van die solitaire windturbine opweegt tegen de impact die een solitaire turbine heeft op de omgeving.
4. De motivering van een bestemmingsplan bevat:
   a. een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan;
   b. een beeldkwaliteitsparagraaf; en
   c. een beschrijving van hoe de omwonenden en andere stakeholders in de planvorming zijn betrokken.

Artikel 5.5 Instructieregel Zonnevelden
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Zonnevelden** kan bestemmingen en regels bevatten die de realisatie van opwekking van zonne-energie toestaan door middel van zonnevelden, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. de structuren in landschap herkenbaar blijven en voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing;
   b. de zonnepanelen in een opstelling worden geplaatst die ruimte biedt voor een bij het gebied passende bodemkwaliteit; en
   c. voorzien wordt in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat:
   a. een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan;
   b. een beeldkwaliteitsparagraaf;
   c. een beschrijving van hoe de omwonenden en andere stakeholders in de planvorming zijn betrokken; en
   d. een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid inzake de mogelijkheden voor kavelruil vanwege het behouden en verbeteren van een goede landbouwstructuur.

Artikel 5.6 Instructieregel Energie uit biomassa
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Energie uit biomassa** kan bestemmingen en regels bevatten die de realisatie van ontwikkelingen op het gebied energie uit biomassa toestaan, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. de vestiging vindt plaats in aansluiting op bestaande bebouwde agrarische bouwpercelen, hoofdinfrastructuur of stedelijke bestemmingen, in overeenstemming met de schaal van de bebouwde omgeving, tenzij op een andere locatie een betere landschappelijke inpassing kan worden bereikt;
   b. bestaande omringende bestemmingen worden niet onevenredig aangetast of beperkt; en
   c. voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

5.2 Transformatorstations

Artikel 5.7 Vergunningplicht transformatorstations
[Gereserveerd]

Artikel 5.8 Indieningsvereisten omgevingsvergunning transformatorstations
[Gereserveerd]

Artikel 5.9 Beoordelingsregel transformatorstations
[Gereserveerd]

6. NATUUR

6.1 Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland, Groene contour, ganzenrustgebieden en weidevogelkerngebieden

6.1.1 Algemene bepalingen en instructieregels

Artikel 6.1 Oogmerk
De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de natuurbescherming, het in stand houden en versterken van een robuust netwerk van natuurgebieden en het behouden en versterken van de biodiversiteit.

Artikel 6.2 Instructieregel bescherming natuurnetwerk Nederland
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het **natuurnetwerk Nederland**:
   a. bevat bestemmingen en regels die strekken tot bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kwaliteit, de wezenlijke kenmerken en waarden en samenhang van het natuurnetwerk Nederland; en
   b. verzekert dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan en dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk Nederland wordt behouden.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de voorwaarden is voldaan.

Artikel 6.3 Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het **natuurnetwerk Nederland** bevat geen nieuwe bestemmingen en regels die ruimtelijke ontwikkelingen toestaan die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in bijlage Wezenlijke kenmerken en waarden van deze verordening, of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang van het natuurnetwerk Nederland, tenzij sprake is van:
   a. ruimtelijke ontwikkelingen vanwege een groot openbaar belang, waarbij er geen reële alternatieven zijn die het natuurnetwerk Nederland niet of minder aantasten;
   b. ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot aantasting, worden gecompenseerd binnen een samenhangend gebied met dusdanige activiteiten dat door de uitvoering daarvan, het geheel van activiteiten binnen dit gebied, gezamenlijk binnen 10 jaar leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland voor wat betreft kwaliteit, oppervlakte en samenhang; of
   c. ruimtelijke ontwikkelingen in het natuurnetwerk Nederland die beperkt worden gewijzigd of worden toegevoegd, waarbij die wijziging of toevoeging noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande bestemming.
2. Aantasting van het natuurnetwerk Nederland op grond van het eerste lid is slechts mogelijk als:
   a. de aantasting zo veel mogelijk wordt beperkt; en
   b. de overblijvende aantasting tijdig wordt gecompenseerd.
3. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de voorwaarden is voldaan.

Artikel 6.4 Militaire terreinen binnen het natuurnetwerk Nederland
1. De artikelen 6.2 en 6.3 zijn niet van toepassing op militaire terreinen en terreinen met een militair object als bedoeld in artikel 2.6.2, eerste lid, van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.
2. Indien door terreinverharding of bouwactiviteiten op die terreinen, gelegen binnen het natuurnetwerk Nederland, nadelige gevolgen optreden voor het **natuurnetwerk Nederland**, worden deze nadelige gevolgen tijdig gecompenseerd.

Artikel 6.5 Eisen compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland
1. Compensatie vindt zodanig plaats dat deze de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk Nederland versterkt.
2. De compensatie vindt in de nabijheid van de aantasting plaats indien het functioneren van het natuurnetwerk dat vereist.
3. Indien sprake is van activiteiten als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onder c, vindt de compensatie in de directe nabijheid van de aantasting plaats en op het terrein van de bestaande activiteit.
4. Indien sprake is van activiteiten als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onder a, of b, vindt de compensatie van het verlies in oppervlakte buiten het natuurnetwerk Nederland plaats en:
   a. in directe aansluiting op het natuurnetwerk Nederland; of
   b. binnen de Groene contour.
5. In afwijking van het vierde lid is compensatie van het verlies in oppervlakte binnen het natuurnetwerk Nederland mogelijk, indien gedeputeerde staten de begrenzing van het natuurnetwerk Nederland uitbreiden

met een oppervlakte gelijk aan de compensatie wanneer die buiten het natuurnetwerk Nederland zou plaatsvinden, en:
   a. de compensatie plaatsvindt binnen NNN agrarisch; of
   b. compensatie in de directe omgeving plaatsvindt op een locatie waar volgens het Natuurbeheerplan nog nieuwe natuur moet worden ontwikkeld en de compensatie leidt tot een versnelling van de realisatie van het natuurnetwerk Nederland.
6. De oppervlakte van de compensatie wordt bepaald aan de hand van bijlage Berekenen compensatieopgave ontwikkeling van groot openbaar belang bij deze verordening.
7. Aan de compensatie ligt een compensatieplan ten grondslag, gebaseerd op recent uitgevoerd ecologisch onderzoek ter plaatse, waarin worden beschreven:
   a. de natuurwaarden van de locatie en de directe omgeving waar het natuurnetwerk Nederland wordt aangetast en het belang van deze waarden voor het functioneren van het natuurnetwerk Nederland in de omgeving;
   b. de maatregelen die worden genomen om de aantasting zoveel mogelijk te beperken;
   c. de overblijvende aantasting na het treffen van de maatregelen;
   d. de maatregelen die worden uitgevoerd ter compensatie van de overblijvende aantasting;
   e. de compensatieoppervlakte ten gevolge van de aantasting, conform bijlage Berekenen compensatieopgave ontwikkeling van groot openbaar belang bij deze verordening;
   f. de wijze waarop de ontwikkeling, het beheer en de instandhouding van de maatregelen genoemd onder d, plaatsvinden; en
   g. indien compensatie van verlies van oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland met de realisatie van nieuwe natuur plaatsvindt: een inrichting- en beheerplan, waarin in ieder geval is opgenomen:
      i. de uitgangssituatie van het terrein waarop de nieuwe natuur wordt gerealiseerd;
      ii. de te treffen inrichtingsmaatregelen;
      iii. de motivering van de te treffen maatregelen;
      iv. de met de maatregelen beoogde eindsituatie van het terrein, waarbij de beoogde natuur- en landschapsbeheertypen en de oppervlakten daarvan worden aangegeven; en
      v. de wijze waarop na de inrichting de verdere ontwikkeling, het beheer en de instandhouding van de beoogde beheertypen plaatsvinden.
8. Bij de keuze van de beoogde natuur- en landschapsbeheertypen in het inrichtings- en beheerplan wordt het vigerende Natuurbeheerplan van de provincie Utrecht in acht genomen.
9. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 6.6 Borging compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland
1. Indien sprake is van activiteiten als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onder a, of b, worden de inrichtingsmaatregelen ten behoeve van de compensatie, bedoeld in artikel 6.5, zevende lid, onder g, onder ii, uiterlijk binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan uitgevoerd.
2. Indien sprake is van activiteiten als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onder c, worden de inrichtingsmaatregelen ten behoeve van de compensatie, bedoeld in artikel 6.5, zevende lid, onder g, onder ii, voorafgaand aan het starten van de activiteiten uitgevoerd.
3. De realisatie van de compensatie, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer zijn verzekerd op het moment van vaststelling van het besluit waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt.
4. De realisatie van de compensatie wordt in het bestemmingsplan zeker gesteld door middel van een voorwaardelijke verplichting waarin de aard en omvang van de compensatie is vastgesteld en waarin is bepaald dat de activiteiten pas plaats kunnen vinden nadat de compensatie is uitgevoerd en de tijdige realisatie is gegarandeerd.

Artikel 6.7 Bescherming Groene contour ter omvorming naar natuur
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen de **Groene contour** strekt tot het beschermen en creëren van de mogelijkheden om op de gronden gelegen binnen de Groene contour nieuwe natuur te realiseren.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 6.8 Instructieregel ontwikkelingen binnen de Groene contour
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen de **Groene contour** bevat geen bestemmingen en regels die verstedelijking toestaan die tot gevolg hebben dat de mogelijkheid om nieuwe natuur te realiseren op gronden gelegen binnen de Groene contour worden beperkt en deze gronden daarmee niet meer of in mindere mate kunnen bijdragen aan uitbreiding en versterking van het natuurnetwerk Nederland, tenzij sprake is van nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten in verband met groot openbaar belang en:

a. reële alternatieven die een verlies aan mogelijkheden om nieuwe natuur te realiseren voorkomen of beperken, ontbreken;
b. het verlies aan mogelijkheden om nieuwe natuur te realiseren, zoveel mogelijk wordt beperkt;
c. het overblijvende verlies aan mogelijkheden om nieuwe natuur te realiseren wordt gecompenseerd met de realisatie van nieuwe natuur binnen de Groene contour met een oppervlakte van tenminste de oppervlakte van het verlies aan mogelijkheden om nieuwe natuur te realiseren.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op de uitbreiding van agrarische bouwblokken.
3. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 6.9 Realisatie nieuwe natuur binnen Groene contour door verstedelijking

1. In afwijking van artikel 9.2 Verstedelijkingsverbod Landelijk gebied kan een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen de **Groene contour** ten behoeve van de realisatie van nieuwe natuur bestemmingen en regels bevatten die verstedelijking toestaan, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. de verstedelijking vindt plaats in samenhang met de realisatie van nieuwe natuur;
   b. de omvang van de verstedelijking staat in evenwichtige verhouding tot de oppervlakte en kwaliteit van de te realiseren nieuwe natuur;
   c. de nieuwe natuur wordt gerealiseerd binnen de Groene contour;
   d. de verstedelijking vindt plaats binnen de Groene contour of, indien dit vanuit ecologisch of landschappelijk oogpunt beter is, op een locatie daarbuiten, bij voorkeur aansluitend bij een kernrand of een bestaande bebouwingsconcentratie;
   e. de in samenhang ontwikkelde verstedelijking en nieuwe natuur gezamenlijk leiden tot een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit; en
   f. de omliggende agrarische bedrijven worden door de activiteit niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.
2. In aanvulling op het eerste lid kan uitsluitend toepassing worden gegeven aan de realisatie van opwekking van zonne-energie op locaties binnen de **Groene contour** door middel van zonnevelden met een procedure die de opruimplicht borgt, zoals een omgevingsvergunning, waarbij aan de omgevingsvergunning in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:
   a. de omgevingsvergunning geldt voor een bepaalde termijn en bedraagt ten hoogste 25 jaar;
   b. na het verstrijken van de termijn worden de zonnevelden verwijderd.
3. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 6.10 Eisen aan realisatie nieuwe natuur door verstedelijking en compensatie

1. Aan de realisatie van nieuwe natuur als bedoeld in de artikelen 6.8 en 6.9 ligt een inrichtings- en beheerplan ten grondslag waarin in ieder geval wordt beschreven:
   a. de uitgangssituatie van het terrein waarop de nieuwe natuur wordt gerealiseerd;
   b. de te treffen inrichtingsmaatregelen;
   c. de motivering van de te treffen maatregelen;
   d. de met de maatregelen beoogde eindsituatie van het terrein, waarbij de beoogde natuur- en landschapsbeheertypen en de oppervlaktes daarvan worden aangegeven; en
   e. de wijze waarop na de inrichting de verdere ontwikkeling, het beheer en de instandhouding van de beoogde beheertypen plaatsvindt.
2. Bij de keuze van de beoogde natuur- en landschapsbeheertypen in het inrichtings- en beheerplan wordt het vigerende Natuurbeheerplan van de provincie Utrecht in acht genomen.

Artikel 6.11 Borging realisatie nieuwe natuur door verstedelijking en compensatie

1. De inrichtingsmaatregelen ten behoeve van de realisatie van nieuwe natuur als bedoeld in de artikelen 6.8 en 6.9 worden uiterlijk binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan uitgevoerd.
2. De realisatie van de nieuwe natuur, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer zijn verzekerd op het moment van vaststelling van het besluit waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt.
3. De realisatie van de nieuwe natuur wordt in het bestemmingsplan zeker gesteld door middel van een voorwaardelijke verplichting waarin:
   a. de aard en omvang van de te realiseren nieuwe natuur zijn vastgesteld; en
   b. is bepaald dat de activiteiten pas plaats kunnen vinden nadat de realisatie van de nieuwe natuur is voltooid en de tijdige realisatie is gegarandeerd.
4. In afwijking van het eerste lid en het derde lid, onder b, geldt voor de realisatie van nieuwe natuur als compensatie voor de plaatsing van zonnevelden dat de inrichtingsmaatregelen uiterlijk 25 jaar na plaatsing van de zonnepanelen worden uitgevoerd.

Artikel 6.12 Windturbines en zonnevelden binnen weidevogelkerngebieden

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **weidevogelkerngebied** kan bestemmingen en regels bevatten die realisatie van windturbines met een vermogen van 3 MW of meer toestaan, mits wordt voorzien in een aantoonbare verbetering van het leefgebied van de weidevogels.
2. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Weidevogelkerngebied kan bestemmingen en regels bevatten die realisatie van opwekking van zonne-energie toestaan door middel van zonnevelden, mits wordt voorzien in een aantoonbare verbetering van het leefgebied van de weidevogels.
3. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 6.13
[Gereserveerd]

Artikel 6.14
[Gereserveerd]

Artikel 6.15
[Gereserveerd]

6.1.2 Regels over activiteiten Natura 2000-gebieden

Artikel 6.16 Vrijstelling vergunningplicht voor Natura 2000-gebieden
Het verbod, bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, is niet van toepassing op de volgende handelingen:

a. het weiden van vee; en
b. het op of in de bodem brengen van meststoffen.

6.2 Houtopstanden en kleine landschapselementen

6.2.1 Instructieregels houtopstanden

Artikel 6.17 Instructieregel bescherming waardevolle houtopstanden

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Waardevolle houtopstanden** bevat bestemmingen en regels die strekken tot de bescherming van deze houtopstanden en verzekert dat de kwaliteit en oppervlakte daarvan niet achteruitgaan en dat de samenhang tussen deze gebieden, de overige houtopstanden en het natuurnetwerk Nederland wordt behouden.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

6.2.2 Regels over activiteiten houtopstanden

Artikel 6.18 Gegevens melding vellen houtopstanden
De melding, bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, bevat ten minste:

a. als degene die de activiteit verricht geen eigenaar is van de grond waar de houtopstand staat: contactgegevens van de grondeigenaar;
b. een situatietekening van de locatie van de te vellen houtopstand, waaronder ten minste een topografische kaart schaal 1:25.000 en de kadastrale percelen;
c. de oppervlakte van de velling (in are) en, als het rijbeplanting betreft, het aantal bomen;
d. de boomsoort;
e. de leeftijd van de houtopstand; en
f. de reden van de velling.

Artikel 6.19 Vrijstelling van meldingsplicht vellen houtopstanden
De meldingsplicht, bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, geldt niet voor:

a. het maken van verjongingsgaten, als:
   i. deze niet groter zijn dan anderhalf keer de gemiddelde boomhoogte per perceel, met een maximale oppervlakte van 10 are;
   ii. deze gezamenlijk niet meer oppervlakte beslaan dan 10% van het bosperceel;
   iii. dit maximaal één keer per vier jaar plaatsvindt op dezelfde locatie; en
   iv. dit plaatsvindt voor duurzaam bosbeheer.
b. het verwijderen van houtopstanden voor natuurherstel, als de te verwijderen houtopstand:
   i. ontstaan is door spontane boomopslag op natuurterreinen of geregistreerde tijdelijke natuur;
   ii. niet ouder is dan 20 jaar; en

iii. niet diende ter compensatie van herbeplanting.

Artikel 6.20 Eisen aan herbeplantingen
Een bosbouwkundig verantwoorde herbeplanting als bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, voldoet in elk geval aan de volgende eisen:
a. de oppervlakte van de herplant is tenminste even groot als de gevelde oppervlakte;
b. herplant vindt plaats door het aanplanten van voldoende vitaal plantmateriaal of door natuurlijke verjonging;
c. de nieuwe houtopstand kan, gelet op de bodemkwaliteit en de waterhuishouding ter plaatse, uitgroeien tot een volwaardige en duurzame houtopstand, gericht op houtproductie, natuur, landschap, cultuurhistorie of beleving;
d. de nieuwe houtopstand kan binnen een periode van 5 jaar een kronendak met een bedekkingsgraad van tenminste 60 % vormen;
e. de herplant kan op termijn in ieder geval, gelijkwaardige ecologische en landschappelijke waarden vertegenwoordigen;
f. naast boomsoorten worden alleen inheemse struiksoorten toegepast; en
g. herplant binnen Natura 2000 gebieden vindt plaats op een wijze en met soorten die geen schade kunnen toebrengen aan de voor dit gebied geldende instandhoudingsdoelstellingen.

Artikel 6.21 Eisen aan herbeplanting op andere grond
1. Herbeplanting op andere grond dan de grond, bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, voldoet aan de volgende vereisten:
   a. de grond is vrij van houtopstand en van een herbeplantingsplicht als bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming;
   b. het gebruik van de grond past binnen bestaand natuur- en landschapsbeleid van de provincie en de gemeente;
   c. de grond is vrij van compensatieverplichtingen;
   d. de herbeplanting vindt plaats binnen drie jaar nadat de verplichting tot herbeplanting ontstaat; en
   e. de herbeplanting voldoet aan artikel 6.20.
2. De herbeplanting op andere grond vindt bij voorkeur plaats in de provincie Utrecht in de directe nabijheid van de velling. Indien dit niet mogelijk is, vindt de herbeplanting elders in de provincie Utrecht plaats. In uitzonderingsgevallen kan, indien hiermee vergelijkbare natuur- en landschapswaarden kunnen worden teruggebracht als die door de velling verloren zijn gegaan, de herbeplanting in de directe nabijheid van de velling in een aangrenzende provincie plaatsvinden.
3. De oppervlakte van de herbeplanting op andere grond bedraagt tenminste de gevelde oppervlakte aangevuld met de volgende toeslag per hectare die geveld is:

Tijd dat ter plaatse van de velling een houtopstand aanwezig is geweest (c.q. ouderdom bosgroeiplaats)	Toeslag per hectare
< 10 jaar	0,1
10-25 jaar	0,3
25-50 jaar	0,5
50-100 jaar	0,75
100-200 jaar	1,0
> 200 jaar	1,5

Artikel 6.22 Gegevens en bescheiden aanvraag herbeplanting op andere grond
Een aanvraag voor herbeplanting op andere grond gaat vergezeld van een beplantingsplan voor de herbeplanting.

Artikel 6.23 Vrijstelling van plicht tot herbeplanting
De plicht tot herbeplanting, bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, geldt niet voor houtopstanden die verwijderd zijn voor natuurherstel, als de verwijderde houtopstand:
a. ontstaan is door spontane boomopslag op natuurterreinen of geregistreerde tijdelijke natuur;
b. niet ouder is dan 20 jaar; en
c. niet diende ter compensatie van herbeplanting.

6.2.3 Regels over activiteiten beschermde kleine landschapselementen

Artikel 6.24 Toepassingsbereik beschermde kleine landschapselementen
Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten die **Beschermde kleine landschapselementen** betreffen.

Artikel 6.25 Specifieke zorgplicht beschermde kleine landschapselementen
Degene die een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot het beschadigen of vernielen van een **Beschermd klein landschapselement**, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om deze beschadiging of vernieling te voorkomen.

Artikel 6.26 Onderhoudsverplichting en verbod tot aantasting beschermd klein landschapselement
1. Het is verboden om aan een **Beschermd klein landschapselement** onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is.
2. Het is verboden een beschermd klein landschapselement boven- of ondergronds te beschadigen, te vernielen, te vernietigen, te bewerken of te gebruiken op een wijze waardoor het wordt ontsierd of het voortbestaan direct of op de langere termijn in gevaar wordt gebracht.
3. Het is verboden een beschermd klein landschapselement te vellen of te rooien.
4. De verboden, bedoeld in het tweede en derde lid, gelden niet voor:
    a. het uitvoeren van noodzakelijk onderhoud gericht op kwaliteitsverbetering of duurzame instandhouding van het landschapselement;
    b. het periodiek vellen van griend- en hakhout voor onderhoud; en
    c. het vellen of rooien van een houtopstand op grond van de Plantenziektenwet en ter bestrijding van boomziekten.

Artikel 6.27 Melding aantasting beschermd klein landschapselement om dringende redenen
1. Degene die om dringende redenen anders dan genoemd in artikel 6.26, vierde lid, een van de activiteiten genoemd in artikel 6.26, tweede en derde lid, wenst te verrichten, te doen verrichten of toe te laten, doet hiervan ten minste acht weken en ten hoogste vierentwintig weken voorafgaande aan de beoogde uitvoering melding bij gedeputeerde staten.
2. Gedeputeerde staten kunnen aan de activiteiten, als bedoeld in het eerste lid, maatwerkvoorschriften verbinden.
3. Het maatwerkvoorschrift kan in ieder geval inhouden dat compenserende maatregelen worden getroffen.
4. De activiteiten, bedoeld in het eerste lid, mogen niet worden verricht tot het besluit tot acceptatie van de melding onherroepelijk is geworden.

Artikel 6.28 Herstel- en herplantplicht beschermd klein landschapselement
1. Als in strijd met de artikelen 6.25 en 6.26 is gehandeld, is de zakelijk gerechtigde van de grond, dan wel degene, die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, verplicht om binnen een jaar na de overtreding het **Beschermde kleine landschapselement** op dezelfde locatie zo veel mogelijk in de oorspronkelijke staat te herstellen of te herbeplanten.
2. Niet aangeslagen herbeplantingen of andere mislukte herstelmaatregelen worden voor 1 april van het opvolgende jaar vervangen of hersteld.

Artikel 6.29 Gegevens en bescheiden bij toepassing Plantenziektenwet en bestrijding boomziekten
Ten minste vijf werkdagen voor het vellen of rooien van een beschermd klein landschapselement op grond van de Plantenziektenwet en ter bestrijding van boomziekten worden aan gedeputeerde staten gegevens en bescheiden verstrekt over de noodzaak van het vellen of rooien.

6.3 Faunabeheer en wildbeheer

Artikel 6.30 Oppervlakte en begrenzing faunabeheereenheid
1. Er is één faunabeheereenheid waarvan het werkgebied zich uitstrekt tot het grondgebied van **de gehele provincie**.
2. De binnen het werkgebied van de faunabeheereenheid gelegen gronden waarop de in de faunabeheereenheid samenwerkende jachthouders gerechtigd zijn tot de jacht vormen ten minste 75% van de totale oppervlakte van het werkgebied van de faunabeheereenheid.

Artikel 6.31 Samenstelling bestuur faunabeheereenheid
1. In het bestuur van de faunabeheereenheid worden de bestuurszetels als volgt ingevuld:
    a. één bestuurszetel door een vertegenwoordiger vanuit de landbouw;
    b. één bestuurszetel door een vertegenwoordiger vanuit de jacht;
    c. één bestuurszetel, door een vertegenwoordiger vanuit het particulier grondbezit;
    d. één bestuurszetel door Staatsbosbeheer; en
    e. twee bestuurszetels door maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren.
2. In ieder geval wordt één van de bestuurszetels, bedoeld in het eerste lid, onder e, ingevuld door een organisatie die zich tot doel heeft gesteld het dierenwelzijn of het milieu te beschermen en te bevorderen.
3. Elke organisatie kan één vertegenwoordiger voordragen voor een bestuurszetel.

4. De organisaties kunnen, in onderling overleg, een vertegenwoordiger voordragen die namens meerdere van deze organisaties deelneemt aan het bestuur van de faunabeheereenheid.
5. Het bestuur van de faunabeheereenheid heeft een onafhankelijke voorzitter die:
   a. geen dienstverband bij één van de in het bestuur vertegenwoordigde partijen heeft;
   b. geen bestuurslid van één van de in het bestuur vertegenwoordigde partijen is; en
   c. niet in het bezit is van een jachtakte.

Artikel 6.32 Procedure uitbreiding bestuur faunabeheereenheid
1. De organisaties of jachthouders, bedoeld in artikel 6.31, eerste lid, dragen op verzoek van de voorzitter een kandidaat voor voor het bestuur van de faunabeheereenheid.
2. Als meer kandidaten worden voorgedragen dan er bestuurszetels zijn, selecteert de voorzitter de meest geschikte kandidaten.

Artikel 6.33 Werkzaamheden faunabeheereenheid
1. De faunabeheereenheid is verantwoordelijk voor:
   a. de coördinatie van de uitvoering van het door haar vastgestelde faunabeheerplan;
   b. de informatievoorziening aan de leden van alle in haar bestuur vertegenwoordigde organisaties over tenminste de aan de faunabeheereenheid toekomende bevoegdheden, de aan de faunabeheereenheid toegestane activiteiten en actuele ontwikkelingen op het gebied van faunabeheer; en
   c. het opstellen van telprotocollen voor trendtellingen als bedoeld in artikel 6.42, tweede lid.
2. De faunabeheereenheid adviseert gedeputeerde staten over faunabeheer.
3. Besluitvorming door het bestuur vindt plaats bij gewone meerderheid van stemmen, waarbij iedere in het bestuur vertegenwoordigde organisatie één stem heeft. Als de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
4. De faunabeheereenheid kan in haar statuten opnemen dat besluitvorming over daarbij te bepalen onderwerpen plaatsvindt bij een gekwalificeerde meerderheid van stemmen.

Artikel 6.34 Verslaglegging faunabeheereenheid
1. Het jaarlijkse verslag, bedoeld in artikel 3.12, achtste lid, van de Wet natuurbescherming, bevat in ieder geval de volgende gegevens:
   a. cijfermatige rapportages over de uitvoering van de vrijstellingen, opdrachten en ontheffingen op basis van paragraaf 3.4 van de Wet natuurbescherming en de uitvoering van de jacht, waarin opgenomen de aantallen gedode dieren en geraapte of onklaar gemaakte eieren, onderverdeeld naar diersoort en naar wildbeheereenheid;
   b. rapportages van het gebruik van preventieve en alternatieve middelen voor het voorkomen van schade; en
   c. cijfermatige rapportages over de uitvoering van de jacht, waarin opgenomen het aantal gedode dieren, onderscheiden naar wildsoort.
2. Het verslag wordt uiterlijk op 1 mei van het daaropvolgende kalenderjaar aan gedeputeerde staten verstrekt.
3. Het verslag wordt door de faunabeheereenheid ook op een openbaar toegankelijke website geplaatst.

Artikel 6.35 Faunabeheerplan algemeen
1. De faunabeheereenheid stelt voor het werkgebied van de faunabeheereenheid één faunabeheerplan op.
2. Het faunabeheerplan heeft een geldigheidsduur van maximaal zes jaar.
3. De faunabeheereenheid kan het faunabeheerplan gedeeltelijk wijzigen gedurende het tijdvak waarvoor het is vastgesteld.
4. Gedeputeerde staten kunnen op verzoek van de faunabeheereenheid de geldigheidsduur van het faunabeheerplan eenmaal met maximaal een jaar verlengen.

Artikel 6.36 Inhoud faunabeheerplan algemeen
Het faunabeheerplan bevat in ieder geval de volgende gegevens:
a. een topografische kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven;
b. kwantitatieve gegevens over de in het wild levende dieren, binnen de provincie, waarop het faunabeheerplan van toepassing is over een periode van minimaal zes jaar voorafgaand aan de periode waarop het plan betrekking heeft en een beschrijving van de trend van deze soorten over deze periode, zowel binnen de provincie als landelijk;
c. een beschrijving van de aanwezigheid van deze diersoorten gedurende het jaar;
d. een beschrijving van passende en doeltreffende maatregelen die kunnen worden ingezet om schade aan de in de Wet natuurbescherming genoemde belangen te voorkomen;
e. een beschrijving van de wijze waarop de planmatigheid en de coördinatie van de uitvoering van de maatregelen ter voorkoming van die schade is gewaarborgd;

f. een overzicht per diersoort, onderverdeeld naar de verschillende wildbeheereenheden, van de op basis van de toepasselijke vrijstellingen, ontheffingen, opdrachten en bij de uitoefening van de jacht gedode dieren en geraapte en onklaar gemaakte eieren in de periode van minimaal zes jaar voorafgaand aan de periode waarop het plan betrekking heeft; en
g. een omschrijving van de wijze waarop geborgd wordt dat de te treffen maatregelen de gunstige staat van instandhouding van de soorten waarop het plan betrekking heeft niet negatief beïnvloeden.

Artikel 6.37 Inhoud faunabeheerplan, specifiek, beheer en schadebestrijding

Het faunabeheerplan bevat ook de volgende gegevens over beheer en schadebestrijding van diersoorten:
a. per diersoort en gewas een beschrijving van de schade in, minimaal, de zes jaren voorafgaand aan de periode waarop het plan betrekking heeft, onderverdeeld naar de verschillende wildbeheereenheden;
b. per diersoort een beschrijving van de activiteiten die in, minimaal, de zes jaren voorafgaand aan de periode waarop het plan betrekking heeft zijn verricht om schade te voorkomen of beperken en, als daarover kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn, een beschrijving van de effectiviteit van deze activiteiten;
c. per diersoort een topografische kaart waarop is aangegeven waar zich in, minimaal, de zes jaren voorafgaand aan de periode waarop het plan betrekking heeft, gevallen van belangrijke schade hebben voorgedaan en waar in het kader van beheer- en schadebestrijding bestrijdingsacties hebben plaatsgevonden;
d. per diersoort een onderbouwing van de aard en de noodzaak van activiteiten om schade te voorkomen of te beperken en een beschrijving van de plaatsen in het werkgebied van de faunabeheereenheid waar, en de perioden in het jaar waarin, deze activiteiten plaatsvinden;
e. een onderbouwde inschatting van de effectiviteit van de voorgenomen activiteiten en een beschrijving van de wijze waarop de effectiviteit van deze activiteiten zal worden bepaald;
f. de gewenste stand van de diersoorten waarvoor populatiebeheer wordt voorgestaan; en
g. als het faunabeheerplan betrekking heeft op het populatiebeheer van edelherten, damherten, reeën of wilde zwijnen: een beschrijving van het voedselaanbod, de relatie tussen dit voedselaanbod en de grootte van de populatie en de mogelijkheden van uitwisseling met aangrenzende terreinen.

Artikel 6.38 Inhoud faunabeheerplan, jacht

Het faunabeheerplan bevat ook in ieder geval de volgende gegevens over de jacht:
a. een beschrijving van de samenhang tussen de jacht op de wildsoorten, het beheren van de populaties van deze soorten en het bestrijden van schade door deze soorten;
b. een omschrijving van de redelijke wildstand, bedoeld in artikel 3.20, derde lid, van de Wet natuurbescherming, en een onderbouwing van de wijze waarop de jacht hieraan zal bijdragen; en
c. een overzicht van de gerealiseerde afschotgegevens, onderverdeeld naar diersoort, per wildbeheereenheid, in de zes jaren voorafgaand aan de periode waarop het plan betrekking heeft.

Artikel 6.39 Oppervlakte en begrenzing wildbeheereenheden

1. Het werkgebied van de gezamenlijke wildbeheereenheden strekt zich uit tot het grondgebied van de gehele provincie.
2. Het werkgebied van een wildbeheereenheid:
   a. heeft een aaneengesloten oppervlakte van tenminste 5.000 hectare;
   b. strekt zich niet uit tot het grondgebied van een andere provincie;
   c. overlapt niet met het werkgebied van een andere wildbeheereenheid; en
   d. wordt in overeenstemming met alle betrokken wildbeheereenheden gewijzigd.
3. Bij wijziging van een begrenzing dragen de betrokken wildbeheereenheden zorg voor:
   a. het schriftelijk informeren van gedeputeerde staten; en
   b. het plaatsen van de begrenzing op de website van de faunabeheereenheid.

Artikel 6.40 Lidmaatschap wildbeheereenheden

1. Uitgezonderd van artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming zijn:
   a. medewerkers van Staatsbosbeheer, de Vereniging Natuurmonumenten en de Stichting het Utrechts Landschap, als de organisatie die zij vertegenwoordigen deel uitmaakt van het bestuur van de faunabeheereenheid, en zij hun activiteiten uitvoeren voor die organisatie;
   b. medewerkers van het Ganzenbeheerteam Utrecht en medewerkers van in opdracht van de faunabeheereenheid of gedeputeerde staten handelende professionele schadebestrijders.
2. Aan lidmaatschap van een wildbeheereenheid worden alleen eisen gesteld die van belang zijn voor de uitvoering van het faunabeheerplan.
3. De wildbeheereenheid houdt een register bij van aangesloten leden.

Artikel 6.41 Geschillen lidmaatschap wildbeheereenheden

1. Het lidmaatschap van een wildbeheereenheid kan worden geweigerd of beëindigd als het lid bij de uitvoering van activiteiten als bedoeld in artikel 3.12, eerste lid, tweede volzin, van de Wet natuurbescherming handelt in strijd met de voor deze activiteiten geldende voorschriften.
2. In de statuten van de wildbeheereenheden wordt hiervoor een regeling getroffen.
3. Door de gezamenlijke wildbeheereenheden wordt, in overeenstemming met het bestuur van de faunabeheereenheid en gedeputeerde staten, een geschillenregeling vastgesteld voor geschillen die betrekking hebben op het lidmaatschap van een wildbeheereenheid.
4. Geschillen worden voorgelegd aan een geschillencommissie, die bestaat uit een vertegenwoordiger namens:
   a. het bestuur van de wildbeheereenheid;
   b. het bestuur van de faunabeheereenheid; en
   c. gedeputeerde staten.

Artikel 6.42 Werkzaamheden wildbeheereenheden

1. Het secretariaat van een wildbeheereenheid informeert de leden van de wildbeheereenheid op adequate wijze over de uitvoering van de aan de wildbeheereenheid toegestane activiteiten, regelgevende en ecologische feiten en ontwikkelingen op het gebied van faunabeheer.
2. De wildbeheereenheid coördineert voor haar werkgebied:
   a. de trendtellingen van diersoorten voor het faunabeheerplan;
   b. de verstrekking van de resultaten van deze trendtellingen aan de faunabeheereenheid; en de verstrekking van het overzicht van gerealiseerde afschotgegevens, onderverdeeld naar diersoort, aan de faunabeheereenheid.

6.4 Flora- en fauna-activiteiten

6.4.1 Vrijstellingen flora- en fauna-activiteiten

Artikel 6.43 Vrijstelling verjagen schadeveroorzakende ganzen

De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1 en 3.5, tweede tot en met vierde lid, van de Wet natuurbescherming, gelden niet voor het verjagen van de grauwe gans, kolgans en brandgans, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. de activiteiten worden uitgevoerd door of in opdracht van de grondgebruiker;
b. de activiteiten worden uitgevoerd op de gronden, of in of aan de opstallen, die bij de grondgebruiker in gebruik zijn;
c. de activiteiten vinden plaats met het oog op het voorkomen van schade die in het lopende of daarop volgende jaar door de grauwe gans, kolgans of brandgans dreigt op te treden op deze gronden, in of aan deze opstallen of in het omringende gebied; en
d. er wordt voldaan aan de artikelen 6.44, 6.45 en 6.46.

Artikel 6.44 Verjagen schadeveroorzakende ganzen met ondersteunend afschot

1. Verjagen met ondersteunend afschot van grauwe gans, kolgans en brandgans vindt alleen plaats met het oog op het voorkomen van belangrijke schade aan kwetsbare gewassen, in de periode van 1 november tot 1 maart, tussen een half uur voor zonsopkomst en een half uur na zonsondergang, op percelen met nog oogstbare akker- en tuinbouwgewassen en grasland, of de direct daaraan grenzende percelen.
2. Er vindt geen verjaging met ondersteunend afschot plaats:
   a. op grasland dat is ingezaaid of doorgezaaid vóór 1 augustus voorafgaand aan de winterperiode van dat jaar;
   b. op grasland dat is ingezaaid of doorgezaaid na 1 augustus voorafgaand aan de winterperiode van dat jaar, met een oppervlakte kleiner dan 1 hectare;
   c. op percelen die zijn ingezaaid als afvanggewas op geoogste percelen.
3. Verjaging met ondersteunend afschot vindt alleen plaats als een groep van meer dan vijf ganzen op het schadeperceel, of op een direct hieraan grenzend perceel, aanwezig is of hier invalt.
4. Per verjaagactie worden maximaal twee ganzen gedood.
5. Metalen ringen die zich aan gedode vogels bevinden worden binnen 48 uur naar het Vogeltrekstation, Postbus 50, 6700 AB Wageningen, gezonden onder vermelding van plaats en datum van het afschot, of worden gemeld via het Geautomatiseerd Ring Invoer en Export Loket (GRIEL) via de website www.griel.nl.
6. Kleurringen en halsbanden worden doorgegeven via de website www.geese.org.

Artikel 6.45 Verbod verjaging ganzen in ganzenrustgebieden

Het is verboden in **ganzenrustgebieden** schadeveroorzakende ganzen te verjagen met ondersteunend afschot.

Artikel 6.46 Middelen verjagen schadeveroorzakende ganzen

1. Verjagen van grauwe gans, kolgans en brandgans met ondersteunend afschot, zoals bedoeld in artikel 6.44, eerste lid, is alleen toegestaan nadat eerst een preventief akoestisch middel en een visueel middel zijn ingezet conform de voorwaarden voor effectief gebruik die zijn opgenomen in de Faunaschade Preventie Kit, module ganzen.
2. De grauwe gans, kolgans en brandgans mogen alleen worden gedood met een hagelgeweer of kogelgeweer.
3. Er wordt geen gebruik gemaakt van lokmiddelen.

Artikel 6.47 Gegevens en bescheiden schadebestrijding ganzen

Uiterlijk twee weken na het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 6.43 worden de resultaten hiervan gerapporteerd aan gedeputeerde staten met een door gedeputeerde staten aangewezen systeem.

Artikel 6.48 Vrijstelling bestrijding veldmuis

1. Het verbod, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onder a en b, van de Wet natuurbescherming, geldt niet voor het doden, vangen, verstoren of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van de veldmuis, als deze activiteiten plaatsvinden door of in opdracht van de grondgebruiker met als doel om schade op diens gronden of in het omringende gebied te voorkomen.
2. Het eerste lid geldt alleen voor de volgende doeleinden:
   a. het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen; of
   b. in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
3. Voor de bestrijding wordt alleen gebruik gemaakt van de methode inundatie of van bestrijdingsmiddelen.

Artikel 6.49 Melding gebruik vrijstelling bestrijding veldmuis

Ten minste tien dagen voor het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 6.48 wordt door de grondgebruiker hiervan per e-mail, gericht aan Wet.natuurbescherming@provincie-utrecht.nl, melding gedaan aan gedeputeerde staten.

Artikel 6.50 Geen schadebestrijding bij bijzondere weersomstandigheden

Gedeputeerde staten kunnen de werking van de artikelen 6.43 tot en met 6.49 opschorten als weersomstandigheden daar naar hun oordeel aanleiding toe geven.

Artikel 6.51 Vrijstelling vergunningplicht andere soorten

Het verbod, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, geldt niet voor de soorten, genoemd in de bijlage Uitzondering vergunningplicht andere soorten bij deze verordening, als de activiteit nodig is:

a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
b. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
d. in het kader van bestendig beheer van of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer; of
e. in het kader van bestendig beheer van of onderhoud aan de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Artikel 6.52 Vrijstelling bezits- en vervoersverbod en ander bevoegd gezag

De verboden, bedoeld in de artikel 3.2, zesde lid en artikel 3.6, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, gelden niet als voor het onder zich hebben of vervoeren van de soort een vrijstelling of ontheffing is verleend door een ander bevoegd gezag.

Artikel 6.53 Vrijstelling ten behoeve van bescherming vogels tegen landbouwwerkzaamheden

De verboden, bedoeld in artikel 3.1, tweede tot en met vierde lid, van de Wet natuurbescherming, gelden niet voor activiteiten bestemd en geschikt voor de bescherming van vogels, hun nesten en eieren en hun niet-vliegvlugge jongen tegen landbouwwerkzaamheden en vee.

Artikel 6.54 Vrijstelling ten behoeve van veiligstellen amfibieën tegen verkeer

1. De verboden om in het wild levende dieren te vangen en opzettelijk te verstoren, bedoeld in artikel 3.5, eerste en tweede lid, van de Wet natuurbescherming, het verbod om dieren onder zich te hebben of te vervoeren, bedoeld in artikel 3.6, tweede lid, van de Wet natuurbescherming en het verbod om amfibieën te vangen, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid van de Wet natuurbescherming, gelden niet voor amfibieën als die activiteiten plaatsvinden om deze dieren veilig te stellen tegen het verkeer.
2. Het eerste lid is alleen van toepassing op het vervoer van de dieren over een afstand van ten hoogste 50 meter vanaf de vangplaats.

Artikel 6.55 Vrijstelling vangen amfibieën voor onderzoek en onderwijs

1. Het verbod om dieren onder zich te hebben of te vervoeren, bedoeld in artikel 3.6, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, het verbod om in het wild levende dieren te vangen en opzettelijk te verstoren, bedoeld in artikel 3.5, eerste en tweede lid, van de Wet natuurbescherming en het verbod om eieren te rapen, bedoeld in artikel 3.5, derde lid, van de Wet natuurbescherming, gelden niet voor de Poelkikker (Pelophyllax lessonae), voor zover die activiteit plaatsvindt met het oog op gebruik van deze dieren of eieren van deze dieren bij onderzoek of onderwijs.
2. Het verbod, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onder a van de Wet natuurbescherming, geldt niet voor het vangen van de Meerkikker (Pelophylax ridibundus), de Middelste groene kikker (Pelophylax kl. esculentus), de Bruine kikker (Rana temporaria) en de Gewone pad (Bufo bufo), voor zover dit plaatsvindt met het oog op gebruik van deze dieren of eieren van deze dieren bij onderzoek of onderwijs.
3. Het eerste en tweede lid gelden niet voor dieren waarvan de metamorfose is voltooid.

Artikel 6.56 Vrijstelling bezits- en vervoersverbod braakballen, losse veren, e.d.

De verboden op het vervoeren en onder zich hebben, bedoeld in de artikel 3.2, zesde lid en artikel 3.6, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, gelden niet voor keutels, braakballen, losse veren en sterrenschot voor gebruik van deze producten bij onderzoek of onderwijs.

Artikel 6.57 Vrijstelling uitzetten diersoorten

Het verbod op het uitzetten van dieren of eieren van dieren, bedoeld in artikel 3.34, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, geldt niet voor dieren of eieren die zijn gevangen of geraapt op grond van artikel 6.51, mits het uitzetten van soorten of hun eieren zo spoedig mogelijk plaats vindt op een voor de soort geschikte locatie.

6.4.2 Beoordelingsregel ontheffing flora- en fauna-activiteiten

Artikel 6.58 Beoordelingsregel ontheffing afschot paarvormende ganzen

Voor zover een aanvraag om een ontheffing, bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, betrekking heeft op afschot van paarvormende grauwe ganzen of brandganzen, wordt deze ontheffing alleen verleend voor de periode van 1 februari tot 1 maart.

6.5 Invasieve exoten, bestrijding Aziatische duizendknopen

Artikel 6.59 Verbod verspreiding Aziatische duizendknoopsoorten

Het is verboden om planten of delen van planten die behoren tot de Aziatische duizendknoopsoorten, door maaien, grondverzet of anderszins te verspreiden.

Artikel 6.60 Zorgplicht bestrijding Aziatische duizendknoopsoorten

Ieder die op of in de grond activiteiten verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door die activiteiten planten of delen van planten die behoren tot de Aziatische duizendknoopsoorten kunnen worden verspreid, is verplicht om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die verspreiding te voorkomen en, indien de verspreiding niet kan worden voorkomen, de activiteiten achterwege te laten.

Artikel 6.61 Beperken gevolgen verspreiding Aziatische duizendknoopsoorten en meldingsplicht

1. Een ieder die activiteiten heeft verricht die tot verspreiding van de Aziatische duizendknoopsoorten of delen van deze planten hebben geleid, is verplicht de verspreiding en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel ongedaan te maken.
2. De maatregelen bedoeld in het eerste lid om de verspreiding en de directe gevolgen te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken, worden door degene die op basis van het eerste lid verplicht is de maatregelen uit te voeren, ten minste 10 dagen voordat deze worden uitgevoerd, per e-mail, gericht aan Wet.natuurbescherming@provincie-utrecht.nl, gemeld aan gedeputeerde staten.
3. De melding bedoeld in het tweede lid bevat een beschrijving van de maatregelen die getroffen worden om verspreiding en de directe gevolgen daarvan te beperken of zoveel mogelijk ongedaan te maken.
4. Gedeputeerde staten sturen de melding zo spoedig mogelijk door aan burgemeester en wethouders van de gemeente waar de verspreiding zich voordoet.

Artikel 6.62 Maatwerkvoorschriften maatregelen Aziatische duizendknoopsoorten

Maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld over de maatregelen, bedoeld in artikel 6.61, eerste en tweede lid.

Artikel 6.63 Opleggen verplichting Aziatische duizendknoopsoorten te bestrijden

1. Gedeputeerde staten kunnen een perceeleigenaar, gebruiker of andere zakelijk gerechtigde van grond bij maatwerkvoorschrift verplichten om de grond te ontdoen van planten of delen van planten die behoren tot de Aziatische duizendknoopsoorten, als dit nodig is vanwege het behouden en versterken van de

biodiversiteit, niet voldaan is aan de zorgplicht die geldt op basis van artikel 6.61 of de maatregelen genoemd in artikel 6.62 niet worden uitgevoerd.

2. Het maatwerkvoorschrift bevat:
   a. een kaart van de grond met de plaats waarop de te bestrijden planten of delen van planten van Aziatische duizendknoopsoorten zich bevinden;
   b. de termijn of termijnen waarbinnen aan de opruimplicht moet zijn voldaan; en
   c. de geschikte methode(n) voor bestrijding van de Aziatische duizendknoopsoort.

7. CULTUURHISTORIE EN LANDSCHAP

7.1 Werelderfgoed

Artikel 7.1 Oogmerk
De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de instandhouding en versterking van de uitzonderlijke universele waarde van de (Voorlopige Lijst) Werelderfgoederen Hollandse Waterlinies en Neder-Germaanse Limes.

Artikel 7.2 Instandhouding en versterking (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties in het **(Voorlopige lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies**:
   a. neemt de uitzonderlijke universele waarde van de Hollandse Waterlinies in acht en bevat bestemmingen en regels ter instandhouding en versterking daarvan; en
   b. bevat geen bestemmingen en regels die activiteiten toestaan die die waarde aantasten.
2. Als uitzonderlijke universele waarde van de Hollandse Waterlinies gelden de kernkwaliteiten, bedoeld in de Bijlage Cultuurhistorie bij deze verordening en de Gebiedsanalyses Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies.
3. Ontheffing van het eerste lid kan alleen worden verleend als:
   a. er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang;
   b. reële alternatieven die de Hollandse Waterlinies niet of minder aantasten ontbreken;
   c. de aantasting zoveel mogelijk wordt beperkt; en
   d. er op of nabij de locatie waarvoor ontheffing wordt gevraagd voldoende compenserende maatregelen worden genomen, in de vorm van versterking van de (resterende) uitzonderlijke universele waarde van de Hollandse Waterlinies.
4. De motivering van een bestemmingsplan bevat:
   a. een beschrijving van de in het plangebied aanwezige uitzonderlijke universele waarde van de Hollandse Waterlinies, en
   b. een beschrijving en motivering van de wijze waarop die waarde in acht is genomen.

Artikel 7.3 Instandhouding en versterking (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties in het **(Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)** bevat bestemmingen en regels ter instandhouding en versterking van de uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes.
2. Als uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes gelden de kernkwaliteiten, bedoeld in de Bijlage Cultuurhistorie bij deze verordening.
3. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties in het **(Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)** bevat in ieder geval een verbod op het zonder omgevingsvergunning uitvoeren van activiteiten met een oppervlakte van 100 m2 of meer, waarbij de bodem tot meer dan 30 centimeter onder maaiveld wordt geroerd.
4. De oppervlakte - en dieptemaat kunnen zowel naar boven als naar beneden worden bijgesteld, voor zover archeologische gegevens hier aanleiding toe geven en de bijstelling ondersteund wordt door een motivering, opgesteld door een archeologisch deskundige.
5. Het archeologisch onderzoek en ex-situ behoud in de vorm van een opgraving wordt uitgevoerd conform de geldende kwaliteitsregels in de Nederlandse archeologie, door een daartoe op grond van artikel 5.3 Erfgoedwet gecertificeerd bedrijf.
6. De motivering van een bestemmingsplan bevat:
   a. een beschrijving van de in (de directe omgeving van) het plangebied aanwezige uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes; en
   b. een beschrijving en motivering van de wijze waarop die waarde wordt beschermd.

Artikel 7.4 Beoordeling omgevingsvergunning (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)
De omgevingsvergunning kan alleen worden verleend:
   a. als door middel van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de voorgenomen activiteit geen archeologische waarden van de Limes zal aantasten; of
   b. op voorwaarde dat de archeologische waarden van de Limes ex-situ, in de vorm van een opgraving, behouden blijven, wanneer in situ behoud niet mogelijk is.

7.2 Cultuurhistorische hoofdstructuur

Artikel 7.5 Aanwijzing Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) en deelgebieden CHS
De **Cultuurhistorische hoofdstructuur** bestaat uit vijf gebieden: **Historische buitenplaatszone**, **Militair erfgoed**, **Agrarisch cultuurlandschap**, **Historische infrastructuur** en **Archeologisch waardevolle zone**.

Artikel 7.6 Oogmerk
De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het beschermen en benutten van de waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur.

Artikel 7.7 Beschermen en benutten van de Cultuurhistorische hoofdstructuur
1. In een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties gelegen in de **Cultuurhistorische hoofdstructuur** wordt rekening gehouden met de waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur en worden regels gesteld ter bescherming en benutting van deze waarden.
2. Als waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur gelden de kernkwaliteiten, bedoeld in de Bijlage Cultuurhistorie bij deze verordening, voor de volgende gebieden:
   a. de Historische buitenplaatszone, die bestaat uit de deelgebieden Stichtse Lustwarande, Langbroekerwetering, Vecht, Amersfoortseweg (Wegh der Weegen), Laagte van Pijnenburg, Valleilandgoederen, Amelisweerd, Kasteel de Haar, Landgoed Linschoten, Maarsbergse Flank en Prattenburg-Remmerstein;
   b. het Militair erfgoed, dat bestaat uit de deelgebieden Nieuwe Hollandse Waterlinie, Oude Hollandsche Waterlinie, Grebbelinie en Soesterberg en omgeving;
   c. het Agrarisch cultuurlandschap, dat bestaat uit de deelgebieden Lopikerwaard, Kockengen-Kamerik-Zegveld, Westbroek, Linschoten, Ronde Venen, Soester Eng, Cope-ontginningscomplex Hei- en Boeicop e.o. en Zouweboezem;
   d. de Historische infrastructuur, die bestaat uit de deelgebieden Route Impériale, Via Regia en Wegh der Weegen; en
   e. de Archeologisch waardevolle zone, die bestaat uit de deelgebieden Utrechtse Heuvelrug, Limes en Dorestad.
3. De motivering van een bestemmingsplan bevat:
   a. een beschrijving van de in het plangebied aanwezige cultuurhistorische waarden; en
   b. een beschrijving en motivering van de wijze waarop rekening is gehouden met deze waarden.

Artikel 7.8 Uitzondering verstedelijkingsverbod Landelijk gebied voor Historische buitenplaatszone en Militair erfgoed
1. In afwijking van artikel 9.2 Verstedelijkingsverbod Landelijk gebied kan een bestemmingsplan verstedelijking toestaan in de **Historische buitenplaatszone** en het **Militair erfgoed**, onder voorwaarde dat de verstedelijking:
   a. kleinschalig is;
   b. gericht is op het creëren van economische kostendragers ten behoeve van het behoud, herstel of de versterking, of een combinatie hiervan, van de cultuurhistorische waarde van de Historische buitenplaatszone dan wel het Militair erfgoed; en
   c. zorgvuldig wordt ingepast in de omgeving.
2. Een motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

7.3 Kwaliteit van landschappen

Artikel 7.9 Instructieregel landschap
1. **Landschap** bestaat uit **landschap Eemland**, **landschap Gelderse Vallei**, **landschap Groene Hart**, **landschap Rivierengebied** en **landschap Utrechtse Heuvelrug**.
2. De kernkwaliteiten zijn per gebied vastgelegd in de Bijlage Kernkwaliteiten Landschap bij deze verordening.
3. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in **Landschap** bevat:
   a. bestemmingen en regels ter bescherming van de voorkomende kernkwaliteiten; en
   b. geen bestemmingen of regels die nieuwe activiteiten toestaan die de kernkwaliteiten onevenredig aantasten.
4. De motivering van een bestemmingsplan bevat een beschrijving van de voorkomende kernkwaliteiten en de wijze waarop met de bescherming van de kernkwaliteiten is omgegaan.

Artikel 7.10 Instructieregel aardkundige waarden
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Aardkundige waarden** bevat bestemmingen en regels ter bescherming van de in het plangebied aangewezen aardkundige waarden.

2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een beschrijving van de in het plangebied aanwezige aardkundige waarden, de daaraan toe te kennen waardering, het door de gemeente te voeren beleid voor aardkundige waarden en de wijze waarop rekening wordt gehouden met de aardkundige waarden in het plan.

7.4 Regels over activiteiten landschap

Artikel 7.11 Oogmerk
De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het behoud van landschappelijke, natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden.

Artikel 7.12 Toepassingsbereik borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten
1. Deze afdeling is van toepassing op het plaatsen en behouden van borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten in het **landelijk gebied**.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op:
   a. borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten die niet zichtbaar zijn vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats;
   b. borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten in het inwendige deel van een onroerende zaak;
   c. onverlichte kunstuitingen; en
   d. onverlichte, officiële binnenlandse en buitenlandse vlaggen op locaties waar geen vlaggen zijn geplaatst als bedoeld in de onderdelen A, B, C, H, K en L van Bijlage Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten bij deze verordening.

Artikel 7.13 Specifieke zorgplicht borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten
1. Degene die een bord, spandoek, vlag, informatiezuil of vergelijkbaar object plaatst of behoudt en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot nadelige gevolgen voor de belangen, bedoeld in artikel 7.11, is verplicht:
   a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
   c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
   a. borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen of vergelijkbare objecten worden verwijderd zodra zij hun feitelijke betekenis hebben verloren; en
   b. borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten en dragende hulpconstructies in goede staat worden gehouden.

Artikel 7.14 Verbod borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten
1. Het is verboden in het landelijk gebied een bord, spandoek, vlag, informatiezuil of vergelijkbaar object te plaatsen.
2. Het verbod geldt niet voor borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen of vergelijkbare objecten die voldoen aan Bijlage Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten bij deze verordening.

Artikel 7.15 Wijze van meten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten
Voor de toepassing van Bijlage Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten bij deze verordening wordt als volgt gemeten:
a. de afmetingen van een bord of spandoek worden bepaald door de buitenomtrek met inbegrip van de ondergrond, achtergrond, draagconstructie en steunconstructie die kennelijk tot het bord behoren;
b. het oppervlak van een vlag en een informatiezuil wordt bepaald door de projectie van het totale oppervlak op een plat vlak;
c. de hoogte boven het maaiveld wordt gemeten vanaf het hoogste punt van het bord, spandoek, vlag, informatiezuil of object tot aan het maaiveld; en
d. dubbelzijdige borden gelden als één bord, tenzij in de bijlage bij deze verordening anders is bepaald.

8. LANDBOUW

8.1 Agrarische bedrijven

Artikel 8.1 Instructieregel agrarische bedrijven

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Agrarische bedrijven** bevat geen bestemmingen en regels die voorzien in:
   a. nieuwe agrarische bouwpercelen, tenzij het gaat om de verplaatsing van een grondgebonden landbouwbedrijf voor het voldoen aan internationale verplichtingen; en
   b. een omschakeling van grondgebonden agrarisch bedrijf naar niet-grondgebonden veehouderij.
2. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Agrarische bedrijven** bevat bestemmingen en regels die voorzien in een agrarisch bouwperceel met een oppervlakte van maximaal 1,5 hectare ten behoeve van bestaande agrarische bedrijven, waarbij per bouwperceel maximaal één bedrijfswoning en bedrijfsgebouwen met maximaal één bouwlaag voor het stallen van dieren zijn toegestaan.
3. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Agrarische bedrijven** kan bestemmingen en regels bevatten die voorzien in uitbreiding van een bestaand agrarisch bouwperceel voor een grondgebonden veehouderij tot maximaal 2,5 hectare, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing:
   b. de uitbreiding draagt bij aan verbetering van het dierenwelzijn;
   c. de uitbreiding draagt bij aan vermindering van de milieubelasting; en
   d. de uitbreiding draagt bij aan verbetering van de volksgezondheid.
4. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Agrarische bedrijven** kan bestemmingen en regels bevatten die nevenactiviteiten toestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
   a. de nevenactiviteit blijft ruimtelijk ondergeschikt aan de agrarische activiteiten;
   b. de nevenactiviteit vindt plaats binnen het bestaande bouwperceel;
   c. erfinrichting en bedrijfsbebouwing zijn landschappelijk goed inpasbaar; en
   d. omliggende agrarische bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.
5. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 8.2 Instructieregel landbouwontwikkelingsgebied

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landbouwontwikkelingsgebied** kan bestemmingen en regels bevatten die voorzien in uitbreiding van een bestaand agrarisch bouwperceel voor een niet-grondgebonden veehouderij tot maximaal 2,5 hectare, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing;
   b. de uitbreiding draagt bij aan verbetering van het dierenwelzijn;
   c. de uitbreiding draagt bij aan vermindering van de milieubelasting; en
   d. de uitbreiding draagt bij aan verbetering van de volksgezondheid.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 8.2a Instructieregel Landbouwstabiliseringsgebied

Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landbouwstabiliseringsgebied** bevat geen bestemmingen en regels die voorzien in uitbreiding van een agrarisch bouwperceel van een bestaand niet-grondgebonden landbouwbedrijf.

Artikel 8.3 Instructieregel geitenhouderijen

1. Een bestemmingsplan bevat geen bestemmingen en regels die voorzien in:
   a. de vestiging van een geitenhouderij of uitbreiding van een bestaande geitenhouderij;
   b. de gehele of gedeeltelijke omschakeling van een agrarische bedrijf naar een geitenhouderij;
   c. uitbreiding van het aantal geiten dat wordt gehouden;
   d. het vergroten van de oppervlakte van een dierenverblijf voor geiten, tenzij het aantal vergunde of gemelde geiten aantoonbaar niet toeneemt; en
   e. het tijdelijk gebruik van bouwwerken en gronden voor een geitenhouderij.
2. Een bestemmingsplan kan regels bevatten die activiteiten, bedoeld in het eerste lid, toestaan, voor activiteiten waarvoor:
   a. geen meldingsplicht is opgenomen op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer;
   b. voor 11 juli 2018 een op dat moment ontvankelijke melding voor die activiteit is gedaan;
   c. voor 11 juli 2018 een op dat moment ontvankelijke aanvraag voor een vergunning voor die activiteit bij het bevoegd gezag is ingediend, uitgezonderd een aanvraag voor een vergunning voor het slopen van een bouwwerk in een krachtens een zodanige verordening aangewezen stads- of dorpsgezicht.

Artikel 8.4 Instructieregel concentratiegebied glastuinbouw
Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Concentratiegebied glastuinbouw** bevat geen bestemmingen en regels die:
a. de bedrijfsoppervlakte maximeren;
b. uitbreiding van de glastuinbouwbedrijven onmogelijk maken;
c. op een andere wijze een belemmering vormen voor de glastuinbouw.

Artikel 8.5 Instructieregel glastuinbouw niet toegestaan
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Glastuinbouw niet toegestaan** bevat geen bestemmingen en regels die glastuinbouw toestaan, tenzij het de verplaatsing van solitaire glastuinbedrijven, gevestigd in de Ronde Venen en omgeving, naar de gronden in aansluiting op bestaand kassengebied in de Polder Derde Bedijking betreft.
2. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Glastuinbouw niet toegestaan** kan bestemmingen en regels bevatten die toestaan dat bestaande glastuinbouwbedrijven worden uitgebreid mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
    a. de uitbreiding is beperkt tot een omvang die noodzakelijk is voor een doelmatige voortzetting van het glastuinbouwbedrijf tot een maximum van 2 hectare;
    b. er is geen sprake van zwaarwegende landschappelijke bezwaren; en
    c. bestaande omringende activiteiten worden niet onevenredig aangetast of beperkt.
3. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan en dat verplaatsing van het glastuinbouwbedrijf naar een Concentratiegebied glastuinbouw niet mogelijk is.

8.2 Bodembewerking veengebied

Artikel 8.6 Instructieregel beperken bodembewerking
Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Beperken bodembewerking** bevat geen bestemmingen en regels die bodembewerking toestaan in gronden voor agrarisch gebruik die tot gevolg hebben dat veen aan de oppervlakte wordt gebracht, tenzij de bodembewerking plaatsvindt voor graslandvernieuwing of de aanleg van een andere blijvende teelt.

9. WONEN, WERKEN, RECREËREN

9.1 Stedelijke functies in landelijk gebied

9.1.1 Bestaande en nieuwe stedelijke functies landelijk gebied

Artikel 9.1 Oogmerk
De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op behoud van de kwaliteit en vitaliteit van het landelijk gebied.

Artikel 9.2 Verstedelijkingsverbod landelijk gebied
Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landelijk gebied** laat geen verstedelijking toe, tenzij in deze verordening anders is bepaald.

Artikel 9.3 Instructieregel legalisatie van bestaand gebruik en bebouwing bij stedelijke functies
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landelijk gebied** kan voorzien in legalisatie van het bestaand gebruik van en bestaande bebouwing voor stedelijke activiteiten, indien voldaan is aan de volgende voorwaarden:
   a. er is gemotiveerd dat tegen dit gebruik en tegen deze bebouwing redelijkerwijs niet meer juridisch kan worden opgetreden; en
   b. de legalisatie heeft, op de schaal van het gehele buitengebied van een gemeente, slechts betrekking op enkele gevallen.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.4 Instructieregel woningen, woonschepen en woonarken in landelijk gebied
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landelijk gebied** bevat geen bestemmingen en regels die toestaan dat een woning, woonschip of woonark landschappelijk niet goed inpasbaar is.
2. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Landelijk gebied kan bestemmingen en regels bevatten die:
   a. de uitbreiding van bestaande woningen mogelijk maken onder de voorwaarde dat de regels voorzien in een maximale inhoudsmaat, zodanig dat de woning landschappelijk goed inpasbaar is;
   b. voorzien in de vergroting van ligplaatsen van woonschepen of woonarken of in de vergroting van de maatvoering van woonschepen of woonarken onder de voorwaarde dat de regels voorzien in een maximale oppervlakte van de ligplaats en een maximale maatvoering van het woonschip of de woonark, zodanig dat het woonschip of de woonark landschappelijk goed inpasbaar is, of
   c. nieuwe vervangende ligplaatsen voor woonschepen of woonarken toestaan, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
      i. het gaat om woonschepen en woonarken die afkomstig zijn uit zeer kwetsbare gebieden en de nieuwe locatie is uit ruimtelijk oogpunt aanmerkelijk minder bezwaarlijk, of de vervangende ligplaats is uitsluitend bestemd voor woonschepen of woonarken met een historische waarde; en
      ii. de maatvoering van woonschepen of woonarken en ligplaats is zodanig, dat het woonschip of de woonark landschappelijk goed inpasbaar is.
3. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt deel uit van de onderbouwing, indien het nieuwe besluit substantieel grotere maten mogelijk maakt ten opzichte van het vigerende besluit.

Artikel 9.5 Instructieregel bebouwingsenclaves en -linten
1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landelijk gebied** kan bestemmingen en regels bevatten die toestaan dat in bebouwingsenclaves of bebouwingslinten verstedelijking plaatsvindt, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. gelijktijdig met de verstedelijking wordt de ruimtelijke kwaliteit verhoogd;
   b. bebouwing vindt niet plaats buiten de bestaande bebouwingsenclaves of bebouwingslinten; en
   c. belangen van bestaande omringende functies worden niet onevenredig aangetast.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 9.6 Instructieregel recreatiewoningen
Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Recreatiewoningen** bevat bestemmingen en regels die het recreatief gebruik van recreatiewoningen en bijbehorende gronden garanderen en omvorming van deze recreatiewoningen en gronden ten behoeve van permanente bewoning uitsluiten.

Artikel 9.7 Instructieregel bestaande stedelijke functies, anders dan wonen

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landelijk gebied** kan bestemmingen en regels bevatten die toestaan dat:
   a. percelen voor specifieke stedelijke functies bestemmingen een andere stedelijke functie krijgen, niet zijnde permanente bewoning van een recreatiewoning, kantoor of detailhandel, onder de voorwaarde dat de functiewijziging naar aard en omvang, op basis van een integrale afweging, niet leidt tot vergroting van de locatie en tot een toename van de invloed op de omgeving, dat bestaande cultuurhistorische en landschappelijke waarden worden behouden en dat omliggende agrarische bedrijven niet in hun bedrijfsvoering worden belemmerd;
   b. stedelijke functies worden uitgebreid met maximaal 20% van de bebouwingsmogelijkheden onder het vigerende planologisch regime. Van deze maximale uitbreiding kan afgeweken worden mits er sprake is van een economische noodzaak. Ook het bestemmingsvlak kan worden uitgebreid indien er sprake is van een economische noodzaak.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing, waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.8 Instructieregel kernrandzone

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Kernrandzone** kan ten behoeve van het versterken van de ruimtelijke kwaliteit bestemmingen en regels bevatten die verstedelijking toestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
   a. de verstedelijking gaat gepaard met versterking van de ruimtelijke kwaliteit die in een redelijke verhouding staat tot de aard en de omvang van de verstedelijking, tenzij de verstedelijking betrekking heeft op kernrandactiviteiten;
   b. de verstedelijking is ruimtelijk en landschappelijk goed inpasbaar en wordt, met uitzondering van windenergie en zonnevelden, in aansluiting op stedelijk gebied gerealiseerd, of in samenhang met overige verstedelijkte structuur;
   c. tijdige en duurzame realisatie van de verhoging van de ruimtelijke kwaliteit is geborgd; en
   d. omliggende activiteiten worden niet onevenredig geschaad.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt op welk gebied deze toepassing betrekking heeft en dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. De onderbouwing bevat ook een beschrijving van de in het plangebied voorkomende ruimtelijke kwaliteit en de wijze waarop met het versterken daarvan is omgegaan. Hierbij wordt aangegeven hoe de verstedelijking aansluit op de ruimtelijke en landschappelijke structuur. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 9.9 Instructieregel functiewijzing (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel naar stedelijke functie (anders dan wonen)

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landelijk gebied** kan bestemmingen en regels bevatten die toestaan dat op agrarische bedrijfspercelen waar het agrarisch gebruik is beëindigd de bedrijfswoning en overige bedrijfsgebouwen een stedelijke functie, niet zijnde wonen, krijgen, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. het bouwperceel is niet optimaal gesitueerd en uitgerust voor de grondgebonden landbouw of, in het geval van een glastuinbouwbedrijf, het bouwperceel ligt niet in een concentratiegebied glastuinbouw;
   b. door sloop wordt de oppervlakte van de fysiek aanwezige bebouwing met 50% gereduceerd, waarbij te behouden historisch waardevolle of karakteristieke bebouwing niet in de berekening wordt betrokken, tenzij:
      i. het gaat om een nieuwe functie die voorziet in een kleinschalige woonzorgvoorziening, of
      ii. het gaat om een nieuwe functie die bijdraagt aan recreatieve beleving of recreatief gebruik waaraan in het gebied nadrukkelijk behoefte bestaat;
      iii. het gaat om de hervestiging van één of enkele bedrijven die op hun oorspronkelijke locatie een ruimtelijk obstakel vormden of de kwaliteit van de leefomgeving ernstig aantasten en die op de nieuwe locatie, nabij de kern, goed inpasbaar zijn;
      iv. het gaat om vestiging van bedrijven die vanwege hun werkzaamheden met zwaar rijdend materieel zich voornamelijk richten op het landelijk gebied;
      v. er is sprake van twee of meer bouwpercelen waar de agrarische functie is beëindigd en op de betrokken bouwpercelen gezamenlijk wordt het vereiste slooppercentage van 50% wel gehaald; of
      vi. de ruimtelijke kwaliteit wordt op een andere wijze verhoogd dan alleen door sloop van bebouwing, in een mate die een lager slooppercentage dan 50% rechtvaardigt;
   c. te handhaven en nieuw op te richten bedrijfsgebouwen worden zo compact mogelijk gesitueerd binnen het voormalige bouwperceel en het bouwperceel wordt evenredig met de oppervlakte gesloopte gebouwen verkleind;
   d. de bestaande cultuurhistorische, landschappelijke en natuurwaarden worden behouden; en
   e. de omliggende agrarische bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.

2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.10 Instructieregel functiewijziging (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel naar woonfunctie

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locatie binnen Landelijk gebied kan bestemmingen en regels bevatten die toestaan dat een agrarisch bedrijfsperceel waar het agrarisch gebruik is beëindigd een woonbestemming wordt gegeven aan de bedrijfswoning en de tot het hoofdgebouw behorende aangebouwde bedrijfsruimte, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. het bouwperceel is niet optimaal gesitueerd en uitgerust voor de grondgebonden landbouw, of, in het geval van een glastuinbouwbedrijf, het bouwperceel ligt niet in een concentratiegebied glastuinbouw;
   b. de bestaande cultuurhistorische en landschappelijke waarden worden behouden of versterkt;
   c. de omliggende agrarische bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd; en
   d. een kantoor of bedrijf aan huis is mogelijk indien de omvang van die activiteiten ondergeschikt blijft aan de woonfunctie.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.11 Instructieregel functiewijziging (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel naar woonfunctie met extra woningen ('ruimte voor ruimte')

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landelijk gebied** kan bestemmingen en regels bevatten die op agrarische bedrijfspercelen waar het agrarisch gebruik is beëindigd de bouw van één of meerdere nieuwe woningen toestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
   a. het bouwperceel is niet optimaal gesitueerd en uitgerust voor de grondgebonden landbouw of, in geval van een glastuinbouwbedrijf, het bouwperceel ligt niet in een concentratiegebied glastuinbouw;
   b. alle bedrijfsbebouwing op de betrokken bouwpercelen wordt gesloopt, tenzij het gaat om historisch waardevolle of karakteristieke bebouwing of bedrijfswoning. De historisch waardevolle of karakteristieke bebouwing krijgt een passende functie die bijdraagt aan dat behoud. Wanneer 750 m2 tot 2.500 m2 aan bebouwing wordt gesloopt, is de bouw van één nieuwe woning toegestaan. Wanneer 2.500 m2 tot 4.000 m2 aan bebouwing wordt gesloopt, is de bouw van twee woningen toegestaan. Wanneer er 4.000 m2 of meer aan bebouwing wordt gesloopt, is de bouw van drie woningen toegestaan. Voor kassen geldt dat er 5.000 m2 aan bedrijfsbebouwing wordt gesloopt voor één woning. Afwijking van de vereiste sloopoppervlakten, het aantal te bouwen woningen en van de verplichting om het totaal aan bedrijfsbebouwing te slopen, is mogelijk mits dit leidt tot verhoging van de ruimtelijke kwaliteit;
   c. de nieuwe woning of woningen worden gesitueerd binnen de voormalige bouwpercelen, in samenhang met de te handhaven boerderij of bedrijfswoning, de betrokken bouwpercelen worden evenredig verkleind en de woningen worden landschappelijk goed ingepast, tenzij situering van de nieuwe woning op een andere locatie in het landelijk gebied leidt tot verhoging van de ruimtelijke kwaliteit; en
   d. de omliggende agrarische bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

9.1.2 Uitbreiding woningen en bedrijventerreinen in landelijk gebied

Artikel 9.12 Instructieregel éénmalige uitbreiding tot 50 woningen voor lokale vitaliteit van kernen

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden** kan bestemmingen en regels bevatten voor een eenmalige uitbreiding tot 50 woningen mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. de eenmalige uitbreiding tot 50 woningen is noodzakelijk voor de vitaliteit van de kern;
   b. aangetoond is dat niet binnen de kern in de behoefte voorzien kan worden;
   c. de woningbouw vindt plaats in aansluiting op het stedelijk gebied en qua aard en omvang past bij de kern;
   d. de woningbouw leidt niet tot extra bodemdaling; en
   e. de woningbouw draagt bij aan een goede kwaliteit van de nieuwe kernrandzone.
2. Een motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 9.13 Instructieregel uitbreiding woningbouw onder voorwaarden mogelijk

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden** mogelijk kan bestemmingen en regels bevatten voor woningbouw mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. de woningbouw past in het door gedeputeerde staten vastgestelde programma woningbouw;
   b. de woningbouw vindt plaats in aansluiting op het stedelijk gebied;
   c. de woningbouw leidt niet tot extra bodemdaling;

d. de woningbouw wordt in samenhang ontwikkeld met lokale en regionale groenontwikkeling waarbij de omvang van de woningbouw in evenwichtige verhouding staat tot de hoeveelheid te ontwikkelen natuur en recreatie; en
e. de realisatie van natuur en recreatie en de duurzame instandhouding daarvan is verzekerd, en
f. de woningbouw draagt bij aan een goede kwaliteit van de nieuwe kernrandzone.

2. Een motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 9.14 Instructieregel Uitbreiding bedrijventerrein onder voorwaarden mogelijk

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Uitbreiding bedrijventerrein onder voorwaarden** mogelijk kan bestemmingen en regels bevatten voor uitbreiding bedrijventerreinen mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. de uitbreiding bedrijventerrein past in het door gedeputeerde staten vastgestelde programma bedrijventerreinen;
   b. de revitalisering, herstructurering en efficiënter gebruik van bestaande bedrijventerreinen zijn verzekerd; en
   c. de uitbreiding bedrijventerreinen vindt plaats in aansluiting op een bestaand bedrijventerrein, of, wanneer dat niet mogelijk is, in aansluiting op het stedelijk gebied.
2. Een motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

9.2 Stedelijke functies in stedelijk gebied

Artikel 9.15 Instructieregel Verstedelijking

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Stedelijk Gebied** kan bestemmingen en regels bevatten voor verstedelijking.
2. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Stedelijk Gebied kan bestemmingen en regels bevatten voor woningbouw mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. de woningbouw past in het door gedeputeerde staten vastgestelde programma woningbouw;
   b. de woningbouw leidt niet tot extra bodemdaling;
3. Een motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.16 Instructieregel Bedrijventerreinen stedelijk gebied

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Stedelijk Gebied** kan bestemmingen en regels bevatten voor bedrijventerreinen mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. de uitbreiding bedrijventerrein past in het door gedeputeerde staten vastgestelde programma bedrijventerreinen;
   b. de revitalisering, herstructurering en efficiënter gebruik van bestaande bedrijventerreinen zijn verzekerd;
   c. de uitbreiding bedrijventerreinen vindt plaats in aansluiting op een bestaand bedrijventerrein; en
   d. de uitbreiding bedrijventerreinen leidt niet tot extra bodemdaling.
2. Een motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.17 Instructieregel Kantoren

1. Een bestemmingsplan laat uitsluitend nieuwvestiging van zelfstandige kantoren toe, voor zover het betrekking heeft op:
   a. zelfstandige kantoren met een lokaal vestigingsgebied, voor zover deze niet gevestigd kunnen worden in gerealiseerde gebouwen of binnen plancapaciteit op basis van het vigerende bestemmingsplan;
   b. een eenmalige uitbreiding van gerealiseerde kantoren met ten hoogste 10% van het bestaande bvo van het gebouw, voor zover deze niet gerealiseerd kan worden op basis van het bestemmingsplan; of
   c. transformatie naar zelfstandige kantoren tot een maximum bvo van 1.500 m2 per gebouw.
2. Voor zover een bestemmingsplan onbenutte plancapaciteit voor zelfstandige kantoren bevat, wordt deze uitsluitend in stand gelaten als er sprake is van:
   a. een verleende vergunning voor een zelfstandig kantoor;
   b. een ontvankelijke aanvraag om een vergunning voor een zelfstandig kantoor die voor terinzagelegging van het ontwerp bestemmingsplan is ingediend;
   c. behoefte aan zelfstandige kantoren, waarbij in de behoeftebepaling rekening wordt gehouden met de geraamde vraag naar kantoren binnen een redelijke termijn en het actuele aanbod van kantoren in bestaande panden;
   d. zicht op realisatie van zelfstandige kantoren met een lokaal vestigingsgebied, voor zover deze niet gevestigd kunnen worden in gerealiseerde gebouwen;

e. uitbreidingsmogelijkheden voor zelfstandige kantoren als bedoeld onder a en b of reeds gerealiseerde kantoren; of
f. zelfstandige kantoren die voorzien zijn ter plaatse van bestaande gebouwen met een andere functie, tot een maximum bvo van 1500 m2 per gebouw.

3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op een locatie binnen **Kantoren op knooppunt Utrecht Centraal** en **Kantoren op knooppunt Leidsche Rijn Centrum** mist de behoefte aan kantoren is aangetoond
4. Tot 1 januari 2029 zijn het eerste en tweede lid op locaties binnen **Reductielocaties** niet van toepassing op besluiten tot vaststelling van wijzigingsplannen en uitwerkingsplannen, alsmede besluiten tot het verlenen van vergunningen voor binnenplanse afwijkingen, als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a t/m c, van de Wet ruimtelijke ordening, waar ingevolge het Inpassingsplan Kantoren nog plancapaciteit voor zelfstandige kantoren aanwezig is.
5. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Reductielocaties** kan de verplaatsing van plancapaciteit voor zelfstandige kantoren toelaten, mits gelijktijdig binnen dezelfde locatie reductie plaatsvindt van ten minste hetzelfde bvo voor zelfstandige kantoren op een onbebouwd perceel.
6. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Gebiedstransformatie of herstructurering** kan bestemmingen en regels bevatten voor verplaatsing van bestaande plancapaciteit voor zelfstandige kantoren, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. verplaatsing van bestaande plancapaciteit voor zelfstandige kantoren naar een ander bouwperceel binnen de locatie is noodzakelijk voor gebiedstransformatie of herstructurering;
   b. het bvo voor zelfstandige kantoren op het nieuwe bouwperceel is ten hoogste gelijk aan het bvo op basis van de maximale gebruiksmogelijkheden van het te verlaten bouwperceel;
   c. het betreft geen bestaande plancapaciteit voor een voormalig zelfstandig kantoor dat is getransformeerd in een andere functie; en
   d. gelijktijdig met de verplaatsing van plancapaciteit worden de gebruiksmogelijkheden voor zelfstandige kantoren op het te verlaten bouwperceel beëindigd.
7. Een bestemmingsplan kan nieuwvestiging van ondergeschikte kantoren toelaten.
8. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.18 Instructieregel Detailhandel

1. Detailhandel bestaat uit **Detailhandel buiten bestaand winkelgebied** en **Bestaand winkelgebied**.
2. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Detailhandel buiten bestaand winkelgebied** bevat geen regels die voorzien in nieuwvestiging of uitbreiding van detailhandel dan wel het wijzigen van brancheringsregels voor detailhandel, tenzij:
   a. het gaat om detailhandel waaraan een aantoonbare behoefte bestaat als gevolg van een wijziging van een bestemmingsplan dat voorziet in grootschalige toevoeging van woningen of andere stedelijke ontwikkeling;
   b. het gaat om brand- of explosiegevaarlijke detailhandel op bedrijventerreinen;
   c. het gaat om nieuwvestiging of uitbreiding van volumineuze detailhandel indien daarvoor aantoonbare behoefte bestaat en in de regio geen mogelijkheden voor volumineuze detailhandel aanwezig is;
   d. het gaat om oppervlakteneutrale verplaatsing van volumineuze detailhandel die noodzakelijk is vanuit het oogpunt van hinder, veiligheid, verkeersaantrekkende werking of het maatschappelijk functioneren van het gebied en onder de voorwaarde dat de bouwvlakken van de te verplaatsen detailhandel een andere bestemming krijgen;
   e. het gaat om verplaatsing of uitbreiding van detailhandel in aansluiting op het gebied Bestaand winkelgebied indien dit noodzakelijk is voor het maatschappelijk functioneren van het bestaande winkelgebied;
   f. het gaat om kleinschalige ondergeschikte detailhandel op locaties binnen **Bovenlokaal dagrecreatieterrein** ten behoeve van de recreatieve functies op het bovenlokaal dagrecreatieterrein; of
   g. het gaat om detailhandel die qua aard en omvang vergelijkbaar is met detailhandel hiervoor genoemd onder a t/m f of waarvan aard en omvang geen negatieve gevolgen hebben voor detailhandel op locaties binnen Bestaand winkelgebied.
3. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Detailhandel buiten bestaand winkelgebied bevat regels die voorzien in een functiewijziging van bestaande detailhandelsbestemmingen naar andere functies indien:
   a. nog geen vergunning is aangevraagd; en
   b. er geen zicht is op realisatie van de functie binnen 10 jaar.
4. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.19 Instructieregel Ontwikkelingen rond Seveso-inrichtingen

[Gereserveerd]

9.3 Recreëren

Artikel 9.20 Instructieregel Bovenlokaal dagrecreatieterrein

1. In afwijking van artikel 9.2 Verstedelijkingsverbod Landelijk gebied kan een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Bovenlokaal dagrecreatieterrein** ten behoeve van de dagrecreatieve functie bestemmingen en regels bevatten die ontwikkeling van aan het recreatieve gebruik gerelateerde voorzieningen op bestaande bovenlokale dagrecreatieterreinen toestaan, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. de recreatieve waarde van het gebied wordt versterkt;
   b. de voorzieningen zijn noodzakelijk voor de duurzame exploitatie van het bestaande bovenlokale dagrecreatieterrein; en
   c. de voorzieningen worden zo veel mogelijk op één plek geconcentreerd, op zodanige wijze dat nabij gelegen natuurgebieden worden ontzien.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.21 Instructieregel Recreatiezone

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Recreatiezone** bevat regels ter bescherming van de instandhouding en de bereikbaarheid van bestaande recreatieve voorzieningen.
2. In afwijking van artikel 9.2 Verstedelijkingsverbod Landelijk gebied kan een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Recreatiezone** bestemmingen en regels bevatten die voorzien in nieuwe bovenlokale recreatieve voorzieningen.
3. In afwijking van artikel 9.2 Verstedelijkingsverbod Landelijk gebied kan een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Recreatiezone** ten behoeve van bovenlokale recreatievoorzieningen bestemmingen en regels bevatten die verstedelijking toestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
   a. de verstedelijking wordt in samenhang met de realisatie van de bovenlokale recreatieve voorzieningen ontwikkeld waarbij de omvang van de verstedelijking in evenwichtige verhouding staat tot de hoeveelheid extra bovenlokale recreatieve voorzieningen; en
   b. de tijdige realisering van de recreatievoorziening en de duurzame instandhouding daarvan is verzekerd.
4. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een integrale visie en een beeldkwaliteitsparagraaf maken onderdeel uit van de onderbouwing.

9.4 Stiltegebieden

9.4.1 Algemene bepalingen en instructieregels

Artikel 9.22 Oogmerk Stiltegebied

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het beschermen van stilte in een gebied.

Artikel 9.23 Aanwijzing Stiltegebied en Aandachtsgebied stiltegebied

1. Een **Stiltegebied** bestaat uit een **Stille kern** en een **Bufferzone stiltegebied**.
2. Een **Aandachtsgebied stiltegebied** is een zone van 1500 meter rondom een stiltegebied.

Artikel 9.24 Doelstelling voor het geluidsniveau in Stiltegebied

De regels in deze paragraaf zijn gericht op het bereiken en behouden van:

a. een 24-uursgemiddeld geluidsniveau LAeq,24h van ten hoogste 40 dB(A) in de **Stille kern** van stiltegebieden; en
b. een 24-uursgemiddeld geluidsniveau LAeq,24h van bij voorkeur 40 dB(A) maar ten hoogste 45 dB(A) in de **Bufferzone stiltegebied**.

Artikel 9.25 Instructieregel geluidsniveau in Stiltegebied

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Stiltegebied** bevat regels die rekening houden met de doelstellingen voor het geluidsniveau bedoeld in artikel 9.24.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop met de doelstelling voor het geluidsniveau is omgegaan.

Artikel 9.26 Windturbines en Stiltegebied

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Stiltegebied** kan bestemmingen en regels bevatten die de realisatie van windturbines toestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
   a. de windturbines zijn regionaal afgestemd;
   b. de windturbines worden in een in de omgeving passende combinatie van meerdere windturbines opgesteld;

c. de windturbines worden zodanig opgesteld dat de effecten op het **Stiltegebied** zo beperkt mogelijk zijn;
d. er wordt voor wat betreft de effecten op het stiltegebied zoveel mogelijk aangesloten op de doelstelling voor het geluidsniveau in stiltegebieden, bedoeld in artikel 9.24; en
e. er wordt voorzien in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit.

2. De motivering van een bestemmingsplan bevat:
   a. een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan; en
   b. een onderbouwing waaruit blijkt dat de locatie binnen **Stiltegebied** het meest geschikt is voor windturbines.

Artikel 9.27 Instructieregel geluidsniveau in Aandachtsgebied stiltegebied

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Aandachtsgebied stiltegebied** bevat regels die rekening houden met de doelstellingen voor het geluidsniveau bedoeld in artikel 9.24.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop met de doelstelling voor het geluidsniveau is omgegaan.

Artikel 9.28 Beoordelingsregel vergunning en maatwerkvoorschrift in Bufferzone

1. Voor niet-plaatsgebonden activiteiten kunnen maximaal 12 vergunningen per kalenderjaar worden verleend, elk met een tijdsduur van maximaal 24 uur.
2. Bij de verlening van een vergunning voor een inrichting op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt rekening gehouden met de maximaal toelaatbare waarde voor het 24-uursgemiddelde geluidsniveau afkomstig van functies of activiteiten in het Stiltegebied van LAeq,24h = 35 dB(A) op 50 meter afstand van de functie of activiteit.
3. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing op het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel 9.28a Beoordelingsregel vergunning in Stille kern

Een vergunning voor een activiteit binnen de **Stille kern** wordt slechts verleend, voor zover:
a. zwaarwegende maatschappelijke belangen daartoe dwingen;
b. alternatieven buiten de **Stille kern** ontbreken;
c. de activiteit op kaart Bestaand evenement en activiteit staat; en
d. rekening wordt gehouden met het karakter van het stiltegebied.

Artikel 9.28b Beoordelingsregel vergunning en maatwerkvoorschrift in Aandachtsgebied stiltegebied

1. Bij de verlening van een vergunning voor een inrichting op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt rekening gehouden met een maximaal toelaatbare richtwaarde voor het 24-uursgemiddelde geluidsniveau afkomstig van functies of activiteiten in het **Aandachtsgebied stiltegebied** van LAeq,24h = 35 dB(A) op 50 meter afstand vanaf de grens van het Stiltegebied, binnen het stiltegebied.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Artikel 9.28c Afschrift vergunning naar gemeenten

Een afschrift van een verleende vergunning wordt toegezonden aan de gemeenten waarbinnen **Stiltegebieden** liggen.

9.4.2 Regels over activiteiten Stiltegebieden

Artikel 9.29 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten waardoor de ervaring van de natuurlijke geluiden in **Stiltegebied** kan worden verstoord.
2. Artikel 9.31 is niet van toepassing op:
   a. de uitoefening van land-, tuin- of bosbouw of beroepsmatige visserij;
   b. de aanleg, het onderhoud of de exploitatie van kabels en buisleidingen voor het transport van energie of voor de openbare drinkwatervoorziening, met inbegrip van toestellen noodzakelijk voor dat transport en voorzieningen voor de directe aansluiting van eindgebruikers in de nabije omgeving;
   c. de aanleg, het onderhoud of de exploitatie van infrastructurele of telecommunicatiewerken;
   d. de bouw of het onderhoud van gebouwen; en
   e. de bescherming, het onderhoud of het beheer van het gebied, inclusief dijkwerkzaamheden.

Artikel 9.30 Specifieke zorgplicht

1. Degene die een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het **Stiltegebied**, is verplicht:

a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover deze niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. Voor activiteiten in een **Stiltegebied** houdt deze plicht in ieder geval in dat:
a. alle passende preventieve maatregelen tegen verstoring van het stiltegebied worden getroffen;
b. de beste beschikbare technieken worden toegepast; en
c. geen significante verstoring wordt veroorzaakt.

Artikel 9.31 Vergunning activiteiten in Stiltegebied

Het is verboden om zonder vergunning voor activiteiten in **Stiltegebied**:

a. een muziekinstrument of ander vergelijkbaar geluidsapparaat te gebruiken, tenzij het geluidsniveau op een afstand van 50 meter van de activiteit minder dan LAeq,1h = 35 dB(A) bedraagt;
b. een motorrijtuig te gebruiken buiten de openbare weg, voor bestemmingsverkeer openstaande wegen, en andere locaties met de functie Verkeer, tenzij het gaat om het gebruik van een motorrijtuig:
    i. bij het houden van toezicht op de naleving van publiekrechtelijke regels;
    ii. door een persoon met een opsporingsbevoegdheid in de uitoefening van zijn functie;
    iii. voor de openbare veiligheid of de afwending van dreigend gevaar;
    iv. voor het vervoer van een mindervalide in een gehandicaptenvoertuig;
    v. bij het rijden naar en parkeren op een tijdelijk parkeerterrein met ten hoogste 30 parkeerplaatsen voor personenvoertuigen; of
    vi. bij het parkeren, bedoeld in artikel 3.9 Instructieregel parkeren Bethunepolder;
c. een vaartuig te gebruiken, tenzij het gaat om gebruik van een vaartuig:
    i. met een snelheid van minder dan 12 kilometer per uur;
    ii. zonder verbrandings- of explosiemotor;
    iii. voor de openbare veiligheid of de afwending van dreigend gevaar;
    iv. bij het houden van toezicht op de naleving van publiekrechtelijke regels; of
    v. voor de uitoefening van een functie met opsporingsbevoegdheid;
d. vuurwerk te gebruiken, tenzij het gaat om:
    i. het gebruik van vuurwerk dat noodzakelijk is voor het oproepen van personen;
    ii. het gebruik van vuurwerk voor het afwenden van dreigend gevaar; of
    iii. het gebruik van consumentenvuurwerk op een afstand van minder dan 50 meter van het eigen woonhuis, ter gelegenheid van de jaarwisseling gedurende de in het Vuurwerkbesluit aangewezen periode;
e. een airgun of ander knalapparatuur te gebruiken;
f. een motorisch aangedreven werktuig met bijbehorende transportmiddelen te gebruiken voor seismologisch onderzoek, opsporingsonderzoek naar of ontginning van bodemstoffen.
g. een omroepinstallatie, sirene, hoorn of ander vergelijkbaar toestel bestemd voor het versterken of voortbrengen van geluid te gebruiken, tenzij het gaat om gebruik voor:
    i. de openbare veiligheid of de afwending van dreigend gevaar;
    ii. het houden van toezicht op de naleving van publiekrechtelijke regels; of
    iii. de uitoefening van een functie met opsporingsbevoegdheid;
h. een modelvliegtuig, modelboot, modelauto of onbemande luchtvaartuigsystemen (UAS) te gebruiken, tenzij het gaat om:
    i. een modelvliegtuig, modelboot of modelauto zonder een verbrandingsmotor; of
    ii. het gebruik van onbemande luchtvaartuigsystemen (UAS) voor de openbare veiligheid of de afwending van dreigend gevaar, het houden van toezicht op de naleving van publiekrechtelijke regels, of de uitoefening van een functie met opsporingsbevoegdheid;
i. een vuurwapen te gebruiken, tenzij het gaat om gebruik door een persoon met een opsporingsbevoegdheid in de uitoefening van zijn functie, of in geval van nood;
j. een toertocht voor motorrijtuigen te houden of daaraan deel te nemen, tenzij het gaat om een toertocht met elektrisch aangedreven motorrijtuigen;
k. een motorrijtuig of vaartuig proef te draaien, tenzij het gaat om proefdraaien van een eigen motorrijtuig of vaartuig bij een woning; en
l. activiteiten met een toestel anders dan, bedoeld onder a tot en met k te verrichten.

Artikel 9.32 Aanvraagvereisten vergunning in Stiltegebied

Bij een aanvraag om een vergunning worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. een beschrijving van de activiteit, de locatie, de datum en tijd van de activiteit;
b. voor zover relevant een plattegrond van de activiteit;
c. de aard van het geluid en de mogelijkheden het geluid te beperken;

d. de motivering van de keuze voor de locatie, onderzochte alternatieve locaties en bezwaren daartegen;
e. als de locatie binnen de **Stille kern** is gelegen: of het een activiteit betreft als bedoeld in artikel 9.28, eerste lid, of een beschrijving van het maatschappelijk belang van de activiteit; en
f. mogelijk samenhangende besluiten.

9.4.3 Overige bepalingen

Artikel 9.33 Plaatsing borden Stiltegebied

1. Gedeputeerde staten plaatsen op of bij de grenzen van **Stiltegebied** borden langs alle openbare wegen, paden en vaarwegen die toegang geven tot een stiltegebied of die daaraan grenzen.
2. Bijlage Modelborden grondwaterbeschermingszones en stiltegebieden bij deze verordening bevat het model voor dat bord.

10. UITVOERING EN PROCEDURES

10.1 Schadevergoeding

Artikel 10.1 Aanvraag om tegemoetkoming faunaschade

1. Een aanvraag om een tegemoetkoming als genoemd in artikel 6.1 van de Wet natuurbescherming wordt door de aanvrager langs elektronische weg bij BIJ12 ingediend op een daartoe vastgesteld formulier met bijlagen.
2. De aanvraag wordt uiterlijk binnen 7 werkdagen nadat de aanvrager de schade heeft geconstateerd, ingediend.
3. Als een aanvraag om tegemoetkoming niet voldoet aan het eerste en tweede lid, komt de schade niet voor tegemoetkoming in aanmerking.

Artikel 10.2 Taxatie van de faunaschade

1. Het gewas, de teelt of de producten, waarop de aanvraag om tegemoetkoming betrekking heeft, worden pas geoogst of van het bedrijf afgevoerd, nadat de schade definitief is getaxeerd door de taxateur.
2. Bedenkingen over de taxatie worden binnen acht werkdagen na ontvangst van het taxatierapport kenbaar gemaakt aan BIJ12.

10.2 Coördinatie

[Gereserveerd]

10.3 Handhaving en uitvoering

Artikel 10.2a Handhaving

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de personen die daartoe bij besluit van de gedeputeerde staten zijn aangewezen.

Artikel 10.2b Strafbepaling

Overtreding van de in deze verordening gestelde verboden en van de aan een ontheffing of vergunning verbonden voorschriften en beperkingen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

10.4 Coördinatie uitvoering en handhaving

[Gereserveerd]

10.5 Overgangsbepalingen

10.5.1 Algemeen overgangsrecht

Artikel 10.2c Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op ontheffingen en vergunningen die zijn aangevraagd of verleend en op meldingen en kennisgevingen die zijn gedaan op grond van:

a. de Ontgrondingenverordening provincie Utrecht;
b. de Provinciale Milieuverordening Utrecht 2013;
c. de Provinciale Ruimtelijke Verordening;
d. de Verordening Natuur en Landschap provincie Utrecht 2017;
e. de Waterverordening Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009;
f. de Waterverordening Waterschap Amstel, Gooi en Vecht 2017;
g. de Waterverordening waterschap Rivierenland;
h. de Waterverordening waterschap Vallei en Veluwe;
i. de Waterverordening provincie Utrecht 2009; en
j. de Wegenverordening provincie Utrecht 2010.

Artikel 10.2d Lopende procedures

1. Als voor de inwerkingtreding van deze verordening een aanvraag om een besluit is ingediend, blijft het oude recht van toepassing:
   a. als tegen het besluit beroep openstaat: tot het besluit onherroepelijk wordt,
   b. als tegen het besluit geen beroep openstaat: tot het besluit van kracht wordt.
2. Als voor de inwerkingtreding van deze verordening voor een ambtshalve te nemen besluit een ontwerp ter inzage is gelegd van een besluit op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is, blijft het oude recht van toepassing:

a. als tegen het besluit beroep openstaat: tot het besluit onherroepelijk wordt,
b. als tegen het besluit geen beroep openstaat: tot het besluit van kracht wordt.

3. Als voor de inwerkingtreding van deze verordening voor een ambtshalve te nemen besluit toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht of het besluit is bekendgemaakt, blijft het oude recht van toepassing:
   a. als tegen het besluit beroep openstaat: tot het besluit onherroepelijk wordt,
   b. als tegen het besluit geen beroep openstaat: tot het besluit van kracht wordt.

Artikel 10.2e Ontheffingen en vergunningen

1. Een onherroepelijke ontheffing of vergunning voor een activiteit, geldt, als op die activiteit na de inwerkingtreding van deze verordening een verbod om de activiteit zonder ontheffing of vergunning te verrichten van toepassing is, als een ontheffing of vergunning op grond van deze verordening.
2. Als op een activiteit na de inwerkingtreding van deze verordening geen verbod om zonder ontheffing of vergunning de activiteit te verrichten geldt, geldt een aan een onherroepelijke ontheffing of vergunning voor die activiteit verbonden voorschrift als een maatwerkvoorschrift, voor zover het voorschrift gaat over een onderwerp waarvoor het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen op grond van deze verordening.
3. Als een activiteit voor de inwerkingtreding van deze verordening zonder ontheffing of vergunning onafgebroken rechtmatig is verricht en bij de inwerkingtreding van deze verordening voor die activiteit een verbod van toepassing wordt, geldt voor die activiteit bij de inwerkingtreding van deze verordening een ontheffing of vergunning van rechtswege voor een termijn van twee jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet, mits die activiteit naar aard en omvang niet verschilt van de activiteit zoals deze werd verricht voor de inwerkingtreding van deze verordening.

Artikel 10.2f Meldingen en maatwerkvoorschriften

1. Een melding of kennisgeving van een activiteit die voor de inwerkingtreding van deze verordening is gedaan, geldt, als op die activiteit na de inwerkingtreding van deze verordening een verbod om de activiteit zonder melding te verrichten van toepassing is, als een melding van die activiteit als bedoeld in dat lid.
2. Een melding of kennisgeving van een activiteit die voor de inwerkingtreding van deze verordening is gedaan, geldt, als voor die activiteit na de inwerkingtreding van deze verordening een verplichting geldt om informatie te verstrekken, als het verstrekken van die informatie.
3. Een aanvraag om een ontheffing of vergunning voor een activiteit die voor inwerkingtreding van deze verordening is ingediend, geldt, als op die activiteit na de inwerkingtreding van deze verordening een verbod om zonder melding de activiteit te verrichten van toepassing is, als een melding van die activiteit op grond van deze verordening.
4. Een onherroepelijk maatwerkvoorschrift voor een activiteit geldt als een maatwerkvoorschrift op grond van deze verordening.

Artikel 10.2g Handhavingsbesluiten

Als voor de inwerkingtreding van deze verordening een overtreding heeft plaatsgevonden, een overtreding is aangevangen of het gevaar voor een overtreding klaarblijkelijk dreigde, en voor de inwerkingtreding van deze verordening een bestuurlijke sanctie is opgelegd voor die overtreding of dreigende overtreding, blijft het oude recht op die bestuurlijke sanctie van toepassing tot het tijdstip waarop:

a. de beschikking onherroepelijk is geworden en volledig is uitgevoerd of ten uitvoer is gelegd,
b. de beschikking is ingetrokken of is komen te vervallen, of
c. als de beschikking gaat om de oplegging van een last onder dwangsom:
   i. de last volledig is uitgevoerd,
   ii. de dwangsom volledig is verbeurd en betaald, of
   iii. de last is opgeheven.

Artikel 10.2h Overgangsrecht ruimtelijke ontheffing van instructieregels

Een ontheffing als bedoeld in artikel 4.1a van de Wet ruimtelijke ordening van bij de verordening, bedoeld in artikel 4.1, eerste lid, van die wet gestelde regels die door gedeputeerde staten is verleend, geldt als een ontheffing op grond van deze verordening, voor zover de inhoud van die regels is overgenomen in deze verordening en van die regels in deze verordening ontheffing kan worden verleend.

10.5.2 Overgangsrecht voor specifieke gevallen

Artikel 10.3 Overgangsrecht bestaande activiteiten in grondwaterbeschermingszones

1. De paragrafen 3.2.2 tot en met 3.2.4 zijn niet van toepassing op activiteiten in **Waterwingebieden**, **Grondwaterbeschermingsgebieden** en **Boringsvrije zones** die direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze verordening rechtmatig werden verricht, voor zover de regels van die paragrafen strenger zijn dan de regels die golden direct voorafgaand aan die inwerkingtreding.

2. Het eerste lid geldt alleen als die activiteit naar aard en omvang niet verschilt van de activiteit zoals deze werd verricht voor de inwerkingtreding van deze verordening.
3. Gedeputeerde staten kunnen maatwerkvoorschriften stellen over de activiteit, als dat nodig is ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater.

Artikel 10.4 Overgangsrecht uitbreiding grondwaterbeschermingsgebied Langerak
1. Paragraaf 3.2.3 is tot drie jaar na inwerkingtreding van deze verordening niet van toepassing op activiteiten in het **Grondwaterbeschermingsgebied Langerak** die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze verordening rechtmatig werden verricht, voor zover de regels van die paragraaf strenger zijn dan de regels die golden voor die inwerkingtreding.
2. Het eerste lid geldt alleen als die activiteit naar aard en omvang niet verschilt van de activiteit zoals deze werd verricht voor de inwerkingtreding van deze verordening.
3. Gedeputeerde staten kunnen vanaf drie jaar na inwerkingtreding van deze verordening maatwerkvoorschriften stellen over het voortzetten van de activiteit, als daarmee de bescherming van de kwaliteit van het grondwater kan worden gewaarborgd.

Artikel 10.5 Overgangsrecht woonschepen
1. Indien een ontheffing is verleend voor een of meer grotere maten dan bepaald is in artikel 2.24, tweede lid, onder a, vervalt die ontheffing bij wijziging of vervanging van het woonschip.
2. Woonschepen die van 1 januari 1989 tot en met 31 december 2021 onafgebroken dezelfde ligplaats hebben ingenomen, worden op die locatie gedoogd tot het moment dat alle personen die op dat woonschip op 31 december 2021 in de Basisregistratie Persoonsgegevens waren ingeschreven, zijn overleden of vertrokken „.
3. Een gedoogsituatie kan worden beëindigd en een begunstigingstermijn kan worden verkort, indien voor het betreffende woonschip een wisselligplaats, dan wel een reguliere ligplaats in overeenstemming met deze verordening beschikbaar komt.
4. Indien een aanlegplaats aanwezig is in strijd met artikel 2.22, tweede lid, en aan die aanlegplaats een woonschip ligplaats heeft conform het tweede lid van dit artikel, geldt voor de aanlegplaats dezelfde gedoog- of begunstigingstermijn als voor het woonschip. De bedoelde besluiten worden op hetzelfde moment bekendgemaakt.

Artikel 10.6 Overgangsrecht aanlegplaatsen en insteekhavens
1. Voor een aanlegplaats, die aantoonbaar al voor 1 januari 2004 aanwezig was en in strijd is met het verbod bedoeld in artikel 2.29, en die de maatvoering in artikel 2.30, tweede lid, onder a, met meer dan 50% overschrijdt, kan de provincie de kosten van het aanpassen aan de geldende regelgeving geheel of gedeeltelijk voor haar rekening nemen of vergoeden. Een verzoek hiertoe wordt ingediend bij gedeputeerde staten.
2. Insteekhavens, die aantoonbaar al voor 1 januari 2004 aanwezig waren en die niet voldoen aan de criteria, genoemd in artikel 2.31 worden geacht aanwezig te zijn met een ontheffing krachtens deze verordening. Dit geldt ook voor een binnen deze insteekhaven passend vaartuig.

10.6 Voorbeschermingsregels

Artikel 10.6a Verbod geitenhouderijen
1. Het is verboden om:
   a. een geitenhouderij te vestigen of een bestaande geitenhouderij uit te breiden;
   b. een agrarisch bedrijf geheel of gedeeltelijk om te schakelen naar een geitenhouderij;
   c. het aantal geiten dat wordt gehouden uit te breiden;
   d. de oppervlakte van een dierenverblijf voor geiten te vergroten, tenzij het vergunde of het aantal gemelde geiten aantoonbaar niet toeneemt; en
   e. bouwwerken en gronden tijdelijk te gebruiken voor een geitenhouderij.
2. Het eerste lid geldt niet:
   a. voor veehouderijen waar minder dan 25 geiten worden gehouden;
   b. als voor 11 juli 2018 een op dat moment ontvankelijke melding voor die activiteit is gedaan; of
   c. als voor 11 juli 2018 een op dat moment ontvankelijke aanvraag voor een omgevingsvergunning voor die activiteit bij het bevoegd gezag is ingediend, uitgezonderd een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk in een aangewezen stads- of dorpsgezicht.

Artikel 10.6b Verbod bouwen langs provinciale wegen
Het is verboden binnen het beperkingengebied bouwwerken provinciale wegen te bouwen.

Artikel 10.6c Verbod gebouwen en functiewijziging langs lokale spoorwegen
1. Het is verboden in het beperkingengebied lokale spoorwegen een gebouw te bouwen.

2. Het is verboden in het beperkingengebied lokale spoorwegen de functie van een gebouw te wijzigen waardoor de hinder van geluid, trillingen, elektromagnetische straling of emissies van koper- of ijzerslijpsel, veroorzaakt door de lokale spoorweg, toenemen.

Artikel 10.6d Parkeren Bethunepolder

1. Parkeren van motorrijtuigen in het **Waterwingebied Bethunepolder** is uitsluitend toegestaan:
   a. in de wegberm langs de Nieuweweg op de door het bevoegd gezag aangewezen parkeerplaatsen ten behoeve van zomerrecreatie bij De Strook;
   b. in wegbermen en op weilanden op de door het bevoegd gezag aangewezen parkeerplaatsen ten behoeve van schaatsrecreatie.
2. Parkeerplaatsen als bedoeld in het eerste lid, onder b, worden slechts aangewezen, voor zover er geen toereikende alternatieve parkeermogelijkheden aanwezig zijn, de ondergrond van de wegbermen en weilanden bevroren is en na overleg met het drinkwaterbedrijf.
3. Bij de aanwijzing van parkeerplaatsen, bedoeld in het eerste lid, onder b, treft het bevoegd gezag alle maatregelen die nodig zijn om verontreiniging van de bodem te voorkomen of, voor zover verontreiniging niet kan worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Artikel 10.6e Verbod aanleggen van een begraafplaats of uitstrooiveld in een grondwaterbeschermingsgebied

1. Het is verboden een nieuwe begraafplaats of uitstrooiveld, genoemd in de Wet op de lijkbezorging, of een dierenbegraafplaats aan te leggen in een **Grondwaterbeschermingsgebied**.
2. Het hebben of uitbreiden van een bestaande begraafplaats, uitstrooiveld of dierenbegraafplaats is toegestaan, als daardoor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de openbare drinkwaterwinning niet negatief wordt beïnvloed.

Artikel 10.6f Verbod aantasting uitzonderlijke universele waarde van de (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies

1. Het is verboden in het (**Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies** de uitzonderlijke universele waarde aan te tasten.
2. Als uitzonderlijke universele waarde van de Hollandse Waterlinies gelden de kernkwaliteiten, bedoeld in de Bijlage 13 Cultuurhistorie bij deze verordening en de Gebiedsanalyses Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies.

Artikel 10.6g Verbod aantasting uitzonderlijke universele waarde van de (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)

1. Het is verboden in het (**Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies** de uitzonderlijke universele waarde aan te tasten
2. Als uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes gelden de kernkwaliteiten, bedoeld in de Bijlage Cultuurhistorie bij deze verordening.

10.7 Slotbepalingen

Artikel 10.7 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 april 2021.

Artikel 10.8 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Begrippen

Voor de toepassing van deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt, tenzij anders bepaald, verstaan onder:

aardkundige waarden: geologische, geomorfologische en bodemkundige verschijnselen, die representatief zijn voor de natuurlijke ontstaansgeschiedenis van het landschap, zoals hoogteverschillen of variaties in de samenstelling van de bodem;

agrarisch bedrijf: een bedrijf dat is ingericht voor zowel de grondgebonden als niet-grondgebonden activiteiten: het telen van gewassen, boomteelt daaronder begrepen, of het houden van dieren, een en ander ten behoeve van het voortbrengen van producten;

agrarisch bouwperceel: aaneengesloten terrein, waarbinnen bedrijfsgebouwen, bijgebouwen, bedrijfswoning(en) met bijbehorend erf en tuin, andere bouwwerken zoals hooibergen, voersilo's, kuilvoerplaten, mestopslag, erfverharding, parkeervoorzieningen en erfbeplanting zijn geconcentreerd;

a*rcheologisch waardevolle zone*: maakt onderdeel uit van de Cultuurhistorische hoofdstructuur en bestaat uit de deelgebieden Limes, Utrechtse Heuvelrug en Dorestad (zie Bijlage Cultuurhistorie);

Aziatische duizendknoopsoorten: Japanse duizendknoop (Fallopia japonica var. Japonica en Fallopia japonica var. compacta), Boheemse of Bastaard duizendknoop (Fallopia x bohemica) en Sachalinse duizendknoop (Fallopia sachalinensis);

BIJ12: uitvoeringsorganisatie van de 12 provincies;

baggerspecie: materiaal, dat is vrijgekomen uit de bodem van een oppervlaktewater, of de voor dat water bestemde ruimten en dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 mm, organische stof in een verhouding en met een structuur, zoals deze van nature in de bodem wordt aangetroffen, evenals van nature in de bodem aanwezige schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot en met 63 mm;

bebouwde kom: gebied dat door gedeputeerde staten als zodanig is aangewezen op grond van artikel 27 van de Wegenwet;

bebouwingsenclave: geconcentreerde bebouwing kleiner dan 5 hectare, waarvoor geen locatie Stedelijk gebied is opgenomen;

bebouwingslint: aaneengesloten bebouwing in een langgerekte vorm, waarvoor geen locatie Stedelijk gebied is opgenomen;

bedrijfshaven: als zodanig in een onherroepelijk bestemmingsplan bestemde haven;

bedrijventerrein: een terrein van minimaal 1 hectare bruto dat vanwege zijn bestemming bestemd en geschikt is voor gebruik door handel, nijverheid, industrie en commerciële en niet-commerciële dienstverlening, met uitzondering van een terrein voor grondstoffenwinning, olie- en gaswinning, terrein voor waterwinning, terrein voor agrarische doeleinden, terrein voor afvalstort en terreinen met laad- en/of loskade langs diep vaarwater toegankelijk voor grote zeeschepen;

beeldkwaliteitsparagraaf: een onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing dat aangeeft op welke wijze de beoogde ontwikkeling in de leefomgeving optimaal in de omgeving wordt ingepast;

beheerplan: beheerplan als bedoeld in artikel 4.6 van de Waterwet;

beschermd klein landschapselement: klein landschapselement dat als beschermwaardig is opgenomen in het informatieobject Beschermd klein landschapselement;

bestrijdingsmiddel: gewasbeschermingsmiddel of biocide als bedoeld in artikel 1 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden;

binnenschip: schip als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Binnenvaartwet;

bio-energie: energie die wordt opgewekt uit organisch materiaal (biomassa), zoals mest, hout, vezels, plantaardig en dierlijk vet;

boatsaver: drijvende of vaste constructie met geringe hoogte boven een wateroppervlak bestemd ter bescherming van een vaartuig tegen weersinvloeden;

boorput: een met daartoe geschikte werktuigen aangebrachte geboorde put;

bord: opschrift, aankondiging, afbeelding, kleurvlak en/of een combinatie daarvan, op of tegen een bouwwerk aangebracht, dan wel vrijstaand, samen met de bijbehorende vaste of verplaatsbare draag-, bevestigings- en/of steunconstructies;

boskern: aaneengesloten complex van houtopstanden met een oppervlakte van ten minste 5 hectare;

bouwperceel: een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge een onherroepelijk bestemmingsplan een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

bovenlokaal dagrecreatieterrein: terrein dat aantoonbaar voorziet in een dagrecreatiefunctie van meer dan de aanliggende kernen of aantoonbaar meer dan 50.000 unieke bezoekers per jaar trekt;

bvo: bruto vloeroppervlakte, uitgedrukt in m2. Het betreft alle tot het gebouw behorende binnenruimten, waarbij de oppervlakte wordt gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van de opgaande scheidingsconstructies, die de desbetreffende ruimte of groep van ruimten omhullen;

Cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS): het geheel van historisch waardevolle structuren en elementen van bovenlokaal belang;

dempen: geheel of gedeeltelijk dichtgooien en/of dichtgegooid houden van oppervlaktelichamen of tijdelijk drooggevallen oppervlaktelichamen, zoals sloten, greppels, slenken, wielen en sleuven;

detailhandel: het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit en anders dan voor gebruik ter plaatse, met uitzondering van afhaalpunten;

diepinfiltratie: infiltratie van hemelwater in de bodem, op een diepte van 10 meter of meer onder het maaiveld*;*

drinkwaterbedrijf: drinkwaterbedrijf als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet*;*

duurzame energie: energievorm waarover de mensheid voor onbeperkte tijd kan beschikken. Bij de productie van duurzame energie wordt geen gebruik gemaakt van fossiele brandstof;

erf: tuin of onbebouwd terrein behorend bij een woning, bij de woningen op de begane grond van een wooncomplex, dan wel bij een overeenkomstig de geldende wettelijke voorschriften aanwezige zomerwoning, woonwagen of woonschip. Tot het erf wordt in principe ook de ten opzichte van het erf meest nabije oever gerekend, die door een openbare weg en/of een ander perceel van dat erf gescheiden wordt, tenzij het aan de openbare weg, dan wel het aan het andere perceel grenzende deel van het erf het karakter van een uit- of inrit, of oprijlaan heeft, of het scheidende perceel een agrarische, natuur- of industriële bestemming heeft;

gebiedsanalyse Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies: gebiedsanalyse die de uitwerking bevat van de in de Hollandse Waterlinies aanwezige kernkwaliteiten en uitzonderlijke universele waarde van het UNESCO Werelderfgoed en die inzicht geeft in de uitgangspunten bij planvorming en waar er ontwikkelingsruimte is;

grond- of funderingswerk: werk in de bodem, daaronder begrepen sonderingen, het plaatsen of verwijderen van palen, dam-, scherm- of diepwanden en folies;

grondgebonden landbouw: agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt. Het betreft akkerbouw, vollegrondstuinbouw, fruitteelt en boomteelt en rundvee-, paarden-, schapen- of geitenhouderij voor zover bij deze veebedrijven het benodigde ruwvoer (gras, snij-maïs) geheel of vrijwel geheel afkomstig is van de structureel bij het bedrijf behorende gronden;

grondwaterbeschermingszone: beschermingsgebied aangewezen op grond van artikel 1.2, tweede lid, onder a, van de Wet milieubeheer;

Heritage Impact Assessement (HIA): rapportage die inzicht geeft in de effecten van een voorgenomen ontwikkeling op de uitzonderlijke universele waarde (OUV) van het (beoogd) Werelderfgoed;

Hollandse Waterlinies: het (beoogd) UNESCO Werelderfgoed, bestaande uit de Stelling van Amsterdam (SvA) en de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW), dat gekenmerkt wordt door het uitgebreide en ingenieuze systeem van militaire verdediging door inundatie (zie Bijlage Cultuurhistorie);

informatiezuil: opschrift, aankondiging, afbeelding, kleurvlak en/of combinatie daarvan, aangebracht op, dan wel gedragen door een zuilvormige constructie;

insteekhaven: kleine, in een particulier terrein uitgegraven haven, die bedoeld en geschikt is als ligplaats voor een vaartuig;

jachthaven: als zodanig in een onherroepelijk bestemmingsplan opgenomen haven;

kantoor: een gebouw of een deel van een gebouw in de vorm van een ruimtelijk en bouwkundig zelfstandige eenheid dat geheel of grotendeels in gebruik is of te gebruiken is voor bureaugebonden werkzaamheden of daaraan ondersteunende activiteiten;

kernrandactiviteiten: stedelijke functies gericht op recreatief, sportief of maatschappelijk gebruik op lokale schaal, waarbij de gronden merendeels onbebouwd zijn;

kernrandzone: zone gelegen in het landelijk gebied rondom en direct aansluitend op het stedelijk gebied. Hieronder vallen ook dorpskernen. De omvang van deze zone is indicatief aangegeven en kan variëren, onder meer afhankelijk van de al aanwezige functies, de kwaliteiten en de aanwezige bebouwingsdichtheid. In deze zone komen, naast agrarische activiteiten, kernrandactiviteiten voor;

klein landschapselement: qua oppervlakte of volume beperkte, groene (begroeiing) of blauwe (water) component in het landschap, die bijdraagt aan de opbouw, structuur, invulling, identiteit en belevingswaarde van dat landschap, en die niet onder houtopstanden valt;

krw-oppervlaktewaterlichaam: oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 2, onder 10, van de Kaderrichtlijn water;

kunstuiting: object, dan wel een bord, informatiezuil, spandoek of vlag, dat zoals blijkt uit de plaatsingsgeschiedenis kennelijk bedoeld is als locatiegebonden artistiek expressiemiddel en niet als drager van een commerciële, of reclameboodschap;

kwetsbaar object: in het regionale waterplan aangewezen te beschermen gebied of object;

ladingtank: tank vast verbonden met een binnenschip waarvan de wanden hetzij door de scheepsromp zelf, hetzij door van de scheepsromp onafhankelijke wanden zijn gevormd;

maaiveld: gemiddelde hoogte van de vaste bodem op een locatie, zoals vastgelegd in het Actueel hoogtebestand Nederland (AHN);

natuurlijke verjonging: het op natuurlijke wijze ontstaan van een bosbouwkundig verantwoorde houtopstand;

Neder-Germaanse Limes: het (beoogd) UNESCO Werelderfgoed dat gekenmerkt wordt door uitzonderlijke universele waarden (zie Bijlage Cultuurhistorie);

niet-grondgebonden veehouderij (intensieve veehouderij): agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals rundveemesterij, varkens-, vleeskalver-, pluimvee-, pelsdier-, geiten- of schapenhouderij of een combinatie van deze bedrijfsvormen, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfsvormen, met uitzondering van grondgebonden veehouderij;

nieuwvestiging kantoren: de toevoeging of uitbreiding van een kantoor of de transformatie van een gebouw naar een kantoor ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan door middel van een besluit;

object: ruimtelijk element of constructie, niet zijnde een bord, informatiezuil, spandoek of vlag;

ontgassen: afvoeren van restladingdamp uit een ladingtank waarbij restladingdampen terechtkomen in de open lucht;

ophogen: storten ten behoeve van het tijdelijk of definitief ophogen van de bodem;

ondergeschikt kantoor: een gebouw of een deel van een gebouw dat geheel of grotendeels in gebruik is of te gebruiken is voor bureaugebonden werkzaamheden of daaraan ondersteunende activiteiten, waarbij deze werkzaamheden en activiteiten uitsluitend worden verricht ten dienste van en ondergeschikt zijn aan een andere functie dan kantoor op hetzelfde bouwperceel;

partyschip: vaartuig gebruikt als commercieel passagierschip voor het houden van feesten en partijen, al dan niet in combinatie met rondvaarten gedurende meerdere uren;
potentieel voor het grondwater schadelijke stof: stof opgenomen in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming 2012, deel 3, bijlage 2, stap 5, 'De stoffenlijst'; of een stof met een schadelijke werking op de smaak en/of geur van het grondwater, alsmede verbindingen waaruit dergelijke stoffen in het grondwater kunnen ontstaan en die het grondwater ongeschikt voor menselijke consumptie maken;

programma woningbouw: het provinciaal programma waarin de hoofdlijnen van de regionale programmeringsafspraken voor woningbouw zijn opgenomen. In deze regionale programmering:
- worden de basisprincipes voor verstedelijking gevolgd, te weten:
  A. zo veel mogelijk binnenstedelijk/binnendorps (binnen het stedelijk gebied) nabij knooppunten;
  B. daarnaast in overig stedelijk gebied;
  C. eventuele nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors);
- worden afspraken vastgelegd om te borgen dat binnen het programma tenminste 50 % van de te bouwen woningen in het sociale middensegment worden gebouwd; en
- worden afspraken gemaakt over energieneutrale, circulaire, klimaatadaptieve woningbouw, evenredige groenontwikkeling en efficiënt ruimtegebruik.

programma bedrijventerrein: het provinciaal programma waarin de hoofdlijnen van de regionale programmeringsafspraken voor bedrijventerreinen zijn opgenomen. In deze regionale programmering wordt naast nieuwe bedrijventerreinen aandacht besteed aan herstructurering, intensivering, verduurzaming en efficiënt ruimtegebruik op bestaande bedrijventerreinen.

provinciaal bereikbaarheidsnetwerk: het samenhangend geheel van provinciale fietspaden, provinciale (vaar)wegen en OV-lijnen en aanvullend die fietspaden, (vaar)wegen en OV-lijnen van gemeenten die de provincie tot een provinciaal belang heeft benoemd;

provinciaal OV-netwerk: het samenhangend geheel van OV-lijnen dat begin- en eindpunten met elkaar verbindt via tussengelegen haltes;

provinciale weg: een openbare weg als bedoeld in de Wegenverkeerswet en Wegenwet, in beheer bij de provincie, met inbegrip van de daarin gelegen kunstwerken en wat verder naar zijn aard daartoe behoort;

reclameobject: object, dat gebruikt wordt voor reclamedoeleinden;

recreatiewoning: woning, caravan, stacaravan of bouwwerk ten behoeve van recreatief verblijf, inclusief overnachting;

recreatiezone: zone gelegen in het landelijk gebied van de stadsgewesten Utrecht en Amersfoort waarin vooral het recreatieve gebruik wordt gestimuleerd. Het gaat om bovenlokale dagrecreatievoorzieningen, deze kunnen zowel gericht zijn op extensief als op intensief gebruik;

restladingdamp: damp die na het lossen in de ladingtank achterblijft;

rommelterrein: een terrein dat zich buiten het erf of buiten een in het bestemmingsplan aangewezen bedrijfsbestemming bevindt, dat gebruikt wordt voor het al dan niet geordend bewaren of opslaan van voorwerpen, materieel, apparaten, goederen of, al dan niet los gestort, materiaal;

ruimtelijke kwaliteit: de mate waarin tegemoet wordt gekomen aan de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van verschillende belangen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is een dynamisch begrip, dat van betekenis is bij het zo goed mogelijk afstemmen van een bestaande situatie en een nieuwe ontwikkeling. Ruimtelijke kwaliteit heeft daarmee betrekking op zowel het behoud van het bestaande (het goede behouden) als het creëren van nieuwe kwaliteit (kwaliteitsverbetering). Wat onder ruimtelijke kwaliteit kan worden verstaan verschilt per situatie;

schipper (bij varend ontgassen): persoon als bedoeld in artikel 1.2.1 van deel 1 van het ADN (Europees Verdrag inzake het internationale vervoer van gevaarlijke stoffen over de binnenwateren, Trb. 2001, 67);

spandoek: opschrift, aankondiging, afbeelding, kleurvlak en/of combinatie daarvan, enkel- of tweezijdig aangebracht op doek, plastic of een ander als spandoek te gebruiken materiaal, samen met de bijbehorende vaste of verplaatsbare draag-, bevestigings- en/of steunconstructies;

stedelijke functie: functie die door de intensiteit van de bebouwing en gebruik, door afhankelijkheid van geconcentreerde infrastructuur en door de intensieve wisselwerking met andere functies primair is aangewezen op of verbonden is met aaneengesloten bebouwd gebied;

steiger: drijvende of boven water aangebrachte constructie waarop gelopen kan worden, bedoeld om vaartuigen aan af te meren;
stoffen (bij varend ontgassen): chemische elementen, verbindingen daarvan dan wel mengsels van die elementen of verbindingen;

storten: op of in de bodem brengen van stoffen om ze daar langdurig of permanent te laten;

stortplaats: locatie, waar gestort, opgehoogd of geëgaliseerd wordt;

streefwaarde: de streefwaarde grondwater, zoals opgenomen in het normenzoeksysteem op de website van het RIVM;

stroomgebiedsbeheerplannen: stroomgebiedsbeheerplannen als bedoeld in artikel 4.1 van de Waterwet;

TSK: Thematische Structuurvisie Kantoren 2016-2027, Provincie Utrecht;

takhout: takken en boomstammen met een grootste diameter van maximaal 8 centimeter, dat vrijkomt bij reguliere snoei- en dunningswerkzaamheden in houtopstanden;

taxateur: een taxateur die werkzaam is voor een door BIJ12 aangewezen taxatiebureau of een consulent faunazaken van BIJ12;

uitzonderlijke universele waarde: Outstanding Universal Value (OUV), de culturele en/of natuurlijke betekenis die zo uitzonderlijk is dat deze nationale grenzen overstijgt en van algemeen belang is voor de huidige en toekomstige generaties van heel de mensheid;

vaartuig: voorwerp of constructie, gereed of in aanbouw, uitsluitend of in hoofdzaak bestemd of ingericht voor het vervoer over water van personen of goederen;

vaarweg: voor het openbaar verkeer met schepen openstaand water in de zin van artikel 1.01, onder D, onder 5°, van het Binnenvaartpolitiereglement;

verordening: interim omgevingsverordening;

verstedelijking: van verstedelijking is sprake als een bestemmingsplan ten opzichte van het vigerende regime nieuwe mogelijkheden biedt voor vestiging of uitbreiding van stedelijke functies;

vervoerder (bij varend ontgassen): de onderneming, bedoeld in 1.2.1 van deel 1 van het ADN (Europees Verdrag inzake het internationale vervoer van gevaarlijke stoffen over de binnenwateren, Trb. 2001, 67);

vlag: opschrift, aankondiging, afbeelding, kleurvlak en/of combinatie daarvan, enkel- of tweezijdig aangebracht op doek, plastic of een ander als vlag te gebruiken materiaal, samen met de bijbehorende vaste of verplaatsbare draag- bevestigings- en/of steunconstructies;

volumineuze detailhandel: vormen van detailhandel die een assortiment voeren van overwegend ruimte vergende goederen, waaronder bouwmarkten, tuincentra, woninginrichtingszaken, auto-, boten-, en caravan-bedrijven mede worden begrepen;

voet: overgang van het maaiveld naar een op dat maaiveld geplaatste constructie, depot, wal of grondlichaam;

waterscoutinglocatie: als zodanig in een onherroepelijk bestemmingsplan bestemde locatie;

waterwingebied: beschermingsgebied aangewezen op grond van artikel 1.2, tweede lid, onder a, van de Wet milieubeheer;

woonark: casco met opbouw, dan wel in of op het water geplaatst voorwerp, niet zijnde een woonschip, dat uitsluitend of hoofdzakelijk wordt gebruikt als dag- of nachtverblijf van een of meer personen, dan wel, te oordelen naar zijn constructie, inrichting of getroffen voorzieningen daartoe uitsluitend of hoofdzakelijk bestemd is.

woonschip: vaartuig, niet zijnde een woonark, dat uitsluitend of hoofdzakelijk wordt gebruikt als dag- of nachtverblijf van een of meer personen, dan wel, te oordelen naar zijn constructie, inrichting of getroffen voorzieningen daartoe uitsluitend of hoofdzakelijk bestemd is;

woonzorgvoorzieningen: kleinschalige woonaccommodatie ten behoeve van zorgvragers met mogelijkheden voor zorg en dagactiviteiten;

zelfstandig kantoor: een gebouw of een deel van een gebouw in de vorm van een ruimtelijk en bouwkundig zelfstandige eenheid dat geheel of grotendeels in gebruik is of te gebruiken is voor bureaugebonden werkzaamheden of daaraan ondersteunende activiteiten, met uitzondering van een ondergeschikt kantoor;

zonneveld: elke groepering van zonnepanelen die op of boven de grond of op het wateroppervlak wordt geplaatst, maar niet op daken van gebouwen.

Bijlage 2

[Gereserveerd]

Bijlage 3 Parameters en frequentie van bemonstering en analyse van te infiltreren water

[Gereserveerd]

Bijlage 4 Modelborden grondwaterbeschermingszones

A. Oud model; op termijn te vervangen

B. Nieuw model; te gebruiken bij nieuwe en vervangende bebording

Bijlage 5 Lijst verboden inrichtingen in grondwaterbeschermingsgebieden

Aanwijzing van categorieën van inrichtingen die niet in een grondwaterbeschermingsgebied mogen worden opgericht of in werking worden gehouden:

a. inrichtingen voor het winnen van mergel, zand of grind, kalkzandsteen, kalk, steenkolen, turf of andere delfstoffen;
b. inrichtingen voor het opslaan, overslaan of bewerken van steenkool, ertsen of derivaten van ertsen;
c. inrichtingen voor het vervaardigen van ruw ijzer, ruw staal, of primaire non-ferro metalen;
d. inrichtingen voor het vervaardigen van cokes uit steenkool;
e. inrichtingen voor de op- en overslag, verbranding of andere wijze van verwijdering van afvalstoffen;
f. inrichtingen voor het opslaan of storten van baggerspecie op land of op of in oppervlaktewateren;
g. inrichtingen voor het storten of het anderszins op of in de bodem brengen van afvalstoffen;
h. inrichtingen voor het vervaardigen, onderhouden, repareren of het behandelen van de oppervlakte van schepen voor de beroepsvaart;
i. inrichtingen voor het afleveren van vloeibare brandstoffen voor motorvoertuigen voor het wegverkeer of aan beroepsvaartuigen;
j. inrichtingen voor de opslag van vloeibare brandstoffen, afgewerkte olie, gevaarlijke stoffen, CMR-stoffen of andere bodembelastende stoffen in ondergrondse opslagtanks;
k. inrichtingen voor het reinigen van tankschepen;
l. inrichtingen voor het inwendig reinigen van mobiele tanks, tankwagens, tankcontainers of bulkcontainers;
m. inrichtingen waar gelegenheid wordt geboden voor het afmeren van pleziervaartuigen en waar afgewerkte olie, bilgewater, huishoudelijk afvalwater of andere afvalstoffen worden opgeslagen;
n. zuiveringtechnische werken en bedrijfsafvalwaterzuiveringen die zelfstandig een inrichting vormen;
o. inrichtingen voor het recreatievissen of het kweken van siervis of consumptievis in een bassin dat in contact staat met bodem, grondwater of oppervlaktewater;
p. inrichtingen voor oppervlaktebehandeling van metalen of kunststoffen door middel van een elektrolytisch of chemisch procedé, of het aanbrengen van gesmolten metaal waarbij de gebruikte behandelingsbaden direct in of op de bodem zijn geplaatst;.
q. inrichtingen voor schieten in de open lucht zonder gebruikmaking van kogelvangers, met vuurwapens of wapens werkend met luchtdruk of gasdruk;
r. inrichtingen voor aardolie- of aardgaswinning;
s. inrichtingen voor de bewerking van splijt- en kweekstoffen;
t. inrichtingen voor het parkeren van vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen;
u. inrichtingen voor het gebruiken van bromfietsen, motorvoertuigen of andere gemotoriseerde voertuigen of vaartuigen in wedstrijdverband of voor recreatieve doeleinden in de open lucht;
v. inrichtingen voor het opslaan of bewerken van meer dan vier autowrakken;
w. inrichtingen voor het opsporen of winnen van aardwarmte en delfstoffen;
x. inrichtingen voor het opsporen van locaties voor de opslag van stoffen of afvalstoffen op een diepte van meer dan 100 meter onder het maaiveld;
y. inrichtingen voor het opslaan van stoffen of afvalstoffen op een diepte van meer dan 100 meter onder het maaiveld.

Bijlage 6 Lijst niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stoffen

1. Als niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stoffen worden aangewezen de stoffen en mengsels die staan vermeld in de hierna opgenomen tabel.
2. Een stof is niet een niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stof indien deze deel uitmaakt van:
   a) een geneesmiddel in de zin van Richtlijn 2001/83/EG of een geneesmiddel voor diergeneeskundig gebruik in de zin van Richtlijn 2001/82/EG en;
   b) cosmetische producten in de zin van Richtlijn 76/768/EEG
   c) de volgende brandstoffen en olieproducten:
      i) benzine en dieselbrandstof als bedoeld in Richtlijn 98/70/EG,
      ii) derivaten van minerale oliën, bestemd voor gebruik als brandstof in mobiele of vaste verbrandingsinstallaties,
      iii) brandstoffen die in een gesloten systeem worden verkocht (bijvoorbeeld flessen vloeibaar gas);
   d) kunstschilderverven die onder Verordening (EG) nr. 1272/2008 vallen;
   e) asbest, erioniet en vuurvaste keramische vezels;
   f) derivaten van aardolie of minerale oliën die in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving worden gebruikt in wegverhardingen of dakbedekkingen (bijvoorbeeld asfalt).

Tabel overige stoffen en mengsels

	Overige stoffen en mengsels waarin de volgende stoffen voorkomen in een concentratie van meer dan 0,1massa-%:	**CAS nr.**
1.	Polybroombifenylen	59536-65-1
2.	Kwikverbindingen	--
3.	Arseenverbindingen	--
4.	Organische tinverbindingen	--
5.	Trichloormethaan (Chloroform)	67-66-3
6.	1.1.2-Trichloorethaan	79-00-5
7.	1,1,2,2-tetrachloorethaan	79-34-5
8.	1,1,1,2-tetrachloorethaan 630-20-6	630-20-6
9.	Pentachloorethaan	76-01-7
10.	1,1-dichlooretheen	75-35-4
11.	Hexachloorethaan	67-72-1
12.	Gechloreerde parafines met een korte keten (C10-13, SCCP's)	85535-84-8
13.	Tolueen	108-88-3
14.	Trichloorbenzeen	12002-48-1
14a	1,2.4- Trichloorbenzeen,	120-82-1
14b	1,3,5- Trichloorbenzeen,	108-70-3
14c	1,2,3- Trichloorbenzeen	87-61-6
15.	Pentachloorbenzeen	608-93-5
16.	Broommethaan (methylbromide)	74-83-9
17.	Dichloormethaan (methyleenchloride)	75-09-2
18.	Hexachloorbutadieen	87-68-3
19.	Tetrachlooretheen	127-18-4
20.	Trichlooretheen	79-01-6
21.	Vinylbromide	593-60-2
22.	Perfluoroctanylsulfonzuren en hun zouten	--
23.	Hexachloorcyclopentadieen	77-47-4
24.	1,2 dichlooretheen (cis en trans)	540-59-0

Bijlage 7 Tabel hoeveelheidsdrempel voor stoffen

WMS-tabel

Etiket		Stofcategorie met bijbehorende R-zin		Hoeveelheiddrempel
	1	Zeer giftig (T+)	R26 R27 R28 Comb R26/27/28 R39 icm R26/27/28	500 kg of 0,5 m3
	2	Giftig (T)	R23 R24 R25 Comb R23/24/25 R39 icm R23/24/2 R48 icm R23/24/25	500 kg of 0,5 m3
	9i	Giftig voor het milieu m.u.v. als brandstof gebruikte minerale oliën	R50 R50/53 R51/53	5.000 kg of 0,5 m3
Geen etiket zie VIB		Schadelijk voor het milieu m.u.v. als brandstof gebruikte minerale oliën (1)	R52/53 R52 R53	2.000 kg of 2 m3
Geen etiket zie EURAL-code (2)		Gevaarlijke afvalstoffen met niet nader gespecificeerde gevaarseigenschappen (1)	Niet bekend	500 kg of 0,5 m3

(1) Voor de toepassing van de beoordelingssystematiek worden ook deze stoffen als giftig aangemerkt.
(2) Afvalstoffen worden onder de Europese Afvalstoffenlijst (EURAL) geclassificeerd als gevaarlijk of niet-gevaarlijk (de EURAL-code van gevaarlijke stoffen bevat een(1)). Indien de gevaarseigenschappen van de afvalstof wel bekend zijn wordt in eerste instantie rekening gehouden met de toegekende gevaarseigenschappen.

Tabel CLP-verordening

Etiket	Stofcategorie met bijbehorende H-zin	H-zin	Hoeveelheidsdrempel
 GEVAARLIJK	Acute toxiciteit categorie 1 Acute toxiciteit categorie 2 Acute toxiciteit categorie 3	H300 H301 H310 H311 H330 H331	500 kg of 0,5 m3
 GEVAARLIJK	Specifieke doelorgaantoxiciteit bij eenmalige blootstelling categorie 1 Specifieke doelorgaantoxiciteit bij herhaaldelijke blootstelling categorie 1	H370 H372	500 kg of 0,5 m3 500 kg of 0,5 m3

 WAARSCHUWING	Aquatisch acuut	H400	500 kg of 0,5 m3
 Signaal woord niet van belang	Aquatisch acuut categorie 1 Chronische aquatische toxiciteit categorie 1 Chronische aquatische toxiciteit categorie 2 m.u.v. als brandstof gebruikte minerale oliën (1)	H400 H410 H411	500 kg of 0,5 m3
Geen etiket zie VIB	Chronische aquatische toxiciteit categorie 3 Chronische aquatische toxiciteit categorie 4 m.u.v. als brandstof gebruikte minerale oliën (1)	H412 H413	2.000 kg of 2 m3
Geen etiket zie EURAL-code (2)	Gevaarlijke afvalstoffen met niet nader gespecificeerde gevaareigenschappen (1)	Niet bekend	500 kg of 0,5 m3

(1) Voor de toepassing van de beoordelingssystematiek worden ook deze stoffen als giftig aangemerkt. (2) Afvalstoffen worden onder de Europese Afvalstoffenlijst (EURAL) geclassificeerd als gevaarlijk of niet-gevaarlijk (de EURAL-code van gevaarlijke stoffen bevat een (1)). Indien de gevaarseigenschappen van de afvalstof wel bekend zijn, wordt in eerste instantie rekening gehouden met de toegekende gevaarseigenschappen.

Bijlage 8 Uitzondering vergunningplicht andere soorten

Zoogdieren
Aardmuis
Bosmuis
Bunzing
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Egel
Gewone bosspitsmuis
Haas
Hermelijn
Huisspitsmuis
Konijn
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Tweekleurige bosspitsmuis
Veldmuis
Vos
Wezel
Woelrat

Amfibieën
Bruine kikker
Gewone pad
Kleine watersalamander
Meerkikker
Middelste groene kikker of Bastaardkikker

Bijlage 9 Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden dienen te worden bepaald aan de hand van beschikbare informatie, zo nodig aangevuld met veldonderzoeken.
De wezenlijke kenmerken en waarden kunnen worden beschreven aan de hand van een viertal aspecten, te weten:

a. Bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem
b. De robuustheid en aaneengeslotenheid van het NNN
c. De aanwezigheid van bijzondere soorten
d. De verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen

Ad a) Bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem
De nadruk in dit aspect ligt op het functioneren van het (eco)systeem:

1. Functioneren van het huidige beheertype, inclusief oude boskernen (= bestaande waarden)?
2. Gewenst beheertype (= potentiële waarden en ambitie)?
3. Welke omgevingsfactoren vragen de actuele en potentiële systemen?

Het ecosysteem kan alleen goed functioneren als de onderliggende omgevingsfactoren goed zijn. Deze factoren worden ook wel de abiotische of milieufactoren genoemd. Denk hierbij aan donkerte, stilte, bodemomstandigheden en – opbouw, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit/kwantiteit of kwel. Deze factoren hangen samen met de potenties, maar ook met de actuele waarden. Het gaat om het functioneren van het gehele ecosysteem. De ecoloog moet de actuele en potentiële doelen onderbouwen en specificeren naar het niveau van het project. De informatie in onze provinciale kaarten en inventarisaties is hiervoor niet specifiek genoeg.
De natuurtypen kunnen worden afgeleid uit het meest recente natuurbeheerplan waarin natuurbeheertypen zijn weergegeven. De natuur(beheer)typen dienen echter in het veld te worden gecheckt (type en kwaliteit). Om een eerste indruk te verkrijgen van kwaliteit van de betreffende natuur(beheer)typen kan gebruik gemaakt worden van de “webviewer karteersoorten”. Deze kaart geeft een beeld van de aantallen beschermde en bedreigde soorten en soorten gekoppeld aan de kwaliteit van het biotoop. De dichtheid aan soorten (aantal soorten per hok) geeft een indicatie voor de aanwezige natuurkwaliteit.
Voor het in beeld brengen van de potenties kan gebruik gemaakt worden van de ambitiekaarten (klik op de kaart om de ambities op een locatie te vinden). De ambities per natuurtype zijn te vinden in tabel 1 van het meest recente natuurbeheerplan. Het feit dat er geen ambitie op kaart is weergegeven betekent niet dat er geen potenties en ambities zijn. Beoordeeld dient te worden welke ambitie kan worden bereikt, uitgaande van het meest waardevolle natuurtype.

Ad b) De robuustheid en aaneengeslotenheid van het NNN
Dit criterium is niet vastgelegd op kaarten en zal door een deskundige in beeld moeten worden gebracht. Robuustheid hangt af van omvang, kwaliteit en versnippering van een gebied en heeft overlap met de criteria “verbindingen” en “samenhang”.
Het effect van een ruimtelijke ontwikkeling op dit aspect hangt af van de aard daarvan in relatie tot de specifieke locatie. Grote eenheden in de NNN moeten groot blijven. Maar het is ook belangrijk dat natuur die al versnipperd is, niet verder versnippert. Bij een ontwikkeling op een kwetsbare plek, zoals een corridor naar een ecoduct, is eerder sprake van aantasting.

Ad c) De aanwezigheid van bijzondere soorten
Zowel de aandachtsoorten als de wettelijke beschermde soorten worden tot de wezenlijke kenmerken en waarden gerekend. In Utrecht is een lijst van ruim 500 soorten planten en dieren die binnen onze provincie voorkomen vastgesteld. De aandachtsoorten zijn habitatsoorten, rode lijst (categorieën verdwenen, ernstig bedreigd en bedreigd) en een aantal soorten die binnen de provincie Utrecht belangrijk zijn (bijvoorbeeld de ringslang). Het gaat hierbij om het leefgebied en de instandhouding van deze soorten.
De beschermde soorten zijn de soorten die in het kader van de Wet natuurbescherming beschermd zijn (passieve bescherming). Daarbij heeft het NNN specifiek voor de volgende, door de Wet benoemde waarden een, opgave. Het gaat hierbij om de hieronder benoemde onderdelen (deels overlappend met bovengenoemde categorieën):

a. de bescherming, de instandhouding of het herstel van biotopen en leefgebieden in voldoende gevarieerdheid voor alle in Nederland natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder de vogelsoorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn die extra bescherming behoeven, en de niet in die bijlage genoemde geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten;
b. het behoud of het herstel van een gunstige staat van instandhouding van de van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten dieren en planten, natuurlijke habitats en habitats van soorten, genoemd in de bijlagen bij de habitatrichtlijn; en

c. het behoud of het herstel van een gunstige staat van instandhouding van de met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende van nature in Nederland in het wild voorkomende dier- en plantensoorten die voorkomen op de door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gepubliceerde rode lijsten.

Ad d) De verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen

De provincie Utrecht kent geen formele verbindingszones meer. De verbindingsfunctie zal daarom moeten worden bepaald aan de hand van de lokale omstandigheden. Het aspect 'verbindingen' heeft allereerst te maken met regelmatige, soms dagelijkse, verplaatsingen via al dan niet vaste routes, bijvoorbeeld tussen voedsel- en rustgebieden. Maar ook met verbindingen tussen leefgebieden waardoor soorten kunnen migreren om hun leefgebied uit te breiden. Sommige verbindingen zijn nodig om het mogelijk te maken dat een passende soort in het ecosysteem voorkomt of om de genetische variatie te laten toenemen.
Doorgaande landschappelijke structuren zijn een specifieke vorm van verbindingen. Soorten gebruiken deze voor het foerageren. Denk aan vlinders en vleermuizen, die bosranden of singels volgen. Verbindingen zijn nodig in natuurgebieden, tussen natuurgebieden maar ook tussen natuurgebieden en hun omgeving.

Bijlage 10 Berekenen compensatieopgave ontwikkeling van groot openbaar belang

1. Met het oog op het voorkomen van nettoverlies van areaal, samenhang en kwaliteit van de wezenlijke waarden en kenmerken van het natuurnetwerk, wordt de compensatieopgave bepaald aan de hand van de volgende uitgangspunten:
   a. de oppervlakte van de te realiseren compensatie is ten minste net zo groot als de oppervlakte natuur die verloren gaat; en
   b. het aantal natuurpunten voor de compensatie die gerealiseerd gaat worden is groter dan of gelijk aan het aantal natuurpunten voor de te realiseren compensatie.

2. Het aantal natuurpunten voor de compensatie die gerealiseerd gaat worden, wordt berekend volgens de formule:
   Npopg = A1*(1,0+Tt1)*(1,0+Tn1) + A2*(1,0+Tt2)*(1,0+Tn2)+ A3*(1,0+Tt3) enz.
   waarbij wordt verstaan onder:
   Npopg: natuurpunten compensatieopgave;
   A1: de oppervlakte met het beheertype 1;
   A2: de oppervlakte met het beheertype 2;
   A3: de oppervlakte met het beheertype 3;
   Tt1: de toeslag voor de hersteltijd van het beheertype 1 dat wordt aangetast, bepaald op basis van tabel 3 bij deze verordening;
   Tt2: de toeslag voor de hersteltijd van het beheertype 2 dat wordt aangetast, bepaald op basis van tabel 3 bij deze verordening;
   Tt3: de toeslag voor de hersteltijd van het beheertype 3 dat wordt aangetast, bepaald op basis van tabel 3 bij deze verordening;
   Tn1: de toeslag voor het beheertype 1, bepaald op basis van tabel 1 en 2 bij deze verordening;
   Tn2: de toeslag voor het beheertype 2, bepaald op basis van tabel 1 en 2 bij deze verordening; en
   Tn3: de toeslag voor het beheertype 3, bepaald op basis van tabel 1 en 2 bij deze verordening.

3. Het aantal natuurpunten voor de te realiseren compensatie wordt berekend volgens de formule:
   Npcomp = A11*(1,0+Tn11)+A12*(1,0+Tn12)+A13*(1,0+Tn13) enz.
   waarbij wordt verstaan onder:
   Npcomp: natuurpunten te realiseren compensatie;
   A11: de te realiseren oppervlakte met het beheertype 11;
   A12: de te realiseren oppervlakte met het beheertype 12;
   A13: de te realiseren oppervlakte met het beheertype 13;

   Tn1: de toeslag voor het te realiseren beheertype 11, bepaald op basis van tabel 1 en 2 bij deze verordening;
   Tn2: de toeslag voor het te realiseren beheertype 12, bepaald op basis van tabel 1 en 2 bij deze verordening; en
   Tn3: de toeslag voor het te realiseren beheertype 13, bepaald op basis van tabel 1 en 2 bij deze verordening.

Tabel 1. Indeling natuurbeheertypen in klassen naar (natuur)waarde die de provincie daaraan toekent in het kader van NNN-compensatie

Klasse 1 hoogste waardering	N0.6.01 veenmoerasrietland en moerasheide, N06.04 vochtige heide, N06.05 zwakgebufferd ven, N10.01 nat schraalland en N11.01 droog schraalgrasland
Klasse 2 'midden'-waardering	N04.01 kranswierwater, N05.01 moeras, N06.06 zuur ven of hoogveenven, N07.01 droge heide, N.07.02 zandverstuiving, N10.02 vochtig hooiland, N12.02 kruiden- en faunarijke akker, N12.03 glanshaverhooiland en N13.01 vochtig weidevogel grasland
Klasse 3 laagste waardering	Overige natuurbeheertypen

Tabel 2. Toeslag per ha per klasse van het natuurbeheertype dat verloren gaat (Tn)

Natuurbeheertypen	Toeslag per ha
Klasse 1	0,6
Klasse 2	0,3
Klasse 3	0

Tabel 3. Toeslag per ha voor de hersteltijd, de tijd dat het natuurbeheertype dat verloren gaat, ter plaatste aanwezig is geweest (Tt)

Hersteltijd in jaren	Toeslag per hectare
< 10 jaar	0,1
10-25 jaar	0,3
25-50 jaar	0,5
50-100 jaar	0,75
100-200 jaar	1,0
> 200 jaar	1,5

Bijlage 11 Eiland van Schalkwijk

Koersdocument Eiland van Schalwijk
Wie over het Eiland van Schalkwijk rijdt, vaart of wandelt, ervaart Nederland zoals het ooit bedoeld was. Het Eiland van Schalkwijk is een open en groen gebied ten zuiden van de kern Houten. Het wordt aangeduid als eiland omdat het vrijwel geheel wordt omsloten door water, het Amsterdam-Rijnkanaal, de Lek en het Lekkanaal. De overige grenzen worden gevormd door de gemeentegrens van Houten.
Het eiland kent een prachtig en gaaf cultuurlandschap. Het heeft unieke ruimtelijke kwaliteiten, die van betekenis zijn voor het eiland zelf, maar ook voor de omgeving. Zo heeft het eiland sterke landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten en een sterke agrarische identiteit en grondgebruik. Het eiland kent fruitteelt en bosschages, maar bovenal kent het eiland uitgestrekte vlakten weidelandschap met een onaangetaste cope-verkavelingsstructuur uit de 17e eeuw. Dit areaal aan weidelandschap maakt het eiland zeer geschikt voor melkveehouderij. De landbouw is dan ook de belangrijkste economische drager en landschapsbeheerder.
Over het eiland loopt een gave lintstructuur met boerderijen, woonhuizen, kleinschalige bedrijvigheid en lokale voorzieningen. Deze mix van functies hoort bij de dorpscultuur en -identiteit in de beide kernen Schalkwijk en Tull en 't Waal. Net als de sterke sociale cohesie en het actieve verenigingsleven. Unieke kwaliteiten zijn het feit dat de Nieuwe Hollandse Waterlinie in noord-zuid richting over het eiland loopt en tevens de ligging aan de Lek. Juist het feit dat het eiland omringd is door water met een gering aantal verbindingen met de omgeving heeft ertoe geleid dat de oorspronkelijke kwaliteiten anno 2010 vrijwel onaangetast zijn. Het is dit landschap dat middenin een dynamische stedelijke omgeving ligt: het Utrechtse stadsgewest en in de economische as Amsterdam – Eindhoven. In de op één na dichtst bevolkte provincie van Nederland, is het eiland van Schalkwijk, met ongeveer 10 inwoners per hectare, één van de dunst bevolkte gebieden.
In de structuurvisie Randstad 2040 maakt het eiland onderdeel uit van een zoeklocatie voor nieuwe groenblauwe toplocaties. Mede op basis van de Ontwikkelingsvisie NV Utrecht, is dit overgenomen in de Gebiedsagenda Utrecht 2009. De kansen voor het realiseren van een Randstedelijke groene long zijn hier groot. De daadwerkelijke invulling echter is nog ver weg. Het vormgeven van een groenblauw gebied met Randstedelijke betekenis in een gebied met hoge verstedelijkingsdruk is een formidabele opgave.
In de Intentieverklaring van de provincie Utrecht en de gemeente Houten hebben partijen afgesproken dat zij samenwerken om de kwaliteiten van het gebied duurzaam in stand te houden. De Houtense rapportages 'Plannenatlas Eiland van Schalkwijk' en 'Bouwstenen Kadernota Eiland van Schalkwijk' fungeren als startpunt voor de visievorming.
Dit Koersdocument geeft nader invulling aan deze ambitie. Het is een procesdocument gericht op de:
1. afstemming t.a.v. strategie, inhoud en uitvoering;
2. samenwerking tussen de provincie Utrecht en de gemeente Houten.

Belangrijk in de samenwerking tussen gemeente en provincie is dat gezocht wordt naar gemeenschappelijkheid in de aanpak van een duurzame ontwikkeling in de leefomgeving van het Eiland van Schalkwijk. Centraal staat de notie dat uiteindelijk een kader wordt ontwikkeld dat:
1. voorziet in een lange termijnvisie op het gebied;
2. gericht is op samenwerking tussen publieke en private partijen;
3. een faciliterend ontwikkelingskader biedt voor initiatieven.

Het Eiland van Schalkwijk vraagt een lange termijn visie

Pijler een
Alle inspanning op het Eiland is gericht op behoud en ontwikkeling van het landschap en het versterken van de economische basis daarvan. Net zo belangrijk is het vergroten van de leefbaarheid voor bewoners en het aantrekkelijker maken voor bezoekers.
Gemeente en provincie – elk vanuit eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden – werken samen aan een toekomst voor het Eiland van Schalkwijk waarin groen (met landbouw als belangrijkste kracht), blauw en leefbare kernen met elkaar zijn verweven op een manier die de ruimtelijke kwaliteit van het gebied ten goede komt.

Pijler twee
Alle ontwikkelingen dragen bij aan de duurzame toekomst van het Eiland.
Duurzaamheid is een veelomvattend begrip. Elk initiatief, elk project vraagt een eigen duiding en definitie. Rode draad is dat ontwikkelingen krachtiger en kansrijker zijn wanneer ze op de lange termijn waarde hebben voor en mens (people), milieu (planet) en markt (profit). Gemeente en provincie proberen samen een kader te ontwikkelen dat helpt op het Eiland van Schalkwijk concreter handen en voeten te geven aan dat containerbegrip.

Pijler drie
Landbouw is en blijft de belangrijkste beheerder van het landschap op het Eiland.
De landbouw op het Eiland van Schalkwijk is de enige economische functie die het landschap gebiedsdekkend kan 'dragen'. Het is immers een agrarisch landschap. Het is een politiek maatschappelijke keuze om het beheer

bij de landbouw onder te brengen. Het is daarom een politiek maatschappelijke plicht om de randvoorwaarden hier op te laten aansluiten. Er moet een vitale landbouwsector ontstaan. Maar juist op het Eiland van Schalkwijk is de situatie, binnen het bredere perspectief van de toekomst van de landbouw in de provincie Utrecht, uitermate prangend. Heel veel grond is niet langer eigendom van agrarische ondernemers, maar in bezit van ontwikkelaars en beleggers. Dit blokkeert agrarische investeringen in het gebied. Verrommeling en verpaupering zijn nu nog niet manifest, maar liggen zeer zeker op de loer. Nu allerwegen blijkt - zie onder meer de Eindbalans van de Ontwikkelingsvisie Noordvleugel Utrecht 2015-2030 - dat grootschalige woningbouw absoluut niet in beeld is, is er een kans de rol van de landbouw te versterken, als economische drager en hoofdbeheerder van het Eiland

Pijler vier
Verbreding van de landbouw is de motor van de duurzame ontwikkeling van het Eiland.
De ontwikkelingen in de landbouw nopen tot een heroriëntatie. In een aantal agrarische bedrijfstakken neemt de economische vitaliteit af. Soms vanwege mondiale ontwikkelingen, soms door bijvoorbeeld concurrerende claims op de ruimte. Tegelijkertijd neemt de ruimtebehoefte, bijvoorbeeld in de melkveehouderij, toe. De sector heeft aangegeven kansen te zien voor een verbreding van de bedrijfsvoering. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de vitaliteit van de sector (belangrijk voor de rol als beheerder – zie pijler drie), maar ook belangrijk als aanjager voor een verdere ontwikkeling van het Eiland. Zowel recreatie, natuur als duurzame energie kunnen hierin een rol spelen. Het Eiland moet een proeftuin zijn voor innovatieve landbouw. De spin off hiervan op de gebiedsontwikkeling is richting bezoekers (cultuurhistorisch erfgoed), richting klimaat (duurzame energie) en ecologie en biodiversiteit (natuurtoevoegingen). Dit brengt een mooie mix voor mens, markt en milieu!

Pijler vijf
De Nieuwe Hollandse Waterlinie is de hoofddrager van het toeristisch-recreatief profiel van het Eiland.
Het rijke cultureel erfgoed - het gave landschap met daarin een van de meest gave delen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie - is een belangrijke troef van het Eiland van Schalkwijk. Deze kwaliteiten moeten beter beleefbaar en toegankelijk worden voor een breed publiek. Hiermee krijgt het Eiland een (boven)regionaal toeristisch-recreatief profiel. In een klein aantal gebieden wordt de toeristisch-recreatieve functie belangrijker dan de landbouw. Dit geldt met name voor de ‘parels’ uit de Nieuwe Hollandse Waterlinie, zoals de forten en hun directe omgeving.

Pijler zes
Woningbouw, onder strakke voorwaarden, is geen doel maar een middel om te bouwen aan de duurzame toekomst van het Eiland.
Om de vitaliteit van de kleine kernen in stand te houden is ruimte nodig voor het toevoegen van een kleine hoeveelheid woningen. Deze zijn vooral bedoeld voor jongeren en ouderen. De inzet van de gemeente is om woningbouw op het Eiland zoveel mogelijk te beperken tot het voldoen aan de lokale vraag en behoefte. Daarnaast worden de mogelijkheden onderzocht om ruimte te bieden voor kleinschalige woningbouw, in het kader van ‘rood voor groen’, als kostendrager voor het realiseren van maatschappelijk gewenste ontwikkelingen op het Eiland. Daar zullen strakke voorwaarden aan worden verbonden, met name op het gebied van duurzaamheid en landschappelijke kwaliteit.

Pijler zeven
Er vinden geen grootschalige verkeersingrepen plaats op het Eiland.
Ontwikkelingen op het Eiland mogen niet leiden tot nieuwe grootschalige weginfrastructuur. De huidige ontsluitingsstructuur is leidend. Wel is het mogelijk dat wegen worden verbeterd en opgewaardeerd, bijvoorbeeld om economische ontwikkelingen mogelijk te maken (landbouw) of recreatieve punten beter te ontsluiten. Ook kleinschalige verbeteringen krijgen ruimte. Toeristisch-recreatief autoverkeer zal vooral worden ‘afgevangen’ bij ‘groene poorten’, zoals het recreatief transferium bij de A27. Het vervoer op het Eiland wordt zo duurzaam mogelijk: fiets, elektrische auto’s en voetgangers krijgen meer ruimte.
Samenwerking leidt tot uitvoering

Pijler acht
Werken aan een duurzame toekomst voor het Eiland betekent hechte samenwerking tussen publieke en private partijen.
De ontwikkelingsopgaven op het Eiland van Schalkwijk zijn complex. Het streven is werken aan een duurzame toekomst, maar publieke partijen hebben weinig financiële middelen en geen grondposities. De ontwikkeling van het gebied is absoluut niet gebaat bij een blauwdruk van de toekomst, maar veel meer bij flexibiliteit, die op zijn beurt geen vrijbrief mag bieden. Alleen met voldoende lokaal ondernemerschap, een wervend toekomstperspectief en samenwerking tussen meerdere partijen is het mogelijk daadwerkelijk iets van de grond te krijgen. Het is zaak om, ook na de vaststelling van de structuurvisie Eiland van Schalkwijk door de gemeente, samenwerking te blijven stimuleren en publieke en private partijen uit te dagen met nieuwe initiatieven te komen die bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van het gebied.

Het Eiland van Schalkwijk vraagt dat ontwikkeling wordt gefaciliteerd

Pijler negen
In de gemeentelijke structuurvisie voor het Eiland van Schalkwijk wordt gekoerst op het toepassen van een mix van sturingsregimes, van strak tot flexibel, waarmee een optimale combinatie wordt gezocht van ruimte voor ondernemerschap en het waarborgen van landschappelijke kwaliteiten.
De gemeentelijke structuurvisie moet uitnodigen bij te dragen aan de realisatie van gewenste ontwikkelingsrichtingen. Het kan voorkomen dat er soms ruimte moet worden geboden aan initiatieven die niet direct passend lijken binnen de gewenste koers voor het betreffende deel van het Eiland. Een zekere marge en handelingsruimte is noodzakelijk om ondernemerschap mogelijk te maken. Daarom wordt de structuurvisie gelaagd opgebouwd, met een differentiatie in sturingsniveau en mate van flexibiliteit: gebieden waar (bijna) niets mag worden toegevoegd of gewijzigd, gebieden met beperkte flexibiliteit en gebieden met (onder voorwaarden) ruimte voor toevoeging van andere functies.

Pijler tien
Publieke partijen wegen samen af en bepalen samen welke initiatieven ten goede komen aan de duurzame toekomst van het Eiland van Schalkwijk
Als een initiatief zich aandient dat bij kan dragen aan die duurzame toekomst wordt gezamenlijk bepaald of de vigerende kaders van de overheden daar voldoende ruimte voor bieden of dat ruimte moet worden gecreëerd. Dit is alleen mogelijk als er in het voortraject via accountmanagement bij de verschillende overheden een ingang is voor het begeleiden van het initiatief. In het in te stellen bestuurlijk gebiedsoverleg tussen gemeente Houten en provincie Utrecht wordt in complexe of omvangrijke initiatieven een adviesgevende uitspraak gedaan aan het bevoegd gezag.

Bijlage 12 Mobiliteitstoets

Mobiliteitsscan
Om na te gaan of de mobiliteitstoets noodzakelijk is, moet bij elk bestemmingsplan in een vroeg stadium inzicht worden gegeven in het aantal verplaatsingen dat de ontwikkeling in de leefomgeving tot gevolg heeft voor de verschillende vervoerwijzen in relatie tot de omliggende verkeers- en vervoersnetwerken (wegennet, openbaar-vervoernetwerk, fiets- en looproutes). Als er sprake is van een (relatief) groot aantal verplaatsingen en/of het vermoeden bestaat dat er zich een knelpunt in de bereikbaarheid gaat voordoen op het omliggende verkeers- en vervoersnetwerken, is een mobiliteitstoets noodzakelijk.
Daarbij moet zichtbaar worden gemaakt hoe de desbetreffende ontwikkeling in de leefomgeving zich verhoudt tot het geheel aan (te verwachten) ontwikkelingen in een gebied of gemeente en de omliggende gemeenten. Wanneer er sprake is van meerdere (te verwachten) ontwikkelingen in een gebied, gemeente of regio kan er sprake zijn van een stapeling van effecten op de diverse verkeers- en vervoersnetwerken waardoor specifieke knelpunten in de bereikbaarheid ontstaan of zich er juist kansen voordoen om netwerken te versterken. Dit kan tevens een aangrijpingspunt vormen voor eventuele kostenverevening (het verdelen van de kosten van infrastructuuraanpassingen over verschillende projecten).

Mobiliteitstoets
Als de mobiliteitstoets noodzakelijk blijkt, is het aan te bevelen om in ieder geval in te gaan op een aantal algemene aspecten zoals:
a. of de ontwikkeling qua locatie en type mobiliteit passend is binnen het mobiliteitsbeleid van de provincie Utrecht zoals omschreven in de vigerende versie van het Mobiliteitsprogramma en de Omgevingsvisie;
b. of het aantal (te verwachten) verplaatsingen van de diverse vervoerswijzen passend is op het ontsluitende en omliggende verkeers- en vervoersnetwerk of dat er knelpunten ontstaan;
c. of er sprake is van andere ontwikkelingen in de leefomgeving die van invloed (kunnen) zijn op het functioneren van het verkeers- en vervoersnetwerk;
d. met welke maatregel(en) wordt voorzien in een afdoende aansluiting van de locatie op het ontsluitende en omliggende verkeers- en vervoersnetwerk voor de diverse vervoerswijzen;
e. of er voldoende financiële middelen zijn gereserveerd om de maatregelen aan het verkeers- en vervoersnetwerk voor de diverse vervoerswijzen te bekostigen;
f. wanneer de maatregel(en) aan het verkeers- en vervoersnetwerk voor de diverse vervoerswijzen wordt/worden gerealiseerd in relatie tot de ontwikkeling in de leefomgeving zodat een tijdige ontsluiting en goed functionerend verkeersnetwerk voor alle modaliteiten kan worden gewaarborgd.

Ten aanzien van auto (personen en goederen) daarnaast specifiek op:
a. de capaciteit van het omliggend autowegennet in relatie tot de extra autoverplaatsingen;

Ten aanzien van openbaar vervoer daarnaast ook specifiek op:
a. het kwaliteitsniveau (centrale ontsluiting, goede doorstroming, haltelocaties) van het huidige en toekomstige openbaar vervoer (en, indien van toepassing, in relatie tot het vestigingsmilieu);
b. de betaalbaarheid van de benodigde aanpassing van het kwaliteitsniveau;
c. de bereikbaarheid en toegankelijkheid van haltevoorzieningen.

Ten aanzien van lopen en fietsen daarnaast ook specifiek op:
a. de huidige en geplande fietsinfrastructuur (binnen en buiten het plangebied);
b. de ontsluiting van de ontwikkeling door loop- en fietsroutes.

Het resultaat van deze toets moet voldoende inzicht geven of de locatie goed en tijdig is ontsloten en welke maatregelen er op het omliggende verkeersnetwerk nodig zijn.
Het inzicht in het aantal verplaatsingen dat de ontwikkeling in de leefomgeving tot gevolg heeft (mobiliteitsscan) alsmede de resultaten van de mobiliteitstoets worden samen met de overige zaken met betrekking tot verkeer en vervoer opgenomen in het bestemmingsplan.
Relevante overige zaken met betrekking tot verkeer en vervoer (mobiliteitsaspecten) die in bestemmingsplannen aan de orde komen zijn (voor zover relevant en niet al behandeld in de mobiliteitstoets zelf):
a. verkeersveiligheid;
b. kwaliteit leefomgeving (geluidsbelasting, mede in relatie tot stiltegebieden; luchtverontreiniging; compenserende maatregelen);
c. parkeervoorzieningen voor auto en fiets;
d. vervoermanagement, parkmanagement;
e. goederenvervoer (multimodaal vervoer, overslagmogelijkheden);
f. transport gevaarlijke stoffen (in relatie tot routenet gevaarlijke stoffen);
g. andere randvoorwaarden vanuit deze verordening.

Bijlage 13 Cultuurhistorie

De bijlage Cultuurhistorie benoemt de uitzonderlijke universele waarde van de (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoederen Hollandse Waterlinies en Neder-Germaanse Limes, en beschrijft de te behouden en te versterken cultuurhistorische waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur, bestaande uit vijf hoofdgebieden met elk een eigen cultuurhistorisch thema. Binnen deze thematische hoofdgebieden zijn verschillende deelgebieden te onderscheiden. Per deelgebied ligt de focus op de kenmerkende cultuurhistorische *samenhang*. Voor een uitgebreidere beschrijving van alle aanwezige cultuurhistorische waarden verwijzen we naar de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht, ook wel bekend als de CHAT (online beschikbaar als digitale kaart).

1. (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed

1.1. (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies

De uitzonderlijke universele waarde van het Werelderfgoed Hollandse Waterlinies, bestaande uit de Stelling van Amsterdam (SvA) en de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW), is gelegen in het uitgebreide en ingenieuze systeem van militaire verdediging door inundatie. De SvA betreft een doorgaand stelsel van liniedijken in een grote ring om Amsterdam (vaste afstand tot het stadscentrum), terwijl de NHW zich sterker voegt naar eigenschappen en elementen van het aanwezige landschap. De hoofdkenmerken van de Hollandse Waterlinies zijn het strategisch landschap, het watermanagement en de militaire werken.

De belangrijkste te onderscheiden componenten van de uitzonderlijke universele waarde van het Werelderfgoed Hollandse Waterlinies zijn, voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie:

a. het unieke, in samenhang met het landschap ontworpen negentiende en twintigste-eeuwse hydrologische en militairverdedigingssysteem, bestaande uit:
    1. inundatiegebieden;
    2. een zone met verdedigingswerken als forten, batterijen, lunetten betonnen mitrailleurkazematten en groepsschuilplaatsen in hun samenhang met de omgeving;
    3. voormalige schootsvelden (visueel open) en verboden kringen (merendeels onbebouwd gebied) rondom de forten;
    4. waterwerken als waterlichamen, sluizen, inlaten, duikers, en dijken functionerend in samenhang met verdedigingswerken en inundatiegebieden;
    5. overige elementen als beschutte wegen, (resten van) loopgraven en tankgrachten;
    6. de landschappelijke inpassing en camouflage van de voormalige militaire objecten; en
    7. de historische vestingstructuur van de vestingsteden, waaronder Nieuwersluis, gelegen in de Provincie Utrecht;
b. de grote openheid; en
c. het groene en overwegend rustige karakter.

en voor de Stelling van Amsterdam:

a. het unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven, laatnegentiende-eeuwse en vroegtwintigste-eeuwse hydrologische en militair-landschappelijk geheel, bestaande uit:
    1. een doorgaand stelsel van liniedijken in een grote ring om Amsterdam;
    2. sluizen en voor- en achterkanalen;
    3. de forten, liggend op regelmatige afstand, voornamelijk langs dijken;
    4. inundatiegebieden;
    5. voormalige schootsvelden (visueel open) en verboden kringen (merendeels onbebouwd gebied); en
    6. de landschappelijke inpassing en camouflage van de voormalige militaire objecten;
b. de relatief grote openheid; en
c. de groene en relatief stille ring rond Amsterdam.

1.2. (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes

De uitzonderlijke universele waarde van het Voorlopige Lijst Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes is gelegen in de unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven voormalige (militaire) grens van het Romeinse Rijk, die de gehele militaire ontwikkelingsgeschiedenis van het Romeinse Rijk in de eerste vier eeuwen van onze jaartelling laat zien en getuigt van inventieve en innovatieve omgang met het dynamische rivierenlandschap in onze streken.

De belangrijkste te onderscheiden componenten van de uitzonderlijke universele waarde van het (Voorlopige Lijst) Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes zijn:

a. de grensrivier, met scheepswrakken (in de voormalige bedding), waterwerken en archeologisch waardevolle geulopvullingen;

b. de limesweg, op de zuidelijke oevers van de Rijn;
c. forten (castella) met bijbehorende kampdorpen (vici), grafvelden, wachttorens en waterwerken.

2. Cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS)

2.1. Historische buitenplaatszones

De cultuurhistorische waarde van de Historische buitenplaatszone ligt met name in:
1. de samenhang van parkstructuren, hoofdhuizen en bijgebouwen;
2. de zichtassen en zichtrelaties tussen buitenplaatsen en de omgeving;
3. de kenmerken van de buitenplaatszone in relatie tot het onderliggende landschap.

De zichtassen en zichtrelaties, die als lange lijnen doorlopen vanuit de buitenplaatsen en landgoederen naar hun omgeving, hebben een directe relatie met de aanleg en structuur van de historische buitenplaatsen en landgoederen. Aantasting van een zichtas/zichtrelatie betekent een directe aantasting van de waarde van de buitenplaats/het landgoed. Daarom is het van belang dat de nog aanwezige zichtassen en zichtrelaties bij ontwikkelingen worden gerespecteerd en gehandhaafd. Zie voor een aanduiding op de kaart de Cultuurhistorische Atlas (CHAT).

Stichtse Lustwarande
De Stichtse Lustwarande is een brede buitenplaatszone op de zuidflank van de Heuvelrug, tussen Utrecht en Amerongen. De ruim honderd buitenplaatsen hebben zich voornamelijk in een drie zones in de gradiënt van laag naar hoog geformeerd:
a. Voornamelijk in de natte kleizone aangelegde zeventiende- en achttiende-eeuwse grote, formele buitenplaatsen, veelal als verbouwing/vernieuwing van middeleeuwse ridderhofsteden en bestaande uithoven. Voor de parkaanleg is gebruik gemaakt van oudere verkavelingen, waarbij lange zichtlijnen soms tot ver over de hogere stuwwal werden doorgetrokken.
b. Tussen de Arnhemse Bovenweg en de N237-N225 op de rand van het zand gelegen negentiende-eeuwse buitenplaatsen in landschappelijke stijl. Aan de zuidzijde van de N237-N225 lagen de overplaatsen. Op de hogere zandgronden werden de schaarse veedriften ten behoeve van nieuwe lanenstelsels rechtgetrokken en is de kale heide bebost met park- en jachtbossen, eind negentiende eeuw gevolgd door productiebossen.
c. Vroeg twintigste-eeuwse buitenplaatsen hoger op de Heuvelrug langs de N227.

De Stichtse Lustwarande kent een afwisseling van open (weiden, overplaatsen) en gesloten (parken, bossen) delen. Kenmerkend zijn de ontworpen zichtrelaties (zichtlijnen of panorama's) vanaf de weg op de hoofdhuizen en vanuit de hoofdhuizen op het omliggende park, de overplaats en het landschap. Structurerende onderdelen van deze zichtrelaties zijn bosschages, uitzichtpunten en gewelfde gazons, evenals voor de landschapsparken kenmerkende slingerende lanen, waterpartijen en tuinelementen (bruggen, theekoepels, follies). Formele buitenplaatsen hebben hun toegang als centrale zichtlaan haaks op het huis. De buitenplaatsen zelf zijn meestal enigszins verhoogd gelegen, symmetrisch opgezette, blokvormige gebouwen, georiënteerd op de weg maar op enige afstand daarvan. De bijgebouwen zijn daaraan ondergeschikt, zowel qua maatvoering als qua ligging. De parkaanleg is meestal dwars op de zuidflank van de Heuvelrug georiënteerd, met een kenmerkende opeenvolging van park, parkbos en productiebos.

Langbroekerwetering
Tussen Odijk en Wijk bij Duurstede, langs Kromme Rijn en Langbroekerwetering, liggen een kleine twintig kastelen en ridderhofsteden. De oudste dateren uit de dertiende eeuw, maar de meesten hebben een vroeg-negentiende-eeuws neogotisch uiterlijk. Door de lage ruimtelijke dynamiek is de feodale karakteristiek van dit gebied goed bewaard gebleven. Kenmerkend zijn de kleine huisplaatsen binnen rechthoekige omgrachtingen, de verdekte toegangen, de poortgebouwen over de wetering en de duiventorens. Het gebied is cultuurhistorisch van uitzonderlijke kwaliteit vanwege het stroomruglandschap van de onbedijkte Kromme Rijn en het aanpalende coulisselandschap van de Langbroekerwetering, dat zich door de aanwezigheid van de landgoederen heeft ontwikkeld tot een afwisseling van open weilanden en gesloten blokbossen, doorsneden door boom- en houtwallanen. De kastelen en ridderhofsteden liggen als besloten eilandjes binnen de ritmiek van de regelmatige cope-verkaveling en vormen een contrast met de overwegend kleine boerderijen aan de wetering.

Vecht
De kern van de Vechtstreek is een smalle buitenplaatszone langs de rivier, tussen Oud-Zuilen en Vreeland. In de zeventiende en vooral in de achttiende eeuw hebben Amsterdamse kooplieden hier een buitenplaats als zomerverblijf gesticht, veelal in classicistische stijl. De theekoepel aan het water werd het beeldmerk van dit luxelandschap, het smeedijzeren toegangshek het visitekaartje. Door economische neergang zijn vele buitenplaatsen rond 1800 afgebroken en werden formele tuinen omgewerkt tot landschappelijke parken. Van de oorspronkelijk ruim honderd buitenplaatsen zijn er nu nog zo'n veertig over. Ook de buitenplaatsen langs de Angstel en het Gein rekenen we tot deze zone. Hier is het agrarische karakter dominant gebleven, met hier en daar een tot buitenplaats uitgegroeide boerderij of kasteel, zoals bij Loenersloot. Karakteristiek voor deze

buitenplaatszone is het halfopen landschap met een afwisseling van besloten buitenplaatsen, open weilanden met boerderijen, en historische kernen. Het open zicht tussen jaagpad en Vecht, en de doorzichten tussen en achter de buitenplaatsen naar het open weiland, verhogen de belevingswaarde. Van hoge cultuurhistorische waarde zijn de (resten van) formele en vroeg-landschappelijke tuinaanleg en de nog aanwezige landschapsstructuren van verdwenen buitenplaatsen. Ruimtelijk kenmerkend zijn de oriëntatie van de buitenplaatsen op de rivier en op de dijkweg (met dwarsprofiel van de oude Napoleonweg, Route Impériale), en de compacte tuinen en overplaatsen.

Amersfoortseweg (Wegh der Weegen)
De Amersfoortseweg (N237) is in 1653 aangelegd als zeer brede, kaarsrechte, met bomen beplante weg in formele landschapsstijl, tussen Amersfoort en Utrecht. Het elf kilometer lange traject tussen de Amersfoortse Galgenberg en de buitenplaats Vollenhoven kreeg een regelmatige vakkenverkaveling (24 vakken van ieder honderd roeden, i.e. 376m, breed) voor de aanleg van buitenplaatsen. Het is het grootste infrastructurele project uit de zeventiende eeuw in de provincie Utrecht. Essentieel voor de Amersfoortseweg is het symmetrisch-monumentale karakter. De cultuurhistorische kwaliteit ligt vooral in de nog geheel aanwezige verkavelingsritmiek met haakse dwarsassen (sorties), die rond Huis ter Heide en Soesterberg in de loop der tijd aan weerszijden van de weg naar achteren zijn verlengd. Door verbredingen en omleggingen is het monumentale karakter van de weg op diverse plaatsen aangetast, maar tussen Soesterberg en de Stichtse Rotonde is de oorspronkelijke structuur nog zichtbaar. Het heldere zeventiende-eeuwse concept van buitenplaatsen centraal op de uitgezette vakken is slechts zeer ten dele gerealiseerd, maar vormt een inspiratiebron voor toekomstige ontwikkelingen. Kenmerkend voor de bestaande buitenplaatsen zijn het vrije zicht dwars over de weg en de lanen- en wallenstructuur.
Meer informatie ten aanzien van de kenmerken van de weg (Wegh der Weegen/Amersfoortseweg) is te vinden bij het thema Historische Infrastructuur en in de Cultuurhistorische Atlas (CHAT).

Laagte van Pijnenburg
In het noordelijke deel van de Heuvelrug ligt de Laagte van Pijnenburg, een buitenplaatsenzone langs een oude turfvaart (Praamgracht/Pijnenburgergrift) en de Amsterdamsestraatweg en Hilversumsestraatweg. Vanaf midden zeventiende eeuw hebben Amsterdammers hier hun buitenplaats gesticht. Lage Vuursche ontstond omstreeks 1640 als kleine nederzetting rond Drakenstein. Met de komst van de Oranjes (Paleis Soestdijk) kreeg het gebied vorstelijke allure. De buitenplaatsen liggen grotendeels op de strookverkavelingen van de oudere hoogveenontginningen, waarvan de richting is bepaald door de stuwwallen. Rechte lanenstelsels met houtwallen, oorspronkelijk georiënteerd op omliggende kerktorens, doorsnijden de bossen. Kenmerkend voor de Laagte van Pijnenburg zijn de veel voorkomende combinatie van classicistische en landschappelijke aanleg, de compacte en duidelijk van omliggende bossen begrensde parkaanleg, en het zicht op het hoofdhuis vanaf de ontsluitingsas.

Valleilandgoederen
Aan de westrand van de Gelderse Vallei ligt een buitenplaatszone die grotendeels gebaseerd is op dertiende-eeuwse strookvormige verkavelingen. Aan de middeleeuwse ontginningsas Ekris ligt het kasteelterrein van Groenewoude. Geerestein is een ridderhofstad die eind achttiende eeuw tot buitenplaats is uitgegroeid. Bijzonder is het één kilometer lange zichtkanaal in de as van het huis. Op de overgang naar de Heuvelrug vinden we het in oorsprong vroeg achttiende-eeuwse landgoed Den Treek met landschapspark uit omstreeks 1820. Den Treek vormde het centrum van de oostelijke bebossing van de Heuvelrug, die eind negentiende eeuw goed op gang kwam en onder meer resulteerde in het Sterrenbosch. Een vierde landgoed, De Boom, werd met een landschappelijke aanleg in 1879 gesticht langs de Heiligerbergerbeek, die tot aan Amersfoort fungeerde als ontginningsas voor meerdere buitenplaatsen.
Karakteristiek voor de Valleilandgoederen is het coulisselandschap op basis van verschillende verkavelingsrichtingen (met herkenbare ontginningsassen), verrijkt met gesloten parkbossen met historische paden- en houtwallenstructuur. Het gebied kent een aantal lange zichtlijnen. Door samenspel van parken en kleinschalige agrarische bedrijven is het een typisch landgoederenlandschap.

Amelisweerd
Aan de zuidelijke stadsrand van Utrecht ligt langs de Kromme Rijn de buitenplaatszone Amelisweerd. Rhijnauwen, Oud en Nieuw Amelisweerd zijn in oorsprong middeleeuwse kastelen die zich in de achttiende eeuw tot buitenplaatsen ontwikkelden. Met behoud van de oude verkavelingslijnen is hier een staalkaart aan tuinstijlen ontstaan die nog steeds zichtbaar is. Uniek is het rivierbos met de hoogste bomen van Nederland. De cultuurhistorische kwaliteit van het gebied wordt verhoogd door de resten van het Romeinse castellum Fectio en de twee grootste forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (Rhijnauwen en Vechten). Amelisweerd heeft met ruim één miljoen bezoekers per jaar een grote recreatieve betekenis en is te beschouwen als een cultuurhistorisch park. Het gebied wordt gekarakteriseerd door aaneengeschakelde parkbossen langs de Kromme Rijn met half open uitzicht op de Koningslaan aan de zuidzijde, en door weiden met lanen en houtwallen aan de noordzijde.

Kasteel de Haar
Kasteel De Haar vormt het centrum van een grootse, eind negentiende-eeuwse parkaanleg in diverse deeltuinen, met zichtlijnen die tot ver buiten het park reiken. Kasteel, park, boerderijen en bijgebouwen vormen met het naastgelegen brinkdorp Haarzuilens een ensemble, dat volgens de reconstructivistische visie van architect P.J. Cuypers naar middeleeuws ideaalbeeld is geconcipieerd. De zuidelijke begrenzing van het gebied is gelegd op de Heycop-Vleutense wetering, de voormalige loop van de Oude Rijn, waaraan de vijftiende-eeuwse Hamtoren ligt. De groenbuffer rond De Haar en Haarzuilens is cultuurhistorisch van groot belang omdat deze de kenmerkende historische structuurlijnen en het contrast tussen park en noordwestelijk agrarisch gebied zichtbaar houdt.

Landgoed Linschoten
Tussen Woerden en Montfoort ligt het Landgoed Linschoten, een in het open poldergebied van het Groene Hart gelegen groene enclave die sinds de middeleeuwen als eenheid wordt beheerd. Dit eeuwenlange centrale beheer heeft geresulteerd in een uniek ruim 300 hectare groot ensemble van huis en parkbos aan het riviertje de Lange Linschoten, met bijbehorende boerderijen (15), grienden en landerijen, voornamelijk ter weerszijden van de Haardijk. Met de bouw van het huis in 1637 startte de buitenplaatsontwikkeling. Tuinarchitect J.D. Zocher jr. transformeerde in 1834 de oude formele aanleg met de vijvers en het grand canal in het huidige landschapspark met een grote slingerende waterpartij en met zichtlijnen vanuit het huis naar buiten.

Maarsbergse Flank
Op de oostelijke flank van de Utrechtse Heuvelrug, rondom de plaatsen Maarn en Maarsbergen, ligt een tiental buitenplaatsen. Deze buitenplaatsen hebben een gezamenlijke oriëntatie op de Gelderse Vallei. Dominant in historie en presentatie is kasteel Maarsbergen, ontstaan uit een twaalfde-eeuwse proostdij en in de tweede helft van de zeventiende eeuw ontwikkeld tot een buitenplaats met grootse formele aanleg in de vorm van een centrale as, lanenstelsels, grachten en een sterrenbos op de zogeheten Focoldusheuvel. Vanaf de negentiende eeuw, toen het open heidegebied bebost werd, zijn hier enkele buitenplaatsen bijgekomen (Berghuisje, Plattenberg), een ontwikkeling die na de ontsluiting van het gebied (station Maarn) versneld is voortgezet met de aanleg van jongere buitenplaatsen langs de Amersfoortseweg als De Viersprong (1894), Zonnekanje (1925), De Hoogt (1908), 't Stort (1903), Stameren (1905), Huis te Maarn (1906-1915) en Zonheuvel (1836/1902). Voorts op grotere afstand van de weg het landhuis Landeck (1922) en Anderstein (1913) aansluitend aan het terrein van Maarsbergen. Deze zone kenmerkt zich door voornamelijk in de bossen opgenomen buitenplaatsen met een sterk gevarieerde parkaanleg van formeel-classicistische, landschappelijk tot modern-architectonische tuinstijl, waarbij gebruik is gemaakt van het bestaande agrarische houtwallenlandschap. Opvallend is de geringe rol van water in de aanleg. Kenmerkend is de inpassing van recreatievoorzieningen als zwembaden en tennisbanen.

Prattenburg-Remmerstein
Deze buitenplaatszone wordt gedomineerd door twee grote buitenplaatsen op de zuidelijke oostflank van de Utrechtse Heuvelrug: Prattenburg en Remmerstein. Beide buitenplaatsen kennen een lange ontwikkelingsgeschiedenis die teruggaat tot de middeleeuwen. Hun voorlopers, versterkte hofsteden, lagen aan de voet van de flank, langs de oude route van de Cuneraweg. Prattenburg is begin zeventiende eeuw omgevormd tot buitenplaats en is sinds 1694 in bezit van de familie Van Asch van Wijck. Rond 1887 werd een nieuw huis gebouwd in kasteelachtige allure, diverse bijgebouwen toegevoegd en een landschappelijk park aangelegd. Remmerstein werd eind zeventiende eeuw eveneens omgevormd tot buitenplaats en kreeg in de tweede helft van de achttiende eeuw een uitgebreid lanenstelsel met sterrenbos rond de zogeheten Paasheuvel. De lanen zijn onder meer uitgezet op de kerktorens van Wageningen en Rhenen. In 1912 kreeg Remmerstein een nieuw huis wat hoger op de flank met een bijzondere tuin in architectonische stijl, overgaand in een open weiland met uitzicht over de Gelderse Vallei. Kenmerkend voor deze zone is het landgoederenlandschap waarbij bosbouw dominant was. Dat uit zich in een typerende combinatie van lange laanstructuren door de uitgestrekte bossen met parkaanleg die rond de huizen is geconcentreerd.

2.2. Militair erfgoed

Nieuwe Hollandse Waterlinie
De Nieuwe Hollandse Waterlinie is een 85 kilometer lange verdedigingslinie tussen de voormalige Zuiderzee en de Biesbosch. De aanleg startte in het begin van de negentiende eeuw, met als doel het economisch hart van Nederland te beschermen tegen aanvallen uit het oosten. De Nieuwe Hollandse Waterlinie bestaat uit een hoofdweerstandslijn (achterste begrenzing), verdedigingswerken, sluizen/kanalen/keerkaden en een open inundatiegebied (het gebied dat onder water kon worden gezet). De inundatiegebieden vormden het hoofdbestanddeel van de verdediging. Op plaatsen waar inundatie niet mogelijk was, of op plaatsen waar wegen de linie doorkruisten, bouwde men forten. Omstreeks 1870 kreeg de oostzijde van de stad Utrecht een tweede ring van grote forten. Tijdens de mobilisaties van 1914-1918 en van 1939-1940 werd de linie versterkt met tussenstellingen bestaande uit series kazematten en groepsschuilplaatsen. In 1951 werd de linie opgeheven. De voormalige schootsvelden rondom de forten zijn vaak nog onbebouwd en hebben weinig opgaande begroeiing (de 'verboden kringen' rond de forten kenden tot 1963 strenge bouwbeperkingen). De openheid van de voormalige inundatiegebieden versterkt de beleving van de linie. De Kromme Rijn zorgde voor de belangrijkste

toevoer van water (‘de kraan van de NHW’) benodigd voor de inundatie van de gebieden van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Van belang is het behoud van het karakter en het huidige verloop van de rivier en van de sporen in het landschap van het historische verloop van de rivier.

Van de ***Nieuwe Hollandse Waterlinie*** willen wij de volgende kernkwaliteiten behouden:
a. Het unieke, in samenhang met het landschap ontworpen negentiende en twintigste-eeuwse hydrologische en militairverdedigingssysteem, bestaande uit een samenhangend stelsel van onder andere forten, dijken, kanalen en inundatiekommen;
b. groen en overwegend rustig karakter;
c. openheid

Een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de ‘Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen, gebiedskatern Waterlinies’. Zie: www.provincie-utrecht.nl/kwaliteitsgids.

Oude Hollandsche Waterlinie
De Oude Hollandse Waterlinie ligt tussen de voormalige Zuiderzee en de Biesbosch. Het Utrechtse deel ligt ten oosten van de riviertjes ’t Gein, de Amstel, de Kromme Mijdrecht en de Meije en beslaat het westelijk deel van de Lopikerwaard. Deze verdedigingslinie ligt geheel in het veengebied. Door de ruime aanwezigheid van water is hier volstaan met een gering aantal verdedigingswerken. De keten van inundatiegebieden vergde vele tientallen kilometers aan kades en watergangen. De Oude Hollandse Waterlinie leunde sterk op vestingsteden: Gorinchem, Nieuwpoort, Schoonhoven, Oudewater, Woerden, Nieuwersluis, Weesp, Naarden en Muiden. De liniesteden waren stervormige bolwerken met grachten en bastions. Daartussen lagen op strategische plekken veldschansen, aarden werken, voorzien van bastions en een gracht, maar zonder bebouwing. Het waren primitieve forten, bedoeld voor tijdelijke bezetting in tijden van oorlog. De contouren van deze forten en veldschansen zijn nog steeds terug te vinden in het landschap.
In 1672 werd de Oude Hollandse Waterlinie voor het eerst getest: een sterk Frans leger slaagde er niet in om er doorheen te komen. Omdat het middendeel van de linie zwakke plekken kende, verschoof hij aan het eind van de achttiende eeuw richting Utrecht. In 1795 bleek de linie niet bestand tegen strenge vorst die zelfs de grote rivieren deed bevriezen. Na de Franse tijd werd de landverdediging opnieuw georganiseerd en werd de Nieuwe Hollandse Waterlinie ten oosten van de stad Utrecht aangelegd.
Voor het deelgebied van de Oude Hollandse Waterlinie ligt de cultuurhistorische waarde met name in het behoud van de aangewezen, nog in het landschap zichtbare forten en linies, exclusief de bijbehorende vestingsteden en inundatiezones.

Grebbelinie
De Grebbelinie is een zestig kilometer lange waterlinie, gelegen in de Gelderse Vallei tussen de voormalige Zuiderzee en de Nederrijn. De linie is vanaf het midden van de achttiende eeuw aangelegd om de vijand uit het oosten te weren. De Grebbelinie is een samenhangend verdedigingsstelsel van liniedijk, keerkaden, aarden verdedigingswerken, sluizen, waterlopen, inundatie- en schootsvelden. In 1939/40 is de linie versterkt met loopgraven, tankgrachten en kazematten om een Duitse aanval uit het oosten tegen te houden. De hoofdweerstandslijn, gevormd door het Valleikanaal met liniedijk en de Eem boven Amersfoort, werd toen uitgebreid met een voorpostenlijn en een stoplijn als achterste begrenzing. In 1944/45 is door de Duitse bezetter de ‘Pantherstellung’ deels op de Grebbelinie aangelegd. De verdediging in de breedte is uniek aan deze linie. De forten markeren de plaats van de linie in het landschap, zij liggen op strategische plekken, gebouwd ter verdediging van een acces, zoals (spoor)wegen en stroomruggen. De openheid van de voormalige inundatiegebieden versterkt de beleving van de linie. De Grebbelinie is nog grotendeels ongeschonden aanwezig en manifesteert zich als een groen lint door het landschap.

Van de Grebbelinie willen we de volgende kernkwaliteiten behouden:
a. Het unieke, in samenhang met het landschap ontworpen negentiende en twintigste-eeuwse hydrologische en militairverdedigingssysteem, bestaande uit een samenhangend stelsel van onder andere forten, dijken, kanalen en inundatiekommen;
b. groen en overwegend rustig karakter;
c. openheid.

Een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de ‘Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen, gebiedskatern Waterlinies’. Zie: www.provincie-utrecht.nl/kwaliteitsgids.

Soesterberg en omgeving
Centraal op de Utrechtse Heuvelrug ligt een uitgebreid militair oefengebied. Een eerste tijdelijk kamp werd in 1804 door de Franse generaal Marmont aangelegd. De drie kilometer lange contour is nog zichtbaar. De Pyramide van Austerlitz staat thans symbool voor de Franse Tijd in Nederland. Nabij de Amersfoortseweg verrees in 1815 het Kamp van Zeist. Het vormde de basis voor de ontwikkeling van een groot oefenterrein op de

Leusderheide, dat vanaf 1870 een gesloten militair gebied werd en na WOII in gebruik kwam voor tanks. Na bouw van de Bernardkazerne werd ook de Vlasakkers als oefenterrein voor tanks ingericht. Een derde ontwikkeling volgde vanaf 1913 toen bij Soesterberg een vliegkamp werd ingericht. Het werd de bakermat van onze luchtmacht. In 1941 werd het vliegkamp door de Duitsers tot een echt vliegveld met landingsbanen omgevormd. In de jaren 1950 groeide Soesterberg uit tot een NAVO-basis. Met de sluiting in 2008 kwam er een definitief einde aan deze militaire vliegbasis. Tegen Amersfoort, op de grens met de gemeente Leusden, ligt ook Kamp Amersfoort, een Nationaal Monument en één van de drie bekendste Nederlandse herinneringscentra aan WOII.
Camouflage, afgeslotenheid, forse infrastructuur en opeenvolgende kampementen zijn de sleutelbegrippen van dit uitgestrekte militaire oefengebied. Er is een web van brede banen en wegen ontstaan met verspreid gelegen kazernes, bunkers en observatieposten.
Voor het deelgebied van de (voormalige) Vliegbasis Soesterberg ligt de cultuurhistorische waarde met name in het behoud van de historische structuren en de nog aanwezige objecten van land- en luchtmacht en de elementen uit de Koude Oorlog.

2.3. Agrarisch cultuurlandschap

De cultuurhistorische waarde van het Agrarisch cultuurlandschap ligt met name in:
a. de aanwezige ontginningsstructuur en -richting;
b. de structuur, maatvoering, kenmerken en karakter van de boerderijlinten;
c. het waterbeheersingssysteem;
d. de openheid van het landschap.

Lopikerwaard
De Lopikerwaard vormt samen met de Krimpenerwaard (Zuid-Holland) een van de grootste aaneengesloten veenweidegebieden van Nederland. Lage ruimtelijke dynamiek binnen de door rivieren omsloten waard heeft gezorgd voor het nagenoeg volledig intact blijven van het twaalfde-eeuwse cope-ontginningssysteem, dat wordt gekenmerkt door enkele zeer lange, oost-west gerichte ontginningslinten. Kenmerkend zijn de vaste dieptematen, het patroon van scheisloten en de boerderijlinten met oriëntatie op de ontginningsbasis. Het contrast tussen de dicht bebouwde, doorgaans dubbelzijdige linten en het open tussenliggende polderland is karakteristiek voor de Lopikerwaard. Een fijnmazig sloot- en boezemsysteem typeert het westelijk deel. De randen van de waard hebben kenmerkende open (Lekdijk) en meer gesloten (IJsseldijk) boerderijlinten langs de dijk.

Kockengen-Kamerik-Zegveld
Het gebied Kockengen-Kamerik-Zegveld is een typisch twaalfde-eeuws cope-ontginningslandschap dat nog behoorlijk intact is. Het is een schoolvoorbeeld van onder centrale regie uitgevoerde, zeer regelmatige cope-ontginning en vormt (met het in Zuid-Holland doorlopende deel) het grootste aaneengesloten complex daarvan in Nederland. Het betreft een binnen Europa unieke veenontginning, met vaste dieptematen, een regelmatig patroon van (veelal verbrede) sloten en een ritme van (dwars)kaden en boerderijlinten met oriëntatie op de ontginningsbasis. Zowel enkelzijdige als dubbelzijdige linten komen voor, met een veelal half open karakter. Er worden drie deelgebieden onderscheiden: het schaakbordpatroon van zeer regelmatige ontginningsblokken rond Kockengen (cope), de waaiervormige verkaveling van Zegveld (opstrek) en het gebied rond Kamerik met ten opzichte van de ontginningsbasis verschoven boerderijlinten.

Westbroek
De middeleeuwse veenontginning ten westen van de Vecht rond Tienhoven-Westbroek-Maartensdijk is een open poldergebied met een karakteristieke, opstrekkende strookverkaveling bestaande uit percelen van zeven tot twaalf kilometer lengte. Het wordt doorsneden door enkele verspringende boerderijlinten. Het verspringen is een gevolg van de verschillende ontginningsstadia van het gebied en heeft geleid tot kenmerkende zogenaamde bajonetaansluitingen bij de dwarswegen. Kenmerkend voor het gebied zijn voorts de vele turfvaarten. De verkeersbundel Utrecht-Hilversum markeert het contrast tussen de lange open gezichten van Westbroek en het meer verstedelijkte gebied Groenekan en Maartensdijk. De Gageldijk markeert de huidige stadsrand van Utrecht, van waaraf het open weidelandschap met verre open gezichten tot aan 't Gooi zich uitstrekt.

Linschoten
Binnen de driehoek Woerden-Oudewater-Montfoort liggen de Linschoter ontginningen. Tezamen met de boerderijlinten langs de Lange Linschoten, het landgoed Linschoten en de Linie van Linschoten is dit gebied cultuurhistorisch zeer waardevol. De oudste, deels nog onregelmatige ontginningen liggen op de brede stroomrug, waar het engdorp Linschoten zich heeft ontwikkeld. In de middeleeuwen zijn vanaf de stroomrug, de Lange Linschoten en de noordelijke IJsseldijk de achterliggende gebieden in verkavelingsblokken strookvormig ontgonnen. Langs de ontginningsassen concentreerde zich de bebouwing in een enkel of dubbel lint. De Montfoortsche Vaart was onderdeel van de vaarroute tussen Montfoort en Amsterdam en dateert uit 1617. De Linie van Linschoten (onderdeel van de Oude Hollandse Waterlinie, aangelegd in 1796) bestaat uit een deels afgegraven aarden schans die als groene structuur nog goed zichtbaar is in het open land.

Ronde Venen
Het radiale patroon van de middeleeuwse strokenverkaveling van de Ronde Venen, het turfwinningslandschap van de Vinkeveense Plassen en de orthogonale structuur van de droogmakerijen, vormen samen een staalkaart van kenmerkend agrarisch grondgebruik door de eeuwen heen. Vanaf de veenriviertjes Kromme Mijdrecht, Drecht, Waver en Winkel is in de middeleeuwen het grote veenkussen radiaal ontgonnen naar een centraal gelegen hoger punt. De zuid- en oostzijde werd benaderd vanuit de daartoe gegraven Ennipwetering, Geer- en Veenkade en de oostzijde vanuit de Oukoperdijk en de Groenlandsekade. Met zuwes werd het gebied in taartpunten verdeeld en in opstrekkende stroken ontgonnen. Halverwege vestigden zich de ringvormige boerderijlinten van Vinkeveen, Wilnis, Mijdrecht en Waverveen. Van deze ontginningen resteert langs de veenriviertjes nog slechts een smalle zone, terwijl ze in het zuidenoosten nog goed bewaard zijn gebleven. Door intensieve turfwinning in de zeventiende en achttiende eeuw zijn in het noordoosten de Vinkeveense Plassen ontstaan, met een karakteristiek patroon van legakkers en petgaten. In de negentiende eeuw zijn de overige plassen in een viertal droogmakerijen verkaveld binnen zware ringdijken.

Soester Eng
De Soester Eng vormt binnen het stedelijk gebied van Soest een ongeveer duizend jaar oud open akkerbouwlandschap, dat ontgonnen is op een door landijs afgevlakt deel van de stuwwal. Op de noord- en noordoost flank van het akkerland, de zogenaamde eng, ontstond een langgerekte boerennederzetting met de lagere weide- en maatgronden (hooiland) aan de andere kant, langs de Eem. Dit dorp, Soest, wordt voor het eerst genoemd in 1028. Door eeuwenlange bemesting volgens het potstalsysteem kreeg de Soester Eng een 60 tot 80 centimeter dik humus ophogingsdek. Door 20ste-eeuwse verstedelijking is driekwart van de Soester Eng bebouwd geraakt. Het resterende zuidelijke deel van de eng wordt aan de westzijde begrensd door de erfgrenzen achter de Molenstraat en aan de zuidzijde door die achter de Nieuweweg en de Parklaan. De noord- en oostzijde wordt grotendeels begrensd door de spoorlijn. Begraafplaats en de bebouwing aan de Veldweg maken geen deel uit van het gebied. De grootste waarde ligt in de herkenbaarheid van de Soester Eng als open, nauwelijks beplant en zichtbaar geperceleerd historisch akkerbouwcomplex met enkele historische wegen en restanten van verbindingen naar zowel de boerderijen aan de Lange Brink als naar de voormalige heidevelden en veengebieden. Markante elementen zijn de in 2006 herbouwde korenmolen De Windhond en de vierduizend jaar oude grafheuvel het Enghenbergje. Vanaf hooggelegen punten zijn er vergezichten naar de Lazarusberg, de Kerktoren, Soest-Zuid, Amersfoort en de Eempolder. De Soester Eng is met het flankendorp Soest, de lage weidelanden en de hogere heidegronden het beste en nog relatief meest gave voorbeeld op de Utrechtse Heuvelrug van het middeleeuwse landbouwsysteem op de zandgrond.

Cope-ontginningscomplex Hei- en Boeicop, e.o.
De Vijfheerenlanden is een typisch Hollands polderlandschap, waar het strakke middeleeuwse ontginningsregiem van de Utrechtse bisschop en zijn kapittels nog doorheen schemert. Centraal daarin gelegen bevindt zich het cope-ontginningscomplex Hei- en Boeicop, één van de grootste aaneengesloten veengebieden van Nederland. Lage ruimtelijke dynamiek door geringe verstedelijking binnen de door rivieren en dwarsdijken omsloten gebied heeft gezorgd voor het intact blijven van de twaalfde-eeuwse cope-ontginningen, gekenmerkt door een opeenvolging van systematische en regelmatige ontginningsblokken haaks op de Diefdijk als belangrijke waterkerende dwarsdijk. Uitgangspunt was een vaste dieptemaat van 1.000 meter in Bolgerijen, 1250 meter in Hei- en Boeicop en Zijderveld en 1500 meter in Middelkoop en Leerbroek.
De belangrijkste cultuurhistorische kenmerken van de Vijfheerenlanden zijn:
a. De waardevolle boerderijlinten met oriëntatie op de ontginningsbases van weteringen en kaden: Zijderveld (enkelzijdig kort lintdorp), Hei- en Boeicop (dubbelzijdig lintdorp Hei- en Boeicop, enkelzijdig boerderijlint Overboeicop), Diefdijk (enkelzijdig lang), Overheicop (enkelzijdig kort), Middelkoop (enkelzijdig lang), Leerbroek (enkelzijdig lang), Loosdorp (enkelzijdig kort), Schoonrewoerd (dubbelzijdig lintdorp);
b. Monumentale boerderijen, waarvan vele op woonterpen gebouwd;
c. Lintdorpen met dorpskerken Zijderveld, Hei- en Boeicop, Schoonrewoerd, Middelkoop en Leerbroek;
d. Kasteelterrein Ter Leede;
e. Strookvormige verkaveling met vaste dieptemaat per ontginningsblok en met een gemiddelde kavelbreedte van 40 tot 80 meter als gevolg van latere opsplitsingen (115 meter oorspronkelijke ontginningsmaat);
f. Structuur van deels doorlopende dwarskaden en zijdewenden als begrenzing van de ontginningsblokken, waarvan enkele oude bestuursgrenzen aangeven;
g. Systeem van middelweteringen halverwege de ontginningsblokken;
h. Waterstaatskundige relicten als molenplaatsen, gemalen, sluizen/stuwen e.d.

Zouweboezem
De in 1277 aangelegde Zouwendijk moest de Alblasserwaard beschermen tegen toestromend water uit de hoger gelegen Vijfheerenlanden. In 1370 werd de Oude Zederik gegraven om water uit de polders naar de Lek af te voeren. Op de kruising van de Lekdijk en de Oude Zederik werd een afwateringssluis gebouwd, waarna hier het

buurtschap Sluis ontstond. De buitendijkse boezem werd in de achttiende eeuw aangevuld met een veel grotere binnendijkse boezem. De oude sluizen zijn bij de dijkverbetering verdwenen.
Het grootste deel van het binnendijkse gedeelte van de historische Zouweboezem, is nu natuurgebied en kenmerkt zich door de onbebouwde ruimte van de vroegere boezem en het historische grondgebruik van griend- en rietteelt. Het grondgebruik en de omringende kades maken het gebied als boezem duidelijk herkenbaar. Het deel direct achter de Lekdijk is door het gebruik als boomgaard minder herkenbaar.
De Zouwendijk en de tegenoverliggende Zederikkade (de begeleidende kades rond de boezem en aan de Oude Zederik) vormen de kenmerkende begrenzing van het binnendijkse boezemgebied. Daarin is het toevoerkanaal aan de oostkant bewaard gebleven. Aan de kade staat ook de historische Vlietmolen, een wipwatermolen die het water uit de polder Lakerveld uitmaalde op de Oude Zederik, de kooikerswoning en enkele boerderijen. Van belang langs de Zouwendijk zijn de wielen die getuigen van vroegere dijkdoorbraken. In het buitendijkse deel is de uitwatering naar de Lek herkenbaar als door bomen en riet omzoomde 'kreek'. De bergboezem is daar min of meer herkenbaar in een stelsel van waterlopen en kadetracés, aansluitend op de uitwatering. Ook het buitendijks kanaal vanuit de binnendijkse bergboezem is nog aanwezig. In de buurtschap Sluis zijn de belangrijkste beelddragers van de uitwateringssituatie aan de Lekdijk het vroegere gemaal en het monument, bestaand uit fragmenten van de drie verdwenen sluizen (hoek Sluis - Zouwendijk) en de stoker- en machinistenwoning. Ondersteunend is het dijkbewakingshuis (Sluis 16) tegenover het gemaal.

2.4. Historische infrastructuur

Het beleid van de Historische infrastructuur richt zich op het behoud en de versterking van de samenhang en de beleefbaarheid van de drie iconische routes: Route Impériale, Via Regia, Wegh der Weegen. De cultuurhistorische waarde ligt met name in:
a. het historische tracé;
b. de historische structuur van de weg;
c. sporen in het landschap gerelateerd aan de historische aanleg;
d. bijbehorende historische elementen, waaronder trek- en jaagpaden, sluisjes en (grens)paaltjes.

Route Impériale
In 1812/1813 werd op last van Napoleon Bonaparte de Route Impériale 1e Classe No.2 van Parijs naar Amsterdam aangelegd als één van de veertien belangrijkste wegen in zijn Keizerrijk. De weg van Breda-Gorinchem-Utrecht-Amsterdam maakt hier onderdeel van uit en is één van de oudste verharde wegen in de provincie Utrecht. Na de val van Napoleon is de weg opgenomen in het Rijkswegenstelsel. De route volgde meestal een zo recht mogelijk tracé, vaak met een kerktoren van het volgende dorp als oriëntatiepunt. Grotendeels werd in de provincie Utrecht gebruik gemaakt van bestaande wegen, die vervolgens werden aangepast aan de Franse standaarden (o.a. vier meter brede verharde strook op verhoogde baan, beplanting met bomen aan weerszijden en aan de buitenzijde een sloot of greppel). De weg volgde de dijken en oeverwallen langs kanalen en rivieren. Sommige bochtige tracés werden afgesneden door 'coupures' (zoals de Amsterdamsestraatweg en tussen Lexmond en Vianen en tussen Baambrugge en Abcoude). De weg was vooral bestemd voor personen- en postverkeer (zwaar verkeer was niet toegestaan). Door de opkomst van de spoorwegen degradeerde de weg en bleef het smalle profiel tot in de twintigste eeuw gehandhaafd. De eerste en grootste structurele aanpassing was een verbreding die voortvloeide uit het Rijkswegenplan van 1927 (deels verdwijnen beplanting, bermsloten en jaagpaden). In het herziene Rijkswegenplan van 1932 werd besloten om speciale autosnelwegen buiten de bebouwde kom aan te leggen (A2). Hierdoor werd het doorgaande autoverkeer verbannen van deze weg en zijn verdere verbredingen en doorbraken uitgebleven. De speciale kenmerkende eigenschappen zijn zodoende op veel plaatsen nog bewaard gebleven.
De weg kenmerkt zich door:
a. veelal een grillig tracé, gebruikmakend van oude dijken en oeverwallen, deels met rechtstanden (aangelegde 'coupures');
b. de loop van stad naar stad en van dorp naar dorp, door diverse beschermde stads- en dorpsgezichten en door gebieden met een hoge landschappelijke waarde (zelfs Nationale Landschappen);
c. het smalle profiel, over de gehele lengte goed bewaard gebleven en soms extra smal in dorpen en op dijktracés met bebouwing;
d. de historische lintbebouwing die vaak pal aan de weg staat (bijvoorbeeld in Jutphaas);
e. een grote variatie aan functies langs de weg (woningen, boerderijen, landhuizen, tolhuizen, uitspanningen, diverse weggerelateerde functies en bedrijven);
f. de originele laanbeplanting van een bomenrij ter weerszijden die op diverse plaatsen nog aanwezig is;
g. kleinschaligheid (slechts op enkele plaatsen aangetast door grootschalige ontwikkelingen);
h. het onderdeel zijn van de omgeving.

Via Regia
De verbinding van Utrecht naar Rhenen (en verder naar Wageningen en Arnhem) is een van de oudste wegen in ons land en gaat terug op de Via Regia (Koningsweg of Heerweg), een oude handelsweg van Utrecht naar Keulen. De Via Regia bestond zeker al in de 10e eeuw, aangezien de Utrechtse bisschop met enige regelmaat naar

Keulen diende te reizen. Bijzonder is de ligging aan de voet van de stuwwal tussen hoog (dekzand) en laag (klei). Hij volgt zoveel mogelijk dezelfde hoogtelijn om niveauverschil te vermijden. Grote delen van de route bestonden uit een dubbelweg: een bovenweg op de zuidflank die door de betere begaanbaarheid de eigenlijke Via Regia is, en de benedenweg, die als kerkweg de dorpen aan de voet van de stuwwal met elkaar verbond. Uiteindelijk werd de benedenweg tussen de dorpen de hoofdweg, dat is nu de N225. De N225 begint tegenwoordig bij Driebergen, waar deze aansluit op de A12. Het stuk Utrecht-Zeist maakt nu deel uit van de N237 (Utrecht-Amersfoort), het deel Zeist-Driebergen staat onder lokaal beheer. De weg heeft sinds de jaren '50 weinig tracéwijzigingen ondergaan en loopt nog dwars door de dorpskernen van Zeist, Driebergen, Doorn, Leersum, Amerongen, Elst en Rhenen. Langs de weg zijn in de 19e eeuw tientallen buitenplaatsen verrezen, die de weg een grandeur gaven die op sommige plaatsen nog aanwezig is. Dankzij de lusttuinen van de villa's en de bosaanplant op de Heuvelrug is en was de weg ook zeer lommerrijk. De weg, én de interlokale trams die er tussen 1879 en 1949 hebben gereden, openden het gebied voor het toerisme. Langs de hele weg verrezen hotels, pensions en uitspanningen, waarvan soms nog restanten herkenbaar zijn. De weg is een van de interessantste in de provincie. Hij kent een rijke geschiedenis als belangrijke verbindingsweg (postkoets en drukste tramroute) en verbindt een grote diversiteit aan landschappen en identiteiten met elkaar (bos, weides, rivier en landgoederen en boerennederzettingen). De weg loopt door de dorpen heen en wordt gekenmerkt door de ligging op de grens van hoog naar laag en door de vele buitenplaatsen, landgoederen en villa's, de bebossing en de tabaksteelt.

Wegh der Weegen
De Wegh der Weegen (Amersfoortseweg (N237) is in 1653 aangelegd als een classicistische weg op gezamenlijk initiatief van de stad Amersfoort en de Staten van Utrecht. Een comfortabele en bestendige verbinding door de wildernis over de onvruchtbare zandgrond tussen Utrecht en Amersfoort was gewenst. Het is het grootste infrastructurele project uit de zeventiende eeuw in de provincie Utrecht. Architect van de weg was vermoedelijk Jacob van Campen. De elf kilometer kaarsrechte weg tussen de Amersfoortse Galgenberg en de buitenplaats Vollenhoven werd als 'cierlijke weg' aangelegd met een zeer breed profiel met van oorsprong drie rijen bomen aan beide zijden. Dit benadrukte het voorname karakter en de rechte lijn. De weg werd opgedeeld in een regelmatige vakkenverkaveling (24 vakken van ieder honderd roeden (=376m) breed en diep). De vakken werden afgebakend met wallen beplant met hakhout. Om de gebiedsontwikkeling te kunnen financieren werd de grond ter weerszijden van de weg gratis uitgegeven voor de bouw van buitenplaatsen (met hun overplaatsen op de kavel aan de andere zijde van de weg, zodat er uitzicht was op eigen bezit), in ruil voor de verplichting van het aanleggen van de weg, het beplanten en bewallen en het onderhoud volgens voorwaarden. De kavels werden gescheiden door sorties, voorzien van wallen met beplanting aan beide zijden. De sorties dienden als ontsluitingsweg voor de heide ten noorden en zuiden van de weg, zodat verkeer en schaapskuddes de weg konden oversteken.
Essentieel voor de Wegh der Weegen (Amersfoortseweg) is het symmetrisch-monumentale karakter. De cultuurhistorische kwaliteit ligt vooral in de nog geheel aanwezige verkavelingsritmiek met haakse dwarsassen (sorties) en achterpaden, die rond Huis ter Heide en Soesterberg in de loop der tijd aan weerszijden van de weg naar achteren zijn verlengd en ook in de lanen- en wallenstructuur. Door verbredingen en omleggingen is het monumentale karakter van de weg op diverse plaatsen aangetast, maar tussen Soesterberg en de Stichtse Rotonde is de oorspronkelijke structuur nog zichtbaar.
Meer informatie ten aanzien van de buitenplaatsen aan de Amersfoortseweg is te vinden bij het thema Historische Buitenplaatsen en in de Cultuurhistorische Atlas (CHAT).

2.5. Archeologie

De cultuurhistorische waarde van Archeologie ligt met name in:
a. voor de deelgebieden Utrechtse Heuvelrug, Limes en Dorestad:
    1. de samenhang tussen de verschillende archeologische structuren en elementen;
    2. de relatie tussen archeologische structuren en elementen en het landschap;
b. aanvullend voor het deelgebied Limes:
    1. de lineaire structuur van de Limes.

Limes
De Limes is de voormalige noordgrens van het Romeinse Rijk. Het betreft de grootste lineaire structuur van Europa, lopend van Roemenië tot in Groot-Brittannië. In de provincie Utrecht volgt de Limes de loop van de Neder-, Kromme en Oude Rijn. De Limes is bovengronds vrijwel nergens zichtbaar. De archeologische resten liggen verborgen in de bodem, veelal onder het grondwaterpeil, waardoor in onze gebieden sprake is van een unieke conservering. Het verhaal van de Limes is zowel het verhaal van de Romeinse soldaten in de forten als het verhaal van de inheemse bevolking daaromheen en de wisselwerking tussen beide groepen. In deze verordening wordt het accent gelegd op de aan de militaire aanwezigheid gerelateerde ruimtelijke structuren:
a. de grensrivier, met scheepswrakken (in de voormalige bedding), waterwerken en archeologisch waardevolle geulopvullingen;
b. de limesweg, op de zuidelijke oevers van de Rijn;

c. forten (castella) met bijbehorende kampdorpen (vici), grafvelden, wachttorens en waterwerken;
d. een zone langs en op korte afstand van de Romeinse Rijn en Limesweg met daarbinnen (het mogelijk voorkomen van), (water)wegen, (semi-militaire) nederzettingen, religieuze centra, grafvelden en aanverwante monumenten.

Utrechtse Heuvelrug
De Utrechtse Heuvelrug is 150.000 jaar geleden ontstaan tijdens de voorlaatste ijstijd, het Saalien. Het stuwwallenlandschap bezit een grote diversiteit aan archeologische waarden uit verschillende perioden, van de Steentijd tot de Tweede Wereldoorlog. Juist de stapeling van tijdlagen maakt de Utrechtse Heuvelrug zo bijzonder. Deze is het sterkst op de zuidelijke flanken. Op deze gradiënt (overgangszone naar de lagere kleigronden) bevinden zich diverse concentraties van prehistorische grafheuvels, celtic fields en vroegmiddeleeuwse grafvelden. Ook treffen we hier nederzettingsterreinen uit de Brons- en IJzertijd aan als voorlopers van de middeleeuwse esdorpen met hun bouwgronden (engen), alsmede middeleeuwse wegenpatronen en tabaksvelden uit de Nieuwe Tijd.
De belangrijkste bekende archeologische locaties op de Heuvelrug zijn:
a. Kwintelooyen (Steentijd);
b. Celtic fields, grafheuvels en nederzettingen (met name Brons- en IJzertijd);
c. Merovingisch grafveld Rhenen en Oud-Leusden (Vroege Middeleeuwen);
d. Plantage Willem III (tabakscultuur, Nieuwe Tijd);
e. Grebbeberg, Kamp Amersfoort, Vliegbasis Soesterberg (Tweede Wereldoorlog).

Dorestad
Dorestad geniet internationale bekendheid als icoon van Europese handel en is een strategisch belangrijke plaats geweest, onder andere in de strijd tussen Friezen en Franken. De bloeitijd van Dorestad als handelsnederzetting lag in de achtste en het begin van de negende eeuw. In de tweede helft van de negende eeuw had Dorestad ernstig te lijden onder expedities van (Deense) Vikingen. In 863 werd de nederzetting grotendeels verwoest. Wederopbouw bleef uit. Het agrarische deel van de nederzetting is waarschijnlijk voort blijven bestaan, getuige de melding van ‘villa Wic’ in historische bronnen uit het jaar 948. Dorestad lag voor een deel ter plaatse van het huidige Wijk bij Duurstede. De langgerekte nederzetting ontstond langs de oever van Kromme Rijn en Lek. De Kromme Rijn verlegde haar loop vanaf de achtste tot de twaalfde eeuw steeds verder naar het (noord)oosten, waardoor een nieuwe strook drassig land ontstond tussen de bewoning en de rivier. De belangrijkste bekende archeologische locaties zijn:
a. handelskwartier met haven;
b. bestuurlijk centrum;
c. kerk en grafveld;
d. agrarische zone met boerderijen.

Bijlage 14 Kernkwaliteiten Landschap

Landschap Eemland
Voor het landschap Eemland willen we de volgende kernkwaliteiten behouden:
1. extreme openheid;
2. slagenverkaveling;
3. veenweidekarakter;
4. historie van de Zuiderzee;
5. Grebbelinie;
6. overgangsgebieden (bij Eemnes, Soest en Amersfoort).

Deze kernkwaliteiten hebben in de verschillende deelgebieden van Eemland verschillende accenten. Een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen. Zie ook: www.provincie-utrecht.nl/kwaliteitsgids.
Bij ontwikkelingen in het landschap van Eemland vinden we het vooral van belang dat de open ruimte behouden wordt. Dit betekent behoud van een continue open ruimte langs de Eem, van Randmeer tot Amersfoort. Bij ontwikkelingen kan de openheid versterkt worden door verplaatsing van bebouwing, begroeiing of andere opgaande elementen. Nieuwe bebouwing vestigt zich bij voorkeur in randzones of in bestaande linten, waarbij deze laatste wel transparant blijven.

Landschap Gelderse Vallei
Voor het landschap Gelderse Vallei willen we de volgende kernkwaliteiten behouden:
1. Rijk gevarieerde kleinschaligheid;
2. Stelsel van beken, griften en kanalen;
3. Grebbelinie;
4. Overgang van Vallei naar stuwwal (luwe Flank).

Deze kernkwaliteiten hebben in de verschillende deelgebieden van de Gelderse Vallei verschillende accenten. Een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen. Zie ook: www.provincie-utrecht.nl/kwaliteitsgids. De Grebbelinie maakt ook deel uit van de Cultuurhistorische hoofdstructuur, zie hiervoor het artikel Cultuurhistorische hoofdstructuur.

Bij ontwikkelingen in het landschap van de Gelderse Vallei vinden we het vooral van belang dat de kleinschaligheid, die dit landschap zo aantrekkelijk maakt behouden wordt. In het verleden zijn al veel kleinschalige landschapselementen verdwenen, waardoor ruimten groter zijn geworden. Ze hebben hun functie verloren en zijn verwijderd. Daarnaast vragen wij aandacht voor het waarborgen en ontwikkelen van de contrasten in de te onderscheiden deelgebieden van de Gelderse Vallei.

Landschap Groene Hart
Voor het landschap Groene Hart willen we de volgende kernkwaliteiten behouden:
1. openheid;
2. (veen)weidekarakter (incl. strokenverkaveling, lintbebouwing, etc.);
3. landschappelijke diversiteit;
4. rust & stilte.

Deze kernkwaliteiten zijn benoemd in de Voorloper Groene Hart. De kernkwaliteiten hebben in de verschillende deelgebieden van het Groene Hart verschillende accenten. Een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen. Zie ook: www.provincie-utrecht.nl/kwaliteitsgids. In het Groene Hart liggen agrarische cultuurlandschappen die deel uit maken van de Cultuurhistorische hoofdstructuur, zie hiervoor het artikel Cultuurhistorische hoofdstructuur.
Bij ontwikkelingen in het landschap van het Groene Hart staat het bevorderen van de diversiteit op het schaalniveau van de verschillende typen landschap centraal. Daarbij worden de kernkwaliteiten gerespecteerd en benut te worden om de contrasten tussen de verschillende typen landschap te behouden. Enkel en alleen het accent leggen op rust en stilte doet geen recht aan het Groene Hart. Het waarborgen van rust vraagt ook het bieden van ruimte voor vormen van dynamiek. Daarbij ligt de focus op het vergroten van de contrasten in rust en dynamiek tussen de agrarische landschappen van de velden en de dynamische landschappen van de oude stroomruggen. We vragen dus zorgvuldig om te gaan met de open, lege ruimte en de dynamiek te concentreren in de ‘zones’.

Landschap Rivierengebied
Voor het landschap Rivierengebied willen we de volgende kernkwaliteiten behouden:
1. schaalcontrast van zeer open naar besloten;
2. samenhangend stelsel van rivier - uiterwaard - oeverwal - kom;
3. samenhangend stelsel van hoge stuwwal - flank - kwelzone - oeverwal – rivier;
4. de Kromme Rijn als vesting en vestiging.

Deze kernkwaliteiten hebben in de verschillende deelgebieden van Rivierengebied verschillende accenten. Een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen. Zie ook: www.provincie-utrecht.nl/kwaliteitsgids.
Bij ontwikkelingen in het landschap van het Rivierengebied staat het waarborgen en ontwikkelen van de eigen identiteiten van de vijf deelgebieden centraal. Dit richt zich zowel op het goed tot uiting komen van de karakteristieke kenmerken langs de centrale ruggengraat, als van de geleidelijke overgangen tussen de deelgebieden.

Landschap Utrechtse Heuvelrug
Voor het landschap Utrechtse Heuvelrug willen we de volgende kernkwaliteiten behouden:
1. robuuste eenheid;
2. reliëfbeleving;
3. extreme historische gelaagdheid.

Deze kernkwaliteiten hebben in de verschillende deelgebieden van Utrechtse Heuvelrug verschillende accenten. Een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen. Zie ook: www.provincie-utrecht.nl/kwaliteitsgids. Op de Utrechtse Heuvelrug ligt een agrarische cultuurlandschap dat deel uit maken van de Cultuurhistorische hoofdstructuur, zie hiervoor het artikel Cultuurhistorische hoofdstructuur. Zie ook: www.provincie-utrecht.nl/kwaliteitsgids.Op de Utrechtse Heuvelrug ligt een agrarisch cultuurlandschap dat deel uit maken van de Cultuurhistorische hoofdstructuur, zie hiervoor het artikel Cultuurhistorie.
Bij ontwikkelingen in het landschap van de Utrechtse Heuvelrug vragen we aandacht voor het in stand houden van het reliëf en voor het in stand houden van het samenhangend boscomplex. Vanwege het reliëf en de overige kwaliteiten van de Heuvelrug willen we in dit gebied geen grootschalige ontgrondingen. Kleinschalige ontgrondingen voor natuurontwikkeling of recreatieve ontwikkeling zijn welmogelijk, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de kwaliteiten.

Bijlage 15 Luchtvaartterrein

Luchtvaartterrein
De provincie Utrecht beschikt over afwisselende landschappen - met daarin de historisch waardevolle steden Utrecht en Amersfoort - en andere karakteristieke grotere en kleinere steden en dorpen. Het landelijk gebied kenmerkt zich door uitgestrekte veenweidegebieden, plassen, bossen op de Heuvelrug, het halfopen landschap van de Gelderse Vallei, het Kromme Rijngebied en het rivierenlandschap. Op het gebied van landschap, wonen, werken, voorzieningen en historie kent onze provincie unieke kenmerken en kwaliteiten. Het spanningsveld tussen ruimte voor wonen, werken en infrastructuur ten opzichte van ruimte voor natuur, landschap en groen rond de stad en voor de uitoefening van agrarische functies is kenmerkend voor de Provincie Utrecht. Meer dan in welke provincie dan ook is het verdelen en toewijzen van schaarse ruimte één van de belangrijkste onderwerpen in het provinciaal beleid. Dit maakt ook dat er in de provincie Utrecht nauwelijks ruimte is voor luchtvaartterreinen. De enorme ruimtelijke claim van de vliegbasis Soesterberg is mede de oorzaak geweest van de sluiting ervan.

Algemene uitgangspunten
In het afwegingskader duurzaamheid wordt er een integrale afweging gemaakt tussen de belangen “People, Planet en Profit” en de effecten die een beleid heeft op volgende generaties en elders op de wereld. Aanvragen voor luchthavenbesluiten en luchthavenregelingen, die hinder voor de omgeving kunnen opleveren, zullen met name op deze punten beoordeeld worden. Ons streven is de hinder voor de omgeving (mens en dier) zo beperkt mogelijk te houden. Dit betekent dat - indien verzoeken worden gedaan om vliegactiviteiten mogelijk te maken - nut en noodzaak van deze activiteiten moeten worden aangetoond. Met betrekking tot het luchtverkeer wordt een onderscheid gemaakt tussen structureel en tijdelijk en uitzonderlijk gebruik: tot en met twaalf vliegdagen per jaar is er sprake van tijdelijk en uitzonderlijk gebruik. Hierop zijn de beleidsregels van toepassing. Vanaf dertien vliegdagen per jaar is er sprake van een structureel gebruik van een terrein.
Gemotoriseerd luchtverkeer met een structureel karakter
In een aantal gebieden in de provincie Utrecht is het niet wenselijk dat er verstoring optreedt door opstijgend en dalend gemotoriseerd luchtverkeer. Gezien de effecten van gemotoriseerde luchtvaart zullen in alle gevallen de kwaliteiten stilte en rust, worden aangetast.
Nieuwe initiatieven ten aanzien van structureel helikopterverkeer en gemotoriseerde kleine en recreatieve luchtvaart in stiltegebieden, het natuurnetwerk Nederland (NNN) , de groene contour, ganzenrustgebieden en 76 zijn niet toegestaan. Voor ganzenrustgebieden en weidevogelkerngebieden geldt dit uitsluitend voor de gevoelige periode (wintermaanden, resp. broedseizoen). Rondom deze gebieden wordt een bufferzone van 2 km aangehouden. Binnen deze bufferzone is gemotoriseerd landen en opstijgen uitsluitend toegestaan als de aanvrager voor de aanwijzing van een terrein als luchtvaartterrein voldoende heeft aangetoond dat dit geen invloed heeft op het gevoelige gebied (het zogenaamde nee, tenzij regime). Ook moet er voldaan worden aan de eisen van de Natuurwetgeving en het daarop gebaseerde provinciale beleid.
Om het milieu te beschermen, en hinder en gevaar zoveel mogelijk te voorkomen, worden eisen gesteld aan de locatie en het gebruik van nieuwe luchthavens, specifiek private, bedrijfsgebonden of commerciële luchthavens. Hoofdprincipe is dat de provincie geen nieuwe luchthavens wil nabij woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen (te weten onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen, verzorgingstehuizen, psychiatrische inrichtingen en kinderdagverblijven) in verband met geluidsoverlast. De belangrijkste eisen die de provincie stelt aan locatie en het gebruik van een nieuwe luchthaven zijn:

a. bij het voorgenomen gebruik mogen er geen woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen (komen te) liggen binnen de 48 dB Lden r;
b. een nieuwe luchthaven dient minimaal 500 meter afstand tot de dichtstbijzijnde woning of andere geluidsgevoelige bestemming aan te houden;
c. bij het voorgenomen besluit mogen er geen kwetsbare objecten liggen binnen de 10-6 Externe veiligheidscontour (komen te) liggen.

Als de 48 dB Lden contour buiten de 500 meter lijn ligt dan geldt die 500 meter lijn uiteraard als grens voor geluidgevoelige bestemmingen. Geluid wordt bij luchthavens uitgedrukt in dB Lden-contouren. Deze contour is een jaargemiddelde en kan pas worden gehandhaafd na afloop van dat jaar. Zeker bij kleinere luchthavens zijn Lden-contouren voor de burger onvoorspelbaar. In andere rechtsgebieden, met name de ruimtelijke ordening zijn afstandsgrenzen gebruikelijk. Een afstand van minimaal 500 meter biedt ook voldoende bescherming aan de omwonenden tegen geluidhinder door pieklawaai. Een geluidniveau van 48 dB Lden komt overeen met 10% ernstig gehinderden. Dit wil zeggen dat bij een geluidsbelasting van 48 dB Lden vliegtuiglawaai 10 % van de mensen aangeeft ernstig gehinderd te zijn. De provincie is van mening dat het accepteren van meer dan 10 % ernstig gehinderden niet past binnen haar omgevingsdoelstellingen.
Van de afstandseis van 500 meter kan alleen worden afgeweken indien de aanvrager aantoont dat de beoogde luchtvaartactiviteiten geen negatieve effecten hebben op de leefomgevingskwaliteit van de woningen en de andere geluidsgevoelige bestemmingen. Hierbij zal onder meer worden getoetst aan de optredende piekniveaus op woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen. Daarnaast wordt het cumulatieve effect van de beoogde vliegactiviteit meegewogen.

Met deze afstand kan worden voldaan aan het uitgangspunt dat voor piekgeluid een maximale belasting van 65 dB (A) Lmax in de avond (19:00-23:00 uur) en 70 dB(A) gedurende de dagperiode (7.00 – 19.00 uur) aanvaardbaar is.
Het landen en opstijgen tijdens de nachtperiode is in de provincie Utrecht niet toegestaan. Dit geldt overigens niet voor traumavluchten.

De aanvrager voor de luchtvaartactiviteiten zal berekeningen van de geluidseffecten en de effecten op externe veiligheid dienen te overleggen zoals opgenomen in het Besluit burgerluchthavens. Op basis daarvan kan getoetst worden aan dit beleidskader

Positie trauma-, politie-, brandweer en SAR-helikopter.
Indien gemotoriseerde luchtvaartuigen, zoals helikopters of RPAS (drones) worden ingezet in het kader van uitvoering van een wettelijke taak of bij spoedeisende hulpverlening, dan is het noodzakelijk dat zij op elk terrein mogen landen of opstijgen. Het gaat hierbij om vluchten ten behoeve van de spoedeisende medische hulpvluchten (HEMS), Search and Rescue (SAR)-vluchten en politievluchten. Om die reden vallen deze activiteiten niet onder het verbod om te landen op of op te stijgen van een niet aangewezen luchtvaartterrein. Permanente stationering van dergelijke luchtvaartuigen dient wel te geschieden op een luchthaven met een luchthavenbesluit of -regeling.
Bij luchthavens met uitsluitend een maatschappelijke of nutsfunctie (bijvoorbeeld bij ziekenhuizen) wordt het publieke belang nadrukkelijk meegewogen. Ook hierbij zal worden getoetst of de ruimtelijke kwaliteit niet óf zo min mogelijk wordt belast met de aanwezigheid van de luchthaven.

Bijlage 16 Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

A. Toegelaten borden, spandoeken en vlaggen bij een bedrijfsgebouw, anders dan een tankstation

1. Bij een gebouw, anders dan een tankstation, worden alleen borden, spandoeken en vlaggen geplaatst en behouden die betrekking hebben op een beroep, bedrijf of dienst, uitgeoefend in dat gebouw in overeenstemming met het bestemmingsplan.
2. Eén bord wordt, op het betreffende erf of bouwperceel, direct voor het gebouw geplaatst, of borden en spandoeken worden plat tegen de gevel geplaatst, en één enkel-, tweezijdig, of sandwichbord wordt, of twee borden worden, bij een inrit geplaatst.
3. Borden en spandoeken steken niet boven de goot- of dakrand uit.
4. De maximale oppervlakte van een bord dat direct voor het gebouw wordt geplaatst is 2,00 m2.
5. Een enkel-, tweezijdig, of sandwichbord bij een inrit wordt geplaatst binnen 5,00 meter van de inrit, heeft een hoogte van maximaal 1,50 meter boven maaiveld en heeft een oppervlakte van maximaal 2,00 m2 en twee borden bij een inrit hebben ieder een maximaal oppervlak van 0,50 m2 waarbij de maximale hoogte boven maaiveld 1,00 meter is.
6. Borden bij een inrit worden geplaatst ter markering van de entree naar het aan de borden gerelateerde gebouw, en worden gedeeld als op het terrein meerdere bedrijven gevestigd zijn.
7. Er worden, op het betreffende erf of bouwperceel, maximaal vier vlaggen direct voor of tegen het gebouw geplaatst.
8. Vlaggen hebben een oppervlakte van maximaal 6,00 m2 en een hoogte van maximaal 6 meter boven het maaiveld en steken niet boven de nok van het gebouw uit.
9. Borden, spandoeken en vlaggen worden niet verlicht tussen 23:00 en 6:00, tenzij de openingstijden van het gebouw die verlichting vereisen.
10. Er worden geen knipperende verlichting of bewegende beelden of letters gebruikt.
11. Led- of vergelijkbare schermen voldoen aan de Richtlijn Lichthinder van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSV).
12. Borden langs een provinciale of gemeentelijke weg worden geplaatst volgens de voorschriften van de betrokken wegbeheer en voldoen aan het model dat is opgesteld volgens:
    a. het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990; of
    b. de Richtlijn toeristische bewegwijzering; of
    c. de Richtlijn bewegwijzering.

B. Toegelaten borden, spandoeken en vlaggen bij een tankstation

1. Bij een tankstation worden alleen de volgende borden, spandoeken en vlaggen geplaatst en behouden:
    a. één enkelzijdig of tweezijdig brandstofprijzenbord;
    b. maximaal vier vlaggen;
    c. borden en spandoeken op het gebouw van het verkooppunt; en
    d. dakrandborden rondom de overkapping van de brandstofpompen.
2. Het brandstofprijzenbord staat op het betreffende erf of bouwperceel en heeft een breedte van maximaal 2,00 meter en een hoogte van maximaal 7,50 meter boven maaiveld.
3. Vlaggen worden voor of tegen het gebouw geplaatst, hebben ieder een oppervlakte van maximaal 6,00 m2, hebben een hoogte van maximaal 6,00 meter boven maaiveld en steken niet boven de nok van het gebouw uit.
4. Borden en spandoeken op het gebouw van het verkooppunt worden plat tegen de gevel bevestigd, steken niet boven de goot- of dakrand uit en hebben gezamenlijk een maximaal oppervlakte van 9,00 m2.
5. Dakrandborden rondom de overkapping van de brandstofpompen bevatten alleen het logo van de brandstofleverancier en hebben een hoogte van maximaal 1,50 meter.
6. Borden, vlaggen en spandoeken worden niet verlicht tussen 23:00 en 6:00, tenzij de openingstijden van het tankstation die verlichting vereisen.
7. Er worden geen knipperende verlichting of bewegende beelden of letters gebruikt.
8. Led- of vergelijkbare schermen voldoen aan de Richtlijn Lichthinder van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSV).

C. Toegelaten borden en spandoeken voor de koop, huur of verpachting van een zaak

1. Op, of op het betreffende erf of bouwperceel van een woning of bedrijfspand worden naast de borden, spandoeken en vlaggen, bedoeld in onderdeel A en B, alleen enkel- of tweezijdige borden en spandoeken geplaatst en behouden die betrekking hebben op de koop, huur of verpachting van de woning of het bedrijfspand.
2. Er wordt maximaal één bord of spandoek op, of op het betreffende erf of bouwperceel van de woning of bedrijfspand geplaatst.

3. Het bord of spandoek heeft een oppervlakte van maximaal 4,00 m2, een lengte van maximaal 2,00 meter en een hoogte van maximaal 2,50 meter boven maaiveld.
4. Het bord of spandoek wordt niet verlicht.

D. Toegelaten borden en informatiezuilen over gebieden en bezienswaardigheden

1. Voor educatieve of geografische informatie over een gebied of bezienswaardigheid worden alleen de volgende borden en informatiezuilen geplaatst en behouden:
   a. maximaal twee enkel- of tweezijdige borden langs iedere autoweg door of langs het gebied;
   b. maximaal twee enkel- of tweezijdige borden en één informatiezuil bij de toegang tot een gebied of bezienswaardigheid; en
   c. maximaal één enkel- of tweezijdig bord bij de uitgang van een gebied of bezienswaardigheid.
2. Een bord langs een autoweg door of langs het gebied heeft een oppervlakte van maximaal 2,00 m2 en een hoogte van maximaal 1,50 meter boven maaiveld.
3. Een bord bij de toegang of uitgang heeft een oppervlakte van maximaal 2 m2, een hoogte van maximaal 2,50 meter boven maaiveld en een breedte van maximaal 1,50 meter.
4. Een informatiezuil heeft een maximaal informatiedragend oppervlak van 6,00 m2 en een hoogte van maximaal 2,50 meter boven maaiveld.
5. Borden en informatiezuilen bevatten op ten hoogste 5 % van het oppervlakte reclame en zijn niet verlicht.
6. Voor recreatieve en toeristische bewegwijzering worden alleen enkelzijdige borden geplaatst en behouden:
   a. met een oppervlak van maximaal 1,50 m2 voor route-overzichtsborden en een oppervlakte van maximaal 0,20 m2 voor andersoortige borden en een hoogte van maximaal 2,50 meter boven maaiveld;
   b. waarbij maximaal 5% bestaat uit reclame; en
   c. die feitelijk onderdeel uitmaken van de route.
7. Borden langs een provinciale of gemeentelijke weg worden geplaatst volgens de voorschriften van de betrokken wegbeheerder en voldoen aan het model dat is opgesteld volgens:
   a. het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990; of
   b. de Richtlijn toeristische bewegwijzering; of
   c. de Richtlijn bewegwijzering.

E. Toegelaten borden bij een woningbouwlocatie

1. Bij een grote woningbouwlocatie worden alleen borden geplaatst en behouden die betrekking hebben op die woningbouwlocatie.
2. Er worden maximaal twee informatieborden geplaatst langs en gericht op een autosnelweg.
3. Een bord langs een autosnelweg heeft een oppervlakte van maximaal 28,00 m2 en een lengte van maximaal 7,00 meter in één richting en een hoogte van maximaal 6,00 meter boven maaiveld.
4. Borden worden niet verlicht tussen 23:00 en 6:00.
5. Er worden geen knipperende verlichting of bewegende beelden of letters gebruikt.
6. Led- of vergelijkbare schermen voldoen aan de Richtlijn Lichthinder van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSV).

F. Toegelaten borden bij wegwerkzaamheden

1. Voor wegwerkzaamheden worden alleen borden geplaatst en behouden die betrekking hebben op de wegwerkzaamheden op de betrokken locatie.
2. Er worden maximaal één bord per rijrichting en maximaal twee borden per wegwerk geplaatst.
3. De borden worden verwijderd zodra de werkzaamheden ten einde zijn.
4. Bij autosnelwegen heeft het bord een oppervlakte van maximaal 12,00 m2, een lengte dan wel breedte van maximaal 4,00 meter en een hoogte van maximaal 6,00 meter boven maaiveld.
5. Bij overige wegen heeft het bord een oppervlakte van maximaal 6,00 m2, een lengte dan wel breedte van maximaal 3,00 meter en een hoogte van maximaal 5,00 meter boven maaiveld.
6. De borden worden niet verlicht.

G. Toegelaten borden en spandoeken bij andere projecten dan woningbouw of wegwerkzaamheden

1. Bij een project, anders dan een grote woningbouwlocatie of wegwerkzaamheden, worden alleen borden en spandoeken direct voor deze werklocatie of nabij op het betreffende terrein aanwezige bebouwing geplaatst en behouden die betrekking hebben op het bouwwerk, waterwerk of natuurontwikkelingsproject dat in uitvoering is.
2. Er wordt maximaal één bord of één spandoek geplaatst.
3. Het bord of spandoek is niet gericht op de autosnelweg.

4. Het bord of spandoek heeft een oppervlakte van maximaal 6,00 m2, een lengte van maximaal 3,00 meter en een hoogte van maximaal 5,00 meter boven maaiveld.
5. Het bord of spandoek wordt niet verlicht.

H. Toegelaten borden, spandoeken en vlaggen voor de verkoop van agrarische producten

1. Voor de verkoop van agrarische producten worden alleen de volgende borden, spandoeken en vlaggen geplaatst en behouden:
   a. borden voor de verkoop van agrarische producten; en
   b. seizoens- en perceelsgebonden borden, spandoeken en vlaggen voor de tijdelijke verkoop van agrarische vollegrondsproducten op het oogstperceel.
2. Voor de verkoop van agrarische producten wordt maximaal één bord geplaatst in de directe omgeving van het verkooppunt.
3. Het bord voor de verkoop van agrarische producten heeft een maximaal oppervlakte van 1,00 m2, een lengte dan wel breedte van maximaal 1,50 meter en een maximale hoogte van 2,50 meter boven maaiveld.
4. Het bord voor de verkoop van agrarische producten wordt niet verlicht.
5. Er worden in totaal maximaal twee seizoen- en perceelsgebonden borden dan wel spandoeken geplaatst en maximaal twee vlaggen.
6. De seizoen- en perceelsgebonden borden, spandoeken en vlaggen worden maximaal één week voor de aanvang van de oogst geplaatst en binnen één week na afloop weer verwijderd.
7. De seizoen- en perceelsgebonden borden, spandoeken en vlaggen worden alleen in de directe omgeving van het verkooppunt geplaatst.
8. De seizoen- en perceelsgebonden borden en spandoeken hebben een oppervlakte van maximaal 2,50 m2, een lengte dan wel breedte van maximaal 1,50 meter en een hoogte van maximaal 2,50 meter boven maaiveld.
9. De seizoen- en perceelsgebonden vlaggen hebben een oppervlakte van maximaal 2,00 m2.
10. De seizoen- en perceelsgebonden borden, spandoeken en vlaggen worden niet verlicht.

I. Toegelaten borden voor duurzame energie

1. Voor informatie over terreinen, die specifiek gebruikt worden voor het opwekken van duurzame energie, worden alleen de volgende borden geplaatst en behouden:
   a. maximaal één inritbord en maximaal één bord tegen de gevel van een gebouw; en
   b. maximaal één vrijstaand informatiebord, als het terrein een oppervlakte heeft van 1 ha of meer.
2. Het inritbord heeft een oppervlakte van maximaal 2,00 m2 en een hoogte van maximaal 1,50 meter boven maaiveld.
3. Het bord tegen de gevel van een gebouw steekt niet boven de goot- of dakrand uit en heeft een oppervlakte van maximaal 2,00 m2.
4. Het informatiebord op een terrein van 1 hectare of meer heeft een oppervlakte van maximaal 12,00 m2.
5. De informatie op de borden bestaat voor maximaal 5% uit reclame.
6. Er wordt op windmolens alleen merknaam of logo geplaatst op de gondel.
7. De borden en de gondel worden niet verlicht.

J. Toegelaten borden voor aankondigingen op rotondes

1. Bij een rotonde worden alleen borden geplaatst en behouden door de wegbeheerder om aan te geven dat het onderhoud van de rotonde is gesponsord.
2. Er worden maximaal twee borden op een rotonde geplaatst.
3. Een bord op een rotonde heeft een lengte van maximaal 0,50 meter, een breedte van maximaal 0,30 meter en een hoogte van maximaal 0,70 meter boven maaiveld.
4. Een bord op een rotonde heeft, mits deze naar het oordeel van gedeputeerde staten voldoende landschappelijk is ingepast, een lengte van maximaal 1,00 meter, een breedte van maximaal 0,70 meter en een hoogte van maximaal 0,70 meter boven maaiveld.
5. De borden op een rotonde worden niet verlicht.

K. Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen en vergelijkbare objecten voor aankondigingen bij sportvelden en sportterreinen

1. Bij een sportveld of sportterrein worden alleen borden, spandoeken, vlaggen en vergelijkbare objecten geplaatst en behouden als het sportveld of sportterrein is opgenomen in het bestemmingsplan.
2. Van borden, spandoeken en vergelijkbare objecten, anders dan borden en spandoeken bij het clubgebouw, is het opschrift of de afbeelding gericht naar het sportveld of sportterrein.
3. Het sportterrein is omgeven door een afschermende beplantingsstrook.
4. Het bord, spandoek of vergelijkbaar object heeft een hoogte van maximaal 2,00 meter boven maaiveld.
5. Borden en spandoeken worden plat tegen de gevel van een clubgebouw geplaatst, of één bord wordt direct voor het clubgebouw of bij een inrit geplaatst.
6. Borden en spandoeken bij een clubgebouw steken niet boven de goot- of dakrand uit.

7. De oppervlakte van een bord dat direct voor het clubgebouw wordt geplaatst is maximaal 2,00 m2.
8. Een bord bij een inrit van een clubgebouw wordt geplaatst binnen 5,00 meter van de inrit, heeft een oppervlakte van maximaal 2,00 m2 en een hoogte van maximaal 1,50 meter boven maaiveld.
9. Er worden maximaal vier vlaggen voor of tegen het clubgebouw geplaatst, met een oppervlakte van maximaal 6,00 m2 en een hoogte van maximaal 6,00 meter boven maaiveld.
10. Vlaggen steken niet boven de nok van het clubgebouw uit.
11. Borden worden niet verlicht tussen 23:00 en 6:00, tenzij de openingstijden van het gebouw die verlichting vereisen.
12. Er worden geen knipperende verlichting of bewegende beelden of letters gebruikt.
13. Led- of vergelijkbare schermen voldoen aan de Richtlijn Lichthinder van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSV).

L. Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen en vergelijkbare objecten voor verkiezingen en openbare wedstrijden, manifestaties, evenementen of tentoonstellingen

1. In de openbare ruimte worden alleen borden, spandoeken en vlaggen geplaatst en behouden die betrekking hebben op verkiezingen van een openbaar bestuur of een openbare wedstrijd, manifestatie, evenement of tentoonstelling.
2. Borden, spandoeken en vlaggen voor verkiezingen bevatten geen handelsreclame.
3. Borden, spandoeken en vlaggen voor verkiezingen of voor een openbare wedstrijd, manifestatie, evenement of tentoonstelling worden maximaal drie weken voorafgaand aan de verkiezingsdatum of openbare wedstrijd, manifestatie, evenement of tentoonstelling geplaatst en uiterlijk drie dagen na de verkiezingsdatum of openbare wedstrijd, manifestatie, evenement of tentoonstelling verwijderd.
4. Borden, spandoeken en vlaggen voor een openbare wedstrijd, manifestatie, evenement of tentoonstelling worden niet gebruikt voor de gebruikelijke commerciële uitoefening van een beroep, bedrijf of dienst.
5. Er worden maximaal twee borden of spandoeken en maximaal vier vlaggen voor een openbare wedstrijd, manifestatie, evenement of tentoonstelling op de betreffende locatie geplaatst.
6. Bij in de directe omgeving aanwezige autowegen worden maximaal twee borden of vlaggen voor een openbare wedstrijd, manifestatie, evenement of tentoonstelling geplaatst, met inachtneming van de voorschriften van de betrokken wegbeheerder.
7. Borden, spandoeken en vlaggen voor verkiezingen of een openbare wedstrijd, manifestatie, evenement of tentoonstelling worden niet verlicht.

M. Toegelaten borden voor het uiten van gedachten en gevoelens

1. Bij een erf in de nabijheid van een gebouw worden alleen borden geplaatst en behouden die dienen tot het uiten van gedachten en gevoelens als bedoeld in artikel 7 van de Grondwet.
2. Er worden maximaal twee borden geplaatst.
3. De borden bevatten geen bedrijfsreclame.
4. Een bord heeft een oppervlakte van maximaal 1,00 m2, een lengte dan wel breedte van maximaal 1,00 meter en een hoogte van maximaal 2,50 meter boven het maaiveld.
5. De borden worden niet verlicht.

N. Toegelaten borden voor wettelijke voorschriften en veiligheid

1. Borden die zijn aangebracht ter voldoening aan een wettelijk voorschrift en voldoen aan de wettelijke maten zijn toegestaan.
2. Borden die zijn aangebracht ter voldoening aan een wettelijk voorschrift zonder wettelijke maten en borden die zijn aangebracht door de overheid ter bevordering van de verkeersveiligheid zijn toegestaan als zij een hoogte van maximaal 0,50 meter en een lengte dan wel breedte van maximaal 1,00 meter hebben.
3. Borden worden niet verlicht tussen 23:00 en 6:00, tenzij de openingstijden van een gebouw die verlichting vereisen.
4. Er worden geen knipperende verlichting of bewegende beelden of letters gebruikt.
5. Led- of vergelijkbare schermen voldoen aan de Richtlijn Lichthinder van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSV).

TOELICHTING

Algemene toelichting

Wettelijke basis verordening

Op 1 april 2020 heeft de minister voor Milieu en Wonen in een brief aan de Tweede Kamer laten weten dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt uitgesteld. Op 20 mei 2020 heeft de minister bekendgemaakt dat het uitstel een jaar betreft. De nieuwe invoeringsdatum van de Omgevingswet wordt daarmee 1 januari 2022. De op 17 maart 2020 door gedeputeerde staten vastgestelde ontwerp omgevingsverordening kan om die reden niet op 1 januari 2021 inwerkingtreden. Dit geldt niet voor de ontwerp omgevingsvisie die ook op 17 maart door gedeputeerde staten is vastgesteld. Deze kan ook onder de huidige wetgeving vastgesteld worden. Om eerder dan pas in 2022 uitvoering te kunnen geven aan de ambities uit de omgevingsvisie is een ontwerp interim omgevingsverordening vastgesteld.

De interim omgevingsverordening is een tijdelijke verordening die naar verwachting op 1 april 2021 inwerking zal treden en een looptijd zal hebben tot 1 januari 2022. Dan treedt, als de Omgevingswet van kracht is, de omgevingsverordening inwerking.

De interim omgevingsverordening vervangt bestaande verordeningen zoals de ruimtelijke verordening, de milieuverordening, de natuur en landschapsverordening. De interim omgevingsverordening is gebaseerd op de volgende wetten en AMvB's:

- Provinciewet
- Wet ruimtelijke ordening
- Waterwet
- Waterschapswet
- Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden
- Wet lokaal spoor
- Wet natuurbescherming
- Ontgrondingenwet
- Wet milieubeheer
- Besluit algemene regels ruimtelijke ordening
- Waterbesluit
- Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden
- Besluit uitvoering Crisis en herstelwet

De interim omgevingsverordening bevat instructieregels over taken en bevoegdheden van gemeenten en waterschappen. Daarnaast bevat de interim omgevingsverordening direct werkende regels. Dit zijn regels die rechtstreeks gelden voor bedrijven, burgers en andere initiatiefnemers bij het uitvoeren van een activiteit. Andere voorbeelden van direct werkende regels zijn de meld- en informatieplichten en de specifieke zorgplichten. Regels over bijvoorbeeld een vergunningplicht gelden ook voor bedrijven, burgers en andere initiatiefnemers.

Provinciaal belang

Stad en land gezond

Provinciaal belang	*Toelichting*
Bevorderen van een gezonde leefomgeving.	De provincie heeft wettelijke / (boven)regionale taken op het gebied van geluid, stilte, luchtkwaliteit, geur en waterkwaliteit. Het betreft het beperken van de milieubelasting vanuit diverse bronnen naar waarden die niet negatief bijdragen aan de gezondheid van onze inwoners.
Bevorderen van een veilige inrichting van de leefomgeving.	De provincie heeft wettelijke / (boven)regionale taken op het gebied van waterveiligheid, externe veiligheid en verkeersveiligheid op en rond de provinciale infrastructuur.
Versterken van onderlinge relatie tussen 'stad' en 'land'	De zones rondom de kernen vormen de verbinding tussen het stedelijk en het landelijk gebied. Ze hebben invloed op kwaliteit en uitstraling van de steden en dorpen en van het landelijk gebied. Tegengaan leegstand en verrommeling draagt bij aan vitaliteit van de kern.
Zodanige condities scheppen dat een goede recreatieve structuur wordt behouden en versterkt.	De recreatieve structuur bestaat uit routenetwerken, waterwegen en voorzieningen zoals recreatieterreinen, verblijfsaccommodaties en zwemwater. Het overschrijdt gemeente- en provinciegrenzen. De provincie richt zich op een evenwichtige spreiding van toeristen en recreanten over stad en landelijk gebied, een op de vraag aansluitend aanbod en zorg voor behoud van stilte voor de rustzoekende mens.

Bevorderen van een inclusieve samenleving	De provincie kan met haar taken voor de fysieke leefomgeving ook voorwaarden scheppen voor een inclusieve samenleving. Bijvoorbeeld op het gebied van openbaar vervoer of de woningbouwprogrammering. Ook kan ze hiermee bijdragen aan sociale samenhang en aan dat iedereen mee kan doen in de maatschappij.

Klimaatbestendig en waterrobuust

Provinciaal belang	*Toelichting*
Bevorderen van een klimaatbestendige leefomgeving.	De aanpak van de door klimaatverandering veroorzaakte wateroverlast, hittestress, overstromingen en droogte is vaak regionaal. Er is ruimte nodig voor afdoende klimaatbestendige ingrepen en regionale afstemming en samenwerking om te komen tot een klimaatadaptieve inrichting van de fysieke leefomgeving.
Ontwikkelen van een robuust en duurzaam bodem- en watersysteem.	De provincie heeft wettelijke taken op het gebied van de bodem- en watersystemen (zowel grond- als oppervlaktewater). Toekomstige veranderingen en ontwikkelingen vragen om het behoud van een duurzaam evenwicht tussen benutten en beschermen op provinciaal niveau. Het regionale bodem- en watersysteem is de drager van de bovengrondse ruimtelijke ontwikkelingen. Het systeem stopt niet bij gemeentelijke grenzen en vraagt om regionale keuzes. Waarin de provincie rekening houdt met gebied specifieke belangen en opgaven.
Bevorderen van het afremmen van bodemdaling.	Afremmen van bodemdaling vergt een gemeentegrensoverschrijdende, (boven)regionale aanpak.

Duurzame energie

Provinciaal belang	*Toelichting*
Bijdragen aan het verminderen van energiegebruik.	De provincie draagt bij aan de inzet op besparing om de impact van de energietransitie te verminderen. Als de energievraag afneemt, wordt de druk op de ruimte voor het realiseren van duurzame energie beperkter.
Bevorderen van en voldoende ruimte bieden aan de realisatie van duurzame energiebronnen.	De realisatie van duurzame energiebronnen vergt een regionale aanpak, omdat de impact veelal verder gaat dan een individuele gemeente. De uitwerking van provinciale (klimaatneutraal in 2040) en nationale ambities voor energietransitie vraagt om regie op provinciaal schaalniveau. Daarnaast zijn wij bevoegd gezag voor het mogelijk maken van een deel van de duurzame energieprojecten.

Vitale steden en dorpen

Provinciaal belang	*Toelichting*
Bevorderen van binnenstedelijke ontwikkeling.	Binnenstedelijke ontwikkeling, dat wil zeggen binnen het stedelijk gebied van steden, dorpen en overige kernen, inclusief transformatie, herstructurering en de aanpak van leegstand, heeft bovengemeentelijke aspecten, omdat we te maken hebben met regionale markten voor woon- en werk- en kantoorlocaties. Het gaat daarbij om regionale afstemming en het creëren van een gelijk speelveld in alle gemeenten.
Voldoende ruimte bieden voor het realiseren van een op de behoefte aansluitend aanbod van woningen en woonvoorzieningen.	Er is een regionale woningmarkt die vraagt om regionale programmering en afstemming. Het gaat om een aanbod dat op regionaal niveau in kwantitatieve en kwalitatieve zin is afgestemd op de (toekomstige) behoefte en de vraag van alle woningzoekenden, qua woningtype en woonmilieu en qua betaalbaarheid.
Voldoende ruimte bieden voor het functioneren en versterken van een vitale, circulaire en innovatieve regionale economie.	De markten voor kantoren en bedrijventerreinen functioneren op regionaal niveau. Dit vraagt om regionale programmering en afstemming. Het gaat om een aanbod dat op regionaal niveau in kwantitatieve en kwalitatieve zin aansluit bij de behoefte.
Voldoende ruimte bieden voor behoud en versterking van een goede retailstructuur.	Een gevarieerd en bereikbaar aanbod van winkels is mede bepalend voor de binnenstedelijke kwaliteit en de typering van woonmilieus. Ontwikkelingen in de ene gemeente kunnen gevolgen hebben voor de retailstructuur in de andere gemeente.

Duurzaam, gezond en veilig bereikbaar

Provinciaal belang	*Toelichting*
Zorgdragen voor en voldoende ruimte bieden aan goede, duurzame en veilige bereikbaarheid van woon-, werk- en vrijetijdslocaties.	Mobiliteitssystemen overstijgen veelal het lokale niveau en zelfs het regionale niveau. Het gaat om het zo optimaal en zo duurzaam mogelijk afstemmen van ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit, én het met elkaar verbinden van vraag en aanbod en een verdere integratie van de verschillende vervoerwijzen en netwerken.
Zorgdragen voor instandhouding van de provinciale infrastructuur en een adequaat provinciaal OV-netwerk.	De provincie heeft een verantwoordelijkheid voor provinciale wegen en fietsinfrastructuur, traminfrastructuur en regionaal openbaar vervoer en heeft als decentrale OV-autoriteit een wettelijke verantwoordelijkheid voor de instandhouding van het regionale openbaar vervoer.

Levend landschap, erfgoed en cultuur

Provinciaal belang	*Toelichting*
Ontwikkelen van kernkwaliteiten van het landschap en behouden van aardkundige waarden.	De landschappen vormen gemeentegrensoverschrijdende structuren en kwaliteiten. Ook voor de natuur zijn de landschappen van groot belang. De aardkundige waarden zijn deel van de landschappelijke kwaliteiten.
Beschermen en benutten van de waarden van de cultuurhistorische hoofdstructuur.	De Cultuurhistorische hoofdstructuur omvat bovengemeentelijke en deels bovenprovinciale structuren waarbij de provincie zorgt voor de eenheid in aanpak van beschermen en benutten.
Beschermen en benutten van de *Outstanding Universal Value* van UNESCO Werelderfgoed.	De provincie heeft een wettelijke taak ervoor te zorgen dat de kernkwaliteiten van de bovengemeentelijke structuren van de Neder-Germaanse Limes, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam als (voorlopig) UNESCO Werelderfgoed niet worden aangetast.
Zorgdragen voor een hoogwaardig aanbod cultuur en erfgoed.	De provincie bevordert het restaureren van rijksmonumenten, het beheren van archeologische vondsten (wettelijke taak), het in stand houden van molens en kasteelmusea, het organiseren van festivals, het aanbieden van cultuur- en erfgoededucatie via het onderwijs en het faciliteren van het bibliotheeknetwerk (wettelijke taak).

Toekomstbestendige natuur en landbouw

Provinciaal belang	*Toelichting*
Ontwikkelen en versterken van een robuust netwerk van natuur met hoge kwaliteit, en bevorderen van een betere beleefbaarheid.	De provincie heeft een wettelijke taak voor de totstandkoming en instandhouding van het Europees en Nationaal Natuurnetwerk. Beleefbaarheid van en maatschappelijke betrokkenheid bij natuur dragen bij aan draagvlak voor natuur en daarmee aan de bescherming ervan.
Behouden en versterken van de biodiversiteit.	De provincie heeft een wettelijke taak voor het behoud / herstel van een gunstige staat van instandhouding van beschermde en bedreigde soorten en hun leefomgeving, en voor de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten. Daarnaast heeft de provincie zorgplicht voor behouden en versterken biodiversiteit.
Beschermen en ontwikkelen van houtopstanden.	De provincie heeft een wettelijke en bovenregionale taak voor behouden en beschermen houtopstanden. Vanuit het Klimaatakkoord heeft de provincie samen met andere partijen de opdracht tot vergroting van het oppervlak houtopstanden.
Bevorderen van een duurzame en economisch rendabele landbouw.	De agrarische sector beheert ongeveer de helft van het grondgebied in de provincie Utrecht. Het is belangrijk dat de sector economisch vitaal blijft en deze rol kan blijven vervullen. Vanuit het provinciale belang voor gebruik en kwaliteit van het landelijk gebied bieden we mogelijkheden voor een transitie naar een circulaire, natuurinclusieve, klimaatneutrale en diervriendelijke landbouw (kringlooplandbouw), met behoud van gebiedskwaliteiten en gezonde leefomgeving.

Toelichting op regels

1. ALGEMEEN

1.1 Inleidende bepalingen

Toelichting artikel 1.3a Reikwijdte Interim Omgevingsverordening
Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2022 wordt het Besluit uitvoering Crisis en herstelwet gewijzigd. Deze wijziging maakt het onder meer om vooruitlopend op de Omgevingswet regels te stellen die strekken tot het in onderlinge samenhang:
a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit; en
b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies.
Wanneer het gewijzigde Besluit uitvoering Crisis en herstelwet in werking treedt, biedt dat ook een grondslag voor deze interim omgevingsverordening.

Toelichting op artikel 1.5 Instructieregel ontheffing
Gemeenten en waterschappen kunnen bij gedeputeerde staten een ontheffing van een instructieregel aanvragen. Deze is bedoeld voor situaties waarbij de uitoefening van een taak of bevoegdheid onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat met de regel wordt gediend. Daarvan kan sprake zijn als ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving redelijkerwijs niet waren te voorzien. Een ontheffing kan bijvoorbeeld worden toegepast om ontwikkelingen met behulp van maatwerkoplossingen of innovatieve initiatieven in overeenstemming te brengen met de belangen die met de regel worden beschermd.
Een ontheffing kan bijvoorbeeld ook worden toegepast als er een integrale afweging is gemaakt van provinciale belangen. Bijvoorbeeld als blijkt dat een bepaald plan of project bijdraagt aan een aantal provinciale belangen, maar dat een enkel provinciaal belang een belemmering vormt voor de realisatie van zo'n plan of project ("plussen en minnen-afweging"). Aan de ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden om het oorspronkelijk beoogde doel of belang te beschermen waarop de instructieregel betrekking had.
Is er ontheffing verleend van een instructieregel? Dan kan tegen deze ontheffing beroep worden ingesteld. Een weigering om een ontheffing te verlenen is zelfstandig appellabel volgens de hoofdregel van de Algemene wet bestuursrecht.

Toelichting op artikel 1.6 Hardheidsclausule
Het kan zijn dat een kansrijk plan of project niet gerealiseerd kan worden omdat algemene regels uit deze verordening een belemmering vormen. Gedeputeerde staten kunnen van een algemene regel afwijken als die voor een belanghebbende gevolgen zou hebben die niet in verhouding staan tot het doel dat met de algemene regel wordt nagestreefd. Gedeputeerde staten kunnen dan na integrale weging van de betrokken provinciale belangen een vergunning verlenen waarmee wordt afgeweken van die regels. Aan de vergunning kunnen voorschriften worden verbonden om het oorspronkelijk beoogde doel of belang waarop de regel betrekking had te beschermen.
Deze mogelijkheid bestaat niet als de wet zich verzet tegen het verlenen van een vergunning. Dat is bijvoorbeeld aan de orde bij regels over activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden. Paragraaf 1.2 van de Wet milieubeheer bevat strikte regels over de wijze waarop met rechtstreeks werkende regels voor activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden wordt omgegaan, en het toepassen van een hardheidsclausule past daar niet onder. Met "de wet" wordt gedoeld op alle wetten die de grondslag vormen voor deze verordening.

Toelichting op artikel 1.7 Experimenteergebied of innovatie
Gemeenten en waterschappen kunnen op grond van artikel 1.5 van deze regeling bij gedeputeerde staten een ontheffing van een instructieregel aanvragen. Naast artikel 1.5 biedt artikel 1.7 de mogelijkheid om op een innovatieve manier 'uitnodigingsplanologie' te bedrijven. Hiermee wordt bedoeld: planologie die redeneert vanuit de plek. Dergelijke experimenteerruimte kan helpen bij de transities voor energie, bodemdaling, landbouw en stikstofaanpak. Indien een nieuwe technologie zich aandient, is er ruimte om in pilots met deze technologie te experimenteren. Het gaat onder meer om innovaties op het gebied van opwekken van warmte en warmtetransitie (zoals waterstof, zonnegevels, aquathermie en aardwarmte), mobiliteit, transport en opslag van energie, etc. Dan is een gezamenlijke kaderstelling, als alternatief voor een deel van de regels nodig. Als uitgangspunt voor het gezamenlijk op te stellen kader gelden ook de algemene uitgangspunten over duurzaamheid en omgevingskwaliteit uit de Omgevingsvisie. Het gaat de provincie er om dat belangen in een gebied bij elkaar worden gebracht en dat gezamenlijk nagedacht gaat worden over de kwaliteiten van een gebied en wat er voor nodig is om een gebied een goede toekomst te gunnen. De veiligheid voor de omgeving moet worden aangetoond en aangetoond moet worden dat er geen nadelig effect is op bodem, water en milieu.
Voor die gebieden waarvoor een gezamenlijk kader is opgesteld, kunnen gedeputeerde staten een ontheffing verlenen op grond van dit artikel. De nieuwe experimenteergebieden worden daarna door gedeputeerde staten toegevoegd aan artikel 1.8 Ruimte voor experimenten.

Toelichting op artikel 1.8 Ruimte voor experimenten
Het Eiland van Schalkwijk heeft de status van 'experimenteerruimte'. Binnen de kaders van het Koersdocument Eiland van Schalkwijk, zoals opgenomen in de bijlage bij deze regeling, zijn nieuwe ontwikkelingen mogelijk. Hierbij moet vooral gedacht worden aan lokale initiatieven. Dit artikel biedt ruimte om op een innovatieve manier 'uitnodigingsplanologie' te bedrijven. Hiermee wordt bedoeld: planologie die redeneert vanuit de plek. Het Eiland van Schalkwijk biedt ruimte voor maximaal 250 woningen (stedelijk gebied).
Gebieden waarvoor een gezamenlijk kader is vastgesteld, worden na wijziging van deze verordening door gedeputeerde staten toegevoegd aan dit artikel.

1.2 Indieningsvereisten

[Gereserveerd]

2. WATERSYSTEEM

2.1 Normen en monitoring regionale keringen en wateroverlast

Toelichting op artikel 2.2 t/m 2.2e Veiligheidsnorm regionale keringen
Op grond van artikel 2.4 en 2.5 Waterwet moeten bij de provinciale verordening normen worden vastgesteld voor waterkeringen die niet primair zijn en die niet in beheer zijn van het Rijk. De norm is de gemiddelde overschrijdingskans per jaar. De waarde is gebaseerd op de verwachte economische schade die kan optreden als de waterkering faalt. De regionale waterkeringen zijn naar gelang de mogelijk optredende schade in klassen ingedeeld, oplopend van een overschrijdingskans van 1 op 10 per jaar tot een overschrijdingskans van 1 op 1250 per jaar.

Toelichting op artikel 2.3 Veiligheidsnorm Slaperdijk
Eerste lid, onder a: De veiligheidsnormen van waterkeringen die (ook) een compartimenterende functie hebben, wijken af van de veiligheidsnormen van regionale waterkeringen die direct water keren. De Slaperdijk bij Veenendaal heeft een dergelijke compartimenterende functie. Zo heeft de Slaperdijk een belangrijke invloed op het overstromingsverloop bij een doorbraak van de Grebbedijk. De aanwezigheid van de Slaperdijk vertraagt de overstroming van het gebied ten noordwesten van de Grebbedijk en heeft een opstuwende werking ten zuidoosten van de Grebbedijk. Voor de Slaperdijk geldt geen norm in de vorm van een overschrijdingskans, maar hier geldt als veiligheidsnorm dat het huidige profiel van de waterkering gehandhaafd moet worden. De belangrijkste overweging daarbij is dat het versterken of verwijderen van de Slaperdijk geen significante invloed heeft op de gevolgschade bij een grootschalige overstroming en dat een dijkversterking bovendien grote gevolgen heeft voor de bestaande belangrijke landschaps-, natuur- en cultuurhistorische (LNC)waarden. De keuze voor het handhaven van het huidig profiel betekent overigens dat de Slaperdijk geen volwaardige waterkerende functie heeft.
Eerste lid, onder b: De belangrijkste functie van de Slaperdijk is de vertragende functie in geval van een doorbraak van de Grebbedijk. Hierbij is het van belang dat ook diverse doorgangen in de Slaperdijk afsluitbaar worden gemaakt. Dat betreft duikers in watergangen en kruisingen met wegen. De belangrijkste is de doorgang in het Valleikanaal bij de Rode Haan. Het ter plaatse afsluiten van de Slaperdijk is onder meer nodig om de benodigde vertraging (van een overstroming) te realiseren. Hierdoor is er in het achterliggende gebied meer tijd voor evacuatie en voorbereidende maatregelen. Ook bestaat de mogelijkheid dat dit achterliggende gebied helemaal droog blijft bij afsluiting. De nadelige gevolgen van een gesloten Slaperdijk zijn beperkt. Toch is het wenselijk dat bij een dreigende overstroming pas tot sluiting van de doorgangen in de Slaperdijk wordt overgegaan na preventieve evacuatie van de overstroombare gebieden van de gemeenten Veenendaal, Wageningen, Rhenen en Ede. De betrokken overheden en instanties zullen dit moeten verwerken in hun rampenbestrijdingsplannen.

Toelichting op artikel 2.4 Monitoring veiligheidsnormen regionale keringen
Aan de regels over activiteiten in deze verordening wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit. Het waterschap is belast met de uitvoering van de monitoring voor de veiligheidsnormen, bedoeld in artikel 2.2 Veiligheidsnorm regionale keringen 1 op 10 tot en met artikel 2.3 Veiligheidsnorm Slaperdijk.

Toelichting op artikel 2.5, 2.6a, 2.6c en 2.6e Normen wateroverlast binnen de bebouwde kom
Op grond van artikel 2.8 van de Waterwet moeten bij provinciale verordening normen worden vastgesteld voor wateroverlast door inundatie (het opzettelijk onder water zetten van gronden) vanuit oppervlaktewater als gevolg van grote hoeveelheden neerslag. Deze normen verschillen afhankelijk van het grondgebruik en zijn gerelateerd aan de economische waarde van landgebruik en de te verwachten schade bij overstroming. De normen drukken de hoogst toelaatbaar geachte kans op overstroming uit ofwel het wenselijk geachte beschermingsniveau. De normen bakenen de zorgplicht af die de waterbeheerder heeft op het vlak van het voorkomen dan wel beperken

van ontoelaatbare wateroverlast door inundatie vanuit oppervlaktewater ten gevolge van neerslag. Dit geeft burgers en bedrijven helderheid over het restrisico en hun eigen verantwoordelijkheid over roerende zaken en onroerende zaken. De normen in deze verordening zijn minimumwaarden. Waterschappen mogen, indien zij dit gewenst achten, strengere normen hanteren.
Voor wat betreft de stedelijke kernen is aansluiting gezocht bij het begrip bebouwde kom van een gemeente, zoals bedoeld in artikel 20a van de Wegenverkeerswet 1994. Bij stedelijke uitbreiding schuift hierdoor de norm automatisch op. Omdat de vastgestelde norm een minimumnorm is, is het waterschap vrij om, indien wenselijk, al in de tussentijd (periode tussen feitelijke realisering stedelijke uitbreiding en onherroepelijk besluit tot aanpassing grens bebouwde kom) te anticiperen op de toekomstige 'bebouwingsnorm'. Op deze manier kan het waterschap soepel inspelen op de nieuwe situatie.
Om te bepalen of een overig gebied voldoet aan de norm wordt het zogenaamde maaiveldcriterium gehanteerd. Dat wil zeggen dat een klein gedeelte van het gebied (te beoordelen op niveau van een afwateringseenheid) niet aan de norm hoeft te voldoen. Dit betreft terreindelen die per definitie laag liggen en dus al snel onderlopen, zoals slootkanten en wadi's. Dit maaiveldcriterium geldt niet voor gebied waar feitelijk bebouwing, hoofdinfrastructuur of spoorwegen aanwezig zijn.
Uitzonderingen op de normen zijn opgenomen in het delegatiebesluit.

Toelichting op artikel 2.6, 2.6b, 2.6d en 2.6f Normen wateroverlast buiten de bebouwde kom
Op grond van de Waterwet moeten bij omgevingsverordening normen worden vastgesteld voor wateroverlast door inundatie (het opzettelijk onder water zetten van gronden) vanuit oppervlaktewater als gevolg van grote hoeveelheden neerslag. Deze normen verschillen afhankelijk van het grondgebruik en zijn gerelateerd aan de economische waarde van landgebruik en de te verwachten schade bij overstroming. De normen drukken de hoogst toelaatbaar geachte kans op overstroming uit ofwel het wenselijk geachte beschermingsniveau. De normen bakenen de zorgplicht af die de waterbeheerder heeft op het vlak van het voorkomen dan wel beperken van ontoelaatbare wateroverlast door inundatie vanuit oppervlaktewater ten gevolge van neerslag. Dit geeft burgers en bedrijven helderheid over het restrisico en hun eigen verantwoordelijkheid over roerende zaken en onroerende zaken. De normen in deze verordening zijn minimumwaarden. Waterschappen mogen, indien zij dit gewenst achten, strengere normen hanteren.
Het waterschap stelt op basis van het overwegend grondgebruik vast welke norm voor een bepaald gebied van toepassing is.
Om te bepalen of een gebied voldoet aan de norm wordt het zogenaamde maaiveldcriterium gehanteerd. Dat wil zeggen dat een klein gedeelte van het gebied (te beoordelen op niveau van een afwateringseenheid) niet aan de norm hoeft te voldoen. Dit betreft terreindelen die per definitie laag liggen en dus al snel onderlopen, zoals slootkanten en wadi's. De normen gelden niet voor gebieden met een natuurfunctie of waterbergingsgebieden. Deze gebieden zijn daarom niet opgenomen in het werkingsgebied.
Uitzonderingen op de normen zijn opgenomen in het delegatiebesluit.

Toelichting op artikel 2.7 Monitoring normen wateroverlast
Het waterschap heeft de zorg dat wateroverlast beperkt blijft tot maximaal de gestelde norm. Deze norm kan niet door metingen worden gemonitord, maar moet berekend worden per bergings- of afvoergebied. De manier waarop het waterschap deze berekening uitvoert, is beschreven in een leidraad die door gedeputeerde staten beschikbaar is gesteld of komt in overleg tussen het waterschap en gedeputeerde staten tot stand.

2.2 Instructieregels

2.2.1 Water en ontwikkelingen

Toelichting op artikel 2.8 Instructieregel vrijwaringszone regionale waterkeringen
Ontwikkelingen binnen de vrijwaringszone van regionale waterkeringen kunnen invloed hebben op de huidige en/of toekomstige waterkerende functie van de regionale waterkering. Er moet voldoende ruimte overblijven voor versterking of reconstructie van de waterkering. Over het algemeen biedt een vrijwaringszone van 30 meter voldoende ruimte. De exacte maat die van toepassing is op een regionale waterkering is opgenomen in de vastgestelde leggers van de waterbeheerders. In overleg met het waterschap kan bepaald worden welke invloed een ontwikkeling heeft op de waterkerende functie van de regionale kering. De primaire waterkeringen worden door rijksregelingen beschermd.

Toelichting op artikel 2.9 Instructieregel waterbergingsgebied
Het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen en het uitvoeren van werken en werkzaamheden die het waterbergend vermogen van het waterbergingsgebied doen verminderen of de waterberging kunnen belemmeren. In ieder geval kan worden gedacht aan verstedelijking, het dempen van watergangen en het ophogen van gronden. Dergelijke ontwikkelingen zijn wel toegestaan indien maatregelen worden getroffen op grond waarvan het waterbergend vermogen en de overstromingsmogelijkheden volledig gehandhaafd blijven. In dat geval is er geen strijd met de waterbergingsfunctie.

Het gaat in dit artikel om ruimtelijke ontwikkelingen en het uitvoeren van werken en werkzaamheden die zorgen voor een vermindering van het waterbergend vermogen van het waterbergingsgebied of de waterberging kunnen belemmeren. In ieder geval kan worden gedacht aan verstedelijking, het dempen van watergangen en het ophogen van gronden. Zulke ontwikkelingen zijn toegestaan als er maatregelen worden getroffen die ervoor zorgen dat het waterbergend vermogen en de overstromingsmogelijkheden volledig gehandhaafd blijven. In dat geval is er geen conflict met de waterbergingsfunctie.

Toelichting op artikel 2.10 Instructieregel overstroombaar gebied
Grote delen van de provincie liggen in overstroombare gebieden van Nederrijn, Lek en het Eemmeer. Het is belangrijk dat vitale en kwetsbare objecten, zoals elektriciteitscentrales, ziekenhuizen, woonwijken en bedrijventerreinen, bestand zijn tegen overstromingen. Voor buitendijkse gebieden geldt dit ook voor individuele woningen en bedrijven. Door een goeddoordachte locatiekeuze en inrichting kunnen de gevolgen van een overstroming flink beperkt worden. Verdere definiëring van de objecten is te vinden in de Handreiking Overstromingsrobuust inrichten. De Handreiking helpt ook om wonen en werken in gebieden met overstromingsrisico's veiliger te maken.

2.2.2 Zoetwatervoorziening

Toelichting op artikel 2.11 Instructieregel rangorde bij waterschaarste Amsterdam-Rijnkanaal en Lek
In artikel 2.1 van het Waterbesluit zijn de regels opgenomen voor de verdeling van het beschikbare water over de maatschappelijke en ecologische behoeften bij waterschaarste of dreigende waterschaarste. In artikel 2.2 van het Waterbesluit is de mogelijkheid opgenomen om in de provinciale verordening de rangorde voor de categorieën, zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder 3°, van het Waterbesluit, vast te leggen.
Van watertekort is sprake als de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod. Het gaat daarbij om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er onder andere op gericht om alle watervragers zoveel mogelijk te voorzien in het benodigde water. In tijden van waterschaarste is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De rangorde bij waterschaarste biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van waterschaarste voorgaan boven andere. Het draagt zo bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van (dreigende) waterschaarste. In artikel 2.2, eerste lid van het Waterbesluit is de rangorde bij waterschaarste in 4 categorieën (eerste lid, a t/m d) aangeduid. In artikel 2.11 en 2.12 van deze provinciale verordening is de regionale rangorde bij waterschaarste aangegeven voor de categorieën, zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder 3° en 4°, van het Waterbesluit. Deze rangorde en het gebruik van de regionale rangorde worden verder toegelicht in de Toelichting op de wijziging van de Verordening waterhuishouding Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (2002) en in de Toelichting op de wijziging van de Verordening waterhuishouding Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (2002).

Toelichting op artikel 2.12 Instructieregel rangorde bij waterschaarste Neder-Rijn
In artikel 2.1 van het Waterbesluit zijn de regels opgenomen voor de verdeling van het beschikbare water over de maatschappelijke en ecologische behoeften bij (dreigende) waterschaarste. In artikel 2.2 van het Waterbesluit is de mogelijkheid opgenomen om in de provinciale verordening de rangorde voor de categorieën, zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder 3°, van het Waterbesluit, vast te leggen. Van watertekort is sprake als de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod. Het gaat daarbij om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er onder andere op gericht om alle watervragers zoveel mogelijk te voorzien in het benodigde water. In tijden van waterschaarste is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De rangorde bij waterschaarste biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van waterschaarste voorgaan boven andere. Het draagt zo bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van (dreigende) waterschaarste. In artikel 2.2, eerste lid van het Waterbesluit is de rangorde bij waterschaarste in 4 categorieën (eerste lid, a t/m d) aangeduid. In artikel 2.11 en 2.12 van deze provinciale verordening is de regionale rangorde bij waterschaarste aangegeven voor de categorieën, zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder 4°, van het Waterbesluit. Deze rangorde en het gebruik van de regionale rangorde worden verder toegelicht in de rapportage Regionale verdringingsreeks Valleikanaal en Eem (2010).

2.2.2a Regionaal waterplan

Toelichting op artikel 2.12a Procedure
Eerste lid: Het eerste lid verplicht gedeputeerde staten tot het voeren van overleg met ten minste de waterbeheerders en de colleges van burgemeester en wethouders van de binnen het plangebied liggende gemeenten.

Tweede lid: Dit lid bepaalt dat gedeputeerde staten gehouden zijn om ten minste de betrokken colleges van burgemeester en wethouders, de minister en gedeputeerde staten van de aangrenzende provincies te raadplegen. De verplichting tot raadplegen heeft een wat lichter karakter dan overleg. Volstaan kan worden met een schriftelijke consultatie over het ontwerpplan. Deze opsomming is niet limitatief. Het staat gedeputeerde staten vrij om bijvoorbeeld belanghebbende bedrijven en instanties te raadplegen. Daarbij kan worden gedacht aan waterleidingbedrijven en belangenorganisaties, zoals LTO, natuur- en milieuorganisaties, VNO-NCW en de Kamer van Koophandel.
Derde lid: Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van het plan. De inspraakperiode bedraagt zes weken. De uit artikel 14 van de Kaderrichtlijn water voortvloeiende verplichting het plan zes maanden ter inzage te leggen heeft alleen betekenis voor het stroomgebiedsbeheerplan (SGBP) en niet voor het regionaal waterplan en het beheerplan. Deze twee plannen zijn immers gebaseerd op het SGBP. De procedure voor het vaststellen van het SGBP verloopt als volgt. Het rijk stelt het ontwerp voor het nationaal waterplan en/of het SGBP vast. De provincies, waterschappen en gemeenten stellen hun aandeel in het SGBP vast in hun eigen ontwerpplannen. De regionale bestuurlijke overleggen (RBO's) zorgen voor de afstemming van deze plannen. Nadat de hiervoor genoemde decentrale overheden hun ontwerpplannen ten minste zes weken ter inzage hebben gelegd, stellen zij hun plan definitief vast.

2.2.3 Beheerplan (waterbeheerprogramma)

Toelichting op artikel 2.13 Instructieregel inhoud beheerplan
De bepalingen in dit hoofdstuk hebben betrekking op de totstandkoming en de inhoud van het beheerplan conform artikel 4.7 Waterwet. Het programma bevat een uitwerking van de doelen die de provincie in haar Regionaal Waterprogramma heeft geformuleerd, op de schaal van het waterschap. Het gaat daarbij onder meer om het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en het vervullen van de maatschappelijke functies door watersystemen. In het regionaal waterplan wordt ten minste de maatschappelijke functie drinkwater aangewezen, conform artikel 4.4 Waterwet. Ook wordt met de uitvoering van het beheerplan achteruitgang van de toestand voorkomen, conform artikel 5.2b, vierde lid, onder c van de Wet milieubeheer. Ook wordt een goed ecologisch potentieel bereikt conform artikel 6, derde lid van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009. Het beheerplan bevat daarom de concrete maatregelen, de bijbehorende planning en de kosten die nodig zijn om deze maatregelen te realiseren. In het periodiek overleg kunnen alle onderwerpen betreffende het regionaal waterbeheer, het regionale waterplan en het beheerplan aan de orde worden gesteld. Ook de manier waarop het toezicht wordt ingevuld en het maken van afspraken ter evaluatie in het eerstvolgende overleg kunnen hiervan deel uitmaken.

Toelichting op artikel 2.13a Voorbereiding beheerplan
In het eerste lid is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard op de voorbereiding van het beheerplan. Daarbij wordt op één onderdeel afgeweken van die wet. Dat betreft de kring van personen die een zienswijze kunnen indienen. In artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat belanghebbenden een zienswijze kunnen indienen. In de Omgevingswet is die kring ruimer: een ieder kan zienswijzen indienen. In dit artikel wordt daarbij aangesloten. Het tweede lid bepaalt dat het waterschap gehouden is om bij de voo rbereiding van het beheerplan ten minste te raadplegen de dagelijkse besturen van de aangrenzende waterbeheerders, gedeputeerde staten en de colleges van burgemeester en wethouders van de binnen het plangebied liggende provincies en gemeenten. Deze opsomming is niet limitatief. Het staat het waterschap vrij bijvoorbeeld andere overheden dan wel bedrijven en instanties te raadplegen. Daarbij kan worden gedacht aan Rijkswaterstaat, waterleidingbedrijven en belangenorganisaties, zoals LTO, natuur- en milieuorganisaties, VNO-NCW en de Kamer van Koophandel.

Toelichting artikel 2.13b Toezending beheersplan
Het waterschap stuurt, als bijlage, mee het goed te keuren beheersplan en de in het artikel genoemde bijlagen. Deze zijn geen onderdeel van het beheersplan. Gedeputeerde staten gebruiken de bijlagen bij de beoordeling van het plan en bij het beantwoorden van de vraag of het beheerplan is voorbereid en vastgesteld volgens de daarvoor geldende procedure.

2.2.4 Legger

Toelichting op artikel 2.14 Instructieregel Legger waterstaatswerken
In artikel 5.1, eerste lid Waterwet is bepaald dat de beheerder zorgt voor de vaststelling van een legger. In deze legger is omschreven waaraan de ligging, vorm, afmeting en constructie van waterstaatswerken moeten voldoen. In de legger geeft de beheerder aan wat de vereiste en de te handhaven afmetingen zijn van de waterstaatswerken en de daaraan grenzende beschermingszones. De beheerder zorgt ervoor dat de gegevens in de legger actueel blijven. De legger is belangrijk voor de toetsing van de waterstaatswerken aan de voorgeschreven normen. Deze toetsing wordt mogelijk door de gegevens in de legger, waarin de vereiste

toestand van de waterstaatswerken is aangegeven, te vergelijken met de feitelijke toestand van de waterstaatswerken. De voorgeschreven normen, zoals bedoeld in artikelen 2.5 tot en met 2.6f van deze verordening, de technische leidraad en de voorschriften, zijn leidend voor de gegevens die vastgelegd moeten worden in de legger van de regionale waterkeringen (en ondersteunende kunstwerken). Met behulp van situatietekeningen en lengte- en dwarsprofielen wordt in de legger aangegeven wat de vereiste en de te handhaven afmetingen van de (primaire en regionale) waterkeringen en de daaraan grenzende beschermingszones zijn. Ook moet voor de primaire en regionale waterkeringen het profiel van vrije ruimte worden aangegeven. Het profiel van vrije ruimte is het gebied dat volgens de beheerder nodig is om toekomstige verbeteringen aan de waterkering te kunnen realiseren.
De voorgeschreven normen en de voorschriften met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop de regionale wateren moeten zijn ingericht (het voorkomen en tegengaan van wateroverlast), zijn leidend voor de gegevens die vastgelegd moeten worden in de legger van de oppervlaktewaterlichamen en bergingsgebieden. In de legger wordt aangegeven wat de vereiste en de te handhaven afmetingen zijn van de te onderscheiden oppervlaktewaterlichamen of categorieën van oppervlaktewaterlichamen en daaraan grenzende beschermingszones en bergingsgebieden. Dit gebeurt met behulp van situatietekeningen, dwarsprofielen en waar mogelijk met overige gegevens met betrekking tot de bergings- en afvoercapaciteit. Daarnaast is de legger belangrijk voor de ruimtelijke reikwijdte van de verbods- en beheerbepalingen als gevolg van de waterschapsverordening (de werkingssfeer van vergunningen of ontheffingen). De legger op grond van de Waterwet moet worden onderscheiden van de legger als bedoeld in artikel 78 van de Waterschapswet (legger voor onderhoudsplichtigen). Indien gewenst kunnen beide leggers in één document worden gecombineerd.

Toelichting op artikel 2.15 Vrijstelling verplichtingen inhoud legger
In artikel 5.1, derde lid van de Waterwet is een vrijstellingsmogelijkheid opgenomen voor het vermelden van vorm en constructie van waterstaatswerken die zich naar hun aard of functie niet lenen voor het omschrijven van die elementen. Van deze mogelijkheid is in dit artikel gebruik gemaakt voor bergingsgebieden. Deze waterstaatswerken lenen zich niet voor het vastleggen van vorm en constructie. Het vermelden van de ligging van die waterstaatswerken blijft wel verplicht. Dit is noodzakelijk omdat de legger bepalend is voor het toepassingsbereik van de waterschapsverordening.

2.2.5 Peilbesluit

Toelichting op artikel 2.16 Aanwijzing gebieden peilbesluit
Het waterschap stelt een of meer peilbesluiten vast voor de oppervlaktewaterlichamen in de gebieden waar het waterschap onder normale omstandigheden de wateraanvoer en waterafvoer kan beheersen.

Toelichting op artikel 2.17 Instructieregel inhoud peilbesluit
Een peilbesluit moet voldoen aan de rechtszekerheid van de burger aan de ene kant en de benodigde flexibiliteit van het waterschap aan de andere kant. Niet alleen door wisselende weersomstandigheden, maar ook door het streven naar een duurzaam waterbeheer heeft het waterschap behoefte aan flexibiliteit. Grondig onderzoek naar de gevolgen van de in te stellen peilen is noodzakelijk voor een zorgvuldige belangenafweging van het te voeren peilbeheer. Het een en ander moet in de toelichting op het peilbesluit worden verwoord, zoals (in verband met de rechtszekerheid) wat het minimum- en maximumpeil is. Het waterschap heeft een inspanningsverplichting om de in het peilbesluit aangegeven waterstanden te handhaven. De toelichting bij het peilbesluit moet inzicht geven in de verhouding tussen de gekozen oppervlaktewaterstanden ten opzichte van het optimale grond- en oppervlaktewaterregime.

Toelichting op artikel 2.18 Actuele peilbesluiten
In het peilbesluit worden waterstanden of bandbreedten opgenomen waarbinnen de waterstanden onder reguliere omstandigheden kunnen variëren. De waterbeheerder is verantwoordelijk voor een (voor alle functies en belangen) zo optimaal mogelijk peilbeheer. Hij/zij bepaalt de optimale waterstand in het peilbesluit aan de hand van een integrale en transparante afweging tussen de functies en alle bij de waterhuishouding betrokken belangen. Bij het nemen van een peilbesluit is de functie van de betrokken oppervlaktewateren van groot belang. In het licht van die functie moet een afweging plaatsvinden van alle bij de waterhuishouding betrokken belangen. Bij de afweging kunnen belangen betrokken zijn die niet primair door de waterbeheerder worden behartigd.
Het peilbesluit moet zijn afgestemd op de aanwezige functies en belangen in het gebied. Om te bepalen of een peilbesluit actueel is, toetst de beheerder periodiek (ambtelijk) of het peilbesluit nog actueel is. Ook kan een belanghebbende het waterschap verzoeken het peilbesluit te herzien.
Inhoudelijke redenen voor herziening van het peilbesluit kunnen zijn:
a. een structurele wijziging in de grondgebruiksfunctie of een functiewijziging in een gemeentelijk bestemmingsplan of provinciale structuurvisie;
b. autonome verandering van maaiveldhoogte, vooral in dalingsgevoelige veenbodem;
c. een verandering in de belangenafweging, mede op verzoek van ingelanden;
d. veranderingen in het (technisch) beheer met gevolgen voor het watersysteem.

Toelichting op artikel 2.18a Voorbereiding peilbesluiten
Op de voorbereiding van het peilbesluit is in verband met de bij een dergelijk besluit betrokken belangen afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

2.2.5a Projectplan en projectprocedure voor waterstaatswerken

Toelichting op artikel 2.18c Voorbereiding
Op grond van artikel 5.4 van de Waterwet moet voor de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk een projectplan worden vastgesteld. Vanwege de hierbij betrokken belangen van derden is op de voorbereiding van een dergelijk plan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

Toelichting op artikel 2.18d Projectprocedure
Artikel 5.5 van de Waterwet bevat voor de aanleg, verlegging en versterking van primaire waterkeringen een specifieke coördinatieregeling, de projectprocedure voor waterstaatswerken genoemd. Daarmee worden de besluitvormingsprocedures bespoedigd en vereenvoudigd. De wet beperkt deze coördinatieregeling niet tot primaire waterkeringen maar geeft de provincies de mogelijkheid deze regeling bij of krachtens verordening ook van toepassing te verklaren op de aanleg of wijziging van andere waterkeringen dan primaire waterkeringen en op waterstaatswerken van bovenlokale betekenis die met spoed en op gecoördineerde wijze tot stand moeten worden gebracht kunnen. In dit artikel is van die mogelijkheid gebruik gemaakt. De coördinatieregeling is van toepassing verklaard op projectplannen voor de aanleg en wijziging van regionale waterkeringen en waterbergingsgebieden. Het gaat hierbij om projecten die van belang zijn voor de realisering door het waterschap van in deze verordening vastgelegde veiligheidsnormen voor regionale waterkeringen (artikelen 2.2 t/m 2.3) en normen waterkwantiteit (artikelen 2.5 t/m 2.7).
Uitgangspunt hierbij is dat zowel de regionale waterkeringen als het regionale watersysteem in 2030 op orde moeten zijn. Er is ten behoeve van de flexibiliteit van de besluitvorming voor gekozen het besluit over de inzet van de projectprocedure in handen te leggen van gedeputeerde staten. Dat biedt het voordeel dat per project door het waterschap kan worden overwogen of de inzet van de projectprocedure noodzakelijk is gelet op de te realiseren doelstellingen. Ook moet zijn voldaan aan de in de wet gestelde eisen, zoals hiervoor weergegeven. Het verzoek van het waterschap om de projectprocedure van toepassing te verklaren zal dan ook goed gemotiveerd moeten zijn. Een terughoudend gebruik van de coördinatieregeling wordt voorgestaan vanwege de ingrijpende gevolgen die de projectprocedure heeft. Zo kunnen gedeputeerde staten bij het vaststellen van de bijbehorende uitvoeringsbesluiten de medewerking vorderen van andere overheden, in de praktijk veelal gemeenten, en kunnen zij zelfs in de plaats treden van die andere overheden, indien zij niet of onvoldoende meewerken. Een volgens de projectprocedure tot stand gekomen projectplan behoeft voorts de goedkeuring van gedeputeerde staten.

Toelichting op artikel 2.18e Toezending projectplan
Eerste lid: In artikel 5.7, eerste lid van de Waterwet is bepaald dat het projectplan de goedkeuring behoeft van de provincie op wier grondgebied het wordt uitgevoerd. Vanwege het belang dat de uitvoering van een projectplan tot de aanleg, verlegging of versterking van een primaire waterkering heeft voor de veiligheid in het totale dijkringgebied, is in dit lid aanvullend bepaald dat als die primaire waterkering deel uitmaakt van een dijkring die op het grondgebied van een andere provincie ligt, het projectplan tevens wordt toegezonden aan die andere provincie.
Tweede lid: In artikel 5.7, tweede lid, van de Waterwet is bepaald dat indien een waterstaatswerk in meer dan één provincie is gelegen, gedeputeerde staten van de desbetreffende provincies bij overeenstemmende besluiten kunnen bepalen dat gedeputeerde staten van de provincie waarin het waterstaatswerk in hoofdzaak is gelegen, belast zijn met de goedkeuring van het projectplan. Indien aan dat artikel toepassing wordt gegeven, is het van belang dat de provincie, waarin het waterstaatswerk voor een klein gedeelte is gelegen, geïnformeerd is over het uit te voeren projectplan. Met het oog daarop is in dit lid bepaald dat het projectplan tevens wordt toegezonden aan gedeputeerde staten van die provincie.

2.2.5b Waterakkoord

Toelichting op artikel 2.18f Raadpleging waterakkoord
Het systeem van bij provinciale verordening aanwijzen van verplichte gevallen waarin een waterakkoord moet worden vastgesteld is in de Waterwet vervangen door de verplichting dat beheerders waterakkoorden moeten vaststellen ‘voor zover dat nodig is met het oog op een samenhangend en doelmatig waterbeheer’. Bij provinciale verordening kunnen nog wel nadere regels met betrekking tot waterakkoorden worden gesteld. Hieraan is in dit artikel een beperkte invulling gegeven. Vanwege de algemene verantwoordelijkheid van de provincie voor de realisering van een samenhangend en doelmatig waterbeheer in haar gebied is bepaald dat gedeputeerde staten moeten worden geraadpleegd over een waterakkoord dat betrekking heeft op regionale wateren die zijn gelegen binnen haar gebied. In geval er andere overheden zijn die waterstaatkundige taken vervullen, zoals een gemeente of provincie die met het vaarwegbeheer is belast, dienen zij op grond van het

tweede lid van artikel 3.7 van de Waterwet door de waterbeheerders te worden uitgenodigd aan het waterakkoord deel te nemen.

2.3 Activiteiten in wateren

2.3.1 Beheer locaties zwemwater in oppervlaktewater

Toelichting op artikel 2.18g Oogmerk
De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het beschermen van de gezondheid van de gebruikers van een zwemlocatie en het in en om de zwemlocatie voorkomen van letsel van de gebruikers. Dit oogmerk sluit aan op het oogmerk van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden.

Toelichting op artikel 2.18h Toepassingsbereik
Deze paragraaf is van toepassing op het beheer van een zwemlocatie in oppervlaktewater die is aangewezen op grond van artikel 10b, eerste lid, van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Deze locaties worden jaarlijks aangewezen door de provincie.

Toelichting op artikel 2.19 Beheer zwemwaterlocaties in oppervlaktewater
Artikel 2.19 gaat over aangewezen zwemlocaties zoals bedoeld in artikel 10b, eerste lid van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Voor een zwemlocatie moet een locatiehouder bekend te zijn. Vanuit de zorgplichtgedachte is het bieden van gelegenheid tot baden en zwemmen alleen toegestaan als beheer en onderhoud van een zwemwaterlocatie goed is geregeld.
De provincie wijst een locatie niet aan als een officiële zwemlocatie wanneer een locatiehouder onvoldoende zorg en maatregelen treft voor een veilige en hygiënische zwemlocatie die redelijkerwijs tot diens verantwoordelijkheid kan worden gerekend.
Artikel 44a Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden draagt gedeputeerde staten op om ervoor te zorgen dat er jaarlijks een onderzoek gedaan wordt naar de veiligheid van de zwemlocatie. In de provincie Utrecht delegeert de provincie dit onderzoek (en andere verplichtingen met betrekking tot zwemwater) naar de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht. De RUD Utrecht rapporteert haar bevindingen namens de provincie aan de locatiehouder.
Zwemwaterprofielen worden opgesteld door de waterbeheerders van de oppervlaktewateren (Rijkswaterstaat en waterschappen). Zij identificeren mogelijke bronnen die de kwaliteit van het zwemwater negatief beïnvloeden en stellen maatregelen op die deze kwaliteit kunnen verbeteren. Locatiehouders treffen maatregelen als het plaatsen van toiletten, het instellen en handhaven van een verbod voor honden, een verbod tot het voeren van vogels en dergelijke.
Met de maatregelen die in **onderdeel d** worden genoemd, wordt gedoeld op het plaatsen van voldoende prullenbakken en het legen ervan, het voldoende reinigen van toiletten, het verwijderen van uitwerpselen van vogels en huisdieren, het verwijderen van glas en ander afval, het egaliseren van de strandzone en dergelijke.
In **onderdeel e** wordt gesproken over het onderzoeken van negatieve effecten op de veiligheid en hygiëne van zwemwater. Bij deze negatieve effecten moet gedacht worden aan blauwalg, waterplanten (macrofyten), ratten, glas en ander afval, dode dieren en dergelijke. Ook zwemwaterverontreiniging zoals door teerachtige residuen, glas, plastic, rubber of ander afval zoals bedoeld in artikel 44a Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Zo nodig worden er maatregelen getroffen.
Met **onderdeel f** wordt bedoeld dat de locatiehouder ervoor zorgt dat bezoekers een toilet kunnen bezoeken.
In **onderdeel g** is vastgelegd dat de locatiehouder drijflijnen aanbrengt die een veilige zwemzone markeren en een confrontatie met surfers, kanoërs, roeiers en dergelijke voorkomen.
Bij **onderdeel h** wordt bedoeld dat de locatiehouder moet toestaan dat de provincie of de Regionale Uitvoeringsdienst borden op het terrein aanbrengt.

2.3.2 Activiteiten met woonschepen, vaartuigen, andere drijvende voorwerpen, havens en aanlegplaatsen

Toelichting op artikel 2.20 Oogmerk
In deze paragraaf worden regels gesteld ten aanzien van de bescherming van het landschap, de natuur, de cultuurhistorische en archeologische waarden (hierna: LNCA-waarden) in de provincie. Bij het verloren gaan van deze waarden moet niet alleen gedacht worden aan grootschalige ingrepen en/of vormen van aantasting. Het gaat juist vooral om kleinschalige vormen van aantasting. Door het groter aantal en hogere frequentie levert dat een sluipend maar daarom niet minder bedreigend proces op. Zeker als het gaat om vele kleine onomkeerbare aantastingen. De belangenafweging is dwingend van karakter en biedt geen ruimte om rekening te houden met andere belangen dan de belangen genoemd in artikel 2.20.

Toelichting op artikel 2.21 Toepassingsbereik
Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten met woonschepen, vaartuigen, andere drijvende voorwerpen, havens en aanlegplaatsen in het landelijk gebied, met uitzondering van een aantal woonarken- en woonschepenparken, en een gedeelte van Recreatieschap Vinkeveense Plassen en Plassenschap Loosdrecht. Als de grens van het toepassingsgebied gelijk is aan de grens tussen land en water kan het voorkomen dat een drijvend voorwerp, vaartuig, woonschip of steiger net buiten die grens ligt, maar de oever of kade waaraan ze liggen afgemeerd binnen die grens ligt. De ligging van de oever of kade is in dat geval bepalend. In het hierboven omschreven geval houden we aan dat deze drijvende voorwerpen, vaartuigen, woonschepen en steigers onder het toepassingsgebied vallen. Als de oever met de aanlegplaats of afmeervoorziening zich buiten de aangegeven grens bevindt, houden we aan dat ook het drijvende voorwerp, vaartuig of woonschip niet onder het toepassingsgebied valt. Bij de provinciegrens kunnen drijvende voorwerpen, vaartuigen, woonschepen en steigers in de ene provincie liggen, terwijl de oever of kade zich in een andere provincie bevindt. In die gevallen vormt de provinciegrens een harde grens. Voor het drijvende voorwerp, vaartuig, woonschip of de steiger geldt de regelgeving van de provincie waar het zich bevindt en voor de eventuele afmeervoorzieningen op de oever of kade geldt de regelgeving van de andere provincie. Daarom is deze paragraaf niet van toepassing op drijvende voorwerpen, vaartuigen, woonschepen en steigers die zich geheel buiten de provinciegrens bevinden, ook niet als de bijbehorende oever of kade geheel of gedeeltelijk binnen de provinciegrens ligt. In dat laatste geval is deze paragraaf wél van toepassing op een eventuele aanlegplaats of afmeervoorziening die zich op de oever of kade bevindt.

Toelichting op artikel 2.22 Ontheffing woonschepen
Eerste lid: Dit betreft het verbod om zonder ontheffing een woonschip een ligplaats te laten nemen, te ankeren, af te meren of anderszins in het water te plaatsen of te houden.
Tweede lid: Dit betreft het verbod om bij een woonschip een aanlegplaats en daarbij horende oever- en afmeervoorzieningen te maken of te hebben. Het gaat over voorzieningen als schuurtjes, houthokken, erfscheidingen en de aanlegsteiger en de meerpalen bij het woonschip. Dit verbod geldt niet voor alle woonschepen. Het verbod geldt voor woonschepen die (a) illegaal zijn afgemeerd, (b) woonschepen waarvoor een ontheffing met oeverbeleid geldt, en (c) woonschepen waaraan een voorschrift als bedoeld in artikel 2.24, zesde lid, aan de ontheffing is verbonden.

Toelichting op artikel 2.23 Vrijstelling woonschepen
Deze vrijstelling is niet van toepassing op woonschepen waarvoor een ontheffing geldt met type- of oeverbeleid. Dit beleid vindt zijn basis in artikel 2.24, zevende lid. Het typebeleid houdt in dat er op bepaalde ligplaatsen alleen varende woonschepen mogen afmeren. Het oeverbeleid houdt in dat er bij bepaalde ligplaatsen (bijvoorbeeld in de uiterwaarden van een rivier) minimale oevervoorzieningen gemaakt mogen worden. De oever moet daar vrij blijven. Het afmeerverbod voor woonschepen geldt op grond van dit artikel niet voor woonschepen die als zodanig in een bestemmingsplan zijn aangewezen wanneer dat bestemmingsplan voldoet aan artikel 9.4 of wanneer deze woonschepen voldoen aan de maximale maatvoering, bedoeld in artikel 2.24, tweede lid, onder a. Buiten het afmeerverbod valt op grond van dit artikel ook een woonschip dat in een jacht- of bedrijfshaven in gebruik is als verenigingsaccommodatie, tenzij daar al een woonark als dusdanig in gebruik is.

Toelichting op artikel 2.24 Beoordelingsregel ontheffing woonschepen
Eerste lid: Dit lid benoemt de twee mogelijkheden op basis waarvan een ontheffing kan worden verleend. In alle overige gevallen is het verlenen van een ontheffing buiten deze ligplaatsen niet mogelijk. Hiermee wordt verzekerd dat nieuwe woonschepenligplaatsen alleen daar komen te liggen waar het planologisch verantwoord is. In het geval nieuwe ligplaatsen noodzakelijk zijn, maakt de provincie daar in samenwerking met de gemeenten een plan voor.
Tweede lid: Onder **onderdeel a** staan de maximale afmetingen voor een woonschip genoemd. Welke lengtemaat binnen het maximum van 30 meter mogelijk is, hangt af van een beoordeling van de authenticiteit van het woonschip. Bij deze beoordeling wordt gekeken naar in hoeverre het traditioneel historisch uiterlijk is behouden, en naar de omgeving (landschap en cultuurhistorie) en de fysieke ligplaatsomstandigheden. Vaak is vervanging mogelijk binnen hetzelfde scheepstype. Vervanging van dit scheepstype door een woonark is op bepaalde locaties niet mogelijk. Gezien het oogmerk van deze afdeling zijn er geen eisen gesteld aan de diepgang van het woonschip. Om te zorgen voor een verbetering van het uiterlijk van het landschap is onder **onderdeel b** opgenomen dat de minimale onderlinge afstand tussen woonschepen 5 meter moet zijn. Dit heeft vooral invloed op de maximale lengtemaat van woonschepen die in een lint liggen. Als deze afstand aan beide zijden van het woonschip kleiner is dan 5 meter, dan is vergroting van de lengtemaat uitgesloten. De bestaande maat van het woonschip is dan de maximale lengtemaat, op voorwaarde dat deze kleiner of gelijk is aan 30 meter. Als het woonschip verkort is, dan wordt deze lengte blijvend toegerekend aan het verkorte woonschip. Dit betekent dat de ingeleverde lengte wordt toegevoegd aan de tussenmaat van tenminste 5 meter. Voor ligplaatsen in de uiterwaarden van een rivier voert de provincie een type- en oeverbeleid. Dat betekent dat daar alleen maar woonschepen mogen afmeren die het uiterlijk van een varend voormalig binnenvaartschip met historische waarde hebben. Bij deze ligplaatsen mogen minimale oevervoorzieningen op de oever gemaakt worden.

Derde lid: De ruimte tussen de woonschepen onderling wordt gemeten tussen de casco's op het punt waar ze het grootst zijn. De maten van een woonschip worden aan de buitenkant van het schip gemeten op de plaatsen waar ze het grootst zijn. Als er tuinkasten, windschermen, serres en dergelijke aanwezig zijn die zorgen voor een visuele belemmering, behoren deze bij de uitwendige meting. Deze objecten vormen dan de grootste maat.
Vierde lid: Dit lid benoemt enkele uitzonderingen en detailleringen bij het voorgaande lid.
Vijfde lid: Dit lid biedt de mogelijkheid in bijzondere gevallen af te wijken van het tweede lid van dit artikel. In sommige situaties is maatwerk denkbaar, of is het wenselijk om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Het uitgangspunt is dat de afwijking van de regel een aantoonbare meerwaarde voor de te beschermen belangen oplevert of dat deze belangen door de nieuwe ontwikkelingen niet meer ontoelaatbaar worden geschaad. Te denken valt aan woonschepen met historische waarde met een afwijkende lengtemaat.
Zesde lid: Dit lid formaliseert het uitsterfbeleid, zoals dat nu in een aantal ontheffingen op verschillende manieren staat opgenomen. Het artikel benadrukt dat, wanneer het uitsterfbeleid is verbonden aan een ontheffing, deze ontheffing niet overdraagbaar is op een ander woonschip of een andere houder, of dat de ontheffing van tijdelijke aard is.
Zevende Lid: Dit lid geeft gedeputeerde staten de bevoegdheid om type- of oeverbeleid op te nemen in een ontheffing.
Achtste lid: Aanvragen voor ontheffingen worden voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente, het betrokken waterschap, of een andere toepasselijke waterbeheerder, zodat zij deze aanvragen van advies kunnen voorzien. Dit gebeurt niet bij eenvoudige aanvragen, zoals een aanvraag voor eigendomsoverdracht of verlengingsaanvragen.

Toelichting Artikel 2.24a Verzoek ontheffing op naam van ander
De houder van een ontheffing kan gedeputeerde staten verzoeken de ontheffing op naam van een ander te stellen of te verlenen voor een vervangend woonschip op dezelfde locatie. Er bestaat in dat geval geen bezwaar tegen het voortzetten van de activiteit.

Toelichting op artikel 2.25 Verbod voorwerpen
Eerste lid: Dit verbod is van toepassing op alle vaartuigen, die niet als woonschip of woonark zijn aan te merken en boatsavers in een natuurlijke inham op eigen terrein, die op welke manier dan ook in, op of vlak boven het water zijn, of worden geplaatst. Boothuizen, die per definitie in de bodem gefundeerd zijn, vallen er niet onder. Dit artikel beoogt ook het bouwen of het slopen van vaartuigen of boatsavers in een natuurlijke inham op eigen terrein onder de werking van dit verbod te brengen, evenals de overblijfselen daarvan.
Een ontheffing voor het bij een erf afmeren van één gesloten vaartuig of vaartuig met een lengte groter dan 7 meter wordt in beginsel alleen verleend als:

a. er sprake is van een vaartuig dat als varend monument, varend erfgoed of historisch casco staat ingeschreven bij het Register Varend Erfgoed Nederland. Het vaartuig kan in dat geval een meerwaarde vormen voor de ter plaatse aanwezige en door deze afdeling te beschermen landschappelijke en cultuurhistorische waarden; of
b. er op de desbetreffende locatie geen sprake is van de aanwezigheid van landschappelijke waarden.

De vrijstelling in artikel 2.27, onder c, voor het bij een erf afmeren van één open vaartuig met een maximale lengte van 7 meter geeft de grens aan van wat landschappelijk aanvaardbaar is.
Tweede lid: Het verbod is niet van toepassing op plaatsen aangegeven met verkeerstekens E.5 tot en met E.7.1. Dit zijn de blauwe borden die de locaties aangeven waar toestemming is om ligplaats te nemen en/of te ankeren. Als genoemde verkeerstekens niet zijn geplaatst, maar als de overheid op een andere manier openbare aanlegplaatsen heeft aangemerkt waar passanten tijdelijk vaartuigen mogen aanleggen, dan wordt dat gerespecteerd.

Toelichting op artikel 2.26 Ontheffing vaartuigen en boatsavers
Eerste lid: Dit verbod is van toepassing op alle vaartuigen, die niet als woonschip of woonark zijn aan te merken en boatsavers, die op enigerlei wijzen in, op of vlak boven het water zijn, of worden geplaatst. Boothuizen, die per definitie in de bodem gefundeerd zijn, vallen er niet onder. Dit artikel beoogt ook het bouwen of het slopen van vaartuigen of boatsavers in of op het water onder de werking van dit verbod te brengen, evenals de overblijfselen daarvan.
Tweede lid: Het verbod is niet van toepassing op plaatsen aangegeven met verkeerstekens E.5 tot en met E.7.1. Dit zijn de blauwe borden die de locaties aangeven waar toestemming is om ligplaats te nemen en/of te ankeren. Als genoemde verkeerstekens niet zijn geplaatst, maar van overheidswege zijn openbare aanlegplaatsen voor het tijdelijk aanleggen van vaartuigen door passanten op een andere wijze aangeduid, dan wordt dat gerespecteerd.

Toelichting op artikel 2.27 Vrijstellingen vaartuigen en voorwerpen
Onderdeel a: Bij waterscoutinglocaties gaat het nadrukkelijk om de vaartuigen en voorwerpen die bij de waterscouts in gebruik zijn. Het gaat niet om andere, willekeurige vaartuigen en voorwerpen.
Onderdeel b: Het gaat hier om de vaartuigen en drijvende voorwerpen die worden ingezet om bedrijfsmiddelen via het water naar een locatie/werk te vervoeren en daarom tijdelijk voor laden en lossen worden afgemeerd. Een

situatie waarin dit voorkomt is bijvoorbeeld bij de aanvoer van zand voor een terreinophoging. Deze uitzondering heeft dus geen betrekking op het vervoer en afleveren van mensen in bijvoorbeeld rondvaartboten. Het gaat alleen om bedrijfsmiddelen (materieel en materialen).
Onderdeel c: Dit onderdeel omschrijft de uitzondering voor één open vaartuig met een maximale lengtemaat van 7 meter, zonder stuur- of slaaphut, zonder kajuit en zonder andere overdekte verblijfsruimte, afgemeerd bij een erf. Het gaat hier dus ook om overdekkingen die aan een of meerdere zijden open zijn. Om een opeenhoping van aangemeerde vaartuigen te voorkomen, mag deze vrijstelling niet cumuleren met die uit onderdeel d.
Onderdeel d: In de praktijk is gebleken dat er behoefte is om naast de vrijstelling in het onderdeel c, die primair bedoeld is voor vaartuigen die in de lengterichting van het vaarwater zijn afgemeerd, ook een regeling te treffen voor vaartuigen in insteekhavens. Om praktische redenen is deze vrijstelling gekoppeld aan een ontheffing voor insteekhavens. De vrijstelling geldt ook voor een eventueel in de insteekhaven aanwezige boatsaver. Een in een insteekhaven passende boatsaver heeft weinig impact op de openheid van het omringende landschap. Dit is anders wanneer de boatsaver afgemeerd ligt aan de oever die naar het vaarwater gekeerd ligt. Het verbod voor deze situaties blijft daarom gelden. Om een opeenhoping van aangemeerde vaartuigen te voorkomen, mag deze vrijstelling niet cumuleren met die uit onderdeel c.
Onderdeel e: In de onderdelen c en d is een vrijstelling opgenomen voor het permanent afmeren van één vaartuig. Door de vrijstelling in dit onderdeel mag daarnaast ook een ander vaartuig afgemeerd worden, maar alleen tijdens het recreatieseizoen en alleen om het in- of uitpakken, dan wel vaarklaar maken van dat vaartuig mogelijk te maken.
Onderdeel f: Het afmeren van vaartuigen, ook bij een horecagelegenheid, valt onder het afmeerverbod. Het is echter niet de bedoeling om het kortstondig afmeren van partyschepen of recreatievaartuigen bij een horecagelegenheid onmogelijk te maken. Er zijn geen zwaarwegende landschappelijke bezwaren tegen het afmeren voor het in- en uitstappen bij horecagelegenheden. Om die reden is deze vrijstellingsbepaling opgenomen. De vrijstelling geldt alleen als het een bestemde horecagelegenheid betreft.
Onderdeel g: Historische vaartuigen horen bij het Nederlandse landschap en zijn onderdeel van het cultuurhistorisch erfgoed. Historische vaartuigen en hun ligplaatsen kunnen deel uitmaken van het totale samenspel van water, natuur en landschap. Dit is in het bijzonder het geval wanneer historische vaartuigen niet meer weg te denken zijn en door de tijd heen onderdeel van de omgeving zijn geworden. Cultuurhistorische waarden vallen onder de waarden die deze paragraaf beoogt te beschermen. Het zou daarom niet overeenkomen met de doelstellingen van deze paragraaf om het afmeerverbod voor vaartuigen zonder meer op historische vaartuigen toe te passen. Daarom is er voor deze categorie vaartuigen een vrijstelling opgenomen. Om discussie over het begrip historisch vaartuig te vermijden is aansluiting gezocht bij het register van de Federatie Varend Erfgoed Nederland. Dit register bevat zowel vaartuigen als historische casco's. Om te voorkomen dat wel ingeschreven, maar vervolgens volledig verwaarloosde en vergane historische vaartuigen en casco's van de vrijstelling gebruik kunnen maken, moeten de vaartuigen/casco's goed onderhouden te zijn. Daarnaast is de vrijstelling alleen van toepassing op aanlegplaatsen die speciaal voor deze vaartuigen zijn aangewezen in het bestemmingsplan. Dit om te voorkomen dat historische vaartuigen op een willekeurige plek afmeren. Het wordt aan de betreffende gemeente overgelaten om ligplaatsen aan te wijzen voor geregistreerde historische vaartuigen. De gemeente mag dit doen zonder nadere beperkingen, zolang zij zich aan de wettelijke regelingen houdt.

Toelichting op artikel 2.28 Beoordelingsregel partyschip
Diverse restaurants hebben een vaartuig (partyschip) dat gebruikt wordt bij feesten en partijen afgemeerd bij het restaurant. Dit past in het (ook provinciale) streven naar een grote diversiteit aan recreatief-toeristische voorzieningen. Landschappelijk gezien is er geen groot bezwaar tegen het permanent afmeren van maximaal één partyschip tot een bepaalde grootte, omdat er een functionele binding is met het gebouw waar het bij hoort (de horecagelegenheid). Daarom maakt dit artikel mogelijk dat er een ontheffing als bedoeld in artikel 2.26 kan worden verleend voor maximaal één partyschip bij een, als zodanig in het bestemmingsplan aangewezen, horecagelegenheid. Voorwaarde hiervoor is dat het vaartuig voldoet aan een landschapsplan, waarin zowel het partyschip als de aanlegplaats op landschappelijke aspecten positief zijn beoordeeld.

Toelichting op artikel 2.29 Ontheffing havens en aanlegplaatsen voor vaartuigen en voorwerpen
Havens en aanlegplaatsen op bepaalde locaties kunnen – net als de woonschepen, vaartuigen en voorwerpen zelf – de door deze paragraaf te beschermen belangen aantasten. Als er ruimte is om een ontheffing te verlenen, kan door middel van de daarin opgenomen voorschriften de inpassing in het landschap worden geregeld. In dit verbod worden de voorzieningen die noodzakelijk zijn voor de aanleg van havens en aanlegplaatsen aan elkaar gekoppeld. Hiermee wordt voorkomen dat bijvoorbeeld een vissteiger, remmingswerk of pondje onder het verbod valt. Voorzieningen die op een bepaalde locatie in het water worden geplaatst of daarin al aanwezig zijn, kunnen ook de door deze paragraaf te beschermen waarden aantasten. Als op een bepaalde locatie een ontheffing voor een bepaald type woonschip, vaartuig of voorwerp is verleend, moet er gelijktijdig de mogelijkheid zijn om onder voorwaarden ontheffing te kunnen verlenen voor de inrichting en het hebben van de aanlegplaats, en het maken en hebben van de daarbij behorende voorzieningen. Afhankelijk van de waarden van het gebied kan het treffen van voorzieningen op de oever tot een minimum worden beperkt.

Toelichting op artikel 2.30 Vrijstelling havens en aanlegplaatsen voor vaartuigen en voorwerpen
Onderdeel a: Bij waterscoutinglocaties gaat het nadrukkelijk om de aanlegplaatsen en daarmee verband houdende voorzieningen die bij de waterscouts in gebruik zijn. Het gaat niet om andere, willekeurige aanlegplaatsen en daarmee verband houdende voorzieningen.
Onderdeel b: Dit onderdeel maakt het mogelijk om aan een erf, één aanlegsteiger met maximaal twee meerpalen te bouwen. Steigers moeten aan bepaalde afmetingsvoorschriften voldoen om te voorkomen dat zij een te grote inbreuk maken op de door deze paragraaf te beschermen waarden. Om te voorkomen dat verschillende overheden verschillende afmetingsvoorschriften voor steigers hanteren, is aansluiting gezocht bij de voorschriften die de meeste water- of vaarwegbeheerders hanteren voor de betreffende locatie.

Toelichting op artikel 2.31 Ontheffing Insteekhavens
Er is in de praktijk behoefte ontstaan aan duidelijke regels voor insteekhavens. Dit zijn aanlegplaatsen achter de beschoeiing van het vaarwegprofiel. Het bevoegd gezag op het gebied van waterveiligheid (meestal een waterschap) stelt voorwaarden op waar insteekhavens aan moeten voldoen op het gebied van bijvoorbeeld de veiligheid van primaire waterkeringen. Maar ze stellen geen voorwaarden op ter bescherming van de landschappelijke waarden. Bij deze landschappelijke waarden gaat het vooral om de ligging van de insteekhaven: in de lengterichting van de vaarweg of dwars erop. Dit is belangrijk voor de landschappelijke aansluiting met de ‘verkavelingsrichting’ van het achterliggende landschap, bestaande uit sloten, waterwegen en erfgrenzen. Insteekhavens in de lengterichting van de watergang zijn daarom alleen toegestaan wanneer het bevoegd gezag aangeeft dat vanwege waterveiligheid, een insteekhaven dwars op de vaarweg op die locatie niet mogelijk is. Vanzelfsprekend moet dit worden gemotiveerd. Gedeputeerde staten betrekken die motivering bij hun besluit om wel of niet een insteekhaven in de lengterichting toe te staan. Daarnaast is het wenselijk maximale maten voor insteekhavens vast te leggen, omdat er nu soms enorme ‘gaten’ in de oever worden gegraven. Deze voorschriften scheppen meer duidelijkheid en zijn, waar mogelijk, afgestemd met de verschillende bevoegde instanties op het gebied van waterveiligheid. In de gevallen dat het voor het uiterlijk van het landschap beter is om de insteekhaven niet loodrecht, maar iets schuin op de waterweg aan te leggen, is op grond van het tweede lid een kleine afwijking van de maatvoering toegestaan. Als vastgehouden zou worden aan de grens van 8 meter voor de lange schuine kant, zou dat voor de korte schuine kant betekenen dat deze korter zal zijn dan de toegestane 8 meter. Dat zou betekenen dat een vaartuig met een lengte van minder dan 7 meter, waarvoor volgens deze verordening een vrijstelling geldt, niet in de insteekhaven afgemeerd kan worden. Daarom is voor deze situatie een geringe afwijking toegestaan, waarvan de grootte bepaald wordt door het uitgangspunt dat een vaartuig met een lengte van 7 meter geheel in de haven moet passen.

2.3.3 Dempen van oppervlaktewaterlichamen

Toelichting op artikel 2.31a Oogmerk
In deze paragraaf worden regels gesteld over de bescherming van het landschap, de natuur, de cultuurhistorische en archeologische waarden (hierna: LNCA-waarden) in de provincie. Bij het verloren gaan van deze waarden moet niet alleen gedacht worden aan grootschalige ingrepen en/of vormen van aantasting. Het gaat juist vooral om kleinschalige vormen van aantasting. Door het groter aantal en hogere frequentie levert dat een sluipend maar daarom niet minder bedreigend proces op. Zeker als het gaat om vele kleine onomkeerbare aantastingen. De belangenafweging is dwingend van karakter en biedt geen ruimte om rekening te houden met andere belangen dan de belangen genoemd in artikel 2.20.

Toelichting op artikel 2.32 Toepassingsbereik
Deze paragraaf is van toepassing op het (buiten het gebied vrijstelling dempingen) geheel of gedeeltelijk dempen van oppervlaktewaterlichamen in het landelijk gebied, waarbij geheel of gedeeltelijk dempen ook het ondieper maken van oppervlaktewaterlichamen omvat.

Toelichting op artikel 2.33 Specifieke zorgplicht
De specifieke zorgplicht is van toepassing op activiteiten die onder algemene regels vallen. De zorgplicht zet de te dienen belangen, zoals omschreven in artikel 2.20, om naar een algemene gedragsnorm voor de gebruikers van het landelijk gebied. De zorgplicht is een algemene regel met een zeer algemene strekking. De algemene regels zijn een verdere uitwerking van de zorgplicht. De zorgplicht geldt als algemeen kader voor de activiteiten en dient als vangnet voor de handhaving. Bij overtreding van een zorgplichtbepaling kan direct gehandhaafd worden wanneer er sprake is van een duidelijke overtreding.

Toelichting op artikel 2.34 Ontheffing dempen
Het uitgangspunt van dit artikel is een compleet verbod op het geheel of gedeeltelijk dempen of ondieper maken van oppervlaktewaterlichamen zonder ontheffing in het landelijk gebied, buiten het gebied vrijstelling dempingen. Uitzonderingen op deze regel zijn activiteiten die zijn toegelaten op grond van de artikelen 2.35 tot en met 2.36.

Toelichting op artikel 2.35 Vrijstelling dempen bij infrastructurele werken en werken van groot maatschappelijk belang
Binnen deze vrijstelling vallen de aanleg en het onderhoud van infrastructurele werken, zoals: spoor-, water- en (snel)wegen, bruggen, havens en luchthavens. Maar ook werken van groot maatschappelijk belang, zoals: geluidswallen en dijken. Voorwaarde is wel dat de benodigde vergunningen zijn verleend en/of het werk planologisch is toegestaan.

Toelichting op artikel 2.36 Vrijstelling dempen bij agrarische percelen
Het komt regelmatig voor dat een dam wordt aangelegd tussen twee weiden of akkerpercelen, om de toegang tot die percelen te verbeteren. De aanleg van deze dammen is onder bepaalde voorwaarden vrijgesteld. Die voorwaarden hebben vooral betrekking op de afmetingen van die dammen. De verordening stelt geen eisen aan het dempingsmateriaal.

3. ONDERGROND EN BODEM

3.1 Grondwaterbeheer

Toelichting op artikel 3.2 Instructieregel melden, meten en registreren grondwateronttrekkingen
De provincies moeten op grond van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) zorgdragen voor de kwantiteit en kwaliteit van de grondwaterlichamen. Om een goed beeld te vormen van de hoeveelheid grondwater die aan de grondwaterlichamen in haar provincie wordt onttrokken en toegevoegd, heeft de provincie Utrecht informatie nodig van de waterschappen m.b.t. het onttrokken en geïnfiltreerde (grond)water.
Winningen met een debiet kleiner dan 12.000 m3 per jaar zorgen niet significant voor een vermindering van het grondwater. Daarom vraagt de provincie de waterschappen alleen om over onttrekkingen die groter zijn dan 12.000 m3 informatie op te halen. Deze informatie moet bestaan uit de hoeveelheid onttrokken en geïnfiltreerd (grond)water. Voor grote infiltraties moeten ook nog kwaliteitsgegevens worden aangeleverd.
De eigenaren van de onttrekkingen en infiltraties zijn wettelijk verplicht om deze informatie te verstrekken aan de waterschappen. De provincie vraagt de waterschappen vervolgens om deze informatie voor 31 mei van het volgende jaar, of bij beëindiging van de onttrekking, te verstrekken aan gedeputeerde staten.

Toelichting op artikel 3.3 Instructieregel grondwateronttrekkingen voor menselijke consumptie
De EU-lidstaten hebben op grond van de Kaderrichtlijn Water (KRW) de verplichting om zorg te dragen voor het behoud van de huidige kwaliteit van grondwaterbronnen voor menselijke consumptie, geen achteruitgang en verbetering van de waterkwaliteit op termijn met als doel de zuiveringsinspanning te verminderen.
Voor industriële en eigen winningen voor menselijke consumptie gelden dezelfde doelstellingen als voor winningen voor de openbare drinkwatervoorziening (artikel 7 van de KRW). Bij industriële winningen voor menselijke consumptie komt het gewonnen grondwater in contact met levensmiddelen, of het wordt gebruikt als ingrediënt in het levensmiddel. Bij eigen winningen wint een eigenaar water voor de levering van drinkwater aan derden, bijvoorbeeld campinggasten.
Uit artikel 7 van de KRW volgt dat inzicht nodig is in de ontwikkeling van de kwaliteit van het onttrokken water. Op basis van dit inzicht kunnen dan als dat nodig is maatregelen worden genomen voor de bescherming van het grondwater. De KRW hanteert een ondergrens van 10 m3 per dag, of het bedienen van meer dan 50 personen. Winningen groter dan 150.000 m3 of winningen voor de openbare drinkwatervoorziening vallen direct onder de bevoegdheid van de provincie. Deze instructieregel geeft invulling aan de bescherming van de winningen kleiner dan 150.000 m3/jaar, waarvoor het waterschap het bevoegd gezag is.
Op grond van lid b moet het waterschap regelen dat de eigenaar van een onttrekking van grondwater voor menselijke consumptie verplicht is om de kwaliteit van het grondwater te monitoren. Doel hiervan is om de winning te beschermen.
Onderdeel c regelt dat de initiatiefnemer vóór het begin van de onttrekking een risicoanalyse van de omgeving (feitendossier) moet aanleveren aan het waterschap. Het feitendossier is een document dat inzicht geeft in:

1. de kwaliteit van het te onttrekken water;
2. de risico's in de omgeving die de grondwateronttrekking kunnen bedreigen; en
3. de oorzaken en de mogelijke maatregelen om deze risico's te verminderen.

Onderdeel d regelt dat het waterschap de informatie – verkregen op grond van lid a tot en met d – over de onttrekkingen van grondwater voor menselijke consumptie en over de kwaliteit van het onttrokken grondwater verstrekt aan de provincie. Op basis van deze informatie kan het waterschap (zo nodig in overleg met de provincie) de juiste maatregelen voor de bescherming van de onttrekking opleggen.

Toelichting op artikel 3.4 Vrijstelling kleine bodemenergiesystemen
In dit artikel is bepaald dat er geen vergunning nodig is voor het onttrekken van grondwater voor een bodemenergiesysteem als de pompcapaciteit van deze installatie niet meer bedraagt dan 10 m3 per uur. In dat geval moet die onttrekking worden gemeld aan gedeputeerde staten.

De uitzondering geldt niet in de twee volgende situaties. Hier is het bij een melding namelijk niet mogelijk deze te toetsen aan de beleidsregels bij deze artikelen. Daarom is in deze situaties een vergunning voor deze systemen noodzakelijk:

1. De eerste situatie betreft boringsvrije zones en grondwaterbeschermingsgebieden. In deze gebieden geldt de vergunningplicht wel. Open bodemenergiesystemen, in boringsvrije zones boven de in de omgevingsverordening aangegeven dieptegrenzen, zijn vergunningplichtig.
2. Voor innovatieve, duurzame open bodemenergiesystemen in boringsvrije zones en grondwaterbeschermingsgebieden zoals bedoeld in artikel 3.49 lid 2 en artikel 3.31 lid 2 van deze verordening is ook een vergunning nodig.

De uitzondering geldt ook niet voor open bodemenergiesystemen in zogenaamde interferentiegebieden. Gemeenten of provincies kunnen op grond van het Waterbesluit zulke gebieden aanwijzen, om doelmatig gebruik van bodemenergie te bevorderen en negatieve interferentie tussen systemen te voorkomen. Ook in deze gebieden is de uitzondering niet van toepassing. Initiatiefnemers moeten hier een vergunning aanvragen voor systemen kleiner dan 10 m3 per uur.
Vrijstelling van de vergunningplicht voor open bodemenergiesystemen tot 10 m3 per uur is niet wenselijk in de interferentiegebieden. Zonder vergunningplicht is geen optimale sturing mogelijk van de systemen en ook zou een ongelijk speelveld ontstaan met gesloten bodemenergiesystemen. Voor gesloten bodemenergiesystemen geldt in deze gebieden namelijk ook een vergunningplicht.

3.2 Grondwaterbeschermingszones

Toelichting op artikel 3.5 Aanwijzing grondwaterbeschermingszones en grondwaterbeschermingsgebieden
Grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones
Grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones liggen als een schil rond de waterwingebieden. De grens van deze gebieden is de lijn vanaf waar het grondwater een periode van 25 jaar nodig heeft om de pompputten te bereiken (de 25-jaarszone). Het onderscheid tussen deze zones hangt af van het antwoord op de vraag of het grondwater waaruit gewonnen wordt direct vanaf het oppervlak beïnvloed kan worden (grondwaterbeschermingsgebieden), of dat tussen maaiveld en het grondwaterpakket met de winning nog een voldoende afschermende kleilaag aanwezig is (boringsvrije zones).

100-jaarsaandachtsgebied
In enkele kwetsbare gebieden is het 100-jaarsaandachtsgebied aangewezen, als extra schil om het grondwaterbeschermingsgebied heen.

Strategische grondwatervoorraad
De provincie heeft een strategische grondwatervoorraad aangewezen. Doel hiervan is te zorgen dat er in de toekomst voldoende mogelijkheden zijn voor de winning van grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening. Een deel daarvan is kwetsbaar voor activiteiten aan maaiveld, het andere deel is matig kwetsbaar omdat er scheidende lagen in de bodem voorkomen.

Beschermingszone oppervlaktewaterwinning
Winningen van oppervlaktewater zijn kwetsbaar voor verontreinigingen die via het water of de lucht bij de winning kunnen komen omdat er geen bescherming via bodempassage is. Om deze winningen te beschermen heeft Rijkswaterstaat een beschermingszone rondom de directe innamepunten van oppervlaktewater opgenomen. De beschermingszone is bedoeld voor beheersing van calamiteiten, beoordeling van lozingen en beoordeling van ruimtelijke plannen. Zo kan de waterwinning veilig worden gesteld. Omdat de beschermingszone van Rijkswaterstaat geen rechtsgevolgen heeft voor derden, heeft de provincie Utrecht de beschermingszone ook opgenomen in de verordening en zo de bescherming verankerd.

Waterwingebieden
Alle winningen hebben een waterwingebied: dit is de locatie waar de onttrekkingsputten voor drinkwater zijn gevestigd. Deze gebieden worden begrensd door de lijn vanaf waar het grondwater tenminste 60 dagen in het watervoerende pakket nodig heeft om de winning te bereiken. Deze 60-dagen lijn is gekozen omdat wordt aangenomen dat een verblijftijd van het grondwater in de bodem van 60 dagen voldoende is voor een zodanige afbraak van ziekteverwekkende kiemen, dat er geen gevaar voor de volksgezondheid meer dreigt. De afstand van de grens van het waterwingebied tot de winputten bedraagt in principe minimaal 30 meter.

Toelichting op artikel 3.5a Uitzondering toepassingsbereik agrarische bedrijfsvoering
In gebieden die door de ministers van Infrastructuur en Waterstaat en van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid zijn aangewezen, mogen de provinciale regels over grondwaterbescherming geen betrekking hebben op de agrarische bedrijfsvoering (art. 1.2 lid 5 Wm). In dit artikel wordt dat zeker gesteld.

Toelichting op artikel 3.7 Instructieregel ruimtelijke bescherming grondwater
Behoud van de kwaliteit van het drinkwater is essentieel. De duurzame veiligstelling van de drinkwatervoorziening geldt als een dwingende reden van groot openbaar belang. Voorkomen moet worden dat de risico's op verslechtering van de bronnen toenemen (stand-still). Voor de afweging is met het belang van drinkwaterwinning voldoende rekening gehouden. De Handreiking (grond)waterbescherming biedt een methode om risico's van ruimtelijke ontwikkelingen voor de drinkwaterwinning te beoordelen. Als de risico's op verontreiniging door een functiewijzing toenemen, moeten locatiealternatieven voor de functie en bijbehorende activiteiten worden overwogen. Als dit om zwaarwegende redenen niet kan, moeten maatregelen worden genomen om risico's te verkleinen.

Toelichting op artikel 3.9 Instructieregel parkeren Bethunepolder
In de Bethunepolder is sprake van een specifieke situatie, waar meerdere functies bij elkaar komen:
1. drinkwaterwinning;
2. zomerwaterrecreatie op de nabijgelegen locatie De Strook (Loosdrechtse Plassen);
3. schaatsen in de winter op de omliggende plassen.

Dit veroorzaakt soms grote verkeers- en parkeerdrukte. Hierdoor wordt op plaatsen geparkeerd die met het oog op de bescherming van het grondwater voor de drinkwaterwinning onwenselijk zijn.
Deze instructieregel vraagt aan de gemeente Stichtse Vecht het parkeren in perioden van drukte in verband met zomer- of winterrecreatie te reguleren in het bestemmingsplan. De gemeente bepaalt wanneer er sprake is van drukte in verband met zomer- en winterrecreatie. Ook bepaalt zij op welke manier de bescherming van het grondwater het beste kan worden gewaarborgd. De gemeente betrekt de provincie bij de voorbereiding van deze bestemmingen en regels.

Toelichting op artikel 3.10 Instructieregel aanleggen van een begraafplaats of uitstrooiveld
Als het gaat om de lijkbezorging (bijvoorbeeld begraving of crematie) zijn er risicovolle stoffen die de kwaliteit van het grondwater kunnen aantasten. Denk aan medicijnresten, bacteriële verontreinigingen en rottingsproducten. De risico's bij dierenbegraafplaatsen zijn vergelijkbaar. Nieuwe begraafplaatsen, uitstrooivelden of dierenbegraafplaatsen in een grondwaterbeschermingsgebied zijn daarom ongewenst. Voor bestaande locaties is het belangrijk dat de gemeente waarborgt dat uitbreidingen of veranderende omstandigheden niet zorgen voor een negatieve beïnvloeding van de kwaliteit van het grondwater.

Toelichting op artikel 3.11 Instructieregel matig kwetsbare strategische grondwatervoorraad
Om de mogelijkheden voor de winning van grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening in de toekomst te behouden heeft de provincie de strategische grondwatervoorraad aangewezen. Een deel daarvan is kwetsbaar voor activiteiten aan het maaiveld, een deel is matig kwetsbaar. Voor het matig kwetsbare deel van de strategische grondwatervoorraad is het van belang deze gebieden zo veel mogelijk te vrijwaren van nieuwe stedelijke ontwikkeling. Het is vooral belangrijk om het risico op aantasting van de beschermende kleilagen boven het grondwater te voorkomen (onder meer bij bodemenergiesystemen). In deze zone worden geen verdere regels gesteld voor bestemmingsplannen van gemeenten. Wel wordt gemeenten gevraagd om bij nieuwe ontwikkelingen aandacht te hebben voor grond- en oppervlaktewaterkwaliteit.

Toelichting op artikel 3.12 Zorgplicht grondwater
In de grondwaterbeschermingszones is sprake van een kwetsbare functie (waterwinning voor drinkwater) en vaak een kwetsbare bodem. Daarom moeten personen en instanties die hier activiteiten ontplooien extra alert en zorgvuldig zijn op zaken die de kwaliteit van het grondwater negatief kunnen beïnvloeden. Voor de activiteiten die altijd schadelijk zijn, of die mogelijk schadelijk zijn en vaak voorkomen, zijn gerichte regels opgesteld. Maar als iedere mogelijk schadelijke activiteit apart zou worden gereguleerd, werd de verordening erg lang. Ook zou deze lijst nooit volledig sluitend kunnen zijn. De specifieke zorgplicht voor bescherming van het grondwater dient daarom als een vangnetbepaling. Daarmee worden activiteiten die niet onder andere regels in de verordening vallen, maar wel schadelijke gevolgen kunnen hebben voor het grondwater ondervangen.

Toelichting op artikel 3.13a Toepassingsbereik activiteiten waterwingebieden
Eerste lid. Op grond van de Wet milieubeheer gelden er restricties voor het opnemen van rechtstreeks werkende regels voor inrichtingen in deze verordening. Reden hiervan is het uitgangspunt van de Wet milieubeheer om degene die een inrichting drijft met zo min mogelijk milieuvoorschriften te confronteren. Op dit principe is alleen een uitzondering gemaakt als het gaat om regels ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning:
- ten aanzien van aangewezen categorieën van inrichtingen waarvoor geen vergunningplicht geldt;
- als het gaat om een verbod om in de verordening aangewezen categorieën van inrichtingen op te richten of op een aangegeven wijze te veranderen (artikel 1.2, zesde lid Wet milieubeheer).

Aangezien rechtstreeks werkende regels over vergunningplichtige inrichtingen niet zijn toegestaan, is het toepassingsbereik in het eerste lid van artikel 3.13a beperkt tot activiteiten binnen niet-vergunningplichtige inrichtingen en activiteiten buiten inrichtingen.

Tweede lid. Op grond van artikel 1.3c, eerste lid van de Wet milieubeheer kunnen in de provinciale verordening regels worden gesteld, inhoudende de verplichting voor het bevoegd gezag voorschriften te verbinden aan de omgevingsvergunningen. In het tweede van dit artikel is zo'n regel opgenomen. Op die manier kan het provinciaal bestuur bereiken dat aan vergunningen voor inrichtingen voorschriften worden verbonden, die het nodig acht ter bescherming van het milieu.
Een omgevingsvergunning wordt verleend op basis van de Wabo. Bij de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning door het bevoegd gezag zal dus niet alleen aan de Wabo en de onderliggende regelgeving getoetst moeten worden, maar ook aan de provinciale verordening. Het bevoegd gezag is verplicht de regels van deze paragraaf over te nemen in de omgevingsvergunning.

Toelichting op artikel 3.14 Verboden activiteiten Waterwingebieden
Het waterwingebied is het gebied direct rond de winputten. In dit gebied is de waterwinning het meest kwetsbaar voor verontreinigingen. Uitgangspunt is dat het niet acceptabel is om in de onmiddellijke nabijheid van een winning, verstoringen van de bodem of de grondwaterkwaliteit (schadelijke stoffen, temperatuureffecten enzovoorts) toe te staan. Ook als de exacte invloed niet helemaal bekend is.
Voor één waterwingebied, namelijk de Bethunepolder, gelden afwijkende regels als het gaat om het waterwingebiedregime. In verband met de specifieke eigenschappen van en omstandigheden in dit gebied, gelden hier de regels voor grondwaterbeschermingsgebieden. Deze zijn aangevuld met enkele gebiedsspecifieke regels. Dit wordt uitgelegd in de artikelsgewijze toelichting.
In dit artikel zijn verboden opgenomen voor een aantal activiteiten binnen het waterwingebied. De verboden zijn daarbij algemeen geldend.
Met oog op de bescherming van het grondwater zijn alle inrichtingen aangewezen in bijlage I bij het Besluit omgevingsrecht (Bor) niet toegestaan. Daarnaast zijn ook een aantal activiteiten uitgesloten die niet in bijlage I van het Bor genoemd zijn, maar wel risico's dragen voor de kwaliteit van het grondwater. Het gaat hierbij vooral om activiteiten met mogelijk risicovolle stoffen en activiteiten die de structuur van de bodem aantasten, waardoor de beschermende werking mogelijk wordt aangetast.
Er is hierbij geen limitatieve opsomming van (potentieel) schadelijke stoffen opgenomen, omdat daarbij het gevaar bestaat dat nieuwe stoffen, die schadelijk (kunnen) zijn, niet onder de verbodsbepalingen vallen. De verordening zou dan telkens gewijzigd moeten worden.
Het verbod geldt ook voor het onttrekken of toevoegen van warmte aan het grondwater, bijvoorbeeld door bodemenergiesystemen. Het risico van het inbrengen of verspreiden van verontreinigingen is vanuit de risicobenadering niet acceptabel. Daarnaast is nog onvoldoende bekend wat het effect van temperatuurschommelingen is op de kwaliteit van het grondwater.
Dit artikel is in de praktijk minder ingrijpend dan het lijkt. De meeste waterwingebieden zijn namelijk eigendom van de waterleidingbedrijven en in die gebieden zijn bijna geen andere activiteiten aanwezig. Bovendien kunnen activiteiten en bedrijven die op het moment van inwerkingtreden van de bepaling voor waterwingebieden legaal aanwezig zijn, overeenkomstig de daarvoor geldende regels, door het overgangsrecht in werking blijven. Een aantal activiteiten zijn uitgezonderd op de regels zoals omschreven in dit artikel. Doordat een aantal activiteiten generiek zijn verboden, is het nodig een aantal specifieke activiteiten uit te zonderen van het verbod. De redenen daarvoor zijn divers. Soms worden activiteiten rechtstreeks toegestaan (artikel 3.15). Soms zijn ze alleen mogelijk onder aanvullende voorwaarden (artikel 3.16). Activiteiten die niet onder de werking van deze artikelen vallen, zijn toegestaan als aan de zorgplicht wordt voldaan (artikel 3.12).

Toelichting op artikel 3.15 Vrijstelling activiteiten Waterwingebied
Dit artikel benoemt de activiteiten die rechtstreeks zijn toegelaten. Een uitzondering wordt gemaakt voor de bedrijfsmatige activiteiten van het drinkwaterbedrijf, voor zover deze noodzakelijk is voor de bereiding van drinkwater. Deze uitzondering ligt voor de hand: het drinkwaterbedrijf kan anders zijn taak niet vervullen. Het bedrijf heeft er zelf belang bij dat een goede grondwaterkwaliteit wordt gehandhaafd. Daarom mag ervan uit worden gegaan dat het bedrijf zich ten minste aan zijn zorgplicht en de normen die voor grondwaterbeschermingsgebieden gelden, houdt en dat het bevoegd gezag daar bij het verlenen van een vergunning op zal letten.
Daarnaast is ook een aantal activiteiten toegestaan, als deze tenminste deugdelijk worden uitgevoerd, of als het om beperkt gebruik gaat. Dit zijn activiteiten zoals: gladheidsbestrijding, het bezit van kleine hoeveelheden potentieel schadelijke stoffen en bodemwerkzaamheden voor het behoud van natuur of extensieve recreatie.

Toelichting op artikel 3.16 Meldingsplichtige activiteiten Waterwingebied
Voor een aantal andere activiteiten geldt dat deze alleen zijn toegestaan nadat is voldaan aan aanvullende eisen. Voor de aanleg van civieltechnisch en bouwtechnische werken voor bestaande functies, of het onder voorwaarden toepassen van grond- en baggerspecie, moet een melding worden gedaan bij de provincie. Op die manier kan vooraf worden bekeken of de activiteit goed wordt uitgevoerd, zodat geen schade optreedt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater.
In de melding moet een verantwoording worden opgenomen waarom de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het grondwater. Daarop kan de provincie dan toetsen.

Toelichting op artikel 3.19 Algemene regel bestrijdingsmiddelen en glyfosaat Bethunepolder
Er geldt een verbod op het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de Bethunepolder. Soms mag – na een daartoe ingediende melding – het middel glyfosaat voor agrarisch gebruik worden toegepast (gebruikmakend van de onkruidstrijkmethode, waarbij onkruid wordt aangestreken).

Toelichting op artikel 3.21 Informatieplicht glyfosaat Bethunepolder
Ten minste 24 uur voor toepassing van het bestrijdingsmiddel moet bij het drinkwaterbedrijf telefonisch een melding worden gedaan via telefoonnummer 0900- 93 94.

Toelichting op artikel 3.21a Toepassingsbereik grondwaterbeschermingsgebieden
Eerste lid. Op grond van de Wet milieubeheer gelden er restricties voor het opnemen van rechtstreeks werkende regels voor inrichtingen in deze verordening. Reden hiervan is het uitgangspunt van de Wet milieubeheer om degene die een inrichting drijft met zo min mogelijk milieuvoorschriften te confronteren. Op dit principe is alleen een uitzondering gemaakt als het gaat om regels ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning:

- ten aanzien van aangewezen categorieën van inrichtingen waarvoor geen vergunningplicht geldt;
- als het gaat om een verbod om in de verordening aangewezen categorieën van inrichtingen op te richten of op een aangegeven wijze te veranderen (artikel 1.2, zesde lid Wet milieubeheer).

Aangezien rechtstreeks werkende regels over vergunningplichtige inrichtingen niet zijn toegestaan, is het toepassingsbereik in het eerste lid van artikel 3.13a beperkt tot activiteiten binnen niet-vergunningplichtige inrichtingen en activiteiten buiten inrichtingen.
Tweede lid. Op grond van artikel 1.3c, eerste lid van de Wet milieubeheer kunnen in de provinciale verordening regels worden gesteld, inhoudende de verplichting voor het bevoegd gezag voorschriften te verbinden aan de omgevingsvergunningen. In lid 2 van dit artikel is zo'n regel opgenomen. Op die manier kan het provinciaal bestuur bereiken dat aan vergunningen voor inrichtingen voorschriften worden verbonden, die het nodig acht ter bescherming van het milieu.
Een omgevingsvergunning wordt verleend op basis van de Wabo. Bij de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning door het bevoegd gezag zal dus niet alleen aan de Wabo en de onderliggende regelgeving getoetst moeten worden, maar ook aan de provinciale verordening. Het bevoegd gezag is verplicht de regels van deze paragraaf over te nemen in de omgevingsvergunning.

Toelichting op artikel 3.22 Verboden inrichtingen in grondwaterbeschermingsgebieden
In grondwaterbeschermingsgebieden moet, met het oog op de waterwinning, worden voorkomen dat er bedrijven worden gevestigd die voor de kwaliteit van de bodem en het grondwater een te groot risico vormen. Voor deze bedrijven geldt een absoluut verbod. Het verbod betreft categorieën van bedrijven die zijn aangewezen in de bijlage 'Lijst verboden inrichtingen in grondwaterbeschermingsgebieden'.

Toelichting op artikel 3.23 Verbod voor handen hebben (opslag) van schadelijke stoffen in grondwaterbeschermingsgebieden
In dit artikel staan de eisen voor de opslag van stoffen die potentieel schadelijk zijn voor het grondwater. Hieronder wordt in ieder geval verstaan dat opslag bovengronds en boven een vloeistofdichte bodemvoorziening plaatsvindt en dat processen of overslag boven een vloeistofdichte of vloeistofkerende bodemvoorziening plaatsvinden. Onder een vloeistofdichte bodemvoorziening valt een lekbak of een dubbelwandige tank. Deze moet uiteraard voldoen aan de gestelde eisen van de landelijke wetgeving. Tanks mogen maximaal 5.000 liter groot zijn (compartimenteren is niet toegestaan). Proces en overslag moeten het liefst gebeuren boven een vloeistofdichte bodemvoorziening. Boven een vloeistofkerende voorziening mag ook, als wordt voldaan aan de eisen zoals opgenomen in de landelijke wetgeving (beheermaatregelen enzovoorts).
Onder proces wordt onder andere verstaan: werkzaamheden in (garage)werkplaatsen en spuitcabines. Onder overslag wordt onder andere verstaan het aftanken van voertuigen en laad- en losactiviteiten van vrachtwagens. Mocht landelijke regelgeving strengere eisen stellen aan bepaalde voorzieningen, dan zijn die regels uiteraard van toepassing.

Toelichting op artikel 3.24 t/m 3.27 Verbod boren en grond- of funderingswerken
Boorputten kunnen een risico vormen voor de drinkwaterwinning als via de boorput ongewenste stoffen in het grondwater komen. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als chemische middelen worden gebruikt om verstopping van de boorput tegen te gaan. Of wanneer een slecht afgedichte boorput leidt tot binnendringen van mest en/of bestrijdingsmiddelen. Hier speelt mee dat een eenmaal aangelegd systeem en het beheer van het systeem moeilijk controleerbaar zijn.
Bij grondwerken gaat het om het uitvoeren of laten uitvoeren van werken op of in de bodem, waarbij ingrepen worden verricht of stoffen worden gebruikt die de beschermende werking van de slecht doorlatende bodemlagen kunnen aantasten. Hieronder vallen in ieder geval bodemstabiliseringswerken en het plaatsen en verwijderen van dam-, scherm- of diepwanden en folies. Ondiepe activiteiten worden niet geregeld. Gebruik van materialen en bouw en aanleg is landelijk geregeld. De bijzondere zorgplicht fungeert daarin als vangnet.

Toelichting op artikel 3.28 Vrijstellingen boren en grond- of funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebieden
Enkele specifieke activiteiten worden in artikel 3.28 vrijgesteld van het verbod op boren en grond- en funderingswerken. In die gevallen weegt het belang van grondwatermetingen in verband met de waterwinning, tijdelijke bronbemaling of bodemonderzoek/-aanpak op tegen het belang om deze te verbieden vanwege de risico's van bedrijfsactiviteiten of aanwezige bodemverontreinigingen. Ook sonderingen zijn vrijgesteld omdat de risico's gering zijn. Ontgrondingen zijn ook vrijgesteld, omdat de provincie als bevoegd gezag vergunning verleent op basis van de Ontgrondingenwet. De provincie geeft er de voorkeur aan in dit kader zelf te bepalen wanneer een ontgronding toelaatbaar is en wanneer een vergunning wordt geweigerd. Het spreekt voor zich dat de provincie terughoudend is bij het verstrekken van een vergunning in een kwetsbaar gebied. Bij funderingen zijn eisen gesteld aan het soort palen dat gebruikt moet worden (lid 1 onder h).

Toelichting op artikel 3.29 Vrijstelling horizontaal gestuurde boringen
Horizontaal gestuurd boren is een techniek die sterk in opkomst is. Het is een betrouwbare, maar complexe oplossing om langere afstanden onder de grond te overbruggen waarbij kanalen, spoor- of snelwegen en gebouwen moeten worden doorkruist. Horizontale boringen worden vooral gebruikt voor de aanleg van ondergrondse infrastructuur, zoals gas-, elektra-, water- en rioolleidingen. Ze gaan over het algemeen tot een diepte van 3 meter tot 20 meter onder maaiveld. In uitzonderlijke gevallen worden de leidingen gelegd tot een diepte van 30 meter tot 35 meter onder maaiveld.
Horizontaal gestuurd boren biedt een aantal voordelen in vergelijking met reguliere aanlegtechnieken. Het maakt een snelle uitvoering van complexe projecten mogelijk met minimale impact op de bovengrondse omgeving. Ook zijn de uitvoeringskosten relatief laag. Er is ook een aantal risico's waar rekening mee moet worden gehouden. Zo moet worden voorkomen dat verontreinigingen in de bodem of rondom de boorput door de boringen verder worden verspreid. Ook is het belangrijk dat de boorvloeistof geen aanvullende stoffen bevat die een negatieve invloed op de bodem hebben.
Er is onderzocht in welke gevallen de voordelen van deze techniek voldoende opwegen tegen de risico's. Ook zijn er verschillende manieren waarop de risico's van deze techniek zo veel mogelijk kunnen worden beperkt. Als er diepere watergangen en belangrijke (spoor)wegen moeten worden doorkruist, is het horizontaal gestuurd boren vaak een goede methode. De impact op de bodem is namelijk vele malen kleiner als de watergang niet afgedamd, of de (spoor)wegen niet opengebroken hoeven te worden. Er worden wel aanvullende voorwaarden gesteld om de eerdergenoemde risico's voor de bodem en het grondwater te minimaliseren. Op die manier is de veiligheid van het drinkwater gewaarborgd.

Toelichting op artikel 3.30 Verbod aanleggen van een buisleiding
Transportleidingen voor transport van gevaarlijke vloeistoffen zoals kerosine vormen een belangrijke risicofactor door potentiële lekkages en kans op calamiteiten. Er moet dus voorkomen worden dat transportleidingen van (milieu)gevaarlijke stoffen een grondwaterbeschermingszone doorkruisen. Het verbod in grondwaterbeschermingsgebieden blijft gehandhaafd. Legaal aanwezige leidingen mogen bij aanpassingen niet leiden tot een risicotoename. Hiervoor geldt een meldingsplicht bij gedeputeerde staten.

Toelichting op artikel 3.31 Verbod energietoevoeging en -onttrekking in grondwaterbeschermingsgebieden
In afwijking van het boorverbod geldt het verbod op bodemenergiesystemen in grondwaterbeschermingsgebieden, ongeacht de diepte waarop dit plaatsvindt. Het gaat hier namelijk naast de aantasting van het bodemprofiel, ook om andere effecten zoals temperatuurverandering en menging van grondwater van verschillende kwaliteiten. Er is één uitzondering op het verbod op bodemenergiesystemen in grondwaterbeschermingsgebieden, namelijk voor innovatieve duurzaamheidsprojecten. Daarbij heeft de toepassing van het bodemenergiesysteem een significant positief effect op de afbraak van een (grondwater-)verontreiniging in het betreffende grondwaterbeschermingsgebied. Dit kan bijvoorbeeld de toevoeging zijn van bacteriën via het bodemenergiesysteem aan het grondwater, die de afbraak van Vluchtige OrganoChloor-verbindingen (VOCL) bevorderen.

Toelichting op artikel 3.32 Verbod meststoffen in de bodem brengen
Dit verbod geldt voor zuiveringsslib en secundaire meststoffen, waarvan onbekend en onzeker is hoe de samenstelling is. Vrijgesteld van dit verbod zijn dierlijke meststoffen, kunstmeststoffen en overige meststoffen.

Toelichting op artikel 3.35 Algemene regel buitengebruikstelling boorput
Verontreinigingen kunnen via boorputten in het grondwater terecht komen, door kortsluitstromen of door directe verontreiniging in de put. Het is daarom belangrijk dat een boorput die niet meer in gebruik is goed wordt afgedicht. Daarmee worden de scheidende lagen en de beschermende werking van de bodem hersteld.

Toelichting op artikel 3.36 Algemene regel verwijdering van heipalen
Het trekken en verwijderen van heipalen uit de grond heeft gevolgen voor de beschermende werking van de bodemlagen. Rechtstreekse kortsluiting van verontreinigingen vanaf het maaiveld naar het onderliggende

watervoerende pakket is ongewenst en moet worden voorkomen. Daarom is voor de gebieden Amersfoort-Berg, Doorn, Soestduinen en Woerden de verplichting opgenomen om bij het verwijderen van heipalen het ontstane gat af te vullen met bentoniet.
Er is speciaal voor deze gebieden gekozen omdat het grondwater hier gewonnen wordt uit het eerste watervoerend pakket dat niet beschermd wordt door een afsluitende kleilaag. Bij de andere winningen bevindt deze kleilaag zich wel op een diepte van meer dan 10m-mv en meestal op ongeveer 40m-mv. De kans dat deze laag wordt geperforeerd door een heipaal is praktisch nihil. Heipalen worden namelijk voor zover bekend niet door deze onderliggende kleilaag aangebracht, vanwege kosten die dit met zich meebrengt en om funderingstechnische redenen. Voor het verwijderen van heipalen geldt een meldingsplicht.

Toelichting op artikel 3.37 Algemene regel lozen afstromend hemelwater
Verhardingen zoals wegen en parkeerplaatsen en gebouwen in grondwaterbeschermingsgebieden, worden aangemerkt als risico's voor en oorzaak van negatieve belasting van de bodem en het grondwater. Dat komt omdat het gebruik risico's en mogelijk bodembelasting met zich meebrengt door min of meer verontreinigd afstromend hemelwater (regen, sneeuw en hagel). Aan dit artikel wordt in ieder geval voldaan als de Leidraad Afkoppelen provincie Utrecht wordt gevolgd.
Bij diepinfiltratie (vanaf 10 meter onder maaiveld) wordt opgevangen hemelwater in watervoerende lagen in de ondergrond gebracht. Binnen kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden vormt diepinfiltratie een groot risico. Het niet naleven van regels, de ondeugdelijkheid van voorzieningen of het maken van fouten heeft namelijk vergaande gevolgen. In geval van calamiteiten is het probleem ook moeilijk beheersbaar. Een eventuele verontreiniging kan immers zonder de reinigende werking (natuurlijke afbraak, adsorptie aan bodemdeeltjes) van een bodempassage direct in het watervoerende pakket doordringen. Een voorbeeld van zo'n fout is het per ongeluk aansluiten van riolering, of het lozen van vuil water op een hemelwaterkolk (straat- of trottoirput), waardoor vuil water in een hemelwaterriool terecht kan komen. Als dit water diep wordt geïnfiltreerd, kan dit een drinkwaterbron onbruikbaar maken.

Toelichting op artikel 3.38 Algemene regel aanleggen parkeerplaats
In de Leidraad Afkoppelen provincie Utrecht worden schone gebouwen en schone/beperkt schone verhardingen onderscheiden (parkeerplaatsen, wegen, enzovoorts).
Het risico op lekkage en afspoelen van schadelijke stoffen van motorvoertuigen is bij de huidige stand van techniek beperkt, maar niet verwaarloosbaar. Parkeren op onverharde terreinen, dat wil zeggen: zonder vloeistofdichte bodemvoorziening, dus bijvoorbeeld op kale grond, gras, grind en steengranulaat, is ongewenst. Vaste parkeerplekken moeten daarom worden voorzien van een vloeistofdichte bodemvoorziening.
Bij een vloeistofdichte bodemvoorziening, zoals asfalt en strak gelegde straatklinkers, stroomt het merendeel van of al het water af en kan dit worden opgevangen. Eventuele olielekkage en dergelijke wordt opgemerkt en opgevangen door de verharding. Daarna kan het worden weggevangen of uit het afstromend water worden gehaald (beheersbare situatie). Het is aan de initiatiefnemer om een goede voorziening of maatregelen te treffen. Hierop is de zorgplicht van artikel 3.12 van toepassing.

Toelichting op artikel 3.38a Toepassingsbereik
Eerste lid. Op grond van de Wet milieubeheer gelden er restricties voor het opnemen van rechtstreeks werkende regels voor inrichtingen in deze verordening. Reden hiervan is het uitgangspunt van de Wet milieubeheer om degene die een inrichting drijft met zo min mogelijk milieuvoorschriften te confronteren. Op dit principe is alleen een uitzondering gemaakt als het gaat om regels ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning:
- ten aanzien van aangewezen categorieën van inrichtingen waarvoor geen vergunningplicht geldt;
- als het gaat om een verbod om in de verordening aangewezen categorieën van inrichtingen op te richten of op een aangegeven wijze te veranderen (artikel 1.2, zesde lid Wet milieubeheer).

Aangezien rechtstreeks werkende regels over vergunningplichtige inrichtingen niet zijn toegestaan, is het toepassingsbereik in het eerste lid van artikel 3.13a beperkt tot activiteiten binnen niet-vergunningplichtige inrichtingen en activiteiten buiten inrichtingen.
Tweede lid. Op grond van artikel 1.3c, eerste lid van de Wet milieubeheer kunnen in de provinciale verordening regels worden gesteld, inhoudende de verplichting voor het bevoegd gezag voorschriften te verbinden aan de omgevingsvergunningen. In tweede lid van dit artikel is zo'n regel opgenomen. Op die manier kan het provinciaal bestuur bereiken dat aan vergunningen voor inrichtingen voorschriften worden verbonden, die het nodig acht ter bescherming van het milieu.
Een omgevingsvergunning wordt verleend op basis van de Wabo. Bij de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning door het bevoegd gezag zal dus niet alleen aan de Wabo en de onderliggende regelgeving getoetst moeten worden, maar ook aan de provinciale verordening. Het bevoegd gezag is verplicht de regels van deze paragraaf over te nemen in de omgevingsvergunning.

Toelichting op artikel 3.39 Verbod inrichtingen mijnbouw in boringsvrije zones
Inrichtingen die behoren tot de mijnbouw zijn niet toegestaan in boringsvrije zones. Daarbij zijn er namelijk te veel risico's op verontreiniging van het grondwater. Onder mijnbouw wordt verstaan inrichtingen voor:
a. het opsporen van delfstoffen;
b. het opsporen of winnen van aardwarmte;
c. het opslaan van stoffen en alle activiteiten die ondersteunend zijn aan de voorgenoemde activiteiten.
Onder andere (diepe) geothermie is dus niet toegestaan in de boringsvrije zones.

Toelichting op artikelen 3.40 t/m 3.45 Verbod boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zones
Boorputten kunnen een risico vormen voor de drinkwaterwinning als via de boorput ongewenste stoffen in het grondwater komen. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als chemische middelen worden gebruikt om verstopping van de boorput tegen te gaan. Of dat bijvoorbeeld mest en/of bestrijdingsmiddelen een slecht afgedekte boorput binnendringen. Hier speelt mee dat een eenmaal aangelegd systeem en het beheer van het systeem moeilijk controleerbaar zijn.
Bij grondwerken gaat het om het uitvoeren of laten uitvoeren van werken op of in de bodem, waarbij ingrepen worden verricht, of stoffen worden gebruikt die de beschermende werking van de slecht doorlatende bodemlagen kunnen aantasten. Hieronder vallen in ieder geval bodemstabiliseringswerken, en het plaatsen en verwijderen van dam-, scherm- of diepwanden en folies. Ondiepe activiteiten worden niet geregeld. Gebruik van materialen en bouw en aanleg worden gereguleerd door landelijke regels. De bijzondere zorgplicht fungeert daarin als vangnet.

Toelichting op artikel 3.46 Vrijstellingen oprichten van boorputten en uitvoeren van grond- of funderingswerken in boringsvrije zones
Enkele specifieke activiteiten worden in artikel 3.46 vrijgesteld van het verbod op boren en grond- en funderingswerken. In die gevallen weegt het belang van grondwatermetingen in verband met de waterwinning, tijdelijke bronbemaling, bodemonderzoek/-aanpak op tegen het belang om deze te verbieden vanwege de risico's van bedrijfsactiviteiten of aanwezige bodemverontreinigingen. Ook sonderingen zijn vrijgesteld omdat de risico's hiervan gering zijn. Ontgrondingen zijn ook vrijgesteld, omdat de provincie als bevoegd gezag hiervoor vergunning verleent op basis van de Ontgrondingenwet. De provincie geeft er voorkeur aan in dit kader aan te geven wanneer een ontgronding toelaatbaar is en wanneer een vergunning wordt geweigerd. Het spreekt voor zich dat de provincie terughoudend is bij het verstrekken van een vergunning in een kwetsbaar gebied. Bij funderingen zijn eisen gesteld aan het soort palen (lid 1 onder h).

Toelichting op artikel 3.47 Vrijstelling horizontaal gestuurde boringen in boringsvrije zones
Horizontaal gestuurd boren is een techniek die sterk in opkomst is. Het is een betrouwbare, maar complexe oplossing om langere afstanden ondergronds te overbruggen waarbij kanalen, spoor- of snelwegen en gebouwen moeten worden doorkruist. Horizontale boringen worden vooral gebruikt voor de aanleg van ondergrondse infrastructuur, zoals gas-, elektra-, water- en rioolleidingen. Ze gaan over het algemeen tot een diepte van 3 meter tot 20 meter onder maaiveld. In uitzonderlijke gevallen worden de leidingen gelegd tot een diepte van 30 meter tot 35 meter onder maaiveld.
Horizontaal gestuurd boren biedt een aantal voordelen in vergelijking met reguliere aanlegtechnieken. Het maakt een snelle uitvoering van complexe projecten mogelijk met minimale impact op de bovengrondse omgeving. Ook zijn de uitvoeringskosten relatief laag. Er is ook een aantal risico's waar rekening mee moet worden gehouden. Zo moet worden voorkomen dat verontreinigingen in de bodem of rondom de boorput door de boringen verder worden verspreid. Ook is het belangrijk dat de boorvloeistof geen aanvullende stoffen bevat die een negatieve invloed op de bodem hebben.
Uit onderzoek blijkt dat de voordelen van deze techniek soms voldoende opwegen tegen de risico's. Ook zijn er verschillende manieren waarop de risico's van deze techniek zo veel mogelijk kunnen worden beperkt. Als er diepere watergangen en belangrijke (spoor)wegen moeten worden doorkruist, is het horizontaal gestuurd boren vaak een goede methode. De impact op de bodem is namelijk vele malen kleiner als de watergang niet afgedamd, of de (spoor)wegen niet opengebroken hoeven te worden. Er worden wel aanvullende voorwaarden gesteld om de eerdergenoemde risico's voor de bodem en het grondwater te minimaliseren. Op die manier is de veiligheid van het drinkwater gewaarborgd.

Toelichting op artikel 3.49 Verbod energietoevoeging en -onttrekking in boringvrije zones
Het verbod op energietoevoeging en -onttrekking in boringsvrije zones geldt voor systemen die onder de dieptegrens komen, zoals vastgesteld voor de boringsvrije zone waar het om gaat.
Er is één uitzondering op het verbod op bodemenergiesystemen in boringsvrije zones, namelijk voor innovatieve duurzaamheidsprojecten. Daarbij heeft de toepassing van het bodemenergiesysteem een significant positief effect op de afbraak van een (grondwater-)verontreiniging in het betreffende grondwaterbeschermingsgebied. Dit kan bijvoorbeeld de toevoeging zijn van bacteriën via het bodemenergiesysteem aan het grondwater, die de afbraak van Vluchtige OrganoChloor-verbindingen (VOCL) bevorderen.

3.3 Grondwaterverontreiniging

Deze paragraaf bevat geen regels omdat dit geregeld is in de Wet bodembescherming. Dit verandert straks onder de Omgevingswet.

3.4 Grondverzet en rommelterreinen

Toelichting op artikel 3.60 Oogmerk
In deze paragraaf worden regels gesteld over de bescherming van het landschap, de natuur, de cultuurhistorische en archeologische waarden (LNCA-waarden) in de provincie. Bij het verloren gaan van deze waarden gaat het niet alleen om grootschalige ingrepen en/of vormen van aantasting. Het gaat juist vooral om kleinschalige vormen van aantasting. Door het groter aantal en de hogere frequentie levert dat een sluipend, maar daarom niet minder bedreigend proces op. Zeker ook als het gaat om vele kleine onomkeerbare aantastingen. De belangenafweging is dwingend van karakter. Daarom biedt deze geen ruimte om met andere belangen dan de belangen genoemd in artikel 3.60 rekening te houden.

Toelichting op artikel 3.61 Toepassingsbereik
Eerste lid: Deze paragraaf is van toepassing op het storten, ophogen, egaliseren of inrichten van een rommelterrein in het landelijk gebied.
Tweede lid: Dit artikel bevat een aantal algemene vrijstellingen. Deze paragraaf blijft van rechtswege buiten toepassing, als het werkzaamheden betreft, die voortvloeien uit een vergunning krachtens artikel 3 van de Ontgrondingenwet, voor zover die werkzaamheden op het ontgrondingsterrein, dan wel op de in die vergunning betrokken percelen plaatsvinden. De reden daarvoor is dat als gevolg van artikel 10, vijfde lid van de Ontgrondingenwet alle belangen, dus ook het belang van natuur en landschap, bij de vergunning meegewogen worden. Wanneer de vergunning verleend wordt is echter niet duidelijk of, en waar met de vrij te komen stoffen zal worden gestort of opgehoogd. De waarde van de vrijstelling ligt daardoor vooral in haar spiegelbeeld: voor storten buiten het vergunde ontgrondingsterrein is een vergunning in de zin van deze paragraaf nodig.

Toelichting op artikel 3.62 Specifieke zorgplicht
De specifieke zorgplicht is van toepassing op activiteiten die onder algemene regels vallen. De zorgplicht operationaliseert de, overeenkomstig artikel 3.60, te dienen belangen naar een algemene gedragsnorm voor de gebruikers van het landelijk gebied. De zorgplicht is een algemene regel, maar met een zeer algemene strekking. De algemene regels zijn een verdere uitwerking van de zorgplicht. De zorgplicht geldt als algemeen kader voor de activiteiten en dient als vangnet voor de handhaving. Bij overtreding van een zorgplichtbepaling kan direct gehandhaafd worden als sprake is van een overduidelijke overtreding.

Toelichting op artikel 3.63 Verbod rommelterreinen
Uitgangspunt is een compleet verbod om in het landelijk gebied een rommelterrein in te richten of te hebben, tenzij de activiteit is toegelaten op grond van de artikelen 3.65 tot en met 3.70.

Toelichting op artikel 3.64 Ontheffing storten, ophogen en egaliseren
Uitgangspunt is dat het zonder ontheffing verboden is om in het landelijk gebied te storten, op te hogen en te egaliseren, tenzij de activiteit is toegelaten op grond van de artikelen 3.65 tot en met 3.70.

Toelichting op artikel 3.65 Vrijstelling bij infrastructurele werken en werken van groot maatschappelijk belang
Binnen deze vrijstelling vallen de aanleg en het onderhoud van infrastructurele werken zoals spoor-, water- en (snel)wegen, bruggen, havens en luchthavens, en werken van groot maatschappelijk belang, zoals geluidswallen en dijken. Voorwaarde is wel dat de nodige vergunningen zijn verleend en/of het werk planologisch is toegestaan.

Toelichting op artikel 3.66 Vrijstelling bij agrarische percelen
Eerste lid, onder a: Rijpaden in agrarische weide- en akkerpercelen moeten regelmatig versterkt en opgehoogd worden. Dit moet gezien worden als normaal onderhoud in het kader van een doelmatige agrarische bedrijfsvoering. Dit onderhoud is met dit artikel vrijgesteld van het verbod op storten en ophogen.
Eerste lid, onder b: Agrarisch gebruikte weide- en akkerpercelen worden in het kader van de normale bedrijfsuitoefening regelmatig opgehoogd en geëgaliseerd. Dit artikel bevat een vrijstelling voor deze activiteit, voor zover daarbij wordt voldaan aan bepaalde voorwaarden. Zo geldt de vrijstelling alleen voor gebieden die buiten het natuurnetwerk Nederland en de Groene contour zijn gelegen, en is er in artikel 3.70 een meldingsplicht gekoppeld aan dit artikel.
Tweede lid: Het is niet de bedoeling van het verbod op storten en inrichten van rommelterreinen om de normale bedrijfsvoering bij agrarische bedrijven te hinderen of te belemmeren. Bij het begrip agrarisch bedrijf moet gedacht worden aan akkerbouw- en veeteeltbedrijven, tuinbouwbedrijven, veemesterijen, fruitteeltbedrijven, enzovoorts. Zaken die verband houden met de normale bedrijfsvoering worden daarom door deze bepaling vrijgesteld. Zo wordt voorkomen dat agrariërs een ontheffing moeten aanvragen voor zaken die onder normale

bedrijfsvoering vallen. Het gaat hierbij zowel om goederen zoals hooibalen en grasrollen, als om materieel zoals voertuigen. Hierbij geldt wel de aantekening, dat de vrijstelling beperkt is tot activiteiten op, of onmiddellijk aangrenzend aan het agrarische bouwperceel. Het is niet de bedoeling dat de open agrarische ruimte naar willekeur als opslagterrein gebruikt kan worden.

Toelichting op artikel 3.67 Vrijstelling bij normaal onderhoud van oppervlaktewaterlichamen
Eerste lid: Dit artikel betreft een vrijstelling voor het storten van baggerspecie, die vrijkomt uit normaal onderhoud van oppervlaktewaterlichamen. Onder normaal onderhoud wordt verstaan het periodiek onderhoud van (schouwplichtige) oppervlaktewaterlichamen, zodat deze voldoen aan waterhuishoudkundige eisen (conform de legger en de keur van het waterschap). Het gaat dan om de vrijgekomen baggerspecie die evenredig wordt verspreid op de erven en gronden gelegen aan die watergangen. Met baggerspecie wordt bagger bedoeld die is vermengd met ongewenste begroeiing. Bestaat het onderhoud van een oppervlaktewaterlichaam alleen uit het verwijderen van begroeiing? Dan mogen de losse plantenresten niet verspreid worden. Ze moeten langs het oppervlaktewaterlichaam worden neergelegd.
Onder normaal onderhoud wordt in ieder geval niet verstaan:
a. het doelbewust storten van baggerspecie op percelen die niet grenzen aan het uitgebaggerde/uitgegraven oppervlaktewaterlichaam voor onderhoudswerkzaamheden van deze percelen. Voorbeelden hiervan zijn het wegwerken van plaatselijk reliëfverschillen, het ophogen van natuurwetenschappelijk waardevolle percelen, slootdempingen, enzovoorts.
b. Het verbreden en verdiepen van een oppervlaktewaterlichaam groter dan het oorspronkelijke slootprofiel, waarbij de vrijkomende grond en baggerspecie wordt gebruikt voor bijvoorbeeld doeleinden zoals onder a genoemd.

De vrijstelling geldt ook niet voor het storten van baggerspecie op slootkanten die in agrarisch natuurbeheer zijn. Dit brengt namelijk juist schade toe aan deze waardevolle slootkanten.
Tweede lid: Dit artikel gaat over een vrijstelling voor de aanleg van een baggerdepot. Daar zijn een aantal voorwaarden aan verbonden:
a. De voorwaarden onder a en e gaan over de bescherming van aardkundige en landschappelijke waarden. Aardkundige waarden zijn die onderdelen van het landschap die iets vertellen over de natuurlijke ontstaanswijze van een gebied. Het gaat bijvoorbeeld om geulen, stuwwallen, glaciale bekkens, oude rivierbeddingen en dekzandruggen.
b. Onder b is een maximale hoogte aan het baggerdepot verbonden. Het gaat dan om de hoogte van de omringende zandwal, waarbinnen de bagger wordt gestort. De voorwaarde onder d gaat over de eindsituatie van het depot. Na de periode van inklinking, meestal zo'n 3 jaar, worden de zandwallen en de bagger gelijkmatig verspreid over het perceel. Het is daarbij niet de bedoeling om natuurlijke laagten zoals geulen te dichten. Het oorspronkelijke landschapspatroon moet zo goed mogelijk worden gevolgd. Het perceel mag na verspreiding en egalisatie niet meer dan 10 centimeter hoger zijn ten opzichte van het oorspronkelijke maaiveld van de dichtstbijzijnde naastgelegen niet opgehoogde percelen.

Toelichting op artikel 3.68 Vrijstelling bij een viaduct, ecoduct, faunapassage of planmatige inrichting en ontwikkeling van een natuurterrein of ecologische zone
De vrijstelling geldt voor allerlei stortactiviteiten met diverse materialen, die samenhangen met diverse natuurinrichtingsprojecten. Belangrijk is, dat het gaat om activiteiten waar de terreinbeheerder mee ingestemd heeft en die een ecologische meerwaarde hebben. Dit om verkapt storten van afvalmateriaal te voorkomen.

Toelichting op artikel 3.69 Vrijstelling bij takkenwallen en takkenrillen
Houtopstanden moeten worden onderhouden. Ze moeten regelmatig gesnoeid, geknot en uitgedund worden. Het takhout dat daarbij vrijkomt, wordt vaak verwerkt in takkenwallen en takkenrillen in de nabijheid van de werkzaamheden. Goed aangelegde takkenrillen zijn een aanwinst voor de natuur. Vogels, muizen, insecten en amfibieën vinden er een schuil- of broedplaats. De vrijstelling heeft uitsluitend betrekking op het gebruik van snoei- en dunhout en is aan een aantal voorwaarden gebonden.

Toelichting op artikel 3.70 Vrijstelling in tuinen, parken, landgoederen of sportaccommodaties
Wallichamen zoals grond- en houtwallen werden vroeger vaak aangelegd als eigendomsafscheiding, vee-, wild- en windkering en voor het leveren van geriefhout (hout voor eigen gebruik op een boerderij). Houtwallen zijn lijnelementen en vormen vaak een langere, aaneengesloten route waarlangs dieren en planten zich kunnen verplaatsen. De steile wallichamen, met een zonbeschenen kant en een schaduwzijde, leveren veel insecten, schimmels, mossen, muizen en kruiden op. Door de hoge en steile taluds logen zulke wallen ook sneller uit. Dat leidt tot verarming van de bodem en daardoor tot een soortenrijkere flora en fauna. Tegenwoordig worden wallichamen vaak aangelegd als perceelgrens en voor de bescherming van de privacy. Dit artikel stelt de aanleg van een wallichaam in tuinen bij huizen of landgoederen vrij, als wordt voldaan aan de genoemde voorwaarden.
a. De voorwaarde onder a is opgenomen om te voorkomen dat landeigenaren of beheerders die aangrenzend aan de tuin bijvoorbeeld een stuk bosperceel bezitten, of beheren, een wallichaam midden in dat bos aanleggen.

b. De voorwaarde onder b beschermt de aanwezige bomen.
c. De voorwaarde onder c is opgenomen om te voorkomen dat wallichamen worden beplant met niet-gebiedseigen beplanting zoals coniferen.
d. De voorwaarde onder d bevat een bepaling over afmetingen.

Toelichting op artikel 3.71 Melding ophogen of egaliseren
Dit artikel gaat over de meldingsplicht die hoort bij artikel 3.66, eerste lid, onder b.

3.5 Gesloten stortplaatsen

Toelichting op afdeling 3.5 Gesloten stortplaatsen
Deze afdeling bevat geen regels omdat dit geregeld is in de Wet milieubeheer en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Dit verandert straks onder de Omgevingswet.

4. BEREIKBAARHEID EN MOBILITEIT

4.1 Bereikbaarheid

Toelichting op artikel 4.1 Instructieregel bereikbaarheid
Gehele artikel: Het bepaalde in dit artikel is van toepassing op het gehele provinciale grondgebied. De mobiliteitstoets kijkt naar de gevolgen voor de bereikbaarheid bij de uitvoering van projecten en andere ingrepen in de leefomgeving. Een ontwikkeling in de leefomgeving (zowel binnen als buiten het bestaand stedelijk gebied) moet samen gaan met een bereikbaarheid die voldoet. Dit vloeit voort uit ofwel een goede ruimtelijke ordening ofwel uit dit artikel. Wanneer de mobiliteitstoets van toepassing is, worden de resultaten hiervan bij de ontwikkeling in de leefomgeving betrokken.
Eerste lid: Al in een vroeg stadium (vóór het overleg, maar bij voorkeur al in de planvormingsfase) moet er voor de ontwikkelingen in de leefomgeving door middel van een mobiliteitsscan gekeken worden welke mobiliteitseffecten optreden, en of de mobiliteitstoets bij de voorgenomen ontwikkeling in de leefomgeving noodzakelijk is. Om de noodzaak na te gaan, moet bij elk bestemmingsplan in een vroeg stadium het aantal verplaatsingen voor de verschillende vervoerwijzen duidelijk zijn. Het gaat om de vervoerwijzen die betrekking hebben op de omliggende verkeers- en vervoersnetwerken, zoals: het wegennet, openbaar-vervoernetwerk, fiets- en looproutes. Als er sprake is van een (relatief) groot aantal verplaatsingen of het vermoeden bestaat dat er zich een knelpunt gaat voordoen op omliggende verkeers- en vervoersnetwerken, is een mobiliteitstoets noodzakelijk. De mobiliteitsscan is bedoeld om:
a. op hoofdlijnen inzicht te krijgen in het aantal verplaatsingen dat de voorgenomen ontwikkeling in de leefomgeving tot gevolg heeft;
b. inzicht te krijgen in hoe dit zich verhoudt tot het aantal verplaatsingen van al bekende toekomstige ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente;
c. te bepalen of er door het aantal nieuwe of extra verplaatsingen knelpunten op het omliggende verkeers- en vervoersnetwerk voor de diverse vervoerwijzen ontstaan, waardoor de bereikbaarheid aanzienlijk verslechtert of de ontwikkeling in de leefomgeving wellicht kansen biedt om verkeers- en vervoernetwerken te verbeteren.

Tweede lid: Op basis van de scan wordt bepaald of een mobiliteitstoets noodzakelijk is. De verplichting een mobiliteitstoets uit te voeren zal meestal van toepassing zijn op de ontwikkeling van grotere gebieden (bijvoorbeeld woonwijken van meer dan 50 woningen of bedrijventerreinen). In sommige gevallen kan het ook gelden voor kleinschalige ontwikkelingen in de buurt van een verkeersnetwerk dat al zwaar belast is. In zulke gevallen kan de toevoeging van slechts een paar verkeersbewegingen al grote gevolgen hebben voor de doorstroming, bereikbaarheid en toegankelijkheid, veiligheid en leefbaarheid. De reikwijdte van de mobiliteitstoets is in verhouding met de ontwikkelingsschaal in de leefomgeving en de te verwachten effecten op het verkeers- en vervoernetwerk. Als de ontwikkelingsschaal groot is, is de reikwijdte van de mobiliteitstoets dat ook.
Daarbij moet in de mobiliteitsscan zichtbaar worden gemaakt hoe de voorgenomen ontwikkeling in de leefomgeving zich verhoudt tot andere (te verwachten) ontwikkelingen in een gebied, gemeente en/of de omliggende gemeenten. Hierbij moet het geheel van de (geplande) ontwikkelingen in de omgeving in kaart worden gebracht. Als er sprake is van meerdere (te verwachten) ontwikkelingen kan er namelijk sprake zijn van een stapeling van effecten op de diverse verkeers- en vervoersnetwerken. Hierdoor kunnen specifieke knelpunten ontstaan, maar ook kansen om netwerken te versterken. Dit kan ook een aanleiding zijn om eventuele kosten van infrastructuuraanpassingen te verdelen over verschillende projecten (kostenverevening).

Toelichting op artikel 4.2 t/m 4.4 Instructieregels behoud provinciaal OV-netwerk, provinciaal bereikbaarheidsnetwerk en regionaal fietsnetwerk
Een samenhangend OV-netwerk bestaat onder andere uit de tram- en buslijnen waarvoor de provincie concessieverlener is. Een samenhangend bereikbaarheidsnetwerk bestaat uit de provinciale wegen en een aantal gemeentelijke wegen met regionaal belang. Een samenhangend fietsnetwerk bestaat onder andere uit de

provinciale fietspaden en gemeentelijke fietspaden die van regionaal belang zijn. Verstoringen door wegbeheerders van deze netwerken zijn niet wenselijk. Al in een vroegtijdig stadium (vóór het overleg, maar bij voorkeur al in de planvormingsfase) moet er voor nieuwe ontwikkelingen nagegaan worden of deze tot verstoringen van de netwerken kunnen leiden en of dit voorkomen kan worden. Dit is noodzakelijk voor het provinciale OV-netwerk. Vandaar dat er gekozen is voor 'in acht nemen' in deze instructieregel. De financiële gevolgen van verstoringen van het provinciale OV-netwerk zijn groot en treden direct op. Bij het provinciaal bereikbaarheidsnetwerk en bij het regionaal fietsnetwerk is gekozen voor een iets lichtere vorm van de instructieregel, namelijk 'rekening houden met'.

4.2 Provinciale wegen

Toelichting op artikel 4.5 Oogmerk provinciale wegen
Eerste lid: Deze regels zijn bedoeld om te zorgen dat er geen schade ontstaat aan de provinciale weg en dat deze veilig en doelmatig kan worden gebruikt. Daarbij hoort ook het belang van onderhoud van de provinciale weg.
Tweede lid: In dit lid is een ruimere reikwijdte van de bepalingen opgenomen. In het eerste lid staan alleen de mobiliteitsbelangen. Op grond van het tweede lid kan ook rekening worden gehouden met belangen als landschap, natuur en cultuurhistorie. Een voorbeeld: Kabels en leidingen kunnen niet zomaar overal in de bermen liggen. Er moet rekening worden gehouden met archeologische waarden en met bomen die van cultuurhistorische waarde zijn. Soms worden kabels en leidingen verlegd om een doorgang voor dieren (faunapassage) te realiseren over, door of onder een barrière (bijvoorbeeld onder de weg door, of langs een viaduct). Dan gaat het om het belang van landschappelijke en natuurwaarden waar rekening mee moet worden gehouden. Infrastructuur wordt ook aangelegd vanuit de belangen van recreatie en toerisme, denk aan fietspaden.

Toelichting op artikel 4.6 Instructieregel bouwwerken bij provinciale wegen
Wil een gemeente een bouwwerk realiseren of wijzigen? Dan moet zij in haar bestemmingsplan rekening houden met het belang van het behoud en uitbreiding van de provinciale weg. Dit met het oog op de verkeersveiligheid en de doorstroming op deze weg. Daarbij maakt de gemeente wel een eigen afweging. De provincie wordt bij deze afweging betrokken. In stedelijk gebied wordt het belang van de provinciale weg vaak niet verder aangetast door een nieuw bouwwerk. Er staan namelijk al veel bouwwerken binnen het beperkingengebied bouwwerken provinciale wegen. Nieuwe bouwwerken betekenen dan ook vaak geen verdere inperking.
In de wegenverordening stond al een verbod op bouwwerken binnen de 10 meter van de kant van de verharding van de weg waarvoor ontheffing mogelijk was. Deze instructieregel is dus niet een nieuwe regel, maar een bestaande regel die in een ander jasje is gegoten. Dit betekent bijvoorbeeld dat een wijziging van een gevel geen gevolgen heeft. Maar het naar voren plaatsen van een gevel als deze daardoor dichter op de weg komt, wel.
Ontheffing van deze instructieregel is mogelijk. Dit is geregeld in hoofdstuk 1 van deze verordening.

Toelichting op artikel 4.6a Beoordelingsregel vergunningen voor uitwegen bij provinciale wegen
Dit artikel bevat de beoordelingsregel voor vergunningen voor uitwegen naar provinciale wegen. Voor andere vergunningen is geen specifieke beoordelingsregel opgenomen. Het toetsingskader voor die vergunningen bestaat uit de oogmerken van artikel 4.5.

Toelichting op artikel 4.7 Toepassingsbereik
Eerste lid: Deze paragraaf gaat over activiteiten op of rond provinciale wegen in de provincie Utrecht waarvoor beperkingen gelden, omdat die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de weg. Het gaat dan om bijvoorbeeld het op, naast, onder of over de weg aanbrengen van objecten, zoals viaducten, tunnels, bruggen, gebouwen of faunapassages. Maar ook om kabels en leidingen en kleinere objecten, zoals gedenktekens, reclame-uitingen en andere borden. Het gaat daarbij niet alleen om het aanbrengen van die objecten, maar ook om het aanpassen, verwijderen of beheren daarvan. Andere activiteiten waarvoor beperkingen gelden, zijn bijvoorbeeld het beheer van langs de weg liggende sloten, bomen, struiken en ander groen.
Het gebruik van de weg voor het wegverkeer valt hier niet onder. Eventuele nadelige gevolgen daarvan voor de provinciale weg zijn geregeld door andere wetgeving. Het gaat dan vooral om de Wegenverkeerswet en bijbehorende regelingen.
Tweede lid: Activiteiten die door of namens de wegbeheerder worden uitgevoerd, vallen ook niet onder dit artikel. Denk hierbij aan onderhoud, herstel, aanleg of wijziging van de weg. Deze activiteiten zijn gericht op het behouden of verbeteren van de staat en werking van de weg. Die hebben in het algemeen dus geen, of beperkte nadelige gevolgen voor de weg.

Toelichting op artikel 4.8 Specifieke zorgplicht
Eerste lid: De specifieke zorgplicht geldt voor activiteiten waarvoor een vergunning nodig is en voor activiteiten die onder algemene regels vallen.

De zorgplicht is een algemene gedragsnorm voor de gebruikers van de provinciale weg, om te zorgen dat de belangen waar het oogmerk van artikel 4.5 op ziet worden gewaarborgd. De zorgplicht is bedoeld als vangnet voor de handhaving. Het is een algemene regel, maar met een zeer algemene strekking. De algemene regels, vergunningvoorschriften en maatwerkvoorschriften die hierin staan, zijn een verdere uitwerking van deze zorgplicht. Is er sprake van een overtreding van een zorgplichtbepaling? Dan kan er direct worden gehandhaafd als sprake is van een overduidelijke overtreding. In de andere gevallen dient er eerst een maatwerkvoorschrift op gesteld te worden voordat tot handhaving kan worden overgegaan. De grondslag voor het stellen van maatwerkvoorschriften is in artikel 4.34 opgenomen.
Tweede lid: In dit lid is de specifieke zorgplicht concreter gemaakt voor een aantal activiteiten die onwenselijk zijn in het beperkingengebied op, of rond provinciale wegen. Door deze activiteiten specifiek te benoemen, is handhaving makkelijker. Het eerst stellen van een maatwerkvoorschrift is dan vaak niet nodig.
Voor beplanting is een specifieke zorgplicht opgenomen in sub f en g. Onder sub g wordt zowel bovengrondse als ondergrondse conditie verstaan. Denk bijvoorbeeld aan het omhoog drukken van de weg door boomwortels. Het tweede lid is een aanvulling op het eerste lid. Hierin staat dat het verplicht is om maatregelen te nemen om ongewone voorvallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken. Ongewone voorvallen bij activiteiten/werkzaamheden in het beperkingengebied op of rond een provinciale weg, kunnen gevaarlijk zijn voor de staat en werking van die weg. Van iedereen mag dan ook worden verwacht dat zij de nodige maatregelen nemen om ongewone voorvallen te voorkomen en de gevolgen ervan te beperken.

Toelichting op artikel 4.9 Vergunning veranderen van bermsloten
Voor het afdammen, dempen of het wijzigen van de afvoercapaciteit van bermsloten is een vergunning nodig. Bermsloten zijn namelijk belangrijk voor de staat en werking van wegen. Het wordt ook steeds belangrijker dat het water op de weg voldoende snel kan worden afgevoerd. Door klimaatverandering kunnen buien namelijk steeds zwaarder worden.

Toelichting op artikel 4.10 Vergunning uitwegen
Eerste lid: Uitwegen (uitritten) op provinciale wegen zijn vanwege de uitwisseling van verkeer potentiële conflictpunten en al snel verkeersonveilig door de grote snelheidsverschillen. Teveel uitwegen op een provinciale weg zijn niet goed voor de overzichtelijkheid en de verkeersveiligheid. Ook de doorstroming komt bij veel uitwegen onder druk te staan. Nieuwe uitwegen worden dan ook tot een minimum beperkt.
Ook voor het veranderen en intensiveren van het gebruik van uitwegen is daarom een vergunning nodig. Het kan namelijk een verslechtering betekenen van de verkeersveiligheid en de doorstroming. Ook moet de inrichting van de uitweg worden aangepast aan het gebruik, bijvoorbeeld bij bedrijfsmatig gebruik. Dan moet de uitweg ruimer worden gemaakt, om zo veilig mogelijk gebruik te kunnen maken van de uitweg.
Tweede lid: Uitwegen bij verkooppunten en standplaatsen binnen het beperkingengebied beheer provinciale wegen, vallen niet onder dit artikel. Dit wordt apart geregeld in artikel 4.13 van deze verordening.

Toelichting op artikel 4.11 Vergunning duikers, goten, peilbuizen, afrasteringen en andere werken
Voor het hebben, leggen of wijzigen van werken in het beperkingengebied beheer provinciale wegen is in beginsel een vergunning nodig. Deze activiteiten kunnen namelijk de staat en werking van de provinciale weg aantasten. Het reguleren van deze activiteiten is maatwerk. Uitzondering zijn gedenktekens door directe nabestaanden en telecom- en laag- en middenspanning elektriciteitskabels en leidingen en lasgaten en huisaansluitingen. Hiervoor geldt alleen een meldingsplicht. Maar dan moet wel worden voldaan aan de voorwaarden van artikelen 4.16 en 4.19 t/m4.30.

Toelichting op artikel 4.12 Vergunning borden en vergelijkbare objecten
Eerste lid: Borden, spandoeken, vlaggenmasten, handelsreclame en licht- of geluidgevende voorzieningen in het beperkingengebied beheer provinciale wegen kunnen de weggebruiker afleiden. Daarom worden deze zoveel mogelijk beperkt met het oog op de verkeersveiligheid.
Tweede lid: Voor tijdelijke verwijsborden, die kort voor en tijdens een evenement geplaatst worden, is geen vergunning nodig. Hier is een melding voldoende, zie artikel 4.17.

Toelichting op artikel 4.13 Vergunning standplaatsen en verkooppunten
Standplaatsen voor de verkoop aan verkeersdeelnemers kunnen verkeersonveilige situaties opleveren. Bij de vergunningverlening zijn verkeersveiligheid en doorstroming belangrijke factoren die worden meegewogen. Verkooppunten voor het leveren van energie aan voertuigen (denk aan tankstations, elektrische laadstations), of andere goederen (de bijbehorende shop) binnen het beperkingengebied beheer provinciale wegen hebben ook een vergunning nodig.
Verkooppunten buiten het beperkingengebied die een uitweg op de provinciale weg hebben/willen hebben, vallen onder artikel 4.10 van deze verordening.

Toelichting op artikel 4.14 Vergunning evenementen
Zijn er bij een evenement maatregelen nodig om de doorstroming van het verkeer en de verkeersveiligheid te garanderen op de provinciale weg? Dan is een vergunning verplicht. Met evenementen worden zowel route als plaatsgebonden evenementen bedoeld. Voorbeelden van plaatsgebonden evenementen zijn een braderie, markt, kermis en bloemencorso. Voorbeelden van route gebonden evenementen zijn toertochten, optochten en wedstrijden zonder voertuigen (zoals hardloopwedstrijden).
Voor wedstrijden met voertuigen, zoals wielerwedstrijden, gelden de artikelen 10 en 148 van de Wegenverkeerswet 1994. Deze evenementen vallen dus niet onder dit artikel, maar worden gereguleerd door de Wegenverkeerswet.

Toelichting op artikel 4.15 Specifieke aanvraagvereisten vergunning
Deze eisen zijn een aanvulling op de algemene indieningsvereisten uit paragraaf 1.2.

Toelichting op artikel 4.16 Meldingsplicht gedenktekens
Soms willen nabestaanden na een dodelijk ongeluk een gedenkteken langs de provinciale weg plaatsen. Dit mag alleen worden gedaan door directe nabestaanden. Voor het plaatsen van een gedenkteken geldt een meldingsplicht. De provincie Utrecht stelt het gedenkteken ter beschikking. In overleg met de nabestaanden wordt het gedenkteken door de provincie geplaatst op een verkeerveilige manier en plaats. Het gedenkteken wordt zo geplaatst dat uitvoering van de onderhoudstaken mogelijk blijft en dat het gedenkteken ook niet beschadigd wordt, bijvoorbeeld bij maaien. De nabestaanden moeten het gedenkteken onderhouden. Er wordt met de nabestaanden een periode afgesproken dat het gedenkteken mag blijven staan. Na afloop van deze periode wordt het gedenkteken, als zij dat willen, kosteloos aan de nabestaanden gegeven.

Toelichting op artikel 4.17 Meldingsplicht tijdelijke verwijsborden
Bij sommige evenementen is het nodig om het verkeer om te leiden. Hiervoor worden tijdelijke borden geplaatst. Ook worden borden geplaatst om naar het evenement te verwijzen. In artikel 4.32 worden verdere eisen gesteld aan de grootte van deze borden, het tijdstip van plaatsing en de locatie van de borden.

Toelichting op artikel 4.18 Meldingsplicht lasgaten en huisaansluitingen
Een lasgat is een sleuf die wordt gemaakt om een kabel te repareren en/of aan te sluiten. Werkzaamheden aan lasgaten zijn meestal van beperkte aard en omvang. Dit geldt ook voor huisaansluitingen. Daarom geldt voor deze activiteiten een meldingsplicht, minimaal drie weken voor aanvang van de werkzaamheden.

Toelichting op artikel 4.19 t/m 4.30 Telecom en laag- of middenspanning elektriciteit kabels en leidingen
Binnen de grenzen van het beperkingengebied beheer provinciale wegen liggen duizenden kilometers aan kabels en leidingen. Dit kunnen water- en gasleidingen, elektriciteitskabels, telecommunicatienetten, riolering en persleidingen, olie- en aardgastransportleidingen en weggebonden kabels zijn. Met uitzondering van de meeste weggebonden kabels (openbare verlichting, detectielussen enzovoorts) zijn al deze kabel- en leidingnetwerken in eigendom en beheer van derden.
Voor alle activiteiten in het beperkingengebied beheer provinciale wegen, als het gaat om kabels en leidingen, is in eerste instantie een vergunning verplicht. Maar dat geldt niet voor:
a. lasgaten en huisaansluitingen (zie artikel 4.18)
b. kabels en leidingen in de zin van de Telecommunicatiewet (zie artikel 4.19 en verder)
c. laag- en middenspanning elektriciteitskabels en leidingen (zie artikel 4.19 en verder)

Activiteiten met betrekking tot deze kabels en leidingen vallen onder de meldingsplicht. Maar dan moeten de activiteiten wel voldoen aan de in de artikelen 4.19 - 4.30 genoemde voorwaarden. Kan er niet aan deze voorwaarden worden voldaan? Dan moet een vergunning worden aangevraagd.
Voor kabels en leidingen als bedoeld in de Telecommunicatiewet geldt het volgende:
Artikel 5.1 van de Telecommunicatiewet bepaalt dat er een gedoogplicht geldt voor ‘kabels en leidingen die ten dienste staan van een openbaar telecommunicatienetwerk of van een omroepnetwerk in en op openbare gronden, alsmede de opruiming ervan’. Deze gedoogplicht is ingesteld voor de bevordering van de vrije toetreding tot de telecommunicatiemarkt. Dit betekent dat de provincie moet gedogen dat deze kabels of leidingen in het beperkingengebied van de weg liggen, of komen te liggen. Maar deze gedoogplicht gaat niet over de belangen die deze verordening beschermt. Deze verordening en de Telecommunicatiewet werken naast elkaar. Dat houdt in dat ook het aanleggen en verwijderen van deze kabels of leidingen niet mag zonder een melding.

Toelichting op artikel 4.31 Verwijderen of verleggen van werken en objecten
Soms is het nodig dat een (bouw)werk of ander object waarvoor een vergunning is vereist, wordt verlegd of verwijderd. Bijvoorbeeld bij het verruimen of wijzigen van de weg. Dan wordt dat formeel geregeld door intrekking van de verleende vergunning. Vanzelfsprekend gaat hieraan steeds overleg met de eigenaar van het (bouw)werk of ander object vooraf.

Voor (bouw)werken en andere objecten die zonder vergunning kunnen worden aangelegd, is intrekking van de vergunning niet mogelijk. Er is immers geen vergunning. In die situatie voorziet de verlegplicht van dit artikel. De verlegplicht houdt in dat het (bouw)werk of ander object verplaatst moet worden als het een belemmering vormt. De verlegplicht vervangt de intrekking van de vergunning. Kan er geen overeenstemming worden bereikt? Dan stelt het bevoegd gezag de verlegtermijn door een maatwerkvoorschrift vast.
Het artikel is een vangnet als er geen overeenstemming bereikt wordt. Het gaat hier eigenlijk alleen om bepaalde kabels en leidingen. Deze worden in artikel 4.11, tweede lid, uitgezonderd van de vergunningplicht (samen met gedenktekens).

Toelichting op artikel 4.33 Uitsteken van beplanting
In dit artikel wordt de zorgplicht specifiek gemaakt. Om een veilige doorrijhoogte voor het verkeer te garanderen en effectief beheer en onderhoud van de weg mogelijk te maken. Het artikel is een algemene regel. Er wordt een duidelijke norm gesteld. Daarvan kan bij een vergunning niet worden afgeweken. Het gaat hier regelmatig om beplanting in eigendom van bewoners langs de provinciale weg. Daarom is lid 2 opgenomen.

Toelichting op artikel 4.34 Maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften
Kan over een bepaald onderwerp een voorschrift aan een vergunning voor een activiteit worden verbonden? Dan kan er geen maatwerkvoorschrift worden gesteld. Voorschriften die bedoeld zijn als invulling van de specifieke zorgplicht bij activiteiten waarvoor een vergunning nodig is, staan dus altijd in de vergunning en niet in een zelfstandig maatwerkvoorschrift.

4.3 Lokale spoorwegen

Toelichting op artikel 4.35 Oogmerk
Het oogmerk in dit artikel geeft aan met welk doel de regels in deze afdeling zijn opgesteld.
De betekenis van dit artikel is beperkt. Het geeft een motivatie waarom er gekozen is voor een ruim beperkingengebied (art. 4.36).

Toelichting op artikel 4.36 Aanwijzing beperkingengebied lokale spoorwegen
Door de aanwijzing als beperkingengebied wordt de vergunningplicht van artikel 12 van de Wet lokaal spoor van toepassing.
Het beperkingengebied is verdeeld in twee zones: de kernzone en de beschermingszone. De regels voor deze zones verschillen. In de kernzone gelden strenge regels: alle activiteiten zijn daar vergunningplichtig op grond van artikel 12 van de Wet lokaal spoor. In de beschermingszone worden alleen vergunningen gehanteerd voor het bouwen van bouwwerken, het plaatsen, aanpassen of behouden van hoge objecten en bomen, het gebruik van ladders, hijskranen of hoogwerkers, hei- en graafwerkzaamheden en grondwateronttrekkingen. Deze activiteiten kunnen ook op grotere afstand van de lokale spoorweg gevaar voor het gebruik van die spoorweg opleveren. Ook activiteiten die niet in de opsomming staan kunnen van invloed zijn op het lokale spoor, en vallen dus onder dit artikel.

Toelichting op artikel 4.37 Instructieregel beperkingengebied lokale spoorwegen
Vooral in de stadscentra van Utrecht en Nieuwegein bestaat een grote druk op de beschikbare ruimte voor allerlei bestemmingen. Voor het bouwen van nieuwe woningen wordt ook gekeken naar gebieden in de buurt van de huidige lokale spoorwegen. Bewoners of gebruikers van gebouwen langs die spoorwegen kunnen hinder ondervinden van de tram in de vorm van geluid, trillingen, elektromagnetische straling of emissies van koper- of ijzerslijpsel. De provincie wil ervoor zorgen dat deze hinder niet toeneemt. Dat is in het belang van bewoners en gebruikers, maar ook voor het lokale vervoer. Door gevoelige bestemmingen (denk aan woningen) toe te staan in de buurt van een spoorweg, kunnen er belemmeringen ontstaan voor het tramverkeer, inclusief een intensivering van de dienstregeling. In dit artikel zijn daarom instructieregels opgenomen voor bestemmingsplannen van de gemeente, voor zover die betrekking hebben op het beperkingengebied van een lokale spoorweg. Het bestemmingsplan mag in dat gebied geen nieuwe gebouwen toestaan. Ook mag het bestemmingsplan geen wijzigingen van de bestemming van een bestaand gebouw toestaan, die voor meer hinder zorgen. Ook geldt hier dat de berekende binnenwaarde bij transformatie van een bestaand gebouw naar een geluidgevoelig gebouw nooit hoger dan 33 Lden mag zijn. Daarbij kan gedacht worden aan het omzetten van een kantoorfunctie naar een woonfunctie.
De geometrische begrenzing van het beperkingengebied is vastgelegd in bijlage 2 bij deze verordening (zie artikel 4.36). Zie voor verdere uitleg over de opbouw van het beperkingengebied de toelichting bij dat artikel.
De regels in paragraaf 4.3 van deze verordening over activiteiten rond lokale spoorwegen bieden geen bescherming tegen (de verergering van) hinder. De regels in die paragraaf zijn gemaakt met het oog op het behoeden van de staat en werking van een lokale spoorweg voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die spoorweg. Vandaar dat de provincie ervoor kiest om het (verergeren van) hinder voor bewoners en andere gebruikers van gebouwen langs het spoor via een instructieregel te voorkomen.

Op grond van het derde lid kunnen gedeputeerde staten ontheffing verlenen van de instructieregels van het eerste en tweede lid. Bij het bouwen van een gebouw of het wijzigen van de bestemming ervan, wordt er alleen ontheffing verleend als het zeker is dat er (ook in de toekomst) niet meer hinder ontstaat voor bewoners of andere gebruikers. Gedeputeerde staten kunnen in de ontheffing voorschriften opnemen over die maatregelen (zie art. 4.1a Wet ruimtelijke ordening).

Toelichting op artikel 4.38 Toepassingsbereik
Deze afdeling gaat over de activiteiten in het beperkingengebied met betrekking tot lokale spoorwegen in beheer bij de provincie Utrecht. Artikel 12 lid 8 Wet lokaal spoor biedt de mogelijkheid aan provincies om bij verordening te bepalen dat die vergunningplicht niet geldt. In deze verordening wordt van die mogelijkheid gebruik gemaakt. In de kernzone zijn alle activiteiten vergunningplichtig. In de beschermingszone zijn alleen activiteiten vergunningplichtig die ook op grotere afstand van het spoor een risico kunnen vormen.

Toelichting op artikel 4.39 Uitzondering vergunningplicht beschermingszone lokale spoorwegen
Sub a t/m f: Er zijn 6 activiteiten in de beschermingszone die in ieder geval vergunningplichtig zijn.
Sub e: Voor graafwerkzaamheden geldt dat alleen een vergunning is vereist als er dieper wordt gegraven dan 1/10 van de afstand tot de buitenste spoorstaaf. Dus als de afstand tussen de buitenste spoorstaaf en de locatie van de graafwerkzaamheden 40 meter is, is een vergunning vereist als er dieper wordt gegraven dan 4 meter.
Sub g: Als restcategorie zijn ook andere activiteiten die van invloed zijn op het lokale spoor als vergunningplichtig aangewezen. Dit zijn uitzonderlijke gevallen; mochten zulke activiteiten zich voordoen, dan worden deze in de toekomst door wijziging van de verordening aan dit artikel toegevoegd, zodat voor initiatiefnemers duidelijk is wanneer een vergunning is vereist.

Toelichting op artikel 4.40 Aanvraagvereisten vergunning lokale spoorwegen
Sub i: Wanneer een vloeistof- of gasleiding onder of langs het spoor wordt gelegd, moet een zogenaamde kraterberekening worden aangeleverd. Met deze berekening wordt aangetoond wat de gevolgen zijn voor de baanstabiliteit in het geval van overstroming bij een leidingbreuk.
Sub j: Het uitvoeren van graaf- of heiwerkzaamheden of het onttrekken van grondwater (bijvoorbeeld voor een bronbemaling) kan de stabiliteit van de tramweg beïnvloeden. Om deze reden is het vereist dat een monitoringsplan wordt aangeleverd waarin beschreven wordt hoe het monitoren van de tramweg wordt uitgevoerd gedurende de uitvoering van de werkzaamheden en gedurende minimaal 5 dagen na beëindiging van de werkzaamheden.
In sommige gevallen zal ook een impactanalyse nodig zijn. Deze is niet als aanvraagvereiste opgenomen, maar zal in individuele gevallen met toepassing van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht worden opgevraagd.

4.4 Vaarwegen

Toelichting op artikel 4.41 Oogmerk
De regels in deze paragraaf zijn gemaakt om de vaarwegen in stand en bruikbaar te houden en om een veilig en vlot verloop van het scheepvaartverkeer te bevorderen. De regels hebben betrekking op de uitvoering van het vaarwegbeheer door de provincie, gemeenten en waterschappen. Daarnaast zijn er regels gemaakt om de vaarwegen die in beheer zijn bij de provincie te beschermen tegen de nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die vaarwegen. De andere vaarwegbeheerders maken zelf regels over activiteiten op of rond de vaarwegen die in hun beheer zijn.
Bij het uitoefenen van de taken en bevoegdheden in deze paragraaf, kan de provincie of een andere vaarwegbeheerder ook andere belangen behartigen dan de belangen, genoemd in het eerste lid. Door het beheren van de vaarwegen kunnen namelijk ook landschappelijke, cultuurhistorische waarden of de natuur worden beschermd. Maar deze belangen kunnen niet op zichzelf de reden zijn om een taak of bevoegdheid uit te oefenen op grond van deze paragraaf. Ze worden altijd gecombineerd met de primaire oogmerken van het vaarwegbeheer.

Toelichting op artikel 4.42 Toedeling vaarwegbeheer
De provincie heeft maar een paar vaarwegen in eigen beheer. De overige, veelal kleinere recreatieve vaarwegen zijn in beheer bij waterschappen, recreatieplassen-schappen en gemeenten. Dit artikel regelt de verdeling van het vaarwegbeheer.
Provincie Utrecht probeert ervoor te zorgen dat de vaarwegen waarop deze verordening van toepassing is, in zowel economisch als recreatief opzicht hun functie blijven vervullen.
Niet alle wateren waarop recreatievaart plaatsvindt zijn opgenomen in de verordening. Hoofdlijn is dat de wateren van belang zijn voor de scheepvaart en minimaal onderdeel uitmaken van het recreatietoervaartnet uit de Basisvisie Recreatie Toervaartnet Nederland (BRTN). Een paar vaarwegen uit de BRTN zijn niet opgenomen in de verordening. De reden daarvoor is het beperkte gebruik van deze vaarwegen vaak het gevolg van een groot aantal hoogte- en dieptebeperkingen, die niet binnen een periode van 10 jaar opgeheven zullen zijn. Het betreft

een gedeelte van de Oude Rijn aansluitend aan de Leidsche Rijn, de Leidsche Rijn en 't Gein. Daarnaast zijn wateren komen te vervallen, omdat deze geen onderdeel uitmaken van de BRTN en ook van zeer beperkte betekenis zijn voor de recreatietoervaart. Voorbeelden hiervan zijn de Montfoortse Vaart, de Jaap Bijzerwetering, de Linschoten en de kleinere vaarwegen richting de Loosdrechtse Plassen. Deze worden vooral door kleine motorboten en sloepen bevaren.

Specifieke wateren

Amstel
De Amstel ligt op het grondgebied van 3 provincies, namelijk Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht. Om dit beheer goed te regelen zijn deze provincies een gemeenschappelijke regeling aangegaan, die op 1 januari 1993 inwerking is getreden. Op basis van deze Beheersregeling Amstel voert de provincie Noord-Holland het beheer over de (gehele) Amstel uit, dus ook over het Utrechtse deel. Wat de Amstel betreft zijn dus uitsluitend de regels van het provinciaal bestuur van Noord-Holland van kracht, zoals bedoeld in de overdracht van bevoegdheid in artikel 41, juncto artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Dit betekent dat de Amstel niet onder het toepassingsbereik van de Utrechtse Waterverordening valt en hierin dan ook niet is opgenomen. Volgens artikel 7 van de Beheersregeling Amstel kan de regeling alleen maar opgeheven of gewijzigd worden door de deelnemers aan de regeling. Dit betekent dat de drie provincies dezelfde besluiten moeten nemen bij opheffing of wijziging van de regeling. Mocht in de toekomst de regeling worden opgeheven, dan moet tegelijkertijd met het besluit tot opheffen van de Beheersregeling Amstel voor het Utrechtse deel, een besluit genomen worden waarbij de Amstel wordt opgenomen in de dan geldende Utrechts Waterverordening.

Vecht
Het beheer en onderhoud van de Vecht is in 1997 van het Rijk via de provincies overgedragen aan het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV). De provincies Utrecht en Noord-Holland zijn formeel vaarwegbeheerder, maar het feitelijk beheer wordt uitgevoerd door AGV/Waternet. AGV had toen de overdracht plaatsvond geen specifieke regelgeving beschikbaar om de uitvoering van het vaarwegbeheer van de Vecht op een geschikte manier op zich te kunnen nemen. Er is toen in de verordening een regeling opgenomen waardoor de uitvoering van het vaarwegbeheer op het Utrechtse gedeelte plaatsvindt op basis van de Waterverordening provincie Utrecht 2009. Inmiddels heeft het waterschap beleid en regelgeving vastgesteld om de het beheer en onderhoud goed te kunnen uitvoeren. Regeling in deze Omgevingsverordening is daarom niet meer nodig.

Toelichting op artikel 4.43 Vaarwegonderhoud door vaarwegbeheerder
Dit artikel bevat de opdracht aan de vaarwegbeheerder om onderhoud aan de vaarweg uit te voeren. De vaarwegbeheerder moet ervoor zorgen dat de vaarweg voldoet aan de vereiste vaarwegdiepte en vaarweghoogte. De vaarwegdiepte en vaarweghoogte zijn per vaarweg opgenomen in bijlage 2. Dit zijn minimale waarden, die de vaarwegbeheerder in ieder geval zal aanhouden. Over het algemeen zal de vaarwegbeheerder bij het baggeren een overdiepte willen realiseren, waardoor gedurende 10 tot 30 jaar niet gebaggerd hoeft te worden.

Toelichting op artikel 4.43b Verhaalplicht
Dit artikel vormt een aanvulling op de nautische regel van het Binnenvaartpolitiereglement ten aanzien van de verhaalplicht van schepen die afgemeerd zijn op plaatsen waar andere schepen moeten worden geladen of gelost. Deze verhaalplicht wordt in dit artikel ook opgelegd aan schepen voor de situatie dat onderhoudswerkzaamheden moeten worden uitgevoerd.

Toelichting op artikel 4.45 Toepassingsbereik vaarwegen
In deze paragraaf staan regels over activiteiten in het beperkingengebied met betrekking tot een provinciale vaarweg, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de staat en werking van die vaarweg. Er wordt alleen een beperkingengebied aangewezen voor de Eem buiten de gemeente Amersfoort, de Oude Rijn-West en het Merwedekanaal beneden de Lek. Voor andere vaarwegen worden de regels over activiteiten in het beperkingengebied opgesteld door de betreffende vaarwegbeheerders.

Toelichting op artikel 4.46 Specifieke zorgplicht vaarwegen
Dit artikel bevat een specifieke zorgplicht voor iedereen die een activiteit in het beperkingengebied verricht. De specifieke zorgplicht is in het tweede lid verder uitgewerkt. Dit houdt onder meer in dat de vaarweg vrij moet worden gehouden van schadelijke obstakels en losse stoffen en dat een vaarweg of een daarbij behorend werk niet mag worden beschadigd. Denk bij dit laatste bijvoorbeeld aan het ontregelen of onbruikbaar maken van technische installaties voor de operationele sluis- en brugbediening. Met het verrichten van gevaarlijk of hinderlijk gedrag wordt bijvoorbeeld bedoeld: het vissen met vistuig dat gevaar kan opleveren voor de scheepvaart of voor de bediening van kunstwerken, het stremmen van een vaarweg door een vaarweggebruiker en het achterlaten van kraampjes en andere voorwerpen op het ijs. Er is gekozen voor een specifieke zorgplicht omdat gedrag dat gevaar of hinder voor het scheepvaartverkeer kan veroorzaken, in deze verordening niet

uitputtend kan worden geregeld. Dat betekent dat er meer gedragingen kunnen zijn die hinder of gevaar kunnen veroorzaken dan in de opsomming zijn opgenomen.

Toelichting paragraaf 4.4.3 Regels over activiteiten vaarwegen varend ontgassen
De verwachting is dat er medio 2020 een landelijk ontgassingsverbod voor binnenvaartankschepen komt. Als dat het geval is, worden de artikelen uit deze paragraaf uit deze verordening geschrapt.

Toelichting paragraaf 4.4.3a Commissie van deskundigen
In artikel 7.19, eerste lid, van de Waterwet is bepaald dat degene die bij een vergunninghouder een vordering kan indienen tot vergoeding van schade die is veroorzaakt door een onttrekking van grondwater of infiltratie krachtens een watervergunning, eerst gedeputeerde staten kan verzoeken een onderzoek in te stellen. Deze voorziening houdt verband met de in artikel 5.27 van de Waterwet opgenomen gedoogplicht. Deze houdt in dat rechthebbenden ten aanzien van onroerende zaken waarin het grondwater invloed ondergaat door een onttrekking of infiltratie krachtens een watervergunning, verplicht zijn die onttrekking of infiltratie te gedogen. Artikel 7.19, eerste lid, van de Waterwet is ook van toepassing op verzoeken die betrekking hebben op grondwateronttrekkingen die zijn vergund door een waterschapsbestuur. Dat betekent dat de bepalingen van dit hoofdstuk ook op die verzoeken van toepassing zijn. Om die reden is in artikel 4.52b, eerste lid, en in artikel 4.52c, vijfde lid, bepaald dat in dat geval het desbetreffende waterschapsbestuur wordt geïnformeerd over de adviesaanvraag en dat het advies ook wordt toegezonden aan dat bestuur. Het ligt in de rede dat de commissie van deskundigen ook wordt ingeschakeld bij een verzoek op grond van artikel 7.19, tweede lid, van de Waterwet. In dat artikellid is bepaald dat gedeputeerde staten rechthebbenden ten aanzien van een onroerende zaak een schadevergoeding toekennen in het geval er sprake is van meer dan één grondwateronttrekking en binnen redelijke termijn niet is vast te stellen door welke onttrekking de schade wordt veroorzaakt. Bij een dergelijk verzoek brengt de commissie van deskundigen haar advies uit aan gedeputeerde staten.

4.5 Luchthavens

Toelichting op artikel 4.53 Instructiereel luchtvaartterrein en Buffer luchtvaartterrein
In stiltegebieden, het Natuur Netwerk Nederland (NNN), de Groene contour, in de bufferzone en in de nabijheid van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen is nieuwvestiging van een luchtvaartterrein uitsluitend toegestaan als de geluidsbelasting onder de grens blijft van de waarden, zoals deze in bijlage Luchtvaartterreinen zijn omschreven.
De geometrische plaatsbepaling van de bufferzone rondom het NNN en de Groene contour is indicatief bepaald. In de buffer rondom het NNN en Groene contour moet aangetoond worden dat gemotoriseerd landen en opstijgen geen negatieve invloed heeft op het gevoelige gebied. Zie verder bijlage Luchtvaartterrein.

4.6 Externe veiligheid basisnet

[Gereserveerd]

4.7 Geluid provinciale wegen

Toelichting op artikel 4.58 Instructieregel geluid vanwege provinciale infrastructuur
De aanwezigheid van hoog belaste woningen maakt dat de provincie maatregelen moet nemen om aan haar wettelijke taak te voldoen. In een aantal gevallen kan dat grote problemen opleveren. Bijvoorbeeld wanneer een geluidscherm de enig mogelijke maatregel is, maar dit vanuit verkeersoogpunt onacceptabel is. Daarnaast is het doel van dit artikel het zoveel mogelijk beperken van de negatieve gezondheidseffecten van het wegverkeer. Bekend is dat boven de 61 Lden de gezondheidsklachten exponentieel toenemen. Binnen het stedelijk gebied wordt de grens op 65 Lden gesteld. Voor gebouwen die getransformeerd worden, bijvoorbeeld van kantoor naar woning, geldt dat de binnenwaarde maximaal 33 Lden mag zijn. Dit geldt zowel voor de gebouwen langs provinciale wegen in het landelijk gebied, als voor de gebouwen langs provinciale wegen in het stedelijk gebied. De provincie probeert om woningen die bloot worden gesteld aan 61 Lden of meer terug te brengen tot 61 Lden of minder op de gevel. Zie ook: Actieplan Omgevingslawaai provincie Utrecht 2018 - 2023. Het is belangrijk om toekomstige bewoners op de hoogte te stellen van de geluidsbelasting op de woning en de mogelijke effecten op de gezondheid daarvan.

4.8 Ontgrondingen voor infrastructuur en waterstaatswerken

Toelichting op artikel 4.59 Oogmerk
Deze afdeling bevat uitzonderingen op de vergunningplicht uit artikel 3 van de Ontgrondingenwet. Deze uitzonderingen hebben tot doel om de ontgrondingen, die nodig zijn voor de uitvoering van ontgrondingen voor infrastructurele werken en waterstaatswerken, doelmatig te laten plaatsvinden. Dit wordt bereikt door geen

vergunning voor ontgrondingen te vereisen als de afweging over de omvang van de ontgraving van bodemmateriaal al voldoende is meegewogen in de ruimtelijke besluitvorming (het bestemmingsplan).

Toelichting op artikel 4.60 Vergunningvrije gevallen van ontgrondingen
Dit artikel bepaalt in afwijking op artikel 3 van de Ontgrondingenwet dat ontgrondingen zonder vergunning worden verricht als het gaat om het aanleggen, in stand houden, veranderen of verwijderen van een plein, weg, spoorweg, of luchthaven. In aanvulling hierop is in dit artikel bepaald dat alle ontgrondingen voor wegen, spoorwegen of andere grote infrastructurele werken zonder vergunning voor een ontgronding kunnen worden verricht, als de ontgronding plaatsvindt ter uitvoering van een bestemmingsplan. Voorwaarde voor deze uitzondering op de vergunningplicht is dat grondlagen niet dieper dan 3 meter onder het oorspronkelijke maaiveld worden ontgraven en de activiteit in opdracht van de overheid wordt uitgevoerd.

Toelichting op artikel 4.61 Uitbreidng van vergunningvrije gevallen ontgrondingen
Dit artikel bepaalt samen met artikel 4.60 in welke gevallen geen vergunning nodig is voor een ontgronding buiten de rijkswateren en in de winterbedden van de rijkswateren.
In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Ontgrondingenwet is het begrip «ontgronding» als volgt omschreven: «Omdat het begrip ontgronding op zichzelf voldoende duidelijk is en iedere begripsomschrijving het nadeel heeft dat latere verschijningsvormen mogelijk niet daardoor worden gedekt, is het niet nodig en zelfs niet wenselijk geoordeeld in de wet een definitie te geven van het begrip ontgronding. Alle werkzaamheden aan of in de hoogteligging van een terrein of waarbij de bodem van een water wordt verlaagd, worden onder dit begrip samengevat. Het is duidelijk dat ook machinale ontgraving of baggeractiviteit daaronder moet worden verstaan. Anderzijds valt de uitvoering van werkzaamheden in de normale uitoefening van land-, tuin- en bosbouw, van normale onderhoudswerken en het delven, openen en ruimen van graven naar spraakgebruik niet onder dat begrip».
In het recente verleden is er soms voor gekozen om – voor de duidelijkheid – bij het opsommen van vergunningvrije ontgrondingen ook ontgrondingen op te nemen die volgens deze omschrijving geen ontgronding zijn. Die lijn is in deze verordening niet gevolgd voor de genoemde voorbeelden, evenals voor andere activiteiten in de ondergrond die zich niet als ontgronding kwalificeren, zoals het doen van grondboringen en sonderingen of het afgraven van grond op een locatie die de functie gronddepot heeft.
Bij relatief ondiepe ontgrondingen, die gevolgen kunnen hebben voor de aardkundige en landschappelijke waarden en cultureel erfgoed, is een vergunning voor het afwijken de aangewezen figuur voor besluitvorming. Deze is vaak vereist op grond van het bestemmingsplan, in de vorm van een «aanlegvergunning». Als een bestemmingsplan niet voorziet in de bescherming van deze waarden, fungeert het verbod een ontgronding zonder vergunning te verrichten, als «tweede zeef». Aansluitend op de praktijk onder de Ontgrondingenwet is een beperkte set vergunningvrije gevallen aangewezen. Dat voor deze ontgrondingen geen vergunning voor een ontgronding is vereist, laat onverlet dat een vergunning voor het afwijken van een bestemmingsplan vereist kan zijn.
Onder a: Kleinere waterputten, reservoirs, bassins, vijvers, poelen en dergelijke zijn vergunningvrij tot een maximale diepte van 3 meter en een maximale omvang van 1.000 m3. Ook mag er geen sprake zijn van een open verbinding met een oppervlaktewater.
Onder b: Bij natuurbouw wordt vaak voedselrijke bovengrond verwijderd om onderliggende armere gronden bloot te leggen, wat gunstig kan zijn voor de kwaliteit van de natuur. Een veel voorkomende vorm van natuurbouw is het aanleggen van natuurvriendelijke oevers. De diepte is in het algemeen vrij beperkt, maar kan meer dan 0,5 meter bedragen, in welk geval onderdeel c geen soelaas biedt. De kleinschaligheid blijkt hier vooral uit het feit dat de ontgronding de aanleg van een oever is en de breedte dus beperkt is. De breedte is daarom gemaximeerd op 10 meter.
Onder c: Gekozen is om natuurbouwprojecten tot een maximale diepte van 0,5 meter als vergunningvrij aan te wijzen. Het gaat dus alleen om de bovengrond. Een verdergaande ontgronding kan gepaard gaan met aantasting van aardkundige en landschappelijke waarden of cultureel erfgoed (bijvoorbeeld archeologisch erfgoed), en blijft daarom vergunningplichtig. De hier bedoelde vergunningvrije ontgronding is vooral van belang voor natuurbouw die past binnen een bestaand bestemmingsplan, bijvoorbeeld in een bestaand natuurgebied. Als de natuurbouw een bestemmingswijziging vergt, bijvoorbeeld het omzetten van agrarische percelen in natuur, zal ook een wijziging van het bestemmingsplan vereist zijn. In dat geval wordt de aantasting van aardkundige en landschappelijke waarden of cultureel erfgoed meegewogen bij het vaststellen van het bestemmingsplan en kan sprake zijn van een vergunningvrije ontgronding als bedoeld in onderdeel h.
Onder d: Het doen van een archeologische opgraving is in beginsel een ontgronding. Maar gezien de gebruikelijke omvang en diepte is er geen noodzaak een vergunning te vereisen voor een opgraving die uitgevoerd wordt door een gekwalificeerde instelling. Die kwalificatie blijkt uit een certificaat dat op grond van paragraaf 5.1 van de Erfgoedwet is verstrekt aan die instelling.
Onder e: Het leggen, plaatsen, onderhouden, wijzigen of opruimen van buizen, kabels, palen en daarmee vergelijkbare voorwerpen is conform de huidige praktijk onder de Ontgrondingenwet vergunningvrij. Voor zover het kleinschalige werkzaamheden betreft kan redelijkerwijs niet gesproken worden van een ontgronding, maar

voor zover grootschaliger werkzaamheden – zoals aanleg van buisleidingen – zich wel zouden kwalificeren als ontgronding zijn ze op grond deze bepaling vergunningvrij.
Onder f: Ontgrondingen voor het bouwen en slopen van bouwwerken zijn conform de praktijk onder de Ontgrondingenwet vergunningvrij.
Onder g en h: Beide categorieën vergunningvrije gevallen betreffen ontgrondingen waarover al expliciete besluitvorming heeft plaatsgevonden in verhouding tot het vaststellen van het bestemmingsplan. In dat geval heeft al een brede belangenafweging plaatsgevonden in dat spoor. De vergunning zal vooral betrekking hebben op de veiligheid en stabiliteit van de ontgronding, omdat deze aspecten geen rol spelen in het kader van het bestemmingsplan.
Gaat het om het aanleggen, onderhouden, wijzigen of opruimen van een weg, spoorweg, plein, parkeerterrein of luchthaven of het aanleggen, wijzigen of opruimen van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder, dan mag worden aangenomen dat de initiatiefnemer voor het werk bovengenoemde aspecten al afdoende meeweegt bij zijn beslissingen, zodat het niet nodig is ter zake een publiekrechtelijke afweging te laten plaatsvinden. Verzakkingen zouden immers ook het aan te leggen werk ernstig beschadigen. Die ontgrondingen zijn dan ook volledig vergunningvrij. Daarbij gaat het bij de gevallen, bedoeld onder g, om de uitvoering van het werk zelf en niet om ontgrondingen voor activiteiten die verbonden zijn aan het werk of ontgrondingen die grondstoffen leveren voor het werk. Buiten de reikwijdte van onderdeel g vallen bijvoorbeeld de retentievoorzieningen bij een weg of activiteiten buiten de begrenzing van het luchthavengebied bij een luchthaven. Maar die kunnen wellicht wel op grond van onderdeel h vergunningvrij zijn. Dit betreft ontgrondingen van beperkte omvang en diepte. Bij het stellen van de in onderdeel h, onder 1° en 2°, opgenomen maatvoeringseisen is aangesloten bij de provinciale praktijk onder de Ontgrondingenwet. Dat geldt ook voor de eis dat de locatie van de ontgronding is opgenomen in deze verordening.
Onder i: Zoals beschreven in de inleiding van de toelichting op dit artikel gelden normale onderhoudswerkzaamheden, zoals het op ontwerpdiepte houden van een haven, niet als ontgronding. Dat geldt ook voor normale onderhoudswerkzaamheden aan andere werken dan waterstaatswerken, zoals wegen of spoorwegen. Aanvullend zorgt deze bepaling ervoor dat grootschalige onderhoudsbaggerwerkzaamheden in waterstaatswerken, voor zover die zich wel zouden kwalificeren als ontgronding, buiten de vergunningplicht blijven. Daarvan zou bijvoorbeeld sprake kunnen zijn als er sprake is van achterstallig onderhoud, waardoor een waterstaatswerk al langere tijd niet meer voldoet aan de vastgestelde diepte. Het onderhoud van waterstaatswerken – dat wil zeggen het ervoor zorgen dat het waterstaatswerk blijft voldoen aan de vastgestelde ligging, vorm, afmeting en constructie – door of vanwege de beheerder is dan conform de praktijk onder de Ontgrondingenwet vergunningvrij.
Onder j: Soms worden sloten aangelegd door agrariërs. Deze sloten zijn vergunningvrij, mits deze inderdaad bij een sloot passende afmetingen hebben. Bij de aanleg van die sloten spelen vrijwel alleen waterstaatkundige belangen. Als de Keur voorziet in een vergunningstelsel kan het vergunningvereiste voor de ontgrondingen buiten toepassing blijven.
Onder k: Het wijzigen of opruimen van een gronddepot op een locatie die duidelijk die bestemming heeft, omdat daaraan in het bestemmingsplan die bestemming is toegedeeld of op die locatie een vergunningplichtige activiteit binnen een inrichting wordt verricht of een activiteit binnen een inrichting waarop regels van deze verordening van toepassing zijn, kan niet worden gezien als een ontgronding. Met de formulering in de aanhef die betrekking heeft op een gronddepot buiten de hiervoor genoemde locaties wordt benadrukt dat het wijzigen of opruimen van depots op die locaties geen ontgronding is.
Is een grond- of baggerspeciedepot elders gelegen, dan wordt de grond na verloop van tijd één met de bodem en opgenomen in het landschap en kan het afgraven ervan worden gezien als een ontgronding. Als de grond minder dan 10 jaar op een locatie heeft gelegen is er geen reden een vergunning te eisen. Ligt de grond er langer, dan komt het maaiveld zoals dat wordt ervaren door omwonenden en gebruikers te liggen aan de bovenzijde van het depot. In dat geval is een belangenafweging wenselijk en is de activiteit dus niet vergunningvrij. (Bagger)depots waar bij de aanleg alleen de bovengrond overeenkomstig aangegeven maatvoering opzij wordt geschoven voor de aanleg van dammen zijn eveneens vergunningvrij omdat de bovengrond in het algemeen als geroerd wordt beschouwd, een en ander vergelijkbaar met de vrijstelling in onderdeel c.

5. ENERGIE

5.1 Wind, zon en biomassa

Toelichting op paragraaf 5.1 Wind, zon en biomassa
De activiteiten die nodig zijn om energie te winnen uit wind, zon en biomassa worden in deze verordening aangemerkt als verstedelijking (zie bijlage bij artikel 1.1 Begripsbepalingen).
Net als het Rijk wil de provincie dat initiatiefnemers de omgeving zorgvuldig betrekken bij de duurzame energieprojecten. De provincie vindt het belangrijk om bij een zorgvuldige locatiekeuze omwonenden, naburige grondeigenaren en grondgebruikers te betrekken in een gebiedsproces. Omwonenden moeten tijdig geïnformeerd worden over de ontwikkelingen. Ook moeten ze inspraak kunnen leveren op het ontwerp in de

conceptuele fase. Daarnaast moet de omgeving financieel kunnen meeprofiteren van de opbrengsten van de windturbines vanaf 3 megawatt (MW) en van de zonnevelden. Dit om de lusten en lasten te verdelen waarbij rekening wordt gehouden met de in het Klimaatakkoord afgesproken bijzondere positie van gemeenten en waterbeheerders indien zij de initiatiefnemers zijn. Financieel meeprofiteren kan bijvoorbeeld door zelf te investeren, via een lagere energierekening of een gebiedsfonds waaruit lokale voorzieningen worden betaald. In geval van zonnevelden is het bespreken van de mogelijkheden voor kavelruil vanwege het behouden en verbeteren van een goede landbouwstructuur belangrijk. Samen met gemeenten en waterbeheerders zoekt de provincie naar mogelijkheden om hier invulling aan te geven.
De provincie zet in op een duurzame en circulaire economie in 2050. Recycling van materialen na beëindiging van de energieprojecten draagt daaraan bij. Een mogelijkheid om recycling te stimuleren van elektronische apparaten, is dat de importeur of leverancier voldoet aan de AEEA-richtlijn (regeling van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur) en staat ingeschreven bij WEEE-Nederland.
Het is evident dat ook rekening moet worden gehouden met beperkingen vanuit andere beleidsterreinen, zoals rijksbeleid met betrekking tot vrijwaringszones voor radar, Wnb-toets, Natura 2000, etc. en milieubeheer zoals geluidsnormen.

Toelichting op artikel 5.3 Instructieregel Windturbines landelijk gebied
Windturbines met een ashoogte tot 20 meter zijn in het landelijk gebied op of in aansluiting op een bestaand bouwperceel mogelijk.

Toelichting op artikel 5.4 Instructieregel Windenergielocaties
Deze verordening bevat geen bepalingen voor windenergie binnen het stedelijk gebied. Dit artikel heeft betrekking op het landelijk gebied met uitzondering van de Natura 2000-gebieden en de ganzenrustgebieden. De voorkeur gaat uit naar een combinatie van meerdere windturbines met een vermogen van 3 megawatt (MW) of meer. Van minder vermogende turbines vindt de provincie dat hun energieopbrengst niet genoeg oplevert in verhouding met de impact die turbines hebben op de omgeving. Een solitaire turbine is alleen mogelijk als onderbouwd kan worden dat meerder windturbines niet mogelijk zijn en dat de energieopbrengst opweegt tegen de impact die een solitaire turbine heeft op de omgeving.
Bij het plaatsen van de windturbines moet rekening worden gehouden met de kernkwaliteiten van de Utrechtse Landschappen (zie artikel 7.9). Het is ook duidelijk dat daarbij rekening moet worden gehouden met beperkingen vanuit andere beleidsterreinen, zoals: rijksbeleid met betrekking tot vrijwaringszones voor radar, etc. en milieubeheer, zoals geluidsnormen. Verder bevat afdeling 6.1 en afdeling 9.4 aanvullende voorwaarden voor specifieke gebieden.
Eerste lid, onder b: Wanneer de windturbines niet meer gebruikt worden, moeten ze worden opgeruimd.

Toelichting op artikel 5.5 Instructieregel Zonnevelden
Deze verordening bevat geen bepalingen voor zonne-energie binnen het stedelijk gebied. Dit artikel heeft betrekking op het landelijk gebied met uitzondering van de natura 2000-gebieden en de ganzenrustgebieden. Als voorwaarde voor de weidevogelkerngebieden geldt dat het leefgebied van de weidevogels aantoonbaar verbetert.
Voor zonne-energie heeft de provincie de voorkeur voor plaatsing van zonnepanelen op daken, gevels en infrastructurele werken boven veldopstellingen. Dit omdat zonnepanelen op deze plekken normaal gesproken minder invloed hebben op de kenmerken of identiteit van een gebied. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen zijn ook zonnevelden nodig. Dit bij voorkeur op gronden met een andere functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren, langs van spoor- en autowegen en kanalen. Ook hierbij gaat onze voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties met creatieve toepassingen, zodat de ruimtelijke kwaliteit verbetert. Daarnaast ziet de provincie kansen om zonnevelden te combineren op locaties. Denk aan plaatsing bij sommige waterplassen, als buffer rondom natuurgebieden en in combinatie met recreatie. Toch is met al deze voorkeurslocaties binnen de provincie Utrecht onvoldoende oppervlak beschikbaar om de energieambities te behalen. Het is nodig om zonnevelden te plaatsen op agrarische grond, of deze samen te laten gaan met agrarische doeleinden. Maar ook om de zonnevelden te plaatsen op gronden met een lage natuurkwaliteit.
Eerste lid, onder a: De structuren in landschap moeten herkenbaar blijven en er wordt voorzien in een goede landschappelijke inpassing. De randen en afscheidingen van de zonnevelden moeten passen in het landschap.
Eerste lid, onder b: Tijdens de aanleg van de zonnevelden zijn het voorkomen van bodemverdichting, erosie en verslemping specifieke aandachtspunten. Erosie en verspoeling van de bodem kunnen een probleem zijn als panelen vlak liggen en de ruimte tussen rijen panelen nauw is. Vooral als de vegetatie slecht ontwikkeld is en het zonnepark op een helling gebouwd is.
Eerste lid, onder c: Wanneer de zonnepanelen niet meer gebruikt worden, moeten ze worden opgeruimd.

Toelichting op artikel 5.6 Instructieregel Energie uit biomassa
Voor het realiseren van nieuwe initiatieven voor bio-energie gaat de voorkeur uit naar aansluiting bij bestaande bebouwing of nieuwe stedelijke functies en bij de schaal van de stedelijke omgeving of agrarische vestiging. In

sommige gevallen kan dubbel grondgebruik vanwege economische, maar ook milieutechnische redenen een andere locatiekeuze rechtvaardigen. Het is belangrijk dat in zulke gevallen een zorgvuldige afweging wordt gemaakt die rekening houdt met onderdelen als verkeersaantrekkende werking, stankoverlast en landschap.

6. NATUUR

Toelichting op hoofdstuk 6 Natuur
Het programma Hart van de Heuvelrug is gebaseerd op een verevening van rode en groene bestemmingen. De basis hier is dat het programma door het realiseren van ecologische corridors en uitbreiding van kerngebieden in totaliteit leidt tot een kwaliteitsverbetering van het natuurnetwerk Nederland.

6.1 Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland, Groene contour , Ganzenrustgebieden en weidevogelkerngebieden

6.1.1 Algemene bepalingen en instructieregels

Toelichting op artikel 6.2 Instructieregel bescherming natuurnetwerk Nederland
Een bestemmingsplan zorgt voor de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van het natuurnetwerk Nederland (NNN). In een bestemmingsplan worden bestemmingen en bijbehorende regels toegekend aan objecten. Binnen de bestemming NNN moeten deze bestemmingen die aan de betreffende locaties worden toegekend, en de bijbehorende regels zorgen voor bovengenoemde doelstelling. Aan locaties binnen het NNN moet in ieder geval de bestemming natuur worden toegekend. In die gevallen waarbij er in het van kracht zijnde bestemmingsplan sprake is van een bestemming anders dan natuur (ook aangeduid als ingesloten functie in de toelichting op deze paragraaf), dan mag, ter bescherming van de bestaande activiteiten, ook deze andere bestemming worden toegekend.

Toelichting op artikel 6.3 Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland
Het uitgangspunt is dat een bestemmingsplan geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maakt die de wezenlijke kenmerken en waarden, kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk Nederland (NNN) aantasten. Uitzonderingen hierop zijn mogelijk voor:

a. ruimtelijke ontwikkelingen in verband met groot openbaar belang. Daarbij mogen er geen reële alternatieven mogelijk zijn die het natuurnetwerk Nederland niet of minder aantasten. Met groot openbaar belang worden maatschappelijke belangen en geen individuele belangen bedoeld. Het groot openbaar belang staat altijd in verhouding tot de aantasting. Wanneer de aantasting groter is, moet dus ook het belang groter zijn. Alleen ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor geen reële alternatieven aanwezig zijn die het NNN niet of minder aantasten, vallen dus onder deze uitzondering.

a. situaties waarbij er sprake is van het ontstaan van meerwaarde (meerwaardebenadering / de saldobenadering). Deze uitzondering is mogelijk als er op gebiedsniveau een meerwaarde voor het NNN kan worden gecreëerd. Het gaat hierbij om een verbetering van de wezenlijke kenmerken en waarden, kwaliteit, oppervlakte en samenhang waarbij aantasting ruim wordt gecompenseerd. Dit betekent voor compensatie van natuurtypen dat er sprake is van een plus bovenop de in Bijlage Berekenen compensatieopgave ontwikkeling van groot openbaar belang genoemde toeslagen. Deze plus kan een versterking van samenhang en kwaliteit zijn. Onder compensatie verstaan we zowel nieuwe natuur als overige natuurmaatregelen. Om op gebiedsniveau een meerwaarde te kunnen bepalen, wordt een visie op het NNN/natuur opgesteld. Beslaat deze visie een groter gebied dan het bestemmingsplan? Dan maakt deze onderdeel uit van een op te stellen gebiedsvisie. Deze gebiedsvisie omvat in het algemeen meer thema's en ontwikkelingen dan alleen NNN/natuur. Het gebied waar de gebiedsvisie over gaat, wordt bepaald aan de hand van de ecologische samenhang van het gebied en de te borgen maatregelen.

b. situaties waarbij er sprake is van een beperkte uitbreiding van bestaande ruimtelijke ontwikkelingen. Het NNN mag worden aangetast door beperkte uitbreiding van bestaande bestemming en een beperkte toevoeging ten behoeve van de instandhouding van ingesloten functies, als deze aantasting op dezelfde locatie wordt gecompenseerd (zie art. 6.5 Eisen compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland, lid 3). Of een uitbreiding of toevoeging als beperkt wordt gezien is afhankelijk van de situatie. Op basis van art. 6.6 Borging compensatie, lid 2, moet de compensatie vooraf, of gelijktijdig met de realisatie van de activiteit gerealiseerd te zijn.

Tweede lid: Op basis van dit lid geldt dat voor de uitzonderingen genoemd in lid 1 de aantasting zoveel mogelijk moet worden beperkt. Ook moet de overblijvende aantasting worden gecompenseerd. Het beperken van de aantasting betekent in het bijzonder dat aantasting van moeilijk vervangbare natuurtypen zo veel mogelijk moet worden voorkomen. De verplichting tot compensatie gaat over de volledige ontwikkelingsruimte die in het bestemmingsplan of andere ruimtelijke besluit mogelijk wordt gemaakt en is onafhankelijk van concreet voorliggende bouwvoornemens.
De term compensatie wordt in deze verordening gebruikt voor alle situaties waarbij natuurwaarden moeten worden verhoogd of gecreëerd, als tegenwicht voor aangetaste of verloren natuur (lid 1, onder a, b en c.). De

aard van de compenserende maatregelen is immers in alle gevallen dezelfde, al zullen er verschillen zijn in schaal en locatie. Dit wijkt af van de situatie onder de oude Provinciale Ruimtelijke Verordening, toen de term alleen werd gebruikt voor de situatie onder a (aantasting op basis van een groot openbaar belang). Energieprojecten zijn onder voorwaarden mogelijk binnen het NNN, zie ook hoofdstuk 5.

Toelichting op artikel 6.4 Militaire terreinen binnen het natuurnetwerk Nederland
De artikelen 6.2 en 6.3 zijn niet van toepassing op militaire terreinen en terreinen met een militair object. Dit neemt niet weg dat bij aantasting van het natuurnetwerk Nederland door terreinverharding of bouwactiviteiten wel op tijd compensatie moet plaatsvinden.

Toelichting op artikel 6.5 Eisen compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland
Compensatie moet op zo'n manier gebeuren dat deze de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) versterkt. Compensatie moet verder buiten het NNN plaatsvinden, in directe aansluiting op het NNN of binnen de Groene contour. De compensatie kan in de hele provincie, maar bij voorkeur dicht bij de aantasting.
In een aantal gevallen is compensatie in de nabijheid een eis. Dit is het geval als het voor het functioneren van het NNN nodig is. Denk bijvoorbeeld aan het wegvallen van een belangrijke natuurverbinding door de aantasting. De compensatie moet dan gericht zijn op het in stand houden of herstellen van de verbinding. Daarnaast geldt voor compensatie in geval van uitbreiding en toevoeging van activiteiten bij ingesloten functies (artikel 6.3, lid 1, onder c) dat deze in de directe nabijheid en op het terrein van de ingesloten functie moet plaatsvinden. De begrenzing van het terrein betreft de locaties waarop een andere medefunctie dan natuur ligt (bijvoorbeeld recreatieterrein of zorginstelling).
In twee gevallen kan worden afgeweken van de eis dat compensatie buiten het NNN moet plaatsvinden. Dit geldt ten eerste in het geval van compensatie binnen NNN agrarisch. Ten tweede geldt dit in het geval van compensatie binnen NNN in de directe nabijheid van de aantasting, als deze compensatie leidt tot versnelling van de realisatie van het NNN. Het doel van het tweede geval is vooral om te voorkomen dat in de directe nabijheid van de aantasting als compensatie nieuwe natuur buiten het NNN (waaronder Groene contour) wordt gerealiseerd, die de realisatie van nog te realiseren nieuwe natuur binnen het NNN in de directe nabijheid op korte termijn moeilijker maakt. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als er sprake is van afspraken over en/of ruiling van grond met betrokken grondeigenaren. Voor beide gevallen geldt als voorwaarde, dat gedeputeerde staten de begrenzing van het NNN tegelijkertijd moeten uitbreiden met een even groot oppervlakte als die van de compensatie die binnen het NNN plaatsvindt. Voor het bepalen van de oppervlakte van de compensatie worden toeslagen gebruikt. Deze toeslagen zijn afhankelijk van de leeftijd van de natuur die wordt aangetast en de natuurbeheertypen die worden aangetast. Deze toeslagen zijn opgenomen in de bijlage Berekenen compensatie ontwikkeling van groot openbaar belang. Voor compensatie moet altijd een compensatieplan worden opgesteld. Dit plan moet minimaal voldoen aan de in lid 7 aangegeven specificaties.

Toelichting op artikel 6.6 Borging compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland
Is er sprake van groot openbaar belang en meerwaardebenadering zoals bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onder a en b, dan moet de compensatie binnen 3 jaar na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan klaar zijn. Voor ingesloten functies zoals bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onder c, geldt dat de uitvoering van de compensatiemaatregelen klaar moet zijn voorafgaand aan, of gelijktijdig met de realisatie van de activiteit. De realisatie van de compensatie, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer van de compensatie moeten verzekerd zijn op het moment van vaststelling van het besluit waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt. Deze borging vindt plaats door het opnemen van een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan. Hiermee is het in het algemeen mogelijk de tijdige realisatie af te dwingen. Maar hiermee kan niet, of maar in beperkte mate de verdere ontwikkeling, de instandhouding en het beheer van de gerealiseerde compensatienatuur worden afgedwongen. Daarom moeten deze zaken bij de vaststelling van het bestemmingsplan, naast de voorwaardelijke verplichting, zeker worden gesteld in een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de provincie en de initiatiefnemer. In deze overeenkomst moet in ieder geval een kwalitatieve verplichting ten gunste van de provincie voor de nieuw ontwikkelde natuur worden opgenomen. Dit houdt in dat de gronden niet voor andere doeleinden worden gebruikt dan voor de ontwikkeling en instandhouding van de nieuwe natuur, en dat er geen acties worden uitgevoerd die de ontwikkeling of instandhouding in gevaar brengen of verstoren. De overeenkomst wordt gesloten tussen de provincie en de initiatiefnemer. Reden hiervoor is dat de provincie verantwoordelijk is voor het natuurnetwerk Nederland (NNN), waar de gerealiseerde compensatienatuur deel van gaat uitmaken. Verder moet de ruimtelijke bescherming van de compensatielocatie worden geregeld binnen het bestemmingsplan. Dit gebeurt door het toekennen van de bestemming natuur.

Toelichting op artikel 6.7 Bescherming Groene contour ter omvorming naar natuur
Binnen de Groene contour liggen gebieden die van belang zijn voor het functioneren van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), maar (nog) niet onder het NNN zelf vallen. Het doel van de Groene contour is het realiseren van nieuwe natuur. Dit gebeurt op vrijwillige basis. Na realisatie wordt deze nieuwe natuur onderdeel van het

NNN. Een bestemmingsplan moet de mogelijkheden beschermen voor het omvormen van gronden binnen de Groene contour naar natuur. Ook moet het bestemmingsplan mogelijkheden creëren om de gewenste omvorming naar natuur te kunnen bereiken.

Toelichting op artikel 6.8 Instructieregel ontwikkelingen binnen de Groene contour
Ontwikkelingen die de mogelijkheden kunnen belemmeren om nieuwe natuur binnen de Groene contour te realiseren, zijn in principe uitgesloten. Op dit verbod wordt een uitzondering gemaakt wanneer er sprake is van groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken, het verlies aan mogelijkheden zoveel mogelijk wordt beperkt en het overblijvende verlies aan mogelijkheden wordt gecompenseerd door de aanleg van nieuwe natuur. Het verbod geldt niet voor de uitbreiding van agrarische bouwblokken. De Groene contour vormt geen belemmering voor de uitbreiding van agrarische bouwblokken, ook al belemmeren deze de mogelijkheden om binnen de Groene contour nieuwe natuur te ontwikkelen.

Toelichting op artikel 6.9 Realisatie nieuwe natuur binnen Groene contour door verstedelijking
Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen de Groene contour kan, in afwijking van artikel 6.8, ten behoeve van de realisatie van nieuwe natuur verstedelijking toestaan. In het artikel zijn de hieraan verbonden voorwaarden opgenomen.
De activiteiten die nodig zijn om energie te winnen uit wind en zon worden in deze verordening aangemerkt als verstedelijking (zie bijlage bij artikel 1.1 Begripsbepalingen). Dit betekent dat als windturbines worden geplaatst binnen de groene contour, nieuwe natuur moet worden gerealiseerd.
Tweede lid: Zonnevelden worden aangemerkt als verstedelijking (zie bijlage bij artikel 1.1 Begripsbepalingen). Binnen de groene contour geldt voor zonnevelden een andere regeling dan voor bijvoorbeeld een woning. De zonnevelden kunnen slechts tijdelijk in de groene contour staan. Na 25 jaar moeten ze opgeruimd worden. De nieuwe natuur wordt niet in samenhang met de zonnevelden gerealiseerd, maar na 25 jaar. Dat is geregeld in artikel 6.11.

Toelichting op artikel 6.10 Eisen aan realisatie nieuwe natuur door verstedelijking en compensatie
Aan de realisatie van de compensatie zoals bedoeld in artikel 6.8 en de realisatie van nieuwe natuur in samenhang met verstedelijking zoals bedoeld in artikel 6.9 moet een inrichtings- en beheerplan ten grondslag te liggen. In het artikel zijn de eisen opgenomen waaraan dit plan in ieder geval moet voldoen.

Toelichting op artikel 6.11 Borging realisatie nieuwe natuur door verstedelijking en compensatie
De realisatie van de compensatie zoals bedoeld in artikel 6.8 en de realisatie van nieuwe natuur in samenhang met verstedelijking zoals bedoeld in artikel 6.9, moet uiterlijk binnen 3 jaar na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan zijn voltooid. De realisatie van de compensatienatuur of de nieuwe natuur, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer daarvan moeten verzekerd zijn op het moment van vaststelling van het besluit waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt.
Deze borging vindt plaats door het opnemen van een voorwaardelijk verplichting in het bestemmingsplan. Hiermee is het in het algemeen mogelijk de tijdige realisatie af te dwingen. Maar hiermee kan niet, of maar in beperkte mate de verdere ontwikkeling, de instandhouding en het beheer van de gerealiseerde natuur worden afgedwongen. Daarom moeten deze zaken (de realisatie, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer van de compensatienatuur dan wel de nieuwe natuur) bij de vaststelling van het bestemmingsplan, naast de voorwaardelijke verplichting, zeker worden gesteld in een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de provincie en de initiatiefnemer.
In deze overeenkomst moet in ieder geval een kwalitatieve verplichting ten gunste van de provincie voor de nieuw ontwikkelde natuur worden opgenomen. Hierin moet worden vastgelegd dat de gronden niet voor andere doeleinden gebruikt worden dan voor de ontwikkeling en instandhouding van de nieuwe natuur. Ook moet daarin worden vastgelegd dat er geen acties worden uitgevoerd die de ontwikkeling of instandhouding in gevaar brengen of verstoren.
De overeenkomst wordt gesloten tussen de provincie en de initiatiefnemer. Reden hiervoor is dat de provincie verantwoordelijk is voor het natuurnetwerk Nederland, waar de gerealiseerde natuur deel van uit gaat maken.
Vierde lid: Voor zonnevelden, ook een vorm van verstedelijking, geldt een afwijkende regeling. Allereerst wordt de nieuwe natuur niet binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan uitgevoerd, maar binnen een jaar na het verwijderen van de zonnevelden en uiterlijk 25 jaar na plaatsing van de zonnevelden. De zonnevelden moeten na 25 jaar verwijderd zijn. Daarnaast geldt de voorwaardelijke verplichting van het derde lid, onder b, niet voor zonnevelden. Daarin wordt bepaald dat de verstedelijking pas kan plaatsvinden nadat de realisatie van de nieuwe natuur is voltooid.

Toelichting op artikel 6.12 Windturbines en zonnevelden binnen Weidevogelkerngebieden
De weidevogelkerngebieden zijn internationaal van groot belang voor de bescherming van weidevogels. Windturbines kunnen negatieve gevolgen hebben voor de weidevogelkerngebieden. Vanwege het belang van de energietransitie worden windturbines en zonnevelden echter niet uitgesloten binnen de weidevogelkerngebieden. Voorwaarde is wel dat tegelijkertijd wordt voorzien in een aantoonbare verbetering van het leefgebied van de

weidevogels binnen de provincie. De volgende factoren zijn belangrijk voor de geschiktheid van een gebied als leefgebied van weidevogels: voldoende omvang van het gebied (met daarbinnen zo mogelijk een reservaat als harde kern), openheid, rust, relatief hoge waterpeilen, agrarisch natuurbeheer gericht op weidevogels, een goede inrichting (zoals plas-dras, natuurvriendelijke oevers en microreliëf) en voorkomen van predatie.

6.1.2 Regels over activiteiten Natura 2000-gebieden

Toelichting op artikel 6.16 Vrijstelling vergunningplicht voor Natura 2000-gebieden
Het grazen (weiden) van vee en het op, of in de bodem brengen van meststoffen zijn op basis van dit artikel vrijgesteld van de vergunningplicht voor Natura 2000-activiteiten.

6.2 Houtopstanden en kleine landschapselementen

6.2.1 Instructieregels houtopstanden

Toelichting op artikel 6.17 Instructieregel bescherming waardevolle houtopstanden
Onder waardevolle houtopstanden vallen oude bosgroeiplaatsen, oude boskernen, A-locaties en bosreservaten. Het gaat hierbij alleen om houtopstanden buiten de door de gemeente aangewezen bebouwde komgrenzen (zie artikel 4.1, onderdeel a, van de Wet natuurbescherming). De provincie is buiten deze bebouwde komgrens als bevoegd gezag verantwoordelijk voor de regels voor het vellen van houtopstanden (zie paragraaf 6.2.2). De planologische bescherming van waardevolle houtopstanden in dit artikel beperkt zich om die reden ook tot houtopstanden buiten deze bebouwde komgrens in de zin van de Wet natuurbescherming. Het bestemmingsplan moet zorgen voor de bescherming van de waardevolle houtopstanden en zorgen dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang niet achteruitgaan.

6.2.2 Regels over activiteiten houtopstanden

Toelichting op paragraaf 6.2.2 Regels over activiteiten houtopstanden
Het vellen van houtopstanden mag niet zomaar. Met ‘vellen’ worden alle activiteiten bedoeld die een boom of andere houtopstand ontsieren, ernstig beschadigen of tot de dood van de houtopstand kunnen leiden. Dit omvat kappen, rooien of verplanten en ook het kandelaberen of snoeien van meer dan 20% van de kroon of het wortelgestel. Met de term ‘houtopstand’ worden alle houtachtige gewassen bedoeld. Dit betekent dat niet alleen bomen, maar ook houtopstanden zoals struiken, hagen, hakhout of boomvormers door de regels beschermd kunnen zijn.
Oude bosgroeiplaatsen zijn boslocaties die in het midden van de negentiende eeuw als bos op de historische kaarten staan aangegeven en tot op heden onafgebroken een boslocatie zijn gebleven. Sommige locaties die op kaart als oude bosgroeiplaats zijn aangegeven, voldoen niet aan deze definitie. Indien dit overtuigend aangetoond kan worden, is de bescherming niet van toepassing. Op dit moment wordt er nog gewerkt aan het verbeteren van de kaart, zodat alleen locaties die voldoen aan de definitie hierop komen te staan.
Als je een grotere houtopstand gaat kappen buiten de bebouwde kom, geldt hiervoor vanuit de landelijke regelgeving (Wet natuurbescherming) vaak een meldplicht. Ook is het vanuit het Rijk verplicht om een gevelde houtopstand binnen drie jaar te herplanten op dezelfde grond. De provincie kan ontheffingen verlenen van de meldplicht en herplantplicht en via de interimverordening vrijstelling verlenen. Deze paragraaf van de interimverordening bevat vrijstellingen onder voorwaarden en voorwaarden voor ontheffing van de meldplicht of herbeplantingsplicht.

Toelichting op artikel 6.18 Gegevens melding vellen houtopstanden
Op basis van artikel 4.2, eerste lid, van de Wet natuurbescherming moet het vellen van een houtopstand gemeld worden bij gedeputeerde staten. Dit moet ten minste 4 weken, maar niet eerder dan een jaar voor het begin van de velling gebeuren. In dit artikel staat welke gegevens de melding ten minste moet bevatten.

Toelichting op artikel 6.19 Vrijstelling van meldingsplicht vellen houtopstanden
Voor het maken van verjongingsgaten voor duurzaam bosbeheer, natuurherstel en geregistreerde tijdelijk natuur geldt, onder bepaalde voorwaarden, een uitzondering op de meldingsplicht voor het vellen van houtopstanden. Die voorwaarden worden in dit artikel toegelicht. Kleinschalige verjonging door het maken van verjongingsgaten kan worden gezien als een verzorgingsmaatregel die de blijvende houtopstand kan bevorderen. Hiervan is sprake als de kwaliteit van de bestaande houtopstand gering is en door verjonging van kleine delen van de houtopstand gezorgd kan worden voor een verbetering van die kwaliteit. Met het maken van verjongingsgaten kan het bosklimaat worden behouden. Dit is zowel ecologisch als vanuit productie van belang. Ook biedt het ruimte om in gesloten bossen tijdelijk open ruimten te krijgen. Daarmee wordt de biodiversiteit bevorderd. Onder (bos)perceel (onder a, sub i) wordt verstaan een bosvak dat omringd wordt door paden (maar geen dunningspaden), wegen of waterlopen. Onder duurzaam bosbeheer, zoals bedoeld onder a, sub iv, valt

bijvoorbeeld niet het uitdunnen van bos om begrazing met vee mogelijk te maken, of om gronden ook agrarisch te kunnen gaan gebruiken. Voor natuurherstel en geregistreerde tijdelijke natuur geldt geen meldingsplicht en ook geen verplichting om te herbeplanten. Dit laatste is geregeld in artikel 6.21. Ook in artikel 4.4, eerste lid, van de Wet natuurbescherming zijn uitzonderingen opgenomen op de meldingsplicht en op de verplichting tot herbeplanting. Dit gaat onder meer over:

- instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen in het kader van de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn.
- herstelmaatregelen die nodig zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden
- de aanleg en onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.

Natuurterreinen, zoals bedoeld in onderdeel b, sub i, hebben alleen betrekking op natuurterreinen met de hoofdfunctie natuur.

Toelichting op artikel 6.20 Eisen aan herbeplantingen
Op basis van artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming moet binnen 3 jaar na velling of tenietgaan van een houtopstand op bosbouwkundig verantwoorde wijze dezelfde grond worden herbeplant. Binnen 3 jaar na herbeplanting moet beplanting die niet is aangeslagen, worden vervangen. In dit artikel worden eisen gesteld aan deze herbeplanting, waarmee ook verdere invulling wordt gegeven aan de bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanting van artikel 4.3, derde lid, van de Wet natuurbescherming. Een van de eisen is dat de herbeplanting op termijn ten minste gelijkwaardige ecologische en landschappelijke waarden heeft.

Toelichting op artikel 6.21 Eisen aan herbeplanting op andere grond
Op basis van artikel 4.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming kunnen gedeputeerde staten ontheffing verlenen voor herbeplanting op andere grond dan waarop de velling plaatsvond.
Daarvoor moet wel worden voldaan aan eisen gesteld in de Omgevingsverordening. Deze eisen zijn in dit artikel opgenomen. Naast de eisen die gelden voor herbeplanting op dezelfde grond, gelden er aanvullende eisen voor de herbeplanting op andere grond. Zo moet deze op basis van lid 1 passen binnen bestaand natuur-, bos- en landschapsbeleid van de provincie en de betrokken gemeente. De herbeplanting op andere grond vindt op basis van lid 2 bij voorkeur plaats in de provincie Utrecht, in de directe nabijheid van de velling. Is dit niet mogelijk? Dan kan herbeplanting op een andere plek in de provincie Utrecht plaatsvinden. In uitzonderingsgevallen mag dat ook in de directe nabijheid van de velling in een aangrenzende provincie, als hiermee vergelijkbare natuur- en landschapswaarden kunnen worden teruggebracht. Vanuit het draagvlak voor een velling kan het gewenst zijn dat, als realisatie niet in de directe nabijheid in de provincie Utrecht kan plaatsvinden, dat deze dan plaatsvindt in de directe nabijheid in een aangrenzende provincie. Ook wanneer de velling deel uitmaakt van een provinciegrensoverschrijdend project, of bijvoorbeeld plaatsvindt op een landgoed dat voor een deel in de provincie Utrecht ligt en voor een deel in een aangrenzende provincie en de herbeplanting op datzelfde landgoed plaats kan vinden, is het voor de hand liggend de provinciegrens niet als harde grens te hanteren. Bij het vellen van houtopstanden gaan natuur-, bos- en landschapswaarden verloren. Hoe langer de houtopstanden aanwezig zijn geweest, hoe langer het in het algemeen duurt voordat dezelfde waarden weer kunnen worden bereikt. Dit kan soms tientallen tot honderden jaren duren. Om dit ‘tijdelijke’ verlies aan waarden te compenseren, geldt op basis van lid 3 een oppervlaktetoeslag bij herbeplanting op andere grond.

Toelichting op artikel 6.23 Vrijstelling van plicht tot herbeplanting
In dit artikel is een uitzondering opgenomen op de verplichting tot herbeplanting voor natuurherstel en geregistreerde tijdelijk natuur. Op basis van artikel 6.17 geldt in deze gevallen (logischerwijs) ook een uitzondering op de meldingsplicht. Voor een verdere toelichting zie de toelichting bij artikel 6.17.

6.2.3 Regels over activiteiten beschermde kleine landschapselementen

Toelichting op artikel 6.24 Toepassingsbereik beschermde kleine landschapselementen
Dit artikel bepaalt op welke kleine landschapselementen deze paragraaf van toepassing is. Dit zijn de beschermde kleine landschapselementen die staan in het informatieobject Beschermd klein landschapselement. In het informatieobject staan zeer waardevolle, al zeer lange tijd aanwezige landschapselementen. Het gaat daarbij niet alleen om houtopstanden, maar ook om andere kleine landschapselementen zoals bijvoorbeeld poelen. De provincie vindt de bescherming en instandhouding van deze kleine landschapselementen vanuit natuur, landschappelijk en cultuurhistorisch oogpunt van groot belang. Door de bepalingen in deze paragraaf geeft de provincie invulling aan deze bescherming.

Toelichting op artikel 6.25 Specifieke zorgplicht beschermde kleine landschapselementen
In dit artikel is een zorgplicht opgenomen voor de kleine landschapselementen die staan in het informatieobject Beschermd klein landschapselement.

Toelichting op artikel 6.26 Onderhoudsverplichting en verbod tot aantasting beschermde kleine landschapselementen
De integrale bescherming van de kleine landschapselementen staat voorop. Naast de verboden in het tweede en derde lid om de landschapselementen boven- of ondergronds te vellen, te rooien, te beschadigen, te vernielen, te vernietigen of het voortbestaan in gevaar te brengen, is in het eerste lid het verbod opgenomen om de kleine landschapselementen onderhoud te onthouden dat noodzakelijk voor de instandhouding is. Op basis van het vierde lid zijn de verboden uit het tweede en derde lid niet van toepassing op het uitvoeren van noodzakelijk onderhoud aan de landschapselementen, het periodiek vellen van griend- en hakhout voor onderhoud en het vellen of rooien van een houtopstand op grond van de Plantenziektenwet, en voor de bestrijding van boomziekten. Griend- en hakhout mogen worden onderhouden op een manier die duurzaam behoud waarborgt. De vrijstelling voor het vellen of rooien van een landschapselement op grond van de Plantenziektenwet en voor de bestrijding van overige boomziekten geldt alleen als de uitvoerende instantie aan gedeputeerde staten kan bevestigen dat de bestrijding van ziekten noodzakelijk is.
Toelichting op artikel 6.27 Melding aantasting beschermd klein landschapselement om dringende redenen
Het kan voorkomen dat de eigenaar/beheerder van een beschermd klein landschapselement om dringende redenen een of meer schadelijke handelingen moet uitvoeren. Dit is bijvoorbeeld het geval als een werk van groot maatschappelijk belang wordt uitgevoerd, zoals een dijkversterking. Gedeputeerde staten kunnen hierover maatwerkvoorschriften stellen. De schadelijke handelingen mogen pas worden uitgevoerd nadat het besluit tot acceptatie van de melding onherroepelijk is. Degene die de handelingen wil gaan uitvoeren, moet dit ten minste acht weken en ten hoogste vierentwintig weken voorafgaand aan de voorgenomen uitvoering melden.

Toelichting op artikel 6.28 Herstel- en herplantplicht beschermd klein landschapselement
De zakelijke gerechtigde van de grond is verplicht om het landschapselement te herstellen binnen een jaar na de uitgevoerde handelingen die tot gedeeltelijke, of gehele vernietiging van het elementen hebben geleid. Hiermee wordt zeker gesteld dat het element in ieder geval op dezelfde locatie wordt hersteld. Hierbij kan het gaan om herplanten, maar ook om grondwerk en dergelijke. Deze plicht blijft van toepassing op het perceel ook al wordt het verloren gaan van het element pas jaren later ontdekt. Compensatie is ongewenst en nadelig voor de ontwikkeling van een klein landschapselement dat bij voorkeur decennialang op dezelfde plaats moet staan. Daarnaast verdwijnen door compensatie meestal ongewenst de kleinere landschapselementen met actuele natuurwaarden. Hierdoor ontstaan open en kale landschapselementen die ecologisch minder waardevol zijn.
Op basis van het tweede lid moet er voor het einde van het eerstvolgende plantseizoen opnieuw herbeplant, of hersteld worden als de herstelbeplanting of andere herstelmaatregelen onvoldoende zijn.

Toelichting op artikel 6.29 Gegevens en bescheiden bij toepassing Plantenziektewet en bestrijding boomziekten
Ten minste 5 werkdagen voor het vellen of rooien van een klein landschapselement op grond van de Plantenziektenwet en ter bestrijding van boomziekten moeten de gegevens en bescheiden over de noodzaak van het vellen of rooien aan gedeputeerde staten worden verstrekt.

6.3 Faunabeheer en wildbeheer

Toelichting op paragraaf 6.3 Faunabeheer en wildbeheer
Artikel 3.12, negende lid, van de Wet natuurbescherming geeft aan provinciale staten de bevoegdheid om bij verordening regels te stellen waaraan de in hun provincie werkzame faunabeheereenheden en de door hen vastgestelde faunabeheerplannen moeten voldoen.
Dit om ervoor te zorgen dat het duurzame beheer van populaties van in het wild levende dieren, de uitvoering van schadebestrijding door grondgebruikers en de uitoefening van de jacht door jachthouders transparant en samenhangend gebeurt.

Toelichting op artikel 6.30 Oppervlakte en begrenzing faunabeheereenheid
Eerste lid: Faunabeheereenheden zijn door hun schaalgrootte in staat om binnen de provincie een samenhangende aanpak van het faunabeheer te verzekeren en daarover verantwoording af te leggen aan de provincie. Binnen de provincie is slechts één faunabeheereenheid actief. Meerdere actieve faunabeheereenheden zijn niet wenselijk door de extra administratieve belasting en afstemmingsproblemen die dit met zich meebrengt.
Tweede lid: De eis van ten minste 75 procent is bedoeld als garantie dat er voldoende jachthouders vertegenwoordigd zijn om te kunnen zorgen voor een effectief (gecoördineerd) beheer en voldoende draagvlak bij de grondgebruikers. In de praktijk heeft niet elke grondgebruiker of jachthouder in een bepaald gebied behoefte aan samenwerking in een faunabeheereenheid. Daardoor zijn niet alle gronden binnen het werkgebied toegankelijk voor jachthouders. Maar populaties van veel diersoorten verplaatsen zich vaak op de gronden van meer dan één grondgebruiker. Daarom is het ook mogelijk de populaties van die diersoorten te reguleren (en ook daardoor schade in een gebied te voorkomen) als samenwerkende jachthouders in de faunabeheereenheid beschikken over de jachtrechten op 75 procent van de oppervlakte van dat gebied.

Toelichting op artikel 6.31 Samenstelling bestuur faunabeheereenheid
Eerste lid: De grote terrein beherende organisaties, zoals Natuurmonumenten en Het Utrechts Landschap, worden in dit verband in de eerste plaats als maatschappelijke organisaties gezien. Hoewel zij vanuit hun eigendom van terreinen ook jachthouder zijn, zijn hun doelstellingen vooral gericht op de bescherming van de natuur. Staatsbosbeheer heeft in deze context een aparte positie omdat het een zelfstandig bestuursorgaan is. Daarom kan zij dan ook niet als een maatschappelijke organisatie worden beschouwd. Omdat Staatsbosbeheer het beheer voert over verschillende Utrechtse gebieden, is het wel wenselijk dat zij deel uitmaakt van het bestuur van de faunabeheereenheid. Daarom is deze organisatie expliciet benoemd.

Toelichting op artikel 6.33 Werkzaamheden faunabeheereenheid
Er is in dit artikel een aantal eisen gesteld aan de werkzaamheden en activiteiten van een faunabeheereenheid. De uitvoering van het beheer en de schadebestrijding is in beginsel geen taak of verantwoordelijkheid van de provincie. Het gaat om een private taak die de wetgever bij de grondgebruikers heeft neergelegd. Een faunabeheereenheid is dus beslist geen uitvoeringsorganisatie van de provincie, maar een privaat samenwerkingsverband.

Toelichting op artikel 6.34 Verslaglegging faunabeheereenheid
In dit artikel staat een opsomming van de gegevens waaraan het jaarverslag van de faunabeheereenheid moet voldoen. Deze gegevens zijn noodzakelijk om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de populaties van diersoorten en van de schade. Voor de ontheffingverlening is het belangrijk om over de meest actuele informatie te beschikken. Daarnaast hebben gedeputeerde staten deze informatie nodig om aan de verplichting uit artikel 1.8, derde lid, van de Wet natuurbescherming te voldoen. Daarin staat dat zij gegevens moeten verstrekken aan de minister over de staat van instandhouding van soorten.

Toelichting op artikel 6.35 Faunabeheerplan algemeen
De faunabeheereenheid is verantwoordelijk voor het opstellen van een faunabeheerplan. Op grond van artikel 3.12, eerste lid, van de Wet natuurbescherming moet schadebestrijding door grondgebruikers, populatiebeheer door de provincie en uitoefening van de jacht altijd gebeuren in overeenstemming met dit faunabeheerplan. Een gezamenlijk faunabeheerplan waarborgt een planmatige en gebiedsgerichte aanpak. Onderlinge afstemming over de inspanningen bij de uitoefening van schadebestrijding, populatiebeheer en jacht is van groot belang. Deze activiteiten hangen namelijk met elkaar samen en ze beïnvloeden samen de stand van dierpopulaties in de streek. Afstemming zorgt ervoor dat rekening wordt gehouden met de rechten van alle betrokkenen. Het faunabeheerplan heeft een geldigheidsduur van maximaal 6 jaar. Gedeputeerde staten kunnen deze op verzoek van de faunabeheereenheid eenmalig met maximaal 1 jaar verlengen. Deze verlenging is alleen mogelijk als er concreet zicht is op de vaststelling van een nieuw plan.

Toelichting op artikel 6.36 Inhoud faunabeheerplan algemeen
In dit artikel zijn enkele algemene bepalingen opgenomen die zowel betrekking hebben op de jacht, de uitvoering van de landelijke en provinciale vrijstelling als op beheer en schadebestrijding in het kader van artikel 3.17 van de Wet natuurbescherming.
In het faunabeheerplan wordt de relatie tussen de specifieke diersoorten en de door deze soorten veroorzaakte schade dan wel dreiging van schade aannemelijk gemaakt. Hiervoor is het onder meer noodzakelijk om te beschikken over gegevens over de aanwezigheid van deze diersoorten, de trend (zowel landelijk als provinciaal) van deze soorten, de verspreiding en de aanwezigheid over het jaar. Deze informatie is ook nodig om een oordeel te kunnen vellen over de staat van instandhouding van deze diersoorten. Dit is één van de toetsingscriteria bij een afwijking van de algemene beschermingsbepalingen bij beschermde diersoorten.

Toelichting op artikel 6.37 Inhoud faunabeheerplan, specifiek, beheer en schadebestrijding
Dit artikel bevat enkele specifieke bepalingen over soorten waarvoor een landelijke of provinciale uitzondering op de ontheffingsplicht geldt, of waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. Gelet op de eisen van de wet en de intrinsieke waarde van de dieren moet de noodzaak van de activiteiten worden onderbouwd. Dit betekent ook dat, als er maatregelen nodig zijn, als eerste gekeken wordt naar de minst ingrijpende maatregelen. Dit volgt ook uit de wettelijke eis dat er geen sprake mag zijn van een andere passende oplossing. Zo heeft het weren of verjagen van diersoorten de voorkeur boven het doden. De maatregelen moeten ook efficiënt zijn. Het verstoren en doden van dieren, zonder dat dit bijdraagt aan het voorkomen van schade, is onwenselijk.

Toelichting Artikel 6.38 Inhoud faunabeheerplan, jacht
Het faunabeheerplan moet voorzien in een samenhangende aanpak van populatiebeheer, de uitoefening van de jacht en de schadebestrijding door grondgebruikers. Op deze manier wordt de samenhang tussen de verschillende regimes bevorderd en wordt de uitvoering van het totale faunabeheer vooraf transparant. Om deze reden is opgenomen dat in het faunabeheerplan de samenhang tussen jacht, het gebruik van landelijke vrijstelling en de provinciale vrijstelling, ontheffingen en opdrachten duidelijk gemaakt moet worden.

Het doel van de jacht is de handhaving van een redelijke wildstand in het jachtveld en het voorkomen van schade. In het faunabeheerplan zal onderbouwd moeten worden dat er sprake is van een redelijke wildstand en op welke wijze deze geborgd wordt. Dit betekent niet dat in het plan, per wildsoort, exact moet worden omschreven bij welke aantallen er sprake is van een redelijke wildstand. Een meer globale omschrijving kan voldoende zijn.

Toelichting Artikel 6.39 Oppervlakte en begrenzing wildbeheereenheden
Gelet op de centrale rol die de wildbeheereenheden hebben bij de uitvoering van het faunabeheer heeft de provincie enkele specifieke voorschriften opgenomen voor een doelmatig faunabeheer.
Om haar werkzaamheden op een adequate en gecoördineerde manier uit te voeren, is het belangrijk dat een wildbeheereenheid zowel wat betreft ledenaantal als werkgebied van substantiële omvang is. Daarom moet het werkgebied van een wildbeheereenheid een oppervlakte hebben van minimaal 5000 hectare.
Provinciegrensoverschrijdende wildbeheereenheden zijn niet toegestaan.
Maar het kan wenselijk zijn om bij de uitvoering van dit plan samenwerking te zoeken met wildbeheereenheden uit naastgelegen provincies, om de doelen uit het faunabeheerplan te halen.

Toelichting op artikel 6.40 Lidmaatschap wildbeheereenheden
Eerste lid: Op grond van artikel 3.14 van de Wet natuurbescherming moeten jachthouders met een jachtakte zich organiseren in een wildbeheereenheid. Op grond van artikel 3.14, tweede lid, van de Wet natuurbescherming kunnen in deze verordening gevallen aangewezen worden waarin en voorwaarden waaronder jachthouders zijn uitgezonderd van artikel 3.14, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. Medewerkers van terreinbeherende organisaties kunnen jachtaktehouders zijn. In dat geval zou deze medewerker op grond van het eerste lid verplicht zijn zich bij een wildbeheereenheid aan te sluiten. Daarom zijn deze medewerkers hiervan vrijgesteld. Daarvoor zijn verschillende redenen. Zo zijn de terreinen van deze organisaties vaak verspreid over meerdere wildbeheereenheden. Dat zou betekenen dat deze medewerkers lid moeten worden van al deze wildbeheereenheden. Ook is bij deze organisaties, door de aard van de organisatie en de omvang van hun terreinen, al sprake van een samenhangend beheer. Deze vrijstelling geldt vanzelfsprekend alleen als de medewerkers waar het hier over gaat voor de genoemde organisaties uitvoering geven aan de bevoegdheden op basis van de wet. Oefenen zij deze bevoegdheden niet voor de terreinbeherende organisaties uit? Dan moeten zij zich wel aansluiten bij een wildbeheereenheid. Om zeker te kunnen zijn dat dit beheer plaatsvindt in het kader van het faunabeheerplan, geldt als voorwaarde dat de betrokken organisaties wel deel uitmaken van het bestuur van de faunabeheereenheid. Ook wordt een uitzondering gemaakt voor medewerkers van het (door de faunabeheereenheid ingestelde en aangestuurde) Ganzenbeheerteam Utrecht, en voor medewerkers van professionele schadebestrijders die in opdracht van de faunabeheereenheid of gedeputeerde staten handelen. De reden daarvoor is dat deze medewerkers hun activiteiten over de gehele provincie kunnen uitoefenen.
Tweede lid: Voor het lidmaatschap moeten geen onnodige belemmeringen bestaan. Daarom is in het tweede lid aangegeven dat aan het lidmaatschap van een wildbeheereenheid alleen eisen gesteld kunnen worden die relevant zijn voor de uitvoering van het faunabeheerplan. Dit betekent bijvoorbeeld dat niet kan worden geëist dat de jachthouder lid is van een belangenvereniging, of dat jachtveldgrenzen worden aangepast. Het lidmaatschap kan ook niet geweigerd of beëindigd worden als de houder van een jachtakte zich bij de uitvoering van het beheer en de schadebestrijding houdt aan de bepalingen uit de vrijstelling of ontheffing, de Wet natuurbescherming en het faunabeheerplan.

Toelichting op artikel 6.41 Geschillen lidmaatschap wildbeheereenheden
Het weigeren of beëindigen van het lidmaatschap kan grote gevolgen hebben voor een jachtaktehouder. Daarom is het belangrijk dat eventuele conflicten over het lidmaatschap kunnen worden voorgelegd aan een geschillencommissie. Om enige afstand tot de betrokken wildbeheereenheid te bewaken, is opgenomen dat in de geschillencommissie, naast een vertegenwoordiger namens de betreffende wildbeheereenheid ook een vertegenwoordiger namens het bestuur van de faunabeheereenheid en een vertegenwoordiger namens gedeputeerde staten zitting hebben.

Toelichting op artikel 6.42 Werkzaamheden wildbeheereenheden
Wildbeheereenheden hebben via de wet een belangrijke verantwoordelijkheid gekregen in de uitvoering van faunabeheerplannen. Daarom is het belangrijk dat er professionele secretariaten zijn die zorgen voor optimale coördinatie op lokaal niveau. Belangrijk hierbij is de informatieoverdracht naar de leden van de wildbeheereenheid. Daarom verplicht dit artikel het secretariaat om haar leden op adequate wijze te informeren over relevante feiten en ontwikkelingen op het gebied van faunabeheer. Verder coördineren de wildbeheereenheden tellingen van diersoorten voor het faunabeheerplan en geven zij deze resultaten aan de faunabeheereenheid. Daarnaast coördineren zij de verstrekking van gegevens over hoeveel dieren tijdens de jacht zijn gedood.

6.4 Flora- en fauna-activiteiten

6.4.1 Vrijstellingen flora- en fauna-activiteiten

Toelichting op artikel 6.43 Vrijstelling verjagen schadeveroorzakende ganzen
Bij schadebestrijding door de grondgebruiker gaat het om maatregelen die een grondgebruiker mag nemen tegen dieren die schade aan zijn eigendommen veroorzaken. De uitzondering op de ontheffingsplicht geldt voor het verjagen van drie soorten ganzen: de brandgans, kolgans en grauwe gans. Dit zijn soorten die in de hele provincie schade veroorzaken en die niet in hun voortbestaan (dreigen te) worden bedreigd.
Sub a: Om van de uitzondering op de ontheffingsplicht gebruik te maken, moet de schade zich voordoen op de gronden of opstallen van de gebruiker, of in het omringende gebied. Met het omringende gebied wordt de grond bedoeld binnen de grenzen van het werkgebied van de wildbeheereenheid waarin de gronden van de grondgebruiker liggen. In voorkomend geval omvat dit ook de grens van het werkgebied van een andere wildbeheereenheid die direct grenst aan de gronden van de grondgebruiker.

Toelichting op artikel 6.44 Verjagen schadeveroorzakende ganzen met ondersteunend afschot
De regels in dit artikel gelden als aanvulling op de criteria in de artikelen 3.3, vierde lid, en 3.15 van de Wet natuurbescherming. Dit betekent dat de grauwe gans, kolgans en brandgans alleen mogen worden verjaagd om belangrijke schade te voorkomen aan kwetsbare gewassen. De grondgebruiker moet deze schade kunnen aantonen.
Eerste en tweede lid: Met deze leden houdt de provincie zich aan de afspraken die zijn gemaakt bij de Utrechtse invulling van het landelijke ganzenakkoord (Projectteam Ganzenbeheer Utrecht). Er mag alleen worden verjaagd met ondersteunend afschot (doden van dieren ter verjaging) als sprake is van een kwetsbaar gewas. Kwetsbare gewassen zijn oogstbare akker- en tuinbouwgewassen en jong grasland (grasland dat na 1 augustus van het jaar voorafgaand aan de winterperiode is ingezaaid of doorgezaaid). Zijn de gewassen geoogst? Dan is verjaging met ondersteunend afschot dus niet meer toegestaan. Overjarig grasland (grasland dat is ingezaaid of doorgezaaid voor 1 augustus voorafgaand aan de betreffende winterperiode) wordt niet gezien als kwetsbaar gewas. Hetzelfde geldt voor percelen kleiner dan 1 hectare die zijn ingezaaid of doorgezaaid na 1 augustus. Ook graslandpercelen die zijn ingezaaid als afvanggewas op geoogste maispercelen en groenbemesters worden niet gezien als kwetsbaar gewas.
Derde lid: Het is objectief vast te stellen of ganzen invallen. Invallende ganzen vliegen niet meer in formatie, hangen vrijwel stil en strekken de poten uit. Daarom mag niet geschoten worden op groepen die alleen maar overvliegen en bovenstaand gedrag niet vertonen. Ondersteunend afschot is niet toegestaan bij een groep van 5 of minder ganzen. Van groepjes van maximaal 5 ganzen gaat onvoldoende schadedreiging uit om ondersteunend afschot toe te staan. Hoewel zo'n groepje ook andere ganzen kan aantrekken, hoeft dit de schadebestrijding niet te belemmeren. Als er meer ganzen invallen, is ondersteunend afschot alsnog mogelijk.
Vierde lid: Uitgangspunt is dat er in de periode van 1 november tot 1 maart alleen verjaging met ondersteunend afschot en geen populatiereductie plaatsvindt. Hierbij past het niet dat er meer ganzen worden geschoten dan strikt noodzakelijk is om de verjaging effectiever te maken. Daarom is een maximum gesteld aan het aantal ganzen dat per actie mag worden gedood. Onder actie wordt verstaan: elke individuele verjaagactie van een groep ganzen groter dan 5 exemplaren. Als deze ganzen zijn verjaagd is de actie afgelopen. Als er later opnieuw een groep ganzen invalt en deze wordt verjaagd, is er sprake van een nieuwe actie.
Vijfde lid: Vogels met een ring of halsband zijn belangrijk voor onderzoeksdoeleinden. Het heeft daarom de voorkeur deze dieren niet te doden. Is zo'n vogel toch gedood? Dan moeten de gegevens worden gemeld.

Toelichting op artikel 6.45 Verbod verjaging ganzen in ganzenrustgebieden
Artikel 6.44, eerste lid, is niet van toepassing op ganzenrustgebieden.

Toelichting op artikel 6.46 Middelen verjagen schadeveroorzakende ganzen
Verjagen met ondersteunend afschot, zoals bedoeld in artikel 6.44 mag alleen nadat eerst een preventief akoestisch middel en een visueel middel zijn ingezet, volgens de voorwaarden voor effectief gebruik die zijn opgenomen in de Faunaschade Preventie Kit, module ganzen. Naast verjaging door bijvoorbeeld mensen of honden in het veld, zijn, voor zover effectief, ook andere akoestische en visuele middelen toegestaan, zoals vlaggen, linten, vogelverschrikkers en een gaskanon. Maar ganzen kunnen wennen aan akoestische en visuele middelen. Daarom is het van groot belang dat middelen afwisselend worden toegepast. Visuele middelen worden voor een optimale werking regelmatig verplaatst, en bij voorkeur gecombineerd met akoestische middelen of verjaging in het veld. Het geweer wordt hier niet als akoestisch middel beschouwd. De reden hiervoor is dat er in het veld onduidelijkheid kan ontstaan of dit middel wordt gebruikt als preventief middel, of voor ondersteunend afschot. Dit is bijvoorbeeld het geval als er wordt geschoten richting een groep van maximaal 5 ganzen. Dit kan een effectieve handhaving van de regels uit de omgevingsverordening belemmeren. Zoals is aangegeven in artikel 6.44 (over toepassing van verjaging met ondersteunend afschot) heeft de vrijstelling als doel om de ganzen te verjagen van kwetsbare gewassen. Hierbij past niet dat de ganzen met lokmiddelen naar de schadegevoelige percelen worden gelokt. Om deze reden is het gebruik van lokmiddelen voor ondersteunend

afschot tijdens de periode 1 november tot 1 maart niet toegestaan. Lokmiddelen zijn bijvoorbeeld lokganzen (levend, dood of kunstmatig), lokfluiten, elektronische middelen voor geluidnabootsing, enzovoorts.

Toelichting op artikel 6.47 Gegevens en bescheiden schadebestrijding ganzen
Om de effectiviteit van de maatregelen te kunnen beoordelen en te zorgen voor controle hierop, is inzicht in de locaties waar en data waarop de uitvoering van maatregelen plaatsvond belangrijk. Ook het aantal gedode vogels en om welke soorten het gaat, moet worden bijgehouden. Daarom is (net als in de ontheffingen) een rapportageverplichting opgenomen. De Faunabeheereenheid Utrecht stelt een webapplicatie ter beschikking voor het registeren van de faunadata. Als de grondgebruiker de schadebestrijding aan een ander overlaat, dan kan deze persoon de rapportage doen. Maar de grondgebruiker blijft verantwoordelijk.

Toelichting op artikel 6.48 Vrijstelling bestrijding veldmuis
Populaties van veldmuizen vertonen gedurende het jaar grote schommelingen in aantallen. Dit hangt vooral samen met verschillen in voortplanting tussen de seizoenen. Naast seizoenschommelingen zijn er ook jaarlijkse verschillen met een cyclisch verloop. Af en toe is er sprake van zeer hoge aantallen en is er sprake van een uitbraak of plaag. Onder dit soort omstandigheden kan de veldmuis ernstige schade aanrichten aan bijvoorbeeld agrarische percelen en waterkeringen. In het verleden heeft ook Utrecht verschillende keren te maken gehad met dit soort plagen. Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) bepaalt welke middelen zijn toegestaan bij de bestrijding van de veldmuis. Op de website toelatingen.ctgb.nl is te vinden of een middel is toegestaan.

Toelichting op artikel 6.49 Melding gebruik vrijstelling bestrijding veldmuis
Voor een melding van het bestrijden van de veldmuis is een e-mail aan de provincie voldoende.

Toelichting op artikel 6.50 Geen schadebestrijding bij bijzondere weersomstandigheden
Door bijzondere weersomstandigheden zoals de bedekking van wateroppervlakken met ijs of de onbereikbaarheid van voedsel door sneeuw, kunnen de soorten waarin deze paragraaf aan refereert extra kwetsbaar zijn. In dit soort gevallen kunnen gedeputeerde staten beslissen om de uitzonderingen op de ontheffingsplicht helemaal, of gedeeltelijk op te schorten. Hiervoor wordt het beleid zoals verwoord in het Draaiboek bijzondere weersomstandigheden gebruikt.

Toelichting op artikel 6.51 Vrijstelling vergunningplicht andere soorten
Naast de vrijstelling van soorten die vallen onder artikel 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (Wnb) en die zijn opgenomen in de bijlage bij de Wnb, geldt een vrijstelling voor soorten genoemd in bijlage ‘Uitzondering vergunningplicht andere soorten’ bij deze verordening. Daaronder vallen geen vogels, en geen soorten die vallen onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en het Verdrag van Bern. Dit betekent bijvoorbeeld, dat voor maaiwerkzaamheden waarbij nesten of eieren van vogels worden vernield, altijd een ontheffing nodig is. Voor deze veelvoorkomende en regelmatig terugkerende activiteiten ligt het opstellen van een gedragscode voor de hand. Bij minder algemene gevallen of soorten die in een ongunstige staat van instandhouding verkeren, is individuele beoordeling belangrijk. Daarom zijn in bijlage ‘Uitzondering vergunningplicht andere soorten’ bij deze verordening alleen de algemene soorten opgenomen. Het gaat hierbij alleen om diersoorten, omdat alle plantensoorten in de bijlage van de Wnb in een ongunstige staat van instandhouding verkeren. Het is belangrijk te noemen dat een vrijstelling niet betekent dat deze dieren in het kader van deze activiteiten altijd mogen worden gedood. Gelet op de intrinsieke waarde van deze dieren is dit niet wenselijk. Dit zou ook in strijd zijn met de zorgplicht van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Bij bestendig (duurzaam) beheer en onderhoud gaat het om het voortzetten van de bestaande praktijk. Om te beoordelen of er sprake is van bestendig beheer en onderhoud worden onder andere de aard, het tijdstip en de frequentie van de activiteiten en de schaal waarop deze worden verricht, meegewogen. Nieuwe vormen van onderhoud, intensivering van het beheer en onderhoud en dergelijke worden niet als bestendig beschouwd. Daarom is voor deze activiteiten een ontheffing nodig, of er moet sprake zijn van het handelen volgens een goedgekeurde gedragscode uit artikel 3.31 van de Wet natuurbescherming.

Toelichting op artikel 6.52 Vrijstelling bezits- en vervoersverbod en ander bevoegd gezag
Is voor exemplaren van een bepaalde soort van deze verboden al een vrijstelling of ontheffing verleend? Dan gaat de provincie ervan uit dat er voldoende is getoetst aan de wettelijke voorschriften. In zo’n geval is het niet nodig dat, wanneer deze dieren of planten vervolgens worden verplaatst naar Utrechts grondgebied, ook in deze provincie een ontheffing wordt aangevraagd. Daarom is voor deze gevallen in dit artikel een vrijstelling opgenomen. Degene die gebruik maakt van deze vrijstelling moet aantonen dat hij beschikt over een toestemming van een ander bevoegd gezag. Deze vrijstelling geldt niet voor het bezitten of vervoeren van dieren of planten voor verkoop, ruil of handel.

Toelichting op artikel 6.53 Vrijstelling ten behoeve van bescherming vogels tegen landbouwwerkzaamheden
Deze vrijstelling is gebaseerd op het belang van de bescherming van de fauna (artikel 3.3, vierde lid, onder b, onder 4, van de Wet natuurbescherming) en gaat uitsluitend over beschermingsactiviteiten. Het gaat hierbij dus niet om een vrijstelling voor de landbouwwerkzaamheden zelf.

Toelichting op artikel 6.54 Vrijstelling ten behoeve van veiligstellen amfibieën tegen verkeer
De verboden uit de Wet natuurbescherming waarvoor dit artikel vrijstelling verleent, omvatten het verbod op het vangen en verstoren van amfibieën die zijn beschermd op grond van:

- bijlage IV bij de Habitatrichtlijn
- bijlage II bij het verdrag van Bern, of bijlage I bij het verdrag van Bonn
- de amfibieën die op basis van de bijlage bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming zijn beschermd.

Het doden van de amfibieën is met dit artikel uitdrukkelijk niet vrijgesteld. Het kan een argument zijn dat uit de zorgplicht van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming al voortvloeit, dat in het wild levende soorten verplaatst mogen worden als er concreet gevaar bestaat dat deze worden gedood, of verwond door het verkeer. Toch is er in verband met de rechtszekerheid voor gekozen deze vrijstelling op te nemen in de omgevingsverordening. De vrijstelling is gebaseerd op het belang van de bescherming van de fauna (artikel 3.3, vierde lid, onder b, onder 4, van de Wet natuurbescherming). De dieren moeten zo snel mogelijk, in de directe omgeving (een afstand van maximaal 50 meter vanaf de vangplaats) weer in vrijheid worden gesteld.

Toelichting op artikel 6.55 Vrijstelling vangen amfibieën voor onderzoek en onderwijs
Bij de groene kikker is er sprake van 2 echte soorten: de meerkikker (Rana ridibunda) en de poelkikker (Rana lessonae). De bastaardkikker of middelste groene kikker (Rana klepton esculentus) is een hybride tussen deze beide soorten. De poelkikker is een soort groene kikker die is vermeld op bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De meerkikker en bastaardkikker zijn beschermde soorten op grond van artikel 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. Voor alle 3 genoemde soorten is het mogelijk om een vrijstelling te verlenen in het belang van onderzoek en onderwijs. De volwassen dieren zijn erg lastig uit elkaar te houden. De eieren zijn niet te onderscheiden. Daarom en ook omdat alle drie de soorten in een gunstige staat van instandhouding verkeren, zijn deze allemaal opgenomen. De vrijstellingen gelden voor de verschillende ontwikkelingsstadia van deze soorten, met uitzondering van exemplaren waarvan de metamorfose klaar is. Deze dieren moeten zo snel mogelijk in vrijheid worden gesteld.

Toelichting op artikel 6.56 Vrijstelling bezits- en vervoersverbod braakballen, losse veren, e.d.
Sterrenschot is de benaming voor geleiachtige klompen dril van amfibieën die zijn uitgebraakt door roofdieren, zoals reigers en vossen.

Toelichting op artikel 6.57 Vrijstelling uitzetten diersoorten
Op basis van artikel 6.51 kunnen soorten worden gevangen die vervolgens vrijgelaten moeten worden. Hierbij kan er discussie ontstaan of sprake is van het overtreden van het verbod tot het uitzetten van dieren en eieren zoals bedoeld in artikel 3.34, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. In het kader van de rechtszekerheid wordt daarom een vrijstelling van dit verbod verleend. Maar wel onder de voorwaarde dat uitzetten van soorten, of hun eieren zo snel mogelijk plaatsvindt op een voor de soort geschikte locatie.

6.4.2 Beoordelingsregel ontheffing flora- en fauna-activiteiten

Toelichting op artikel 6.58 Beoordelingsregel ontheffing afschot paarvormende ganzen
Vanaf 1 februari zijn er, naast de trekkende ganzen, ook al broedparen aanwezig. Voor een effectieve bestrijding en om uitvoering te kunnen geven aan gemaakte afspraken, kunnen gedeputeerde staten een ontheffing verlenen voor het doden van paarvormende grauwe ganzen en brandganzen. Dit kan alleen in de periode van 1 februari tot 1 maart.

6.5 Invasieve exoten, bestrijding Aziatische duizendknopen

Toelichting op paragraaf 6.5 Invasieve exoten, bestrijding Aziatische duizendknopen
In deze paragraaf worden regels opgesteld voor de bestrijding van Aziatische duizendknoopsoorten. Daaronder worden de volgende invasieve (onder)soorten verstaan:

- Japanse duizendknoop (Fallopia japonica)
- Sachalinse duizendknoop (Fallopia sachalinensis)
- Boheemse of Bastaardduizendknoop (Fallopia x bohemica)

Nog levende afgeleide producten van de Aziatische duizendknopen, waaronder groene polygonumstokken en de dwergvariëteit van de Japanse duizendknoop, de Fallopia japonica var. compacta, worden ook tot de Aziatische duizendknoopsoorten gerekend. Alle hier genoemde soorten zijn invasief (veroorzaken schade) en kunnen de biodiversiteit negatief beïnvloeden. Doordat de Aziatische duizendknopen vroeg uitlopen, een snelle lengtegroei hebben en een zo goed als gesloten bladerdek vormen, wordt de overige plantengroei helemaal overgroeid en op

den duur verdrongen. Hierdoor wordt onder meer bosverjonging geblokkeerd. Ook het aantal soorten ongewervelde dieren wordt lager als Aziatische duizendknopen de groeiplaats overheersen. De provincie heeft de wettelijke taak om de biodiversiteit (actief en passief) te beschermen op grond van artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming. Op grond van die taak zijn de provincies door het Rijk ook belast met de bestrijding van invasieve exoten die de biodiversiteit kunnen aantasten. Maar de taak van het Rijk is beperkt tot de soorten die op de landelijke exotenlijst staan. De Aziatische duizendknoopsoorten staan niet op deze lijst. Daarom hebben provinciale staten ervoor gekozen zelfstandig regels op te stellen voor de Aziatische duizendknopen op basis van artikel 145 van de Provinciewet. Deze regels zijn opgenomen in deze paragraaf. De provincie wil met de regels natuur en milieu beschermen. In het bijzonder wil de provincie nadelige gevolgen voor de biodiversiteit voorkomen of beperken. Deze belangen vallen ook onder de belangen die het Rijk wil beschermen met de rijksregels voor de soorten die op de landelijk exotenlijst staan (zie artikel 3.19 van de Wet natuurbescherming). De regels in deze paragraaf gaan over een nieuwe regeling. Daarom wordt in de eerste jaren na ingang van deze regeling terughoudend omgegaan met de inzet van handhaving. De nadruk zal in eerste instantie liggen op preventie en het bekendheid geven aan de regeling en het hoofddoel daarvan: het voorkomen van de verdere verspreiding van Aziatische duizendknopen. Dit doel kan worden bereikt als iedereen de zorgplicht, opgenomen in artikel 6.60, op een juiste manier toepast.

Toelichting op artikel 6.59 Verbod verspreiding Aziatische duizendknoopsoorten
In Europa verspreiden de Aziatische duizendknopen zich doorgaans niet op natuurlijke wijze (door zaden), maar op grote schaal juist vegetatief door menselijk toedoen. Dit gebeurt vooral door maaiactiviteiten en grondverzet (verplaatsing van grond). Hierbij kunnen de kleinste wortel- en stengelfragmenten die in het buitenmilieu terecht komen, tot een volwassen plant uitgroeien. Met dit verbod moet de verdere verspreiding worden gestopt. Verspreiding heeft in dit artikel betrekking op het in het buitenmilieu brengen van planten of plantdelen van de Aziatische duizendknopen. Het buitenmilieu zijn alle gronden inclusief bebouwing en voertuigen, maar exclusief de binnenkant van die bebouwing en voertuigen.

Toelichting op artikel 6.60 Zorgplicht bestrijding Aziatische duizendknoopsoorten
Met de invoering van deze zorgplicht moet iedereen in de provincie nagaan of er met de uit te voeren activiteiten op of in de grond geen Aziatische duizendknopen zijn betrokken. Deze zorgplicht volgt uit de algemene zorgplicht in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Die stelt dat iedereen voldoende moet zorgen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Meer weten over hoe te handelen om de verspreiding van plantdelen van Aziatische duizendknopen te voorkomen? Kijk dan op www.bestrijdingduizendknoop.nl. Daar is het Landelijk protocol omgaan met Aziatische duizendknopen te vinden. In dit protocol zijn afzonderlijke infobladen per type werkzaamheden opgenomen, bijvoorbeeld voor grondwerk en maaibeheer. De kenmerken van de Aziatische duizendknopen staan in Infoblad A Herkenning.

Toelichting op artikel 6.61 Beperken gevolgen verspreiding Aziatische duizendknoopsoorten en meldingsplicht
Zijn er activiteiten uitgevoerd die tot verspreiding hebben geleid? Dan geldt de opruimplicht voor degene die de verspreiding heeft veroorzaakt. Er kunnen nadelige gevolgen voor de biodiversiteit optreden als de verspreiding niet ongedaan wordt gemaakt.
De maatregelen om de verspreiding ongedaan te maken of maximaal te beperken, moeten worden gemeld bij gedeputeerde staten (wet.natuurbescherming@provincie-utrecht.nl). Daarmee kan gedeputeerde staten beoordelen of de opruimmaatregelen effectief zijn en werkelijk worden uitgevoerd. Zo nodig kan alsnog bestuursrechtelijk of strafrechtelijk worden gehandhaafd. Gedeputeerde staten informeren het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de verspreiding is gemeld. Het is niet ondenkbaar dat er nog andere belangen dan die van de provincie voor het behouden en versterken van de biodiversiteit (dreigen te) worden geschaad, die door andere regelgeving worden beschermd, of andere passende actie door het college van burgemeester en wethouders vereisen.

Toelichting op artikel 6.62 Maatwerkvoorschriften maatregelen Aziatische duizendknoopsoorten
Gedeputeerde staten kunnen maatwerkvoorschriften opstellen over de maatregelen die op basis van artikel 6.61, eerste en tweede lid, moeten worden uitgevoerd. Dit om de nadelige gevolgen van verspreiding te voorkomen of te beperken.

Toelichting op artikel 6.63 Opleggen verplichting Aziatische duizendknoopsoorten te bestrijden
Het eerste lid bevat de bepaling op basis waarvan de eigenaar of gebruiker van een onroerende zaak door de provincie kan worden verplicht tot het nemen van maatregelen voor de bestrijding van de Aziatische duizendknoop. Het gaat om maatwerk, zowel wat betreft locatie als bestrijdingsmethode(n). De verplichting kan worden opgelegd als dit nodig is:
- voor het behouden en versterken van de biodiversiteit
- als niet voldaan is aan de zorgplicht

- of als de op basis van artikel 6.61, tweede lid, gemelde maatregelen om verspreiding en de directe gevolgen daarvan te beperken, niet worden uitgevoerd

Het belang van behouden en versterken van de biodiversiteit is in ieder geval aan de orde in de zogenaamde gebieden met belang Aziatische duizendknopen. Een kaart met deze gebieden is te vinden op de website van de provincie Utrecht. Het gaat hier om:

- alle Utrechtse Natura 2000-gebieden
- alle gebieden van het Utrechtse deel van het Natuurnetwerk Nederland
- de Groene contour
- de Kaderrichtlijn Water-oppervlaktewaterlichamen en waterparels,
- weidevogelkerngebieden en ganzenrustgebieden
- waardevolle houtopstanden buiten de bebouwde kom
- beschermde kleine landschapselementen die in het informatieobject Beschermd klein landschapselement (zie bijlage 2) staan.

Ook buiten deze gebieden kan het belang van biodiversiteit aan de orde zijn. Dit is vooral het geval als er sprake is van een leefgebied van een of meer Utrechtse aandachtsoorten uit de Natuurvisie 2016 (inclusief Rode Lijst-soorten). Omdat er ruim 500 Utrechtse aandachtsoorten zijn en omdat de ligging van die leefgebieden niet vastligt, is het niet mogelijk om deze soorten samen in kaartvorm weer te geven. De bestrijding van de Aziatische duizendknoop in het kader van bescherming van de biodiversiteit, wordt overigens gestimuleerd door de provinciale subsidieregeling Uitvoeringsverordening subsidie Biodiversiteit provincie Utrecht. Op basis van deze subsidieregeling kan een eigenaar of gebruiker van een onroerende zaak onder voorwaarden een tegemoetkoming in de kosten van de maatregelen krijgen.

7. CULTUURHISTORIE EN LANDSCHAP

7.1 Werelderfgoed

Toelichting op artikel 7.2 Instandhouding en versterking (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies

Gehele artikel: Dit artikel gaat over het behouden, in stand houden en zo mogelijk versterken van de uitzonderlijke universele waarde van het (beoogde) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies, dat bestaat uit de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het gaat om een medebewindstaak op basis van artikel 2.13.4 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Het erfgoed Hollandse Waterlinies werd in 2019 voorgedragen voor de UNESCO Werelderfgoedstatus. In juni 2020 besluit het Werelderfgoedcomité of het wordt ingeschreven op de Werelderfgoedlijst.

Eerste lid: Voor het (beoogde) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies geldt dat de uitzonderlijke universele waarde niet mag worden aangetast. Het is echter niet in alle gevallen direct duidelijk of de voorgenomen activiteit het werelderfgoed aantast. In die gevallen moet eerst worden onderzocht en beoordeeld wat de effecten van de activiteit op het Werelderfgoed Hollandse Waterlinies zijn. Hierbij kan een Heritage Impact Assessment (HIA) gebruikt worden. Bij de toetsing spelen ook de visuele integriteit en authenticiteit een rol "Visuele Integriteit Waterlinies", Advies Kwaliteitsteam Nieuwe Hollandse Waterlinie, 2018).

Tweede lid: De uitzonderlijke universele waarde is terug te vinden in de kernkwaliteiten. Deze zijn op hoofdlijnen benoemd in de Bijlage Cultuurhistorie. In de Gebiedsanalyses Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies is een specifiekere uitwerking van de kernkwaliteiten per gebied te vinden evenals uitgangspunten hoe met die kernkwaliteiten om te gaan. Deze gebiedsanalyses zijn voor diverse deelgebieden van de Hollandse Waterlinies ontwikkeld (of worden nog ontwikkeld). Ook zijn een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten opgenomen in de 'Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen, gebiedskatern Waterlinies'. De provincie vraagt gemeenten en initiatiefnemers bij ontwikkelingen gebruik te maken van de gebiedsanalyses en als deze er nog niet zijn, van de Kwaliteitsgids.

Derde lid: Het is mogelijk om bij gedeputeerde staten een ontheffing van de instructieregel in lid 1 te vragen. Dit is bedoeld voor situaties waarbij de instructieregel leidt tot een onevenredige belemmering van de uitoefening van een taak of bevoegdheid. Dit artikel legt het begrip 'onevenredige belemmering' verder uit en bevat beoordelingsregels voor gedeputeerde staten. Bij een aanvraag tot ontheffing toetsen gedeputeerde staten of aan de voorwaarden sub a tot en met d is voldaan. Ontheffing kan worden verleend als er een groot maatschappelijk belang aan de orde is, zoals de nationale veiligheid bij een dijkverzwaring of de aanleg van noodzakelijke verkeersinfrastructuur, en de activiteit niet op een andere plek kan worden uitgevoerd. Daarnaast moeten er op de locatie van de aantasting genoeg maatregelen worden genomen die de overgebleven uitzonderlijke universele waarde versterken, zodat de negatieve gevolgen van de aantasting worden gecompenseerd.

Toelichting op artikel 7.3 Instandhouding en versterking (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)

Gehele artikel: Dit artikel gaat over het in stand houden en zo mogelijk versterken van de uitzonderlijke universele waarde van het (beoogde) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes. Het gaat om een medebewindstaak op basis van artikel 2.13.4 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. In juni 2021 besluit

het Werelderfgoedcomité of het in 2020 voorgedragen erfgoed wordt ingeschreven op de UNESCO Werelderfgoedlijst. Het (beoogde) Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes bestaat niet uit één aaneengesloten zone, maar uit een verzameling losse terreinen (de zogeheten kernzones). In de provincie Utrecht gaat het om 6 terreinen, waarvan 1 in de gemeente Woerden, 4 in de gemeente Utrecht en 1 in de gemeente Bunnik. Voor de kernzone zijn in deze verordening geen regels opgenomen, omdat deze terreinen als archeologisch rijksmonument al via het rijksmonumentenregime beschermd worden. Een lokale bufferzone per terrein maakt technisch gezien geen onderdeel uit van het Werelderfgoed. Maar het is wel een belangrijk deel van het nominatiedossier Neder-Germaanse Limes, dat is aangeboden aan het Werelderfgoedcomité. De bufferzone geeft aanvullende bescherming aan het Werelderfgoed via het planologische regime. Dit artikel regelt de bescherming van de (lokale) bufferzone(s).
Tweede lid: De uitzonderlijke universele waarde is terug te vinden in de kernkwaliteiten. Deze zijn benoemd in de Bijlage Cultuurhistorie.
Derde lid: Het kan voorkomen dat het bestemmingsplan wel de bufferzone bevat, maar niet de kernzone (waar de provincie geen regels voor stelt, zie toelichting op het gehele artikel). Ook in die gevallen wil de provincie dat het bestemmingsplan ingaat op de uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes.

Toelichting op artikel 7.4 Beoordeling omgevingsvergunning Voorlopige Lijst UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)
Gehele artikel: De bufferzone is zelf geen Werelderfgoed, maar beschermt het Werelderfgoed en de uitzonderlijke universele waarde (zie de toelichting op het vorige artikel). Daarom geldt voor de bufferzone geen strikte regel die elke aantasting van archeologische waarden verbiedt. Wel is behoud op de plek zelf (in situ) het uitgangspunt, zoals dat feitelijk voor alle archeologie geldt, conform het Verdrag van Valletta en de Erfgoedwet.
Eerste lid en derde lid: Deze leden regelen een onderzoeksverplichting bij ingrepen vanaf een bepaalde omvang en diepte. Voor de normen wordt aangesloten bij de standaardoppervlakte uit artikel 9.1 lid 1 sub a Erfgoedwet (overgangsrecht tot inwerkingtreding Omgevingswet) en de gemiddelde dikte van de bouwvoor. De kennis die het onderzoek naar de archeologische waarden van de Limes in de bufferzone oplevert, kan de uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes in de kernzone(s) verder inkleuren en duiden.
Tweede lid: Dit lid geeft de ruimte om maatwerk toe te passen op de in het eerste lid vastgestelde standaardnormen. Als uit archeologische gegevens blijkt dat ruimere of striktere normen op hun plaats zijn, kunnen de normen uit het eerste lid worden bijgesteld. Dit kan alleen als deze aanpassing wordt ondersteund door de bevindingen van een archeologisch deskundige.
Vierde lid: De eis dat het archeologisch onderzoek en het 'ex-situ' behoud (in de vorm van een opgraving) wordt uitgevoerd volgens de kwaliteitsregels in de Nederlandse archeologie en door een gecertificeerde partij, is gesteld om ervoor te zorgen dat deze onderzoeken professioneel en vakkundig worden uitgevoerd. Met de kwaliteitsregels in de Nederlandse archeologie bedoelt de provincie de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, zoals beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB).

7.2 Cultuurhistorische hoofdstructuur

Toelichting Artikel 7.7 Beschermen en benutten van de Cultuurhistorische hoofdstructuur
Gehele artikel: De Cultuurhistorische hoofdstructuur geeft aan welke cultuurhistorische waarden in beginsel behouden moeten worden. Door het volgen van het 'behoud door ontwikkeling'-principe zijn ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk. Kleine aantastingen van waarden kunnen in sommige gevallen acceptabel zijn als tegelijk op structuurniveau de cultuurhistorische waarden worden versterkt, bijvoorbeeld door het herstel van verkavelingen of het openmaken van zichtlijnen.
Tweede lid:
Historische buitenplaatszone en Militair erfgoed
Het uitgangspunt is behoud door ontwikkeling. Er is ruimte voor ontwikkelingen, inclusief verstedelijking, gericht op het creëren van economische kostendragers als deze bijdragen aan het herstel van de cultuurhistorische waarde van de buitenplaatszone of het militaire erfgoed. Denk aan kleinschalige stedelijke functies en/of bebouwing. De uitvoering hiervan kan op de buitenplaats plaatsvinden, of in de buurt van de buitenplaats als dit tot een betere oplossing leidt.
Bij ruimtelijke ontwikkelingen in de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Grebbelinie is het behouden van de openheid van de voormalige inundatiegebieden en de samenhang tussen de elementen van de linie (strategisch landschap, watermanagement en de militaire attributen) van groot belang. De linies bepalen de ontwikkelingsrichting en de vorm van de verstedelijking en de grootschalige infrastructuur. Voor de Oude Hollandse Waterlinie geldt een andere benadering. Daar zit de cultuurhistorische waarde in de in het landschap zichtbare forten en linies. De vestingsteden en inundatiezones van de Oude Hollandse Waterlinie maken geen deel uit van het Militaire erfgoed in de Cultuurhistorische hoofdstructuur. Voor de voormalige vliegbasis Soesterberg en omgeving ligt de cultuurhistorische waarde in de historische structuren en de objecten van land- en luchtmacht, inclusief de elementen van de Koude Oorlog.

Agrarisch cultuurlandschap
De cultuurhistorische waarde van het Agrarisch cultuurlandschap ligt vooral in (1) de aanwezige ontginningsstructuur en de ontginningsrichting; (2) de structuur, maatvoering, kenmerken en karakter van de boerderijlinten; (3) het waterbeheersingssysteem. Bij ontwikkelingen in dit gebied vormt de cultuurhistorische waarde een uitgangspunt en inspiratiebron. Het uitgangspunt is behoud door ontwikkeling.
Historische infrastructuur
Het beleid van de Historische infrastructuur richt zich op behoud en versterking van de samenhang en de beleefbaarheid van de 3 iconische routes: Route Impériale, Via Regia, Wegh der Weegen. Belangrijk daarbij is het behoud van (1) het historische tracé en de historische structuur, (2) de sporen in het landschap gerelateerd aan de historische aanleg en (3) de bijbehorende historische elementen, waaronder trek- en jaagpaden, sluisjes en (grens)paaltjes. Voor de overige historische infrastructuur (zoals land-, spoor- en waterwegen) geldt de informatie uit de Cultuurhistorische Atlas (CHAT) als inspiratiebron bij toekomstige ontwikkelingen.
Archeologie
Bij het behouden van archeologische waarden is behoud in situ (in de bodem) het uitgangspunt, conform het Verdrag van Valletta en de Erfgoedwet. Wanneer behoud in situ niet mogelijk is, kan behoud ex situ (opgraving) uitkomst bieden. Om de archeologische waarden die in de bodem liggen te behouden is het belangrijk om zowel bekende als aantoonbaar te verwachten waarden te beschermen. Het regelen van een onderzoeksplicht bij ingrepen vanaf een bepaalde omvang en verstoringsdiepte zijn hier een geschikt middel voor. In artikel 9.1 lid 1 sub a Erfgoedwet (ove rgangsrecht tot inwerkingtreding Omgevingswet) is standaardoppervlaktemaat 100 vierkante meter, maar hier mag gemotiveerd van worden afgeweken. Voor de dieptegrens is geen wettelijke standaard ingesteld. Wij gaan uit van de gemiddelde bouwvoordiepte van 30 centimeter (de bouwvoor is de bewerkte bovenlaag van de bodem). Ook hier kan gemotiveerd een andere norm worden gehanteerd. Onderzoek in het Kromme Rijn-gebied naar de dikte van de bouwvoor en de diepteligging van archeologische waarden (RAAP-rapport 3308) toonde aan dat archeologische waarden in dit gebied meestal direct onder de bouwvoor liggen. De bouwvoordikte/verstoorde bovenlaag varieert vooral van 10 tot 50 centimeter, met een paar uitschieters tot anderhalve meter, waarbij dit soms zelfs binnen één perceel sterk verschilt. Het rapport toont aan dat het stellen van een dieptegrens die op lokaal niveau effectieve bescherming biedt én ruimte biedt waar dat kan, om maatwerk vraagt.
Derde lid: De Bijlage Cultuurhistorie beschrijft de te beschermen cultuurhistorische waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur, bestaande uit 5 hoofdgebieden met elk een eigen cultuurhistorisch thema. Daarbinnen onderscheidt de provincie verschillende deelgebieden. Per deelgebied ligt de focus op de kenmerkende cultuurhistorische samenhang. Voor een uitgebreidere beschrijving van alle aanwezige cultuurhistorische waarden verwijst de provincie naar de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht, ook wel bekend als de CHAT (online beschikbaar als digitale kaart).
Vierde lid: De motivering van een bestemmingsplan verduidelijkt hoe het belang van de waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur in de afweging is meegenomen en hoe de waarden worden beschermd.

Toelichting Artikel 7.8 Uitzondering verstedelijkingsverbod Landelijk gebied voor Historische buitenplaatszone en Militair erfgoed
Gehele artikel: Binnen de Historische buitenplaatszone en het Militair erfgoed is aangegeven dat een beperkte hoeveelheid verstedelijking is toegestaan om het behoud van historische buitenplaatsen of militair erfgoed te ondersteunen. Dit wijkt af van het in artikel 9.2 opgenomen verstedelijkingsverbod voor het Landelijk gebied. Binnen de andere onderdelen van de Cultuurhistorische hoofdstructuur en in situaties waar de verstedelijking niet bijdraagt aan de ondersteuning van het militair erfgoed of de buitenplaatszone, is verstedelijking in het landelijk gebied alleen mogelijk op basis van artikel 9.2 van deze verordening.
Voor de buitenplaatsen is de ‘Leidraad behoud door ontwikkeling op historische buitenplaatsen, een handreiking voor proces en realisatie’ (juli 2014) opgesteld. Deze leidraad biedt buitenplaatseigenaren (initiatiefnemers) en gemeenten houvast bij het opstellen en beoordelen van ontwikkelplannen die een bijdrage moeten leveren aan het duurzame behoud van historische buitenplaatsen. De leidraad helpt om de mogelijkheden en regels uit de verordening te vertalen naar plannen voor de buitenplaatsen. In de leidraad staat een stappenplan (ontwikkelladder) voor de ontwikkeling van een plan. Wanneer alle stappen zijn doorlopen en deze niet volstaan om te komen tot een structureel gezonde exploitatie, pas dan komen mogelijkheden voor nieuwe ontwikkelingen op de buitenplaats aan de orde. De leidraad uit 2014 wordt vernieuwd.

7.3 Kwaliteit van landschappen

Toelichting Artikel 7.9 Instructieregel landschap
Eerste lid: Als landschappen worden aangewezen: Eemland, Gelderse Vallei, Groene Hart, Rivierengebied en Utrechtse Heuvelrug.
Derde lid: Een landschap is geen statisch plaatje. Het is altijd in ontwikkeling en dynamiek hoort daarin. In het werken met landschapskwaliteit wordt uitgegaan van een samenspel tussen beeld (wat zie je), functies (wat gebeurt er) en robuuste structuren (samenhang, relaties). Elke ontwikkeling in het landelijk gebied moet aansluiten bij de kernkwaliteiten. Als sprake is van een zeer open gebied, bevat een bestemmingsplan

bepalingen om die openheid te behouden. Denk aan het tegengaan van (hoge) bebouwing. De Bijlage Kernkwaliteiten landschap beschrijft per landschap welke kernkwaliteiten beschermd moeten worden.
Een aantasting van het landschap is onevenredig als het belang van de nieuwe ontwikkeling niet opweegt tegen de aantasting van de kernkwaliteiten. Een goede locatiekeuze beperkt de schade voor het landschap. Daarnaast is een goede landschappelijke inpassing vereist die in de regels van het plan is geborgd.
Vierde lid: Hier wordt een onderbouwing gevraagd met een beschrijving van de kernkwaliteiten waar het om gaat, een toelichtende kaart en een korte omschrijving van de na te streven (beeld)kwaliteit. Ook wordt duidelijk hoe het belang van deze kernkwaliteiten in de afweging is betrokken en op welke wijze (in de voorschriften) is voorzien in behoud van de kernkwaliteiten. Wanneer aantasting onvermijdelijk is, wordt in de toelichting aangegeven hoe deze aantasting zoveel mogelijk is beperkt. De Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen (Kwaliteitsgids) is hier een goede bron voor. De Kwaliteitsgids biedt ook inspiratie voor een landschappelijk goede inpassing van ontwikkelingen.

Toelichting Artikel 7.10 Instructieregel aardkundige waarden
Het gaat hier om regels die de aantasting van aardkundige waarden voorkomen of beperken.
Functieaanduidingen met de toegelaten activiteiten (met regels) is mogelijk en kunnen aanbeveling verdienen als de aardkundige waarden zich over meerdere andere functies uitstrekken. Daarbij moet de hiërarchie tussen de functies worden aangegeven.
Bescherming van natuurlijk reliëf, bodemopbouw en eventuele actieve landschapsvormende processen spelen een rol hoe in het plan rekening wordt gehouden met de aardkundige waarden.

7.4 Regels over activiteiten landschap

Toelichting op artikel 7.11 Oogmerk
In deze paragraaf staan regels voor de bescherming van landschap, natuur en cultuurhistorische en archeologische waarden (LNCA-waarden) in de provincie. Bij het verloren gaan van deze waarden gaat het niet alleen om grootschalige ingrepen en/of vormen van aantasting, maar juist om kleine aantastingen. Door het hoge aantal en de frequentie levert dat een sluipend proces op, maar daarom niet minder bedreigend. Ook als het gaat om vele kleine onomkeerbare aantastingen.

Toelichting op artikel 7.12 Toepassingsbereik borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten
Eerste lid: Deze paragraaf gaat over het plaatsen en behouden van borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten in het landelijk gebied.
Tweede lid: Dit artikel bevat een aantal algemene vrijstellingen op het verbod. Hier is landschapsbescherming niet aan de orde.

Toelichting op artikel 7.13 Specifieke zorgplicht borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten
Eerste lid: De specifieke zorgplicht gaat over activiteiten die onder algemene regels vallen.
De zorgplicht operationaliseert de te dienen belangen (overeenkomstig artikel 7.11) naar een algemene gedragsnorm voor de gebruikers van het landelijk gebied. De zorgplicht is een algemene regel met een algemene strekking. De zorgplicht geldt als algemeen kader voor de activiteiten en functioneert als vangnet voor de handhaving. Bij overtreding van een zorgplichtbepaling kan direct gehandhaafd worden als sprake is van een duidelijke overtreding.
Tweede lid: In dit lid is de specifieke zorgplicht concreter gemaakt voor een aantal activiteiten die onwenselijk zijn in het landelijk gebied. Door deze activiteiten te specificeren kan gemakkelijker gehandhaafd worden.

Toelichting op artikel 7.14 Verbod borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten
Uitgangspunt is een compleet verbod voor borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten in het landelijk gebied, behalve de genoemde uitzonderingen.

8. LANDBOUW

8.1 Agrarische bedrijven

Toelichting op artikel 8.1 Instructieregel agrarische bedrijven
Gehele artikel: Dit artikel geldt voor agrarische bedrijven. Hieronder vallen de grondgebonden landbouw en de niet-grondgebonden landbouw. Onder grondgebonden landbouw vallen veehouderijen, akkerbouw en tuinbouw. Onder de niet-grondgebonden landbouw vallen intensieve veehouderijen, glastuinbouw en teelt van bijvoorbeeld champignons. De glastuinbouw is in aparte artikelen geregeld (zie de artikelen Glastuinbouw niet toegestaan en Concentratiegebied glastuinbouw).

Dit artikel bevat maximale oppervlaktematen. De bebouwing voor dieren bestaat uit één bouwlaag met bijbehorende reguliere bouwhoogten: een veestapel mag niet gestapeld worden. Maximale oppervlaktematen:

- een agrarisch bouwperceel voor grondgebonden veehouderij is maximaal 1,5 hectare. Doorgroei naar 2,5 hectare is mogelijk onder voorwaarden die gericht zijn op verbetering van de ruimtelijke kwaliteit;
- een agrarisch bouwperceel voor niet-grondgebonden veehouderij is maximaal 1,5 hectare. Doorgroei naar 2,5 hectare is alleen in het Landbouwontwikkelingsgebied mogelijk onder voorwaarden die gericht zijn op verbetering van de ruimtelijke kwaliteit;
- een agrarisch bouwperceel voor van akker- en tuinbouw en een agrarisch bouwperceel voor bedekte teelt (bijvoorbeeld champignons) is maximaal 1,5 hectare. Doorgroeimogelijkheden zijn er niet;
- een agrarisch bouwperceel voor niet-grondgebonden veehouderij in het 'Landbouwstabiliseringsgebied' heeft geen uitbreidingsmogelijkheden;
- een agrarisch bouwperceel voor glastuinbouw is maximaal 2 hectare buiten de glastuinbouwconcentratie-gebieden. Dit is in aparte artikelen geregeld;

Eerste lid, sub a: Het beleid en de regels van de provincie verzetten zich in principe tegen nieuwvestiging van agrarische bedrijven. Is het voor het uitvoeren van internationale verplichtingen nodig om een bedrijf te verplaatsen en is geen geschikt vrijkomend agrarisch bouwperceel beschikbaar, dan is de provincie bereidt aan nieuwvestiging mee te werken. Maar alleen als wordt voldaan aan de noodzakelijke vereisten voor landschappelijke inpassing en als de gewenste locatie niet in strijd is met de overige regels in de verordening.
Eerste lid, sub b: Bij omschakeling kan het gaan om gehele of gedeeltelijke omschakeling van een grondgebonden vorm van landbouw naar een niet grondgebonden vorm van veehouderij. Bijvoorbeeld de omschakeling van grondgebonden melkveehouderij naar varkens- of kippenhouderij. Maar ook een intensivering (meer veedieren) op een grondgebonden melkveebedrijf is een vorm van omschakeling als niet meer wordt voldaan aan de voorwaarde dat het ruwvoer (nagenoeg) geheel afkomstig is van structureel bij het bedrijf behorende gronden.
Tweede lid: De maximale oppervlaktemaat bedraagt 1,5 hectare. Dit betekent niet dat elk oppervlaktemaat ook 1,5 hectare moet zijn: kleinere bouwvlakken zijn ook zeer zeker mogelijk.
Derde lid: De uitbreiding boven de 1,5 hectare tot maximaal 2,5 hectare wordt alleen onder voorwaarden toegestaan. Bij de ontwikkeling van bebouwing in het landelijk gebied is ruimtelijke samenhang nodig met de bestaande bebouwing én met structurerende elementen in het landschap. Voor een landschappelijke inpassing kan gebruik worden gemaakt van de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen, net als voor het omgaan met de kernkwaliteiten van de landschappen. Dit is een goede inspiratiebron voor inpassing in de verschillende landschappen in onze provincie. Zie ook: Kwaliteitsgids. Onder landschappelijke inpassing valt ook de biodiversiteit door gebruik te maken van gebiedseigen beplanting. Als het gaat om de voorwaarden onder b, c, en d: maatgevend is een verbetering van de bestaande wettelijke normen, op zo'n manier dat de uitbreiding een duidelijke bijdrage levert aan de ontwikkeling van een mens-, dier- en milieuvriendelijke landbouw. Mogelijkheden om hier invulling aan te geven zijn onder anderen:

- het voldoen aan de Maatlat Duurzame Veehouderij van de Stichting Milieukeur;
- de vergroting van de beschikbare ruimte per gehouden dier, oftewel grotere ruimtebehoefte bij gelijkblijvende veebezetting en het Beter Leven Keurmerk van de Dierenbescherming;
- het verkleinen van hindercontouren via het sterk verminderen van afvalstromen, ammoniakuitstoot, fijnstof-uitstoot en geurhinder en de inzet van Beste Beschikbare Technieken (Plus);
- het aantoonbaar verminderen of verkleinen van gezondheidsrisico's van werknemers, omwonenden, omgeving en bezoekers van het bedrijf.

Vierde lid: In het hele landelijk gebied zijn niet-agrarische nevenactiviteiten mogelijk. Deze nevenactiviteiten vallen niet onder de definitie van "verstedelijking" (zie artikel 1.1 Begripsbepalingen). Denk bij nevenactiviteiten aan zorglandbouw, recreatie kinderopvang, boerderijeducatie, agrarische natuur- en landschapsbeheer en de productie en verkoop van streekproducten. Voor deze activiteiten moet ruimte worden gevonden binnen het bestaande bouwvlak. Nevenactiviteiten moeten ruimtelijk ondergeschikt blijven aan de agrarische activiteiten. Voorkomen moet worden dat de nevenactiviteit hoofdactiviteit wordt, zonder dat voldaan wordt aan de sloopverplichting die van toepassing is bij de bedrijfsvestiging na beëindiging van de agrarische activiteiten.
Vijfde lid: Een beeldkwaliteitsparagraaf bevat in ieder geval een analyse van de bestaande kwaliteiten, een onderbouwing van hoe de beoogde ontwikkeling bijdraagt aan die kwaliteiten en op welke wijze dit in de regels van het bestemmingsplan is verankerd.

Toelichting op artikel 8.2 Instructieregel landbouwontwikkelingsgebied
Eerste lid: Uitbreidingen boven de 1,5 hectare tot maximaal 2,5 hectare worden alleen onder voorwaarden toegestaan. Bij de ontwikkeling van bebouwing in het landelijk gebied ruimtelijke samenhang nodig met de bestaande bebouwing én met structurerende elementen in het landschap. Voor een landschappelijke inpassing kan gebruik worden gemaakt van de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen, net als voor het omgaan met de kernkwaliteiten van de landschappen. Dit is een goede inspiratiebron voor inpassing in de verschillende landschappen in onze provincie. Zie ook: Kwaliteitsgids. Onder landschappelijke inpassing valt ook de biodiversiteit door gebruik te maken van gebiedseigen beplanting. Als het gaat om de voorwaarden onder b, c, en

d: maatgevend is een verbetering van de bestaande wettelijke normen, op zo'n manier dat de uitbreiding een duidelijke bijdrage levert aan de ontwikkeling van een mens-, dier- en milieuvriendelijke landbouw. Mogelijkheden om hier invulling aan te geven zijn onder anderen:

- het voldoen aan de Maatlat Duurzame Veehouderij van de Stichting Milieukeur;
- de vergroting van de beschikbare ruimte per gehouden dier, oftewel grotere ruimtebehoefte bij gelijkblijvende veebezetting en het Beter Leven Keurmerk van de Dierenbescherming;
- het verkleinen van hindercontouren via het sterk verminderen van afvalstromen, ammoniakuitstoot, fijnstof-uitstoot en geurhinder en de inzet van Beste Beschikbare Technieken (Plus);
- het aantoonbaar verminderen of verkleinen van gezondheidsrisico's van werknemers, omwonenden, omgeving en bezoekers van het bedrijf.

Tweede lid: Een beeldkwaliteitsparagraaf bevat in ieder geval een analyse van de bestaande kwaliteiten, een onderbouwing op welke wijze de beoogde ontwikkeling bijdraagt aan die kwaliteiten en op welke wijze dit in de regels van het bestemmingsplan is verankerd.

Toelichting op artikel 8.2a Instructieregel Landbouwstabiliseringsgebied
Voor bestaande niet-grondgebonden veehouderijbedrijven in het landbouwstabiliseringsgebied geldt een "stand still": er zijn geen doorgroeimogelijkheden. Peildatum is de dag van publicatie van (het ontwerp) van de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 (Herijking 2016).

Toelichting op artikel 8.3 Instructieregel geitenhouderijen
Gehele artikel: Gelet op de betekenis van het voorzorgsbeginsel ("het zekere voor het onzekere nemen"), dat gebaseerd is op artikel 191, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, in samenhang met de provinciale zorg voor een goede ruimtelijke ordening en de daarmee verbonden bevordering van de kwaliteit van de leefomgeving, waarvan ook gezondheidsaspecten deel uitmaken, is het in 2018 noodzakelijk geacht om met de huidige kennis van zaken over de gezondheidseffecten van geitenhouderijen op de leefomgeving, een 'geitenstop' in te voeren: de Verklaring voorbereiding provinciale ruimtelijke verordening inzake vestiging, uitbreiding of omschakeling geitenhouderijen. Deze Verklaring is bekendgemaakt in het Provinciaal Blad 2018, nr. 5193 en in de Staatscourant 2018-39298. De 'geitenstop' zal een positieve bijdrage leveren aan de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving. Dat was in het belang van een goede ruimtelijke ordening. Dat belang was in dit geval zodanig groot dat de 'geitenstop' op hetzelfde tijdstip provinciebreed is ingevoerd (2018). Dit artikel continueert de zogenoemde voorbereidingsbescherming van de 'geitenstop'. Het verbod met rechtstreekse werking uit de Provinciale Ruimtelijke Verordening is omgezet naar een instructieregel. Dit artikel heeft betrekking op de gehele provincie Utrecht.
Eerste lid: Bij de vormgeving van dit artikel is vanwege de beoogde harmonisatie aangesloten bij de Gelderse regeling. Dit is wenselijk, omdat voor het gebied Utrechts/Gelderse Vallei een zelfde regeling ontstaat. Dit gebied ligt namelijk in twee provincies.
Tweede lid: In dit lid worden uitzondering gemaakt op het verbod uit het eerste lid. Beoogd is bevriezing van de bestaande legale situatie op een bedrijf per 11 juli 2018. Hierbij kan de feitelijke situatie afwijken van de op dat tijdstip vergunde of gemelde situatie. Dat is het geval wanneer op die datum nog geen uitvoering was gegeven aan de vergunde of gemelde uitbreiding. Door de eerbiedigende werking van dit artikel kunnen deze uitbreidingen gewoon plaatsvinden.

Toelichting op artikel 8.4 Instructieregel concentratiegebied glastuinbouw
Bundeling van glastuinbouwbedrijven is gewenst. Dit kan zowel economische en milieutechnische als landschappelijke voordelen opleveren. Voor glastuinbouwbedrijven geldt binnen het concentratiegebied geen maximum oppervlakte.

Toelichting op artikel 8.5 Instructieregel glastuinbouw niet toegestaan
Tweede lid: De bestaande bedrijven buiten de concentratiegebieden glastuinbouw kunnen zich ontwikkelen tot een omvang die nodig is voor een doelmatige voortzetting tenzij zwaarwegende landschappelijke bezwaren of andere (agrarische) bestemmingen een dergelijke groei ongewenst maken. De maximum toegestane omvang van bestaande glastuinbouwbedrijven buiten de glastuinbouwconcentratiegebieden is 2 hectare.

8.2 Bodembewerking veengebied

Toelichting op artikel 8.6 Instructieregel beperken bodembewerking
Het gaat hier om een regeling voor agrarische bodembewerkingen (onder meer scheuren en ploegen). Deze bodembewerkingen zijn onacceptabel doordat de bodemdaling hierdoor versnelt.
Bodembewerkingen die worden uitgevoerd ten behoeve van graslandvernieuwing of aanleg van een andere blijvende teelt zijn wel toegestaan, vanwege het beperktere effect op de bodemdaling (in vergelijking met bijvoorbeeld maïsteelt), het minder frequent voorkomen en het grote belang dat dit kan hebben voor de bedrijfsvoering op een grondgebonden veehouderijbedrijf zoals veel voorkomt in de veengebieden.

9. WONEN, WERKEN, RECREËREN

9.1 Stedelijke functies in landelijk gebied

9.1.1 Bestaande en nieuwe stedelijke functies landelijk gebied

Toelichting op artikel 9.1 Oogmerk
De regels in deze paragraaf zijn bedoeld om de kwaliteit en vitaliteit van het landelijk gebied te behouden. Als het voor de versterking van de ruimtelijke kwaliteit nodig is om een kostendrager te zoeken, dan is kleinschalige verstedelijking die zorgvuldig wordt ingepast in de omgeving mogelijk.

Toelichting op artikel 9.2 Verstedelijkingsverbod Landelijk gebied
Om de kwaliteit en vitaliteit van het landelijk gebied te behouden, moet een ongebreidelde uitwaaiering van stedelijke bestemmingen hier voorkomen worden. Daarom zijn nieuwe vormen van verstedelijking in het landelijk gebied verboden. Op dit verbod zijn in de verordening uitzonderingen mogelijk. Deze uitzonderingen zijn opgenomen in hoofdstuk 5 Energie, hoofdstuk 6 Natuur, hoofdstuk 7 Cultuurhistorie en hoofdstuk 9 Wonen, werken, recreëren. Het gaat om situaties waarbij:

- vormen van energie worden gerealiseerd,
- nieuwe bebouwing voor stedelijke bestemmingen in de plaats komt van bestaande bebouwing (agrarisch of in een andere vorm),
- nieuwe stedelijke bestemmingen tot stand komen in samenhang met de verhoging van de ruimtelijke kwaliteit,
- sprake is van zogeheten “rood voor groen”-constructies (zie artikel 1.1 Begrippen), of
- nieuwe stedelijke bebouwing nodig is om te voorzien in de behoefte aan woningen en bedrijven.

Ook maakt deze verordening situaties mogelijk waarbij een beperkte hoeveelheid verstedelijking wordt ingezet voor ondersteuning van het behoud van historische buitenplaatsen respectievelijk militair erfgoed. Dit geldt ook voor voorzieningen die gericht zijn op het exploitabel houden en behouden van bovenlokale recreatieterreinen. Daarnaast geldt het voor kleinschalige recreatieve voorzieningen om de recreatiedoelstellingen te realiseren.

Toelichting op artikel 9.3 Instructieregel legalisatie van bestaand gebruik en bebouwing bij stedelijke bestemmingen
In de praktijk komen situaties voor, waarbij sprake is van langjarig gebruik en bebouwing voor een stedelijke bestemming, zonder dat dit gebruik een stedelijke bestemming heeft gekregen. Het gemeentebestuur moet in zulke situaties een afweging maken of hierop alsnog handhavend kan en moet worden opgetreden. Naast handhaving gericht op onmiddellijke beëindiging van een illegale situatie kan het gemeentebestuur ook overwegen een persoonsgebonden overgangsrecht te introduceren (uitsterfconstructie).
Hierbij moet onder andere gekeken worden of sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Ook moeten provinciale belangen worden meegenomen in de afweging. Wanneer de redelijkheid zich tegen handhaving of beëindiging van het gebruik op termijn verzet, moet legalisatie mogelijk zijn, tenzij het gaat om situaties waarbij veel van deze gevallen zich voordoen in een beperkt gebied. Dit laatste is bijvoorbeeld aan de orde in gebieden met een grote concentratie van niet vergunde, illegale bouwwerken die recreatief gebruikt worden voor permanente bewoning. Voor zulke situaties is een gebiedsgewijze aanpak noodzakelijk op basis waarvan zo nodig een herziening van de verordening kan worden doorgevoerd.

Toelichting op artikel 9.4 Instructieregel woningen, woonschepen en woonarken in landelijk gebied
Tweede lid, onder a: De maximale inhoudsmaat van een woning in het landelijk gebied moet landschappelijk goed inpasbaar zijn. Hierbij moet gedacht worden aan 600 tot 800 m3.
Tweede lid, onder b en c: De maatvoering van woonschepen of woonarken en ligplaatsen moet landschappelijk goed inpasbaar zijn. De maatvoering niet leiden tot een onevenredige afbreuk van de landschappelijke kwaliteit van de omgeving. Hierbij moet gedacht worden aan:

- lengte, breedte en hoogte van een woonark zijn ten hoogste 18 meter, 6 meter en 3.50 meter;
- lengte, breedte en hoogte van een woonschip zijn ten hoogste 30 meter, 6 meter en 4 meter;
- de afstand tussen woonschepen en woonarken is ten minste 5 meter;
- de hoogte wordt gemeten vanaf de waterlijn.

Tweede lid onder c: Voor nieuwe vervangende ligplaatsen geldt dat rekening moet worden gehouden met de belangen van natuur, landschap, cultuurhistorie, scheepvaart en waterbeheer.
Derde lid: Hier wordt een generieke onderbouwing van een generieke inhoudsmaat (woningen, woonschepen en woonarken) gevraagd. Gebiedsgewijs kan hierin onderscheid worden gemaakt.
Villawijken in het bos buiten het stedelijk gebied (woningen) kunnen bijvoorbeeld van deze inhoudsmaat afwijken.
Een beeldkwaliteitsparagraaf (zie artikel 1.1 Begrippen) is nodig wanneer het nieuwe ruimtelijk besluit een “wezenlijk” grotere maat (inhoud; ligplaats) mogelijk maakt ten opzichte van het oude ruimtelijk besluit. Een beeldkwaliteitsparagraaf bevat in ieder geval:

- een analyse van de bestaande kwaliteiten;
- een onderbouwing op welke manier de beoogde ontwikkeling bijdraagt aan die kwaliteiten; en
- hoe dit in de regels van het bestemmingsplan is verankerd.

Toelichting Artikel 9.5 Instructieregel bebouwingsenclaves en -linten
Eerste lid, onder a: Er bestaan verschillende mogelijkheden om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. Binnen bestaande bouwkavels kan worden gedacht aan herstel van waardevolle bebouwing, afbraak van storende bebouwing en sanering (opruiming) van storende bestemmingen in samenhang met de vestiging van gewenste bestemmingen. Op naastgelegen onbebouwde kavels kan worden gedacht aan herstel van waterlopen en landschapsstructuren, herstel van doorzichten (doorkijkjes) en dergelijke. De omvang en verschijningsvorm van een nieuwe of uit te breiden stedelijke bestemming moet passen binnen het omringende landschap en de bestaande bebouwing. De inhoud van de woning (m3) moet aansluiten bij de omliggende bebouwing.
Tweede lid: Een beeldkwaliteitsparagraaf (zie artikel 1.1 Begrippen) bevat in ieder geval:
- een analyse van de bestaande kwaliteiten;
- een onderbouwing op welke manier de beoogde ontwikkeling bijdraagt aan die kwaliteiten; en
- hoe dit in de regels van het bestemmingsplan is verankerd.

Toelichting op artikel 9.7 Instructieregel bestaande stedelijke functies, anders dan wonen
Eerste lid, sub a: Een perceel dat bestemd is voor een specifieke stedelijke bestemming kan een andere stedelijke bestemming krijgen. Niet alle stedelijke bestemmingen zijn toegestaan: een recreatiewoning mag niet omgezet worden naar permanente bewoning. Bestaande stedelijke bestemmingen mogen niet omgezet worden naar de bestemming kantoor of detailhandel. De locatie (het bestemmingsvlak onder de Wet ruimtelijke ordening) mag niet worden vergroot. De toename van de invloed die de wijziging in stedelijke bestemmingen heeft op de omgeving moet, in het kader van een goede ruimtelijke ordening aan locaties, breed worden beoordeeld. Het resultaat van die brede beoordeling moet zijn dat de ruimtelijke impact op de omgeving vermindert of op zijn minst gelijk blijft. Dat wil niet zeggen dat op onderdelen geen kleine verslechteringen mogen plaatsvinden. Het gaat om het resultaat van de integrale (totale) beoordeling. Tot de relevante aspecten worden in ieder geval gerekend: milieuhinder, onevenredige verkeerstoename en verstoring van het landschap.
Tweede lid, sub b: Voor bestaande stedelijke bestemmingen is een uitbreidingsmogelijkheid van 20% ten opzichte van het geldende regime in het algemeen toereikend. Van een economische noodzaak is sprake als aangetoond wordt dat de uitbreiding nodig is voor de continuïteit van het bedrijf.

Toelichting op artikel 9.8 Instructieregel Kernrandzone
Gehele artikel: Gemeenten worden gestimuleerd om beleid te ontwikkelen gericht op het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied binnen de kernrandzone (zie artikel 1.1 Begrippen) van hun kern(en). Als het voor versterking van de kwaliteit nodig is om een kostendrager te zoeken kan door de toepassing van dit artikel verstedelijking mogelijk worden gemaakt. Deze verstedelijking buiten het stedelijk gebied betekent een aantasting. Dit mag alleen als tegelijkertijd een versterking van de ruimtelijke kwaliteit plaatsvindt in de kernrandzone, of in de kern. De met dit artikel toegestane verstedelijking is gericht op bestemmingen ten dienste van de aangrenzende kern.
Eerste lid: Iedere kern beschikt over een kernrandzone, rondom de kern, waarin stedelijke activiteiten plaatsvinden. Deze kernrandzone (zie artikel 1.1 Begrippen) is indicatief aangegeven. Het is aan de gemeente om aan te geven waar in deze zone gebruik wordt gemaakt van dit artikel. Dit doet de gemeente op basis van een op deze zone gericht ruimtelijk beleid waarin samenhangen en beoogde kwaliteitsverbeteringen worden beschreven. Bij kwaliteitsversterking in de kernrandzone valt te denken aan:
- prettige verblijfsmogelijkheden;
- goede verbindingen vanuit de kern;
- een landschappelijk zorgvuldige overgang tussen stedelijk gebied en het omliggende buitengebied; en
- de mogelijkheid van ‘ommetjes’ in de kernrandzone. Dit kan gepaard gaan met de aanleg en het beheer van groen en recreatieve voorzieningen.

Deze doelen kunnen eventueel worden gerealiseerd door verstedelijking in de vorm van bijvoorbeeld woningbouw of horeca toe te staan. De omvang hiervan kan variëren van bijvoorbeeld een enkele woning tot een klein woonbuurtje. Deze is afhankelijk van (de aard en omvang van) het te realiseren doel. Hierbij moet de toe te voegen verstedelijking in redelijke verhouding dient te staan tot het te bereiken doel.
Kwaliteitsversterking kan ook buiten de kernrandzone, in het stedelijk gebied. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de uitplaatsing (verplaatsing) van een bestemming uit het stedelijk gebied ten dienste van leefmilieu of binnenstedelijke ontwikkeling. Bij uitplaatsing van een bedrijf moeten eerst de alternatieve vestigingsmogelijkheden op een regulier bedrijventerrein in de regio worden onderzocht.
Bestaat de verstedelijking uit de ontwikkeling van een kernrandactiviteit (zie artikel 1.1 Begrippen). Dan is extra kwaliteitsversterking niet nodig en is een goede landschappelijke inpassing voldoende.
Ook op basis van andere artikelen in deze verordening is onder voorwaarden verstedelijking in het landelijk gebied mogelijk, bijvoorbeeld op basis van de regel voor de Groene Contour en Ruimte voor Ruimte. Deze artikelen maken het mogelijk de verstedelijking te realiseren op een andere locatie dan binnen de

natuurontwikkeling of op het agrarisch bouwperceel. Die locatie kan ook een kernrandzone zijn, als de verstedelijking daar het beste inpasbaar is. Ook in deze situaties is er sprake van verstedelijking en gelijktijdige kwaliteitswinst, alleen vindt de laatste niet in de kernrandzone plaats. Zo kan sprake zijn van een combinatie van artikelen uit deze verordening voor ontwikkelingen in de kernrandzone. De gemeente kan dit beschrijven in haar beleid voor de kernrandzone.
Eerste lid, onder a: Wat een redelijke verhouding is tussen kwaliteitsversterking en verstedelijking, hangt af van de aard en de omvang van zowel de kwaliteitsversterking als de verstedelijking. Er zijn verschillende methoden mogelijk om te bepalen of de aantasting door de beoogde verstedelijking voldoende wordt gecompenseerd door kwaliteitsversterking. Zie ook de Handreiking Kwaliteit van kernrandzones.
Kan de verstedelijking niet een-op-een kan worden gekoppeld aan een concrete kwaliteitsversterking? Dan bevat de onderbouwing een toelichting op de te hanteren verdeelsleutel voor het bepalen van de bijdrage die initiatiefnemer ten laste wordt gelegd.
Eerste lid, onder b: Landschappelijke inpassing van verstedelijking vraagt zowel om een zorgvuldige afweging van situering en massawerking van het planinitiatief zelf, als om bij het gebied aansluitende specifieke inpassingsmaatregelen. Deze maatregelen kunnen betrekking hebben op het toevoegen, versterken of herstellen van bestaande landschappelijke kenmerken en/of kwaliteiten. De Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen (Kwaliteitsgids) vormt hiervoor een goede bron.
De gebiedskenmerken van kern en kernrandzone zijn wat betreft schaal anders van omvang dan bij een grote stad. Zowel aard (woning, bedrijf) als omvang (enkele woning, woonbuurtje) zijn belangrijk bij de beoordeling of het gebied de beoogde planontwikkeling op kan nemen. Voor beoordeling van de aanvaardbaarheid speelt ook de afwijking ten opzichte van de geldende bestemming een rol. Zowel overwegend bebouwde (onder ander woonbuurtje) als onbebouwde verstedelijking (onder ander sportvelden) moet aansluitend aan stedelijk gebied worden gerealiseerd. Bij meer incidentele ontwikkelingen (onder ander een individuele woning) kan ook worden aangesloten op overige verstedelijkte structuur in de kernrandzone. In het laatste geval betekent dat niet altijd, dat in de onmiddellijke nabijheid van bestaande bebouwing moet worden gebouwd. Het gaat vooral om de samenhang: een enkele woning kan bijvoorbeeld aansluiten op een bestaand lint. Een nieuw landhuis op een buitenplaats kan iets meer ruimte krijgen. In dit laatste geval moet de buitenplaats als geheel wel op de bestaande bebouwing worden afgestemd.
Eerste lid, onder c: Veilig gesteld moet worden dat de kwaliteitsversterking parallel dan wel binnen afzienbare, in de planregels vast gelegde, periode na realisatie van de verstedelijking wordt uitgevoerd en duurzaam in stand wordt gehouden. Zie hiervoor ook de Handreiking Kwaliteit van kernrandzones.
Tweede lid: De reikwijdte van de onderbouwing en beeldkwaliteitsparagraaf (zie artikel 1.1 Begrippen) is afhankelijk van de omvang en aard van de ontwikkeling en omvang en kwaliteiten van het gebied waar deze plaatsvinden. De kernrandzone is indicatief aangegeven. Het is aan de gemeente om in de onderbouwing aan te geven in welk (samenhangend) gebied de regel wordt toegepast, welke kwaliteiten daar worden versterkt en hoe de stedelijke ontwikkelingen worden ingepast. De onderbouwing voor een deelgebied is eenvoudiger, wanneer er een gemeentelijke (structuur)visie beschikbaar is voor een groter gebied dat bijvoorbeeld de kern en de gehele kernrandzone omvat. Zo'n visie kan als uitnodigend ruimtelijke beleidskader procedurele meerwaarde bieden als daarover met de provincie overeenstemming is. Maar het opstellen van een ontwikkelingsvisie is een gemeentelijke keuze.

Toelichting op artikel 9.9 Instructieregel Functiewijziging (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel naar stedelijke functie (anders dan wonen)
De artikelen 9.9, 9.10 en 9.11 gaan over agrarische bouwpercelen waar het agrarisch gebruik is gestopt, maar waar nog wel agrarische bedrijfsgebouwen aanwezig zijn. Voor de overzichtelijkheid zijn de verschillende mogelijkheden voor hergebruik geregeld in afzonderlijke artikelen. Doel van deze artikelen is om sloop en zinvol hergebruik te bevorderen van bedrijfsgebouwen die hun agrarische gebruiksfunctie hebben verloren.
Voor toepassing van de artikelen maakt het niet uit of het perceel nog een agrarische bestemming heeft tijdens het opstellen van een bestemmingsplan dat herbestemming als doel heeft. Ook maakt het niet uit of dat perceel eerder een woonbestemming heeft gekregen nadat het agrarisch gebruik is gestaakt, terwijl wel alle bedrijfsbebouwing nog aanwezig is. Wanneer het bouwperceel optimaal gesitueerd (gelegen) en uitgerust is voor de grondgebonden landbouw, dan blijft dat perceel in principe behouden voor de agrarische sector. Dit geldt ook voor bouwpercelen voor glastuinbouw als deze in het gebied Concentratiegebied glastuinbouw liggen. Bij optimaal gesitueerde bouwpercelen voor de grondgebonden landbouw moet vooral worden gedacht aan boerderijen die in het kader van de ruilverkaveling zijn gerealiseerd. De agrarische gronden komen bij voorkeur beschikbaar voor de omliggende agrarische bedrijven. Het beschikbaar blijven voor de landbouw is geen aspect dat kan meewegen voor extra ruimtelijke kwaliteit.

Schema mogelijkheden bij functieverandering (voormalige) agrarische bedrijfspercelen:

Toelichting op artikel 9.9 Instructieregel Functiewijziging (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel naar stedelijke functie (anders dan wonen)
Dit artikel maakt stedelijke bestemmingen mogelijk na beëindiging van het agrarische gebruik. Hoofdregel is dat ten minste 50% van de bedrijfsgebouwen (bedrijfswoning en aangebouwde deel niet meegerekend) wordt gesloopt. Het is mogelijk om tegelijkertijd meerdere vrijkomende agrarische percelen in de afweging te betrekken. Als op één van de percelen het slooppercentage van 50% niet wordt bereikt, kan ergens anders worden gecompenseerd. In totaal moet de 50% worden bereikt. Van het vereiste slooppercentage kan in een aantal gevallen afgeweken worden. Deze gevallen zijn genoemd in tweede lid, onder b, i tot en met vi. In deze gevallen mag er minder worden gesloopt. Zo is er ruimte om een grotere oppervlakte te gebruiken voor gebouwen met zorgfunctie of een recreatieve bestemming. Het uitgangspunt hierbij is, dat er niet meer bebouwing blijft staan dan voor de nieuwe bestemming nodig is. Vervanging van bestaande bebouwing is mogelijk. Voorwaarde hiervoor is dat de nieuwe bebouwing compact op (en dus niet verspreid over) het voormalige bouwperceel wordt gesitueerd en het bouwperceel wordt verkleind. Afwijking van de sloopeis is ook mogelijk als dit leidt tot verhoging van de ruimtelijke kwaliteit. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan:

- herstel van landschapselementen;
- versterking van de cultuurhistorische hoofdstructuur (agrarisch cultuurlandschap);
- realisering van extra natuur binnen de Groene contour;
- oplossingen voor de wateropgave;
- realisering van wandel- en recreatiemogelijkheden;

- verbetering van het woonmilieu in een aangrenzende kern;
- sanering van niet-grondgebonden veehouderij uit de nabijheid van een natuurgebied (natuurnetwerk Nederland). Dit kunnen bijvoorbeeld agrarische bedrijven zijn die in een landbouwstabiliseringsgebied zijn gelegen.

Toelichting op artikel 9.10 Instructieregel Functiewijziging (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel naar woonfunctie
Als een (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel kan een woonbestemming worden gegeven. Bedrijfsruimte die tot het hoofdgebouw behoort en onder hetzelfde dak als de bedrijfswoning is aangebouwd (de voormalige deel), mag aan de burgerwoonbestemming worden toegevoegd. In deze situatie is ook splitsing van het gebouw in meerdere wooneenheden toegestaan. Voorwaarde is wel dat de eenheid in de bebouwing behouden blijft. Daarbij moet voorkomen worden dat de woningen op termijn vervangen worden door bijvoorbeeld vrijstaande woningen.
Een kantoor of bedrijf aan huis is mogelijk binnen de woonbestemming in de bedrijfswoning en de tot het hoofdgebouw behorende aangebouwde bedrijfsruimte. Daarnaast is een kantoor of bedrijf aan huis mogelijk in ten hoogste één ander voormalig bedrijfsgebouw. De omvang van het kantoor of bedrijf moet ondergeschikt blijven aan de woonbestemming.

Toelichting op artikel 9.12 Instructieregel Eenmalige uitbreiding tot 50 woningen voor lokale vitaliteit van kernen
Kernen waarbij binnen het bebouwd gebied geen of onvoldoende ruimte meer is voor woningbouw krijgen ruimte voor een eenmalige uitbreiding tot 50 woningen ten behoeve van lokale vitaliteit. De omvang van deze eenmalige uitbreiding moet wat betreft aard en omvang passen bij de kern. Bij de regionale programmering krijgen deze eenmalige uitbreidingen voor lokale vitaliteit een aparte positie. Zo wordt ervoor gezorgd dat de ontwikkelingsruimte voor vitaliteit van kernen is gegarandeerd. Bij kleinschalige uitbreidingslocaties bij kleine kernen (tot 50 woningen) zijn de bereikbaarheidseffecten zeer beperkt. De mobiliteitsscan / - toets zal hier geen belemmering vormen voor de ontwikkeling van de locatie. Wanneer de eenmalige uitbreiding in een aandachtsgebied stiltegebied ligt, dan vraagt dat om een slimme inrichting van het gebied.

Toelichting op artikel 9.13 Instructieregel Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden mogelijk
Gehele artikel: Conform het Besluit ruimtelijke ordening moet de “duurzame verstedelijkingsladder” worden toegepast.
Eerste lid, onder a: Het provinciaal programma woningbouw bevat de hoofdlijnen van de gezamenlijke regionale programmeringsafspraken van gemeenten en provincie. In deze regionale programmering:
- worden de basisprincipes voor verstedelijking gevolgd, te weten:
  1. zo veel mogelijk binnenstedelijk/binnendorps (binnen het stedelijk gebied) nabij knooppunten;
  2. daarnaast in overig stedelijk gebied;
  3. eventuele nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen aan hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors);
- worden afspraken vastgelegd om te borgen dat binnen het programma tenminste 50 % van de te bouwen woningen in het sociale en middensegment plaatsvindt; en
- worden afspraken gemaakt over energieneutrale, circulaire, klimaatadaptieve woningbouw, evenredige groenontwikkeling en efficiënt ruimtegebruik.

Eerste lid, onder b: Door aan te sluiten bij het stedelijk gebied, wordt het creëren van nieuwe kernen uitgesloten.
Tweede lid: Onderbouwd moet worden hoe lokale en regionale groenontwikkeling (natuur en recreatie) wordt gerealiseerd. Daarbij moet de verhouding tussen de aanwezigheid van “rood” en “groen” in verhouding zijn. Het in samenhang ontwikkelen van groen en woningbouw leent zich bij uitstek voor regionale afstemming. Wanneer het gaat om kleinschalige uitbreidingen (tot 50 woningen) kan deze onderbouwing achterwege blijven.
De provincie heeft taken op het gebied van bereikbaarheid. Voorkomen moet worden dat een ontwikkeling leidt tot (grote) knelpunten op het gebied van bereikbaarheid. Eerst wordt een mobiliteitsscan gevraagd. Als hieruit blijkt dat er mogelijk geen sprake meer is van een ‘goede bereikbaarheid’, moet een mobiliteitstoets worden uitgevoerd. Binnen deze mobiliteitstoets worden mogelijke oplossingen uitgewerkt (zie Bijlage Mobiliteitstoets).

Toelichting op artikel 9.14 Instructieregel Uitbreiding bedrijventerrein onder voorwaarden mogelijk
Gehele artikel: Conform het Besluit ruimtelijke ordening moet de “duurzame verstedelijkingsladder” worden toegepast.
Eerste lid: Het provinciaal programma bedrijventerreinen bevat de hoofdlijnen van de gezamenlijke regionale programmeringsafspraken van gemeenten en provincie. In deze regionale programmering:
- worden de basisprincipes voor verstedelijking gevolgd, te weten:
  1. zo veel mogelijk binnenstedelijk/binnendorps (binnen het stedelijk gebied) nabij knooppunten;
  2. daarnaast in overig stedelijk gebied;
  3. eventuele nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen aan hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors;

- worden afspraken gemaakt over herstructurering, verduurzaming, circulariteit en efficiënt ruimtegebruik op bestaande bedrijventerreinen.

Eerste lid, onder c: Door aan te sluiten op een bestaand bedrijventerrein of stedelijk gebied wordt het creëren van nieuwe bedrijventerreinen uitgesloten.

9.2 Stedelijke functies in stedelijk gebied

Toelichting op artikel 9.15 Instructieregel Verstedelijking

Gehele artikel: Conform het Besluit ruimtelijke ordening moet de "duurzame verstedelijkingsladder" worden toegepast.

Tweede lid, onder a: Het provinciaal programma woningbouw bevat de hoofdlijnen van de gezamenlijke regionale programmeringsafspraken van gemeenten en provincie. In deze regionale programmering:

- worden de basisprincipes voor verstedelijking gevolgd, te weten:
  1. zo veel mogelijk binnenstedelijk/binnendorps (binnen het stedelijk gebied) nabij knooppunten;
  2. daarnaast in overig stedelijk gebied;
  3. eventuele nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen aan hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors);
- worden afspraken vastgelegd om te borgen dat binnen het programma tenminste 50 % van de te bouwen woningen in het sociale en middensegment plaatsvindt; en
- worden afspraken gemaakt over energieneutrale, circulaire, klimaatadaptieve woningbouw, evenredige groenontwikkeling en efficiënt ruimtegebruik.

Toelichting op artikel 9.16 Instructieregel Bedrijventerreinen stedelijk gebied

Gehele artikel: Conform het Besluit ruimtelijke ordening moet de "duurzame verstedelijkingsladder" worden toegepast.

Eerste lid: Het provinciaal programma bedrijventerreinen bevat de hoofdlijnen van de gezamenlijke regionale programmeringsafspraken van gemeenten en provincie. In deze regionale programmering:

- worden de basisprincipes voor verstedelijking gevolgd, te weten:
  1. zo veel mogelijk binnenstedelijk/binnendorps (binnen het stedelijk gebied) nabij knooppunten;
  2. daarnaast in overig stedelijk gebied;
  3. eventuele nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen aan hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors;
- worden afspraken gemaakt over herstructurering, verduurzaming, circulariteit en efficiënt ruimtegebruik op bestaande bedrijventerreinen.

Eerste lid, onder c: Door aan te sluiten op een bestaand bedrijventerrein of stedelijk gebied wordt het creëren van nieuwe bedrijventerreinen uitgesloten.

Toelichting op artikel 9.17 Instructieregel Kantoren

Gehele artikel: De regels van dit artikel die betrekking hebben op kantoren zijn van toepassing op het gehele provinciale grondgebied. Dit is alleen anders voor de regels die gelden voor kantoren op een knooppunt (zie derde lid) omdat daarvoor expliciet een gebied is aangewezen en voor de locaties waar het vierde lid betrekking op heeft. In artikel 1.1 Begripsbepalingen is gedefinieerd wat in deze verordening onder het begrip "kantoren", "zelfstandige kantoren" en "ondergeschikte kantoren" wordt begrepen.

Dit artikel heeft betrekking op nieuwvestiging van kantoren en op aanwezige plancapaciteit in bestaande gemeentelijke bestemmingsplannen en is een voortzetting van de regeling uit de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 (herijking 2016).

Dienstenrichtlijn: De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) heeft op 16 januari 2016 prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie over de toepasselijkheid van de Dienstenrichtlijn (DRL) op bestemmingsplannen met brancheringsbepalingen over detailhandel. Uit het op 30 januari 2018 verschenen arrest van het Hof (C-31/16), ECLI:EU:C:2018:44) moet onder meer de conclusie worden getrokken dat de DRL ook van toepassing is op de regeling in deze omgevingsverordening over kantoren. Vervolgens heeft de ABRvS op 24 juli 2019 definitief uitspraak gedaan in de zaak Appingedam (ECLI:NL:RVS:2019:2569). Uit de artikelen 14 lid 5 en 15 lid 3 onder b van de DRL in onderling verband bezien, volgt dat regels in een omgevingsverordening geen planningseisen mogen bevatten waarmee economische doelen worden nagestreefd, maar uitsluitend mogen voortkomen uit dwingende redenen van algemeen belang waarbij de noodzaak van de regeling moet worden aangetoond. Het gaat daarbij om de vraag wat uit een oogpunt van evenwichtige regulering van activiteiten de noodzaak is voor een kantorenregeling en het maken van onderscheid tussen verschillende gebieden. Inmiddels is er een aantal belangrijke uitspraken van de ABRvS verschenen over de DRL. De kern van deze uitspraken is dat een ruimtelijk besluit waarop de DRL van toepassing is, niet in strijd mag zijn met het discriminatiebeginsel (de herkomst van de dienstverrichter mag geen rol spelen), het noodzakelijkheidsbeginsel (er moet sprake zijn van een dwingende reden van algemeen belang) en het evenredigheidsbeginsel (is het besluit geschikt: daartoe moet het doel van de regeling coherent en systematisch

worden nagestreefd, is de regeling effectief om de nagestreefde doelen te bereiken, gaat de regeling niet verder dan nodig is en zijn er geen andere, minder beperkende maatregelen mogelijk).

- Artikel 14 lid 5 DRL: geen economische- en marktordening. De DRL verbiedt economische ordening en marktordening van activiteiten van dienstverrichters. Dat vloeit voort uit art. 14 lid 5 DRL. Het Kantorenmarktonderzoek 2015 en de Monitor 2018 van dit onderzoek vormen de onderbouwing voor de TSK en het daaruit voortvloeiende inpassingsplan. Het gaat hier niet om de regulering van concurrentieverhoudingen of (economische) marktordening. Het onderzoek is uitsluitend gericht op de beantwoording van de vraag wat de behoefte is aan ten opzichte van de bestaande voorraad toe te voegen kantoren in de planperiode van het Inpassingsplan Kantoren tot en met 2027. Deze behoefte is bepalend voor de omvang van de planreductie op TSK-locaties: is er sprake van volledige of gedeeltelijke reductie van in bestemmingsplannen opgenomen overcapaciteit voor zelfstandige kantoren? Deze behoefte en de daarop afgestemde omvang van plancapaciteit op TSK-locaties is vanwege het hiermee gemoeide ruimtebeslag een ruimtelijk relevant aspect dat zich leent voor regulering door middel van een besluit over de ruimtelijke ordening omdat het gevolgen heeft voor de ruimtelijke ontwikkeling van bepaalde locaties. Dat bij dit onderzoek ook economische criteria een rol hebben gespeeld, maakt een en ander niet anders omdat de aanwijzing in de TSK van reductielocaties uitsluitend heeft plaatsgevonden op basis van ruimtelijk relevante overwegingen die rechtstreeks verband houden met het criterium ‘goede ruimtelijke ordening’ uit de Wet ruimtelijke ordening. Er is geen strijd met artikel 14 lid 5 DRL.
- Artikel 15 lid 3 onder a DRL: het discriminatieverbod. Uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening is het niet relevant of een dienstverrichter uit Nederland afkomstig is of uit een andere lidstaat van de EU. Bij de in het inpassingsplan Kantoren doorgevoerde planreductie wordt geen onderscheid naar herkomst van dienstverrichters uit de lidstaten van de EU gemaakt. De hoeveelheid plancapaciteit voor kantoren staat los van de herkomst van dienstverrichtersverleners. Planreductie door middel van het artikel Kantoren is niet discriminerend. Er is geen strijd met artikel 15 lid 3 onder a DRL.
- Artikel 15 lid 3 onder b DRL: het noodzakelijkheidsbeginsel. Met planreductie door middel van het artikel Kantoren wordt beoogd om in vigerende bestemmingsplannen opgenomen planologische overcapaciteit voor zelfstandige kantoren te verminderen. Uit het Kantorenmarktonderzoek 2015 en de Monitor 2018 van dit onderzoek komt duidelijk naar voren dat voor bepaalde locaties tot en met 2027 (veel) minder behoefte is aan ten opzichte van de bestaande voorraad toe te voegen kantoren dan is voorzien in de bestaande plancapaciteit die is opgenomen in vigerende bestemmingsplannen. Op basis van deze Monitor kunnen actuele en concrete uitspraken worden gedaan over planreductie op gemeentelijk locatieniveau. Hierdoor kunnen op dat niveau ook uitspraken worden gedaan over de noodzaak van een (planologische) ingreep op de locaties die zijn opgenomen in de TSK en het inpassingsplan Kantoren vanwege de onbenutte plancapaciteit voor de bouw van zelfstandige kantoren die op deze locaties aanwezig is. Dat betekent dat er sprake is van planologische overcapaciteit, wat niet in overeenstemming is met de eis van een goede ruimtelijke ordening. Het in stand houden van deze (planologische) overcapaciteit kan leiden tot het ontstaan van ongewenste neveneffecten. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan leegstaande kantoorgebouwen die niet worden gerenoveerd omdat nieuwbouw op een locatie met planologische overcapaciteit financieel aantrekkelijker is dan renovatie. Op deze wijze ontstaat op sluipende wijze een proces van verpaupering op bepaalde locaties, wat een negatief effect heeft op de kwaliteit van het stedelijk milieu in een bepaald gebied. Na realisering van de planreductie voldoet het vigerende (planologische) regime voor de betreffende locaties weer aan de eis van een goede ruimtelijke ordening. Planreductie door middel van het artikel Kantoren betreft dan ook een noodzakelijke ingreep die moet worden beschouwd als een gerechtvaardigde eis om een dwingende reden van algemeen belang. Er is geen strijd met artikel 15 lid 3 onder b DRL.
- Artikel 15 lid 3 onder c DRL: het evenredigheidsbeginsel. Gelet op het gemeentegrensoverschrijdende karakter van de problemen die gepaard gaan met kantorenleegstand en het bestaan van (planologische) overcapaciteit van zelfstandige kantoren, op het schaalniveau van de provincie is een provinciale regeling nodig en deze regeling gaat niet verder dan nodig is om het beoogde doel te bereiken.

Tweede lid, onder c: Wat een redelijke termijn is, zal uit nadere jurisprudentie moeten blijken. Vooralsnog wordt aansluiting gezocht bij de planperiode van 10 jaar, zoals die nu overigens nog wel bestaat voor analoge bestemmingsplannen. Dit vraagstuk doet zich ook voor bij het vraagstuk positieve bestemming of overgangsrecht voor bestaand afwijkend gebruik. Tot op heden gaat de ABRvS hierbij nog steeds uit van de 10 jaar. De Memorie van Toelichting Omgevingswet (TK 33962, nr.3) merkt op: “Het loslaten van de tienjaarlijkse actualiseringstermijn van de Wro, waaraan ook de uitvoeringstermijn van tien jaar is gekoppeld, betekent dat de gemeenteraad bij een wijziging van de bestaande functie of – bijvoorbeeld in het kader van uitnodigingsplanologie – bij het toevoegen van een nieuwe functie aan een locatie uitsluitend moet beoordelen of de nieuwe functie uit oogpunt van evenwichtige toedeling van functies aan locaties aanvaardbaar is en of er objectieve belemmeringen zijn, waarvan op voorhand aannemelijk is dat die niet binnen een redelijke termijn zullen worden weggenomen. Daarbij mag de raad ook maatschappelijke ontwikkelingen op de langere termijn in aanmerking nemen.”

Vierde lid: De regeling van dit lid geldt tot 1 januari 2029. Na 1 januari 2029 zijn de eerste twee leden van artikel 9.17 ook van toepassing op de Reductielocaties TSK.

Het vierde lid bevat een regeling voor de benutting van nog resterende plancapaciteit voor zelfstandige kantoren.
Vijfde lid: Deze flexibiliteitsbepaling maakt het mogelijk om onbenutte plancapaciteit voor zelfstandige kantoren op locaties die gelegen zijn binnen de TSK, te verplaatsen naar een onbebouwd perceel dat binnen dezelfde locatie gelegen is. Het gaat om een schuifregeling. Voorwaarde voor verplaatsing van onbenutte plancapaciteit is dat binnen de betreffende locatie gelijktijdig reductie plaatsvindt op gronden die niet zullen worden gebruikt voor de bouw van een zelfstandig kantoor of zelfstandige kantoren. Deze voorwaarde borgt dat het bvo aan bouwmogelijkheden voor zelfstandige kantoren binnen de locatie ten minste gelijk blijft aan dat wanneer er geen verplaatsing zou hebben plaatsgevonden. De behoefte van aan ten opzichte van de bestaande voorraad nog toe te voegen kantoorruimte in de periode tot 2027, is berekend in het Kantorenmarktonderzoek 2015. In 2018 is in het kader van de voorbereiding van het inpassingsplan Kantoren (PIP) het onderzoek gemonitord (Monitor 2018). Onderzoek en monitoring zijn uitgevoerd door Stec. Omdat verplaatsing van onbenutte plancapaciteit oppervlakteneutraal dient plaats te vinden, is dat in overeenstemming met de uitgangspunten van de TSK en het op 10 december 2018 vastgestelde PIP, waarvan de onderbouwing wordt gevormd door Stec 2015 en 2018.
Zesde lid: Deze bepaling bevat een schuifregeling die het mogelijk maakt om bestaande plancapaciteit (benutte bouwmogelijkheden) voor zelfstandige kantoren binnen een gebied dat door de provincie is aangewezen als locatie Gebiedstransformatie of herstructurering te herhuisvesten op een ander bouwperceel binnen die locatie. Dat is mogelijk wanneer dat nodig is in verband met gebiedstransformatie of herstructurering van die locatie en daarbinnen gelegen bouwpercelen. In dat geval kan de functie voor zelfstandige kantoren worden verplaatst naar een nieuw bouwperceel binnen dezelfde locatie. Gelijktijdig met die verplaatsing moeten de gebruiksmogelijkheden voor zelfstandige kantoren op het te verlaten bouwperceel worden beëindigd waardoor er sprake is van een oppervlakteneutrale verplaatsing. Het bvo voor zelfstandige kantoren op het nieuwe bouwperceel mag ten hoogste gelijk zijn aan het bvo op basis van de maximale gebruiksmogelijkheden van het te verlaten bouwperceel. Dat betekent dat wanneer op basis van deze maximale gebruiksmogelijkheden het bvo voor zelfstandige kantoren op het te verlaten bouwperceel 2000 m2 bedraagt en er 1500 m2 gerealiseerd is, het bvo op het nieuwe bouwperceel maximaal 2000 m2 mag bedragen. Er is dus sprake van een oppervlakteneutrale verplaatsing van de kantoorfunctie, waarbij geen onbenutte meters voor uitbreiding worden ingeleverd. Dat voorkomt (ook) dat het voor een partij minder aantrekkelijk wordt op vrijwillige basis aan verplaatsing mee te werken waardoor het risico bestaat dat het proces van gebiedstransformatie of herstructurering onnodige vertraging oploopt. Een en ander is ook in overeenstemming met het bepaalde in het tweede lid onder e van artikel 9.17. Omdat het om een oppervlakteneutrale verplaatsing van plancapaciteit voor zelfstandige kantoren naar een ander bouwperceel binnen dezelfde locatie gaat, is er geen sprake van toevoeging van nieuwe kantorenmeters voor zelfstandige kantoren aan de betreffende locatie. Door de schuifregeling wordt de speelruimte vergroot om binnen de regels die gelden voor nieuwvestiging van zelfstandige kantoren, maatwerk te kunnen leveren waardoor beter kan worden ingespeeld op nieuwe en dynamische ontwikkelingen. De regeling in lid 6 onder c moet voorkomen dat bestaande plancapaciteit voor zelfstandige kantoren die betrekking heeft op een bouwperceel waarop een inmiddels een in een andere functie getransformeerd kantoorgebouw staat, wordt verplaatst naar een nieuw bouwperceel binnen de transformatielocatie. In dat geval zouden nieuwe kantorenmeters aan die locatie worden toegevoegd, wat niet de bedoeling is van de verplaatsingsregeling. De transformatie heeft in dat geval plaatsgevonden door middel van een omgevingsvergunning afwijken als bedoeld in artikel 2.12 van de Wabo of de kruimelgevallenregeling uit het Besluit omgevingsrecht (Bor). Het betreft artikel 2.3 lid 2 Bor, in samenhang met bijlage II artikel 4 lid 9 Bor, die het mogelijk maakt een omgevingsvergunning te verlenen voor een van het bestemmingsplan afwijkend gebruik. Voor zover het gaat om de transformatie van een kantoorgebouw in een ander functie, kan deze bepaling uitsluitend worden gebruikt voor zover de gronden zijn gelegen binnen de bebouwde kom. Bij de omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van de bestemming wordt de kantorenbestemming echter niet gewijzigd omdat daarvoor een door de raad vastgestelde bestemmingsplanwijziging nodig is.

Toelichting op artikel 9.18 Instructieregel Detailhandel
Gehele artikel: In artikel 1.1 Begripsbepalingen is gedefinieerd wat in deze verordening onder het begrip “detailhandel” wordt begrepen. Met dit artikel wordt mede beoogd leegstand in “Bestaand winkelgebied” te voorkomen vanwege de negatieve effecten die dat heeft voor de kwaliteit van de leefomgeving. Het behoud van een goede retailstructuur richt zich op de nabijheid en bereikbaarheid van goede voorzieningen. Bestaande winkelgebieden moeten daarom worden behouden en versterkt.
In de regeling voor detailhandel wordt een onderscheid gemaakt in gebieden die zijn aangewezen als ‘Bestaand winkelgebied’ en ‘Detailhandel buiten bestaand winkelgebied’. Uitgangspunt is dat nieuwvestiging en uitbreiding van detailhandel, of het wijzigen van brancheringsregels voor detailhandel – zowel van reguliere als van volumineuze detailhandel – dient plaats te vinden op locaties binnen ‘Bestaand winkelgebied’. Alleen wanneer wordt voldaan aan één van de voorwaarden die zijn opgenomen in artikel 9.18 lid 2 onder a t/m e, zijn deze activiteiten ook mogelijk op locaties binnen ‘Detailhandel buiten bestaand winkelgebied’.
De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) heeft op 16 januari 2016 prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie over de toepasselijkheid van de Dienstenrichtlijn (DRL) op bestemmingsplannen met brancheringsbepalingen over detailhandel. Uit het op 30 januari 2018 verschenen arrest van het Hof (C-31/16), ECLI:EU:C:2018:44) moet onder meer de conclusie worden getrokken dat de DRL ook van toepassing is

op de regeling in deze omgevingsverordening over detailhandel. Vervolgens heeft de ABRvS op 24 juli 2019 definitief uitspraak gedaan in de zaak Appingedam (ECLI:NL:RVS:2019:2569). Uit de artikelen 14 lid 5 en 15 lid 3 onder b van de DRL in onderling verband bezien, volgt dat regels in een omgevingsverordening geen planningseisen mogen bevatten waarmee economische doelen worden nagestreefd, maar uitsluitend mogen voortkomen uit dwingende redenen van algemeen belang waarbij de noodzaak van de regeling moet worden aangetoond. Het gaat daarbij om de vraag wat uit een oogpunt van evenwichtige regulering van activiteiten de noodzaak is voor een detailhandelsregeling en het maken van onderscheid tussen 'Bestaand winkelgebied' en 'Detailhandel buiten bestaand winkelgebied'. Inmiddels is er een aantal belangrijke uitspraken van de ABRvS verschenen over de DRL. De kern van deze uitspraken is dat een ruimtelijk besluit waarop de DRL van toepassing is, niet in strijd mag zijn met het discriminatiebeginsel (de herkomst van de dienstverrichter mag geen rol spelen), het noodzakelijkheidsbeginsel (er moet sprake zijn van een dwingende reden van algemeen belang) en het evenredigheidsbeginsel (is het besluit geschikt: daartoe moet het doel van de regeling coherent en systematisch worden nagestreefd, is de regeling effectief om de nagestreefde doelen te bereiken, gaat de regeling niet verder dan nodig is en zijn er geen andere, minder beperkende maatregelen mogelijk).
Met het behoud en versterken van bestaande winkelgebieden ('Bestaand winkelgebied') wordt niet beoogd om gevestigde belangen van detailhandelondernemers te beschermen – dan zou er immers sprake zijn van een economisch doel en van verboden marktordening – maar om de vitaliteit van bestaande detailhandelsvoorzieningen te optimaliseren. Deze gebieden zijn gelegen in het stedelijk gebied in de directe nabijheid van (grote) woonkernen waardoor grote aantallen mensen in de gelegenheid worden gesteld hun inkopen te doen op niet al te grote afstand van hun woning. Ook zijn deze bestaande winkelgebieden qua infrastructuur goed ontsloten en daarmee voor het winkelend publiek goed bereikbaar. Deze winkelgebieden leveren daarmee onmiskenbaar een belangrijke bijdrage aan de versterking van de kwaliteit van de leefomgeving. Uit een oogpunt van evenwichtige regulering van activiteiten moet het dan ook noodzakelijk worden geacht om het beleid te richten op behoud en versterking van de vitaliteit van deze bestaande winkelgebieden. Dat betekent ook dat beperkingen moeten worden gesteld aan de mogelijkheden voor nieuwvestiging van detailhandel of uitbreiding van bestaande detailhandel op locaties die zijn aangeduid als 'Detailhandel buiten bestaand winkelgebied'. Zonder dergelijke beperkingen zou afbreuk worden gedaan aan het streven naar optimalisering van de vitaliteit van bestaande winkelgebieden. Overigens zijn de mogelijkheden van nieuwvestiging of uitbreiding van bestaande detailhandel op locaties met de aanduiding 'Detailhandel buiten bestaand winkelgebied' niet uitgesloten, maar hiervoor gelden wel stringente voorwaarden. Ook deze uitzonderingen zijn uitsluitend ingegeven door ruimtelijke overwegingen: het gaat om situaties waarbij de bestaande winkelgebieden redelijkerwijs niet in de benodigde vestigingsruimte kunnen voorzien. Voor concrete plannen voor detailhandel op deze locaties geldt overigens dat zij naast de voorwaarden uit artikel 9.18 lid 2 onder a t/m e, ook moeten worden getoetst aan het evenredigheidsbeginsel uit artikel 15 lid 3 onder c van de DRL. Het is denkbaar dat een bestemmingsplan over detailhandel weliswaar niet in overeenstemming is met de uitzonderingsbepalingen uit artikel 9.18 lid 2, maar dat een provinciale interventie niet proportioneel is in verhouding tot het hiermee beoogde doel, gelet op de onevenredige gevolgen van die interventie voor de initiatiefnemer. Dat vraagt om een nauwkeurige analyse van de concrete situatie. De uitkomst van die analyse kan zijn dat artikel 9.18 lid 2 in dat specifieke geval buiten toepassing wordt gelaten omdat anders het evenredigheidsbeginsel uit de DRL zou worden geschonden. Het gaat hier om een zogenoemde richtlijnconforme uitleg van artikel 9.18 lid 2.
Tweede lid, sub a: Het kan hierbij gaan om een grootschalige stedelijke ontwikkeling zoals bij de Merwedekanaalzone in Utrecht. De "duurzame verstedelijkingslader" moet worden toegepast.
Tweede lid, sub b: In verband met veiligheidseisen is brand- of explosiegevaarlijke detailhandel binnen bestaand winkelgebied niet wenselijk.
Tweede lid, sub c: Het gaat hierbij om de mogelijke toevoeging van nieuwe volumineuze detailhandelsmeters. De "duurzame verstedelijkingslader" moet worden toegepast.
Tweede lid, sub d: Het gaat hierbij om oppervlakteneutrale verplaatsing van volumineuze detailhandel ("goede meters voor slechte meters"). Om te borgen dat de "slechte meters" planologisch verdwijnen, wordt bij voorkeur het instrument van de voorwaardelijke verplichting ingezet.
Tweede lid, sub f: Gedacht kan worden aan bijv. een bezoekerscentrum die souvenirs verkoopt of een kiosk ten behoeve van watersportactiviteiten (zwembandjes e.d.) op het bovenlokaal dagrecreatieterrein. Bij voorkeur dient de detailhandel ondergebracht te worden in bestaande bebouwing of onderdeel uit te maken van geclusterde bebouwing.
Tweede lid, sub g: Het gaat om detailhandel waarvan de ruimtelijke uitstralingseffecten zodanig beperkt zijn dat zij toch aanvaardbaar zijn op locaties binnen Detailhandel buiten bestaand winkelgebied. Het is een restcategorie voor niet voorziene gevallen van detailhandel die zich in de loop van de tijd echter wel kan manifesteren, bijv. als gevolg van nieuwe technologische ontwikkelingen. Als zo'n nieuwe vorm van detailhandel zich aandient, moet op basis van de ruimtelijke uitstralingseffecten (of de situeringskenmerken) van die detailhandelsvorm worden beoordeeld of die aanvaardbaar is. Wat kunnen de gevolgen zijn voor winkels binnen Bestaand winkelgebied? Wanneer die gevolgen er niet of nauwelijks zijn, kan die nieuwe vorm aanvaardbaar worden geacht.
Derde lid: Wanneer detailhandel (a) er geen bouw- of omgevingsvergunning is aangevraagd en er (b) ook geen zicht is op realisatie van het gebouw en het gebruik overeenkomstig de bestemming detailhandel, dan dient een

bestemmingsplan niet langer te voorzien in de mogelijkheid van detailhandel. Zicht op realisatie van het gebouw en gebruik van detailhandel kan onder meer blijken uit vastgestelde visies, onderzoeken of afgesloten contracten.

9.3 Recreëren

Toelichting op artikel 9.20 Instructieregel Bovenlokaal dagrecreatieterrein
Gehele artikel: Denk bij bovenlokale dagrecreatieterreinen aan gebieden zoals het Henschotermeer, de Maarsseveense plassen, Haarzuilens, Amelisweerd/Rijnauwen en Nieuwe Wulven.
Eerste lid: Voor bovenlokale dagrecreatieterreinen is continuïteit door ontwikkeling het uitgangspunt. Er is ruimte voor het toevoegen van voorzieningen gericht op het exploitabel houden en behouden van bovenlokale recreatieterreinen. Deze ontwikkeling wordt mogelijk gemaakt door dit artikel. Het kan hierbij ook gaan om stedelijke bestemming, maar de voorzieningen moeten recreatie gerelateerd zijn. Denk aan horeca, leisure, verblijfsrecreatie en andere recreatievoorzieningen.

Toelichting op artikel 9.21 Instructieregel Recreatiezone
Tweede lid: Het gaat in dit artikel om grootschalige recreatieve voorzieningen. Denk aan een outdoor of leisure complex, horeca, verblijfsrecreatie, recreatieve groengebieden en (open) zwemwaterlocaties. Kleinschalige recreatieve voorzieningen zijn in het gehele landelijk gebied mogelijk. Denk bij kleinschalige voorzieningen aan wandel-, fiets, vaar- en speelvoorzieningen.
Derde lid: Binnen de recreatiezone is verstedelijking aanvaardbaar als deze bijdraagt aan de recreatiedoelstellingen. Als de verstedelijking niet binnen de recreatiezone kan, mag dit ook in de kernrandzone, onder de voorwaarden zoals opgenomen in artikel 9.8 Kernrandzone. De recreatiezone en kernrandzone kunnen elkaar daarbij overlappen.
Vierde lid: Een beeldkwaliteitsparagraaf bevat in ieder geval een analyse van de bestaande kwaliteiten, een onderbouwing op welke wijze de beoogde ontwikkeling bijdraagt aan die kwaliteiten en op welke wijze dit in de regels van het bestemmingsplan is verankerd.

9.4 Stiltegebieden

Toelichting op afdeling 9.4 Stiltegebieden
Op grond van artikel 1.2 tweede lid, onder b, van de Wet milieubeheer moeten provinciale staten regels stellen om geluidhinder in bepaalde gebieden te voorkomen of te beperken. De regels zijn erop gericht dat mensen en dieren stilte kunnen ervaren. De regels gelden in verschillende gebieden: stille kern, bufferzone, stiltegebied en aandachtsgebied stiltegebied. De regels richten zich op structurele activiteiten, incidentele activiteiten en bestaande evenementen. Doel van de regels is het voorkomen van een significante toename van de geluidsbelasting in een stiltegebied, anders dan als gevolg van gebiedseigen geluiden. Bestaande functies (ook de stilteverstorende functies) kunnen binnen het stiltegebied blijven bestaan. Binnen een stiltegebied blijven ook ontwikkelingen die bij het gebied horen, zoals onder meer agrarische activiteiten en stille vormen van recreatie mogelijk.

9.4.1 Algemene bepalingen en instructieregels stiltegebied

Toelichting op artikel 9.22 Oogmerk stiltegebied
Stilte heeft een positief effect op gezondheid en vergroot de belevingswaarde van landschap en natuur.
Het algemene uitgangspunt is dat het toelaatbare of gewenste geluidsniveau van niet-gebiedseigen geluiden in een stiltegebied 40 decibel (A) is. Als beoordelingsgrootheid hanteert de provincie 24-uurs gemiddelde geluidsniveau LAeq,24h op een hoogte van 1,5 meter boven maaiveld. Deze hoogte is gekozen omdat de rustzoekende recreant de belangrijkste doelgroep is. De provincie hanteert geen strengere beoordeling of toetsing voor de avond- en of nachtperiode ten opzichte van de dagperiode. Bij veel andere situaties zijn de normen voor avond en nacht wel strenger, omdat in die perioden sneller hinder en slaapverstoring optreedt. Voor bijvoorbeeld een wandelaar of een fietser in het stiltegebied is die verhoogde gevoeligheid echter niet waarschijnlijk, zodat strengere toetsing niet zinvol is.
De norm is een A-gewogen equivalent geluidsniveau gemiddeld over het hele etmaal: LAeq,24h. In deze geluidmaat zijn over een periode variërende geluidniveaus gemiddeld tot één waarde. Zowel de hoogte als het verloop van het geluidniveau spelen hierbij een rol. De A-weging houdt rekening met de gevoeligheid van het menselijke oor voor de toonhoogte van het geluid. De eenheid wordt gegeven in dB(A). Een geluidsniveau van 40 dB(A) of lager wordt over het algemeen als stil ervaren. In de bufferzone rondom de stille kern is een geluidsniveau tot 45 dB(A) aanvaardbaar, hoewel het streven is ook in de bufferzone een geluidsniveau van 40 dB(A) te behouden.
Het beleid is erop gericht om de geluidsbelasting veroorzaakt door menselijke activiteiten in de stiltegebieden onder de waarde van 40 dB(A) LAeq,24h te houden. Bij de bepaling van deze geluidsbelasting blijven de geluiden buiten beschouwing die het gevolg zijn van in het gebied passende activiteiten, zoals landbouwactiviteiten, ook indien zij door mensen worden veroorzaakt.

Toelichting op artikel 9.23 Aanwijzing stiltegebied en aandachtsgebied stiltegebied
Rondom het stiltegebied ligt een “aandachtsgebied stiltegebied”. Dit aandachtsgebied is indicatief begrensd.

Toelichting op artikel 9.25 Instructieregel geluidsniveau in Stiltegebied
Ontwikkelingen in stiltegebieden kunnen invloed hebben op het geluidsniveau van de stiltegebieden.
Omdat in de meeste gevallen sprake is van cumulatie (opeenstapeling) van het geluid van meerdere bronnen, hanteert de provincie per geluidsbron een LAeq,24h, van ten hoogste 35 dB(A) op een afstand van 50 meter van de geluidsbron. In de bufferzone geldt dezelfde waarde als in de stille kern, ook al is hier een hoger totaal geluidsniveau aanvaardbaar. De reden hiervoor is dat hier over het algemeen meer sprake is van cumulatie van het geluid van meerdere geluidsbronnen. De provincie hanteert geen strengere beoordeling of toetsing voor de avond- en of nachtperiode ten opzichte van de dagperiode. Zo’n strengere beoordeling is meestal gericht op het tegengaan van slaapverstoring, maar dat is binnen stiltegebieden niet aan de orde.
Bij een inrichting als bedoeld in de Wet milieubeheer geldt de maximaal toelaatbare waarde niet vanaf iedere geluidsbron die behoort tot de inrichting, maar vanaf de begrenzing van de inrichting.
De maximaal toelaatbare waarde is ook van toepassing op activiteiten die geen inrichting in de zin van de Wet milieubeheer zijn.
In vergelijking met de voormalige provinciale milieuverordening is het toepassingsbereik van de instructieregels kleiner geworden. Het is straks onder de Omgevingswet niet meer mogelijk om instructieregels te stellen over verkeersbesluiten op grond van de Wegenverkeerswet. In de interim omgevingsverordening wordt daarop al geanticipeerd. De instructieregels hebben wel betrekking op inpassingsplannen voor bijvoorbeeld het aanleggen van provinciale wegen of rijkswegen, en op bestemmingsplannen waarin de bestemming “Verkeer” wordt toegelaten. Het is daarom niet de verwachting dat deze beperking van de Omgevingswet veel ongewenste effecten heeft.

Toelichting op artikel 9.26 Windturbines en Stiltegebied
Onder voorwaarden kunnen windturbines in een stiltegebied geplaatst worden. De windturbines moeten regionaal afgestemd worden, inclusief directe betrokkenheid van de provincie. Dit kan in de Regionale Energie Strategieën gebeuren, maar ook op een andere regionale manier. Bij de opstelling van de windturbines moeten de effecten zo beperkt mogelijk blijven. Ook moet aangesloten worden op het geluidsniveau van de stiltegebieden. Via vergunningverlening kan de meest stille beschikbare techniek aan de orde komen.

Toelichting op artikel 9.27 Instructieregel geluidsniveau in Aandachtsgebied stiltegebied
Om te voorkomen dat geluidsbronnen buiten het stiltegebied een ongewenste aantasting van de akoestische kwaliteit in het stiltegebied veroorzaken, geldt de maximaal toelaatbare waarde van 35 dB(A) ook voor geluidsbronnen buiten het stiltegebied. Het werkingsgebied van dit artikel is het aandachtsgebied stiltegebied. Dit is een buffer rond het stiltegebied van 1,5 kilometer, waarbinnen activiteiten nog invloed kunnen hebben op het geluidsniveau in het stiltegebied. In de voormalige provinciale milieuverordening gold dit nog voor alle activiteiten nabij het stiltegebied. Nu is dit afgebakend tot activiteiten binnen een omtrek van maximaal 1,5 kilometer.
Het beoordelingspunt voor het geluid ligt binnen het stiltegebied op een afstand van 50 meter van de grens van het stiltegebied. Er is niet gekozen voor een beoordelingspunt op de grens van het stiltegebied, om rechtsongelijkheid te voorkomen wanneer de geluidsbron net buiten het stiltegebied ligt.

Toelichting op artikel 9.28 Beoordelingsregel vergunning en maatwerkvoorschrift in Bufferzone
Als een vergunning voor een inrichting wordt verleend op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (de omgevingsvergunning milieu) in een stiltegebied of in een aandachtsgebied stiltegebied, moet het bevoegd gezag ook rekening houden met de maximaal toelaatbare waarden voor het geluidsniveau. Hetzelfde geldt voor het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Hiermee wordt geborgd dat een activiteit die past binnen het bestemmingsplan voldoende aandacht schenkt aan het beperken van de geluidsbelasting in stiltegebieden.
De verplichting om rekening te houden met een maximaal toelaatbaar geluidsniveau bij het verlenen van een vergunning of het vaststellen van een maatwerkvoorschrift is een aanvulling op het toetsingskader voor de omgevingsvergunning milieu. Dat toetsingskader heeft als doel de geluidsbelasting op geluidgevoelige ruimten te beperken tot een aanvaardbaar niveau. Maar het toetsingskader borgt niet dat het geluidniveau in stiltegebieden aan de doelstellingen van artikel 9.24 voldoet. Er zijn daarom aanvullende regels nodig.

9.4.2 Regels over activiteiten stiltegebied

Toelichting op artikel 9.29 Toepassingsbereik stiltegebieden
Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten die ervoor kunnen zorgen dat de ervaring van natuurlijke geluiden in een stiltegebied worden verstoord. In de artikel 9.31 zijn vergunningplichten opgenomen voor activiteiten binnen stiltegebieden die storende geluiden kunnen produceren. Dit zijn niet-plaatsgebonden

activiteiten, waarvan niet verwacht kan worden dat de gemeente hierover regels stelt in het bestemmingsplan. De instructieregels van paragraaf 9.4.2 zijn daarom niet van toepassing op dergelijke activiteiten.
Tweede lid: In dit lid zijn enkele activiteiten opgenomen die niet aan de vergunningplicht hoeven te voldoen. Het gaat vooral om activiteiten die direct verband houden met een aantal functies van het gebied, zoals energievoorziening. Het gaat om activiteiten die absoluut noodzakelijk zijn en waarvoor de provincie ook steeds een vergunning zou verlenen.
Tweede lid, onder a: Over de reikwijdte van de vrijstelling voor agrarische activiteiten blijkt soms onduidelijkheid te bestaan. Landbouw omvat akkerbouw, fruitteelt en veeteelt. Een paardenfokkerij is bijvoorbeeld een agrarische activiteit. Een manege, hoveniersbedrijf en loonwerkbedrijf vallen echter niet onder deze uitzondering.
De uitzondering geldt niet voor de specifieke zorgplicht van artikel 9.30. Bij het verrichten van activiteiten in het kader van bijvoorbeeld de landbouw, het bouwen of onderhouden van gebouwen of dijkwerkzaamheden moet de initiatiefnemer zich dus wel inspannen om de stilte te bewaren. Als bij zulke activiteiten onnodig veel geluid wordt veroorzaakt, kan de provincie de initiatiefnemer aanspreken op overtreding van deze zorgplicht.

Toelichting op artikel 9.30 Specifieke zorgplicht stiltegebieden
De regels in dit artikel hebben als doel het weren van gedragingen die het stille karakter van het stiltegebied verstoren, omdat ze te lawaaiig en niet thuishoren in dit gebied. Als deze gedragingen niet voorkomen kunnen worden, dan moet gebruik worden gemaakt van de beste beschikbare technieken om de verstoring zo veel mogelijk te beperken.
Of er sprake is van een significante verstoring wordt bepaald met de doelstelling voor stiltegebieden als bedoeld in artikel 9.22. Daarbij wordt ook de cumulatie van verschillende geluidsbronnen meegenomen. Iemand die een activiteit verricht die geluid veroorzaakt, moet zich dus ook rekenschap geven van de andere geluidbronnen in de omgeving en de activiteiten daar zo nodig op aanpassen.

Toelichting op artikel 9.31 Vergunning activiteiten in Stiltegebied
Onder d: hier gaat hier het gebruik van vuurwerk als noodsignaal voor vaartuigen op het water.
Onder e: Airguns zijn wapens die de munitie naar buiten duwen door de uitzetting van een samengeperst gas. Hieronder valt onder andere een luchtbuks. Het inzetten van knalapparatuur is op grond van artikel 9.27 toegestaan in de land- of tuinbouw, bijvoorbeeld voor het verjagen van wild of gevogelte om vruchten en gewassen te beschermen.
Onder f: Seismologisch onderzoek wordt gebruikt voor het onderzoeken van de omvang van de ondergrondse gas-, olie of watervoerende structuren. Seismologisch onderzoek kan bijvoorbeeld uitgevoerd worden door het inzetten vrachtwagens, die met trilplaten trillingen opwekken.
Onder g: Elke eerste maandag van de maand om 12.00 uur gaat het luchtalarm 1 minuut en 26 seconden af. Dit luchtalarm is een test van de overheid. In geval van nood gaat dit luchtalarm af als waarschuwing. Deze activiteiten mogen ook zonder omgevingsvergunning plaatsvinden in een stiltegebied.
Onder h: Een Unmanned Aerial Vehicle (UAS), ook wel drone genoemd, kan ingezet worden bij het opsporen van personen die illegale (eventuele milieubelastende) activiteiten in stiltegebieden verrichten. Ook kan een drone gebruikt worden voor het snel en veilig verkrijgen van informatie over een brand. Dit gebruik is vrijgesteld van het verbod.
Onder i: De jacht is grotendeels uitgezonderd van het verbod in dit artikel, vanwege de uitzonderingen voor deze categorie in artikel 9.27. Jagen door de fauna- of wildbeheereenheid valt onder de uitzondering voor het beheer van het gebied. Jagen in het kader van de schadebestrijding door dieren valt onder de uitzondering voor land- en tuinbouw.
Onder j: Toertochten met motorrijtuigen door een stiltegebied vereisen een vergunning, behalve als alleen elektrische motorrijtuigen deelnemen. Naast deze vergunning kunnen nog andere toestemmingen vereist zijn. Toertochten zijn vaak ook evenementen in de zin van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) of het bestemmingsplan van de gemeente. Op grond daarvan kan ook een vergunning vereist zijn of een meldingsplicht gelden.
Niet iedere gezamenlijke rit valt onder een toertocht. Er is pas sprake van een toertocht als er een organisator is in de vorm van bijvoorbeeld een sportclub of vereniging. Een ritje in familieverband of van een vriendenclub is geen toertocht.

Toelichting op artikel 9.32 Aanvraagvereisten vergunning in stiltegebied
Tweede lid: Bestaande activiteiten binnen stiltegebieden hebben een aparte positie. Binnen een aantal stiltegebieden worden jaarlijks terugkerende activiteiten georganiseerd. Dit zijn veelal evenementen zoals de zogenaamde schuurfeesten. Een deel hiervan vindt plaats in de stille kern van het stiltegebied. Het gaat vooral om activiteiten die al vele jaren op dezelfde plaats worden georganiseerd en die vaak locatiegebonden zijn. Het van de ene op de andere dag verbieden van deze activiteiten zorgt voor maatschappelijke bezwaren. Op de kaart van de stiltegebieden zijn (na overleg met de betrokken gemeente) de locaties van deze jaarlijks terugkerende activiteiten opgenomen. Deze aangeduide activiteiten komen in aanmerking voor een vergunning, ook al vinden deze plaats binnen de stille kern. Ze moeten wel voldoen aan de voorwaarden die in de vergunning zijn opgenomen. Afhankelijk van de activiteit en de locatiegebondenheid daarvan zal in overleg met de betrokken

gemeente worden bekeken of het mogelijk is de activiteit op termijn naar een locatie buiten het stiltegebied te verplaatsen. Ook voor deze bestaande activiteiten moet een vergunning worden aangevraagd. Bij de beslissing op de aanvraag om een vergunning voor een bestaande, op de kaart aangeduide activiteit, betrekt de provincie de genoemde aspecten. Uitbreiding van de bestaande activiteiten is niet toegestaan.

10 UITVOERING EN PROCEDURES

10.1 Schadevergoeding

Toelichting op artikel 10.1 Aanvraag om tegemoetkoming faunaschade
In IPO-verband is ervoor gekozen om het verlenen van tegemoetkomingen in faunaschade uit te laten voeren door de organisatie BIJ12. Vanwege efficiëntie heeft een landelijke uitvoering met één loket en gebundelde kennis de voorkeur. Daarnaast wordt zo uniformiteit in de uitvoering en rechtsgelijkheid over heel Nederland nagestreefd. In een afzonderlijk besluit zijn de betreffende bevoegdheden gemandateerd aan BIJ12.
Dit artikel geeft aan hoe een aanvraag om tegemoetkoming in schade, veroorzaakt door natuurlijk in het wilde levende beschermde diersoorten geregeld, wordt ingediend.
Hiervoor moet de schade (binnen 7 werkdagen) bij BIJ12 wordt gemeld. BIJ12 is dan in de gelegenheid om ter plaatse een taxateur een onderzoek naar de schadeveroorzakende diersoorten en de omvang van de schade te laten instellen. Een consulent faunazaken van BIJ12 kan dan ook adviseren hoe verdergaande schade kan worden voorkomen of beperkt. Aanvragen die later dan 7 werkdagen na constatering van de schade zijn ingediend worden afgewezen. De reden hiervoor is dat de oorzaak van de schade na deze periode niet meer goed kan worden vastgesteld door de taxateur.

Toelichting op artikel 10.2 Taxatie van de faunaschade
Dit artikel regelt in samenhang met de door gedeputeerde vastgestelde beleidsregels (vooralsnog de Beleidsregels natuur en landschap) de wijze waarop de schade wordt vastgesteld.
De taxateur zal zijn bevindingen direct na de eindtaxatie bij de grondgebruiker achterlaten of deze zo spoedig mogelijk toesturen. De aanvrager heeft de mogelijkheid om bedenkingen over de taxatie te vermelden. De taxateur voorziet die bedenkingen vervolgens van commentaar en stuurt deze terug naar de aanvrager zodat diegene hier kennis van kan nemen.

10.2 Coördinatie

[gereserveerd]

10.3 Handhaving en uitvoering

Toelichting op artikel 10.2a Handhaving
Dit artikel vormt de grondslag voor het aanwijzen van toezichthouders. De aanwijzing komt in een apart besluit buiten de verordening terecht.

Artikel 10.2b Strafbepaling
In dit artikel is een generieke strafbepaling voor overtredingen van de regels, vergunningen en ontheffingen op grond van deze verordening opgenomen. Dat sluit aan bij de strafbaarstelling van de omgevingsverordening in de Wet op de economische delicten, na inwerkingtreding van de Omgevingswet.

10.4 Coördinatie uitvoering en handhaving

[gereserveerd]

10.5 Overgangsbepalingen

10.5.1 Algemeen overgangsrecht

Toelichting op artikel 10.2c Toepassingsbereik
Dit artikel beperkt de reikwijdte van het overgangsrecht in deze paragraaf tot de ontheffingen en vergunningen die zijn aangevraagd en de meldingen en kennisgevingen die zijn gedaan op grond van de verordeningen die door deze verordening zijn samengevoegd.

Toelichting op artikel 10.2d Lopende procedures
Eerste lid: Bij een beschikking op een aanvraag wordt, ongeacht welke procedure van toepassing is, altijd de dag waarop de aanvraag is ingediend als kantelmoment gehanteerd. Dit betekent dat als de aanvraag (volgens de

ontvangsttheorie) is ingediend voordat de omgevingsverordening in werking is getreden, het besluit wordt voorbereid en vastgesteld op basis van het oude recht. Dan wordt dus de *volledige* procedure doorlopen en gevolgd conform de oude verordening.
Tweede lid: Voor ambtshalve besluiten is het gangbaar om bij toepassing van de uniforme uitgebreide voorbereidingsprocedure de ter inzagelegging als kantelmoment te hanteren. In deze verordening wordt bij dat gebruik aangesloten.
Als tweede kantelmoment van oud naar nieuw wordt voorgesteld als hoofdregel te kiezen voor het moment van onherroepelijkheid.
Het eerste kantelmoment betekent dat als de terinzagelegging aanvangt voor de dag waarop deze verordening in werking treedt, op de verdere besluitvormingsprocedure het oude recht van toepassing blijft. Het tweede kantelmoment brengt mee dat dit oude recht blijft gelden tot en met een eventuele beroepsprocedure.
Derde lid: Voor ambtshalve besluiten met toepassing van titel 4.1 Awb wordt als kantelmoment gekozen voor het bekendmaken van het besluit. Is een besluit bekendgemaakt voor de inwerkingtreding van deze verordening en staat tegen dat besluit bezwaar of beroep open, dan blijft het oude recht van toepassing op de afhandeling van bezwaarschriften en de behandeling van beroep en hoger beroep, totdat het besluit onherroepelijk is. Als tweede kantelmoment van oud naar nieuw wordt dus ook hier voorgesteld als hoofdregel te kiezen voor het moment van onherroepelijkheid.

Toelichting op artikel 10.2e Ontheffingen en vergunningen
Eerste lid: Voor de inwerkingtreding van deze verordening onherroepelijk verleende ontheffingen en vergunningen voor activiteiten waarvoor ook op grond van deze verordening een ontheffing of vergunning is vereist, behouden hun rechtsgeldigheid. De gekozen formulering van deze overgangsrechtelijke bepaling met een gelijkstelling van de oude vergunningen aan de nieuwe (“geldt als”) is gebruikelijk in overgangsregelgeving en garandeert rechtszekerheid voor alle betrokkenen (vergunninghouder, bevoegd gezag, belanghebbenden). Daarbij is bewust gekozen voor een zo algemeen mogelijk luidende bepaling, zodat geen enkele op basis van een van de oude verordeningen verleende ontheffing of vergunning buiten de reikwijdte van deze bepaling valt.
Tweede lid: Voor de vergunningvoorschriften die na inwerkingtreding van deze verordening niet op grond van het eerste lid blijven gelden als vergunningvoorschrift, bevat het tweede lid als overgangsregeling dat deze van rechtswege (blijven) gelden, zij het als maatwerkvoorschriften. Op deze wijze wordt voorkomen dat deze voorschriften komen te vervallen bij inwerkingtreding van deze verordening.
Derde lid: Het derde lid bevat overgangsrecht voor het geval dat door inwerkingtreding van deze verordening er een nieuwe vergunningplicht ontstaat. In dat geval ontstaat er een fictieve vergunning voor een periode van twee jaar. Als de termijn van twee jaar verstrijkt zonder dat degene die de activiteit verricht of het bevoegd gezag zich er rekenschap van heeft gegeven dat voor een activiteit na de inwerkingtreding van deze verordening een ontheffing of vergunning moet worden aangevraagd, dan wordt continuering van die activiteit formeel illegaal. De benodigde ontheffing of vergunning ontbreekt immers. Het ligt op de weg van degene die de activiteit verricht om deze alsnog aan te vragen, zodra het inzicht doorbreekt dat de activiteit vergunningplichtig is geworden. Gedeputeerde staten kunnen – wanneer ze zelf tot dat inzicht komen – in zo’n situatie overgaan tot handhaving, maar wordt dan meteen voor de vraag geplaatst of legalisering van die activiteit mogelijk is. De enkele omstandigheid dat deze overgangstermijn is verstreken, maakt voor die afweging of concreet zicht is op legalisering niet uit. De omstandigheid dat de betrokken activiteit vóór inwerkingtreding rechtmatig was daarentegen wel. Uiteraard geldt ook bij deze verlate legaliseringsvraag dat relevant is of de betrokken activiteit wel of niet qua aard en omvang is gewijzigd in de loop van de tijd ten opzichte van de periode voor de inwerkingtreding van de verordening.

Toelichting op artikel 10.2f Meldingen en maatwerkvoorschriften
Eerste lid: het eerste lid bevat de gelijkschakeling van meldingen en kennisgevingen die onder het oude recht zijn gedaan met meldingen op grond van de nieuwe omgevingsverordening.
Tweede lid: het tweede lid bevat de gelijkschakeling van meldingen en kennisgevingen die onder het oude recht zijn gedaan met informatieplichten op grond van de nieuwe omgevingsverordening.
Derde lid: Het derde lid zorgt ervoor dat de aanvraag om een omgevingsvergunning, die voor inwerkingtreding van deze verordening is ingediend voor een activiteit die op grond van deze verordening niet meer vergunningplichtig is, maar wel meldingsplichtig, wordt gelijkgesteld met een melding op grond van deze verordening.
Vierde lid: In het derde lid is de gelijkschakeling van maatwerkvoorschriften op grond van de oude omgevingsverordening met maatwerkvoorschriften op grond van de nieuwe omgevingsverordening geregeld.

Toelichting op artikel 10.2g Handhavingsbesluiten
Dit artikel bevat het overgangsrecht voor lopende handhavingsprocedures. De hoofdlijn is dat overtredingen van de oude regels worden afgehandeld op basis van die oude regels. Mocht zich een situatie voordoen waarbij een overtreding is begaan van de oude regels, terwijl die handeling onder de nieuwe regels geen overtreding meer oplevert, dan zal de provincie het handhavingsbesluit intrekken.

Toelichting op artikel 10.2h Overgangsrecht ruimtelijke ontheffing van instructieregels
Volledigheidshalve wordt voorzien in overgangsrecht voor de provinciale ruimtelijke ontheffing ex artikel 4.1a Wet ruimtelijke ordening, zodat er geen rechtsonzekerheid kan ontstaan over de gelding van een voor de inwerkingtreding van deze verordening verleende ruimtelijke ontheffing.
Ten overvloede wordt opgemerkt dat op deze ontheffing het overgangsrecht in artikel 10.2f niet van toepassing is, omdat het hier geen ontheffing betreft voor een activiteit waarop een verbodsbepaling van toepassing is.

10.5.2 Overgangsrecht voor specifieke gevallen

Toelichting op artikel 10.3 Overgangsrecht bestaande activiteiten in grondwaterbeschermingszones
Ondanks dat de regels in deze verordening ter bescherming van de grondwaterkwaliteit zoveel mogelijk beleidsneutraal zijn omgezet, kunnen voor burgers of bedrijven strengere regels gaan gelden, doordat bijvoorbeeld de nieuwe begrippen niet exact overeenkomen met de oude begrippen uit de provinciale milieuverordening. Daarnaast kunnen er in het gebied van Vijfheerenlanden veranderingen optreden in de regels, vanwege de overgang van de provincie Zuid-Holland naar de provincie Utrecht.
In dit artikel is overgangsrecht opgenomen om te zorgen dat bestaande activiteiten in waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones niet plotseling met strengere regels worden geconfronteerd. Dit overgangsrecht geldt voor activiteiten die direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze verordening rechtmatig werden verricht. Het overgangsrecht geldt dus niet voor bestaande activiteiten die al in strijd waren met de regels van de provinciale milieuverordening. Het overgangsrecht geldt alleen voor zover de nieuwe regels strenger zijn dan de oude regels. Dat betekent dat bij het verrichten van bestaande activiteiten nog steeds de oude regels van de provinciale milieuverordening gevolgd moeten worden; de nieuwe regels blijven alleen buiten toepassing voor het deel dat strenger is dan de oude regels. Bovendien geldt op grond van het tweede lid als voorwaarde dat de bestaande activiteit ongewijzigd moet worden voortgezet. Als de activiteit wordt gewijzigd, moet aan de nieuwe regels van de omgevingsverordening worden voldaan.
Het **derde lid** biedt gedeputeerde staten de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen over de activiteit, als dat nodig is ter bescherming van het grondwater. Deze bevoegdheid dient als vangnet, voor gevallen waarin de oude regels niet in een afdoende beschermingsniveau blijken te voorzien.
In de formulering van dit artikel is aansluiting gezocht bij het overgangsrecht van de Invoeringswet Omgevingswet (met name artikel 4.14 van die wet).

Toelichting op artikel 10.4 Overgangsrecht uitbreiding grondwaterbeschermingsgebied Langerak
Met de inwerkingtreding van deze verordening wordt het grondwaterbeschermingsgebied rond de winning Langerak uitgebreid. Het is echter niet gewenst dat burgers en bedrijven die voorheen niet met regels voor grondwaterbescherming van doen hadden, opeens worden beperkt in hun activiteiten. De provincie voorziet een periode van 3 jaar waarin voor de bestaande activiteiten een risico-inventarisatie wordt uitgevoerd. Afhankelijk van de uitkomst van die inventarisatie worden de maatregelen bepaald die de betreffende initiatiefnemers moeten nemen.
In het **eerste lid** van dit artikel is bepaald dat de regels van paragraaf 3.2.3 gedurende drie jaar niet gelden voor bestaande activiteiten in het grondwaterbeschermingsgebied Langerak die direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze verordening rechtmatig werden verricht. Het overgangsrecht geldt dus niet voor bestaande activiteiten die al in strijd waren met de regels van de provinciale milieuverordening (als die al van toepassing was). Het overgangsrecht geldt alleen voor zover de regels in de omgevingsverordening strenger zijn dan de oude regels. Voor activiteiten die al binnen de begrenzing van de oude boringsvrije zone vielen, en na inwerkingtreding binnen het grondwaterbeschermingsgebied vallen, moet dus een vergelijking worden gemaakt tussen de oude regels van de provinciale milieuverordening voor boringsvrije zones en de nieuwe regels van de omgevingsverordening voor het grondwaterbeschermingsgebied. Alleen voor zover die nieuwe regels strenger zijn dan de oude regels, blijven de nieuwe regels buiten toepassing. Als een activiteit voor het eerst binnen het grondwaterbeschermingsgebied komt te vallen – en er dus onder de provinciale milieuverordening geen regels golden – blijven de nieuwe regels volledig buiten toepassing.
Op grond van het **tweede lid** geldt als voorwaarde dat de bestaande activiteit ongewijzigd moet worden voortgezet. Als de activiteit wordt gewijzigd, moet aan de nieuwe regels van de omgevingsverordening worden voldaan.
Het **derde lid** biedt gedeputeerde staten, na de overgangstermijn van drie jaar, de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen over het voortzetten van de activiteit, als daarmee de bescherming van het grondwater kan worden gewaarborgd. Deze maatwerkvoorschriften zijn bedoeld voor activiteiten die al voor inwerkingtreding van de verordening plaatsvonden en onder de nieuwe verordening worden verboden of waar andere aanvullende regels voor gelden. Aan de hand van een risico-inventarisatie wordt beoordeeld of de activiteit na de drie jaar overgangstermijn, al dan niet met aanvullende voorschriften, verantwoord kan worden voortgezet, zonder de kwaliteit van het grondwater in gevaar te brengen.

Toelichting op artikel 10.5 Overgangsrecht woonschepen
Het **eerste lid** legt de basis voor het lengte-voor-hoogte beleid. Een hoger en breder woonschip tegen het inleveren van lengte. Om dit beleid te kunnen realiseren zijn de hiervoor genoemde ontheffingsvoorschriften leidend en niet volgend op bestemmingsplanvoorschriften. De vrijgekomen oeverlengte betekent een impuls voor natuur en landschap. Het artikel geldt onverminderd voor varende scheepstypen waarop gewoond wordt.
Van groot belang is de keuze in het **tweede lid** om alleen af te zien van handhavend optreden indien het woonschip op dezelfde locatie ononderbroken ligplaats inneemt van 1 januari 1989 tot en met 31 december 2021, tot het moment dat alle personen die op dat woonschip op 31 december 2021 in de Basisregistratie Persoonsgegevens ingeschreven stonden, overleden of vertrokken zijn. Onderbrekingen voor werfbezoek en vaartochten van beperkte duur blijven buiten beschouwing. Met de aanduiding ‘op dezelfde locatie’ wordt aangegeven dat beperkte wijzigingen van de ligplaats binnen de betreffende locatie buiten beschouwing blijven. Daarbij valt te denken aan het wisselen van met name varende (woon)schepen binnen een bestaand lint van schepen en wijzigingen van enkele meters bij het afmeren op de bestaande ligplaats. Er is in ieder geval geen sprake van ‘dezelfde locatie’ indien het woonschip binnen een gemeente is verplaatst naar een andere vaarweg of water, of verplaatst is naar een andere gemeente. Als vaststaat dat het woonschip voldoet aan de gestelde eisen dan kan een gedoogbeschikking worden afgegeven. Aan deze gedoogbeschikking voor de ligplaats van het woonschip kunnen ook nadere voorwaarden worden verbonden met betrekking tot de aanlegplaats en de voorzieningen voor het woonschip. Het zal daarbij vaak gaan om voorzieningen die gelet op de landschappelijke, natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden onaanvaardbaar zijn. Te denken valt aan (zeer) hoge schuttingen, omvangrijke verhardingen en/of vlonders. Het kan wenselijk zijn dergelijke excessen op kortere termijn te beëindigen.
Derde lid: Indien voor een gedoogd woonschip elders een wisselligplaats beschikbaar komt, die redelijkerwijze niet geweigerd kan worden, zal de bestaande (gedoog)beschikking voor de illegale ligplaats vervallen en opnieuw worden verleend voor de wisselligplaats. Daarmee blijft het mogelijk om het woonschip op een eerder tijdstip te verplaatsen en de bestaande, ongewenste situatie te beëindigen. De verplaatsing betekent niet dat het gedoogde woonschip wordt gelegaliseerd. De wisselligplaats is alleen bedoeld voor de resterende gedoogperiode.
Vierde lid: Bij bestaande havens en aanlegplaatsen met voorzieningen wordt aangesloten bij de regels die van toepassing zijn op het woonschip waarvoor deze wordt gebruikt. Dit betekent dat woonschip, aanlegplaats en voorzieningen als één geheel wordt gezien en beoordeeld. Daarbij is uitdrukkelijk opgenomen dat indien de ligplaats wordt beëindigd en het betreffende woonschip verwijderd moet worden, dit ook geldt voor de bijbehorende haven of aanlegplaats, met inbegrip van de voorzieningen.

Toelichting op artikel 10.6 Overgangsrecht aanlegplaatsen en insteekhavens
In het **eerste lid** van dit artikel is overgangsrecht vastgelegd voor aanlegsteigers van vóór 2004, die in strijd zijn met artikel 2.29. Uit het artikel volgt, dat zij allemaal aangepast moeten worden, maar dat in de gevallen, dat de maximaal toegelaten maatvoering met meer dan 50% wordt overschreden, een kostenvergoeding mogelijk is.

10.6 Voorbeschermingsregels

Artikel 10.6a Verbod geitenhouderijen
In dit artikel is de zogeheten “geitenstop” opgenomen. De geitenstop is in 2018 ingevoerd omdat er zorgen zijn over de gevolgen van het houden van grote aantallen geiten voor de gezondheid. Daarom is het verboden om nieuwe geitenhouderijen te starten of bij bestaande veehouderijen geiten te gaan houden of het aantal geiten uit te breiden.
Het verbod geldt volgens het tweede lid niet voor minder dan 25 geiten in totaal. Dat is de grens die in artikel 1.18, tweede lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer is opgenomen voor overige landbouwhuisdieren. Boven die grens zijn de regels van dat besluit van toepassing (waaronder meldplichten). Het verbod geldt ook niet voor geiten die direct voorafgaand aan het voorbereidingsbesluit van 2018 legaal werden gehouden. Het aantal geiten dat destijds mocht worden gehouden op basis van een melding of vergunning is als het ware bevroren.

Artikel 10.6b Verbod bouwen langs provinciale wegen
Het beperkingengebied bouwwerken provinciale wegen omvat een zone langs de provinciale wegen waarin het bouwen van een bouwwerk (inclusief het veranderen van bestaande bouwwerken) het veilige en doelmatige gebruik van de provinciale weg kan aantasten. In dit artikel is een verbod opgenomen om in dat beperkingengebied te bouwen. Als een initiatiefnemer toch wil bouwen, is een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan vereist. Deze vergunning wordt alleen verleend als de provincie ontheffing verleent van de instructieregel van artikel 4.6 van de interim Omgevingsverordening provincie Utrecht.

Artikel 10.6c Verbod gebouwen en functiewijziging langs lokale spoorwegen
Bewoners of gebruikers van gebouwen langs lokale spoorwegen kunnen hinder ondervinden door het gebruik van de spoorweg, in de vorm van geluid, trillingen, elektromagnetische straling of emissies van koper- of ijzerslijpsel. In het belang van bewoners en gebruikers, maar ook in het belang van de doelmatigheid van het lokale vervoer, mag de ervaren hinder niet toenemen. In dit artikel is daarom een verbod opgenomen om nieuwe

gebouwen te bouwen. Ook mogen geen wijzigingen van de functie van een bestaand gebouw plaatsvinden, die tot verergering van de hinder leiden. Daarbij kan gedacht worden aan het omzetten van een kantoorfunctie naar een woonfunctie.

Artikel 10.6d Parkeren Bethunepolder
In de Bethunepolder is sprake van een specifieke situatie, waar meerdere functies bij elkaar komen - enerzijds de drinkwaterwinning, anderzijds zomerwaterrecreatie op de nabijgelegen locatie De Strook (Loosdrechtse Plassen), en schaatsen in de winter op de omliggende plassen. Incidenteel is er daardoor sprake van grote verkeers- en parkeerdrukte, wat tot gevolg heeft dat er wordt geparkeerd op onwenselijke plaatsen met het oog op de bescherming van het grondwater ten behoeve van de drinkwaterwinning.
De interim Omgevingsverordening vraagt de gemeente Stichtse Vecht het parkeren in perioden van drukte in verband met zomer- of winterrecreatie te reguleren in het bestemmingsplan met het oog op de bescherming van het grondwater. Zolang dit niet is gebeurd, geldt deze voorbereidingsregel die inhoudelijk gelijk is aan het artikel dat in de provinciale milieuverordening was opgenomen.

Artikel 10.6e Verbod aanleggen van een begraafplaats of uitstrooiveld in een grondwaterbeschermingsgebied
Risicovolle stoffen met betrekking tot de lijkbezorging voor het grondwater zijn medicijnresten, bacteriële verontreinigingen en rottingsproducten. De risico's bij dierenbegraafplaatsen zijn vergelijkbaar. Nieuwe begraafplaatsen, uitstrooivelden of dierenbegraafplaatsen in een grondwaterbeschermingsgebied zijn daarom ongewenst. Voor bestaande locaties is het van belang te waarborgen dat uitbreidingen of veranderende omstandigheden niet zorgen voor een negatieve beïnvloeding van de kwaliteit van het grondwater.
De interim Omgevingsverordening vraagt gemeenten regels in het bestemmingsplan op te nemen met betrekking tot begraafplaatsen, uitstrooivelden en dierenbegraafplaatsen in grondwaterbeschermingsgebieden. Zolang dit niet in het bestemmingsplan is geregeld, geldt deze voorbereidingsregel als algemene regel.

10.7 Slotbepalingen

[gereserveerd]

Toelichting op Bijlage 1 Begrippen

bedrijventerrein: begripsomschrijving uit Integraal Bedrijventerreinen Informatie Systeem (IBIS). Bij de begripsomschrijving van een bedrijventerrein is gebruik gemaakt van de definitie uit het Convenant Bedrijven-terreinen 2010-2020 (in werking getreden op 28 november 2009). Het kabinet sloot het convenant over een nieuwe aanpak van bedrijventerreinen met het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het doel is het stimuleren van een gezond economisch vestigingsklimaat en tegelijk het sparen van open landschappen, tegengaan van verrommeling en stimulering van duurzaamheid.

beeldkwaliteitsparagraaf: de basis hiervoor is een analyse van de kwaliteiten van het omringende landschap in de vorm van een schets of beschrijving van een bepaald gebied, met onder meer de bouwmassa's (bestaand en beoogd, zo mogelijk met kapvorm en -richting), het beoogde grondgebruik, de beplanting en wegenstructuur;

detailhandel: onder detailhandel vallen niet: afhaalpunten (locaties ten behoeve van internetdetailhandel die uitsluitend bedoeld zijn voor het afhalen of terugbrengen van goederen door de consument) en bemande of onbemande tankstations.

bovenlokaal dagrecreatieterrein: hierbij moet gedacht worden aan terreinen zoals het Henschotermeer, de Maarsseveense plassen e.d.. Nieuwvestiging van golfterreinen is alleen in recreatiezones en kernrandzones toegestaan. Ook een terrein dat aantoonbaar potentie heeft bovenlokaal te worden door toevoeging van recreatieve functies of dat duidelijk een dagrecreatiefunctie vervult of zou moeten vervullen in de agglomeraties Utrecht of Amersfoort valt binnen deze bepaling;

Cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS): Het gaat om ruimtelijk herkenbare, dan wel in de ondergrond aanwezige structuren en elementen die representatief zijn voor een historische ontwikkeling en/of kenmerkend zijn voor het ontstaan van een gebied. Onder elementen wordt verstaan: afzonderlijke objecten en infrastructurele lijnen en patronen die visueel of historisch-functioneel een samenhang vertonen met structuren. De *Historische buitenplaatszone*, het *Militair erfgoed*, *Agrarisch cultuurlandschap*, de *Historische infrastructuur* en *Archeologisch waardevolle zone* vormen gezamenlijk de CHS (zie Bijlage Cultuurhistorie);

erf: Met het begrip erf wordt de grond bedoeld, die direct bij de woning aansluit en ook behoort tot die woning. Daarbij is vooral de visuele aansluiting van belang. Dit is zeker het geval als een erf direct aan het water gelegen is, maar ook als een oever van een erf wordt gescheiden door een openbare weg en/of een ander perceel, kan die visuele binding aanwezig zijn. Maar dat is niet zonder meer het geval.
De definitie bevat in dit kader een drietal beperkingen: de visuele binding, die maakt dat een afgescheiden oever bij het erf gerekend kan worden, ontbreekt als:

a. het scheidende perceel een agrarische, natuur of industriële bestemming heeft, waarbij onder agrarische bestemming ook alle bestemmingen met de toevoeging NLC en/of A waarden vallen;
b. het erf voornamelijk op grotere afstand van de scheidende weg ligt en daar alleen door middel van een in-, uitrit of oprijlaan mee verbonden is (de situatie van de zogenaamde achtergelegen erven) of
c. de oeverstrook ten opzichte van het erf niet direct aan de overzijde van de weg of het scheidende perceel ligt, maar slechts bereikbaar is door de weg of het perceel schuin over te steken. Dit komt bijvoorbeeld voor als recht tegenover (rekening houdend met de verkavelingsrichting ter plaatse) het erf al een woonschip is aangemeerd. In dat geval wordt een verderop langs de weg gelegen vrije oeverstrook niet meer tot het erf gerekend.

grondgebonden landbouw: bij grondgebonden landbouwbedrijven gaat het om landbouwbedrijven, waarbij het voortbrengend vermogen van de bij het landbouwbedrijf behorende landbouwgrond de basis van het landbouwbedrijf is. Denk hierbij aan akker- of tuinbouwbedrijven of om zogenoemde graasdierbedrijven (zoals melkveebedrijven), waarbij de teelt van gras en voedergewassen de basis voor de bedrijfsvoering is. Er is bij veebedrijven sprake van grondgebondenheid wanneer het voor het vee benodigde ruwvoer geheel of vrijwel geheel afkomstig is van de bij het bedrijf behorende landbouwgrond. Bij een veebezetting van 2,5 grootvee-eenheden of minder per hectare gras en voedergewassen wordt aan deze voorwaarde voldaan. Grootvee-eenheid (GVE): rekeneenheid voor het vaststellen van de veebezetting zoals vastgelegd door de Europese Commissie (EU 2009, L329/3). Melkkoe = 1,0 GVE, kalf =0,4 GVE, paard = 0,8 GVE, schaap of geit = 0,1 GVE. Eventuele aanvoer van krachtvoer van buiten het bedrijf wordt buiten beschouwing gelaten. Onder bij het bedrijf behorende landbouwgrond wordt verstaan landbouwgrond in de directe omgeving van het bedrijf, waar het bedrijf structureel, bij voorkeur op basis van eigendom of langdurige pacht over kan beschikken. Op basis van landbouwkundige productiegegevens en voedernormen is vastgesteld dat een veebedrijf wat betreft ruwvoer nog net zelfvoorzienend is bij een veebezetting van 2,0 GVE per ha op matige grond tot 2,5 GVE per ha op goede grond. Grondgebondenheid van veebedrijven wordt ook wel gedefinieerd op basis van het criterium wel of geen mestoverschot op bedrijfsniveau. Op basis van dit criterium worden ook maximale veebezettingen van 2,0 -2,5

GVE per ha vastgesteld. 2,5 GVE is daarmee een richtgetal dat een goede indicatie geeft of het veebedrijf grondgebonden is;

Heritage impact assessment (HIA): De uitzonderlijke universele waarde (OUV) is vaak abstract omschreven. Vandaar dat voor de effectmeting wordt uitgegaan van de effecten van een ontwikkeling op de kernkwaliteiten (‘*attributes*’, dragers van de uitzonderlijke universele waarde). Hoe dat te doen op een universeel conforme en door UNESCO als aanbevelenswaardig omschreven wijze, is toegelicht in de ‘Leidraad voor Heritage Impact Assessments inzake culturele werelderfgoederen’ (ICOMOS 2011);

kantoor: onder dit begrip vallen zelfstandige en ondergeschikte kantoren. Opleidings-, congres- en vergader-activiteiten vallen niet onder bureaugebonden werkzaamheden of ondersteunende activiteiten;

kernrandactiviteiten: sommige functies zijn naar de aard wel als stedelijk aan te merken, maar kunnen door hun ruimtevraag moeilijk binnen bestaand stedelijk gebied worden gefaciliteerd. Te denken valt aan functies zoals sportvelden, begraafplaatsen en volkstuincomplexen en andere functies waar de bebouwing ruimtelijk ondergeschikt is aan open of beplante gronden. Deze functies zijn gericht op de kern, maar nieuwvestiging en uitbreiding zullen doorgaans slechts in de kernrandzone kunnen worden gefaciliteerd. In het artikel voor kernrandzone is geregeld, dat voor deze vestiging of uitbreiding geen tegenprestatie in de vorm kwaliteitsverbetering hoeft te worden gerealiseerd, alleen landschappelijke inpassing;

kernrandzone: stadsrandactiviteiten en functies met een overwegend onbebouwd en groen karakter, zoals sportvelden, begraafplaatsen, volkstuincomplexen, stadslandbouw, recreatiecomplexen, wandel en fietspaden en groenvoorzieningen. Tuincentra worden hieronder niet begrepen;

nieuwvestiging kantoren: hierbij gaat het uitsluitend om de planologische nieuwvestiging voor zover dit betrekking heeft op zelfstandige en ondergeschikte kantoren. De (gedeeltelijke), planologische transformatie van een gebouw naar een kantoor, waardoor dit getransformeerde gebouw kan worden gekwalificeerd als een zelfstandig of ondergeschikt kantoor, worden onder “nieuwvestiging van een zelfstandig kantoor” begrepen. Hetzelfde geldt voor de planologische uitbreiding van een zelfstandig of ondergeschikt kantoor;

ondergeschikt kantoor: kantoren die ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie. Dit begrip is gebaseerd op de definitie van kantoren in het Provinciale Inpassingsplan Kantoren 2018-2028, Provincie Utrecht. Ondergeschikt aan de hoofdfunctie betekent in elk geval dat minder dan 50% van het bvo op het bouwperceel bestaat uit kantoor. Dit begrip moet in samenhang worden gelezen met de begrippen “zelfstandig kantoor”, “hoofdfunctie” en “bouwperceel”;

recreatiezone: zones geschikt voor extensieve of intensieve recreatie. In zones voor extensieve recreatie moet vooral gedacht worden aan fietspaden, wandelpaden e.d. In zones voor intensieve recreatie kan ook gedacht worden aan horeca, speelmogelijkheden in de open lucht, verblijfsrecreatie, buitensport, open zwemwater, wellness en speelbos gedacht worden;

ruimtelijke kwaliteit: wat onder ruimtelijke kwaliteit kan worden verstaan verschilt per situatie. Redelijke eisen van welstand vallen in ieder geval niet onder het begrip ruimtelijke kwaliteit. De redelijke eisen van welstand zijn een verzameling van regels waaraan gebouwen in een gemeente moeten voldoen. De eisen kunnen betrekking hebben op de bouwmaterialen die gebruikt worden, maar kunnen ook bepalen welke bouwstijl wel of niet gewenst is;

stedelijke functie: onder het begrip stedelijke functie vallen de functies die voor het grootste deel in, of in de onmiddellijke nabijheid van dorpen en steden (stedelijk gebied) liggen en verbonden zijn aan stap en dorp. Functies die traditioneel in het landelijk gebied thuishoren horen hier niet bij. De provincie beschouwt de infrastructuur, zowel wegen als leidingen, als een onlosmakelijk onderdeel van het gehele landelijke gebied. De definitie van het begrip stedelijke functie is van belang in verband met het verbod op verstedelijking zoals dat is opgenomen in artikel 9.2 Verstedelijkingsverbod landelijk gebied en de uitzonderingen op dat verbod. Onder stedelijke functie vallen onder meer:

a. woningen en woongebieden;
b. niet-agrarische bedrijven en bedrijfsterreinen;
c. stedelijke voorzieningen en kernrandactiviteiten;
d. gebouwde voorzieningen voor energieproductie;
e. recreatiewoningen en complexen voor verblijfsrecreatie;

Onder verstedelijking vallen in ieder geval niet:

a. landbouw met de daarvoor noodzakelijke bebouwing op agrarische bouwvlakken;
b. ondergeschikte nevenfuncties op agrarische bouwpercelen;

c. bos en natuur;
d. terreinen ingericht voor dagrecreatie en kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen, zoals picknickplaatsen en bebording;

verstedelijking: de vestiging of uitbreiding van al bestaande stedelijke functies. Denk daarbij aan nieuwvestiging of de vergroting van de gebruiks-oppervlakte of bebouwingsmogelijkheden ten opzichte van het geldende bestemmingsplan;

woonzorgvoorzieningen: kleinschalige woonaccommodatie voor ongeveer 25 zorgvragers;

zelfstandig kantoor: dit begrip is afgestemd op de definitie van kantoren in het Provinciale Inpassingsplan Kantoren 2018-2028, Provincie Utrecht. Bij “een deel van een gebouw in de vorm van een ruimtelijk en bouwkundig zelfstandige eenheid” moet gedacht worden aan een deel van een gebouw dat los van overige functies in de rest van het gebouw te gebruiken is. Opleidings-, congres- en vergaderactiviteiten vallen niet onder bureaugebonden werkzaamheden of ondersteunende activiteiten. Dit begrip moet in samenhang worden gelezen met het begrip “ondergeschikt kantoor”.

Toelichting op Bijlage 16 Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

Toelichting op A. Toegelaten borden, spandoeken en vlaggen bij een bedrijfsgebouw, anders dan een tankstation
Het betreft borden, spandoeken en vlaggen over de uitoefening van een dienst, beroep of bedrijf. Er moet een duidelijke relatie bestaan tussen het bord of spandoek en de functie van het gebouw. Het gaat daarbij om borden en vlaggen op het gebouw of een bord in de onmiddellijke nabijheid daarvan. Het kan hier gaan om restaurants, hotels, tuincentra enzovoort. Borden tegen de gevel zijn toegestaan, op het dak niet. Inritborden markeren de entree van het betreffende pand. Verder geldt: als er meerdere bedrijven op het terrein zitten, dan moeten zij het toegestane bord delen.

Toelichting op B. Toegelaten borden, spandoeken en vlaggen bij een tankstation
Borden, spandoeken en vlaggen die geen betrekking hebben op de activiteiten in het tankstation, vallen niet onder de vrijstelling van het verbod.

Toelichting op C. Toegelaten borden en spandoeken voor de koop, huur of verpachting van een zaak
Dit zijn tijdelijke makelaarsborden of -spandoeken. De borden of spandoeken moeten op het betreffende erf of bouwperceel staan. Het gaat dan bijvoorbeeld om woningen, bedrijfspanden, boerderijen of winkels. Borden gericht op het aanbieden van onbebouwd terrein vallen alleen onder de vrijstelling als het bord geplaatst kan worden in de directe nabijheid van een gebouw. Plaatsing in het open veld heeft namelijk een veel grotere impact op het landschap en is daarom ongewenst.

Toelichting op D. Toegelaten borden en informatiezuilen over gebieden en bezienswaardigheden
Het betreft borden en informatiezuilen met informatie over natuurterreinen of bezienswaardigheden. De borden bevatten over het algemeen educatieve of geografische informatie die voor bescherming van natuur, educatie en recreatie wenselijk zijn. Denk daarbij aan informatieborden met gebiedsaanduiding, of borden van bijvoorbeeld Natuurmonumenten of Nationale Parken met informatie over het achterliggende gebied. Onder deze regeling vallen ook borden die een lands-, gemeente- of provinciegrens aanduiden en borden met de aanduiding ‘verboden toegang’ of de naam van de terreinbeheerder. Ook kleine borden voor een toeristische recreatieve route, zoals fiets-, ruiter-, wandel- en skateroutes zijn toegelaten. Als sponsors nodig zijn voor de realisatie van de route, dan mag een naam of logo van de sponsor op het verwijsbordje komen. De naam of het logo mag niet meer dan vijf procent van het bord bedekken. De borden moeten weg als zij hun feitelijke verwijsfunctie verliezen (omdat de route bijvoorbeeld niet meer in gebruik is).

Toelichting op E. Toegelaten borden bij een woningbouwlocatie
Het bord maakt de bouw van een relatief groot woningproject bekend, dat (eventueel op termijn) binnen het stedelijk gebied zal vallen, met vermelding van één centraal nummer. De vrijstelling gaat dus uitdrukkelijk niet over een bord bij de bouw van een enkele woning.

Toelichting op F. Toegelaten borden bij wegwerkzaamheden
Deze bepaling bevat een vrijstelling voor het plaatsen van informatieborden bij wegwerkzaamheden. Het gaat daarbij niet om de verkeerskundige aanwijzingen met snelheidsbeperkingen, omleidingen en dergelijke.

Toelichting op G. Toegelaten borden en spandoeken bij andere projecten dan woningbouw of wegwerkzaamheden
Denk hierbij aan borden en spandoeken met een lijst van betrokken opdrachtgevers en aannemers tijdens de aanleg of uitvoering van het werk. Daarnaast gaat het om de tijdelijke bouwborden en spandoeken bij verbouwingen van panden. Verder vallen borden en spandoeken bij waterwerken en natuurontwikkelingsprojecten ook onder deze vrijstelling.

Toelichting op H. Toegelaten borden, spandoeken en vlaggen voor de verkoop van agrarische producten
Deze regeling biedt de mogelijkheid om een bord te plaatsen voor de verkoop van agrarische streekproducenten in de directe omgeving van het verkooppunt. Ook mogen tijdelijke seizoensborden, spandoeken en vlaggen worden geplaatst, bijvoorbeeld bij een kersenboomgaard. Ze mogen zo lang het fruit in de boomgaard beschikbaar is aanwezig zijn.

Toelichting op I. Toegelaten borden voor duurzame energie
Met het oog op de bewustwording van het publiek is het wenselijk, dat de mogelijkheid bestaat bij de locaties waar duurzame energie opgewekt wordt, voorlichting te geven.

Toelichting op J. Toegelaten borden voor aankondigingen op rotondes
Het onderhoud van rotondes, in het bijzonder de beplanting, wordt in toenemende mate gesponsord. De vrijstelling maakt het mogelijk om, met borden op de betreffende rotonde, de sponsor kenbaar te maken.

Toelichting op K. Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen en vergelijkbare objecten voor aankondigingen bij sportvelden en sportterreinen
Borden, spandoeken en vergelijkbare objecten zijn vaak aanwezig rondom sportterreinen. Borden, spandoeken en vergelijkbare objecten mogen, anders dan borden en spandoeken bij het clubgebouw, op een sportterrein geplaatst worden, mits de zijde met de tekst of de afbeelding naar het speelveld toe is gericht. Om de landschappelijke impact van deze objecten te beperken, geldt de vrijstelling alleen als het sportterrein is omringd door een afschermende beplantingsstrook.

Toelichting op L. Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen en vergelijkbare objecten voor verkiezingen en openbare wedstrijden, manifestaties, evenementen of tentoonstellingen
Hier gaat het om tijdelijke verkiezingsborden, spandoeken, vlaggen en vergelijkbare objecten voor diverse gebeurtenissen: verkiezingen op Rijks-, provinciaal, gemeentelijk en waterschapsniveau en voor openbare wedstrijden, manifestaties, evenementen of tentoonstellingen. Uit verkeerstechnisch oogpunt kan het ook wenselijk zijn de route naar een evenement e.d. te bewegwijzeren. Deze vrijstelling geldt ook voor tijdelijke borden voor openbare evenementen zoals fiets- en wandeltochten, wielerrondes en puzzelritten. De wegbeheerder bepaalt of de borden noodzakelijk zijn. Plaatsing van de borden moet gebeuren volgens de voorschriften van de betrokken wegbeheerder.

Toelichting op M. Toegelaten borden voor het uiten van gedachten en gevoelens
Borden ter openbaring van gedachten en gevoelens zijn toegestaan volgens artikel 7 van de Grondwet. Maar dit mag niet op iedere willekeurige locatie in de open ruimte. De vrijstelling hoort bij een erf met een gebouw, dus in een bewoonde omgeving. Verder gelden er afmetingenvoorschriften en is er een maximum aantal borden.

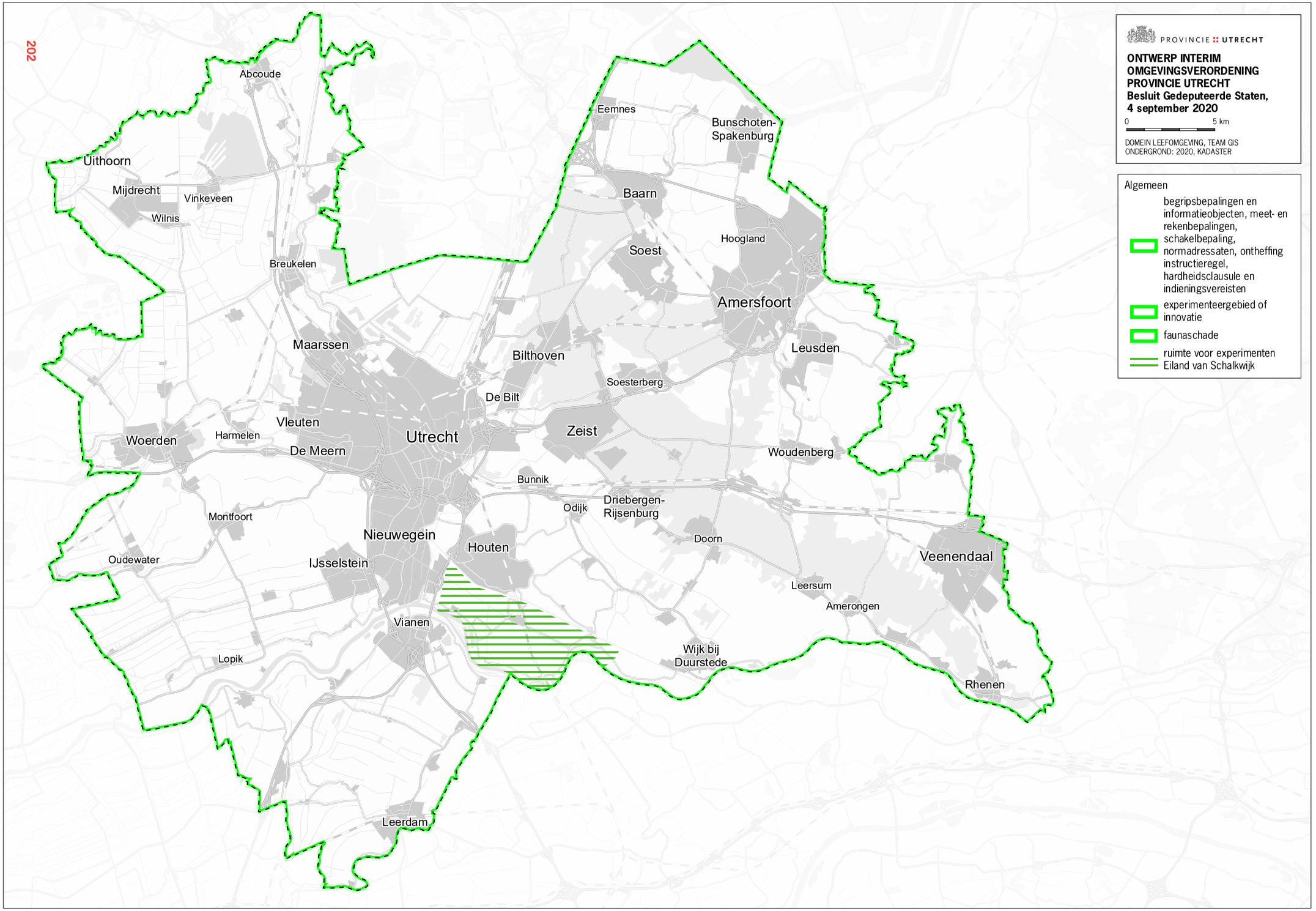
Toelichting op N. Toegelaten borden voor wettelijke voorschriften en veiligheid
Hieronder vallen bijvoorbeeld borden om bijzondere gebieden zoals een grondwaterbeschermingsgebied of stiltegebied aan te duiden. Of borden van projecten die financiële hulp krijgen vanuit Structuurfondsen van de Europese Gemeenschap. Dit op grond van voorschriften van de Europese Gemeenschap.

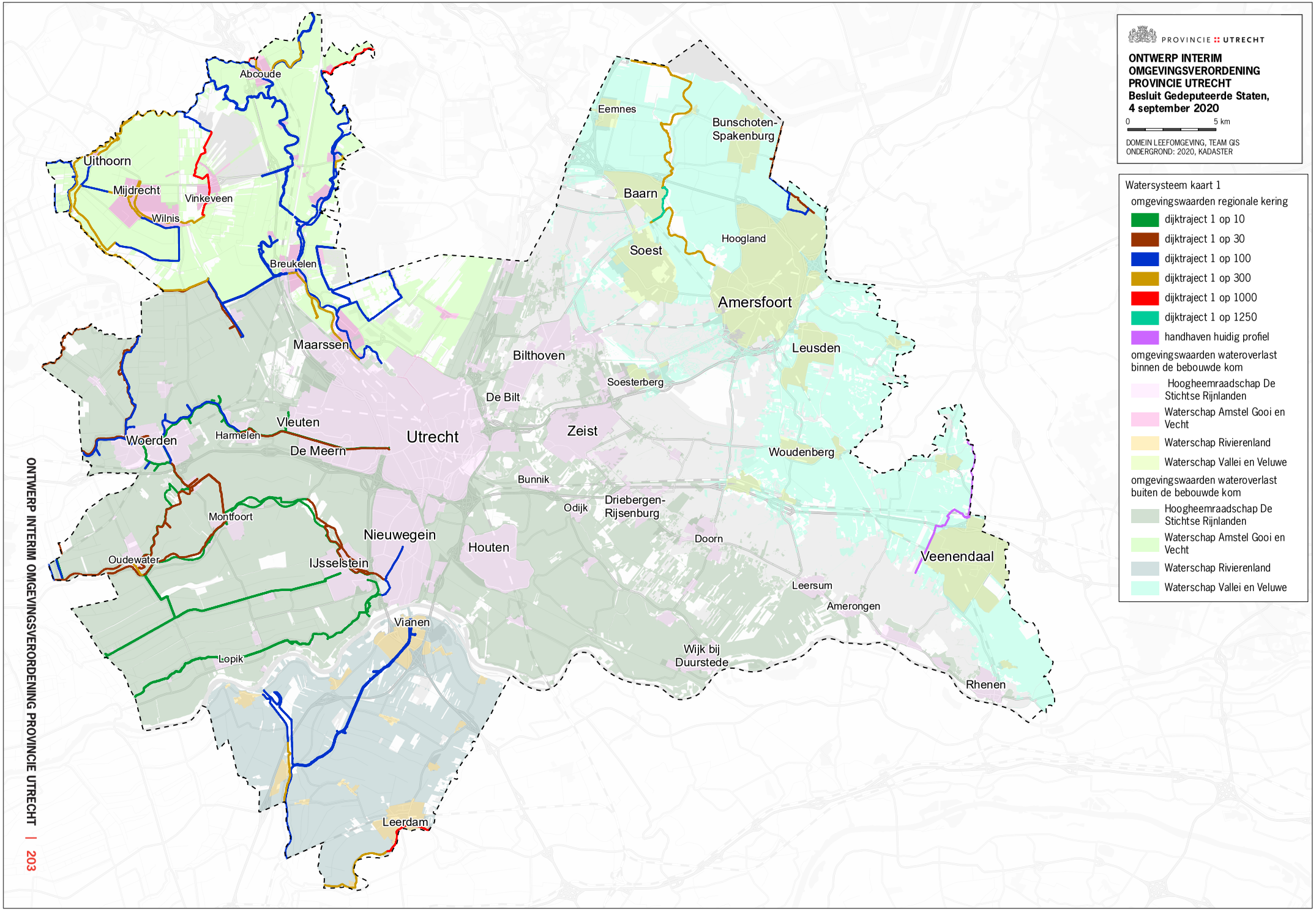
KAARTEN

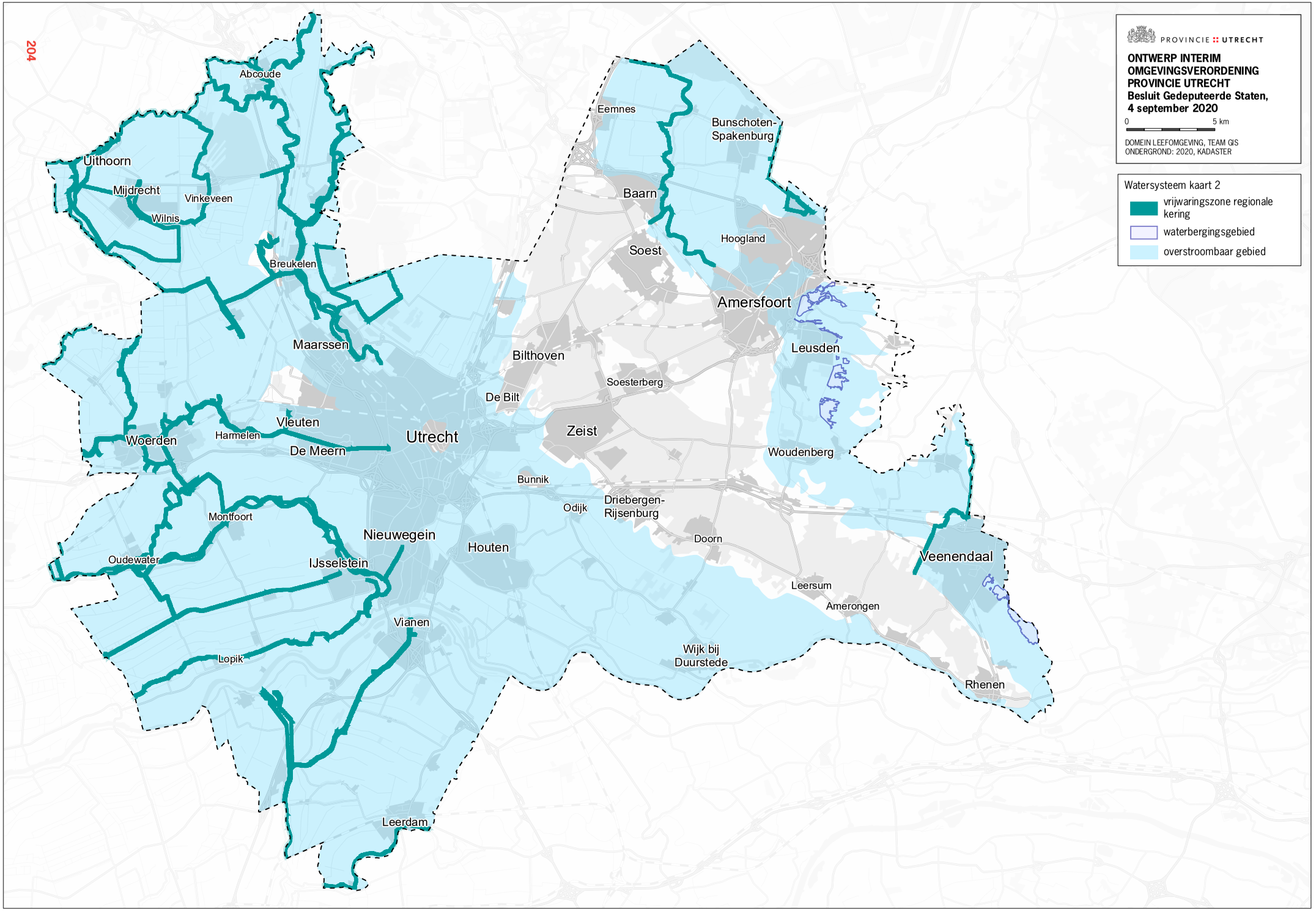
Hoofdstuk 1	**Algemeen**	**kaart 1**
Hoofdstuk 2	**Watersysteem**	**kaart 1 t/m 4**
Hoofdstuk 3	**Ondergrond en bodem**	**kaart 1 en 2**
Hoofdstuk 4	**Bereikbaarheid en mobiliteit**	**kaart 1 t/m 3**
Hoofdstuk 5	**Energie**	**kaart 1**
Hoofdstuk 6	**Natuur**	**kaart 1 t/m 3**
Hoofdstuk 7	**Cultuurhistorie en landschap**	**kaart 1 en 2**
Hoofdstuk 8	**Landbouw**	**kaart 1**
Hoofdstuk 9	**Wonen en werken en recreëren**	**kaart 1 t/m 4**
Hoofdstuk 10	**Uitvoering en procedures**	**-**

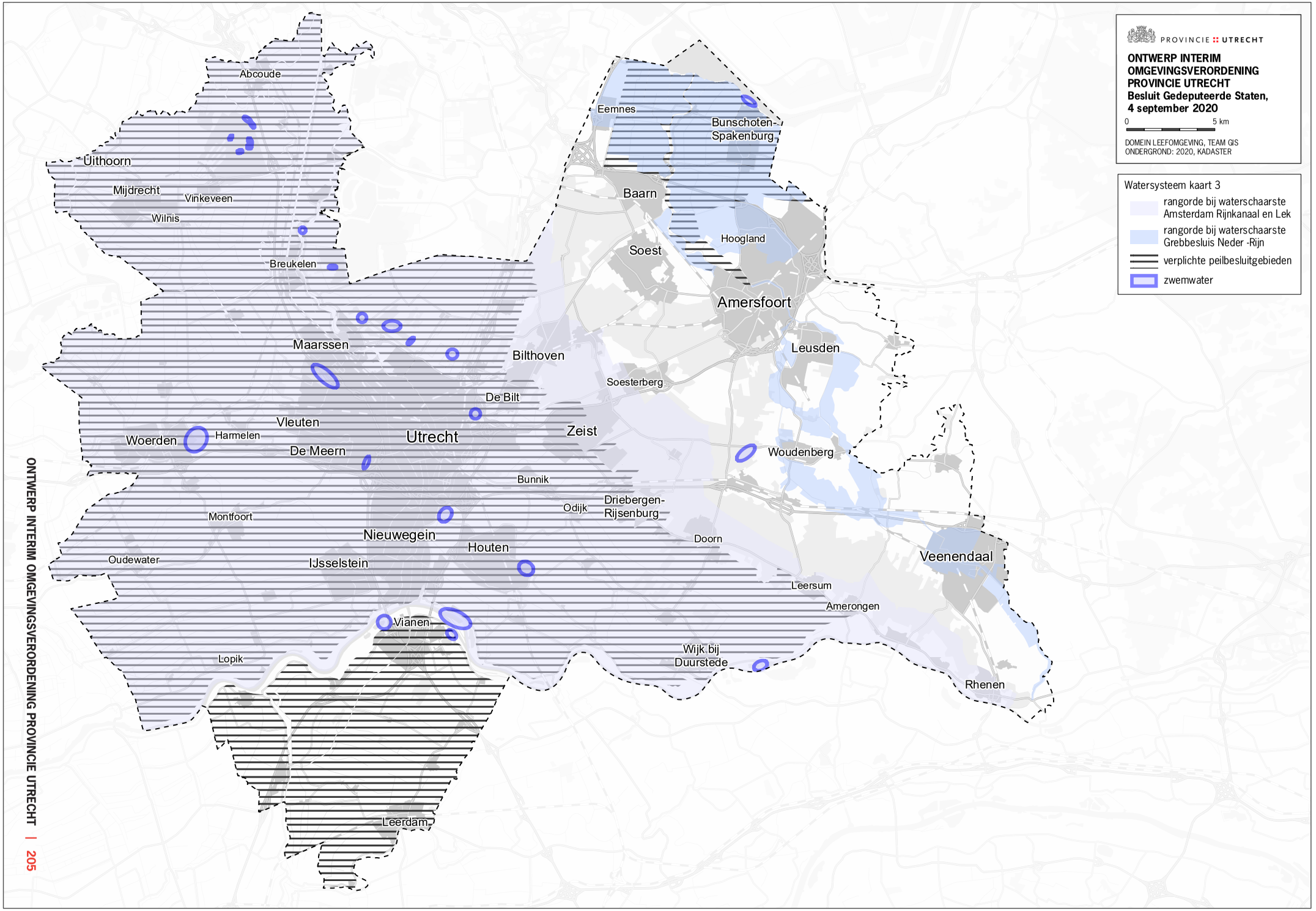
N.B. Voor inzoombare en juridisch geldende kaarten verwijzen we u naar de digitale ontwerp Interim Omgevingsverordening.

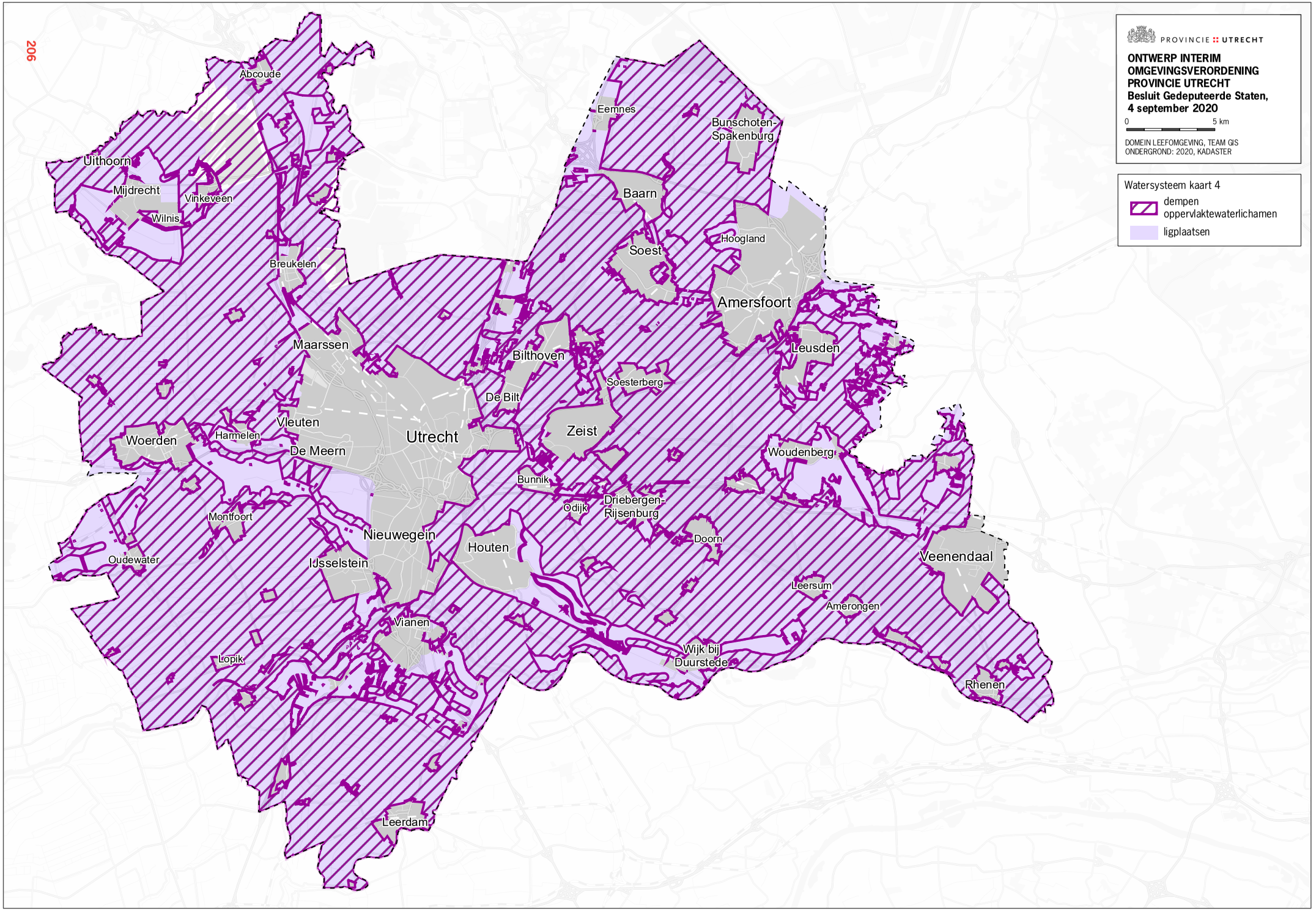
N.B.1 Indien geen kaart is toegevoegd of geen specifiek gebied is aangewezen op de kaart, gelden de regels van het betreffende artikel voor de gehele provincie.

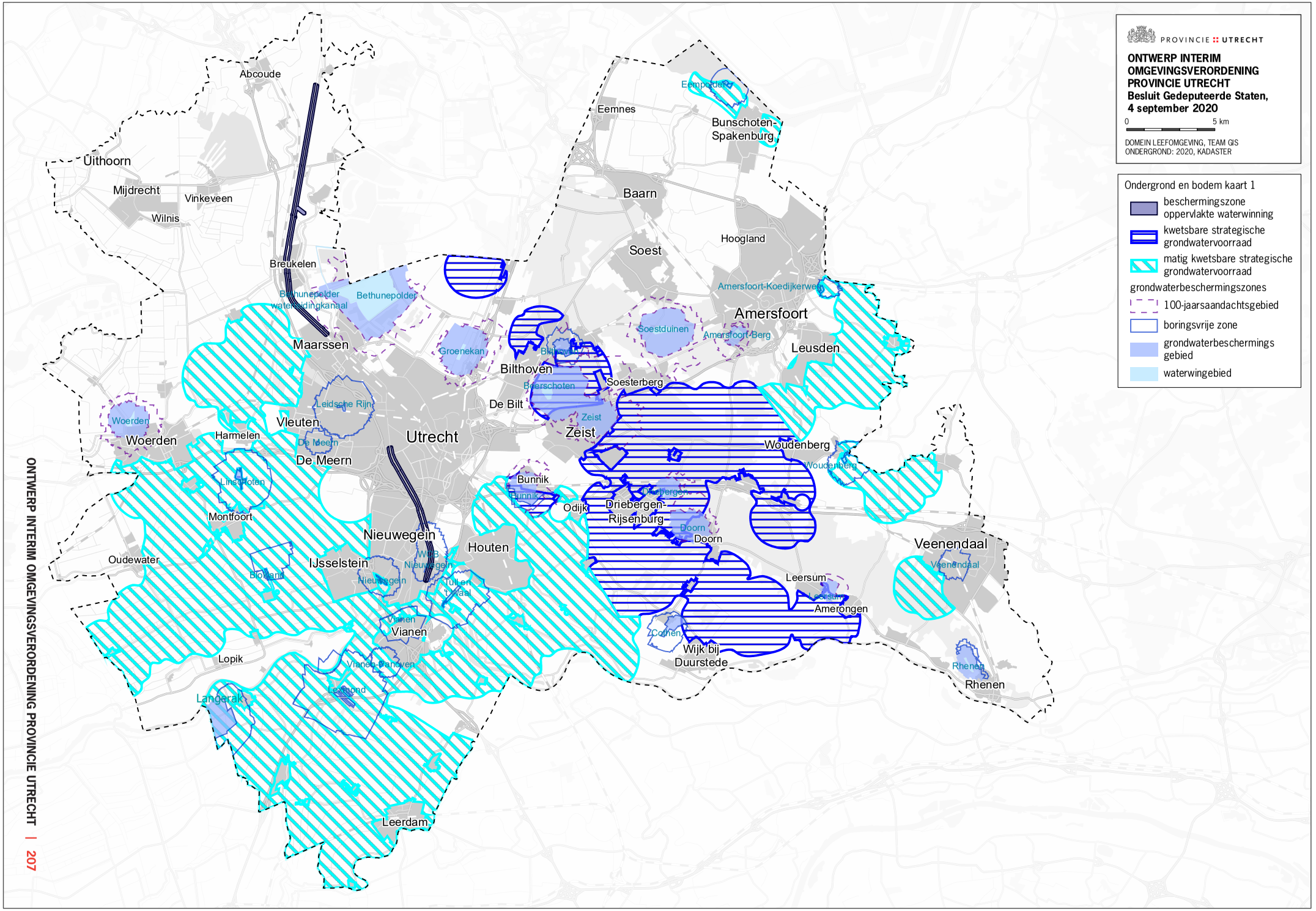

Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Eemnes
Bunschoten-
Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort
Leusden
Maarssen
Bilthoven
Soesterberg
De Bilt
Zeist
Vleuten
Utrecht
Woerden
Harmelen
De Meern
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-
Rijsenburg
Montfoort
Nieuwegein
Houten
Doorn
Veenendaal
Oudewater
IJsselstein
Leersum
Amerongen
Vianen
Lopik
Wijk bij
Duurstede
Rhenen
Leerdam
PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM
OMGEVINGSVERORDENING
PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten,
4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Algemeen
begripsbepalingen en informatieobjecten, meet- en rekenbepalingen, schakelbepaling, normadressaten, ontheffing instructieregel, hardheidsclausule en indieningsvereisten
experimenteergebied of innovatie
faunaschade
ruimte voor experimenten Eiland van Schalkwijk

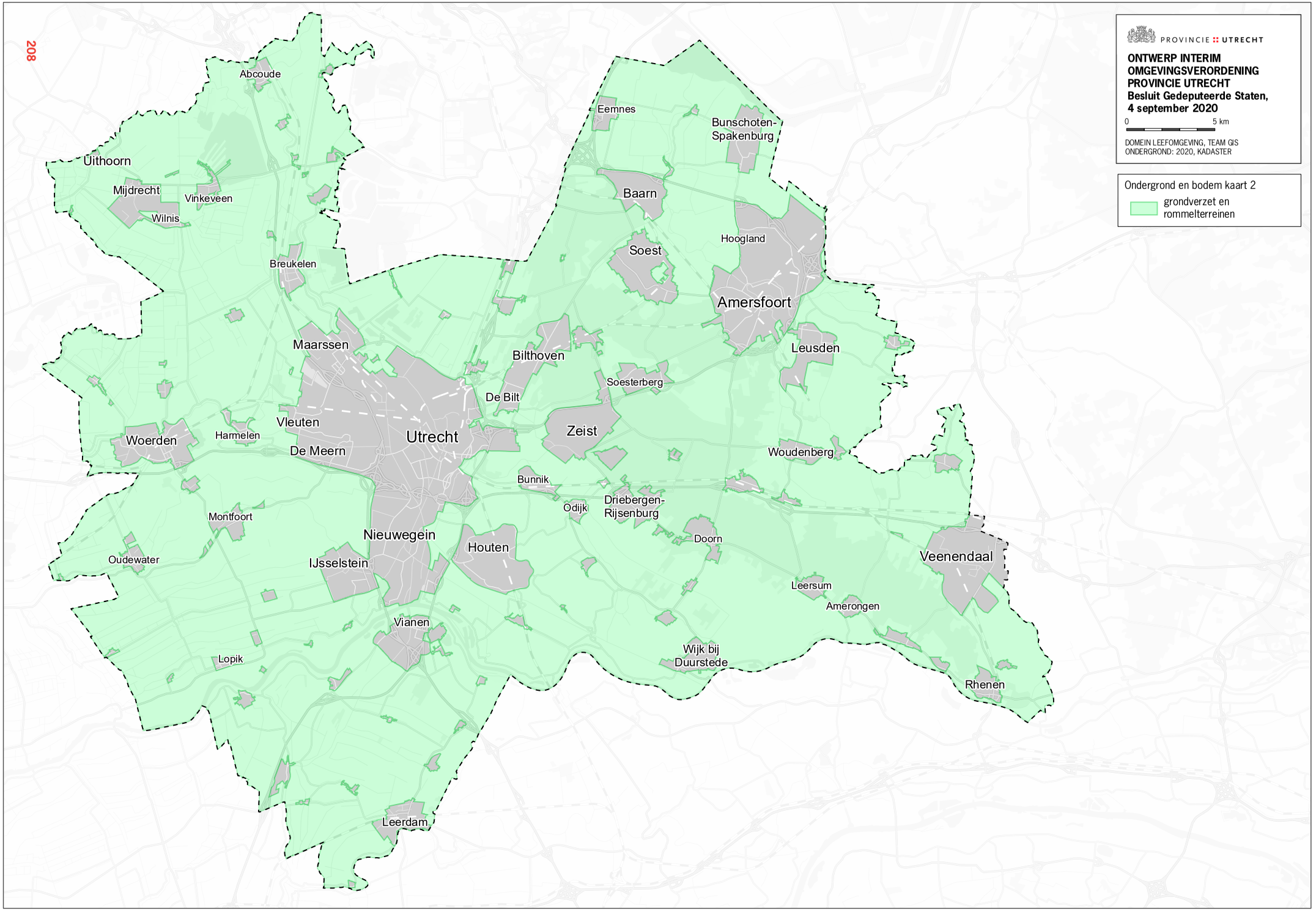

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Watersysteem kaart 1
omgevingswaarden regionale kering
dijktraject 1 op 10
dijktraject 1 op 30
dijktraject 1 op 100
dijktraject 1 op 300
dijktraject 1 op 1000
dijktraject 1 op 1250
handhaven huidig profiel
omgevingswaarden wateroverlast binnen de bebouwde kom
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Waterschap Amstel Gooi en Vecht
Waterschap Rivierenland
Waterschap Vallei en Veluwe
omgevingswaarden wateroverlast buiten de bebouwde kom
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Waterschap Amstel Gooi en Vecht
Waterschap Rivierenland
Waterschap Vallei en Veluwe
Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Maarssen
Woerden
Harmelen
Vleuten
De Meern
Utrecht
Montfoort
Oudewater
IJsselstein
Nieuwegein
Houten
Vianen
Lopik
Leerdam
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort
Leusden
Bilthoven
Soesterberg
De Bilt
Zeist
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Doorn
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Wijk bij Duurstede
Rhenen

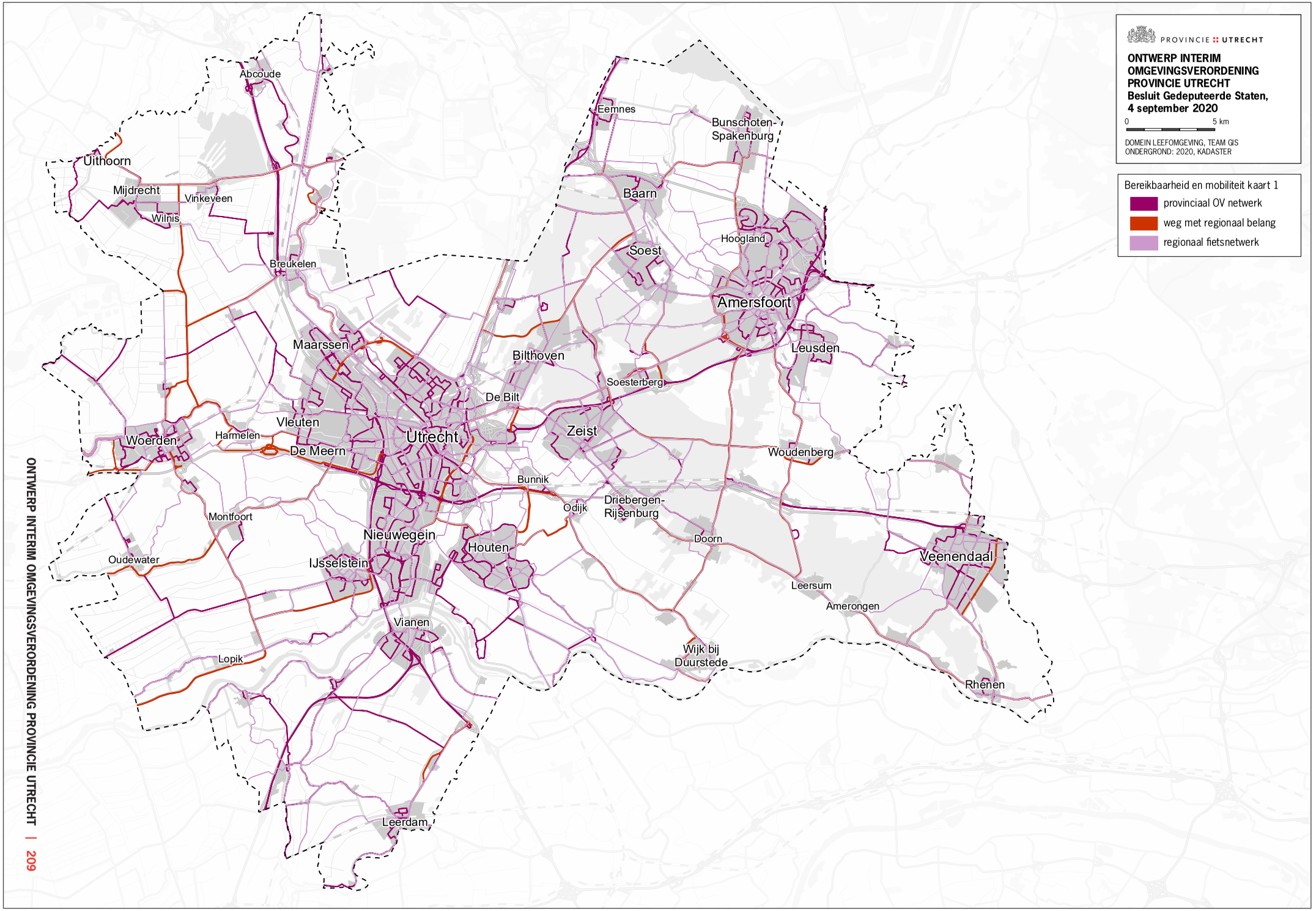

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Watersysteem kaart 2
vrijwaringszone regionale kering
waterbergingsgebied
overstroombaar gebied
Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Maarssen
Woerden
Harmelen
Vleuten
De Meern
Utrecht
De Bilt
Bilthoven
Soesterberg
Zeist
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Doorn
Montfoort
Oudewater
IJsselstein
Nieuwegein
Houten
Vianen
Lopik
Leerdam
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort
Leusden
Woudenberg
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Wijk bij Duurstede
Rhenen

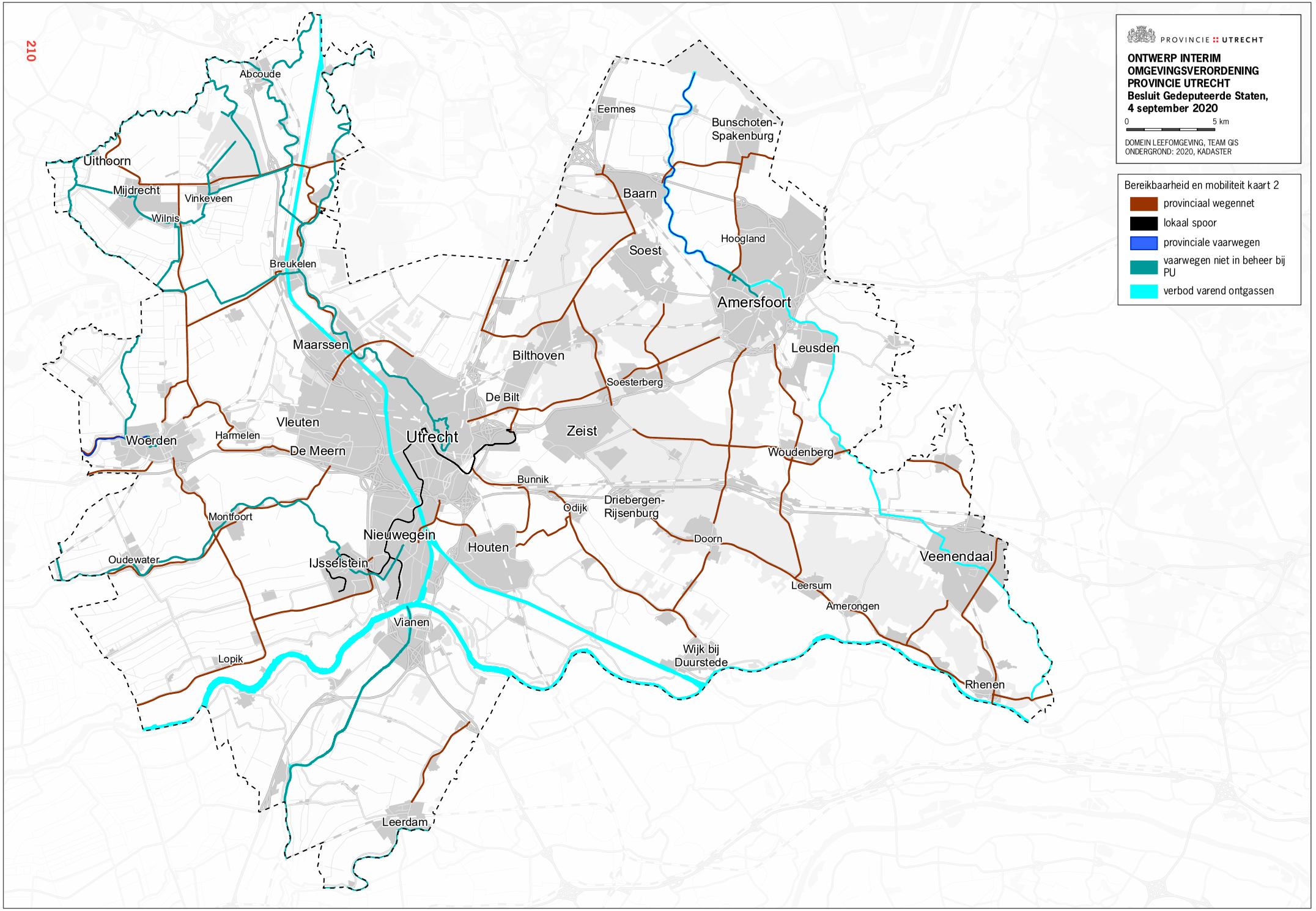

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Watersysteem kaart 3
rangorde bij waterschaarste Amsterdam Rijnkanaal en Lek
rangorde bij waterschaarste Grebbesluis Neder -Rijn
verplichte peilbesluitgebieden
zwemwater
Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Maarssen
Bilthoven
De Bilt
Vleuten
Woerden
Harmelen
Utrecht
De Meern
Zeist
Montfoort
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Nieuwegein
Houten
Oudewater
IJsselstein
Vianen
Lopik
Leerdam
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort
Leusden
Soesterberg
Woudenberg
Doorn
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Wijk bij Duurstede
Rhenen

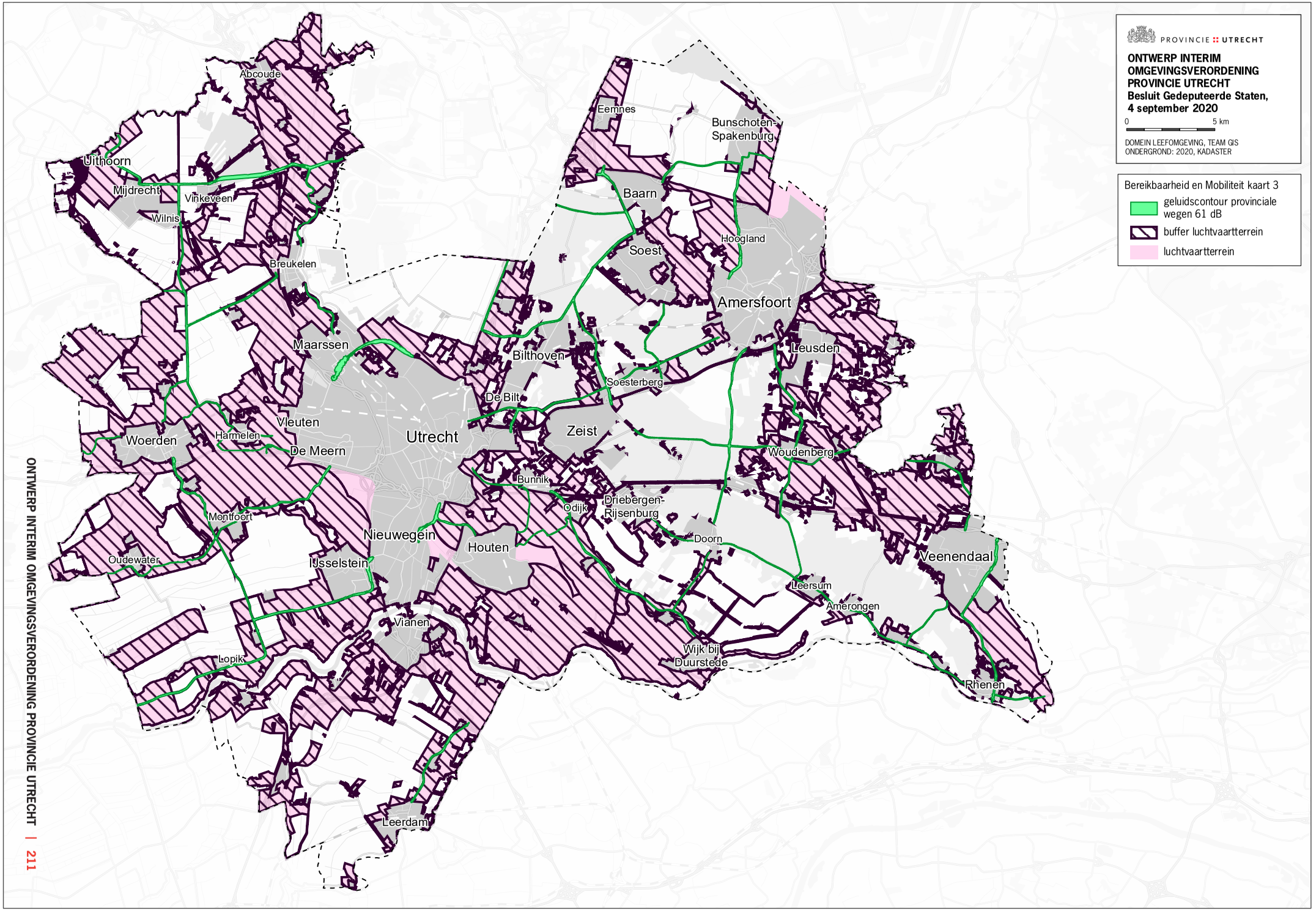

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Watersysteem kaart 4
dempen oppervlaktewaterlichamen
ligplaatsen
Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Maarssen
Vleuten
De Meern
Utrecht
Woerden
Harmelen
Montfoort
Oudewater
IJsselstein
Nieuwegein
Houten
Vianen
Lopik
Leerdam
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort
Leusden
Bilthoven
De Bilt
Soesterberg
Zeist
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Doorn
Woudenberg
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Wijk bij Duurstede
Rhenen

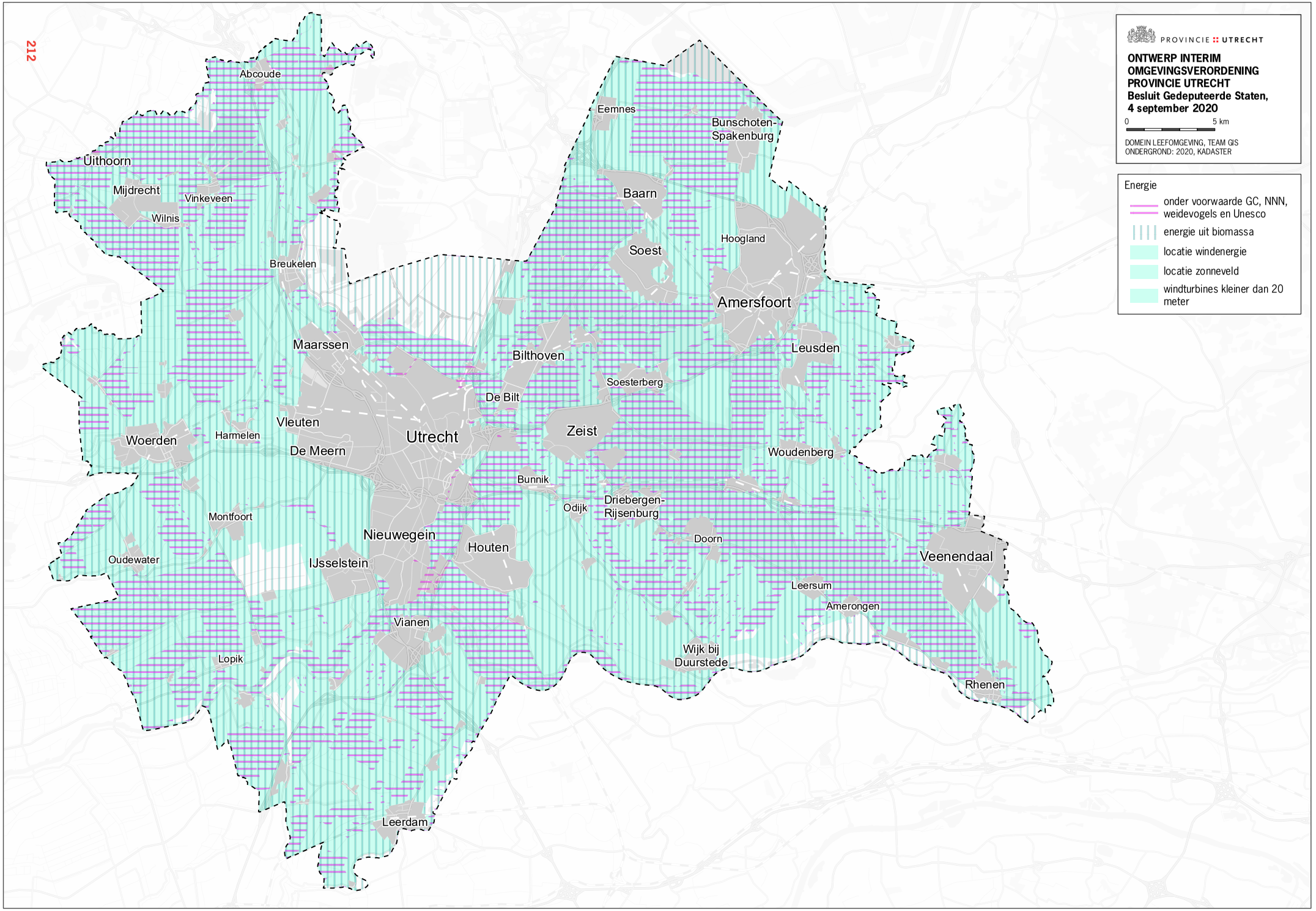

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Ondergrond en bodem kaart 1
beschermingszone oppervlakte waterwinning
kwetsbare strategische grondwatervoorraad
matig kwetsbare strategische grondwatervoorraad
grondwaterbeschermingszones
100-jaarsaandachtsgebied
boringsvrije zone
grondwaterbeschermings gebied
waterwingebied
Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Bethunepolder waterafvoerkanaal
Bethunepolder
Maarssen
Eemnes
Eempolder
Bunschoten-Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort-Koedijkerweg
Amersfoort
Soestduinen
Amersfoort-Berg
Leusden
Groenekan
Bilthoven
Soesterberg
Beerschoten
De Bilt
Zeist
Leidsche Rijn
Vleuten
Utrecht
Woerden
Harmelen
De Meern
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Doorn
Veenendaal
Linschoten
Montfoort
Oudewater
Nieuwegein
Houten
IJsselstein
Blokland
Tull en 't Waal
Leersum
Amerongen
Vianen
Lopik
Wijk bij Duurstede
Rhenen
Langerak
Leerdam
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT | 207

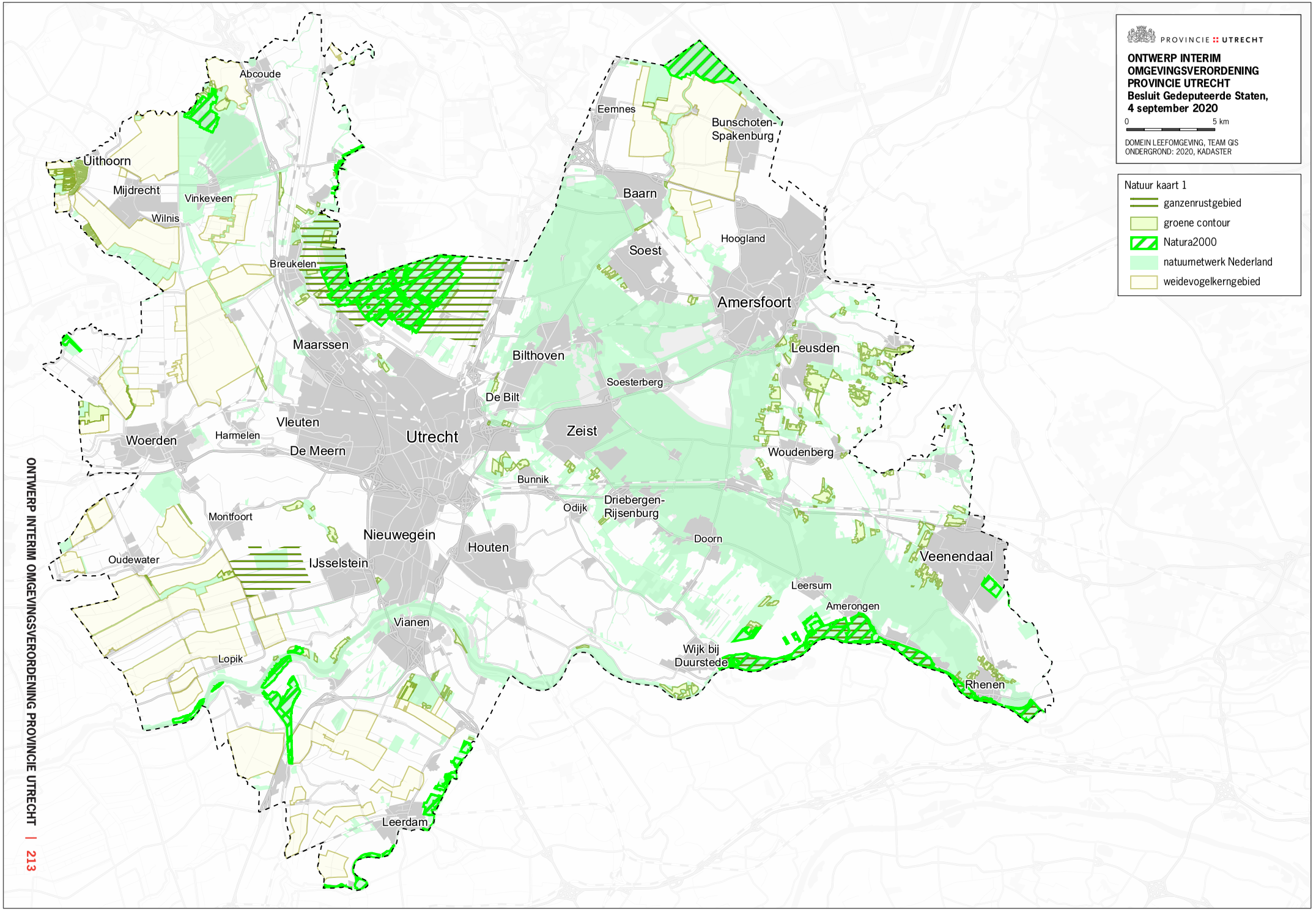

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Ondergrond en bodem kaart 2
grondverzet en rommelterreinen
Abcoude
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Baarn
Hoogland
Soest
Breukelen
Amersfoort
Maarssen
Bilthoven
Leusden
Soesterberg
De Bilt
Vleuten
Utrecht
Zeist
Woerden
Harmelen
De Meern
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Montfoort
Nieuwegein
Houten
Doorn
Oudewater
IJsselstein
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Vianen
Wijk bij Duurstede
Lopik
Rhenen
Leerdam

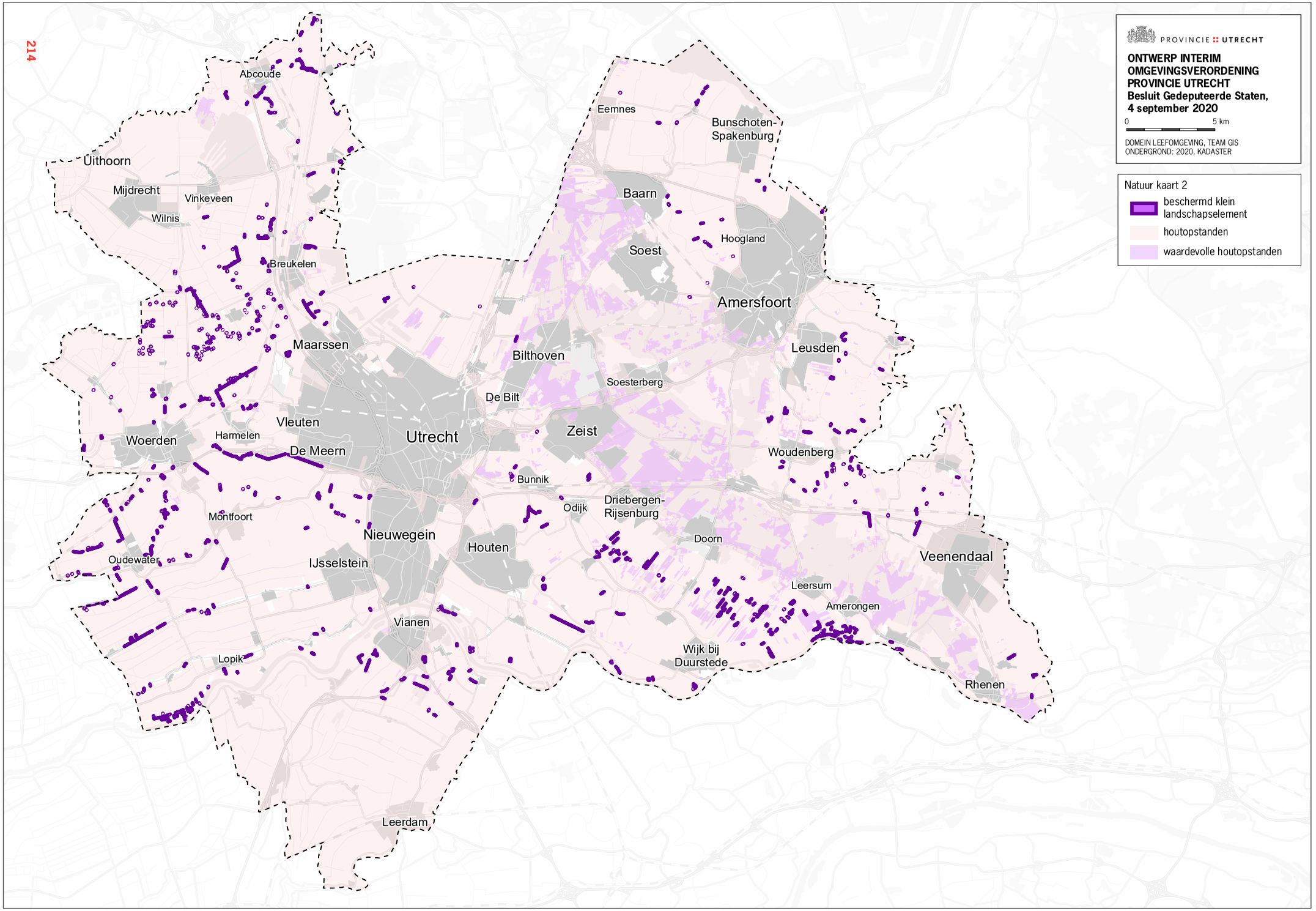

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Bereikbaarheid en mobiliteit kaart 1
provinciaal OV netwerk
weg met regionaal belang
regionaal fietsnetwerk
Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort
Leusden
Maarssen
Bilthoven
Soesterberg
De Bilt
Zeist
Vleuten
Utrecht
Woerden
Harmelen
De Meern
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Montfoort
Nieuwegein
Houten
Doorn
Oudewater
IJsselstein
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Vianen
Wijk bij Duurstede
Lopik
Rhenen
Leerdam

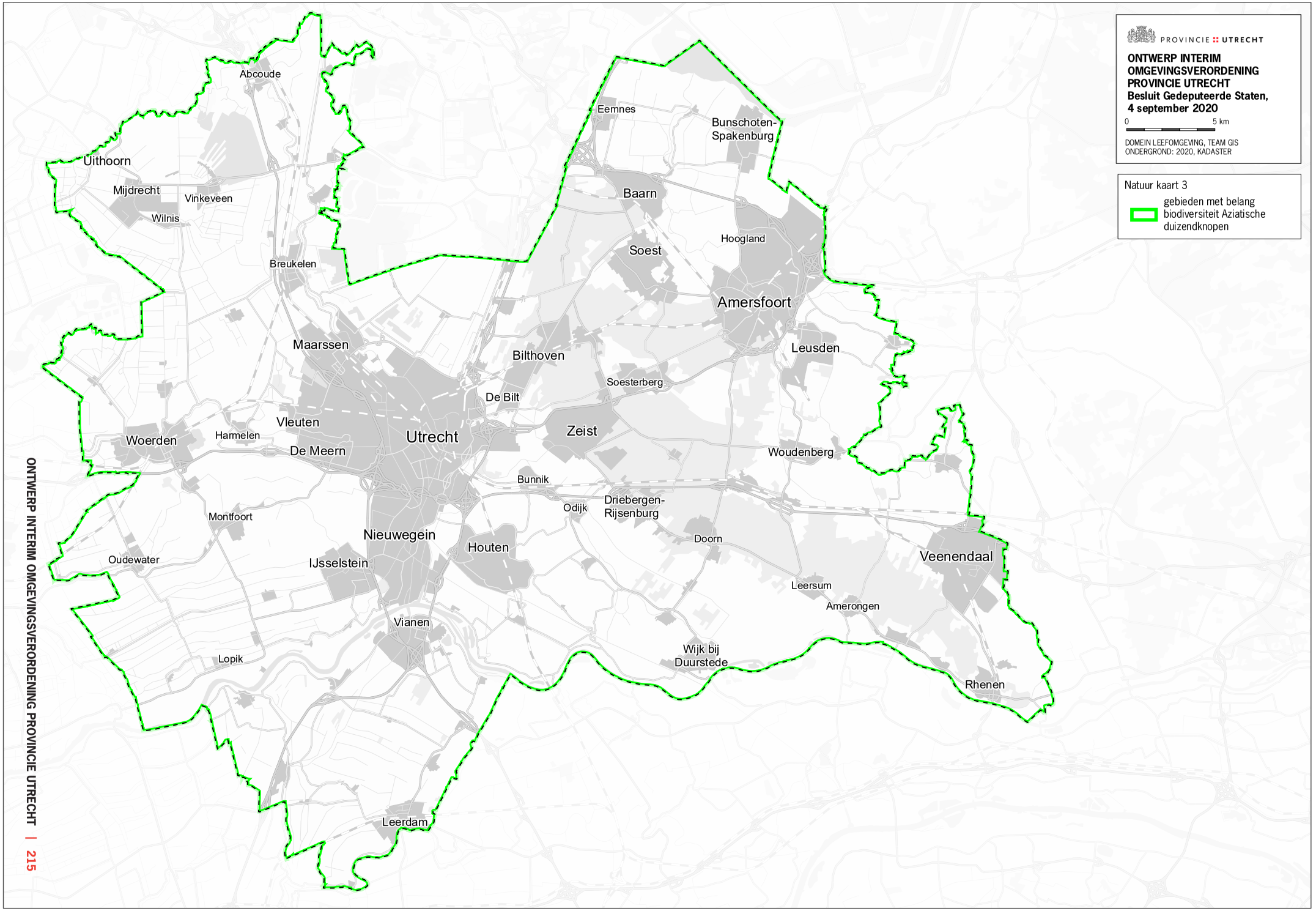

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Bereikbaarheid en mobiliteit kaart 2
provinciaal wegennet
lokaal spoor
provinciale vaarwegen
vaarwegen niet in beheer bij PU
verbod varend ontgassen
Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort
Leusden
Maarssen
Bilthoven
Soesterberg
De Bilt
Zeist
Utrecht
Vleuten
Harmelen
Woerden
De Meern
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Montfoort
Nieuwegein
Houten
Doorn
Oudewater
IJsselstein
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Vianen
Wijk bij Duurstede
Lopik
Rhenen
Leerdam

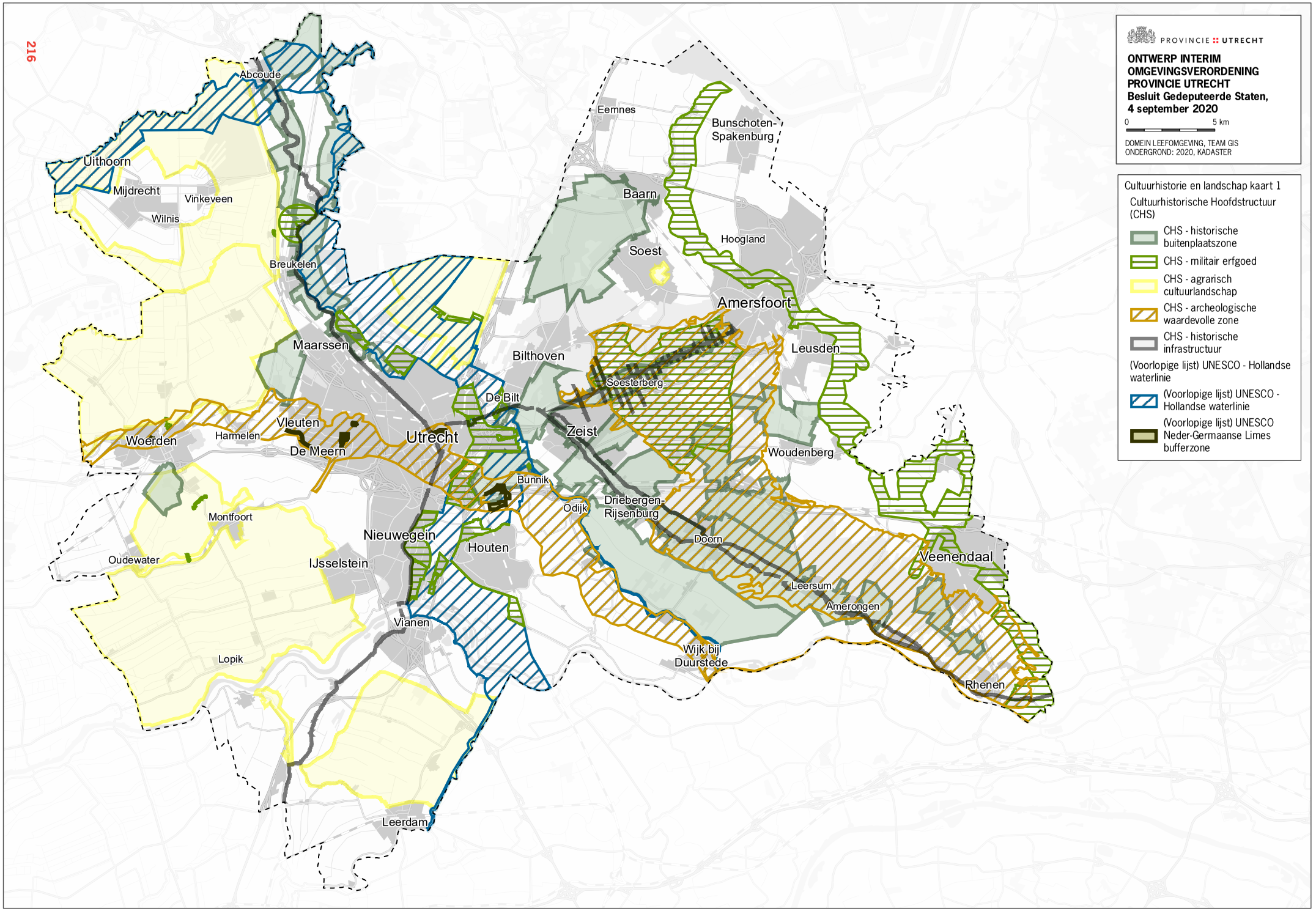

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Bereikbaarheid en Mobiliteit kaart 3
geluidscontour provinciale wegen 61 dB
buffer luchtvaartterrein
luchtvaartterrein
Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Maarssen
Bilthoven
De Bilt
Soesterberg
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort
Leusden
Zeist
Utrecht
Vleuten
De Meern
Harmelen
Woerden
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Doorn
Montfoort
Oudewater
IJsselstein
Nieuwegein
Houten
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Vianen
Lopik
Wijk bij Duurstede
Rhenen
Leerdam

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Energie
onder voorwaarde GC, NNN, weidevogels en Unesco
energie uit biomassa
locatie windenergie
locatie zonneveld
windturbines kleiner dan 20 meter
Abcoude
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Baarn
Hoogland
Soest
Breukelen
Amersfoort
Maarssen
Bilthoven
Leusden
Soesterberg
De Bilt
Vleuten
Utrecht
Zeist
Woerden
Harmelen
De Meern
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Montfoort
Nieuwegein
Houten
Doorn
Oudewater
IJsselstein
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Vianen
Wijk bij Duurstede
Lopik
Rhenen
Leerdam

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Natuur kaart 1
ganzenrustgebied
groene contour
Natura2000
natuurnetwerk Nederland
weidevogelkerngebied
Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Maarssen
Woerden
Harmelen
Vleuten
De Meern
Utrecht
Montfoort
Oudewater
IJsselstein
Nieuwegein
Houten
Vianen
Lopik
Leerdam
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort
Bilthoven
De Bilt
Soesterberg
Zeist
Leusden
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Doorn
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Wijk bij Duurstede
Rhenen

Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Maarssen
Vleuten
Woerden
Harmelen
De Meern
Utrecht
Montfoort
Oudewater
IJsselstein
Nieuwegein
Houten
Vianen
Lopik
Leerdam
Eemnes
Bunschoten-
Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort
Bilthoven
De Bilt
Soesterberg
Zeist
Leusden
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-
Rijsenburg
Doorn
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Wijk bij
Duurstede
Rhenen
PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM
OMGEVINGSVERORDENING
PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten,
4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Natuur kaart 2
beschermd klein
landschapselement
houtopstanden
waardevolle houtopstanden

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Natuur kaart 3
gebieden met belang biodiversiteit Aziatische duizendknopen
Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort
Leusden
Maarssen
Bilthoven
Soesterberg
De Bilt
Zeist
Vleuten
Utrecht
Woerden
Harmelen
De Meern
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Montfoort
Nieuwegein
Houten
Doorn
Veenendaal
Oudewater
IJsselstein
Leersum
Amerongen
Vianen
Wijk bij Duurstede
Lopik
Rhenen
Leerdam

PROVINCIE :: UTRECHT

ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020

0 5 km

DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER

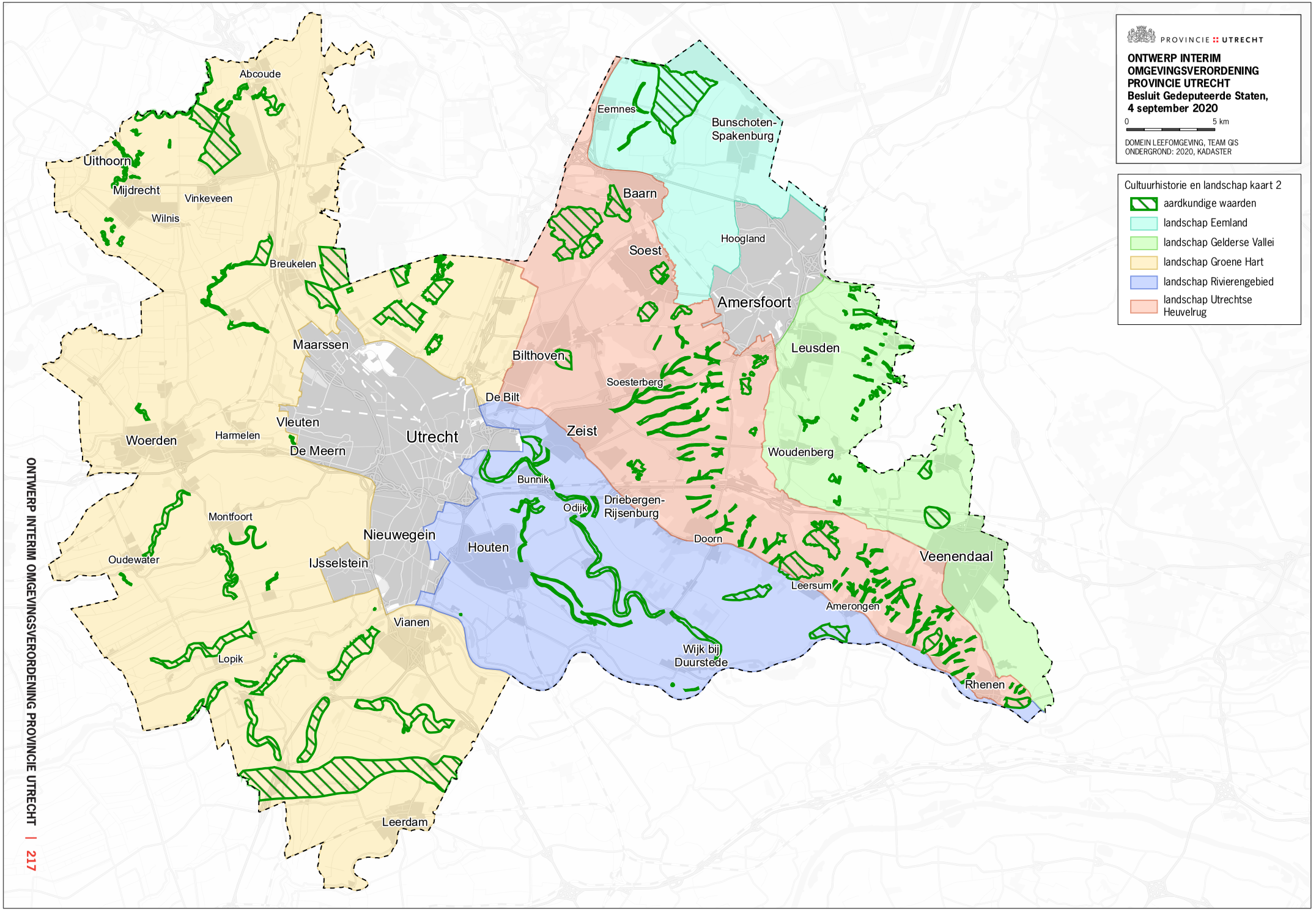
Cultuurhistorie en landschap kaart 1

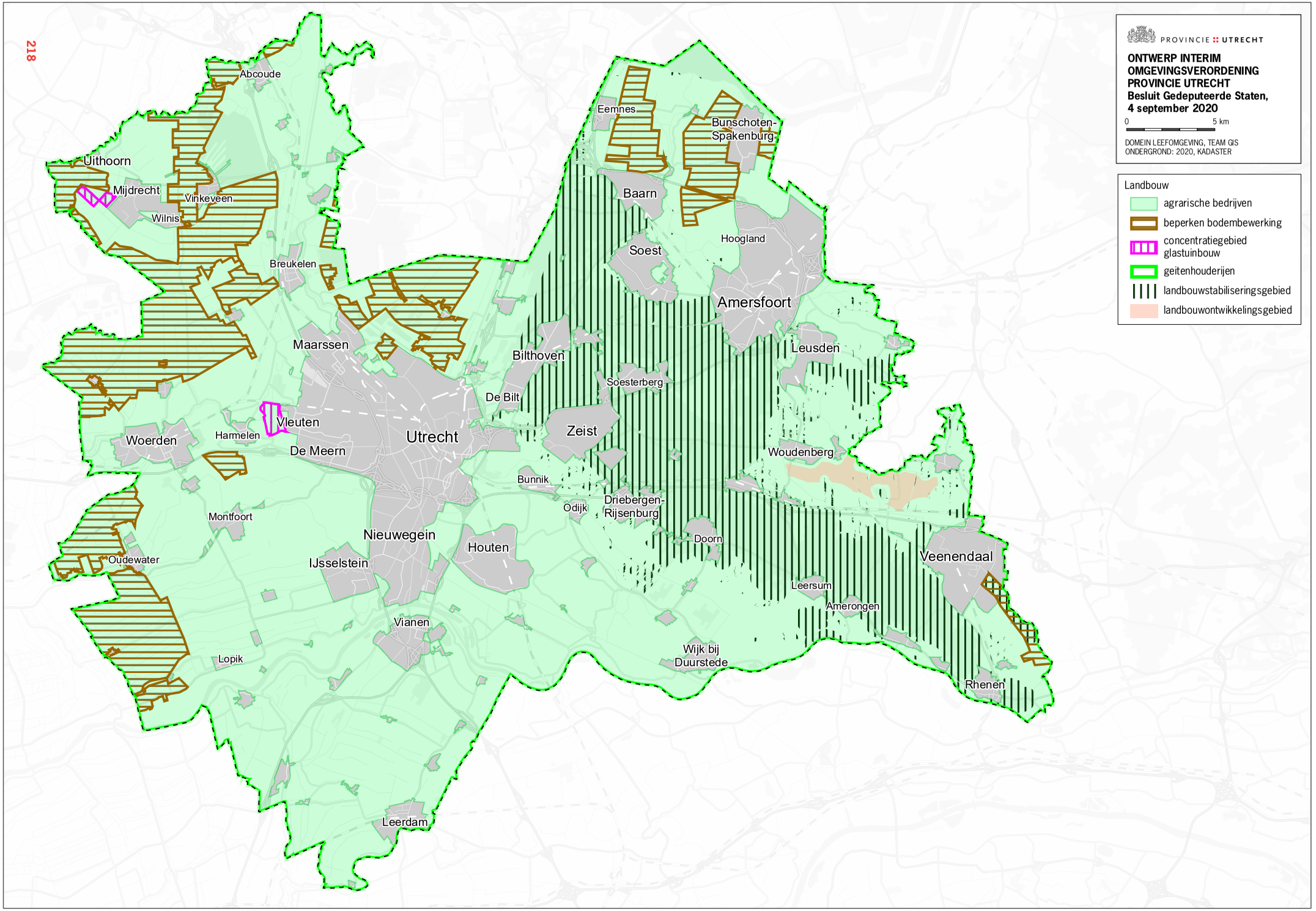
Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS)

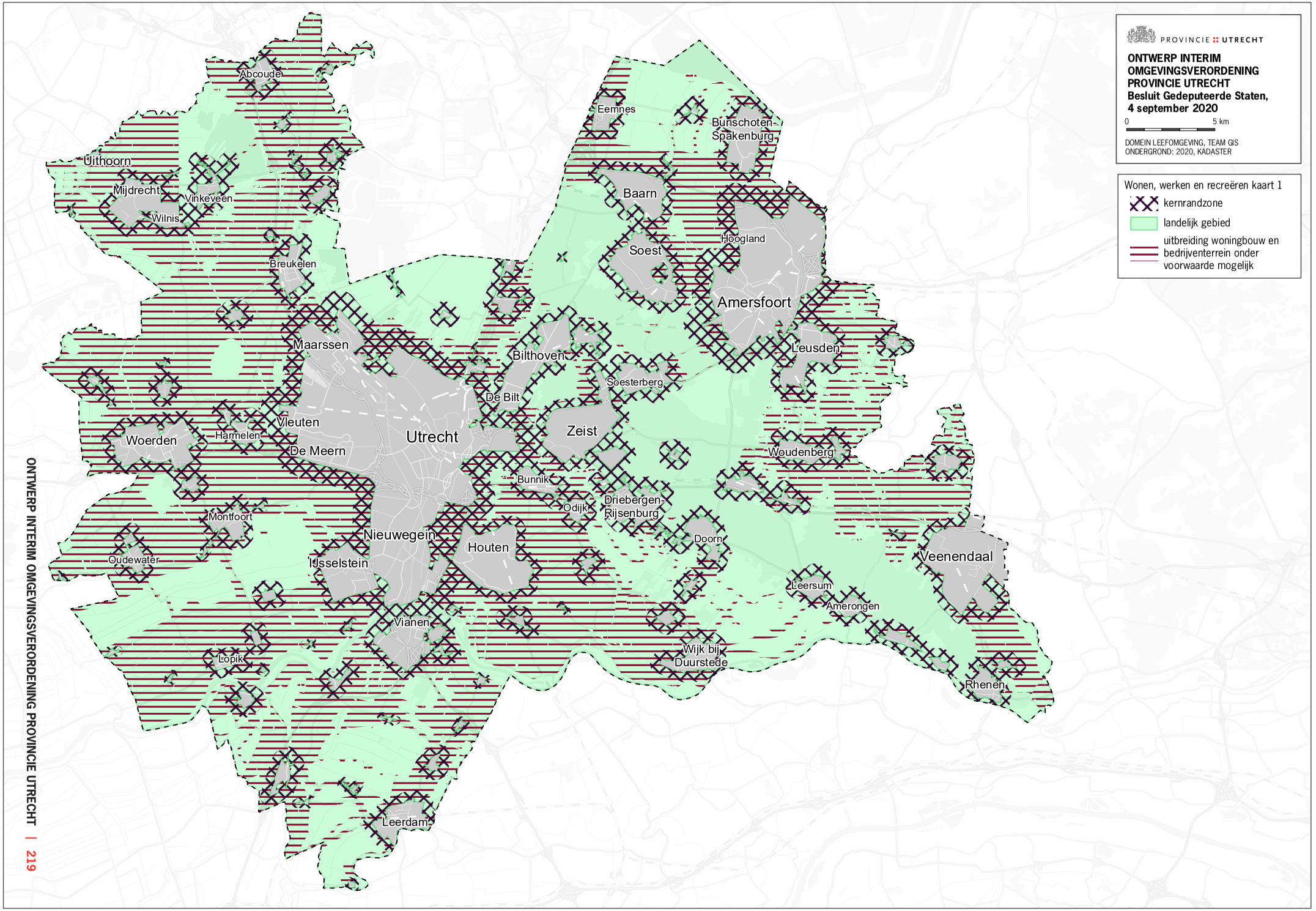
- CHS - historische buitenplaatszone
- CHS - militair erfgoed
- CHS - agrarisch cultuurlandschap
- CHS - archeologische waardevolle zone
- CHS - historische infrastructuur

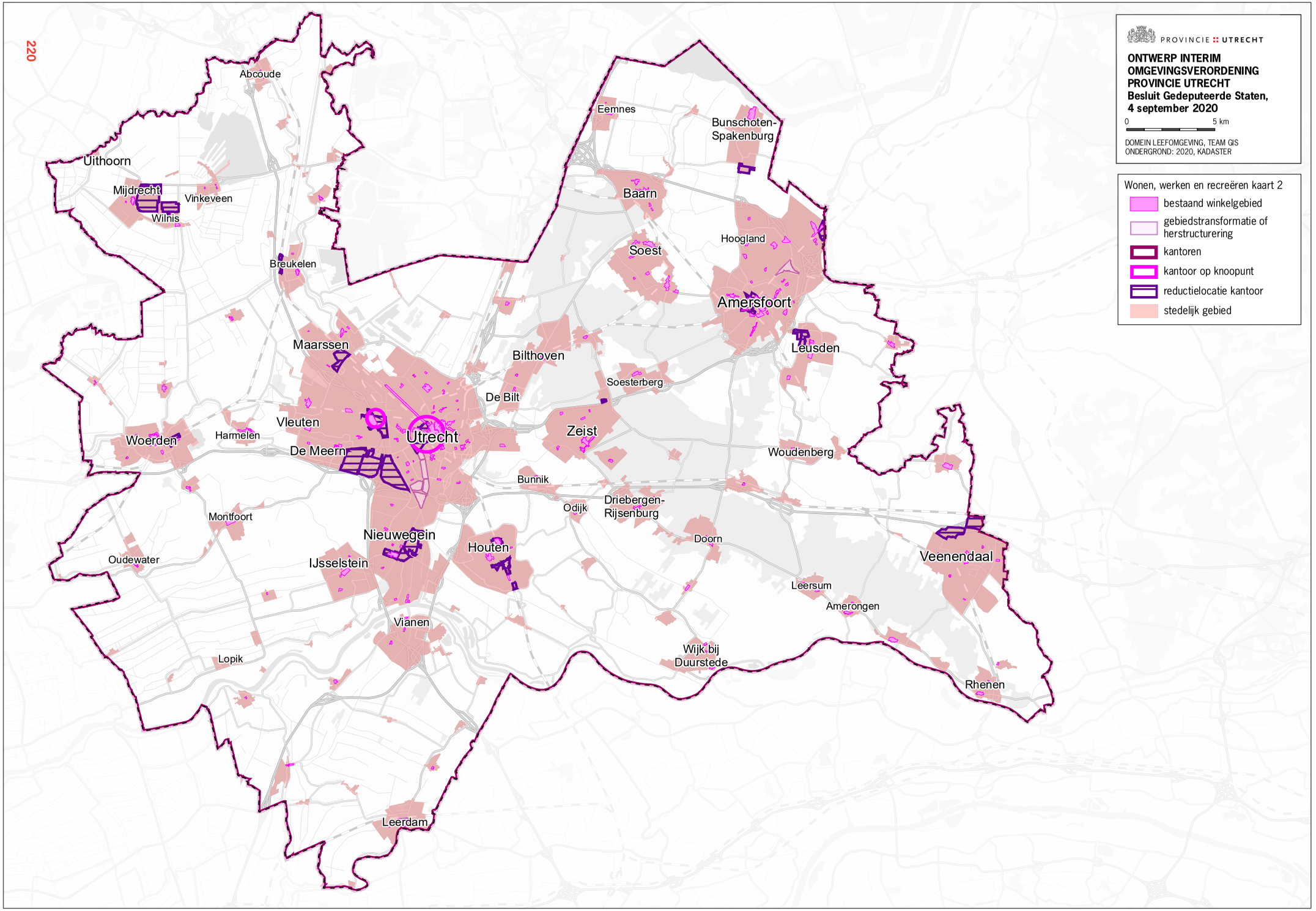
(Voorlopige lijst) UNESCO - Hollandse waterlinie

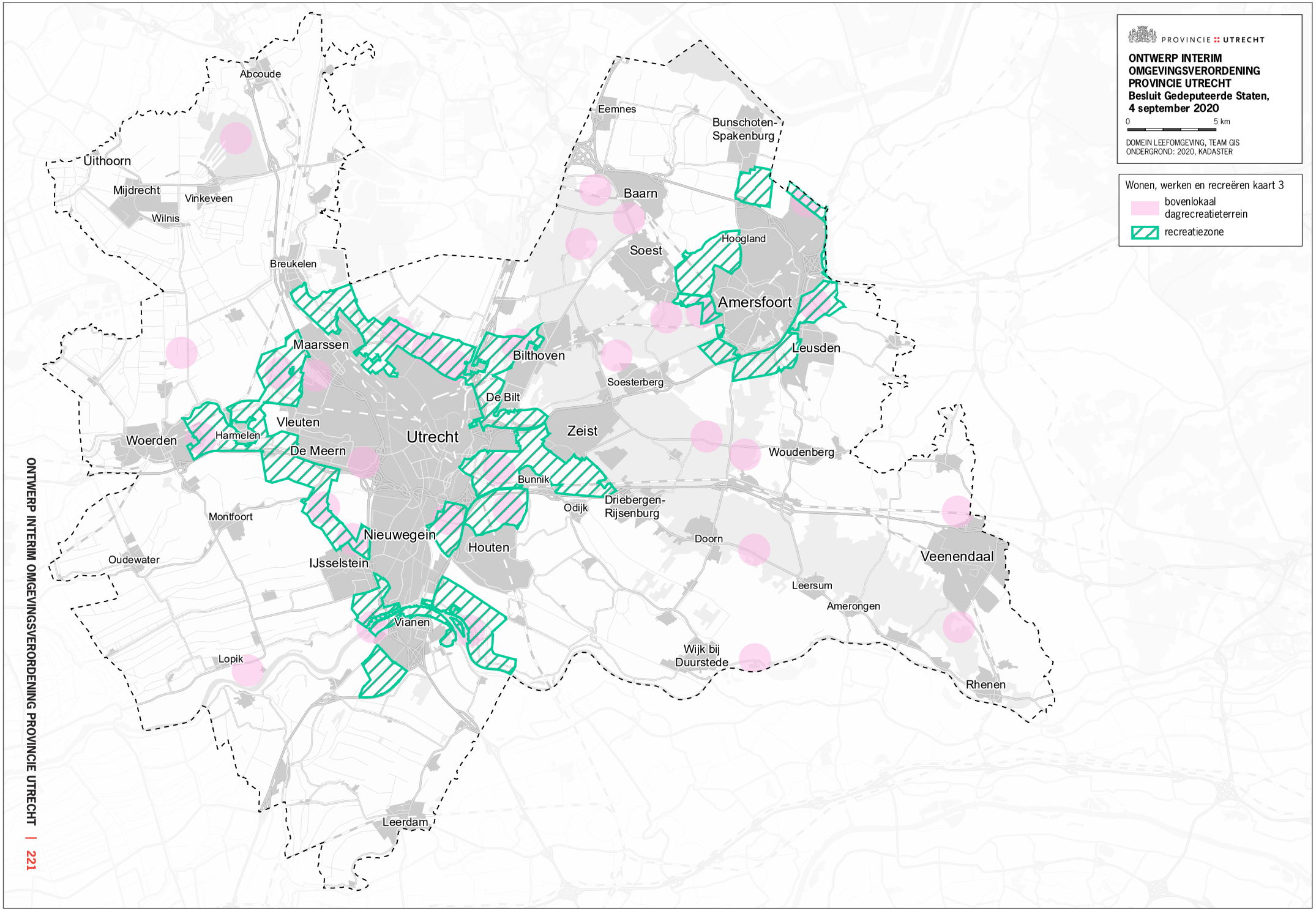
- (Voorlopige lijst) UNESCO - Hollandse waterlinie
- (Voorlopige lijst) UNESCO Neder-Germaanse Limes bufferzone

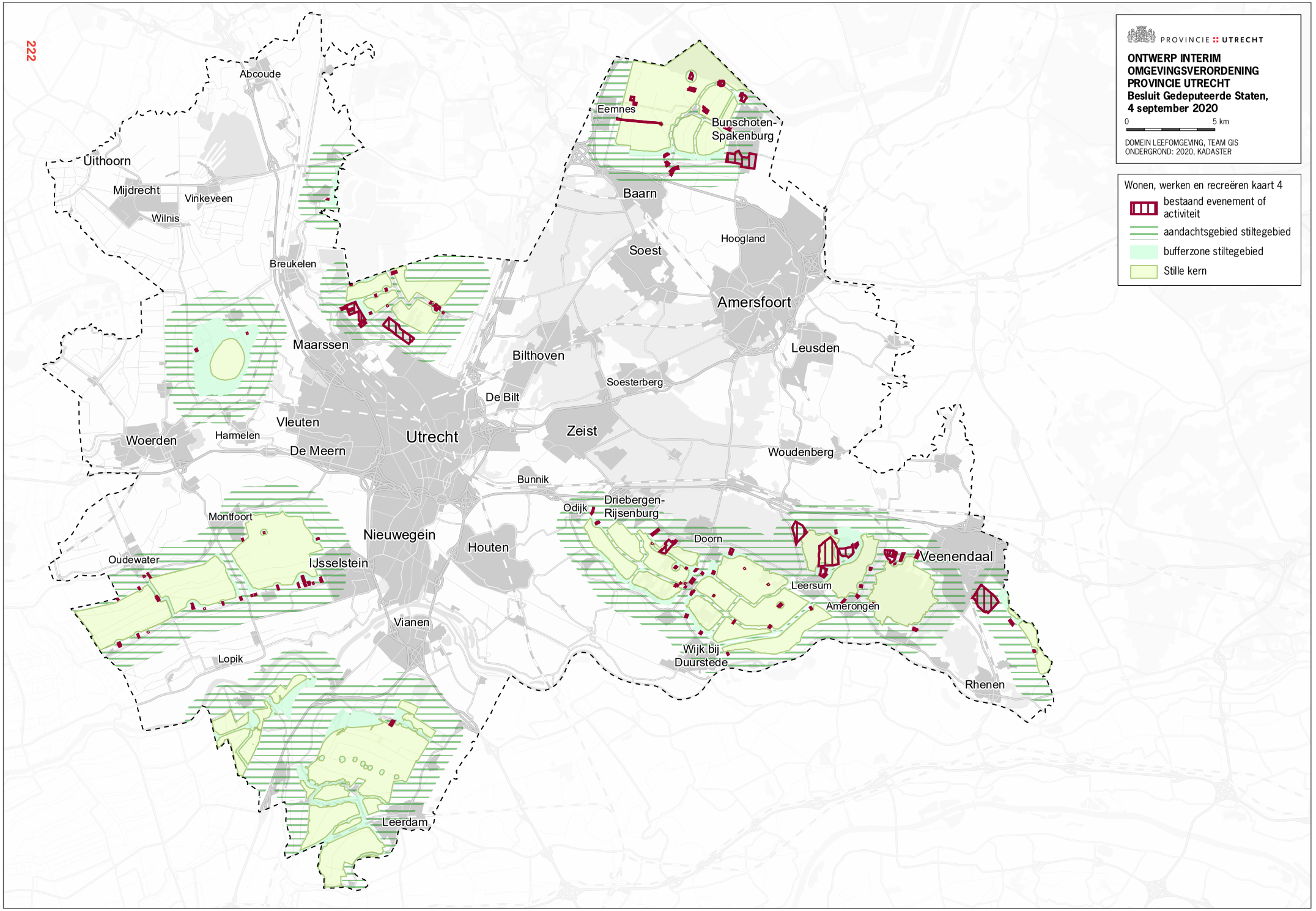

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Cultuurhistorie en landschap kaart 2
aardkundige waarden
landschap Eemland
landschap Gelderse Vallei
landschap Groene Hart
landschap Rivierengebied
landschap Utrechtse Heuvelrug
Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Maarssen
Woerden
Harmelen
Vleuten
De Meern
Utrecht
De Bilt
Bilthoven
Soesterberg
Zeist
Baarn
Soest
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Hoogland
Amersfoort
Leusden
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Doorn
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Rhenen
Wijk bij Duurstede
Houten
Nieuwegein
IJsselstein
Montfoort
Oudewater
Vianen
Lopik
Leerdam

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Landbouw
agrarische bedrijven
beperken bodembewerking
concentratiegebied glastuinbouw
geitenhouderijen
landbouwstabiliseringsgebied
landbouwontwikkelingsgebied
Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Maarssen
Vleuten
De Meern
Utrecht
Woerden
Harmelen
Montfoort
Oudewater
Nieuwegein
IJsselstein
Houten
Vianen
Lopik
Leerdam
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort
Leusden
Bilthoven
De Bilt
Soesterberg
Zeist
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Doorn
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Wijk bij Duurstede
Rhenen

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Wonen, werken en recreëren kaart 1
kernrandzone
landelijk gebied
uitbreiding woningbouw en bedrijventerrein onder voorwaarde mogelijk
Abcoude
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Baarn
Hoogland
Soest
Breukelen
Amersfoort
Maarssen
Bilthoven
Leusden
Soesterberg
De Bilt
Vleuten
Zeist
Utrecht
Woerden
Harmelen
De Meern
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Montfoort
Nieuwegein
Houten
Doorn
Oudewater
IJsselstein
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Vianen
Wijk bij Duurstede
Lopik
Rhenen
Leerdam

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Wonen, werken en recreëren kaart 2
bestaand winkelgebied
gebiedstransformatie of herstructurering
kantoren
kantoor op knoopunt
reductielocatie kantoor
stedelijk gebied
Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort
Leusden
Maarssen
Bilthoven
De Bilt
Soesterberg
Zeist
Vleuten
Utrecht
De Meern
Woerden
Harmelen
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Montfoort
Oudewater
Nieuwegein
IJsselstein
Houten
Doorn
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Vianen
Lopik
Wijk bij Duurstede
Rhenen
Leerdam

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Wonen, werken en recreëren kaart 3
bovenlokaal dagrecreatieterrein
recreatiezone
Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort
Leusden
Maarssen
Bilthoven
De Bilt
Soesterberg
Vleuten
Utrecht
Zeist
Woerden
Harmelen
De Meern
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Montfoort
Nieuwegein
Houten
Doorn
Oudewater
IJsselstein
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Vianen
Wijk bij Duurstede
Lopik
Rhenen
Leerdam

PROVINCIE :: UTRECHT
ONTWERP INTERIM OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT
Besluit Gedeputeerde Staten, 4 september 2020
0
5 km
DOMEIN LEEFOMGEVING, TEAM GIS
ONDERGROND: 2020, KADASTER
Wonen, werken en recreëren kaart 4
bestaand evenement of activiteit
aandachtsgebied stiltegebied
bufferzone stiltegebied
Stille kern
Abcoude
Uithoorn
Mijdrecht
Vinkeveen
Wilnis
Breukelen
Maarssen
Vleuten
Woerden
Harmelen
De Meern
Utrecht
Montfoort
Oudewater
IJsselstein
Nieuwegein
Houten
Vianen
Lopik
Leerdam
Eemnes
Bunschoten-Spakenburg
Baarn
Soest
Hoogland
Amersfoort
Bilthoven
Leusden
Soesterberg
De Bilt
Zeist
Woudenberg
Bunnik
Odijk
Driebergen-Rijsenburg
Doorn
Veenendaal
Leersum
Amerongen
Wijk bij Duurstede
Rhenen

2.2.3
2.2.4
2.2.5
2.2.5a
2.2.5b
2.3 Activit
2.3.1
2.3.2
2.3.3

Provincie Utrecht
Postbus 80300, 3508 TH Utrecht
T 030 25 89 111